ANALELE
ACADEMIEI ROMÂNE

SERIA II. — TOMUL XXXIV.

1911 — 1912.

PARTEA ADMINISTRATIVĂ ȘI DESBATERILE

BUCUREȘTI
LIBRĂRIILE SOCEC & Comp., C. SFETEA și LIBRĂRIA NAȚIONALĂ

LEIPZIG
OTTO HARRASSOWITZ.

VIENA
GEROLD & COMP.

1912.

PARTEA I.

ȘEDINȚELE ORDINARE

DELA 3 IUNIE 1911 PÂNĂ LA 27 APRILIE 1912.

ȘEDINȚA DELA 3 IUNIE 1911.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi.*

Dela d-l Emil Picard se primește următoarea scrisoare:

«O telegramă dela mai mulți din colegii Domniei-voastre mi-a anunțat onoarea pe care mi-o făcuse Academia Română, numindu-mă membru onorar. Mă simt foarte atins de această înaltă distincțiune, ce-mi vine dintr'o țară, pentru care Franța are atâta simpatie și a cărei admirabilă desvoltare din punct de vedere științific, ca și din punct de vedere practic, am putut-o eu însumi constată într'o prea scurtă călătorie făcută acolo.

«Vă rog, Domnule Președinte, să binevoiți a transmite colegilor Domniei-voastre cele mai vii și mai sincere mulțumiri.»

D-l Președinte zice că în zilele de 22 și 23 Iunie se vor ținea examenele de finele anului la Institutul Otteteleșanu și că, după normele din trecut, urmează să se numească doi delegați membri ai Academiei, cari împreună cu Comisiunea specială să asiste la acele examene.

— Se decide să fie delegați d-nii *Dr. V. Babeș* și *General Gr. Crăinicianu.*

ŞEDINŢA DELA 10 IUNIE 1911.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l *N. Gane*, preşedintele Comisiunii instituite la Şcoala de arte frumoase din Iaşi pentru acordarea premiului I. Lecomte du Nouy, înaintează lucrările Comisiunii, care propune să se împartă premiul după cum urmează: lei 179,65 elevului C. Hanganu pentru desemnurile sale de pe natură şi antic, lei 150 elevei Florica Argintoianu pentru desemn de pe antic şi lei 150 elevului Ioan Cosmovici pentru desemn de pe natură.

— Propunerea Comisiunii se aprobă.

Dela d-l Kr. Sandfeld Jensen se primeşte următoarea scrisoare în limba română:

«Mulţumesc din inimă Academiei pentru onoarea ce mi-a făcut alegându-mă membru corespondent al ei. Văd în alegerea mea, pentru care sunt adânc recunoscător, nu atât o răsplată de cele puţine ce le-am lucrat, cât un îndemn la lucrări ulterioare pe terenul filologiei române, şi mă voiu silì să fiu vrednic de părerea bună ce are de mine Academia».

D-l *I. Bianu* prezentă în dar din partea unei persoane, care doreşte să rămână necunoscută, câtevà acte privitoare la relaţiile Moldovei cu biserica catolică:

a) scrisoarea dela Ştefan Petriceicu Voevod, 1673 Martie 12, către Congregaţiunea Propagandei;

b) scrisoarea lui Todoraşcu Iordache, Mare Vistier al Moldovei, 1676 Martie 20 (în limba ungară, cu traducere latină);

c) scrisoare dela Mitropolitul Gheorghe al Moldovei către Papa, 1729 Maiu 25;

d) copia unei scrisori a catolicilor din Câmpulung (Muscel) către Propaganda, 1650 Iulie 22;

e) subscrierile tăiate dela scrisori de ale Domnitorilor Mateiu Basarab, Ştefan Petriceicu şi Gheorghe Duca;

f) peceţile aplicate pe hârtie şi bulin ale Domnitorilor Mateiu Basarab, Vasile Lupu şi ale oraşelor Cotnari, Suceava, Baia, Neamţu şi Câmpulung.

D-l *D. Sturdza* prezentă în dar din partea d-lui St. Stănciulescu, învăţător la Aref, Argeş, 4 documente originale:

a) hrisov scris slavoneşte pe pergament, dela Mircea Voevod, 1547 (7055) Fevruarie 11;

b) hrisov slav pe pergament dela Mircea Voevod, 1550 (7058);

c) hrisov slav pe pergament dela Petru Voevod, 1567 (7076) Decemvrie 20;

d) hrisov slav pe hârtie dela Mihnea Voevod, 1585—1590 Iulie 18.

ŞEDINŢA DELA 17 IUNIE 1911.

Preşedinţa d-lui *N. Quintescu,* Vicepreşedinte.

Ministerul Instrucţiunii publice înştiinţează că a delegat pe d-na C. Evolceanu la examenele de finele anului dela Institutul Otteteleşanu.

Dela d-l Dr. P. Ehrlich se primeşte următoarea scrisoare:

«Primii binevoitoarea Domniei-voastre comunicare, că am fost numit membru onorar al Academiei Române, şi vă foarte mulţumesc pentru aceasta. Această ştire m'a bucurat şi fericit în gradul cel mai mare şi consider drept onoare cu totul deosebită faptul de a aparţineà unei societăţi, care cuprinde în sânul ei pe cei mai distinşi bărbaţi ai patriei Domniei-voastre.»

Dela d-l Mat. Friedwagner se primeşte următoarea scrisoare:

«Prin alegerea mea ca membru corespondent al Academiei Române din Bucureşti mi s'a făcut o distincţiune înaltă, pentru care am simţit o deosebită bucurie, cu toate că ştiu prea bine, că nu am fost vrednic de onoarea aceasta. Simt totuş îndatorirea de a mă face pe viitor mai vrednic de ea şi făgăduesc a lucrà pretutindeni în interesul poporului român, către care am simţit totdeauna o atragere caldă şi sinceră, a cultivà limba şi literatura română şi a le face în vestul Europei mai cunoscute, pe cât mă vor ajutà puterile. Editarea de poezii populare din Bucovina are să fie lucrarea mea primă.

«Permiteţi-mi rugarea, să binevoiţi a transmite expresiunea mulţumirilor mele celor mai călduroase d-lui Preşedinte al Academiei Române şi tuturor d-lor membri ai acestei corporaţiuni înalte, etc.»

Dela d-l Dr. Mirbt, profesor la Universitatea din Marburg, se primeşte următoarea scrisoare de mulţumire pentru publicaţiunile cari i s'au trimis de Academie:

«M'aţi onorat cu o scrisoare a Academiei Române, pentru care îmi ţin de datorie plăcută a exprimà mulţumirile mele cele mai respectuoase.

«Expediţia de cărţi anunţată în această scrisoare a sosit într'aceea, fiind salutată din parte-mi cu o bucurie deosebită.

«Faţă de darul acesta bogat, mă găsesc în greaua situaţie de a puteà da, numai într'un mod imperfect, expresiune sentimentelor mele de recunoştinţă sinceră şi adâncă. Ca bibliofil, sunt încântat de această îmbogăţire a bibliotecii mele prin un număr mare de lucrări monumentale, şi bucuria de a le posedà va creşte încă, cu cât ştiinţa bogată cuprinsă în ele va fi mai mult cucerită de mine. Imi permit însă de a spune deschis, că în cazul acesta

nu simt numai ca bibliofil. Vieața sufletească a poporului român, care se mișcă cu atâta vioiciune, și interesele vii științifice, cari înfloresc și se desvoltă în capitala țerii sub auspiciile Maiestății Sale Regelui, Augustul promotor al tuturor felurilor de progres cultural, au făcut, când cu petrecerea mea în București, asupra mea o impresiune, care nu se poate șterge; ele s'au apropiat acum în mod durabil de sufletul meu.

«Chiar și numai o privire superficială asupra acestor lucrări dovedește istoricului, că mi-au ajuns la îndemână materiale de valoare deosebită. Lucrarea editată chiar de D-voastră, «Charles I-er, Roi de Roumanie», o salut cu deosebită bucurie, și din cauză că oferă, în mod exemplar, materialul pentru o aprețiere largă a Augustului Monarh, care ocupă în analele istoriei locul de întemeietor al României nouă. Nu voiu să vorbesc de celelalte cărți, cu toate că fiecare formează o înavuțire însemnată a științei istorice. «Bibliografia română» va fi și pentru generațiunile viitoare o pildă strălucită, că veacul Maiestății Sale, al Regelui, care domnește acum, a avut înalta putere spirituală de a începe intreprinderi mari și pe terenul științei și artei, îndeplinindu-le în mod exemplar.

«Să izvorască pentru Român bogate roade din faptul, că i se deschide istoria sa bogată, și trecutul lui mare i se preface în prezent prin măestria istoriografului!

«Vă rog să asigurați înalta Academie de recunoștința mea cea mai sinceră și urările mele pentru activitatea ei viitoare spre binele țerii și al științei.»

D-l *Dr. Istrati* arată că nu este multă vreme, de când s'a dus la Mircești, pentru a constată de fapt ceeace auzise de mai multă vreme, și anume trista stare în care se află mormântul lui Vasile Alecsandri.

Se știe de multă lume starea de strâmtoare în care se află văduva nemuritorului poet, care, având datorii încă din timpul vieții soțului ei, și cheltuind și o sumă importantă cu îngroparea, căci Statul român nu a contribuit cu nimica, a ajuns într'o situațiune precară, astfel că trăește mai mult decât modest, cu cei 240 lei lunar, pe cari țara îi dă văduvei celui mai ales dintre fiii ei.

Cu această ocaziune, d-l Dr. Istrati arată că a scos numeroase fotografii, din cari se poate vedeà că mai ales mormântul este acoperit de aceeaș baracă, făcută după immormântare, și care stă să cadă.

Se vede ușor, că casa în care s'a întrunit tot ce constituià inima țerii, în frunte cu Negrea, înainte și după 1859, și care ar trebuì să fie un templu național, are mare nevoie de reparațiuni, și că acoperișul nu o apără suficient în timpul ploilor.

Materialul în piatră, adunat de îndurerata văduvă, cu gândul de a face ea cevà mai temeinic pe mormântul soțului ei, a fost vândut de creditori în urmă.

Bătrâna văduvă, care are 78 ani, și căruia Alecsandri i-a datorat toată liniștea vieții sale, căci numai ea cătà de afacerile economice, pe când el lucrà liniștit capetele de operă ale literaturii noastre, sau cheltuià mii de galbeni în străinătate, trimis în serviciul țerii, și mai ales la 1859, când Cuza îl făcù să călătorească pentru recunoașterea *Unirii*, fără plată din partea Statului.

Această bătrână venerabilă, care păstrează cu atâta sfințenie amintirea scumpului dispărut, este torturată cu groază, și se întreabă cu gândul: «Ce va devenì mormântul marelui Alecsandri după trecerea ei din vieață?»

Moșia aceasta va trece cu siguranță în cine știe ce mâini străine, și mormântul aceluia care a închinat activitatea întregei sale vieți pentru scumpa sa țară riscă să rămâie în bătătură, căci această țară, până în prezent, nu a făcut nimic nici pentru mormântul, nici pentru bârlogul lui, de lângă scumpa lui luncă din Mircești.

D-na Alecsandri, aflând că Academia a luat laudabila inițiativă de a ridicà un monument în preajma viitorului ei palat, în memoria marelui om, d-sa se întreabă, și cu drept cuvânt, dacă în astfel de împrejurări, nu ar fi mai bine ca rămășițele lui Alecsandri să fie luate dela Mircești și puse pentru totdeauna în soclul monumentului ce va ridicà Academia.

Această declarație a sa sunt însărcinat a v'o aduce, și am convingerea că Academia va căutà și găsi o soluțiune satisfăcătoare, față cu acel ce a ilustrat și numele ei.

Totuș mi-am permis a propune d-nei Alecsandri următoarele, pe cari le-a aprobat cu mulțumire în principiu, rămânând a vi le face cunoscut și Domniilor-Voastre.

Propun anume:

Ca Academia din propriile ei mijloace, sau prin o subscriere publică, ori cerând ajutorul Ministerului de Instrucțiune publică, deci al Statului, să proceadă cât mai în grabă la exproprierea terenului pe care se află casa și mormântul lui Alecsandri la Mircești, aproximativ 1 hectar.

Să se proceadă în urmă la facerea unui monument, demn de Alecsandri, pe mormântul său, iar în casa acestuia, bine reparată și păstrată, cum a fost la moartea marelui scriitor, să se adune tot ce a rămas dela dânsul, și tot ce privește această măreață figură a neamului nostru.

Cu paza acestui local și a mormântului ar puteà ușor fi însărcinați 2 institutori pensionari, cari ar locuì acolo, și cu 2 oameni de serviciu.

Mirceștii, cari au fost un loc de pelerinaj, în zilele de făurire ale Statului român, va devenì astfel pe vecie un loc de pelerinaj al neamului românesc.

Vom dovedì de altfel, Domnilor Colegi, în urma realizării acestor fapte, că am ajuns în fine la maturitatea necesară popoarelor cu năzuinţe spre viitor, în care direcţie nu se poate face nimic, fără cultul desăvârşit pentru acei ce au muncit pentru înaintarea ţerii şi neamului lor.

— In urma părerilor schimbate se decide ca d-l Dr. Istrati să facă demersuri pe lângă Guvern pentru găsirea mijloacelor şi pentru modalitatea de urmat întru ajungerea scopului arătat de d-sa.

ŞEDINŢA DELA 24 IUNIE 1911.

Preşedinţa d-lui *I. Bogdan,* Vicepreşedinte.

D-l *I. Kalinderu* înaintează suma de lei 300, care să fie dată Direcţiunii Institutului Otteteleşanu, spre a procurà câte o amintire celor 15 absolvente din anul acesta.

D-l Vicepreşedinte *I. Bogdan* exprimă d-lui Kalinderu în numele Academiei cele mai călduroase mulţumiri pentru statornica iubire ce poartă Institutului.

Dela d-l Dr. Ch. Bouchard se primeşte următoarea scrisoare de mulţumire pentru alegerea sa de membru onorar:

«Sunt adânc mişcat de onoarea ce mi-a fost făcută de Instituţiunea Domniei-Voastre, dându-mi titlul de membru onorar al Academiei Române.

«Mai mult decât titlurile mele ştiinţifice, simţimintele mele frăţeşti de stimă şi iubire către patria Domniei-Voastre mi-au atras această înaltă distincţiune.

«Vă rog, Domnule Preşedinte, să primiţi şi să transmiteţi colegilor noştri expresiunea gratitudinii mele şi a devotamentului meu respectuos».

Dela Universitatea naţională a Greciei din Atena se primeşte invitaţiune la serbarea aniversară a 75-a dela înfiinţarea ei, care se va face la 25 Martie 1912, dată care coincide cu adunarea acolo a celui de al XVI-lea Congres al orientaliştilor.

— Se pune în vederea membrilor cari ar dorì să iea parte.

Dela Secţiunea ştiinţifică se primeşte propunerea de a se publicà în *Anale* lucrarea d-lui Dr. N. Leon, despre: *Insectele sugătoare de sânge din România.*

D-l *I. Kalinderu* zice că alaltăieri şi ieri s'au făcut la Institutul Otteteleşanu examenele de fine de an şi de absolvire şi că, la încheierea lor, d-sa a rostit o cuvântare, al cărei text îl depune la biurou.

— Se decide ca această cuvântare să se publice în procesul verbal al şedinţei de astăzi:

«*Iubite Copile,*

«Viu totdeauna cu plăcere în mijlocul vostru.

«Mai mult decât oricând mă bucură însă prilejul, ce-mi dau pentru aceasta examenele, căci pot preţuì mai bine progresele pe cari le-aţi făcut.

«De data aceasta eram apoi doritor să văd şi măsura, în care v'aţi asimilat cunoştinţele prevăzute în noul program, deoarece, încă la încheierea anului şcolar trecut, am observat că e cam încărcat. Am spus chiar că unele materii cer o revizuire radicală, iar altele o împărţire şi un mod de predare, astfel ca să se poată înţelege mai uşor şi să corespundă cât mai mult cerinţelor viitorului vostru.

«Pentru acest sfârşit Academia a numit o comisiune compusă din d-nii: Dr. C. I. Istrati, Dr. V. Babeş, D. Onciul şi N. Iorga. D-lor s'au ocupat de revizuire şi, întrunindu-se în două rânduri, au dat verbal d-rei Directoare indicaţiuni cum s'ar puteà distribuì şi predà mai lesne parte din materii. Aşà, la Economia casnică, care se bazează pe ştiinţele naturale, fizice, chimice, etc., s'a făcut o distribuţie a chestiunilor potrivit mentalităţii fiecărei clase. La Anatomia şi Fiziologia omului, cu aplicaţie la igienă, medicină şi farmacie domestică, s'a introdus o nouă sistematizare. Tot astfel la istorie, la care s'au adaos cunoştinţe despre Doamnele Ţerii-Româneşti, şi la pedagogie.

«Definitiv nu s'a stabilit încă nici una din materii, şi e bine că s'a lăsat până se vor vedeà şi rezultatele din acest an, pentrucă un program, oricât de cu grijă ar fi fost întocmit, practica găseşte mai totdeauna cevà de îndreptat.

«De altfel, revizuirea, şi orice modificare s'ar mai aduce, nu poate să fie decât în spiritul organizaţiunii celei nouă, care a dobândit Institutului recunoaşterea de către Ministerul Instrucţiunii publice, şi prin care, repet, nu s'a înţeles câtuş de puţin schimbarea rostului şcoalei. Singurul scop a fost de a da absolventelor un mijloc de traiu până la măritiş, îndeplinindu-se prin aceasta grija ce Academia trebue să aibă pentru eleve şi după terminarea şcoalei. Procedând în acest chip, nu se urmează apoi decât după intenţiunea generosului Otteteleşanu, care a prevăzut nu numai educaţie, dar şi ajutorarea copilelor, când se vor căsătorì. Însă putinţa ce se dă absolventelor de a ocupà o situaţie demnă de ele nu e un ajutor în felul celui conceput de fundator, şi poate chiar mai trebuincios şi mai eficace, dat fiind că elevele Institutului sunt, aproape fără excepţiune, din familii lipsite de mijloace?!

«Dar pentru a învederà şi mai mult cât de viu se simţià trebuinţa unei organizaţii în felul celei care s'a făcut, şi pentru care mi-am dat toată osteneala, adaog că din 29 fete, câte au terminat anul trecut — pentrucă introducându-se noua organizaţiune, s'a redus anul al 6-lea şi au ieşit prin urmare două serii odată, — 9 au intrat provizoriu în învăţământul primar, 2 sunt

maestre de gospodărie, 1 la grădinile de copii, 3 s'au preparat pentru examenul cerut de lege conducătoarelor grădinilor de copii, 2 au găsit situație ca bibliotecare la librăria Socec, iar celelalte, având părinți mai cu dare de mână, au rămas la căminurile lor.

«Despre toate Direcția Institutului are cele mai bune informațiuni.

«Cele mai multe, după cum vedeți, au intrat în învățământ. Faptul acesta nu poate decât să bucure, deoarece absolventele noastre, câștigându-și traiul prin muncă proprie și dintru început folositoare altora, vor puteà să se pregătească totdeodată și să se întărească mai bine pentru chemarea lor viitoare de femei demne și vrednice țesătoare ale viitorului națiunii noastre. Mai mult, schimbarea intervenită în soartea copilelor, îndată după sfârșirea studiilor, a avut și o înrâurire binefăcătoare asupra elevelor rămase, la cari s'a observat o dorință mai vie de a se instruì, de a devenì mai bune și de a se face cât mai folositoare societății. Aceasta s'a putut vedeà și din rezultatul examenelor de acum, care cred că este satisfăcător, mulțumită desigur și d-rei Directoare Staicovici, cum și d-relor profesoare și pedagoage, însuflețite cu toatele de frumoasa menire a Institutului.

«Am mai observat că programul e încă tot vast, dar sper că domnii delegați vor căutà să mai facă oarecari reduceri și cât de curând, pentru ca anul școlar viitor să poată începe și să urmeze în mod regulat.

«*Iubite Copile*,

«Și voi aveți meritul de a vă fi silit din toate puterile. Fie ca năzuința de a vă instruì să dăinuească pe viitor tot mai vie în inima voastră, atât a celor cari rămâneți în Institut, cât și a celor cari-l părăsiți! Nici unele, nici altele să nu uitați însă, că printre darurile omului e și voința. Ea e poate cel mai de căpetenie, căci fără voință nu se pot folosì celelalte.

«Am ales voința, pentru a vă spune câtevà cuvinte asupra ei, fiindcă e știut că mai ales cei fără sprijin sunt sfioși și n'au încredere nici în cunoștințele, nici în puterea și voința lor. Intr'adevăr, ce ar fi inteligența, memoria, spiritul de inițiativă, simțul frumosului și în general toate celelalte facultăți ale noastre, fără o voință, sănătoasă și energică, care să ne permită a le întrebuință potrivit cu nevoile și cerințele mediului în care trăim. De voință au trebuință toți, dar mai cu osebire cei nefavorizați de soarte, după cum am zis, căci fără ea nu se pot ridicà la o stare mai bună. Voința este totul, ea face și desface, ea comandă sau oprește, iuțește sau încetinește toate actele noastre, și numai prin ea ne putem ajunge țelul, căci din ea izvorește perseverența atât de trebuincioasă în vieață. Domeniul Coroanei are chiar ca deviză: *Prin stăruință îți ajungi scopul.*

«Deşì atât de însemnată, această calitate — cu care se caracterizează oamenii energici, când se spune că au o voinţă de fier — este totuş cea mai puţin cultivată în educaţiunea femeii la noi. Nu i se dă atenţiunea deosebită ce merită şi nici o desvoltare pricepută şi bazată pe o educaţie serioasă, necesară formaţiunii tineretului. Şi e cu atât mai regretabilă această desconsideraţie, cu cât voinţa e cel mai principal din bunurile cu cari ne-a înzestrat natura şi cea mai de trebuinţă pentru fiecare.

«Azi nu mai sunt nici clase, nici privilegii, toţi fiind egali înaintea legilor. Trăim, cu alte cuvinte, într'o vreme de egalitate şi libertate.

«In ţara noastră mai cu seamă, nu sunt puţini tinerii din popor, cari au ajuns prin voinţă şi stăruinţă la poziţiuni înalte, cum nu sunt rari nici aceia cari au decăzut, cu toate că au avut la îndemână totul pentru a se mănţineà cel puţin în situaţia în care i-a pus soartea.

«Dacă v'aş întrebà, scumpe copile, cărei împrejurări se datoresc schimbările acestea, sunt sigur că-mi veţi răspunde, îndată şi fără şovăire, că *voinţei*, mai slabe sau mai tari, ce au avut oamenii.

«Intre voi chiar, cari aveţi aceleaşi facultăţi, ceeace determină clasificarea, nu e numai inteligenţa, memoria sau imaginaţia, ci şi voinţa şi stăruinţa ce depune fiecare pentru a fi cea dintâi. E nobilă ambiţia aceasta, de a vă întrece una cu alta, şi veţi vedeà mai târziu, că şi în vieaţa de toate zilele se petrec lucrurile la fel. In vieaţa socială, ca şi pe băncile şcoalei, cel dintâiu va fi acela sau aceea, care va aveà o voinţă mai fermă şi o stăruinţă mai mare.

«Afară de aceea, oamenii cu voinţă nu se simt niciodată învinşi, căci ei ştiu că dacă azi împrejurările le-au fost vitrege, mâine vor puteà ieşì totuş deasupra lor.

«Imi aduc aminte de un general rus care, fiind bătut de Napoleon I, a fost întrebat de unul din locotenenţii săi, ce va să zică o bătălie pierdută. Generalul a răspuns flegmatic: «O bătălie pierdută e aceea pe care crezi că ai pierdut-o». Ce răspuns înţelept! Şi câtă bărbăţie în aceste cuvinte, cari ar trebuì să rămână întipărite în memoria tuturor, pentru a amintì totdeauna, că voinţa e invincibilă, că ea singură are talismanul izbânzilor! Mai mult, amintirea acestui adevăr are darul de a ne ţineà totdeauna vii în memorie greşelile din trecut şi de a ne îndemnà să căutăm a le evità altădată, înteţind voinţa noastră.

«Dar, voinţă posedă fiecare om. Chestiunea este cum se poate desvoltà şi întărì, pentru a fi sufletul activităţii lui. In această privinţă mă adresez şi dv., Domnişoară Directoare şi Domnişoarelor Profesoare, şi răspund că numai printr'o disciplină serioasă, dar părintească.

«Voinţa la copii e neştiutoare, căci n'au judecata coaptă, luminată şi întărită prin practică. Ca atare, ea are nevoie să fie susţinută prin experienţa

profesorilor și călăuzită prin disciplină, care e ca un fel de lege, la care sunt supuși mai ales tinerii. In institute ea e regula binefăcătoare, care împarte vieața elevilor, de pildă: atâtea ore pentru somn și recreație, atâtea pentru îngrijirea personală, pentru masă, studiu, lucru, și așà mai departe.

«Acolo unde ea e observată, nici unul din elevi nu poate spune că vrea să se joace, când trebue să învețe, sau că vrea să mănânce, când trebue să doarmă. Prin disciplină se pune tinerelor voințe, mereu doritoare de schimbări, un frâu, necesar și pentru buna ordine și pentru îndreptarea pe nesimțite a voințelor către împlinirea datoriei. Se pune baza iubirii de ordine, care nu poate să lipsească din vieața lor viitoare.

«Voi, iubite copile, cari ați sfârșit cursurile, păstrați cu sfințenie simțul disciplinei. Urmați a da voinței voastre o direcțiune inteligentă și sigură, căci numai așà vă veți puteà desvoltà și de aci înainte în mod armonios toate facultățile și vă veți puteà bucurà de vieață.

«După cinci ani de regim rațional, nu se poate să nu vă fi deprins a vă stăpânì, a ști ce voiți și mai cu seamă a aveà atât dorința, cât și voința de a merge înainte pe calea pe care ați fost îndrumate.

«*Doamnelor*, *Domnilor*,

«Aș fi voit să sfârșesc cu aceste povețe, ce am crezut că e bine să dau copilelor în această ocaziune solemnă. Pentrucă scopul institutului este însă de a crește și instruì elevele, astfel ca să devină bune mame, fără pretențiuni sau lux, și fiindcă am atins și disciplina, îngăduiți să mai spun că disciplina implică înainte de toate ascultare.

«Omul prin energia și voința sa a răpus în multe privințe însăș natura. Prin știință a ajuns să folosească pentru sine, și după trebuințele de cari a simțit nevoie, multe din puterile naturii, nu fără a se supune însă și el la legile ei. Omul poruncește și la alții, dar la rându-i e supus și el altora, superiori, și, în tot cazul, conștiinței proprii, care domină totul. Ascultarea e chiar prima din îndatoriri ce se învață într'o școală, deoarece omul, deși liber și născut, așà zicând, pentru a comandà, nu poate exercità aceste prerogative, fără a fi învățat mai întâiu însuș să asculte. De aceea, cea mai mare grijă a profesoarelor a fost să învețe pe eleve să asculte și să se supună regulelor stabilite. Căci să nu credeți, iubite copile, că domnia regulei, care vă înconjoară în această școală, ceas cu ceas, zi cu zi, an cu an, fără răgaz, va încetà după ce isprăviți cursurile! Nu! Și de azi înainte veți întâlnì regule, de altă natură fără îndoeală, și în primul loc rândueala în casă și vieață, ce vă veți impune singure!

«Invățându-vă să fiți supuse, faceți, cum s'ar zice, ucenicia vieții și vă

pregătiţi pentru ca atunci, când va venì rândul, să ştiţi poruncì. E dela sine înţeles, că acì nu vi se cere o supunere pornită din frică, ci din încrederea ce trebue să aveţi în profesoarele voastre. Binele vostru e mândria profesoarelor, iar simţul de supunere va face din voi femei libere şi conştiente de chmarea lor, nu sclave cari nu ştiu decât de ochiul stăpânului.

«In Institutul acesta se mai învaţă ştiinţa muncii, fiindcă munca a fost principiul dela care a pornit întru fericire răposatul Otteteleşanu, când a lăsat averea sa. *Lupta* şi *munca*, de aceste două cuvinte, de cari e plină vieaţa şi lumea întreagă, aş dorì să fiţi pătrunse voi toate şi să vă devotaţi cu convingere lor, căci lupta şi munca nu sunt decât una, şi ele singure vă vor susţineà pe calea grea a traiului.

«In sfârşit, învăţând a trăì şi cum trebue să trăiţi pentru a fi fericite, şi năzuind în continuu spre mai bine, nu uitaţi Institutul care v'a fost 5 ani ca un părinte. Străduiţi-vă să fiţi totdeauna fala lui, iar în rugăciuni nu uitaţi pe generosul Otteteleşanu şi pe mult regretata şi nobila sa soţie.

«Fiţi recunoscătoare M. S. Regelui, Inaltul protector al Institutului, care se interesează de progresul lui, cum şi Academiei, oblăduitoarea voastră, şi urmaţi a păstrà sentimente afectuoase d-lui D. Sturdza, care cu deosebită râvnă s'a interesat totdeauna de Institut şi a lucrat dela început la sănătoasa lui îndrumare. Iar mai pe sus de toate, ţineţi strâns, acum şi totdeauna, la nobila chemare, în vederea căreia aţi fost crescute şi educate cu toată grija posibilă.

«Dorindu-vă vieaţă frumoasă, îmi fac totodată plăcerea să vă ofer, vouă cari de mâine părăsiţi această casă binefăcătoare, câte o mică şi afectuoasă amintire din partea mea.

«Să trăiţi, scumpe copile!».

D-l General *Gr. Crăinicianu* aminteşte că d-sa dimpreună cu d-l Dr. V. Babeş au fost delegaţi de Academie la examenele dela Institutul Otteteleşanu şi zice că d-l Babeş, fiind împiedecat, n'a putut merge la Măgurele; d-sa însă a asistat în amândouă zilele de 22 şi 23 Iunie pe lângă d-nii Kalinderu şi Hepites, membri ai Comisiunii speciale. Impresiunea noastră este că şcoala dela Măgurele este o instituţiune admirabilă şi de natură a încălzì patriotismul cel mai înalt. In ce priveşte gospodăria, care este partea principală a Institutului, şcoala are o organizare completă, pentrucă în ea se desvoltă toate ramurile activităţii casnice. In ce priveşte partea teoretică, învăţământul, ar fi de dorit ca programele să fie mai puţin încărcate, iar desvoltarea materiilor să se facă mai ales în vederea practicei. Teoria să aibă aproape cu totul un rol secundar, spre a rămâneà elevelor timpul necesar pentru gospodărie. In programe sunt prea multe chestiuni, precum am văzut

de pildă: istoria civilizaţiunii lumii, echilibrul european, diplomaţia şi organizaţia armatei la Romani. Elevele au prea multe cunoştinţe şi d-l General Crăinicianu nu se aştepta la răspunsurile atât de multe şi variate ale lor. Cum însă menirea şcoalei nu este de a scoate absolvente erudite, ca să devină profesoare sau funcţionare, ci bune mame de familie şi bune gospodine, este de dorit ca programele să se reducă la strictul necesar. Educaţiunea morală a elevelor e desăvârşită, încât impresia generală este că la şcoala dela Măgurele totul este bine. Corpul didactic e bine pregătit. D-l General Crăinicianu a avut mulţumirea sufletească, ca Român, constatând înflorirea acestei şcoale a Academiei, căreia îi mulţumeşte că l-a delegat la examene.

D-l *I. Kalinderu* mulţumeşte d-lor Hepites şi Crăinicianu, că s'au interesat de aproape de rezultatele examenelor, din cari şi d-sa a constatat un progres simţitor faţă cu trecutul.

D-l *St. C. Hepites* ţine să arate numai că d-na C. Evolceanu, delegata Ministerului de Instrucţie, răspunzând la cuvântarea d-lui Kalinderu, pe care a depus-o la biurou, a fost categorică, arătând că progresele constatate în urma examenelor sunt vădite. D-na Evolceanu eră în măsură să facă aceste constatări, întrucât d-sa a fost delegată a Ministerului şi la examenele din anul trecut.

ŞEDINŢA DELA 2 SEPTEMVRIE 1911.

Preşedinţa d-lui *I. Bogdan,* Vicepreşedinte.

Dela d-l Dr. Ilie Metchnikoff se primeşte următoarea scrisoare:

«Numai după întoarcerea mea la Paris dintr'o lungă călătorie în Stepele Caspice am primit scrisoarea D-voastre, care îmi aduce la cunoştinţă alegerea mea de membru al Academiei.

«Vă rog să arătaţi Academiei, precum şi Preşedintelui ei, mulţumirile mele cele mai vii pentru onoarea care mi s'a făcut. Imi pare rău că scrisoarea, trimisă dela Paris în guvernământul Astrahanului şi înapoiată de acolo iar la Paris, a făcut un ocol atât de lung până să ajungă la mine.»

D-l *Dr. C. I. Istrati* adresează următoarea scrisoare:

«Am onoare a vă aduce la cunoştinţă, că în urma însărcinării ce mi-aţi dat, de a vorbi d-lui Ministru C. Arion în chestiunea mormântului şi locuinţei lui Vasile Alecsandri, am expus d-sale starea lucrurilor dela Mirceşti, precum şi dorinţa Academiei.

«Sunt fericit a vă face cunoscut că d-l Ministru Arion a primit cu mare mulţumire propunerea de a i se face de către Academie o adresă pentru răscumpărarea de către Stat a gospodăriei dela Muceşti, pe care se află mormântul, cu scopul de a le întreţineà în bună stare şi de a pune doi paznici în permanenţă în această localitate, care ar deveni astfel un loc de vizitare.»

— Se decide ca Delegaţiunea să facă pe lângă d-l Ministru al Instucţiunii intervenţia indicată de d-l Dr. Istrati.

Se ceteşte procesul verbal al Secţiunii istorice pentru şedinţa dela 24 Iunie 1911, prin care se arată că Secţiunea a hotărît a se trimite d-lui V. Pârvan, Directorul Muzeului de Antichităţi şi membru corespondent al Academiei, scrisoarea d-lui Em. Kretzulescu privitoare la un sarcofag antic găsit la Hotărani în Romanaţi, spre a face cercetările cuvenite asupra celor arătate în numita scrisoare.

— Propunerea Secţiunii se aprobă.

D-l *N. Iorga* zice că în revista *Osmanischer Lloyd* dela 30 Aprilie 1910 se arată că din palatul fostului Sultan Abdul Hamid s'au ridicat şi s'au strămutat la Biblioteca Porţii şi într'o moschee, în 510 căruţe, acte şi documente dintre cari unele din secolul XV. Ar fi de cel mai mare interes pentru istoria noastră naţională ca un specialist să cerceteze acest material atât de bogat, în care desigur vor fi multe documente referitoare la trecutul nostru, şi poate chiar acte şi cărţi vechi ce vor fi fost luate de aici şi duse la Constantinopole în desele incursiuni făcute de Otomani în ţerile noastre. D-l Iorga se roagă ca Academia să intervină la Legaţiunea română din Capitala Turciei, pentru ca aceasta să facă demersurile necesare spre a se îngădui cercetarea acelui material istoric. D-sa, care a scris, precum se ştie, *Istoria Imperiului Otoman*, poate că ar fi admis cu oarecare bunăvoinţă să facă cercetarea documentelor, lucrare pe care ar îndeplini-o în iarna viitoare.

— Se decide a se face intervenţiune prin Ministerul Afacerilor străine, căruia i se va arătà că d-l Iorga este însărcinat cu cercetarea documentelor.

Se aduce la cunoştinţă că în cursul lunii Septemvrie se vor ţineà concursuri pentru acordarea din Fondul Adamachi a celor patru burse în străinătate, arătate mai jos, pentru cari rămâne să se numească comisiunile examinatoare.

— Se decide a se formà comisiunile după cum urmează:

a) bursa pentru studiul edilităţii publice la Berlin: d-l A. *Saligny*, preşedinte; d-nii C. Mironescu şi Th. Dragu, membri;

b) bursa pentru studiul Botanicei la Viena: d-l *L. Mrazec*, preşedinte; d-nii *Gr. Antipa* şi Em. Teodorescu, membri;

c) bursa pentru studiul Goologiei la Paris: d-l *P. Poni*, preşedinte; d-nii *I. Simionescu* şi V. C. Buţureanu, membri;

d) bursa pentru perfecţionare în construcţiuni de maşini în Germania, Austria sau Elveţia: d-l *P. Poni*, preşedinte; d-nii C. Corban şi Inginer C. Botez, membri.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 9 SEPTEMVRIE 1911.

Preşedinţa d-lui *I. Bogdan*, Vicepreşedinte.

D-l N. Iorga ceteşte comunicarea sa despre: *Breasla blănarilor din Botoşani.*

In legătură cu expunerea d-lui Iorga, d-l *I. Bianu* atrage atenţiunea asupra catastifului breslei calicilor sau cerşetorilor din Capitala Iaşi. Catastiful original al acestei bresle se află între manuscriptele Academiei. Atât din istoricul breslei blănarilor din Botoşani, cât şi al breslei calicilor din Iaşi, se vede marea însemnătate ce o are istoria acestor organizări pentru cunoaşterea vieţii economice şi sociale a Principatelor noastre din secolii trecuţi. Din cauza acestor însemnătăţi, Secţiunea noastră istorică a şi pus la concursul unui premiu însemnat un studiu istoric asupra breslelor. Catastiful breslei calicilor începe cu un hrisov dela Ştefan cel Mare dela 1480, în timpul căruia se pune începutul organizării oficiale a breslei. Urmează apoi în rezumat un hrisov dela Petru Vodă Rareş, care a dăruit breslei un loc, pentru ca membrii ei să-şi facă case pe el. Breasla erà pusă sub autoritatea Mitropolitului ţerii, care întăreşte pe staroştii aleşi şi înlătură pe cei nevrednici. Unii Mitropoliţi, cum este Ambrozie dela 1791, regulamentează modul cum cerşetorii au să ceară mila trecătorilor; alţii, cum este Gheorghe dela 1723, întăreşte cu cărţi de blestem scutirile de sarcini acordate calicilor. In condică se arată numele mai multor staroşti, caracterizaţi prin infirmităţile fizice şi morale pentru cari erau în acea breaslă.

D-l *N. Iorga* zice că asupra breslei calicilor d-l T. Burada a publicat un articol de revistă înainte cu vreo 10 ani chiar de pe condica dela Academie.

Şedinţa publică se ridică şi Academia îşi continuă lucrările în şedinţă intimă.

Dela Legaţiunea ţerii la Constantinopole se primesc còpiile şi traducerile în limba franceză de pe 10 firmane atingătoare de Istoria Românilor: unul

din 1569 și celelalte din 1689, adresate de Poartă Domnilor Țerii-Românești și ai Moldovei și cadiilor din Rusciuc și Acherman.

Dela Universitatea din Iași se primește invitare la serbările jubilare de 50 ani, cari se vor ținea în zilele de 26—29 Septemvrie curent.

— Se decide ca d-l Președinte *I C. Negruzzi* să reprezinte Academia la acele serbări dimpreună cu alți membri cari ar dori să iea parte la ele.

ȘEDINȚA DELA 16 SEPTEMVRIE 1911.

Președința d-lui *I. Bogdan,* Vicepreședinte.

D-l *I. Bianu* prezentă din partea tânărului Hariton Pescaru, școlar în Blaj, un manuscript autograf al cunoscutului poet ardelean dela începutul secolului XIX, Vasile Aron, cuprinzând: *Alese istorii din Cartea Mutărilor (Metamorphoseos* (sic) *libris) lui Ovidie Naso de pe limba latinească pe rumânie în verșuri întoarse.* Manuscriptul eră gata de tipar la 1803 și pe titlu are însemnarea că eră să fie tipărit la Sibiiu în tipografia lui Ioan Bart; pe urmă, în loc de Sibiiu, s'a scris Brașov, s'a șters numele lui Ioan Bart și în loc de 1803 s'a schimbat 1804.

— Se decide a se exprimă mulțumiri și a se trimite donatorului câtevă din publicațiunile Academiei.

Dela d-l Hiador Sztripszky se primește scrierea publicată de d-sa împreună cu d-l Dr. G. Alexici, despre traducerea românească a cărții de cântări religioase, întocmită de Gheorghe Szegedi în secolul XVI.

D-l *I. Bianu* zice că acest volum este făcut după un fragment descoperit în biblioteca unui bibliograf român, Todorescu, din Budapesta — fragment de 4 foi dintr'o carte românească de cântări religioase, tipărită cu litere latine și cu ortografia ungurească, și care eră tradusă după o carte calvină ungurească, întocmită de G. Szegedi și tipărită la aceeaș epocă. Este o descoperire bibliografică românească de mare însemnătate, adăogând un document literar, până acum necunoscut, la literatura calvino-română, făcut și tipărit cu scopul de a atrage pe Românii de peste hotar la acea confesiune.

Se cetește procesul verbal al Comisiunii instituite la Școala de poduri și șosele pentru acordarea bursei pentru studiul Edilității publice la Berlin. Comisiunea propune a se acordă bursa d-lui Inginer Nicolae Profiri.

— Propunerea Comisiunii se aprobă.

D-l *P. Poni* prezentă lucrările Comisiunilor instituite la Iași pentru acordarea burselor pentru studiul Geologiei la Paris și pentru perfecționarea în ateliere de construcțiuni de mașini. Cea dintâi bursă se propune a se da d-lui Nicolae Arabu și cea de a doua d-lui Ioan Gh. Ilie zis și Iliescu.

— Propunerile comisiunilor se aprobă.

ȘEDINȚA DELA 23 SEPTEMVRIE 1911.

Președința d-lui *I. Bogdan,* Vicepreședinte.

Dela Comitetul monumentului poetului Eminescu din Galați se primește invitare la serbarea desvelirii acelui monument, care se va face în ziua de 9 Octomvrie.

— Se decide ca d-l *Duiliu Zamfirescu* să reprezinte Academia la acea solemnitate.

D-l Vicepreședinte *I. Bogdan* cetește lucrările Comisiunii pentru examinarea candidaților prezentați la concursul bursei Adamachi pentru studiul Botanicei la Viena. Comisiunea propune a nu se acordà bursa nici unuia dintre candidați, fiind insuficient pregătiți pentru această specialitate.

— Propunerea Comisiunii se aprobă.

D-l *I. Bianu* prezentă din partea d-lui Traian Oprea, protopresbiter în Vârșeț (Banat), o broșură publicată de d-l Nicolae Cena, General de divizie austriac, Român din Banat, care locuește în Mehadia. In această broșură, extrasă din Buletinul Secțiunii filozofice-istorice a Academiei de științe din Viena, se publică pentru întâia oară și se comentează o inscripțiune latină găsită în ruinele castelului roman «ad Mediam.» Comunicarea este dăruită Academiei de autor prin mijlocirea Părintelui Oprea.

D-l *Bianu* zice că pe lângă cuvenita mulțumire ce urmează a se arătà d-lui General Cena, ar fi bine să i se trimită și câtevà din publicațiunile Academiei, cari l-ar puteà interesà.

— Se admite.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 7 OCTOMVRIE 1911.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l *N. Iorga* expune comunicările sale: I. *Privilegiul Târgului-Frumos.* II. *Din vieața moșnenilor vieri ai ținutului Săcueni.*

ŞEDINŢA DELA 14 OCTOMVRIE 1911.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

Dela Părintele I. Antonovici, profesor la Bârlad, se primesc în dar cinci documente dintre anii 1756 şi 1852.

D-na Ana Conta-Kernbach trimite în dar manuscriptele originale ale răposatului ei soţ, Gheorghe Kernbach, cunoscut în literatură sub numele de Gheorghe din Moldova, precum şi mai multe scrisori de ale lui.

D-l *N. Iorga* prezentă tomul *XXI* din publicaţiunea sa: *Studii şi documente cu privire la Istoria Românilor,* care apare în editura Ministerului de Instrucţie.

Dela d-l V. Pârvan, membru corespondent, se primesc informaţiunile cerute cu privire la sarcofagul antic găsit la Hotărani (Romanaţi).
— Se recomandă Secţiunii istorice.

D-l Preşedinte *I. C. Negruzzi* aminteşte că a reprezentat Academia la serbările semicentenarului Universităţii din Iaşi şi cu această ocaziune a rostit o cuvântare, pe care o prezentă spre a fi publicată în *Anale*, după obiceiul stabilit:

«*Sire, Doamnă, Alteţe Regale, Onorată Adunare,*

«Vin în numele Academiei Române să salut şi să felicit Universitatea de Iaşi pentru împlinirea unei jumătăţi de secol dela întemeierea ei. Fac aceasta cu atât mai mare bucurie, cu cât eu însumi am fost profesor la această şcoală înaltă timp de douăzeci şi unul de ani. Negreşit că în bucuria mea se amestecă şi o umbră de melancolie, când, salutând corpul profesoral de astăzi, abià mai zăresc câte unul dintre cei ce mi-au fost colegi odată, iar din cei ce funcţionau la intrarea mea în Universitate ca profesori, acei cari, pot zice, au creat această instituţie, numai doi mai sunt în vieaţă, d-nii Titu Maiorescu, prezent aici, şi Nicolae Culian, pe care o boală crudă îl opreşte să asiste la această frumoasă serbare. Iar Simion Bărnuţ, Petru Suciu, Pop, Iacob Lupaşcu, Micle, Nicolae Ionescu, Octaviu Teodori, V. Alexandrescu-Urechiă, Gheorghe Mârzescu şi alţii nu mai sunt de mult în mijlocul nostru.

«Câte s'au schimbat în şcoală şi în ţară din timpul când am început să propăvăduesc ştiinţa de pe catedră până astăzi! In primăvara anului 1864 nu există un palat universitar. Intemeietorul Uni-

versităţii, luminatul Domn Alexandru Ioan Cuza, prin Ministrul său priceput şi iubitor de ţară Mihail Kogălniceanu, o deschise într'o veche casă a familiei boiereşti Roznovanu, casă întru nimic acomodată pentru o asemenea instituţiune. Starea economică a ţerii erà atunci astfel, încât în cursul meu de «Drept comercial» nu puteam aduce un singur exemplu viu al unei societăţi anonime, neexistând nici una în întreaga ţară, unde astăzi aceste societăţi pe acţiuni sunt nenumărate; iar când vorbiam de obligaţiuni la purtător, nu aveam, până la ieşirea bonurilor rurale, nici un efect public negoţiabil şi transmisibil dela mână la mână, pe când astăzi atâtea sute de milioane stau depuse la Cassa de consemnaţiuni sau la bănci şi instituţiuni de credit. Tot în acele timpuri, în cursul meu de «Dreptul ginţilor», aveam neplăcerea să explic ce este *dreptul de suzeranitate*, care apăsà încă asupra noastră, şi pentru «Dreptul de răsboiu» eram silit să alerg cu mai multe secole în urmă la neuitaţii noştri Voevozi, ca să pot aduce exemple cu cari să concretizez teoriile expuse.

«Dar au venit zilele ca toate să se schimbe în patria noastră! O a doua descălecare ne-a deşteptat şi ne-a înviorat. Maestatea Sa Regele Carol, în fericita, slăvita şi lunga sa domnie, a ştiut să descopere forţele latente, ascunse în poporul român. Un răsboiu glorios, condus de un căpitan ager şi viteaz, ne-a redat încrederea în noi înşine. Pe tărâmul cultural, ca şi pe cel economic, poporul nostru a făcut mari progrese, pe cari numai acei ce au trecut limita comună a vieţii pot să le constate bine, comparând ceeace este astăzi cu ceeace erà cu o jumătate de secol în urmă.

«Negreşit că sunt încă multe de făcut, căci progresul nu încetează niciodată şi când, peste vreo doi ani, domnia Regelui Carol va ajunge pe cea mai lungă ce au avut Românii în istoria lor, aceea a lui Ştefan cel Mare, şi vrând Dumnezeu să asculte urările noastre, va întrece şi pe aceea, putem sperà că ne vom apropià, ba chiar ne vom identificà cu centrele mari de cultură ale lumii civilizate.

«Mult stă negreşit în mâinile Suveranilor, ale M. S. Regelui, a cărui râvnă şi dragoste pentru cultura minţii sunt cunoscute, ale M. S. Reginei, ale cărei lucrări intelectuale le admirăm cu toţii şi care e slăvită până în ţerile cele mai depărtate, mult stă însă şi în zelul D-voastre, Domnilor Profesori şi Colegi, şi poate mai mult încă în hărnicia, dar şi cuminţia tinerimii studioase şi mai ales în entuziasmul ei, fără de care nimic mare şi trainic nu se poate produce, căci pregătiţii de astăzi vor fi pregătitorii şi conducătorii de mâine.

«Academia Română, care se interesează în mod deosebit de Universitatea din Iaşi, unde întreţine atâţia bursieri la Facultatea de ştiinţe şi la cea de medicină, urează d-lui Rector, d-lor profesori şi colegi, d-lor comilitoni din tinerimea studioasă, prosperare, muncă prielnică, izbândă desăvârşită!

«Trăească Universitatea din Iaşi!

«Trăească M.M. L.L. Regele şi Regina, sprijinitorii culturii, ştiinţelor şi ai luminii!

«Trăească întreaga Familie Regală!»

ŞEDINŢA DELA 21 OCTOMVRIE 1911.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

Dela Secţiunea ştiinţifică se primeşte propunerea de a se publicà în *Anale* lucrarea d-lui Dr. D. Ionescu-Bujor: *Contribuţiuni la studiul petrografic al Carpaţilor meridionali. Incluziuni de corneenă cordieritică cu andaluzit din granitul dela Şuşiţa.*

— Propunerea Secţiunii se aprobă.

D-l Preşedinte *I. C. Negruzzi* zice că la 25 Octomvrie şi 6 Noemvrie se vor ţineà, la Şcoala de poduri şi şosele din Bucureşti şi la Universitatea din Iaşi, concursuri pentru acordarea din Fondul Adamachi a mai multor burse vacante, şi că urmează să se numească juriile examinatoare.

— Se decide ca juriul pentru Şcoala de poduri să fie format de d-nii C. M. Mironescu şi Th. Dragu, sub preşedinţa d-lui *A. Saligny*, iar cel pentru Universitatea din Iaşi de d-nii I. Simionescu, A. Mănescu şi Dr. G. Socor, sub preşedinţa d-lui *P. Poni.*

ŞEDINŢA DELA 28 OCTOMVRIE 1911.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

Se ceteşte procesul verbal al Secţiunii istorice pentru şedinţa dela 21 Octomvrie, prin care Secţiunea propune să se tipărească, ca anexă la acel proces verbal, informaţiunile date de d-l V. Pârvan asupra sarcofagului antic găsit la Hotărani (Romanaţi) şi relevat de d-l Em. Kretzulescu.

— Se aprobă.

D-l *A. Saligny*, președintele Comisiunii instituite la Școala de poduri și șosele pentru alegerea elevilor cărora să se acorde bursele Adamachi în anul școlar 1911—12, prezentă lucrările Comisiunii, care propune ca bursele să se acorde elevilor: Mareș Teodor, Mereuță Valeriu, Marino Constantin din anul preparator, Iosipescu Constantin, Bujoreanu Nicolae, Constantinescu Dumitru din anul III, Stoica Dumitru, Popa G. Ilie și Haret Enache din anul IV.
— Propunerea Comisiunii se aprobă.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 4 NOEMVRIE 1911

Președința d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l *D. Sturdza* cetește comunicarea sa: *Insemnătatea Divanurilor Ad-hoc din Iasi și București în istoria renașterii României.* VI. *Anul 1858. Adunarea Electivă din Iași.*

ȘEDINȚA DELA 11 NOEMVRIE 1911.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi.*

Dela Administrația Casei Bisericii se primesc 57 pachete cu documente dela mânăstirea Slatina, spre a fi incorporate în colecțiunile Academiei.
— Se decide a se exprimà mulțumiri.

D-l *Gr. Antipa* prezentă pentru colecțiunile Academiei din partea d-nei Maria Dohrn, văduva marelui naturalist Dr. Anton Dohrn, traducerea în limba germană din rusește a unui raport făcut de d-l Ivanovici de Baranowski, care, după însărcinarea Crucii roșii rusești, a organizat și a condus serviciile acesteia în România în răsboiul dela 1877—78. D-l de Baranowski este fratele d-nei Maria Dohrn.
— Se decide a se exprimà mulțumiri.

D-l *Dr. C. I. Istrati* prezentă volumul: *Hommage à Louis Olivier*, publicat la Paris în anul 1911 și format din scrierile mai multor prieteni și colaboratori ai răposatului Olivier, întemeietorul și directorul publicațiunii *Revue générale des sciences.* D-l Olivier aveà simțiminte foarte amicale pentru România și a condus excursiunea învățaților francezi în România în anul 1909.

D-l *P. Poni* prezentă lucrările Comisiunii întocmite sub președința d-sale la Universitatea din Iași pentru acordarea din Fondul Adamachi a patru burse

la studenți ai Facultății de științe și trei la ai celei de medicină de acolo. Comisiunea propune să se dea bursele studenților Ion Hangan, Ștefania Zamfirescu, Constantin Oescu, Vasile Zaharescu dela științe, Ion Dinescu, Grigore Popa și Gheorghe Popovici dela medicină.

— Propunerea Comisiunii se aprobă.

ȘEDINȚA DELA 18 NOEMVRIE 1911

Președința d-lui *I. C. Negruzzi.*

Dela Administrația Casei Bisericii se primește raportul d-lui Virgil Drăghiceanu, care, după cererea Academiei, a fost însărcinat de Comisiunea monumentelor istorice să cerceteze și să scoată de sub dușumeaua bisericii Precista din Bacău inscripțiunile vechi mormântale, despre cari erau indicațiuni că se află îngropate acolo. Pietrele mormântale găsite prin aceste cercetări au fost în număr de două: una dela 1492, făcută de Ion Alexandru Voevod, fiul lui Ștefan cel Mare, pentru o persoană al cărei nume este șters; alta din 1636 făcută de Mihaiu Fotena Postelnicul pentru soția sa Cristina. Raportul d-lui Drăghiceanu se publică în *Buletinul Comisiunii monumentelor istorice.*

Dela Secțiunea istorică se primește propunerea de a se tipări în *Anale* scrierea d-lui I. C. Filitti, despre: *Turburările revoluționare în Țara-Românească între anii 1840—1843.*

— Propunerea Secțiunii se aprobă.

D-l *N. Iorga* comunică un document dela 1765 Maiu 11, prin care Grigore Ghica Vodă, Domnul Moldovei, face o danie mânăstirii celei mari dela muntele Athos. Documentul are însemnătatea că este scris în limba română, lucru neobișnuit în asemenea acte.

D-l *Duiliu Zamfirescu* dăruește acest document pentru colecțiunile Academiei.

— D-l Președinte *I. C. Negruzzi* exprimă mulțumiri d-lui Zamfirescu.

ȘEDINȚA DELA 25 NOEMVRIE 1911.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi.*

Dela d-l Baron Fasciotti, Ministru plenipotențiar al Italiei, se primește în dar din partea Maiestății Sale Regelui Italiei tomul II din *Corpus nummorum italicorum,* care se publică sub auspiciile Maiestății Sale.

— Se decide a se exprimà mulțumirile Academiei.

Dela d-l M. Sutzu se primeşte darul arătat în următoarea scrisoare:

«Conform promisiunii ce am făcut cu ocaziunea recepţiunii mele în Academie, am onoare a vă încunoştinţà, că în ziua de 29 Iunie a. c. am depus în Cabinetul Numismatic al Instituţiunii noastre 959 monete de ale oraşelor noastre pontice, şi anume:

776 monete de ale urbei Tomis, din cari una de aur, una de argint şi 774 de bronz:

97 monete de ale urbei Kallatis, din cari 3 de aur, 7 de argint şi 87 de bronz;

86 monete ale urbei Istros, din cari una de aur, 25 de argint şi 60 de bronz.

«Toate aceste monete se află consemnate într'un inventar special, unde sunt clasificate după normele adoptate de d-nii Pick şi Regling în opera lor: *Die antiken Munzen Nordgriechenlands*, vol. I (Dacien und Moesien).»

— Se exprimă d-lui Sutzu mulţumiri pentru acest preţios dar.

Dela d-l *Andreiu Bârseanu*, membru al Academiei, se primeşte cererea pe care o face ca Preşedinte al «Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român», ca Academia şi membrii să se asocieze la subscripţiunea publică, deschisă de Asociaţiune pentru ridicarea unui bust în Sibiu răposatului Gheorghe Bariţ, fost membru şi preşedinte al Academiei şi al Asociaţiunii. Bustul se va inaugurà la 12 Maiu st. v. 1912, când se vor împlinì 100 ani dela naşterea marelui bărbat.

— Se decide a se recomandà Delegaţiunii participarea Academiei la subscriere cu 1.000 lei şi a se prezentà membrilor Academiei lista pentru ofrande personale.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 2 DECEMVRIE 1911

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l *Sp. Haret* zice: Marţi, 29 Noemvrie st. v., între orele $4^1/_2$ şi $4^3/_4$ dimineaţa, trebue să fi trecut pe deasupra Bucureştilor un meteor luminos de o însemnătate excepţională.

La această oră, deşi afară erà întuneric de tot, deşi cerul erà acoperit cu nori groşi şi aerul plin de o ceaţă deasă, deşi persianele camerei mele de culcare erau închise, această cameră s'a luminat deodată de o lumină extraordinar de intensă, comparabilă cu lumina zilei, aşà că cele mai mici obiecte au devenit vizibile. Lumina erà albă, cu o foarte slabă nuanţă roşcată. Ea nici nu s'a aprins, nici

nu s'a stins în mod brusc, ci treptat. Durata totală a fenomenului nu a fost mai mare de trei secunde. Nu s'a auzit nici un sgomot și nici o explozie.

Aceeaș lumină a fost observată și în strada Occidentului, la o distanță cam de 500 metri dela casa mea, ceeace devedește că nu poate să fi fost vorba de vreo lumină întâmplătoare din oraș, ipoteză care de altfel nici nu este admisibilă, din cauza marei intensități a luminii observate.

Ar fi interesant să se știe dacă aparițiunea aceasta a mai fost văzută și de altcinevà, și pe unde anume.

D-l *D. Sturdza* cetește comunicarea d-sale despre: *Insemnătatea Divanurilor ad-hoc din Iași și București în Istoria renașterii României.* VII. *Anul 1858. Căimăcămia din Valahia a Domnilor Emanoil Băleanu, Ioan Manu, Ioan A. Filipescu și Influența precumpănitoare a Adunării Elective din Iași asupra Adunării Elective din București.*

ȘEDINȚA DELA 9 DECEMVRIE 1911

Preșdința d-lui *I. C. Negruzzi.*

La 19 Ianuarie viitor st. n. d-l profesor Ernst Ludwig dela Universitatea din Viena, membru onorar al Academiei, împlinește etatea de 70 ani, când va fi sărbătorit de Universitatea și de Institutele științifice dela Viena.

— Se decide ca Academia să se asocieze printr'o scrisoare de felicitare la sărbătorirea d-lui profesor Ludwig și d-l Teclu, membru al Academiei, să fie rugat a reprezentà Instituțiunea noastră la acea serbare.

D-l *N. Iorga* prezentă pentru biblioteca Academiei scrierea profesorului Guido Bustico: *Supplemento alla Bibliografia di Vittorio Alfieri,* 1911, în care este reprodus în facsimile afișul reprezentației lui *Saul,* de marele poet tragic italian, în traducerea lui C. Aristia, la Iași, în ziua de 13 Decemvrie 1844. Originalul este în posesiunea editorului Loescher din Turin.

Totodată d-l Iorga atrage atențiunea asupra actului de danie făcut de Nicolae Vodă Mavrocordat în favoarea unui Notara, act care se păstrează, după indicațiile d-lui bibliotecar H. Urban Jarník, un prieten al poporului nostru, care scrie în limba românească tot așà

de bine ca în propria sa limbă cehă, în Biblioteca orășenească din Brünn în Moravia. D-l Iorga crede că ar fi bine ca acest act să fie fotografiat și tipărit.

D-l *Sp. Haret* zice: Cu privire la meteorul luminos de zilele trecute, am primit mai multe comunicări — vreo 12, — cari contribue ca să lămurească până la un punct unele din circumstanțele fenomenului.

Mai întâiu trebue să rectific o eroare, pe care am comis-o din scăpare de vedere, afirmând că fenomenul a avut loc în dimineața zilei de Marți 29 Noemvrie. El a avut loc în noaptea de Marți spre Miercuri, pe la $4^1/_2$ ore dimineața, așà că el trebue pus pe ziua de Miercuri, iar nu de Marți. Toți corespondenții mei au făcut această observație.

Fenomenul a fost văzut din multe părți. Oamenii din popor, potrivit credințelor lor, au crezut că «s'a deschis cerul».

In București s'a văzut din strada Carol Davila (Cotroceni), din cartierul Popa Soare, dela Intrepozitele din Calea Rahovei, din șoseaua Filantropia, din Dealul Spirei, din strada Vulturului, din strada Banul Manta. Dar s'a văzut și din alte localități, dela Otopeni (Ilfov), dela Ileana, lângă gara Sărulești (Ilfov), dela Corabia (Romanați) și între gările Găești și Pătroaia.

Trei din aceste observații, făcute de persoane cari erau afară, iar nu în camera lor, sunt prețioase, ca să ne dea aproximativ poziția meteorului. Anume, sergentul-major din serviciul poliției Luca Niculae, din strada Carol Davila, a văzut fenomenul spre apus. Tot spre apus, în direcția Bucureștilor, l-a văzut d-l Dobre Anastasescu dela Ileana. Dar d-l Teodor Anton, mecanic la C. F. R., care în momentul acela conduceà trenul No. 176 dela Pitești la București și se aflà între gările Găești și Pătroaia, l-a văzut spre sud-est, «înaintea mașinei, dela miazăzi.» Din acestea rezultă că bolidul s'a aprins undevà între București și Pătroaia, probabil mai aproape de București decât de Pătroaia.

D-l Teodor Anton mai spune că lumina erà de formă circulară, cu raza cam de 100 metri. Dimensia aceasta neobișnuită nu poate să fie decât efectul difuziunii luminii meteorului, produsă de ceață. Iar faptul că erà «în atingere cu pământul» ar dovedì că aprinderea bolidului a avut loc la o mică distanță de suprafața pământului.

Un punct însă care în observația d-lui Teodor Anton nu se potrivește cu a nici unuia din ceilalți observatori, este în privința orei. In adevăr, d-sa spune că a văzut lumina la 3 ore 35 m., după ce plecase dela Pătroaia; și în adevăr, trenul 176 pleacă din Pătroaia

la 3 ore 30 m. şi ajunge la Găeşti la 3 ore 44 m. Dar toţi ceilalţi observatori, fără excepţie, admit ora între 4 ore 30 m. şi 4 ore 45 m., şi aceasta e sigur, pentrucă eu însumi mă uitasem la ceasornic cu câtevà minute înaintea fenomenului, şi erau 4 ore 30 exact. Oare nu cumvà trenul avusese întârziere?

In privinţa aparenţelor fenomenului, apreciaţiile variază dela un observator la altul. Unii au avut impresia că lămpile cele mari electrice dela Intrepozite sau dela Spitalul Filantropia s'au aprins şi s'au stins imediat. Sergentul-major Luca Niculae a văzut-o albastră; d-na Maria Puţeanu albă-verzuie; d-l Teodor Anton verde-albăstruie; d-l Dobre Anastasescu i-a găsit o nuanţă roşie şi o aparenţă tremurătoare, ca a unei «lumini electrice care se stinge şi se aprinde continuu», pe când toţi ceilalţi au văzut o lumină fixă şi continuă, cum am văzut-o şi eu. Săteanul dela Otopeni a văzut cerul roşu, de unde a şi tras concluzia că «anul acesta va fi răsboiu.» D-l Borneanu a văzut lumina albă-albăstruie.

E de observat că de cele mai multe ori, când se fac asemenea observaţii, se constată divergințe ca acestea în apreţierea colorii fenomenului. Să fie oare cauza lor în deosebirea de compoziţie a aerului dela un loc la altul, deosebire care poate să fie foarte mică, dar suficientă pentru a modificà în mod simţitor felul razelor luminoase absorbite?

Cei mai mulţi observatori nu pomenesc de vreun sgomot ce ar fi auzit. Pentru cei mai mulţi din ei, lucru este explicabil, deoarece se aflau în casă. Dar d-l Borneanu din strada Stupinei (suburbia Popa Soare) spune, fără a fi afirmativ, că i s'a părut că a auzit câtevà bubuituri surde depărtate, cam la o jumătate de minut după lumină; iar sergentul-major Luca Niculae este categoric: el a auzit o bubuitură puternică tot spre apus, în direcţia unde se arătase lumina, însă cu cinci minute după dânsa. Durata aceasta de timp este evident exagerată. Dar faptul exploziei bolidului este sigur, şi poate că, căutându-se bine, s'ar puteà găsì pe pământ cevà sfărâmături dintr'însul.

O ultimă observaţie: D-l M. S. Draghia din Corabia spune că în timpul fenomenului lămpile electrice s'au stins, iar pe urmă s'au aprins iarăş la loc. Faptul acesta, dacă ar fi exact, ar dovedì că trecerea bolidului prin atmosfera pământească a dat loc la curenţi electrici aeriani de o excepţională putere, ceeace este puţin admisibil, mai ales având în vedere distanţa de peste 150 kilometri, şi faptul că un asemenea efect nu s'a observat la Bucureşti, care erà

mult mai aproape. E probabil că impresia că lămpile s'au stins nu a fost decât o iluzie, produsă de lumina orbitoare a fenomenului, şi care a durat atâta cât a durat şi el.

In orice caz, fenomenul dela 30 Noemvrie se poate număra printre cele mai însemnate de felul lui din câte se cunosc, pe de o parte prin numărul relativ însemnat de observaţii la cari a dat loc, iar pe de alta prin excepţionala intensitate a luminii lui, care a fost văzută într'o rază de cel puţin 150 kilometri ca o lumină comparabilă cu lumina zilei.

P. S. In urma redactării comunicării de mai sus, am continuat a primì din toate părţile scrisori, din cari rezultă că fenomenul, afară de localităţile dejà semnalate acì, a fost văzut încă dela Piteşti, Toporu (Vlaşca), Seciu, comuna Boldeşti (Prahova), Crângul-Fundulea (Ilfov), Lădeşti (Vâlcea), satul Stănceşti, com. Târgul Vechiu (Prahova), din diverse alte localităţi din judeţele Dolj, Olt, Muscel, Teleorman, Prahova, Vlaşca, Ialomiţa şi Constanţa, precum şi dela Sliven, Gradeţ, Osman Bazar şi Bar Bunar din Bulgaria.

Din aceste scrisori din urmă nu rezultă indicaţii nouă în privinţa fenomenului, deosebite de cele semnalate mai sus, afară doar de întinderea excepţională a zonei în care a fost observat. D-l Al. C. Bunea, judecător la Lădeşti (Vâlcea), a văzut lumina despre răsărit, iar d-na Ana Botta din Bucureşti a văzut ca un mic soare, care a mers despre sud spre apus. Amândouă aceste observaţii tind să confirme părerea mea, exprimată mai sus, că bolidul trebue să se fi aprins deasupra Bucureştilor, sau la o mică depărtare spre apus de capitală.

D-l *Haret* dărueşte apoi următoarele manuscripte vechi, rămase dela un unchiu al d-sale:

a) o predică cu subiectul: «Şi au trecut din moarte la vieaţă», subscrisă de Artor Săvescu şi cu data de 1857 Aprilie 2;

b) copia unei adrese a Mitropolitului Moldovei Sofronie Miclescu dela 1857 către Departamentul averilor clerului;

c) o satiră în versuri contra unioniştilor la 1857, intitulată «Memoarŭ de Stindarde şi Cocardzi.»

D-l *D. Sturdza* prezentă pentru colecţiunile Academiei publicaţiunea: *Comptes rendus des séances de la seizième conférence générale de l'Association géodesique internationale* din Septemvrie 1909.

D-l *I. Bianu* aduce la cunoştinţă că s'au procurat pentru colecţiunile Academiei manuscriptele personale şi corespondenţa rămasă după răposatul

membru al Academiei Gr. Tocilescu. Hàrtiile au fost grupate după natura și cuprinsul lor, așezate în cartoane și depuse în colecțiunea manuscriselor Academiei.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 16 DECEMVRIE 1911.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi.*

Dela d-l *I. Kalinderu* se primește darul arătat în următoarea scrisoare:

«In toți anii am oferit elevelor «*Institutului Olteteleșanu*» câte o mică amintire de Sf. Sărbători.

«Imi fac deci o vie plăcere a vă remite și acum, aci alăturat, suma de Lei 600 (șase sute), cu rugămintea să binevoiți a o pune la dispozițiunea Direcțiunii Institutului, pentru a cumpără fiecărei copile câte un modest dar, cum va chibzui mai bine.»

— D-l Președinte *I. C. Negruzzi* mulțumește d-lui Kalinderu în numele Academiei pentru constanta iubire părintească, pe care o poartă elevelor Institutului și pe care o manifestă și cu această ocaziune.

D-l *I. Kalinderu* prezentă lucrarea Monseniorului G. Biasiotti din Roma: *Le Diaconie Cardinalizie e La Diaconia «S. Viti in Macello»*, pe care a primit-o pentru Academie și zice:

«Lucrarea în chestiune se ocupă de împărțirea Romei în secțiuni sau diaconii puse sub autoritatea spirituală a vreunui Cardinal și este urmată de Monografia Bisericii S. Viti in Macello, întinzându-se mai cu seamă asupra lucrărilor de restaurare executate în timpul din urmă cu cheltueala și sub directa privighere a Cardinalului Francesco Cassetta, căruia este dedicată această operă.

«Cu această ocaziune îmi fac o plăcută datorie a vă comunică că Monseniorul G. Biasiotti, pe care-l cunosc personal, a mai trimis și alte lucrări pentru Academie în diferite rânduri.»

— Se exprimă mulțumiri d-lui Kalinderu și Monseniorului Biasiotti.

D-l *I. Bogdan* cetește comunicarea sa: *O scrisoare din 1679 a Mitropolitului Dosofteiu.*

D-l *N. Iorga* cetește comunicarea sa: *Contribuții la istoria bisericii noastre: mânăstirea Neamțului și biserica din Bălinești.*

ȘEDINȚA DELA 23 DECEMVRIE 1911.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi.*

Dela d-l I. Alexandru Stâlpeanu se primesc în dar 10 pachete de documente din anii 1824—1840, 4 volume manuscrise românești, 8 condici din anii 1825—1846 și câtevà cărți românești și grecești, pe cari toate le are dela bunicul său Alexe Bozianu, preot la biserica Caimata din Capitală.

— Se exprimă mulțumiri d-lui Stâlpeanu pentru acest dar.

D-l *I. Kalinderu* trimite în dar din partea d-lui Arhitect Fr. Jaffé dela Berlin, autorul unei mari opere publicate de curând în limbile germană și franceză despre biserica episcopală dela Curtea de Argeș, șapte stampe făcute pe scară mare, reprezentând principalele elemente decorative arhitectonice dela numita biserică, și prezentând astfel un deosebit interes pentru arheologi, arhitecți și elevii școalelor de arhitectură.

— Se vor exprimà d-lui Jaffé mulțumiri pentru simțimintele prietenești din cari pornește acest prețios dar.

— Se exprimă de asemenea mulțumiri d-lui Kalinderu.

D-l *Spiru Haret* dăruește pentru colecțiunile Academiei un exemplar original din «Statul actual a Curții criminale din Moldova, 1862».

— Se mulțumește d-lui Haret.

D-l Președinte *I. C. Negruzzi,* amintind că ședința de astăzi este cea din urmă înainte de sărbătorile Nașterii Domnului, urează membrilor sărbători vesele și an nou fericit.

ȘEDINȚA DELA 13 IANUARIE 1912.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi*

D-l Președinte *I. C. Negruzzi,* deschizând ședința, zice:

«*Domnilor și stimați Colegi,*

«Am trista datorie să vă aduc la cunoștință că în intervalul dela ultima noastră întrunire până astăzi instituțiunea noastră a avut două mari pierderi. In răstimp de câtevà zile au încetat din vieață iubitul nostul coleg membrul activ al Academiei d-l Ioan Pușcariu și membrul nostru onorar d-l profesor Felix Dahn.

«Ioan Pușcariu s'a stins la 24 Decemvrie 1911 în locuința sa din

satul Bran, în etate de 88 de ani. El erà decanul membrilor Academiei Române. Plecarea lui dintre noi a produs o adâncă durere și în Regatul român și între compatrioții noștri de peste Carpați, între cari dânsul a avut mai mult de o jumătate de secol de activitate publică atât politică, cât și culturală. In tinerețele sale, regretatul Pușcariu erà unul din bărbații cei mai culți, cei mai energici, din aceia pe cari se întemeiau cele mai mari speranțe. După evenimentele dela 1848 el a ocupat diferite funcțiuni administrative și judecătorești, în cari s'a urcat până la aceea de consilier la Curtea de Casație. In tot acest timp și alăturea de activitatea lui oficială, Pușcariu a desvoltat și o activitate națională românească, atât prin scrieri, cât și printr'o puternică participare la multe din Instituțiunile românești de cultură, organizate dela 1848 încoace. O deosebită și statornică dragoste a avut Pușcariu pentru studiile istoriei naționale. El a copiat un mare număr de documente privitoare la trecutul Românilor de peste Carpați și a publicat scrieri însemnate relative la vechea nobilime românească din Transilvania și Ungaria. Pentru această activitate a lui Pușcariu, Academia Română l-a ales întâiu membru onorar la 13 Septemvrie 1877, iar la 4 Aprilie 1900 l-a chemat în sânul ei ca membru activ.

«D-l coleg Ioan Bogdan a binevoit să meargă la ceremonia înmormântării la Bran, depunând o coroană pe sicriul său și rostind următoarea cuvântare în numele nostru al tuturora:

«Depunând, în numele Academiei Române, o coroană pe sicriul ce cuprinde rămășițele pământești ale Cavalerului Ioan Pușcariu, exprim adâncile regrete ale membrilor ei pentru trecerea din vieață a unuia din cei mai vechi colegi ai lor. Răposatul erà membru onorar al Academiei dela 1877, când a fost ales în urma meritelor însemnate ce-și câștigase pentru Românii din țerile Coroanei Ungurești prin activitatea sa publică, prin zelul cu care contribuise la înființarea și întâile lucrări ale Asociațiunii transilvane pentru cultura și literatura poporului român, și prin munca ce o pusese la desvoltarea organizațiunii bisericii române ortodoxe din Ungaria.

«In mijlocul ocupațiunilor sale de altă natură, răposatul a găsit totdeauna vreme să se ocupe de studii istorice și și-a îndreptat atențiunea mai ales asupra vechilor familii nobile de origine română, cari aproape toate au dispărut, contopindu-se în clasa dominantă maghiară. Rezultatul acestor studii au fost cele două volume publicate la 1892 și 1895 sub auspiciile Asociațiunii transilvane și sub titlul: «Date istorice despre familiile nobile române».

«Materialul bogat de care se slujise în aceste studii, anume o colecție de documente referitoare la vechea nobilime română din Ungaria, copiate de el însuș, o dăruise răposatul Academiei Române la 1882.

«Acestea și alte studii, între cari se disting cele de cuprins juridic și administrativ, au îndemnat pe Academie să-l aleagă la 1900 membru activ al ei.

«Ales astfel membru activ la o vârstă când cei mai mulți simt nevoia de odihnă deplină, ilustrul răposat n'a pregetat să vie destul de des la București și să iea parte la lucrările Academiei noastre, cetind mai în fiecare sesiune, dela 1900 încoace, câte un studiu sau o mică notiță privitoare la istoria Românilor din Ungaria sau a raporturilor lor cu cei din Țara-Românească.

«Patru ani înainte de moarte, la 1907, și-a terminat tipărirea unei lucrări, care l-a preocupat din tinerețe: «Despre boierii din Țara Făgărașului».

«Răposatul a fost un cercetător harnic al trecutului poporului său, trecut pe care voià să-l vadă în cea mai frumoasă lumină, totdeauna mai frumoasă decât a fost în realitate. El aparține acelei generații de învățați și oameni politici ai Românilor din Ungaria, cari într'o închipuită strălucire a trecutului căutau sau mângâiere pentru slăbiciunile prezentului sau mijloace de luptă pentru înlăturarea lor. Studiile istorice au pornit într'un astfel de mediu nu dintr'un interes rece pentru știință, ci dintr'un sentiment cald de patriotism, care s'a comunicat contimporanilor, și a contribuit la întărirea acelei conștiințe naționale, pe care au arătat-o Românii din Ungaria în luptele lor constituționale din ultimele decenii.

«Unul din deșteptătorii acestei conștiințe a fost răposatul nostru coleg, și de aceea Academia Română se asociază astăzi cu durere la doliul ce învălue pe compatrioții săi mai apropiați. Și de o parte și de alta a Carpaților memoria lui va fi eternă.

«Fie-i țărâna ușoară!»

«La 3 Ianuarie st. n. a încetat din viață la Breslau d-l Felix Dahn, profesor universitar, poet și istoriograf. El ocupà un loc de frunte în literatura germană prin romanele sale istorice; tot atât de aprețiat erà el și prin scrierile sale despre Istoria Germanilor în evul mediu și mai ales pentru marea sa operă: *Regii Germanilor*. De Români îl legà o adâncă simpatie, întemeiată pe o caldă și statornică prietenie din tinerețe. Intr'un moment greu pentru țara noastră, când ni se contestà dreptul de a stăpânì partea noastră din Dunărea de jos,

Felix Dahn a dat o lovitură de «Lance pentru România», cum a numit-o, printr'o broşură care a produs răsunet în Europa. Ca semn de recunoştinţă pentru prietenia arătată în acele zile grele, şi din cauza meritelor sale literare şi ştiinţifice, Academia l-a ales la 12 Aprilie 1894 membru onorar al ei.

«Vă propun, Domnilor, să luăm rămas bun dela aceşti regretaţi colegi ai noştri, ridicându-ne cu toţii de pe scaunele noastre.»

Dela d-l I. Puşcariu, fiul mai mare al defunctului membru al Academiei, se primeşte din partea întregei familii următoarea scrisoare:

«In durerea de care este cuprinsă familia noastră din incidentul trecerii la cele veşnice a iubitului nostru tată Ioan Cavaler de Puşcariu, cuvintele Domniei-Voastre de condoleanţă, adresate nouă în numele Ilustrei Academii Române, ne-au servit spre cea mai mare mângâiere. Pentru aceasta şi pentru trimiterea la actul de îmmormântare a unui reprezentant al Ilustrei Academii în persoana distinsului ei membru d-l Ioan Bogdan, care prin depunerea unei cununi pe sicriul defunctului şi prin un frumos panegiric a onorat memoria neuitatului nostru părinte, vă aduc în numele familiei noastre mulţumita cea mai adânc simţită, rugându-vă să binevoiţi a descoperì aceeaş mulţumită a noastră şi Ilustrei Academii Române, pe care ca Preşedinte al ei o reprezentaţi cu multă demnitate».

D-l *Dr. V. Babeş* ceteşte comunicarea sa: *Cercetări nouă despre tratamentul şi vindecarea cancerului şi sarcomului.*

Şedinţa publică se ridică şi Academia îşi continuă lucrările în şedinţă intimă.

D-l Preşedinte *I. C. Negruzzi* prezentă următoarea listă a publicaţiunilor intrate la concursul premiilor Năsturel, Adamachi, Hagi-Vasile şi Lazăr din 1912 şi invită Secţiunile şi Comisiunea Năsturel să proceadă la împărţirea acestor publicaţiuni între membri pentru facerea rapoartelor speciale:

1. *La premiul Năsturel de 4 000 lei.*
(Prin Comisiune specială).

Bologa (Dr. Vasile), Monografia şcoalei civile de fete cu internat şi drept de publicitate a «Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român» din Sibiiu pe 25 de ani dela înfiinţare. Sibiiu 1911.

Dornvagen (August), Contabilitatea agricolă în partida dublă. Bucureşti 1911.

Ionaşcu (Romulus), Tractat complect de terminologie, frazeologie, corespondenţă şi operaţiuni comerciale. Ediţia II. Iaşi 1911.

Lăzărescu (Petre), Frunză verde rosmarin. Arie populară. Berlin f. a.
» Scene din Carpaţi. Poemă simfonică. F. a.
Lupaşcu (Căpitan Alexandru I.), Pentru sufletul şi inima soldaţilor noştri. Lucrare de educaţie ostăşească. Galaţi 1911.
Miller-Verghy (Margărita), Izvoade strămoşeşti. Bucureşti 1911.
Oardă (Cesar P.), Raze de lumină. Bucureşti 1912.
Rădulescu-Motru (C.), Elemente de metafizică. Principalele probleme ale filosofiei contimporane pe înţelesul tuturor. Bucureşti 1912.
Şumuleanu (Dr. Corneliu), Studiul vinurilor din România. Bucureşti 1911.
» Studiu asupra vinurilor din viţele americane altoite cu diverse varietăţi indigene şi străine. Bucureşti 1911.
Tiktin (Dr. H.), Dicţionar român-german. Vol. II. D—O. Bucureşti 1911.
Vasilescu (Căpitanul Vasile), Contribuţiuni la tactica artileriei cu tragere repede în legătură cu infanteria. Bucureşti 1911.

2. *La premiul Adamachi de 5.000 lei (divizibil).*
(Prin Secţiunea literară).

Adamescu (Gheorghe), Istoria literaturii române pentru şcoalele normale de învăţători şi învăţătoare, conform programului din 1910. Bucureşti 1911.
Anghel (D.), Oglinda fermecată. Bucureşti 1911.
» Fantome. Bucureşti 1911.
Bănescu (N.), Viaţa şi scrierile Marelui Vornic Iordache Golescu. Bucăţi alese din ineditele sale. Vălenii-de-Munte 1910.
Botez-Gordon (G. V.), Petale. Versuri. Iaşi 1909.
Cerna (P.), Poezii. Bucureşti 1910.
Ciotori (D. N.), Calea robilor. Vălenii-de-Munte 1912.
Dinescu (Eugeniu), Tragediile lui Sofocle traduse în versuri. Volumul III. Ajace, Trahinienele. Câmpulung 1910.
» Note explicative pe lângă Tragediile lui Sofocle. Volumul III. Câmpulung 1910.
Dumitrescu (Căpitan George), Roma. F. a.
Dumitrescu (Silvia Căpitan G.), Roma. F. a.
Eftimiu (Victor), Inşiră-te Mărgărite... Poem feeric în două părţi (4 acte). Bucureşti f. a.
Gorun (Ion), Ştii româneşte? Câteva observări asupra limbii, cum se scrie în vremea de faţă. Bucureşti 1911.
Hodoş (Nerva), Const. Golescu: Insemnare a călătoriei mele făcută în anul 1824, 1825, 1826. Bucureşti 1910.

Lecca (Haralamb G.), Poezii. București 1911.
Lungianu (Mihail), In sărbători. București 1910.
Mihăileanu (Petre), Fragmentele latine ale lui Philumenus și Philagrius. București 1910.
Oreste, Poezii. București 1911.
Pamfile (Tudor), Graiul vremurilor. Povești. Vălenii-de-Munte 1909.
» Feți-Frumoși de-odinioară. Povești. București f. a.
» Firișoare de aur. Povestiri și legende din popor. București f. a.
» Sfârșitul lumii. După credințele poporului român. Bârlad 1911.
Pavelescu (Cincinat), Poezii. București 1911.
Păltănea (Pompiliu Titu Dinu), Satirele lui Horațiu traduse din latinește în metrul original și însoțite de note explicative. București 1911.
Rosetti (Radu D.), Razna... Note din călătorie. București 1912.
Stavri (A.), Luminișuri. Iași 1910.
Theodorian (Caton), La masa calicului. Nuvele și schițe. București 1911.

3. *La premiul Hagi-Vasile de 5.000 lei.*
(Prin Secțiunea istorică).

Nistor (Dr. I.), Die auswärtigen Handelsbeziehungen der Moldau im XIV, XV und XVI Jahrhundert. Gotha 1911.

4. *La premiul Lazăr de 5.000 lei.*
(Prin Secțiunea științifică).

Goliescu (Locotenentul Rodrigue), Actul sborului sau Problemele aviațiunei. București f. a.
Lalescu (Traian), Introducere la teoria ecuațiunilor integrale. București 1911.
Vlaicu (Inginer Aurel), Aeroplanul Vlaicu. București 1911.

D-l Președinte adaoge:

Pentru lucrări cu subiecte date sunt publicate a se decerne în viitoarea sesiune generală următoarele premii:

1. Prin Secțiunea literară:

a) Premiul Năsturel de 5.000 lei, pentru *Inrâurirea curentelor străine în evoluțiunea limbii și literaturii române în secolul XIX.*

2. Prin Secțiunea istorică:

a) Premiul Alexandru Ioan Cuza de 20.000 lei, pentru *Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor.*

b) Premiul Eliade-Rădulescu de 5.000 lei, pentru *Starea Principatelor române înainte de Domnii Fanarioți.*

3. Prin Secţiunea ştiinţifică:

a) Premiul Adamachi de 5.000 lei, pentru *Cercetări originale asupra pelagrei în vederea etiologiei şi combaterii boalei.*

4. Prin Comisiuni speciale:

a) Marele Premiu militar General Ioan Carp şi Maria Carp de 7.000 lei, pentru subiectul: *Cum a fost şi ce a fost armata pentru naţiunea română dela colonizarea Daciei şi până la desfiinţarea oştirilor pământene.*

b) Premiul Dacia-România pentru *Istoria contractului de asigurare şi în special a introducerii lui în România.*

Până la terminul regulamentar de 31 Decemvrie 1911, s'a prezentat o singură lucrare la premiul Adamachi despre Pelagră cu deviza: «Cine nu ştie că pe când cultivatorul mare recoltează un porumb excelent, cultivatorul mic nu vede pe ogorul lui decât porumb necopt şi stricat. — D. Sturdza».

— Manuscriptul prezentat la premiul Adamachi a fost înaintat Secţiunii ştiinţifice spre cercetare.

ŞEDINŢA DELA 20 IANUARIE 1912.

Preşedinţa d-lui *I. Bogdan,* Vicepreşedinte.

Dela d-l Lt.-Colonel I. Manolescu-Mladian se primeşte cartea *Tableau général de la grande Loge Astrée pour l'an maçonique* 58 $^{20}/_{21}$, exemplar care a aparţinut lui Gheorghe Asachi, a cărui subscriere se află pe titlu.

— Se exprimă mulţumiri.

Se primeşte invitaţie la Congresul IV internaţional de Istoria religiunilor, care se va ţineà la Leida (Olanda) la 10 Septemvrie 1912.

Dela Legaţiunea ţerii la Constantinopole se primeşte răspuns la cererea făcută de Academie, după hotărîrea din şedinţa dela 2 Septemvrie 1911, că Sublima Poartă nu este în măsură de a satisface cererea Academiei şi nu poate permite d-lui N. Iorga să cerceteze fosta bibliotecă a palatului imperial dela Ildiz, în care se spune că nu este nici un document privitor la relaţiile Imperiului cu Principatele române.

D-l *Dr. C. I. Istrati* prezentă şase note de chimie cu cuprinsul următor:

Prima relativă la: *Disolvarea cuprului metalic în diferite fracţiuni, obţinute prin distilarea petrolului brut,* în colaborare cu d-l licenţiat C. Teodorescu.

Aceste porţiuni disolvă, crescând cuprul în raport cu creşterea temperaturii la care au trecut.

Porţiunea însă, obţinută între 250 şi 275 grade, disolvă în totdeauna mai puţin cupru. D-l Dr. Istrati explică acest lucru prin prezenţa în acele porţiuni a unor anhidride, formate în timpul distilaţiunii.

O a doua notă este relativă la: *Acţiunea anilinei asupra fenului tribromotriodat*, în colaborare cu d-l Dr. M. A. Mihailescu.

Pe lângă un derivat pentaanilidic, s'a obţinut ca produs de oxidaţiune şi acidul glioxilic.

A treia notă este relativă la *Albanita*, un mineral pe care d-sa l-a adus din excursia sa în Macedonia, şi care conţine 58 % materie organică. Această notă este făcută tot în colaborare cu d-l Dr. M. A. Mihăilescu, cu care a lucrat şi ultimele două, din cari una relativă la: *Un procedeu nou de separare a parafinei*, iar alta relativă la: *Un derivat nitros al chinonei feniloximice-dianilide*.

In fine d-l Dr. Istrati mai prezentă o notă relativă la: O carte făcută de D-rul Karl Siller, la 1840, în Hanovra, relativă la: *Apele minerale ale Valahiei*, pe cari le analizase la 1830, şi care nu erà cunoscută la noi.

D-l *I. Bianu* face comunicare despre o carte veche de istorie universală, scrisă în limba latină, care a aparţinut Mitropolitului Dosofteiu şi Stolnicului Constantin Cantacuzino, având pe ea note autografe ale acestor doi învăţaţi scriitori români din secolul XVII.

D-l *N. Iorga* adaoge că doctorul Iacob Pylarino, despre care se vorbeşte în nota autografă a lui Constantin Cantacuzino şi despre care d-sa a vorbit în *Istoria literaturii române*, vol. I, a fost medicul lui Constantin Brâncoveanu şi ne este cunoscut şi prin unele opuscule ştiinţifice.

D-l *Dr. Gr. Antipa* prezentă două scrieri ale sale: *Die Biologie des Donaudeltas und des Inundationsgebietes der unteren Donau,* Jena 1911, şi *Fischerei und Flussregulierung*, Munchen 1911.

Asupra acestor scrieri d-l Antipa zice:

Prima, intitulată: *Über die Biologie des Donaudeltas und des Inundationsgebietes der unteren Donau* (Jena 1911, Verlag von Gustav Fischer), este o conferinţă pe care d-sa a ţinut-o la Graz în ziua de 15 August 1910, în şedinţa de deschidere a celui de al VIII-lea Congres internaţional de zoologie. Prin biologia Deltei Dunărei, etc. d-sa înţelege nu numai enumerarea diferitelcr specii de

organisme ce trăesc aici, ci mai mult stabilirea condiţiunilor naturale de existenţă din aceste regiuni şi modul cum diferitele organisme au ştiut a se adaptà acestor condiţiuni de vieaţă speciale.

Dunărea dela ieşirea ei din Porţile-de-fier şi până la Marea Neagră lasă pe malul nostru o fâşie lungă de pământ — uneori largă până la 20 km., — care serveşte pentru a-i primì apele în timpul revărsărilor. Pe această fâşie de pământ, precum şi pe insulele şi Delta Dunărei, condiţiunile de vieaţă pentru organismele — plante şi animale — ce trăesc aici sunt cu totul particulare. In timpul inundaţiunilor întâlnim o foarte bogată faună şi floră acuatică, aşà că în anii când apele sunt mari, aceste suprafeţe ne dau o foarte bogată producţie de peşte. In timpul secetei, toate aceste terenuri le vedem acoperite cu plante xerofile, şi tot felul de animale de uscat se desvoltă, cresc şi se îmmulţesc aici, iar în anii când creşterile Dunărei sunt mai mici, avem bogate recolte de cereale şi cele mai bune păşuni din ţară.

In ce mod s'au adaptat toate aceste organisme acestor condiţiuni de vieaţă? In ce mod se apără plantele şi animalele de uscat în contra pericolelor inundaţiunilor? In ce mod se apără plantele şi animalele de apă în contra secetei şi uscăciunii de vară, în contra frigului şi îngheţului de iarnă, etc.? In ce relaţiuni trăesc toate aceste organisme între ele şi faţă de natura încunjurătoare?

In această lucrare d-sa arată printr'o serie de exemple alese din toate clasele de plante şi animale ce trăesc acì diferitele moduri cum animalele şi plantele de uscat ştiu să se apere în contra pericolului inundaţiei, ba chiar cum au învăţat ele să tragă din aceste revărsări periodice ale fluviului însemnate profite pentru ele şi urmaşii lor. Pe de altă parte se arată — bazat pe numeroase exemple — cum animalele şi plantele de apă au ştiut să se adapteze acestor condiţiuni speciale, suferind seceta, gerul iarna şi arşiţa soarelui vara. Cea mai mare parte din ele duc în timpul uscăciunii o vieaţă latentă, formând ca plantele un fel de seminţe, cari rezistă la uscăciune, etc., sau găsind în desvoltarea lor diferite forme sau stadii de rezistenţă prin incapsulări, formare de ouă de rezistenţă, etc., cari sunt capabile să suporte timp de mai mulţi ani seceta cea mai mare, frigul, arşiţa soarelui, etc., fără a-şi pierde vitalitatea lor, aşteptând astfel o nouă inundaţiune, ca să se desvolte din nou.

In această fâşie de pământ dar trăesc la un loc 2 lumi diferite, cari luptă între ele cu cele mai puternice arme ale rezistenţei, pentru a pune stăpânire pe acest teren, când condiţiunile de desvoltare le

sunt prielnice, ca apoi să lase locul celeilalte, îndată ce condiţiunile de vieaţă se schimbă.

Numeroase exemple din multele observaţiuni, făcute în curs de peste 18 ani asupra vieţii organismelor ce populează aceste regiuni, ilustrează aceasta şi arată modurile de apărare pentru diferitele specii principale.

Putinţa acestor organisme de a rezistă, chiar în timpul cât condiţiunile de vieaţă nu le sunt prielnice, explică bogăţia mare de animale şi plante a acestor regiuni, precum şi mulţimea de organisme acuatice ce se desvoltă deodată în timpul inundaţiilor, şi bogatele păşuni cu animale terestre pe ele, ce se desvoltă după retragerea apelor.

A doua lucrare, intitulată: *Fischerei und Flussregulierung* este o conferinţă ţinută la Roma în şedinţa dela 29 Maiu 1911 la cel de al V-lea Congres internaţional al pescăriei.

Modul cum s'a făcut până acuma rectificarea cursului râurilor şi fluviilor prin scurgerea apelor cât mai repede la mare şi transformarea în întregime a zonelor de inundaţiune în terenuri agricole a avut o serie de consecinţe rele, aducându-se vătămări serioase altor feluri de interese. Prin desecările exagerate în multe locuri s'a influenţat în rău regimul apelor fluviului, expunându-se regiuni întregi, sate şi oraşe, etc., la catastrofe prin ruperea digurilor; în alte părţi s'a influenţat în rău clima şi vegetaţiunea acelor regiuni, în altele s'a influenţat regimul apelor fluviului, astfel încât în epoca apelor joase nu mai este apă suficientă pentru navigaţie, în altele terenurile apărate cu diguri au devenit încetul cu încetul mlăştinoase sau au pierdut mult din puterea lor de producţie, etc., aşà că un mare hidrolog *Belgrand* a trebuit să se exprime: «J'ai voulu faire voir que même dans un pays où l'endiguement existe depuis vingt siècles, où la propriété en a subi toutes les conséquences, dans la vallée du Pô, il n'est pas bien démontré que les avantages soient plus grands que les inconvénients.»

Intre ramurile cari au fost mai mult lovite prin acest mod de rectificare a râurilor este şi pescăria, ca de ex. la Tisza, unde producţiunea a scăzut în proporţia de 1:100.

Astfel fiind, se pune întrebarea: Ce putem face pentru a puteà împăcà toate aceste interese opuse, cari apar la ori şi ce indiguire şi rectificare de râuri? In ce mod am puteà noi — satisfăcând pe deplin interesele superioare ale navigaţiunii şi câştigării de teren arabil pentru trebuinţele colonizaţiunii interne, etc. — să rezervăm totuş câtevà suprafeţe de apă, cari au o atât de mare importanţă

din toate punctele de vedere arătate mai sus, și în acelaș timp și pentru producțiunea peștelui.

Pe baza studiilor făcute la Dunăre se descrie aci punerea în valoare a zonelor inundabile ale fluviilor printr'un sistem rotativ de culturi alternante de piscicultură și agricultură.

Prin acest sistem, în lunca Dunărei, bălțile mari permanente s'ar conservà ca atare, amenajându-le numai, astfel ca să poată servì cât mai bine la producțiunea intensivă de pește. Terenurile inundabile propriu zise s'ar apărà prin diguri în contra inundațiunilor și ar servì la agricultură. Terenurile indiguite ar trebuì însă să fie amenajate și împărțite prin diguri transversale în mai multe basine, astfel ca fiecare din aceste basine să poată fi inundat după voință cu apă din Dunăre, și din 4 în 4 ani să servească odată la creșterea peștelui în ele. Bine exploatate aceste basine pot da prin piscicultură artificială *o producție netă de 600 kgr. crap pe hectar.* In anul următor ele se vor uscà din nou și vor servì la agricultură, rămânând ca basinul al doilea să fie inundat și întrebuințat la piscicultură, etc., etc.

Cu modul acesta, pământurile odată apărate cu diguri în contra inundațiilor vor fi din 4 în 4 ani îngrășate cu o pătură de nămol depus de apa Dunărei și vor căpătà puteri nouă de producție agricolă, iar în loc de a le lăsà un an la odihnă — cum se face în agricultură, — fără a da nici un venit, ele vor produce și în acest al 4-lea an un venit foarte bun prin pescărie. Venitul prin pescărie va fi destul de mare, deoarece din analiza biologică a acestor terenuri s'a constatat că pământul aici este plin cu germenii unei bogate faune acuatice, care e hrana cea mai bună a peștelui și care așteaptă și în starea de azi câțivà ani, până vine o inundație ca să se desvolte.

Cu acest sistem însă noi vom păstrà în lunca Dunărei și pe viitor o serie de basinuri de apă, cari vor servì ca supape de siguranță în contra supraînălțării nivelului fluviului în timpul creșterilor mari, evitând astfel catastrofele; vom aveà o serie de rezervorii, din cari scurgându-se apa în fluviu în timpul apelor joase, se va ridicà nivelul înlesnind navigația, și totodată ele vor întreținea o umiditate mai mare în pământ — ridicând nivelul apei de infiltrație — și în atmosferă, etc. Nămolul depus periodic de fluviu pe terenurile inundabile le va înălțà și va împiedicà ca ele să rămână cu timpul mai joase ca nivelul fluviului și să devină mlăștinoase, etc. Cu acest sistem dar se vor împăcà foarte bine toate interesele opuse și pământurile apărate se

vor pune în valoare mai bine, asigurându-li-se pentru totdeauna productivitatea.

D-l Preşedinte exprimă mulţumiri d-lor Dr. Istrati, I. Bianu şi Gr. Antipa pentru comunicările făcute.

ŞEDINŢA DELA 27 IANUARIE 1912.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

Dela Legaţiunea ţerii la Constantinopole se primesc còpii şi traduceri franceze de pe 23 documente turceşti privitoare la istoria relaţiunilor Principatelor române cu Turcia între anii 1691—1720. Còpiile şi traducerile acestor documente au fost procurate de d-l A. Lahaille, Consilier de Legaţiune şi Dragomanul Legaţiunii ţerii la Constantinopole.

— Se decide a se exprimà d-lui Lahaille mulţumiri pentru această nouă şi preţioasă contribuire de documente privitoare la relaţiunile trecute ale României cu Imperiul Otoman.

Secţiunea istorică, prin deciziunea luată la 20 Ianuarie, propune să se cetească în şedinţă publică şi să se tipărească în *Anale* lucrarea d-lui V. Pârvan, membru corespondent, intitulată: *Cetatea Ulmetum: Descoperirile primei campanii de săpături din vara anului 1911.*

— Propunerea Secţiunii se aprobă şi se decide a se ţineà în acest scop şedinţă publică Vineri la 3 Fevruarie.

D-l Preşedinte *I. C. Negruzzi* dă cuvântul d-lui membru corespondent S. Mehedinţi, care face o comunicare despre: *Curente în geografia contemporană, cu deosebită privire la literatura geografică din Franţa.*

D-l Preşedinte *I. C. Negruzzi* mulţumeşte d-lui Mehedinţi pentru interesanta comunicare privitoare la activitatea ştiinţifică a unui atàt de bun prieten al României, cum este d-l de Martonne. D-l Mehedinţi are şi un alt titlu la mulţumirile Academiei, căci d-sa a fost dintre cei dintâi deputaţi, cari au luat iniţiativa prezentării unui proiect de lege la Cameră, pentru acordarea fondurilor cerute de Academie spre a clădì localul Bibliotecii, conform cererii adresate de Delegaţiune Guvernului în anul trecut.

D-l S. Mehedinţi răspunde că nu d-sa este iniţiatorul proiectului, dar, natural, s'a asociat din toată inima la prezentarea lui, pentrucă ştie pericolul în care se găsesc colecţiunile Academiei fără un adăpost propriu. D-sa are

toată speranța că proiectul va deveni lege și că astfel cererea justă a Academiei, făcută prin memoriul înaintat Camerei, va fi îndeplinită.

D-l Președinte observă că modestia d-lui coleg Mehedinți îi face și mai mare meritul.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 3 FEVRUARIE 1912.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l *N. Iorga* zice că a primit dela d-l Arthur Stille, profesor de istorie la Facultatea de filozofie din Lund, Suedia, informațiunea că manuscriptul 209 al colecțiunii Nordin din Biblioteca Universității din Upsala cuprinde o scriere în limba italiană, intitulată: *Istorie despre cele petrecute în timpul șederii Regelui Suediei în Turcia;* că în prefața acestei scrieri autorul spune că a luat parte la întâmplările povestite. Scrierea este o narațiune foarte voluminoasă, care se întrerupe în mijlocul unei fraze, tocmai unde se vorbește despre preparativele Regelui pentru apărarea reședinței sale în luna Ianuarie 1713. Din asemănarea povestirii din manuscript cu narațiunea lui Amira, publicată de d-l N. Iorga, d-lui Stille i se pare evident, că și povestirea din manuscript este scrisă tot de Amira. D-l Iorga exprimă dorința ca Academia să intervină spre a se trimite manuscriptul aici, pentru a fi studiat și copiat.

— Propunerea d-lui Iorga se recomandă Delegațiunii.

D-l V. Pârvan, membru corespondent, cetește comunicarea sa despre: *Cetatea Ulmetum: Descoperirile primei campanii de săpături din vara anului 1911.*

D-l Președinte *I. C. Negruzzi* felicită pe d-l Pârvan pentru însemnatele rezultate obținute prin explorările făcute în cursul verii trecute și-i face din partea Academiei călduroase urări, ca această întâie comunicare despre descoperirile primei campanii de explorare să fie urmată de multe altele de acelaș fel; urează d-lui Pârvan ca să găsească toate înlesnirile necesare spre a studià multele ruine de cetăți și de așezăminte antice, cari se găsesc pe pământul țerii noastre.

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

Dela Asociațiunea pentru cultura și literatura română din Ungaria se primește scrisoare de mulțumire pentru contribuirea Academiei și a membrilor ei la ridicarea bustului în Sibiiu al răposatului Gheorghe Barit.

Dela d-l Hugo Schuchardt, profesor la Universitatea din Graz şi membru onorar al Academiei, se primeşte următoarea scrisoare de mulţumire ca răspuns la felicitările Academiei trimise cu ocaziunea serbării ajungerii etăţii de 70 de ani:

«Vă rog să transmiteţi Academiei Române adânc simţitele mele mulţumiri pentru felicitarea ce mi-a trimis, şi anume în limba mea maternă, cu prilejul aniversării — a şaptezecea — a zilei mele de naştere la 4 Fevruarie.

«Meritele mele pentru studiul limbii române sunt, din nefericire, cu mult mai modeste decât aş fi dorit; dar cel puţin mi-am arătat dela început interesul pentru limba română, într'un timp când romaniştii romani nu prea erau dispuşi să o considere ca soră egală cu cea italiană şi cu cea franceză. Acuma mă bucur că mi-a fost dat să văd că dintr'un mic pomişor s'a desvoltat un pom măreţ, cu ramuri întinse şi cu fructe numeroase; că nu numai în ţară observarea şi scrutarea limbii române şi a monumentelor şi dialectelor ei se urmează în mod multilateral şi stăruitor, ci că şi străinătatea participă la aceasta într'un grad considerabil. Imi permit a accentuà că prin studiile sale falkloristice, cari stau cu cele linguistice în relaţii atât de strânse, România a desvoltat o activitate ce poate servì ca model pentru alte ţeri.»

Secţiunea ştiinţifică face propunerea de a se publicà în *Anale* scrierea d-lui Dr. G. Z. Petrescu despre: *Arsenicul în tratamentul sifilisului şi valoarea terapeutică a dioxidiamidoarsenobenzolului.*

— Propunerea se aprobă.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 10 FEVRUARIE 1912.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l *A. D. Xenopol* aminteşte că la 1 Martie viitor se împlinesc 100 de ani dela naşterea răposatului Nicolae Kretzulescu, fost Preşedinte al Academiei noastre şi unul dintre bărbaţii însemnaţi ai vieţii politice şi culturale a ţerii în secolul XIX. D-sa doreşte ca în şedinţa publică dela 2 Martie să facă o comunicare despre vieaţa şi activitatea lui Nicolae Kretzulescu.

— Se decide a se pune la ordinea zilei comunicarea d-lui Xenopol pentru şedinţa dela 2 Martie.

D-l *Dr. C. I. Istrati* ceteşte comunicarea despre: *Câtevà date relative la diferite chestiuni de arheologie privitoare la Români.*

Şedinţa publică se ridică şi Academia continuă lucrările în şedinţă intimă.

D-l *N. Iorga* prezentă scrierea sa: *The Byzantine Empire,* Londra 1907.
— D-l Președinte exprimă d-lui Iorga mulțumirile Academiei.

D-l *D. Sturdza* prezentă din partea d-nei Olga Catargi dela Cobilna în Basarabia un volum manuscript românesc in-folio, pe care d-na Catargi îl dăruește în numele d-sale și al fiilor săi Mihail și Victor Catargi. Volumul cuprinde în còpii mai multe documente diplomatice, politice și financiare dintre anii 1776 și 1827, privitoare la istoria Moldovei.
— Se decide a se exprimà d-nei Catargi viile mulțumiri ale Academiei.

D-l Președinte amintește că în zilele de 7—14 Aprilie st. n. viitor vor fi la Atena serbările aniversării a 75-a a Universității naționale de acolo, deodată cu întrunirea Congresului internațional al XVI-lea al Orientaliștilor. La aceste serbări este invitată și Academia noastră, și d-l Președinte propune să fie rugat d-l coleg M. Sutzu să o reprezente.
— Propunerea se aprobă și d-l Sutzu declară că primește cu plăcere a fi delegatul Academiei la acele serbări.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 17 FEVRUARIE 1912.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l *N. Iorga* cetește comunicarea sa: *Cărți tipărite și netipărite în colecția lui Gheorghe Asachi; o nouă contribuție la istoria literaturii române în secolul XIX.*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

Dela d-l Dr. Ernst Ludwig, profesor la Universitatea din Viena și membru onorar al Academiei, se primește următoarea scrisoare de mulțumire la felicitările Academiei cu ocaziunea serbării aniversării sale a 70-a:

«Mi-ați făcut mare onoare, de aniversarea a 70-a a nașterii mele, prin felicitările D-voastre și prin recunoașterea, exprimată în cuvinte atât de călduroase, a activității mele științifice. Aceasta mă obligă la cele mai sincere mulțumiri, pe cari prin aceasta îmi permit a vi le transmite. Dar D-voastre îmi faceți un merit deosebit din faptul, că totdeauna am arătat interes pentru tinerii Români cari studiază la Universitatea din Viena. Așà am făcut, în adevăr, totdeauna, dar studenții români mi-au insuflat de regulă ei singuri acest interes, fiind de obiceiu talentați și însuflețiți de entuziasm arzător pentru știință. Afară de aceasta ei au purtări frumoase, de tineri culți, ceeace corespunde firii cavalerești a națiunii române. Urmarea firească a fost, că am

intrat în relații mai apropiate cu un număr mare de studenți români, și că aceștia, și după ce au trecut în vieața practică, mi-au păstrat sentimente prietenești nestrămutate.

«Deosebită bucurie mi-a cauzat împrejurarea, că adresa D-voastre a cetit-o iubitul și vechiul meu prieten, profesorul Nic. Teclu, pentru care am o înaltă stimă, al cărui spirit inventator totdeauna l-am admirat și ale cărui lucrări științifice le prețuesc în mod deosebit, — ca reprezentant al D-voastre în adunarea festivă, ținută de elevii și amicii mei de ziua a 70-a a nașterii mele.

«Voiu păstrà totdeauna în memorie, cu credință și recunoștință, onoarea ce mi-a făcut Academia Română.»

D-l *I. Kalinderu* trimite două fotografii mărite, reprezentând: una vederea laturei de miazăzi a bisericii mânăstirii Curtea de Argeș; cealaltă catapeteasma. Aceste fotografii, frumos încadrate, sunt dăruite Academiei de d-l Arhitect din Berlin Fr. Jaffé în semn de mulțumire pentru buna primire cu care a fost întâmpinat în România și în semnul admirației ce are pentru monumentele noastre arhitectonice.

— Se decide a se exprimà d-lui Jaffé mulțumirile Academiei.

Secțiunea științifice face propunerea de a se tipărì în *Publicațiunile Fondului Adamachi* scrierea fostului bursier al acestui fond, d-l Petru Bogdan: *Pondul molecular al lichidelor.*

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 24 FEVRUARIE 1912

Președința d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l Președinte *I. C. Negruzzi,* sosind împreună cu d-l J. Richepin, membru al Academiei Franceze, rostește în limba franceză următoarea cuvântare:

«*Domnilor și iubiți Colegi,*

«Dați-mi voie să vă prezint pe d-l Jean Richepin care, găsindu se în orașul nostru, ne face onoarea să vie printre noi.

«Deși cei mai mulți membri ai instituției noastre văd astăzi pe d-l Richepin pentru întâia oară, noi îl cunoaștem toți prin operele sale: frumoasele sale poezii, incomparabilele sale romane și piese de teatru, prin tot ce a produs marele său talent și bogata sa imaginație.

«Afară de aceasta, d-l Richepin este membru al Academiei Franceze, acea ilustră adunare care, deaproape trei secole, strălucește de o

lumină falnică, care a avut în sânul ei oamenii de geniu cei mai vestiți și a răspândit luminile sale asupra tuturor popoarelor de pe pământ până la cele mai depărtate.

«Tânăra noastră Academie Română și-a propus să imiteze Academia Franceză, cu toată modestia ce comportă junețea și situațiunea ei, dar cu voința hotărîtă de a ocupà prin lucrările ei un loc în marea familie a popoarelor civilizate și civilizatoare.

«Domnule Richepin, vă urez bunăvenire în numele Academiei Române; vă exprim încă odată toată admirațiunea noastră; vă mulțumesc pentru vizita ce ne faceți și vă rog să luați cu D-voastră despre instituțiunea noastră și despre poporul Român aceeaș aducere aminte simpatică, pe care noi vă vom păstrà-o D-voastre totdeauna.»

— Membrii Academiei Române se asociază prin vii aplauze la cuvintele rostite de d-l Președinte.

D-l *Jean Richepin*, într'o călduroasă cuvântare, mulțumește pentru primirea ce i se face și spune că vorbește în sânul Academiei Române ca un frate mai mare, nu fiindcă este vorba de d-sa, ci pentrucă este membru al Academiei Franceze și fiul unei națiuni surori mai bătrâne. Va venì o vreme când bătrâna națiune franceză se va supune legilor de prefacere a firii, precum s'au supus Roma și Elada; atunci D-voastre, cari sunteți un popor tânăr și ați aprins flacăra civilizațiunii mediteranee în Orient, veți duce mai departe flacăra acestei civilizații și nu veți uità pe bătrânul popor francez, care a strecurat în sufletele voastre fiorii civilizațiunii. De când sunt în Capitala României, am impresia că mă găsesc între compatrioții mei, atât de mult m'a uimit tinerețea și vigoarea pe care o întâlnesc peste tot locul; iar acì, între Domniile-Voastre, mi se pare că am venit să lucrez cu colegii mei din Academia Română la întocmirea dicționarului neo-latin. Plec adânc mișcat de dragostea cu care m'ați îmbrățișat, și vă rog să credeți că nu voiu uità niciodată frumoasele zile petrecute în România.

— Membrii Academiei primesc cu aplauze călduroase frumoasele cuvinte ale d-lui Richepin.

D-l Președinte *I. C. Negruzzi* prezentă pe d-l Richepin membrilor prezenți ai Academiei și, după o scurtă convorbire, d-l Richepin mulțumește pentru primirea cordială ce i s'a făcut de colegii Români și își exprimă părerea de rău că este silit a părăsì ședința, la care de altfel prezența sa ar fi inutilă, necunoscând limba românească.

D-l Vicepreședinte *N. Quintescu* ocupă fotoliul prezidențial.

D-l *D. Sturdza* ceteşte comunicarea sa despre: *Insemnătatea Europeană a realizării definitive a dorinţelor rostite de Divanurile ad-hoc în 7/19 şi 9/21 Octomvrie 1857.*

Şedinţa publică se ridică şi Academia îşi continuă lucrările în şedinţă intimă.

D-l *N. Iorga* zice că a primit dela d-l C. Moraru din Pătrăuţ ştirea că, la săpăturile pentru canalizarea oraşului Suceava, s'a aflat un sigiliu de aramă, a cărui impresiune în fum o trimite spre vedere, şi pe care d-l Iorga o prezintă Academiei. Pecetea are în mijloc capul de bou al Moldovei şi împrejur o inscripţiune, ale cărei litere lizibile nu dau nici un sens.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 2 MARTIE 1912.

Preşedinţa d-lui *N. Quintescu*, Vicepreşedinte.

D-l Vicepreşedinte *N. Quintescu* zice că d-l Preşedinte, fiind indispus, a anunţat cu părere de rău că nu poate luà parte la şedinţa de astăzi.

Apoi zice:

«Lumea civilizată a fost adânc sguduită de ştirea despre atentatul comis ieri la Roma în contra Maiestăţii Sale Regelui Italiei. Mâna criminală a unui tânăr, împins de cumplita boală mintală a distrugerii, numită anarhism, a încercat să ridice vieaţa nobilului Suveran al Italiei, tocmai când simţimântul pietăţii filiale îl duceà lângă mormântul Părintelui Său, căzut el însuş victimă unei lovituri criminale de acelaş fel. Din fericire, gloanţele atentatorului nu şi-au ajuns ţinta.

«Academia Română se mândreşte de a numără pe Maiestatea Sa Regele Italiei Victor Emanuel al III-lea între membrii ei de onoare. Maiestatea Sa a dat totdeauna Academiei noastre semne de o statornică şi înaltă bunăvoinţă. Este deci firesc ca să-I prezentăm în aceste momente de mare emoţiune omagiile noastre, însoţite de urările Academiei pentru o îndelungă şi fericită vieaţă şi pentru prosperitatea nobilei ţeri, ale cărei destine le conduce.

«Propun deci să adresăm Maiestăţii Sale Regelui Italiei următoarea telegramă:

«Academia Română, adânc mişcată de ştirea despre odiosul atentat contra Maiestăţii Voastre, vă roagă să binevoiţi a primì expresiunea marei bucurii ce simte, aflând că preţioasele Voastre zile au fost cruţate.

«Academia prezentă Maiestăţii Voastre urările ei de vieaţă lungă şi fericită şi pentru prosperitatea Italiei.»

— Membrii Academiei se asociază în unanimitate la această propunere.

D-l *C. Erbiceanu* prezentă din partea Părintelui Ioan Antonovici, profesor la Bârlad, volumul I din publicațiunea sa: *Documente Bârlădene,* Bârlad 1911.

D-l Vicepreședinte *N. Quintescu* zice:

«*Domnilor Colegi,*

«Ședința de astăzi este consacrată sărbătoririi unui secol dela nașterea lui N. Kretzulescu, unuia din fruntașii progresului țerii noastre în secolul de renaștere și de înălțare. Ca unul dintre primii noștri oameni de știință și ca unul dintre bărbații politici însemnați din secolul trecut, Nicolae Kretzulescu, prin activitatea sa, a avut o largă parte la progresele realizate și la întemeierea și organizarea vieții noastre culturale de astăzi.

«Academia Română l-a avut 30 de ani între membrii și conducătorii ei, fiind ales la 9 Septemvrie 1871. De mai multe ori a fost Președintele Secțiunii științifice, iar în anii 1895—1898 a fost Președintele întregii Academii.

«Interesul lui Nicolae Kretzulescu pentru activitatea Academiei a fost statornic. In anii când reprezentà țara ca Ministru plenipotențiar în străinătate, totdeauna și peste tot locul căutà să adaoge câte cevà la prosperitatea și la activitatea Academiei. Pe când erà la Roma, pe de o parte a obținut schimbul de publicațiuni dela Academia Regală dei Lincei, cea mai puternică în Italia, pe de altă parte a stăruit să se continue lucrarea procurării de còpii de documente din Arhivele Veneției și privitoare la istoria noastră națională.

«Pe când se aflà în Rusia, a obținut reproduceri fotografice de pe documente de cea mai mare valoare istorică, privitoare la relațiile țerilor române cu Polonia în secolii XIV și XV — documente cari numai de pe aceste còpii fotografice au putut fi întâia oară bine cunoscute.

«Numele lui Nicolae Kretzulescu va rămâneà deci înscris pentru totdeauna în *Analele* Academiei Române și amintirea lui se va face cu recunoștință în sânul Academiei, precum și în Instituțiunile de cultură ale neamului nostru».

D-l *A. D. Xenopol* cetește comunicarea sa despre: *Nicolae Kretzulescu. Schiță biografică.*

ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 9 MARTIE 1912.

Preşedinţa d-lui *I. Bogdan,* Vicepreşedinte.

D-l Vicepreşedinte *I. Bogdan* ceteşte următoarea telegramă primită dela **M. S. Regele Italiei**, drept răspuns la telegrama, prin care Academia a transmis Suveranului Italiei felicitările sale, pentrucă a scăpat neatins din atentat:

«Sunt foarte recunoscător pentru frumoasele simţiminte pe cari Mi le-aţi exprimat în numele Academiei Române. Vă rog să binevoiţi a fi interpretul viilor mele mulţumiri.»

D-l Vicepreşedinte *I. Bogdan* aduce la cunoştinţă că în *Monitorul Oficial* de alaltăieri s'a promulgat următoarea lege privitoare la destinaţia unei sume de 3.000.000 lei pentru a se clădì şi instalà Biblioteca Academiei Române:

«Art. I. Se destină de Stat suma de 3.000.000 lei pentru clădirea şi instalarea Bibliotecii Academiei Române, dimpreună cu colecţiile ce ea conţine: cărţi, documente, manuscripte, monete, medalii, portrete şi hărţi geografice.

«Art. II. Această sumă se va da în cinci rate anuale, plătibile, dela 1913—1917, prin emitere de rentă şi cu preferinţă asupra excedentelor bugetelor viitoare.»

— Membrii Academiei primesc cu vii aplauze textul acestei legi şi decid a se exprimà mulţumiri d-lui Preşedinte al Consiliului de Ministri P. P. Carp, d-lui Ministru al Instrucţiunii şi al Cultelor C. C. Arion, d-lor raportori asupra legii în amândouă Corpurile legiuitoare S. Mehedinţi şi T. Rosetti, precum şi d-lor deputaţi cari au susţinut proiectul de lege în discuţiunea făcută asupra lui: M. Seulescu, E. Pangrati şi Sabba Ştefănescu.

D-l *N. Iorga* face o comunicare despre Sandul Colţea, Român care a servit ca maior în oştirea lui Carol XXII.

Dela Ministerul Afacerilor străine se primesc două scrieri în limba bulgară ale d-lui S. Bobceff, actual Ministru al Instrucţiunii publice al Bulgariei şi profesor la Universitatea din Sofia, intitulate una: *Culegere de obiceiuri juridice din Bulgaria,* cealaltă: *Istoria dreptului vechiu bulgar.*

Aceste cărţi sunt trimise de autor ca omagiu Academiei.

— Se vor exprimà d-lui S. Bobceff viile mulţumiri ale Academiei.

Dela d-l Baron Ludovic Czekelius de Rosenfeld din Viena se primeşte în dar un album format din 119 desemnuri în acuarelă, reprezentând aproape

toate persoane istorice sau costume din Transilvania şi Ţara-Românească dela începutul secolului XVIII.

— Se decide a se exprimà mulţumiri pentru preţioasa donaţiune.

D-l *D. Sturdza* ceteşte partea a doua a comunicării sale despre: *Insemnătatea Europeană a realizării dorinţelor exprimate de Divanurile ad-hoc în 7/19 şi 9/21 Octomvrie 1857.*

Terminând, d-l Sturdza anunţă că în şedinţa viitoare va cetì partea a treia şi cea din urmă a acestei comunicări.

Şedinţa publică se ridică şi Academia îşi continuă lucrările în şedinţă intimă.

Se primeşte invitare la al III-lea Congres arheologic internaţional, care se va ţineà la Roma în zilele de 9—16 Octomvrie anul curent.

— Se pune în vedere membrilor doritori de a luà parte la acel Congres.

D-l *Dr. V. Babeş* prezentă scrierea sa: *Etudes sur la Pellagre,* comunicare făcută la Congresul internaţional al patologiştilor, ţinut la Turin în 2—5 Octomvrie 1911. Cu această ocazie, d-l Dr. Babeş zice:

Comunicarea mea conţine, pe lângă cele arătate în diferite comunicaţiuni făcute Academiei, şi argumente şi lucrări nouă, cari tind a arătà că această boală este în strânsă legătură cu alimentarea populaţiunii în mod aproape excluziv cu porumb, şi anume cu porumb stricat. Cercetările noastre au arătat că există o legătură de specificitate între porumbul stricat şi organismul pelagroşilor. Cu toate acestea reacţiunea fixării complementului nu se poate obţineà, întrebuinţând ca antigen diferite produse ale porumbului stricat sau nu, precum şi diferiţi paraziţi din organismul pelagrosului sau de pe porumb, iar ca anticorp serul pelagroşilor sau foştilor pelagroşi. De altă parte nici teoria lui Sambon despre rolul simulidelor, nici aceea a lui Raubitschek despre acţiunea fotodinamică a razelor solare nu sunt întemeiate. Insist în fine asupra efectului sărurilor organice arsenicale asupra boalei.

Este interesant a menţionà discuţiunea care s'a ivit în acest congres în urma comunicării mele.

Din această discuţiune reiese că congresul în unanimitate aprobă vederile şi rezultatele mele, declarându-se pentru originea maidică a pelagrei.

Ca amănunte interesante ale acestei discuţiuni relevăm constatarea d-lui Perroncito, că în Italia, în urma măsurilor de natură economică luate de guvern, această boală este pe cale a dispăreà de pe teritoriul Lombardiei.

D-sa, ca secretarul Comisiunii guvernului italian pentru studiarea și combaterea pelagrei, aprobă pe baza unei experiențe îndelungate vederile și experiențele mele asupra originii maidice a boalei. Cercetările Comisiunii au putut înlătură rolul simulidelor în această boală.

Prof. Dürck din Munich aprobă asemenea constatările noastre și descripțiunea boalei și a leziunilor pelagrei, cari sunt aproape aceleași ca și acele ale boalei Beri-Beri, despre cari s'a dovedit că sunt datorite alimentării excluzive cu orez. Intreabă dacă examenul nervilor în pelagră a dat rezultate asemănătoare cu cele în Beri-Beri.

Prof. Terni (Milano) constată asemenea că Comisiunea pelagrologică din Milano a putut cu totul exclude raportul pretins de Sambon, care ar existà între pelagră și simulide. Rămâne chestiunea dacă porumbul în sine sau un microb necunoscut din porumb produce boala.

Prof. Volpino (Turin): Față de rezultatele negative în ce privește fixarea complementului, găsește pe lângă reacțiunea specifică, descrisă la 1905 de mine, o altă reacțiune specifică, care consistă într'o hipersensibilitate a pelagrosului față cu albumina maidică.

Rezultă deci că cercetările noastre, fiind aprobate din partea celor mai competenți pelagrologi din Italia, va trebuì să le continuăm în direcțiunea în care le-am condus.

D-l *St. C. Hepites* prezentă raportul său, adresat Ministerului Industriei și Comerțului, asupra lucrărilor Comitetului internațional de măsuri și greutăți întrunit la Sèvres în Aprilie 1911. Prezentă apoi scrierea d-lui I. St. Murat despre: *Serviciul de măsuri și greutăți al Belgiei.* Asupra acestor două lucrări d-l Hepites zice:

Am onoare a prezentà Academiei raportul ce am adresat d-lui Ministru al Industriei și Comerțului asupra lucrărilor Comitetului internațional de măsuri și greutăți, din care fac parte, în întrunirea sa din 1911 la Sèvres, lângă Paris.

Doresc să atrag atențiunea ei asupra încercărilor făcute la Biuroul pus sub autoritatea acestui Comitet asupra întrebuințării în Metrologie a *cuarțului topit* și a *platinitei* (aliaj de oțel cu 43 % nickel și care are acelaș coeficient de dilatațiune ca platina, de unde și numele ce i s'a dat) pentru construcțiunea etaloanelor de lungime, precum și a *barosului* (aliaj de nickel, crom și manganez, inoxidabil și nemagnetic) și a *tantalului* pentru confecționarea etaloanelor de massă. Duritatea foarte mare și inalterabilitatea la diferitele acide, cu care a fost tratat, fac acest metal cel puțin egal cu platina iridiată

pentru scopul arătat. Prețul său, care este numai de un leu pe gram pentru formele simple cilindrice, îl pune negreșit la îndemâna chimiștilor pentru cântăririle lor de preciziune.

Sistemul metric continuă a fi adoptat în țerile, unde el încă nu este legal. Astfel după ce Bulgaria l-a adoptat și a intrat în *Convențiunea Metrului*, iar China a făcut etaloane pe măsuri chinezești, însă în raport determinat cu acele ale sistemului metric, alte țeri pregătesc adoptarea acestui sistem și intrarea lor în Convențiunea Metrului. Printre acestea putem cità republicele Honduras, Costa-Rica, Guatemala, Nicaragua și San Salvador din America centrală. Grecia — unde sistemul metric fusese legiferat încă din 1836 — a hotărît întrebuințarea sa obligatorie, cu începerea anului 1912. Parlamentul din Malta, ca și acela al Coloniilor australiane, a votat adoptarea obligatorie a acestui sistem; în fine regatul Siamului este și dânsul pe cale de a-l impune în mod obligatoriu, căci facultativ el este întrebuințat încă din 1889.

Din partea d-lui Murat, directorul Serviciului de măsuri și greutăți, mai prezent Academiei raportul ce a înfățișat șefului Departamentului său, asupra Serviciului de măsuri și greutăți din Belgia. Tot în acest raport se găsesc oarecari date asupra Inspectoratului de măsuri și greutăți în provincia renană și Hohenzollern cu reședința la Colonia și asupra Biuroului de măsuri și greutăți din Frankfurt al Inspectoratului provinciei Hessen-Nassau cu reședința la Cassel.

Se cetește procesul verbal al Secțiunii științifice pentru ședința dela 2 Martie, prin care se arată că Secțiunea a decis să propună a se tipări în *Anale* scrierea d-lui Dr. N. Leon: *Insectele vătămătoare din România.*

— Propunerea Secțiunii se aprobă.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 16 MARTIE 1912.

Președința d-lui *St. C. Hepites,* Vicepreședinte.

D-l *D. Sturdza* cetește partea a treia și cea din urmă a comunicării sale despre: *Insemnătatea Europeană a realizării dorințelor exprimate de Divanurile ad-hoc la 7/19 și 9/21 Octomvrie 1857.*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

Secțiunea științifică propune a se tipărì în *Publicațiunile Fondului Adamachi* scrierea d-lui I. Borcea despre: *Zoocecidii din România.*

— Propunerea Secțiunii se aprobă.

D-l Vicepreședinte *St. C. Hepites* aduce aminte că astăzi este ultima ședință înainte de vacanța Paștilor și urează membrilor sănătate și sărbători fericite.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 6 APRILIE 1912.

Președința d-lui *I. Bogdan,* Vicepreședinte.

D-l *N. Iorga* cetește comunicarea sa despre: *Politica Austriei față de Unire.* I. *Inainte de Tratatul din Paris.*

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 13 APRILIE 1912.

Președința d-lui *I. Bogdan,* Vicepreședinte.

D-l *Dr. C. I. Istrati* cetește comunicările sale:

a) *Câtevà date de arheologie relative la Țara-Românească,* și

b) *Principii generale de nomenclatură în chimia organică în raport cu o clasificare rațională.*

Ședința se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

D-l *Dr. V. Babeș* prezentă scrierea sa: *Traité de la Rage,* Paris 1912. Asupra acestei lucrări d-l Dr. Babeș zice:

Am onoare a vă prezentà lucrarea mea: *Traité de la Rage,* volum de 680 pagine cu numeroase figuri și planșe, editura Baillière & Fils, Paris.

Până acuma n'a existat nici un tratat complet despre turbare. Pasteur, în mijlocul pregătirilor de a scrie un atare tratat, a fost pentru a doua oară atins de apoplexie și mi s'a plâns că n'a putut izbutì. Dânsul voià ca în acest tratat să depue toate experiențele, toate ideile sale asupra acestei boale. Astfel însă opera lui Pasteur a rămas neisprăvită, turbarea declarată nici astăzi nu se poate vindecà și chiar tratamentul lui Pasteur erà foarte incomplet. In adevăr Pasteur a dat prea multă credință datelor statistice și credeà că tratamentul său este mult mai eficace de cum erà. Se cunoșteà numărul celor morți de turbare, dar datele despre cei mușcați erau

foarte incomplete; numai după ce a început activitatea institutelor antirabice, când cei mai mulți mușcați alergau la aceste institute pentru a scăpà de turbare, s'a văzut că numărul mușcaților este cu mult mai mare decât se credeà, și că deci din cei mușcați nu muriau 20 %, cum credeà Pasteur, ci numai 5%. Cum după tratamentul original al lui Pasteur muriau la început 1—2%, eficacitatea tratamentului erà mult mai mică, de cum presupuneà Pasteur.

In urma boalei și morții lui Pasteur, institutele antirabice cele mai multe urmăriau cu sfințenie metoda marelui savant, și numai puțini se ocupau cu cercetări științifice pentru a perfecționà metoda, cu toate că Pasteur a lăsat ca moștenire pentru urmașii săi un bogat material de cercetări, lăsat deoparte de Pasteur, care ținea în prima linie numai la dobândirea rezultatelor practice, adică la vindecarea turbării.

Eu de 26 ani am reluat cercetările lui Pasteur, am examinat rezultatele sale în mod critic, și privind aceste cercetări ca o misiune, ca o executare a testamentului științific al marelui savant, am căutat să perfecționez metoda și să umplu lacunele rămase în urma neputinței lui Pasteur de a lucrà mai departe.

Astfel s'a pregătit această carte, care cuprinde deci o muncă de 26 ani și care conține cele mai însemnate lucrări și descoperiri făcute asupra acestei teribile boale, precum și descoperirile generale aplicabile la toate boalele infecțioase, însă pornind dela studiul turbării, care grație lui Pasteur a devenit, din boala cea mai obscură, boala cea mai bine cunoscută și cea mai ușor de maniat și de reprodus.

Astfel grație cercetărilor mele asupra acestei boale, s'a descoperit seroterapia, acțiunea substanței nervoase în boale infecțioase, etc.

In ce privește turbarea am ajuns, în urma încercărilor sistematice asupra turbării produse de lupi turbați, să stabilesc metoda română în tratamentul turbării, metodă care este astăzi adoptată în parte chiar la Institutul Pasteur dela Paris și care dă cele mai bune rezultate în tratamentul turbării la om.

Astfel cred că, profitând de moștenirea științifică a lui Pasteur, am reușit să îndeplinesc dorința lui de a se publicà un tratat complet și critic al turbării, de care se vor puteà servì cu folos în primul rând cele 100 de institute antirabice din toată lumea, și care din nou dovedește că România este în stare de a conlucrà pe terenul științific cu țerile apusene și să aducă omenirii servicii reale.

D-l Vicepreședinte *I. Bogdan* exprimă în numele Academiei mulțumiri d-lui Dr. Babeș pentru însemnata d-sale comunicare.

D-l *Dr. C. I. Istrati* prezentă din partea d-lui G. D. Scraba, șeful biuroului statisticei în Ministerul de Justiție, lucrarea acestuia: *Statistica judiciară a României pe 1908—9.* Asupra acestei lucrări d-l Dr. Istrati zice:

Marțian a fost primul și aproape singurul până acum, care din punctul de vedere al statisticei la noi, s'a ridicat la nivelul specialiștilor din străinătate.

Serviciul statistic, din nenorocire, la noi e rău alcătuit și răspândit în diferite ministere. State vecine, mai nouă, ne-au depășit din acest punct de vedere.

Prezent cu bucurie alăturata lucrare a unui modest, dar harnic și priceput specialist d-l Scraba, care este doctor în filozofie dela Geneva.

La Ministerul de Justiție, grație muncii sale, s'au publicat în puțin timp, de curând, date statistice pe mai mulți ani din urmă rămași în suferință. Avem tot dreptul a sperà că, grație d-lui Scraba, la acest Minister, cel puțin, lucrările de astfel de natură vor fi ținute la zi.

D-l Vicepreședinte *I. Bogdan* amintește că în luna curentă sau cel mai târziu în întâia săptămână a lunii Maiu este a se ținea concurs între elevii Școalei de arte frumoase din București pentru acordarea premiului I. Lecomte du Nouy și că urmează să se numească juriul examinator, care, după Regulamentul premiului, se compune din doi profesori ai școalei sub președința unui membru al Academiei.

— Se decide a se formà juriul din d-nii profesori D. Serafim și D. Paciurea sub președința d-lui *St. C. Hepites.*

ȘEDINȚA DELA 20 APRILIE 1912.

Președința d-lui *I. Bogdan,* Vicepreședinte.

D-l *St. C. Hepites* prezentă scrierile d-lui I. St. Murat: *Activitatea Serviciului măsurilor și greutăților în 1910—11* și *Falsificări îndrăznețe de măsuri, 1896—1911.*

D-l *I. Bianu* aduce la cunoștința Academiei, că răposatul Apostol P. Papadopul, fost deputat, decedat la Galați la 6 Aprilie, a împărțit prin testament o mare parte din averea sa între mai multe instituțiuni de binefacere. Un legat este lăsat Academiei prin următoarele cuvinte:

«Las și leg Academiei Române, cu sediul în București, casele cu locul lor din Galați, strada Speranța No. 12, 14 și 16, ce le-am

construit anul trecut, cu obligația ca din venitul net al acestor imobile să formeze un fond cu denumirea de Fondul «Apostol P. Papadopul» și din care să se dea de Academie douăzeci burse anuale elevilor săraci și silitori, ce vor urmà cursurile școalelor de comerț de gradul întâiu și al doilea din Galați.»

După explicațiunile date de d-l T. I. Thenea, advocat în Galați și executor testamentar, imobilele legate Academiei sunt formate din două corpuri de clădiri cu trei apartamente; ele au fost construite în 1910, au valoarea de 160.000 lei și sunt închiriate cu 8.500 lei anual. Delegațiunea, conform art. 85 din Regulament, are să hotărască asupra acceptării legatului. După obiceiul stabilit însă se aduce la cunoștința membrilor prezenți spre a se ascultà părerile tuturor.

— In urma explicațiilor date, membrii prezenți își exprimă părerea pentru acceptarea legatului.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 27 APRILIE 1912.

Președința d-lui *N. Quintescu,* Vicepreședinte.

D-l *Dr. G. Marinescu* expune comunicarea sa despre: *Acțiunea tutunului și alcoolului asupra sistemului nervos.*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

Dela d-l I. N. Papiniu, Ministru plenipotențiar, se primesc în dar două fotografii reprezentând: una o ședință plenară a întâiei Conferințe a Păcii, ținută la Haga în 1899, cealaltă pe cei trei delegați ai României (A. Beldiman, I. Papiniu și General Coandă) la acea Conferință.

Se cetește procesul verbal al Secțiunii științifice pentru ședința dela 27 Aprilie, prin care se arată că Secțiunea a decis să se propună a se tipări în *Anale* următoarele scrieri:

a) Victor Anestin, *Cometele, eclipsele și bolizii ce s'au observat în România între 1386 și 1852, după manuscrise și documente* și *Observațiuni astronomice — Planeta Venus în 1911;*

b) Dr. N. T. Deleanu și Dr. G. Trier, *Notă asupra existenței unei nouă baze organice în tutunul nefermentat. Betaina.*

— Propunerile Secțiunii se aprobă.

SECŢIUNEA ISTORICĂ.

ŞEDINŢA DELA 24 IUNIE 1911.

Preşedinţa d-lui *D. Onciul.*

Se iea cunoştinţă de scrisoarea d-lui Em. Kretzulescu, privitoare la un sarcofag antic descoperit la Hotărani în judeţul Romanaţi, şi se decide a se comunicà d-lui Pârvan, directorul Muzeului de antichităţi, spre a face cercetările cuvenite şi serioase asupra celor cuprinse în această scrisoare.

ŞEDINŢA DELA 21 OCTOMVRIE 1912.

Preşedinţa d-lui *D. Onciul.*

Secţiunea istorică a luat cunoştinţă de răspunsul d-lui V. Pârvan, directorul Muzeului de antichităţi, la adresa Academiei cu No. 1.396 din 5 Septemvrie a. c., privitoare la sarcofagul dela Hotărani, şi a hotărît să recomande tipărirea acestui răspuns în *Analele* Academiei, ca anexă la acest prescript verbal.

D-l *N. Iorga* propune să se iea măsuri pentru copiarea actelor privitoare la Români, din Arhivele turceşti de curând organizate, sprijinind această propunere pe lucrarea: «De Turkiska Arkiven», de J. Kolmadın, publicată în «Karoliciska Förbundents Årsbok 1910.»
— Se decide ca d-l Iorga să prezente un referat scris asupra acestei chestiuni, în urma căruia Secţiunea va luà o deciziune.

Raportul d-lui V. Pârvan despre sarcofagul dela Hotărani.

La adresa D-voastre cu No. 1.396 din 5 Septemvrie c., prin care aţi binevoit a mă încunoştinţà de hotărîrea Academiei, ca subsemnatul să facă cercetările cuvenite asupra scrisorii adresate de d-l Em. Kretzulescu, la 26 Maiu c., cu privire la un sarcofag antic găsit la Hotărani, în judeţul Romanaţi, am onoarea a raportà cele ce urmează.

Sarcofagul dela Hotărani atât prin dimensiunile sale, cât şi prin literele sgâriate pe el, prezentă în adevăr un deosebit interes şi merită să fie apărat şi păstrat. Ca atare subsemnatul, în calitate de director al Muzeului naţional de antichităţi, a şi pus în vedere şefului postului de jandarmi dela Reşca, un excelent auxiliar al serviciului nostru de privighere în acele părţi, ca să aibă cea mai mare grijă de monumentul funerar amintit.

In ce priveşte interpretarea dată de d-l Em. Kretzulescu chenarului săpat şi inscripţiei sgâriate pe sarcofag, în sensul că ar fi specific creştine, nu ne putem unì cu părerile d-sale.

Forma unei table cu două speteze laterale, de fixat cu cuie în zid, ▷[ ]◁ pe care o are spaţiul pregătit pe piatră, ca să primească inscripţii, e un motiv ornamental aşà de răspândit pe monumentele antice, încât în *Corpus inscriptionum Latinarum,* acest fond şi chenar al inscripţiilor adesea nici nu a mai fost indicat. Astfel de pildă, chiar inscripţia creştină dela Adamclisi, ✝ CTAYPOC [θανάτου καὶ] ANACTA [σεως], ✝ CRUX MORT [is et] RESURRECT [ionis], anexată spre comparaţie de d-l Kretzulescu la scrisoarea d-sale, e publicată în *Corpus* fără chenar (CIL. III 14.214^{18}). Cuvântul CTAYPOC, resp. CRUX, nu are nici un raport cu chenarul, ci sau se referă la crucea monumentală, pe care, ca bază, o susţineà piatra cu inscripţie, sau, împreună cu înseşi crucile mici de pe inscripţie, indicà simbolul sacru creştin şi prin vorbe.

Tot astfel inscripţia de restaurare a coloniei Romula, pusă de împăratul Filip Arabul la a. 248, e publicată în CIL. III 8031 fără chenarul în chestiune (a se vedeà această inscripţie în noua sală de sculpturi a Muzeului Naţional). In sfârşit, pantru a nu cità fără folos mai multe exemple, voiu pomenì numai, tot din părţile noastre, inscripţia lui *Jupiter Optimus Maximus Dolychenus* din timpul lui Severus Alexander, găsită lângă Noviodunum (Isaccea) şi publicată în CIL. III 14445 fără desemn, dar cu menţiunea: «inter marginem ad formam tabulae ansatae»,—şi *sarcofagul* cu inscripţie greacă, al soţiei agentului primipilarului Iulius Fronto, expus în lapidariul Muzeului Naţional de antichităţi.

Cât priveşte literele greceşti sgâriate pe sarcofagul dela Hotărani, ele nu pot aveà, în urma celor spuse mai sus, decât valoarea istoric-culturală a încă unui document despre prezenţa influenţei greceşti în Dacia Traiană,

Dacă ele sunt a se cetì ΦΛΑΒΙΕ, sau nu, e o întrebare la care, înainte de a vedeà originalul, nu aş puteà răspunde. Chiar însă dacă ar fi să se ceteascâ astfel, încă nu e de fel probabil că acesta e un nominativ masculin; ci, sau e un gen. resp. dat. feminin (forme latine gravate cu caractere greceşti sunt destul de dese în inscripţii), sau literele sunt de rezolvit epigrafic în *Fl(a(vius)* şi alt nume *(cognomen)*, începând cu una din literele dela mijlocul inscripţiei, A ori B.

Raportul d-lui N. Iorga despre: Turburări revoluţionare în Ţara-Românească între anii 1840—1843, de I. C. Filitti,— aprobat în şedinţa dela 11 Noemvrie 1911.

Lucrarea d-lui I. C. Filitti despre încercările revoluţionare din timpul domniilor lui Alexandru Ghica şi Gheorghe Bibescu se razimă pe o largă informaţie, în parte inedită, şi duce la rezultate nouă. Ea merită de sigur să fie tipărită în *Analele* Academiei.

Cred însă că trebue să se ceară autorului însemnate modificaţii—de formă. E inutil a cità din cartea lui Vaillant întregi pasagii, cari îngreuie expunerea; scrisorile inedite trebue tăiate pentru apendice. Şi, în sfârşit, partea întâi ar trebuì supusă unei remanieri ca stil, care să-i dea o înfăţişare mai unitară.

ŞEDINŢA DELA 27 IANUARIE 1912.

Preşedinţa d-lui *M. C. Sutzu,* Vicepreşedinte.

Secţiunea istorică admite cu plăcere ca d-l Pârvan, membru corespondent, să facă lectura propusă despre ruinele dela Ulmetum şi descoperirile ce a făcut acolo.

ŞEDINŢA DELA 3 FEVRUARIE 1912.

Preşedinţa d-lui *M. C. Sutzu,* Vicepreşedinte.

Secţiunea istorică, având în vedere că tipărirea lucrării postume rămase dela răposatul Augustin Bunea despre istoria Românilor până în secolul XIV, tipărire hotărîtă de Secţiune la 29 Aprilie 1911, s'a întârziat mult din cauza

boalei colegului D. Onciul, care luase asupra-şi sarcina de a supraveghià tipărirea;

Considerând că din numita lucrare s'au tipărit numai întâiele trei coale şi că d-l Onciul este prea slăbit de boală pentru a puteà face în curând supravegherea tipăririi restului lucrării, — spre a nu se întârzià prea mult publicarea acestei lucrări, —

— Secţiunea decide să fie rugat d-l membru corespondent V. Pârvan să facă lucrarea de supraveghere pentru întreaga lucrare a răposatului A. Bunea.

ŞEDINŢA DELA 16 FEVRUARIE 1912.

Preşedinţa d-lui *M. C. Sutzu,* Vicepreşedinte.

La 22 Aprilie 1911, Secţiunea istorică, întemeiată pe raportul d-lui N. Iorga, a hotărît a propune plenului să publice lucrarea d-lui Romstorfer în traducere românească, cu excluderea părţii istorice.

Plenul Academiei a aprobat propunerea Secţiunii şi a înscris în buget pentru executarea ei suma de lei 2.000, mai fiind disponibilă din anul precedent o sumă de egală valoare, deci în total lei 4.000.

Traducerea textului german, revizuit de autor, ca şi clişeurile ce urmează să fie intercalate în text fiind gata, iar stampele ce se vor anexà la text şi cari au fost făcute la Viena sub îngrijirea autorului urmând să sosească în curând,

— Secţiunea decide ca d-l membru corespondent Al. Lăpĕdat să fie rugat a revizuì traducerea românească a scrierii d-lui Romstorfer, a redactà nota istorică despre cetatea Sucevei, care să fie tipărită împreună cu ea, şi a face corecturile tipografice ale întregei lucrări.

SECŢIUNEA ŞTIINŢIFICĂ.

Raportul d-lui Dr. Gr. Antipa despre: Insectele sugătoare de sânge din România (cu privire la aparatul lor bucal), de Dr. N. Leon,—aprobat în şedinţa dela 24 Iunie 1911.

Lucrarea pe care ne-o prezentă d-l Dr. N. Leon spre publicare, despre: *Insectele sugătoare de sânge din România*, este o frumoasă lucrare ştiinţifică, în care autorul, pe lângă o metodică expunere a rezultatelor cercetărilor de până acuma, expune şi o serie nouă de observaţiuni şi cercetări cu totul originale şi foarte interesante.

După o descriere generală a aparatului bucal al acestor insecte, autorul intră în descrierea specială a diferitelor specii sugătoare de sânge din grupele de Hemiptere, Diptere şi Aphaniptere, la care mai adauge apoi ca anexă şi Ixodele, luând noţiunea de insect în sensul larg pe care-l dădeà Linné acestei grupe.

Lucrarea este întovărăşită de o serie de figuri făcute mai toate după preparate originale şi foarte bine reuşite.

Cred dar că această lucrare merită a fi publicată în *Analele* Academiei.

Raportul d-lui L. Mrazec despre: Contribuţiuni la studiul petrografic al Carpaţilor meridionali. I. Incluziuni de corneenă cordieritică cu andaluzită din granitul de Suşiţa, de Dr. D. Ionescu-Bujor,—aprobat de Secţiune la 21 Octomvrie 1911.

Lucrarea d-lui Ionescu-Bujor este o descriere amănunţită a unei incluziuni —anclave—de o corneenă cordieritica cu andaluzit (hornfels cu cordierit) în granitul de Suşiţa.

Sunt de părere ca să se schimbe titlul *„Şist argilos-hornfelsitic“*, etc. în *„Incluziuni de corneenă cordieritică cu adaluzit din granitul de Suşiţa“*.

In afară de aceasta cred că trebue suprimat ultimul alineat de pe pag. 4.

Lucrarea astfel modificată poate fi tipărită în *Analele* Academiei.

Raportul d-lui Dr. G. Marinescu despre: Arsenicul în tratamentul sifilisului şi valoarea terapeutică a dioxidiamidoarsenobenzolului, de Dr. G. Z. Petrescu, — aprobat de Secţiune la 3 Fevruarie 1912.

Manuscriptul d-lui Dr. Petrescu, compus din 48 pagine mici, constitue un studiu critic al chestiunii, în care partea originală cade pe al doilea plan. De aceea vedem că autorul consacră mai mult de 18 pagine istoricului preparaţiunilor arsenicale aplicate la sifilis. Dela început suntem preveniţi că autorul este un adversar convins al terapiei sterilizate, aşà cum a fost concepută de Ehrlich şi pronunţată de câţivà autori germani. Autorul se bazează în aprecierile sale pe consideraţiuni de ordin chimic, prea amănunţite ca să le expunem aicea, pe argumente de ordin chimic, căci 606, aplicat chiar în doze mari, a fost urmat de recidive, pe argumente de ordin biologic, căci reacţiunea lui Wassermann nu este în totdeauna influenţată în mod deciziv. Autorul merge chiar prea departe, când se întreabă dacă dispariţia prea tardivă a anticorpului mai poate fi pusă pe contul unei sterilizaţii printr'un medicament, ale cărui urme s'au eliminat încă de mult din organism. Autorul se ocupă în treacăt şi de disociaţia moleculară a salvarsanului în organism, a cărui moleculă însumează pe acelea ale mai multor fragmente, din cari cel arsenic să nu fie cel mai activ.

In materie de concluziuni d-l Dr. Petrescu crede că sifilisul se va tratà azi cu mercur, cu iod şi la rigoare cu salvarsan, opiniune la care nu mă asociez, căci deşi salvarsanul n'a realizat «terapia magna sterilisans», totuş constitue un mijloc foarte preţios în tratamentul sifilisului, mai cu seamă în formele rebele la tratamentul cu mercur, în cazurile de sensibilitate a bolnavilor faţă de mercur.

Sunt de părere ca să se publice lucrarea d-lui Dr. G. Z. Petrescu în *Analele* Academiei Române.

Raportul d-lui St. C. Hepites despre: Pondul molecular al lichidelor, de Petru Bogdan,—aprobat de Secţiune la 17 Fevruarie 1911.

Printre marile foloase ce a tras ştiinţa din Termodinamică este şi lămurirea ce ne-a dat asupra constituţiunii gazelor. Astăzi fizicianul şi chimistul cunosc perfect de bine care este alcătuirea acestor feluri de corpuri şi această cunoştinţă a permis să se explice o mulţime de fenomene fizice.

Cu toate încercările făcute de mai mulţi învăţaţi spre a ajunge la lămurirea constituţiunii lichidelor, cunoştinţele ce avem asupra acestei stări a materiei nu sunt pe deplin mulţumitoare. Aceasta a îndemnat pe d-l P. Bogdan să studieze în mai deaproape chestiunea şi admiţând formarea de complexe în lichide, adică admiţând că lichidele sunt alcătuite din grupe de molecule, să ajungă la rezultate demne de însemnat.

In memoriul: *Pondul molecular al lichidelor*, d-l Bogdan arată mai întâiu împrejurările cari au contribuit ca lichidele să fie clasificate în neasociate şi asociate, apoi neajunsurile ce prezentă actuala teorie a lichidelor şi în fine abaterile dela prevederile cunoscutei teorii a lui Van der Waals, când lichidele prezentă tendinţa vădită la polimerizare, spre a ajunge la desvoltarea subiectului său cu următoarele concluziuni, dacă se admite formarea de complexe la lichide:

a) Calculându-se constanta capilară cu formula dată de dânsul, variaţiunea energiei superficiale se face într'adevăr linear cu temperatura până la punctul critic;

b) Autorul a stabilit formula foarte simplă a presiunii datorite formării complexelor în lichide;

c) A putut calculà valorile diferinţei dintre raza complexelor şi raza moleculelor şi prin urmare să afle mărimea complexelor şi să verifice aceste concluziuni la punctul critic al mai multor substanţe;

d) In fine a putut calculà viscozitatea din constantele capilare, să verifice numerele întrebuinţate şi să examineze regulele lui Eötvös şi Longinescu, cari fiind deduse din aceleaşi formule fundamentale trebuià să conducă la aceleaşi rezultate.

Lucrarea d-lui P. Bogdan este importantă şi merită să fie publicată în *Publicaţiunile Adamachi*, aşà după cum o cere autorul, fostul bursier al acestui fond.

Raportul d-lui Dr. V. Babeş despre: Insectele vătămătoare din România, de Dr. N. Leon,—aprobat de Secţiune la 2 Martie 1912.

Una dintre plăgile cele mai mari, cari distrug avutul şi munca omului, sunt insectele vătămătoare. Studiarea amănunţită a acestor animale şi a biologiei lor este singurul mijloc de a ne da putinţa să ne apărăm de ele şi să ne scutim de pagube adeseori enorme. Intr'o ţară agricolă pagubele provocate de insectele vătămătoare pot deveni o adevărată calamitate cu consecinţe foarte rele, nimicind producţiunea a întregi regiuni din ţară. La noi d. ex. în anii când vin omizile de pruni, întregi judeţe, a căror producţiune principală sunt prunele, rămân în mizerie.

De aceea o lucrare ştiinţifică, care să studieze cu deamănuntul toate insectele vătămătoare ce se găsesc în România, modul cum ele se desvoltă, felul lor de traiu în raport cu condiţiunile noastre speciale naturale, în raport cu fauna, flora şi clima noastră, etc., o asemenea lucrare trebue salutată cu bucurie, căci ea e menită a îndeplini un gol în cunoştinţele ce le avem despre ţara noastră şi în literatura noastră ştiinţifică. Pe asemenea studii se pot în urmă bază atât mijloacele de combaterea fiecăruia din aceşti duşmani, cât şi măsurile generale pe cari trebue să le iea Statul în acest scop prin legile şi regulamentele sale ocrotitoare.

O asemenea lucrare este manuscrisul d-lui Dr. N. Leon, profesor la Universitatea din Iaşi, intitulat: *Insectele vătămătoare din România*, pe care d-sa ne-o prezentă pentru a fi publicată în *Analele* Academiei Române. Aceasta este o lucrare ştiinţifică serioasă, bazată pe studii îndelungate făcute în Laboratorul său de Parazitologie din Iaşi şi pe observaţiuni numeroase în toată ţara în natură.

Lucrarea nu se mărgineşte numai la insectele vătămătoare agriculturii (pe care autorul o înţelege în sensul cel mai larg, cuprinzând în ea silvicultura, pomăritul, fâneţele, legumele, florile, viile, etc.), ci în diferite capitole descrie şi insectele vătămătoare locuinţelor şi insectele vătămătoare omului şi animalelor domestice. Apoi lucrarea nu se mărgineşte numai la insecte, ci tratează şi acea importantă grupă de arachnide, numită acarieni.

In capitole speciale autorul tratează apoi mijloacele de combaterea insectelor vătămătoare şi în fine în urmă, pentru a înlesni încă şi mai mult găsirea şi determinarea insectelor vătămătoare, face o nouă clasificare a lor, după plantele sau animalele pe cari trăesc.

Lucrarea este întovărăşită şi de o serie de figuri; din acestea, unele sunt figuri luate de prin autorii clasici — cu indicarea autorului de unde s'au re-

produs,— menite mai mult a înlesnì recunoaşterea şi determinarea insectelor. Cea mai mare parte însă din aceste figuri sunt cu totul originale — nişte foarte frumoase microfotografii,— cari vor da acestei lucrări o valoare ştiinţifică şi mai mare.

In totul, avem o lucrare bună şi sunt de părere să se publice în *Anale*.

Cum această carte, din cauza părţii ei practice, va aveà probabil şi o mare răspândire la cercurile interesate de agricultori, etc., cred că ar fi bine ca Academia s'o tipărească şi ca volum aparte într'un număr mare de exemplare, pentru a puteà astfel corespunde cerinţelor, ce de sigur vor fi în comerţ.

ŞEDINŢA DELA 27 APRILIE 1912.

Preşedinţa d-lui *Dr. V. Babeş*, Vicepreşedinte.

Secţiunea, luând în cercetare rapoartele prezentate de d-l *Dr. Istrati* asupra unei lucrări de chimie a d-lor Deleanu şi Trier şi de d-l *Hepites* asupra a două lucrări astronomice ale d-lui V. Anestin, aprobă concluziunile rapoartelor şi prin urmare publicarea lor în *Analele* Academiei, Memoriile Secţiunii ştiinţifice.

Raportul d-lui *Dr. C. I. Istrati* zice:

Lucrarea d-lor Dr. N. T. Deleanu şi G. Trier poartă un titlu, care nu este bine redactat faţă cu natura cercetării.

«Notă asupra existenţei *unei nouă baze organice* în tutunul nefermentat, Betaina», ar lăsà să se creadă că afară de bazele cunoscute până acum în această plantă, s'ar mai fi descoperit una nouă, Betaina.

Dar Betaina — ordinară — a fost izolată aproape de o jumătate de secol (Scheibler, 1866) din sfeclă, şi chiar sinteza sa (Liebreich, 1869) şi a numeroase altele, din această serie, s'a făcut de mult.

Nota nu poate fi publicată decât cu titlul de: «*Notă asupra existenţei Betainei în tutunul fermentat*».

Lucrarea merită a fi publicată de Academie, dar trebue revăzută la corectare din punctul de vedere ortografic şi chiar gramatical.

Raportul d-lui *St. C. Hepites* este următorul:

Mi-aţi dat în cercetare două lucrări ale d-lui Victor Anestin, asupra cărora am onoare a vă raportà cele ce urmează:

Meritul primei dintre aceste lucrări, *Cometele, Eclipsele şi Bolizii ce s'au observat în România între 1386 şi 1852*, este în prima linie acela de a se

fi adunat la un loc indicaţiunile ce s'au putut găsì, în diverse manuscrise şi documente vechi, relative la observaţiunile făcute asupra acestor fenomene astronomice. Al doilea merit, şi mai mare, este acela de a fi încercat autorul identificarea acestor fenomene cu cele consemnate în analele ştiinţei prin observarea lor şi în alte părţi ale lumii.

A doua lucrare, *Planeta Venus în 1911*, conţine propriile observaţiuni făcute de autor, dela 1 Iunie 1911 până la 16 August acelaş an, asupra acestei interesante planete, care poate fi văzută cu ochii liberi chiar în timpul zilei în epocele favorabile, cum a fost cea aleasă de autor. Perseverenţa ce pune acest astronom-amator în observaţiunile diferitelor fenomene cereşti nu poate fi decât spre lauda sa şi observaţiunile culese asupra planetei Venus dovedesc că el ştie să observe.

Sunt de părere că ambele aceste lucrări merită să fie publicate în Memoriile Secţiunii ştiinţifice.

Raportul d-lui Dr. Gr. Antipa despre: Zoocecidii din România, de I. Borcea,—aprobat de Secţiune la 16 Martie 1912.

Lucrarea despre: *Zoocecidii din România*, pe care d-l I. Borcea, conferenţiar de zoologie la Universitatea din Iaşi, ne-o prezentă spre a fi publicată în *Publicaţiunile Fondului Adamachi*, este o serioasă lucrare ştiinţifică. D-sa descrie galele dela diferite plante, produse de acarieni şi insecte, pe cari d-sa le-a colectat în timp de mai mulţi ani în diferite părţi ale ţerii. Descrierile sunt bine făcute şi concise; determinările insectelor şi acarienilor ce le produc asemenea.

Ca un fel de dovadă că lucrarea nu a fost făcută numai după indicaţiuni literare, ci că a fost în adevăr făcută după studii originale în natură, autorul ne supune şi o frumoasă colecţiune de gale, cari în adevăr ne arată modul serios cum d-sa a lucrat.

Lucrarea este ilustrată cu o serie de fotografii originale după materialul adunat.

In totul, lucrarea este bună, îndeplineşte un gol în literatura noastră ştiinţifică şi merită deci a fi publicată de Academie.

PARTEA II.

SESIUNEA GENERALĂ DIN ANUL 1912

ŞEDINŢA DELA 1 MAJU 1912.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l Preşedinte *I. C. Negruzzi,* deschizând şedinţa, zice:

Domnilor şi stimaţi Colegi,

La deschiderea sesiunii generale a Academiei Române, ne regăsim toţi colegii cari ne-am despărţit în primăvara anului trecut, toţi, afară de unul. Iubitul nostru coleg Ioan Puşcariu, precum vă este cunoscut, a încetat din vieaţă în luna Decemvrie trecută. El erà cel mai în vârstă dintre noi, decanul Academiei Române, dar vioiu şi ager, el luà parte la toate lucrările noastre şi ne făceà comunicări interesante până chiar în sesiunea trecută, cu toată vârsta sa înaintată. D-l coleg Bogdan a depus o coroană pe mormântul regretatului nostru confrate şi într'o caldă cuvântare a arătat toată durerea Academiei Române.

Şi dintre membrii noştri onorari s'a stins un bărbat foarte însemnat, d-l prof. Felix Dahn. Cei mai mulţi dintre noi nu l-au cunoscut personal, dar foarte mult după însemnatele sale scrieri, căci el erà nu numai un învăţat vestit, dar totodată şi un mare filoromân.

Dar nu trebue să vă amintesc numai de evenimente triste, ci şi de fapte îmbucurătoare. Am avut mulţumirea să vedem votată de

Corpurile Legiuitoare o lege, pornită din inițiativa parlamentară — și anume din partea unor colegi de-ai noștri membri corespondenți, cari sunt și deputați — prin care Statul pune la dispoziția Academiei suma de trei milioane pentru clădirea Bibliotecii noastre, îndeplinind astfel o dorință veche a noastră și o necesitate culturală. Negreșit că meritul cel mare în această privință este întâiu și întâiu al M. S. Regelui, Prezidentul nostru de onoare și înaltul nostru Protector, care ne-a dat și cu această ocaziune, ca în multe altele, întregul și puternicul său ajutor. Dar după M. S. meritul este și al Guvernului, în special al d-lui Ministru de Culte și Instrucțiune publică, care cu multă dragoste și-a însușit acel proiect și ne-a dat tot sprijinul său. D-l Ministru Arion a mai înscris în buget o însemnată sumă de bani pentru Dicționarul Academiei (care știți cu câte greutăți materiale are de luptat) și ne-a susținut interesele în tot felul. I-am arătat mulțumirile noastre prin adresă specială, dar cred că este în sensul D-voastre, dacă le mai aduc încă odată și cu ocaziunea întâiei noastre întruniri în sesiune generală.

Din raportul ce va ceti veneratul nostru Secretar general vă veți convinge că instituțiunea noastră este pe cale de plină prosperitate și că prestigiul ei moral crește în toată lumea română și chiar dincolo de aceasta. Astfel sub cele mai frumoase auspicii declar deschisă sesiunea generală a Academiei Române.

Terminând, d-l Președinte propune și Academia primește cu însuflețire să se adreseze Maiestății Sale Regelui următoarea telegramă:

«Academia Română, deschizând astăzi a 46-a sesiune generală, prezentă Augustului ei Președinte de onoare și Protector expresiunea devotamentului și a simțemintelor de recunoștință pentru statornicul sprijin, cu care a susținut neîncetat activitatea ei, și urează Maiestății Voastre, Maiestății Sale Reginei și întregei Auguste Familii ani mulți norocoși pentru continuarea operei providențiale a înălțării patriei și a neamului.»

D-l Președinte prezentă următoarea programă pentru lucrările seiunii generale din acest an:

1. Raportul Secretarului general despre activitatea Academiei în 1911—12.
2. Raportul Comisiunii financiare asupra exercițiului bugetar 1910—11.
3. Alegerea Comisiunii pentru examinarea lucrărilor făcute în 1911—12.
4. Alegerea unui membru în Secțiunea literară, în locul răposatului *Ioan Pușcariu* († 24 Decemvrie 1911). (Art. 22—24 Stat., 62 Reg.).
5. Raportul Comisiunii permanente a Bibliotecii pentru 1911.

6. Raportul Comisiunii Fundaţiunii Adamachi pentru 1911—12 şi alegerea a doi membri, cari împreună cu Secretarul general să formeze Comisiunea pentru 1912—13. (Art. 16 Reg. Adam.).
7. Raportul Comisiunii Fundaţiunii Otteteleşanu pentru 1911—12 şi alegerea Comisiunii pentru 1912—13.
8. Raportul Comisiunii pentru împărţirea cărţilor didactice şi religioase din Fondurile Ioan Fătu şi Ioan Scorţeanu în 1911 şi alegerea Comisiunii pentru 1912.
9. Raportul Comisiunii Dicţionarului limbii române asupra lucrărilor din 1911—12 şi alegerea Comisiunii pentru 1912—13.
10. Raportul Comisiunii Fundaţiunii Ioan Agarici pentru 1910—12 şi alegerea Comisiunii pentru 1912—13.
11. Raportul Comisiunii Fundaţiunii Tache P. Anastassiu pentru 1911—12 şi alegerea Comisiunii pentru 1912—13.
12. Discursurile de recepţiune ale d-lor General *Gr. Crăiniceanu* şi *Gr. Antipa.*
13. Deciziune asupra alineatului propus la 7 Maiu 1910 a se adaoge la Art. 15 Reg. premiilor. *(Deciz. 19 Maiu 1911).*
14. Raportul Comisiunii însărcinate cu examinarea lucrărilor făcute în 1911—12.
15. Deciziunea Comisiunii speciale pentru acordarea premiului *Năsturel* de 4.000 lei. (Art. 8, 9, 13, 16 Reg. Prem.).
16. Deciziunea *Secţiunii literare* pentru acordarea premiului *Adamachi* de 5.000 lei *(divizibil).* (Art. 14, 15 Reg. Prem.).
17. Deciziunea *Secţiunii istorice* pentru acordarea premiului *Hagi-Vasile* de 5.000 lei. (Art. 14, 15 Reg. Prem.).
18. Deciziunea *Secţiunii ştiinţifice* pentru acordarea premiului *Lazăr* de 5.000 lei. (Art. 14, 15 Reg. Prem.).
19. Deciziunea *Secţiunii ştiinţifice* asupra lucrărilor prezentate la premiul *Adamachi* de 5.000 lei despre: *Pelagră.* (Art. 19, 20 Reg. Prem.).
20. Şedinţa publică solemnă pentru proclamarea premiilor acordate. (Art. 17 Reg. Prem.).
21. Subiecte alese de *Secţiunea istorică* pentru premiile *Adamachi* de 5.000 lei şi *Neuschotz* de 2.000 lei, din 1917.
22. Subiecte alese de *Secţiunea ştiinţifică* pentru premiile *Năsturel* de 5.000 lei şi *Lazăr* de 5.000 lei, din 1917.
23. Alegerea Comisiunii financiare pentru cercetarea conturilor din 1911—12.
24. Alegerea Comisiunii de 12 membri pentru *Marele premiu Năsturel* de 12.000 lei din 1913. (Art. 13 Reg. Prem.).
25. Comisiunea de trei membri aleasă de *Secţiunea literară* pentru cercetarea lucrărilor cari se vor prezentà la premiul *Adamachi* de 5.000 lei *(divizibil)* din 1913, despre : *Superstiţiile poporului român.*

26. Comisiunile de câte trei membri alese de *Secţiunea istorică* pentru cercetarea lucrărilor cari se vor prezentà la premiile din 1913 (Art. 20 Reg. Prem.):
    - *Alexandru Ioan Cuza*, de 20.000 lei, despre *Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor.*
    - *Năsturel*, de 5.000 lei, despre: *Domniile române sub Regulamentul Organic.*
27. Comisiunile de câte trei membri alese de *Secţiunea ştiinţifică* pentru cercetarea lucrărilor cari se vor prezentà la premiile din 1913 (Art. 20 Reg. Prem.):
    - *Lazăr*, de 5.000 lei, despre: *Starea ţăranului român.*
    - *Neuschotz*, de 2.000 lei, despre: *Cromatica poporului român.*
28. Alegeri de membri onorari şi de membri corespondenţi străini.
29. Formarea bugetului pentru anul 1912—13.
30. Alegerea Secretarului General pe 7 ani (1912—1919). (Art. 16 Stat.).
31. Alegerea Preşedinţilor şi Vicepreşedinţilor Secţiunilor pentru 1912—13. (Art. 15 Stat.).
32. Alegerea Preşedintelui şi Vicepreşedinţilor Academiei pentru 1912—13. (Art. 15 Stat.).
33. Raportul Secretarului general asupra lucrărilor sesiunii generale din 1912.

D-l Secretar general *D. Sturdza* dă cetire următorului raport asupra lucrărilor din cursul anului trecut:

Domnilor Colegi,

Având a vă expune activitatea desvoltată de Academia noastră în decursul anului trecut, cu adâncă bucurie încep prin a vă reaminti că **M. S. Regele, Augustul nostru Suveran, Preşedintele de onoare şi Protectorul Academiei,** a dat şi în acest an nouă dovezi de statornic interes pentru prosperitatea acestei instituţiuni de înaltă cultură. Graţie puternicului Său îndemn, s'a pus la cale realizarea uneia din cele mai vii dorinţe exprimate de noi toţi cu stăruinţă în anii trecuţi, spre înlăturarea uneia din piedicile ce întâmpinam pentru îndeplinirea misiunii Academiei: Prin legea promulgată cu Decretul Regal No. 1.322 dela 5 Martie trecut s'a destinat de Stat suma de 3.000.000 lei pentru clădirea şi instalarea Bibliotecii Academiei Române. Astfel Instituţiunea noastră, care în locul întâiu are sarcina firească de a strânge, de a păstrà şi de a organizà, pentru a fi studiate, rămăşiţele scrise ale vieţii trecute, precum şi manifestările actuale ale vieţii intelectuale a neamului, va puteà fi în curând în

stare de a instală bine şi a organiză colecţiunile adunate şi cari se vor mai adună, dimpreună cu aparatul de cărţi necesar, pentru o largă activitate ştiinţifică şi culturală, cum trebue să se desvolte în centrul vieţii actuale a neamului nostru.

Recunoştinţa Academiei şi a generaţiilor viitoare de bărbaţi devotaţi lucrărilor ştiinţifice va fi pentru secoli îndelungaţi asigurată Augustului nostru Suveran.

Prin adrese speciale am mulţumit Guvernului, Corpurilor Legiuitoare şi bărbaţilor iubitori de ştiinţă, prin a căror bunăvoinţă şi stăruinţă se vor pune la dispoziţia Academiei noastre ajutoarele necesare pentru organizarea acestui puternic mijloc de desvoltare a activităţii ştiinţifice în patria noastră.

Se va realiză astfel o veche şi stăruitoare dorinţă a Suveranului luminat, care, spre a împuţină lipsa de biblioteci necesare pentru studii ştiinţifice, a înzestrat tinerimea universitară a Capitalei cu acea frumoasă bibliotecă, care este «Fundaţiunea Universitară Carol I», iar în toamna trecută a făcut tinerimii universitare dela Iaşi o asemenea mare donaţiune.

I. *Membrii.*

Dintre întâmplările anului trecut privitoare la personalul care compune Academia, voiu aminti mai întâiu faptul care a îngrozit toată lumea civilizată: atentatul la vieaţa *M. S. Regelui Italiei Victor Emanuel III* la 1 Martie trecut. Inalta simpatie şi bunăvoinţa cu care Augustul Suveran al ţerii-Mume a cinstit Academia Română, începând din ziua de 5 Martie 1890, când a venit în mijlocul nostru ca tânăr Principe de Neapole şi a fost proclamat Membru Onorar, constitue o legătură cu deosebire scumpă pentru Instituţiunea noastră.

In şedinţa publică dela 2 Martie Academia a dat expresiune simţemintelor ei de indignare faţă de fapta criminală a atentatorului şi bucuriei că nobilul suveran nu a fost atins de arma lui. O telegramă a comunicat aceste simţeminte M. S. Regelui Italiei, dela care s'a primit un graţios răspuns.

Academia a avut durerea de a pierde în anul trecut pe Membrul activ Ioan Puşcariu şi pe Membrul onorar Felix Dahn.

I. Puşcariu a încetat din vieaţă la 24 Decemvrie în Bran (Transilvania) în vârsta înaintată de 88 ani.

Răposatul ocupase situaţiuni înalte în vieaţa publică a Românilor de peste Carpaţi, ridicându-se până la treapta de consilier la Curtea

de Casație. Deși om de drept și chemat prin cariera sa a se ocupà cu studiul și aplicarea legilor ca funcționar administrativ și ca magistrat, dânsul s'a îndeletnicit totdeauna și cu literatura și s'a dedat, încă din anii tinereței, cu multă tregere de inimă, la cercetarea trecutului Românilor de peste munți, studiind mai ales istoria vechei nobilimi românești din Transilvania și Ungaria.

Prin activitatea sa neîncetată Pușcariu a stat mai mult de o jumătate de secol între fruntașii Românilor de peste Carpați.

Cele mai însemnate scrieri literare ale sale au fost: *Orele libere*, Sibiiu 1867; *Mărul*, Budapesta 1867; *Struguri*, Sibiiu 1898. Prin scrierile sale juridice a contribuit a limpezì unele puncte din legile organice privitoare la Români; dintre acestea sunt: *Comentariu la patenta din 21 Iunie 1854 pentru Ardeal*, Sibiiu 1858; *Un comentariu la § 96 al Statutului organic bisericesc gr. ort. rom. după 30 ani*, Brașov 1899.

Poziția sa oficială l-a împiedicat de a luà deschis parte la luptele politice; în unele ocazii însemnate însă el și-a spus părerea asupra situațiunii prin scrieri, dintre cari sunt de pomenit: *Cauza română la 1872 ca expunere de principii la statorirea unei programe naționale*, Sibiiu 1872; *Reminiscențe din anul 1860*, Sibiiu 1897.

In anii din urmă ai activității sale și-a îndreptat toate puterile spre studiul istoriei și a publicat mai multe lucrări dintre cari amintim: *Date istorice privitoare la familiile nobile române*, I—II, Sibiiu, 1892, 1895; *Negru-Vodă*, Sibiiu 1898; *Fragmente din istoria bisericească a Românilor*, Sibiiu 1903; *Fragmente istorice: Despre boierii din Țara Făgărașului*, 4 vol., Sibiiu 1904—7.

Pentru această activitate culturală și științifică desvoltată între Românii de peste Carpați, Academia l-a ales membru onorar încă dela 13 Septemvrie 1877, iar la 4 Aprilie 1900 membru activ în Secțiunea literară.

D-l Președinte I. C. Negruzzi, în ședința dela 13 Ianuarie, a amintit în cuvinte de laudă activitatea răposatului nostru coleg; iar d-l Vicepreședinte I. Bogdan, delegat a asistà la ceremonia îmmormântării, a depus o coroană și a rostit o cuvântare în numele Academiei.

La 3 Ianuarie st. n. a încetat din vieață la Breslau *Felix Dahn*, unul dintre cei mai distinși profesori, literați și istorici ai Germaniei. Scrierile lui de căpetenie: *Die Könige der Germanen*, în 12 volume (Würzburg și Leipzig, 1861—1911); *Das Kriegsrecht*, Würz-

burg 1870; *Westgothische Studien,* Würzburg 1874; *Urgeschichte der germanischen und romanischen Volker,* I—II, Berlin 1881, au câştigat lui Felix Dahn loc de frunte între istoricii germani din a doua jumătate a secolului trecut.

Pentru Români şi România Dahn a avut totdeauna simţeminte de caldă prietenie şi urmărià cu vie simpatie reînălţarea patriei noastre prin vitejia fiilor ei conduşi de mâna măiastră a întâiului ei Rege. De aceea într'un moment greu, când erà să se facă ţerii noastre o mare nedreptate şi să se dea o grea lovire situaţiei ei politice şi desvoltării ei economice, Dahn a publicat scrierea: *Eine Lanze für Rumänien,* Leipzig 1883, în care apără cu nobilă căldură şi putere drepturile la vieaţă şi la libertate ale României la Dunărea de jos.

Academia, ţinând seamă de meritele marelui scriitor şi de prietenia pe care a arătat-o ţerii noastre, l-a ales la 12 Aprilie 1894 membru onorar al ei.

Instituţiunea noastră a sărbătorit, în şedinţa publică dela 2 Martie, împlinirea a 100 de ani dela naşterea regretatului ei Membru şi Preşedinte *Nicolae Kretzulescu.* D-l Vicepreşedinte N. Quintescu a amintit, cu această ocaziune, meritele fostului Preşedinte al Academiei, iar d-l A. D. Xenopol a cetit comunicarea sa: *Nicolae Kretzulescu, schiţă biografică,* în care a vorbit despre multipla şi îndelunga activitate culturală şi politică a acelui distins bărbat al ţerii.

In urma intervenirii colegului Andreiu Bârseanu, ca Preşedinte al «Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român» din Ungaria, Academia şi Membrii ei s'au asociat la ridicarea unui bust monumental, care se va înălţà la Sibiiu şi prin care se va cinstì şi se va veşnicì amintirea lui *Gheorghe Bariţ,* bărbatul care a trăit o lungă vieaţă de virtute şi de neîncetată muncă pentru înălţarea şi luminarea neamului nostru şi care a trăit şi lucrat în sânul Academiei aproape 30 de ani încunjurat de stima şi veneraţiunea tuturora.

Intre zilele festive ale anului trecut au fost şi acelea în cari s'au sărbătorit membrii noştri onorari: *Ernst Ludwig,* profesor la Universitatea din Viena, şi *Hugo Schuchardt,* profesor la Universitatea din Graz, pentru împlinirea a 70 de ani de vârstă. Academia le-a trimis adrese de felicitare, la cari au răspuns prin scrisori pline de simţeminte de caldă simpatie pentru Academie şi pentru naţiunea noastră.

La sărbătorirea d-lui E. Ludwig Academia a fost reprezentată prin d-l coleg N. Teclu, despre care sărbătoritul bărbat de știință are cuvinte calde în răspunsul său.

II. *Ședințele de peste an.*

Academia a ținut în cursul anului trecut 19 ședințe ordinare și 16 publice.

In ședința publică dela 24 Fevruarie am avut plăcerea de a salută venirea în mijlocul nostru a Membrului Academiei franceze d-l I. Richepin. Președintele nostru a întâmpinat prin cuvinte alese de bună-venire pe Academicianul francez, care a răspuns printr'o cuvântare plină de simțeminte de prietenie pentru România și Academia noastră.

In ședințele publice s'au făcut următoarele lecturi și comunicări:

D-l *N. Iorga* a ocupat mai multe ședințe cu comunicările sale: La 9 Septemvrie a vorbit despre: *Breasla blănarilor din Botoșani*; la 7 Octomvrie a făcut alte două comunicări, una despre *Privilegiul Târgului Frumos,* cealaltă despre *Vieața moșnenilor vieri ai ținutului Săcuieni*; la 16 Decemvrie a cetit: *Contribuții la istoria bisericii noastre: mânăstirea Neamțului și biserica din Bălinești*; la 3 Fevruarie a făcut o expunere despre: *Istoria celor petrecute în timpul șederii Regelui Suediei în Turcia,* după un manuscript aflător în Biblioteca Universității din Upsala; la 17 Fevruarie a dat lectură comunicării despre: *Cărți tipărite și netipărite în colecția lui Gheorghe Asachi*; în ședința dela 6 Aprilie a cetit comunicarea: *Politica Austriei față de Unire.* I. *Inainte de tratatul din Paris.*

Colegul nostru d-l *Dr. V. Babeș,* în ședința dela 13 Ianuarie a cetit comunicarea: *Cercetări nouă despre tratamentul și vindecarea cancerului și sarcomului.*

D-l *Dr. C. I. Istrati* a cetit, la 10 Fevruarie, memoriul său: *Câtevà date relative la diferite chestiuni de arheologie privitoare la Români;* I. *Chipurile divinităților Gäea și Rhea aflate în România.* II. *Arta olăriei din prima fază a aparițiunii ei a beneficiat de artele preexistente și în special de cioplirea în lemn;* III. *Armele răsucite (întoarse) dela îmmormântările vechi găsite în România;* iar la 13 Aprilie comunicările: *a) Comunicări arheologice:* I. *Despre câtevà chipuri reprezentând divinități egiptiene aflate în România.* II. *Brățările în scoici găsite în Banat la Răcășdia.* III. *Arme dace și o nouă stațiune română la Maglavit, districtul Dolj; b) Prin-*

cipii generale de nomenclatură în chimia organică în raport cu o clasificare raţională.

D-l *Dr. G. Marinescu* a expus, în şedinţa publică dela 27 Aprilie, comunicarea sa despre *Acţiunea tutunului şi a alcoolului asupra sistemului nervos.*

In două şedinţe, la 2 şi 9 Decemvrie, colegul nostru d-l *Sp. C. Harel* ne-a vorbit despre meteorul luminos dela 30 Noemvrie.

In şedinţa publică dela 16 Decemvrie, d-l *I. Bogdan* a făcut comunicarea sa despre: *O scrisoare din 1679 a Mitropolitului Moldovei Dosofteiu.*

D-l V. Pârvan, membru corespondent, a expus la 3 Fevruarie comunicarea sa despre: *Cetatea Ulmetum: Descoperirile primei campanii de săpături din vara anului 1911*; într'o altă şedinţă a dat informaţiuni cu privire la un sarcofag antic găsit la Hotărani în Romanaţi.

Eu însumi am avut onoarea să expun în câtevà memorii evenimentele însemnate prin cari s'au pus bazele Statului român modern: la 4 Noemvrie şi 2 Decemvrie am cetit despre: *Insemnătatea Divanurilor ad-hoc din Iaşi şi Bucureşti în istoria Renaşterii României. Anul 1858.* VI. *Adunarea electivă din Iaşi*; VII. *Căimăcămia din Valahia a Domnilor Emanoil Băleanu, Ioan Manu, Ioan A. Filipescu şi Influenţa precumpănitoare a Adunării Elective din Iaşi asupra Adunării Elective din Bucureşti*; iar în şedinţele dela 24 Fevruarie, 9 şi 16 Martie despre: *Insemnătatea europeană a realizării dorinţelor exprimate de Divanurile ad-hoc în 7/19 şi 9/21 Octomvrie 1857.*

Alte comunicări ştiinţifice mai scurte au fost făcute de d-l *N. Iorga*, în şedinţa dela 18 Noemvrie, asupra unui document românesc din 1765 Maiu 11, dăruit de d-l Duiliu Zamfirescu; la 9 Decemvrie, despre scrierea d-lui Guido Bustico: *Supplemento alla bibliografia di Vittorio Alfieri* şi despre un hrisov de danie al lui Nicolae Alexandru Mavrocordat, aflător în Biblioteca orăşănească din Brünn (Moravia); la 24 Fevruarie, asupra unui sigiliu vechiu de aramă găsit în săpăturile din oraşul Suceava în Bucovina; la 9 Martie, despre un *Colonel român în serviciul lui Carol XII.*

D-l *I. Bianu*, în şedinţa dela 9 Septemvrie, a vorbit despre catastiful breslei calicilor sau cerşetorilor din Iaşi, aflător între manuscriptele Academiei; la 16 Septemvrie, despre scrierea d-lor Hiador Sztripszky şi Dr. G. Alexici asupra cărţii de cântări religioase a lui Gheorghe Szegedi, traduse româneşte şi tipărite în Cluj cu

litere latine şi ortografie ungurească pe la 1560; la 23 Septemvrie, asupra unei publicaţii a d-lui General Nicolae Cena; la 20 Ianuarie, despre note autografe de ale Mitropolitului Moldovei Dosofteiu şi ale Stolnicului Constantin Cantacuzino.

D-l *I. Kalinderu*, în şedinţa dela 16 Decemvrie, a prezentat o dare de seamă asupra lucrării Monseniorului G. Biasiotti: *Le Diaconie Cardinalizie et la Diaconia «S. Viti in Macello»*.

D-l *C. I. Istrati* a vorbit asupra lucrărilor sale, prezentate în şedinţa dela 20 Ianuarie: *Disolvarea cuprului metalic în diferite fracţiuni, obţinute prin distilarea petrolului brut*; *Acţiunea anilinei asupra fenului tribromotriiodat*; *Albanita*; *Un procedeu nou de separare a parafinei*; *Un derivat nitros al chinonei fenilo-ximice-dianilide* şi despre cartea Doctorului Karl Siller din 1840: *Apele minerale ale Valahiei*; iar la 13 Aprilie asupra scrierii: *Statistica judiciară a României pe 1908—9*, publicată sub îngrijirea d-lui G. D. Scraba.

D-l *Dr. Gr. Antipa* a vorbit, la 20 Ianuarie, asupra scrierilor sale: *Die Biologie des Donaudeltas und des Innundationsgebietes der unteren Donau* şi *Fischerei und Flussregulierung*.

D-l *Dr. V. Babeş* a vorbit, la 9 Martie, asupra scrierii sale: *Etude sur la Pellagre*, şi la 13 Aprilie asupra scrierii: *Traité de la Rage*.

D-l St. C. Hepites a vorbit la 9 Martie despre lucrările Comitetului internaţional de măsuri şi greutăţi şi despre scrierea d-lui I. St. Murat: *Serviciul de măsuri şi greutăţi al Belgiei*.

D-l S. Mehedinţi, membru corespondent, a făcut, la 27 Ianuarie, o expunere despre: *Curente în geografia contemporană, cu deosebită privire la literatura geografică din Franţa şi la scrierile d-lui E. de Martonne asupra României*.

Academia a luat parte la câtevà serbări culturale în ţară şi în străinătate. In fruntea acestora sunt de amintit frumoasele serbări ale semicentenarului Universităţii din Iaşi, săvârşite în zilele de 26—29 Septemvrie. D-l Preşedinte *I. C. Negruzzi* a reprezentat Academia la acele serbări şi a rostit o cuvântare în numele ei.

La sărbătoarea desvelirii monumentului lui Mihail Eminescu în Galaţi, în ziua de 9 Octomvrie, Academia a fost reprezentată prin colegul nostru d-l *Duiliu Zamfirescu*.

La serbarea aniversară a 75-a dela înfiinţarea Universităţii naţionale a Greciei, care s'a ţinut la 25 Martie la Atena deodată cu al XVI-lea Congres internaţional al Orientaliştilor, Academia a fost reprezentată prin d-l coleg *M. C. Sutzu*.

III. *Publicaţiile Academiei.*

In cursul anului trecut au apărut sau se află încă sub presă următoarele publicaţiuni:

1. Din *Analele Academiei*:

a) Tomul *XXXIII — Partea administrativă şi Desbaterile anului 1910—11,* s'a încheiat, tipărindu-se şi partea a II-a, cu lucrările sesiunii generale din anul trecut.

b) Tomul *XXXIII — Memoriile Secţiunii literare* s'a terminat de tipărit şi cuprinde:

Dr. G. Pascu, Despre cimilituri, — studiu filologic şi folkloric.

Sextil Puşcariu, Contribuţiuni la gramatica istorică a limbii române. Memoriul I. Contribuţii la studiul derivaţiunii: A. Bibliografie. B. Sufixul *-aciu.* C. Sufixele *-aie* şi *-aiu.* D. Sufixul *-an.*

Dimitrie Dan, Arhimandritul Vartolomeiu Măzăreanu. Schiţă biografică şi bibliografică.

Duiliu Zamfirescu, Metafizica cuvintelor şi estetica literară.

N. Docan, O povestire în versuri încă necunoscută despre Domnia lui Mavrogheni.

Dr. Iosif Popovici, Paliĭă dela Orăştie, 1582.

c) Tomul *XXXIII — Memoriile Secţiunii istorice* s'a sfârşit de asemenea de imprimat şi cuprinde:

N. Iorga, Francisc Rákóczy al II-lea, învietorul conştiinţei naţionale ungureşti, şi Românii.

N. Iorga, Un călător italian în Turcia şi Moldova în timpul răsboiului cu Polonia.

Ioan Puşcariu, Două documente privitoare la revolta boierilor din ţara Făgăraşului în favoarea lui Mihnea Vodă, numit cel Rău (1508—1510).

N. Iorga, Carol al XII-lea, Petru cel Mare şi ţerile noastre (1709—1714).

N. Iorga, Câtevà note despre cronicile şi tradiţia noastră istorică.

N. Iorga, Alte lămuriri despre veacul al XVIII-lea după izvoare apusene. Luarea Basarabiei şi Moruzeştii.

N. Iorga, Răscoala seimenilor în potriva lui Mateiu Basarab.

N. Iorga, Cevà despre ocupaţiunea austriacă în anii 1789—1791.

D. A. Sturdza, Insemnătatea Divanurilor ad-hoc din Iaşi şi Bucureşti în istoria renaşterii României:

I. Tratatul de Paris din 30 Martie 1856.

II. Anul 1856.

III. Anul 1857.

IV. Lucrările Divanurilor ad-hoc din Iași și București.

V. Anul 1858. Căimăcămia din Moldova a domnilor Ștefan Catargiu, Vasile Sturdza, Anastasie Panu.

N. Iorga, Partea Românilor din Ardeal și Ungaria în cultura românească: Influențe și conflicte.

Ioan Pușcariu, Munții Tămaș și Tămășel.

Dr. Atanasie M. Marienescu, Dinastia lui Radu Negru Vodă în Ungro-Vlahia (Valahia Mare) și Dinastia Basarabilor în Oltenia (Valahia Mică) și în Valahia Mare.

d) Tomul *XXXIII—Memoriile Secțiunii științifice* s'a încheiat de tipărit și conține următoarele:

Prof. Dr. Teohari și *Dr. A. Babeș*, Acțiunea apei de Slănic (Moldova) asupra secreției stomacale.

Dr. Th. Mironescu, Asupra desvoltării insulelor lui Langerhans la embrionul de om.

Dr. D. Grecescu, Plantele vasculare din Buceci până acum cunoscute. Scriere postumă publicată sub îngrijirea d-lui Em. C. Teodorescu.

Dr. Th. Mironescu, Contribuțiuni la desvoltarea prostatei la om înainte de naștere.

Prof. V. Babeș, Studii asupra Pelagrei.

Dr. G. Marinescu, Despre chimioterapie și tratamentul lui Ehrlich aplicat la boalele sistemului nervos.

Prof. Dr. N. Leon, Studii asupra Cestoizilor în România.

Zach. C. Panțu, Contribuțiuni nouă la flora Ceahlăului.

Dr. C. I. Istrati, Călătorie la Românii din Macedonia.

Spiru C. Haret, Despre mecanica socială.

Dr. C. Marinescu, Studii asupra audițiunii colorate.

Prof. Dr. V. Babeș, Studii critice asupra actualei organizațiuni sanitare: Dispozițiunile legale în vederea combaterii boalelor infecțioase.

e) Din Tomul *XXXIV—Partea administrativă și Desbaterile anului 1911—12* s'a tipărit partea I, cuprinzând ședințele ordinare și ale Secțiunilor până la sesiunea generală de acum.

f) Tomul *XXXIV—Memoriile Secțiunii istorice* se află sub presă și în el s'au tipărit până acum:

N. Iorga, Breasla blănarilor din Botoșani: Catastihul și actele ei.

N. Iorga, Pagini din istoria culturală: I. Privilegiu din 1815 al Târgului-Frumos. II. Din vieața moșnenilor vieri ai ținutului Săcuienilor.

Dimitrie A. Sturdza, Insemnătatea Divanurilor ad-hoc din Iași și București în istoria renașterii României:

VI. Anul 1858. Adunarea electivă din Iași.

VII. Anul 1858. Căimăcămia din Valahia a domnilor Emanoil Băleanu, Ioan Manu și Ioan A. Filipescu și influența precumpănitoare a Adunării elective din Iași asupra Adunării elective din București.

Ioan C. Filiti, Turburări revoluționare în Țara-Românească între anii 1840—1843.

N. Iorga, Contribuții la istoria bisericii noastre: I. Despre mânăstirea Neamțului. II. Bălinești.

I. Bogdan, O scrisoare din 1679 a Mitropolitului Moldovei Dosofteiu.

Vasile Pârvan, Cetatea Ulmetum: Descoperirile primei campanii de săpături din vara anului 1911.

Dimitrie A. Sturdza, Insemnătatea Europeană a realizării definitive a dorințelor rostite de Divanurile ad-hoc în 7/19 și 9/21 Octomvrie 1857, I—III.

A. D. Xenopol, Nicolae Kretzulescu, 1812—1900—1912.

N. Iorga, Gheorghe Asachi ca tipograf și editor — după «Catalogul» lui din 1847.

N. Iorga, Politica Austriei față de Unire. I. Inainte de negociațiile pentru tratatul din Paris.

g) Tomul XXXIV — *Memoriile Secțiunii științifice* este în curs de tipărire și cuprinde următoarele:

Dr. D. Ionescu-Bujor, Contribuțiuni la Studiul petrografic al Carpaților meridionali. I. Incluziuni de Corneenă cordieritică cu Andaluzită din Granitul de Șușița.

Prof. Dr. N. Leon, Insectele sugătoare de sânge din România (cu privire la aparatul lor bucal).

Dr. C. I. Istrati și *C. Teodorescu*, Câtevà date relative la disolvarea cuprului metalic în diferitele fracțiuni obținute prin distilarea petrolului brut.

Dr. C. I. Istrati și *Dr. M. A. Mihăilescu*, Despre acțiunea acidului azotos asupra ciclohexadienului 2,5 — on parafeniminic di-fenamin 2,5 (dianilido chinon anil).

Dr. C. I. Istrati și *Dr. M. A. Mihăilescu*, Albanita. Descrierea și primele date obținute în studiul ei.

Dr. C. I. Istrati și *Dr. M. A. Mihăilescu*, Acțiunea anilinei asupra fenului tribromotriiodat.

Dr. C. I. Istrati și *Dr. M. A. Mihăilescu*, O metodă pentru purificarea parafinei și modificarea cu ajutorul ei a procedeului lui Marcusson & Meyerheim pentru caracterizarea diferitelor parafine prin cifra iodului.

Dr. C. I. Istrati, O carte puțin cunoscută despre apele minerale ale Valahiei.

Dr. Z. Petrescu, Arsenicul în tratamentul sifilisului și valoarea terapeutică a dioxidiamidoarsenobenzolului.

Dr. C. I. Istrati, Câtevà date relative la diferite chestiuni de arheologie privitoare la Români.

Dr. N. Leon, Insectele vătămătoare din România.

Dr. V. Babeș, Cercetări nouă despre tratamentul cancerului și sarcomului.

Dr. C. I. Istrati, Despre câtevà chipuri reprezentând divinități egiptene aflate în România.

2. In conformitate cu deciziunea din 1905, s'a publicat în limba franceză broșura intitulată: *L'Académie Roumaine en 1910—11: Discours et rapports offiiciels*, cuprinzând rapoartele Secretarului general despre lucrările din anul trecut și din sesiunea generală, precum și raportul Comisiunii permanente a Bibliotecii, personalul cu oficiile Academiei în 1911—12, regulamentul premiilor și lista publicațiunilor Academiei.

3. Din *Discursurile de recepțiune* s'au tipărit:

XXXV. Două concepții istorice, cuvântare ținută la 17 Maiu 1911, de *N. Iorga*, cu răspuns de *A. D. Xenopol.*

XXXVI. Despre numismatica romană, rostit la 25 Maiu 1911, de *Mihail C. Sutzu*, cu răspuns de *Dimitrie A. Sturdza.*

XXXVII. Istoricul luptei pentru drept în ținutul Câmpulungului moldovenesc, rostit la 21 Maiu 1911, de *T. V. Stefanelli*, cu răspuns de *D. Onciul.*

4. Din *Istoria Romană de Titus Livius*, în traducerea premiată a d-lor profesori Nd. Locusteanu și I. S. Petrescu, s'a publicat fasc. II (cărțile XXXVI—XL) din tomul IV.

5. Din *Istoriile lui Erodot*, în traducerea premiată a d-lui D. I. Ghica, s'au tipărit 6 coale (26—31), cuprinzând capitolele 148—182, cu cari se încheie cartea II (Euterpe). Din această traducere înzestrată cu bogate note istorice, arheologice și filologice, sunt publicate cărțile I, II și IV. Urmează să se dea acum la tipar cartea III.

6. Conform deciziunii dela 29 Aprilie, se tipărește în volum separat scrierea rămasă în întâia redacțiune dela răposatul nostru coleg *Dr. Augustin Bunea*, despre istoria Românilor până la 1382, care va fi publicată în curând.

7. S'a publicat *Studiu despre animalele domestice din România* de *N. Filip* și *G. Manolescu*, lucrare premiată de Academie cu

premiul Lazăr din 1911, — formând un volum de VII şi 544 pagine, cu XXXII tabele şi 9 figuri în text.

8. Lucrarea d-lui G. M.-Murgoci despre: *Harta geologică a judeţului Mehedinţi,* premiată în sesiunea trecută cu premiul Anastasie Fătu, a fost supusă de autor unei amănunţite reviziuni, după arătările Secţiunii ştiinţifice; acuma este pusă în lucru şi va fi în curând publicată.

9. Monografia d-lui Carol A. Romstorfer despre: *Cetatea domnească dela Suceava,* în traducere românească revăzută de d-l Alex. Lăpĕdat, Membru corespondent al Academiei, este gata de dat la tipar. Ilustraţiunile în text sau în tabele au fost făcute sub îngrijirea autorului însuş. Lucrarea va fi publicată înainte de viitoarele vacanţe de vară.

10. Publicaţiile făcute de serviciul Bibliotecii Academiei se află în următoarea stare:

Din *Bibliografia românească veche,* 1508—1830, s'a tipărit fascicula I din tomul III, cuprinzând descrierea cărţilor dintre anii 1809—1814.

Din *Catalogul manuscriptelor româneşti* se află sub tipar indicele de nume şi lucruri, cu cari se încheie tomul II.

Creşterea colecţiunilor, prevăzută în art. 28 din Regulamentul Bibliotecii, a apărut în fascicule trimestriale.

Din *Bibliografia publicaţiunilor periodice româneşti,* întocmită în nouă ediţie, s'a tipărit Tomul I, care cuprinde descrierea în ordine alfabetică a publicaţiilor periodice româneşti apărute în 1829—1906, lucrare întocmită de d-nii Nerva Hodoş şi Al. Ionescu-Sadi, amândoi funcţionari ai bibliotecii noastre. Acest tom va fi urmat de un al doilea, în care se vor cuprinde indicele cronologic, topografic, de periodice în limbi străine, de materii şi de nume proprii.

11. Din «*Publicaţiile Fondului Princesa Alina Ştirbei*» a apărut:

VII. *Copiii lui Răzvan.* Carte de lectură pentru şcoalele secundare de *Margărita Miller-Verghy,* lucrare premiată cu premiul «Principesa Alina Ştirbei» din 1910. Volumul are XIV şi 249 pagine.

12. Din *Publicaţiile Fondului Adamachi* se află în curs de tipărire tomul V, care cuprinde până acum următoarele scrieri:

Ioan A. Scriban, Citologia celulei adipoase a Hirudineelor.

Dr. I. Simionescu, Studii geologice şi paleontologice din Dobrogea. V. Fauna triasică inferioară din Dobrogea.

Petru Bogdan, Pondul molecular al lichidelor.
I. Borcea, Zoocecidii din România.

13. *Dicționarul limbii române* înaintează după normele stabilite și cunoscute din anii trecuți. D-nii S. Pușcariu, I. Rădulescu-Pogoneanu și D. Evolceanu, dimpreună cu ceilalți colaboratori, continuă redactarea și tipărirea în strânsă înțelegere cu comisiunea specială, însărcinată cu conducerea și supravegherea acestei mari și grele lucrări.

Dela deschiderea sesiunii trecute până acuma s'au tipărit coalele 35—40 din tomul I, cuprinzând cuvintele *Bere* — *Brănì* și coalele 10—15 din tomul II, începător cu litera F, cuprinzând cuvintele *Fluierărie* — *Gazdă.*

Pentru întâmpinarea cheltuelilor necesitate de redactarea și tipărirea lucrării, d-l Ministru al Instrucției C. C. Arion — în afară de suma de 30.000 lei dată în anul trecut — a înscris în bugetul Statului ca ajutor anual suma de lei 12.250.

Starea financiară a publicațiunii fiind astfel limpezită prin munificența M. S. Regelui, a Guvernului și a Academiei, Dicționarul a fost trimis în dar tuturor școalelor secundare românești din țară și de peste hotar, pentru ca astfel această mare lucrare să poată fi folosită și să dea roade cât mai în grabă.

14. Publicațiunea: *Din vieața poporului român — Culegeri și studii,* înființată, după propunerea Secțiunii Literare, prin deciziunea dela 28 Martie 1908, se continuă; din ea au mai apărut următoarele volume:

XIII. Boli și leacuri la oameni, vite și păsări, după datinele și credințele poporului român, adunate din comuna Țepu (Tecuciu) de *Tudor Pamfile;*

și se află la tipar:

XII. Cântece de țară, adunate de *T. Pamfile.*

A început a se tipărì sub îngrijirea competentă a d-lui profesor D. G. Kiriac:

XIV. Culegerea de arii românești de cântece, colinde și jocuri, adunate de d-l profesor Bartók din satele românești ale Bihorului (Ungaria).

15. Din *Documentele istorice Hurmuzaki* s'au publicat:

Volumul XV partea 1 (de LXXVIII și 775 pagine), cuprinzând *Acte și scrisori din anii 1358—1600 din arhivele orașelor ardelene Bistrița, Brașov, Sibiiu,* publicate de d-l N. Iorga după copiile procurate de Academie.

Partea II a aceluiaș volum este în lucrare și s'au tipărit până acum 90 coale, cuprinzând documente după 1600.

Volumul XVI (de 1.265 pagine), cuprinzând *Corespondență diplomatică și rapoarte consulare franceze* din 1603—1824 a fost publicat, după còpii procurate de Academie, de d-l Nerva Hodoș.

Volumul XVII, continuarea celui precedent, este dat la tipar și din el sunt tipărite până acum 32 coale, cuprinzând documente până la anul 1831.

Procurarea còpiilor de documente externe, cari urmează să fie publicate în această mare colecție, continuă.

In cursul anului trecut, Legațiunea țerii la Constantinopole ne-a procurat còpii și traduceri în limba franceză de pe 10 firmane dintre anii 1569—1689, precum și 23 còpii de documente turcești privitoare la istoria relațiilor Principatelor cu Turcia între 1691—1720.

S'au mai adaos la această colecție 419 pagine de còpii de pe documente diplomatice, privitoare la istoria Principatelor Române în întâia jumătate a secolului XIX.

16. La instituțiile culturale, cărora se trimit în dar publicațiile Academiei, s'au adaos următoarele:

Seminarul de limbi slavice de pe lângă Universitatea din București.
Seminarul de filologie și istorie literară românească din Viena.
Institutul de istorie otomană din Constantinopole.
Fundațiunea Aman din Craiova.
Societatea studenților români «România» din Hohenheim.
Biblioteca Mitropoliei din Iași.
Școala secundară de fete de gradul II «Oltea Doamna» din Iași.
Protopopiatul din Noțig în dieceza Gherlei.
Seminarul din Râmnicu-Vâlcei.

IV. *Biblioteca.*

Biblioteca Academiei își continuă, ca și în anii trecuți, îmbogățirea colecțiunilor, punerea lor în ordine și darea lor spre folosire acelora cari se îndeletnicesc cu studii științifice. In curând se va puteà da o desvoltare mult mai mare acestui așezământ de activitate științifică.

Comisiunea permanentă a Bibliotecii vă va aduce la cunoștință cu deamănuntul creșterea și folosirea colecțiunilor în anul trecut; aci voiu prezentà numai datele mai însemnate din serviciul Bibliotecii.

Sala de lucru a cărților tipărite a fost deschisă în 236 zile, câte 10 ore pe zi (8—6), a manuscriptelor în 52 zile, câte 8 ore (8—12,

2—6); în lunile de vară, Iulie şi August, ele au fost deschise numai câte 4 ore pe zi (8—12).

Numărul cetitorilor în sala de lectură a cărţilor tipărite a fost de 9.342, cari au consultat 24.218 volume. Numărul cărţilor împrumutate acasă a fost de 595 la 149 persoane. Sala de lectură a manuscriptelor şi documentelor a fost frecventată de 1.670 de cetitori, cari au consultat 4.464 manuscripte, de 254 lectori, cari au studiat 38.755 documente şi de 401, cari au cercetat 1.153 cărţi vechi româneşti dintre 1508—1830.

In anul trecut s'a făcut începutul organizării serviciului regulat la *Cabinetul numismatic* prin numirea d-lui profesor C. Moisil ca ajutor numismat.

D-l Moisil a început lucrarea clasificării monetelor şi a înscrierii lor în inventarii, atât în colecţia antică sub conducerea colegului M. Sutzu, cât şi în colecţia românească, care se află în păstrarea mea.

Colecţia de numismatică antică cuprinde mai ales bogate serii de monete dela oraşele vechi grece şi romane dela Pont, şi a fost îmbogăţită în anul trecut de d-l M. Sutzu prin marea sa donaţiune de 959 monete de aur, argint şi bronz dela oraşele noastre pontice: Kallatis (Mangalia), Tomis (Constanţa) şi Istros.

Cabinetul numismatic al Academiei a câştigat acuma o însemnătate deosebită prin faptul că Statul a dat în păstrarea noastră colecţia de monete antice aflătoare la Muzeul de antichităţi.

Creşterea totală a colecţiunilor Academiei în 1911 se arată în următorul tablou:

	Volume şi broşuri	Numere de reviste		Atlase şi hărţi	Stampe şi portrete	Volume manuscrise	Documente	Fotografii	Albumuri	Foi volante	Note muzicale	Monete şi obiecte de muzeu
		române	străine									
Primite:												
Conform legii dela 23 Martie 1904	2.983	2.159	—	4	—	—	—	—	2	8 764	3	—
In dar sau în schimb.	1.832	241	864	2	10	36	47	24	2	8	2	8
Cumpărate.	865	20	1.345	29	29	19	2.286	12	9	—	—	1.829
Total . . .	5.680	2.420	2.209	35	39	55	2.333	36	13	8.772	5	1.837

Iată darurile mai însemnate cu cari au crescut colecţiile Academiei în anul trecut.

M. S. Regele Italiei a binevoit a trimite tomul II din marea publicațiune *Corpus nummorum italicorum.*

Administrația Casei Bisericii ne-a dăruit 57 pachete de documente dela mânăstirea Slatina.

D-l Duiliu Zamfirescu a dăruit un document românesc dela 1765.

O persoană, care dorește a rămâneà necunoscută, a oferit 4 scrisori dintre 1650—1729 privitoare la relațiile țerilor noastre cu biserica catolică, subscrierile mai multor domnitori și reproduceri de peceți de ale Domnilor și orașelor.

D-na Olga Catargi dela Cobâlna în Basarabia a dăruit un manuscris românesc, conținând documente diplomatice, politice și financiare dintre 1776—1827 privitoare la Moldova.

D-na Ana Conta Kernbach a trimis în dar manuscriptele originale ale răposatului d-sale soț G. Kernbach, cunoscut ca poet sub numele de Gheorghe din Moldova.

D-l Baron Ludovic Czekelius de Rosenfeld din Viena a dăruit un album de 119 desemnuri în acuarelă, reprezentând persoane istorice sau costume din Transilvania și Țara-Românească dela începutul secolului XVIII.

Dela părintele I. Antonovici, profesor la Bârlad, s'au primit în dar 5 documente dintre 1756—1852.

D-l St. Stănciulescu, învățător la Aref (Argeș) a dăruit 4 documente originale dintre 1547—1590.

Dela d-l I. Al. Stâlpeanu s'au primit 10 pachete de documente dintre 1824—1840, 4 volume manuscripte românești, 8 condici dintre 1825—1846 și mai multe cărți românești și grecești.

D-l Locotenent-Colonel I. Manolescu-Mladian a dăruit o carte care a aparținut bibliotecii lui Gheorghe Asachi.

Dela d-l Hariton Pescaru, elev în Blaj, s'a primit un manuscript autograf al poetului Vasile Aron: *Alese istorii din Cartea mutărilor lui Ovidie Naso.*

V. *Fonduri, donațiuni și legate.*

Comisiunea financiară și Comisiunile speciale ale Fundațiunilor vă vor aduce la cunoștință cu deamăruntul activitatea lor din cursul anului și vor prezentà propuneri pentru anul viitor.

Este bine și potrivit, Domnilor Colegi, ca la acest loc să facem o constatare îmbucurătoare din care să tragem și o învățătură pentru viitor.

Constatarea îmbucurătoare este că buna regulă, care domnește în administrația Academiei și a fondurilor ei, are drept rezultat întinderea tot mai largă a prestigiului Instituțiunii noastre și creșterea încrederii cu care cei doritori a face bine țerii lor, îi pun la îndemână mijloacele materiale necesare pentru ajutarea activității ei culturale. Donațiunile de acest fel, cari se adaog aproape în fiecare an, sunt o dovadă vie despre aceasta.

Invățătura este: să continuăm a ținea strâns această bună regulă cu cea mai neadormită băgare de seamă, căci și în această privință Academia, prin exemplul ei, poată avea o influență binefăcătoare.

In acest an un nou fond se adaoge la cele de până acuma: răposatul Apostol Papadopul din Galați, fost deputat, cetățean de frunte al acelui oraș, a lăsat Academiei două case în valoare de 160.000 lei cu un venit anual de 8.500 lei, pentru ca din acest venit să se dea ajutoare la 20 elevi săraci ai școalelor de comerț din orașul în care a trăit și care l-a cinstit între cetățenii lui.

Iată acum datele mai însemnate privitoare la fundațiunile principale ale Academiei:

1. *Fundațiunea Vasile Adamachi* a avut înscrisă în buget suma de lei 80.061,22 pentru burse și cheltueli de studiu.

Bursele au fost în număr de 33 și anume:

a) 25 burse de câte 100 lei pe lună, dintre cari:

8 la Facultatea de științe din Iași.

8 la Facultatea de medicină din Iași.

9 la școala de poduri și șosele din București.

b) 3 burse de câte 300 lei pe lună pentru licențiați, cari fac studii în străinătate.

c) 2 burse pentru absolvenți de școale speciale (250 lei pe lună).

d) 3 burse pentru ingineri (300 lei pe lună).

S'au acordat și anul acesta 10 burse de câte 360 lei anual pentru 10 elevi dela școala de agricultură «Ioan Costache Agarici» dela Moara Grecilor.

In anul 1911 au terminat studiile ca bursieri ai Fondului Adamachi d-nii: Ilie Lăpădatu, Ruxanda Leu, Elena Malaxa și Margareta Coșula dela Facultatea de științe din Iași; Mihail Buzenchi, Nicolae Rășcan și Ion Moțoc dela Facultatea de medicină din Iași; d-l Cristea Nicolescu, care a obținut doctoratul în chimia industrială la Berlin, d-l inginer I. S. Gheorghiu, care a studiat electrotehnica la Paris și Berlin, d-l I. Petrovici, care a făcut lucrări practice de

chimie analitică în Germania, şi d-l Spiridon Popovici, care s'a ocupat cu lucrări practice în ateliere de construcţiuni de maşini în Elveţia şi Germania.

2. *Fundaţiunea Otteteleşanu.* Institutul de fete dela Măgurele este în al 18-lea an de funcţionare şi îşi urmează activitatea lui sub conducerea părintească a colegului nostru d-l I. Kalinderu, ajutat de ceilalţi membri ai comisiunii speciale, d-nii I. C. Negruzzi şi St. C. Hepites.

Incepând din anul trecut direcţiunea Institutului a fost încredinţată d-lui profesor Al. Dumitrescu şi soţiei sale născută Staicovici, care se află în serviciul acestei şcoale dela înfiinţarea ei. Cu ajutorul stăruitor şi competent al acestor conducători, Comisiunea lucrează la reorganizarea vieţii interne a Institutului spre a-l pune pe cale de a-şi îndeplini şi mai bine decât în trecut misiunea arătată de generosul donator prin cuvintele scrise în testament.

In averea acestui fond s'a făcut o însemnată schimbare: s'a vândut, pentru suma de lei 1.455.355, casa şi parcul Otteteleşanu din Bucureşti (Calea Victoriei 49), cari aduceau venitul de lei 30.000. Suma obţinută, capitalizându-se în efecte, aduce un venit de lei 64.457,50. Prin aceasta venitul fondului a crescut cu 34.457,50 lei pe an. Această creştere, adăogându-se la celelalte sporuri produse prin căutarea în regie a moşiilor Măgurele şi Fundú-Chiselet, precum şi prin vânzarea islazurilor pe toate moşiile, a dat la venituri o creştere totală de lei 62.512,94 faţă de anul trecut, şi a făcut cu putinţă prevederea în buget a sumei de 28.200 lei, din care să se înzestreze 12 absolvente ale Institutului, cu suma întreagă de lei 2.350 (200 galbeni) de fiecare, cum eră dorinţa fundatorului Otteteleşanu scrisă în testamentul său.

In zilele de 22 şi 23 Iunie s'au ţinut la Institut examene generale de fine de an. Pe lângă membrii Comisiunii, au fost delegaţi a asistă la aceste examene d-nii Dr. V. Babeş şi General Gr. Crăinicianu din partea Academiei, iar din partea Ministerului Instrucţiunii a fost delegată d-na Inspectoare Constanţa Evolceanu. D-l Kalinderu a ţinut, cu această ocazie, o cuvântare, la care a răspuns delegata Ministerului.

D-l Kalinderu, în statornica sa iubire pentru elevele acestei şcoale, a dăruit 300 lei, pentru ca Direcţia să procure câte un obiect ca amintire celor 15 absolvente din anul acesta; o altă sumă de 600 lei a oferit d-sa, de sărbătorile Crăciunului, ca să se cumpere fiecărei copile câte un modest dar.

3. *Scoala de agricultură «Ioan Costache Agarici»* dela Moara Grecilor și-a urmat și în cursul anului trecut mersul regulat. Această școală, inaugurată la 1899, se găsește astăzi instalată în nouăle clădiri făcute în anii din urmă, având săli spațioase de clase și dormitoare, locuință pentru director, precum și celelalte clădiri necesare: magazie de producte, grajduri pentru vite, ateliere pentru fierărie și lemnărie și locuințe pentru cei doi maestri.

4. *Școala inferioară de agricultură «Tache Anastassiu»* din Țigănești se găsește și ea astăzi complet instalată și funcționează cu doi ani de curs: unul pregătitor și celălalt alcătuind clasa I a școalei propriu zise, cu programul Statului. In fiecare an se primesc câte 20 elevi noi.

Școala primară «Tache Anastassiu» dela Călmățui, ca și în anii trecuți, își urmează mersul ei regulat. In anul trecut i s'a completat localul, făcându-se o sală de baie pentru elevi cu toate instalațiile necesare, precum și alte încăperi trebuincioase spre a pune pe elevi în cele mai bune condițiuni igienice.

5. *Fundațiunea «Maria General Carp»* a distribuit, conform testamentului, și anul acesta, îmbrăcăminte elevilor săraci dela școalele primare din București și Giurgiu. La București distribuirea hainelor s'a făcut prin Societatea pentru ajutorul elevilor săraci, iar la Giurgiu prin d-nii: C. Ionescu, Directorul Sucursalei Băncii Naționale, C. Săvescu, Directorul școalei comerciale, și N. Bădulescu, rudă de aproape cu răposata testatoare.

6. Chestiunea islazurilor comunale a fost pe deplin rezolvată pe toate moșiile Academiei. S'au făcut contracte de vânzarea terenurilor de islazuri comunale și pentru moșiile Bălcești, Bătășani și Măgurele.

7. Procesul pentru succesiunea răposatului Ștefan Urlățeanu, în care a făcut intervenție și Academia pentru legatul ei de 60.000 lei, este pendinte înaintea Inaltei Curți de Casație și urmează să se judece la 2 Noemvrie viitor.

8. Procesul cu moștenitorii de sânge ai răposatei Elena Dr. Turnescu pentru obținerea legatului făcut Academiei, care constă din a patra parte a averii disponibile a răposatei, este a se judecă de Tribunalul Ilfov Secția II, în ziua de 7 Maiu curent.

9. Fondul strâns de Academie prin subscripție publică pentru monumentul poetului Vasile Alecsandri este în următoarea stare:

Listele împărțite au fost în număr de	8.743	
din cari s'au înapoiat.	7.217	
rămânând neînapoiate	1.526	
Cu listele înapoiate s'au incassat		Lei 63.966,28
Incassări extraordinare au fost de		» 1.237,60
Din preschimbări de efecte au rezultat		» 1.075,85
Total . . .		Lei 66.279,73
Din incassarea cupoanelor		» 26.788,12
Total . . .		Lei 93.067,85
Acest fond se află depus:		
In efecte de Stat de nominal		Lei 102.400
cari au costat	Lei 92.015,75	
Cheltueli de tipar	» 961,75	
In numerar	» 90,35	
Total . . .	Lei 93.067,85	

Prin clădirea localului Bibliotecii, se face începutul instalării definitive a Instituțiunii noastre și se face astfel cu putință și înălțarea monumentului marelui nostru poet național, care a fost ecoul avântului de renaștere a vieții neamului în secolul trecut.

VI. *Concursurile premiilor.*

In sesiunea anului acestuia sunt de acordat 4 premii pentru lucrări publicate: Năsturel, Adamachi, Hagi-Vasile și Lazăr, și 5 premii pentru lucrări cu subiecte date: Năsturel, Cuza, Eliade-Rădulescu, Adamachi, Carp și Dacia-România.

1. La premiul *Năsturel* de 4.000 lei, ce este a se decerne prin comisiune specială unei cărți scrise în limba română, cu *conținut de orice natură*, care se va judecă mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvrie 1911, au intrat cărțile următoare:

Bologa (Dr. Vasile), Monografia școalei civile de fete cu internat și drept de publicitate a «Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român» din Sibiiu pe 25 de ani dela înființare. Sibiiu 1911.

Dorwagen (August), Cnntabilitatea agricolă în partida dublă. București 1911.

Ionașcu (Romulus), Tractat complect de terminologie, frazeologie, corespondență și operațiuni comerciale. Ediția II. Iași 1911.

Lăzărescu (Petre), Frunză verde rosmarin. Arie populară. Berlin f. a.
» Scene din Carpaţi. Poemă simfonică. F. a.
Lupaşcu (Căpitan Alexandru I.), Pentru sufletul şi inima soldaţilor noştri. Lucrare de educaţie ostăşească. Galaţi 1911.
Miller-Verghy (Margărita), Izvoade strămoşeşti. Bucureşti 1911.
Oardă (Cesar P.), Raze de lumină. Bucureşti 1912.
Rădulesu-Motru (C.), Elemente de metafizică. Principalele probleme ale filozofiei contimporane pe înţelesul tuturor. Bucureşti 1912.
Şumuleanu (Dr. Corneliu), Studiul vinurilor din România. Bucureşti 1911.
» Studiu asupra vinurilor din viţele americane altoite cu diverse varietăţi indigene şi străine. Bucureşti 1911.
Tiktin (Dr. H.), Dicţionar român-german. Vol. II. D—O. Bucureşti 1911.
Vasilescu (Căpitanul Vasile), Contribuţiuni la tactica artileriei cu tragere repede în legătură cu infanteria. Bucureşti 1911.

2. La premiul *Adamachi* de 5.000 lei *(divizibil)*, care se va da prin Secţiunea literară pentru *scrieri de literatură sau de filologie*, de cuprins moral, cari se vor judecà mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1909 până la 31 Decemvrie 1911, s'au prezentat următoarele scrieri:

Adamescu (Gheorghe), Istoria literaturii române pentru şcoalele normale de învăţători şi învăţătoare conform programului din 1910. Bucureşti 1911
Anghel (D.), Oglinda fermecată. Bucureşti 1911.
» Fantome. Bucureşti 1911.
Bănescu (N.), Viaţa şi scrierile Marelui Vornic Iordache Golescu. Bucăţi alese din ineditele sale. Vălenii-de-Munte 1910.
Botez-Gordon (G. V.), Petale. Versuri. Iaşi 1909.
Cerna (P.), Poezii. Bucureşti 1910.
Ciotori (D. N.), Calea robilor. Vălenii-de-Munte 1912.
Dinescu (Eugeniu), Tragediile lui Sofocle traduse în versuri. Volumul III. Ajace, Trahinienele. Câmpulung 1910.
» Note explicative pe lângă tragediile lui Sofocle. Volumul III. Câmpulung 1910.
Dumitrescu (Căpitan George), Roma. F. a.
Dumitrescu (Silvia căpitan G.), Roma. F. a.
Eftimiu (Victor), Inşiră-te mărgărite . . . Poem feeric în două părţi (4 acte). Bucureşti. F. a.
Gorun (Ion), Ştii româneşte? Câtevà observări asupra limbii, cum se scrie în vremea de faţă. Bucureşti 1911.

Hodoş (Nerva), Const. Golescu, Insemnare a călătoriei mele făcută în anul 1824, 1825, 1826. Bucureşti 1910.
Lecca (Haralamb G.), Poezii. Bucureşti 1911.
Lungianu (Mihail), In sărbători. Bucureşti 1910.
Mihăileanu (Petre), Fragmentele latine ale lui Philumenus şi Philagrius. Bucureşti 1910.
Oreste, Poezii. Bucureşti 1911.
Pamfile (Tudor), Graiul vremurilor. Poveşti. Vălenii-de-Munte 1909.
» Feţi-Frumoşi de-odinioară. Poveşti. Bucureşti f. a.
» Firişoare de aur. Povestiri şi legende din popor. Bucureşti f. a.
» Sfârşitul lumii. După credinţele poporului român. Bârlad 1911.
Pavelescu (Cincinat), Poezii. Bucureşti 1911.
Păltănea (Pompiliu) şi Titu *Dinu*, Satirele lui Horaţiu traduse din latineşte în metrul original şi însoţite de note explicative. Bucureşti 1911.
Rosetti (Radu D.), Razna... Note din călătorie. Bucureşti 1912.
Stavri (A). Luminişuri. Iaşi 1910.
Teodorian (Caton), La masa calicului. Nuvele şi schiţe. Bucureşti 1911.

3. La Premiul *Hagi-Vasile* de 5.000 lei, care se va acordà prin Secţiunea istorică pentru ***scrieri privitoare la comerţul român în trecut şi în prezent*** şi publicate în timpul dela 1 Noemvrie 1905 până la 31 Decemvrie 1911 s'a prezentat o singură scriere:

Nistor (Dr. I.), Die auswärtigen Hadelsbeziehungen der Moldau im XIV, XV und XVI Jahrhundert. Gotha 1911.

4. La premiul *Lazăr* de 5.000 lei, care se va decerne prin Secţiunea ştiinţifică unei ***scrieri cu conţinut ştiinţific***, în înţelesul ştiinţelor exacte, care se va judecà mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1910 până la 31 Decemvrie 1911, sau pentru cea mai importantă invenţiune ştiinţifică făcută dela 1 Ianuarie 1910 până la 31 Decemvrie 1911, s'au primit cărţile următoare:

Goliescu (Locotenentul Rodrigue), Actul sborului sau Problemele aviaţiunei. Bucureşti f. a.
Lalescu (Traian), Introducere la teoria ecuaţiunilor integrale. Bucureşti 1911.
Vlaicu (Inginer Aurel), Aeroplanul Vlaicu. Bucureşti 1911.

5. La premiul *Năsturel* de 5.000 lei, ce este a se acordà prin Secţiunea literară celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: ***Inrâurile curentelor străine în evoluţiunea limbii şi literaturii române în secolul XIX***, nu s'a prezentat nici un manuscris.

6. La premiul *Alexandru Ioan Cuza* de 20.000 lei, care este a se da prin Secțiunea istorică celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: *Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor,* n'a intrat nici un manuscris.

7. La premiul *Eliade-Rădulescu* de 5.000 lei, ce este a se decerne prin Secțiunea istorică celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: *Starea Principatelor Române înainte de Domnii Fanarioți,* nu s'a prezentat asemenea nici un manuscris.

8. La premiul *Adamachi* de 5.000 lei *(divizibil),* care se va acordà prin Secțiunea științifică celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului: *Cercetări originale asupra pelagrei în vederea etiologiei și combaterii boalei,* s'a prezentat un singur manuscript cu deviza: «*Cine nu știe că pe când cultivatorul mare recoltează un porumb excelent, cultivatorul mic nu vede pe ogorul lui decât porumb necopt și stricat. — D. Sturdza.*»

9. La *Marele Premiu militar* «*General Ioan Carp* și *Maria Carp*» de 7.000 lei, care se va da prin Comisiune specială celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului: *Cum a fost și ce a fost armata pentru națiunea română dela colonizarea Daciei și până la desființarea oștirilor pământene,* nu s'a prezentat nici un manuscris.

10. La Premiul *Dacia-România,* care este a se da, de asemenea prin Comisiune specială, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: *Istoria contractului de asigurare și în special a introducerii lui în România,* n'a intrat nici un manuscris.

11. Premiul *I. Lecomte du Noüy* de lei 479,65 s'a împărțit, chiar în cursul sesiunii din anul trecut, între elevii Școalei de arte frumoase din Iași, și anume: Lei 179,65 d-lui C. Hanganu, câte 150 lei d-rei Florica Argintoianu și d-lui Ioan Cosmovici, pentru desemnuri de pe natură și antic.

Domnilor Colegi,

Incheiu expunerea lucrărilor Academiei în anul trecut, amintind că se împlinesc acum douăzeci și opt de ani, de când — la 1884 — ați pus asupra mea sarcina de a conduce ca Secretar general serviciile Academiei noastre; de trei ori pe rând, realegându-mă în această însărcinare, ați afirmat mulțumirea D-voastre de modul cum

au fost conduse serviciile acestei Instituţiuni, asupra căreia sunt aţintite cu încredere şi speranţe din ce în ce mai mari privirile întregei pături culte a neamului nostru de peste tot locul.

M'am silit în totdeauna să fac tot ce a stat în puterile mele pentru creşterea şi înălţarea Academiei în toate privinţele, pentrucă am adânca credinţă că această Instituţiune este şi trebue să fie tot mai mult organul vieţii culturale, al progresului şi al înălţării neamului românesc întreg pe toate terenurile culturii — pe terenul ştiinţelor, ca şi pe al artelor.

Ştiu bine însă cât de puţin este ceeace am putut face faţă de ceeace ar fi trebuit şi mai ales faţă de ce aş fi dorit să fac.

Domniile-voastre aţi judecat, aţi apreţiat şi aţi ajutat cu bunăvoinţă năzuinţele şi silinţele mele şi pentru aceasta vă sunt adânc recunoscător.

Dumnezeu a ajutat şi din puţin s'a făcut mult. Academia a crescut şi am credinţa tare că va creşte mereu, stând în fruntea culturii noastre naţionale, care se va lărgì, se va întărì, va pătrunde tot mai adânc în stratele cele mari ale naţiunii, cari au fost lipsite de ea în secolii grei prin cari am trecut. Pentru aceasta să muncească cu credinţă urmaşii noştri din generaţiunile viitoare şi Dumnezeu să binecuvinteze munca lor cu bogate roade!

D-l *A. D. Xenopol* a ascultat cu o deosebită bucurie alineatul din raportul d-lui Secretar general, în care se spune că a fost cu putinţă a se înscrie în bugetul viitor suma integrală prevăzută în testament pentru înzestrarea a 12 absolvente ale Institutului Otteteleşanu, de lei 2.350 (200 galbeni) pentru fiecare. De repeţite ori d-sa a stăruit pentru realizarea acestei dispoziţiuni a testamentului şi este fericit că o vede acum realizată. Felicită administraţia Academiei, că a adus la îndeplinire această însemnată dispoziţiune din testamentul răposatului Ioan Otteteleşanu.

D-l Secretar general *D. Sturdza* prezentă raportul Comisiunii financiare asupra exerciţiului bugetar pe 1910—11.

— Se decide a se pune la ordinea zilei într'o şedinţă viitoare.

Dela Rectorul Universităţii din Lemberg se primeşte invitare la aniversarea a 250-a dela înfiinţarea ei, care se va serbà la 29 Maiu.

— Se decide a se trimite scrisoare de felicitare.

Se procede la alegerea Comisiunii, care să examineze lucrările făcute în cursul anului şi arătate în raportul d-lui Secretar general.

— Sunt aleşi d-nii: *A. Bârseanu, General Gr. Crăinicianu*, şi *M. C. Sutzu.*

ŞEDINŢA DELA 2 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l Preşedinte *I. C. Negruzzi* aduce la cunoştinţă că Maiestatea Sa Regele a binevoit a trimite Academiei următorul răspuns la telegrama de omagii, adresată în ziua deschiderii sesiunii:

«Viu mişcat de măgulitoarele cuvinte cu cari mă salutaţi în numele Academiei la începutul sesiunii sale generale, mulţumim Regina şi Eu călduros tuturor membrilor pentru bunele lor urări ce am primit cu deosebită bucurie.

«Doresc din suflet ca lucrările Academiei să fie şi în anul acesta cât se poate de bogate şi rodnice în folosul scumpei noastre ţeri.»

D-l *Dr. At. Marienescu* înştiinţează prin scrisoare că, împiedecat fiind de boală, nu va puteà luà parte la lucrările sesiunii actuale.

Se ceteşte procesul verbal al Secţiunii ştiinţifice pentru şedinţa dela 1 Maiu, prin care se arată că Secţiunea a hotărît a propune publicarea în volum separat a scrierii d-lui *Dr. C. I. Istrati: Principii generale de nomenclatură în chimia organică în raport cu clasificaţiunea raţională.*

— Propunerea Secţiunii se recomandă Delegaţiunii spre a prevedeà în buget suma necesară.

D-l *D. Onciul* ceteşte următorul raport al Comisiunii Fondurilor Ioan Fătu şi Ioan Scorţeanu asupra lucrărilor din 1911:

«*Domnilor Colegi,*

«Având însărcinarea din partea Domniilor Voastre de a supraveghià punerea în aplicare a dispoziţiunilor cuprinse în testamentele generoşilor Ioan Fătu şi Maria Schiopescu, avem onoare a vă arătà acì modul cum s'a întrebuinţat în 1911 venitul acestor două fundaţiuni.

«In buget s'a înscris ca venit al Fondului Ioan Fătu suma de lei 11.312,55 şi ca venit al Fondului Scorţeanu suma de lei 799,45.

«La 3 Iunie, Comisiunea a decis ca din venitul Fondului Fătu să se trimită şi s'au trimis d-lui I. M. Moldovanu lei 2.000 şi d-lui T. V. Stefanelli lei 900, cu 200 lei mai mult ca în anii precedenţi, pentru a procurà şi împărţi cărţi didactice şcolarilor săraci din afară de Regat; iar din venitul Fondului Scorţeanu s'au trimis d-lui Moldovanu lei 200 şi d-lui Stefanelli lei 100, spre a procurà cărţi religioase în acelaş scop.

«Cu sumele rămase disponibile dela cele două fonduri s'au procurat ma-

nuale didactice și religioase, cari s'au împărțit prin mijlocirea revizorilor școlari și a învățătorilor la elevii săraci ai școalelor rurale din județele Olt și Dorohoiu și la acei din școalele de pe moșiile Academiei. Manualele au fost acelea pe cari le-au arătat revizorii școlari respectivi și învățătorii dela moșiile Academiei.

«Astfel s'au distribuit:

a) Pentru divizia I:	4.612	abecedare.
b) Pentru divizia II:	1.522	cărți de cetire,
	1.300	aritmetici,
	708	geografii.
c) Pentru divizia III:	1.384	cărți de cetire,
	1.130	aritmetici,
	1.120	geografii,
	1.130	gramatici,
d) Imnuri religioase:	333	exemplare.

«In total s'au împărțit deci un număr de 12.906 manuale, pentru cari s'a cheltuit, cu procurarea și împărțirea, suma totală de lei 8.858,63.

«Anul 1911 a fost al douăzeci și treilea de când se execută dispozițiunile din testamentul răposatului Ioan Fătu și al cincisprezecelea de când se execută acelea din testamentul Maria Schiopescu.

«Până acum s'au dăruit din veniturile acestor fonduri un număr de 248.192 manuale pentru suma de lei 146.653,17, dându-se totdeodată pentru procurare de cărți școlarilor din afară de Regat suma de lei 50.675.

«Incheind această mică dare de seamă, exprimăm mulțumirile noastre d-lor I. M. Moldovanu și T. V. Stefanelli pentru bunăvoința cu care și în anul trecut au dat ajutor la această lucrare a Instituțiunii noastre.

«Membrii Comisiunii: *I. C. Negruzzi, Sp. C. Haret, D. Onciul.*»

— Raportul se iea spre cunoștință și se aprobă.

Se procede la alegerea Comisiunii Fondurilor Fătu și Scorțeanu pentru 1912—13.

— Sunt realeși d-nii *Sp. Haret, I. C. Negruzzi* și *D. Onciul.*

D-l *St. C. Hepites* cetește următorul raport asupra conturilor anului bugetar 1910—11:

«*Domnilor Colegi,*

«Subscrișii membri ai Comisiunii financiare, aleasă de D-voastre în sesiunea generală trecută, procedând la verificarea cassei Academiei pe 1910—11 și a Fundațiunilor: Adamachi, Otteteleșanu și Tache P. Anastassiu, am primit

dela d-l Contabil rapoartele aferente, situațiunile de cassă și de excedente pe numitul an bugetar.

«Am controlat registrele și actele justificative, precum și recepisele de efectele depuse la Banca Națională, pe cari le-am găsit în perfectă ordine, și consemnăm în cele ce urmează rezultatul cercetărilor noastre:

« *Venituri:*

«Din totalul prevederilor bugetare la venituri de Lei 1.055.299,57

s'au incassat	L. 965.307,80
s'au mai incassat peste prevederi din restanțele anului trecut, cu efecte ieșite la sorți, spor din cupoane și altele. . .	» 318.966,97
«Totalul incassărilor . . .	L. 1.284.274,77
lângă care se adaoge și numerarul cassei la 31 Maiu 1910 .	» 261.540,35
«Total general . . .	L. 1.545.815,12

«*Cheltueli:*

«Din totalul prevederilor bugetare la cheltueli de Lei 1.106.811,26

s'au cheltuit	L. 912.876,77
se adaog cheltuelile făcute peste prevederi: salduri din anul trecut, efecte cumpărate spre înlocuirea altora ieșite la sorți, etc.	» 325.083,45
«Totalul cheltuelilor . . .	L. 1.237.960,22
«Dacă scădem din totalul incassărilor de	L. 1.545.815,12
«Totalul cheltuelilor de . . .	» 1.237.960,22
«Rezultă sald în numerar la 31 Maiu 1911	L. 307.854,90

care se repartizează astfel:

Lei	153.449,91	pentru	fondurile Academiei,	
»	56.067,12	»	Fundațiunea Adamachi,	
»	14.795,64	»	»	Otteteleșanu,
»	83.542,23	»	»	Tache P. Anastassiu.

«*Efecte:*

«Din cercetarea tuturor operațiunilor Academiei am constatat că efectele ce posedă la încheierea anului trecut 1909—10

	Nominal	Peste nominal	Total
erau de	L. 4.700.000,—	L. 624.496,40	L. 5.324.496,40
se scad efectele vândute dela Fundațiunea Tache P. Anastassiu și anume dela:			

		Nominal	Peste nominal	Total
		L.4.700.000,—	L.624.496,40	L.5.324.496,40
«Fond p. înființarea școalei Țigănești	L. 77.500,—			
și 375 acțiuni Societ. asigurări «Generala» spre înlocuire cu oblig. județ. și comun. 4½%	» 75.000,—	» 152.500,—		» 152.500,—
«Rămân efecte de.		L. 4.547.500,—	L. 624.496,40	L. 5.171.996,40
se adaog capitalizări și rentă pentru islazuri date din moșiile fondurilor:				
1. Fond. Academiei.	L. 407.200,—			
2. Fond. pensiunile personalului	» 33.200,—			
3. Fond. Obedenaru.	» 1.500,—			
4. Fond. Adamachi.	» 90.300,—			
5. Fond. Otteteleș.	» 118.000,—			
6. Fond. Anastassiu.	» 731.600,—	L. 1 381.800,—		» 1.381.800,—
«Totalul efectelor la 31 Maiu 1911.		L. 5.929.300,—	L. 624 496,40	L. 6.553.796,40

«Prin deciziunea Academiei dela 6 Martie 1904, s'a dispus ca acțiunile Băncii Naționale să fie socotite după cursul zilei dela 31 Maiu, încheierea anului bugetar.

«Cursul celor 546 acțiuni ce posedă Academia la 31 Maiu 1911 a fost de L. 5.560, deci în sumă totală de . . L. 3.035.760,—

de unde se scad sumele socotite . L. 273.000,—

și valoarea peste nominal dată la cumpărare . . . . » 624.496,40 » 897.496,40

«Rămâne spor . . . » 2.138.263,60

«Averea totală a Academiei în efecte la 31 Maiu 1911 a fost de L. 8.692.060,—

«De unde se vede că averea Academiei în efecte a crescut prin capitalizări de sporuri și procente.

«Cu această ocaziune trebue să vă aducem la cunoștință că din moșiile ce posedă Academia Română s'au dat islazuri comunale conform legii, pentru cari s'a primit în schimb rentă perpetuă și netransmisibilă 5% cu cuponul de 1 Septemvrie 1910, în sumă de nominal Lei 583.700,— cari s'au incorporat cu celelalte efecte la fondurile respective.

«Se specifică că din renta ce se cuvenià pentru islazul de pe moșia Fundu-Chiselet (Fondul Otteteleșanu) s'au primit numai nominal L. 32.700,— iar cu restul de 180.501, 75 s'a stins împrumutul dela Creditul Rural; de asemenea

pentru moşia Ţigăneşti-Matca (Fondul Tache P. Anastassiu) s'a primit numai rentă 5% de nominal L. 11.700,— iar cu restul de L. 219.591,32 s'a stins împrumutul dela Creditul Rural; iar cu întreaga sumă ce se cuveniă din islazul de pe moşia Moara-Grecilor (Fondul Agarici) de L. 146.630,— s'a achitat o parte din împrumutul dela acelaş credit.

«*Excedent:*

«Contul excedent în anul 1910—11 a fost următorul:

1. La fondurile Academiei	L.	17.627,42
2. » Fundaţiunea Adamachi	»	37.845,26
3. » » Otteteleşanu	»	23.534,43
4. » » Tache P. Anastassiu	»	9.618,77
«In total	L.	88.625,88

care s'a trecut pe anul 1911—12.

«Din împrumuturile făcute dela Fondul Adamachi în anii precedenţi Fondului Donici, şi cari se redusese în anul trecut la suma de Lei 80.703,60, s'a mai amortizat în anul curent suma de Lei 12.274,90, rămânând un rest de Lei 68.428,70, care se va amortiză în viitor.

«In cursul anului curent s'a mai făcut un împrumut Fondului Agarici cu dobândă de 5% pentru primele cheltueli necesare la aducerea apei şi efectuarea nouălor construcţiuni pentru şcoala dela Moara-Grecilor:

a) Dela Fondul Macinca suma de	L.	54.000,—
b) » » Adamachi suma de	»	19.038,68
«Total	L.	73.038,68

«In luna Septemvrie 1910 a venit la Academie un nou fond, Demostene Constantinide, format din scrisuri funciare rurale 5% de nominal L. 98.000,— care a crescut în cursul anului prin capitalizarea venitului. . » 2.200,—
«Totalul efectelor de azi este de . . . L. 100.200,—

«Cu venitul acestui fond se va da în fiecare an, cu începere din 1913, un premiu de Lei 5.000.

«De asemenea a mai venit în luna Martie 1911 o donaţiune sub numele de Fondul Anastasie Stolojian, formată din bonuri ale Cassei Rurale 5% cu cuponul de 1 Iulie 1911 de nominal L. 72.000, cu al cărui venit se vor da burse în străinătate şi premii.

«Tot în exerciţiul bugetar 1910—11, conform încheierii Delegaţiunii No. 64 dela 15 Ianuarie 1911, s'a dispus ca din sumele de 10% prevăzute ca dubioase din venitul moşiilor, în caz când se vor incassă, să se formeze un fond de rezistenţă, care să servească pe viitor, când anii agricoli vor fi răi, adică să se iea în împrumut de aci, până vor puteă plăti locuitorii învoiţi pe moşii sumele rămase în restanţă.

«Pentru acest scop s'a și format din sumele incassate un fond de rezistență al moșiilor care este compus din efecte de nominal Lei 35.000.

«Acesta fiind rezultatul cercetărilor noastre, avem onoare a-l aduce la cunoștința D-voastre, și vă rugăm a da descărcarea cuvenită pentru gestiunea anului bugetar 1910—11.

«Membrii Comisiunii: *Sp. C. Haret*, *Dr. C. I. Istrati*, *D. Onciul*»

— Neluând nimeni cuvântul, se pun la vot și se aprobă concluziunile raportului.

Se procede la alegerea Comisiunii financiare pentru examinarea conturilor anului bugetar 1911—12.

— Sunt realeși d-nii: *Sp. C. Haret*, *Dr. C. I. Istrati*, *D. Onciul*.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 4 MAIU 1912.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l *D. Sturdza* cetește comunicarea despre: *Autoritatea Faptului îndeplinit executat în 1866 de cei îndreptățiți.*

ȘEDINȚA DELA 5 MAIU 1912

Președința d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l *I. Sbiera* înștiințează prin scrisoare, că este împiedicat de boală de a venì la lucrările sesiunii din acest an.

D-l Președinte *I. C. Negruzzi* spune că d-l *T. Maiorescu* i-a comunicat că ocupațiunile numeroase pe cari le are acum îl împiedică de a luà parte la lucrările acestei sesiuni.

Se cetește procesul verbal al Secțiunii literare pentru ședința dela 2 Maiu, prin care se arată că Secțiunea a hotărît să propună a se publicà în *Anale* lucrarea d-lui Dr. N. Drăganu, profesor la Năsăud, despre: *Două manuscripte vechi: Codicele Todorescu și Codicele Marțianu*, după ce autorul va face într'însa îndreptările arătate în raportul d-lui Philippide; și a se tipărì în publicațiunea: *Din veața poporului român* culegerea d-lui D. Furtună, intitulată: *Vremuri înțelepte, povestiri și legende românești.*

— Propunerile Secțiunii se aprobă.

D-l *P. Poni* cetește următorul raport al Comisiunii Fondului Adamachi despre lucrările din 1911—12, cu propuneri pentru 1912—13:

«*Domnilor Colegi,*

«Avem onoare a vă arătà în cele ce urmează modul cum s'au executat în anul trecut dispozițiunile testamentare ale fericitului Vasile Adamachi și ale Regulamentului întocmit de Academie pentru Fondul Adamachi.

«*I. — Burse.* — In bugetul pe 1911—12 s'a prevăzut pentru burse, cheltueli de studii și pentru masa de lucru din Stațiunea Zoologică dela Neapole suma de lei 80.061,22, și s'au acordat următoarele burse:

a) 16 burse de câte 100 lei pe lună la studenți ai Universității din Iași și anume:

8 la Facultatea de științe, d-lor: Ion Hangan și Ștefania Zamfirescu din anul I, Victor Popescu, Amalia Misihănescu, Constantin Oescu și Vasile Zaharescu din anul II, Gheorghe Florea din anul III și Petre Popescu din anul IV;

8 la Facultatea de medicină, d-lor: Grigore Popa din anul I, Dimitrie Holban, Gheorghe Năstase, Gheorghe Popovici și Alexandrina Palade din anul III, Ion Dinescu din anul V, Grigore Bazgan și Ion Teodorescu din anul VI.

b) 9 burse de câte 1.200 lei pe an la Școala de poduri și șosele elevilor: Teodor Mareș, Valeriu Mereuță și Constantin Marino din anul preparator, Constantin Iosipescu, Nicolae Bujoreanu și Dumitru Constantinescu din anul III, Dumitru Stoica, Ilie Popa și Enache Haret din anul IV.

c) 8 burse în străinătate pentru studii speciale, și anume:

3 la licențiați în științe, câte 300 lei pe lună, d-lor: Gheorghe Bratu pentru lucrări practice de astronomie la Paris în anul III, Constantin Bedreag pentru studiul Fizicei la Paris în anul II și Nicolae Arabu pentru lucrări practice de geologie la Paris în anul I;

2 la absolvenți ai școalelor superioare de arte și meserii, câte 250 lei pe lună, d-lor: Ion Bonifaciu pentru perfecționare în ateliere de construcțiuni de mașini în Elveția și Germania în anul II și Ion Iliescu pentru acelaș scop în Elveția în anul I;

3 burse de câte 300 lei pe lună la ingineri ieșiți din școala noastră de poduri și șosele pentru studiul edilității publice în Germania, d-lor Nicolae Mușat și Cincinat Sfințescu în anul II și Nicolae Profiri în anul I.

O a treia bursă ce erà de acordat unui absolvent de liceu sau de școală specială pentru studiul botanicei la Viena, cu speciala aplicațiune la agricultură, a rămas vacantă, din cauză că nici unul din candidați n'a reușit la concurs.

«Conform articolului 12 din Regulamentul Fondului Adamachi, s'au acordat şi anul acesta 10 burse de câte 360 lei la Şcoala practică de agricultură «Ion Costache Agarici» dela Moara-Grecilor.

«II.—La finele anului şcolar trecut 1910—11 au terminat studiile ca bursieri ai Fondului Adamachi d-nii: Ilie Lèpădatu, Ruxanda Leu, Elena Malaxa şi Margareta Coşula dela Facultatea de ştiinţe din Iaşi; Mihail Buzenchi, Nicolae Răşcan şi Ion Moţoc dela Facultatea de medicină din Iaşi; Cristea Nicolescu, care a făcut frumoase studii de chimie industrială la Berlin, Ion Petrovici lucrări de chimie analitică în Germania, Inginer I. S. Gheorghiu electrotehnica la Paris şi Berlin şi Spiridon Popovici lucrări practice în ateliere de construcţiuni de maşini în Elveţia şi Germania.

III. — La masa abonată din Fondul Adamachi în Staţiunea Zoologică dela Neapole n'a lucrat în anul trecut nici unul din specialiştii noştri.

«IV. — In *Publicaţiunile Fondului Adamachi* au apărut în cursul anului următoarele lucrări: *Studii geologice şi paleontologice din Dobrogea. V. Fauna triasică inferioară din Dobrogea*, cu rezumat în limba franceză, de colegul nostru d-l I. Simionescu şi *Pondul molecular al lichidelor* de d-l Petre Bogdan, fost bursier al Fondului Adamachi ca şi d-l Simionescu.

«In curs de publicaţie este lucrarea d-lui I. Borcea: *Zoocecidii din România.*

«Pentru tipărirea «Revistei ştiinţifice V. Adamachi» a Asociaţiunii foştilor bursieri, s'a dat şi anul acesta, ca şi în cei precedenţi, suma de lei 1.000.

«In toamna trecută s'au împărţit pentru 1.500 lei cărţi şi îmbrăcăminte elevilor săraci ai şcoalei primare din Iaşi, care poartă numele lui Adamachi, şi s'a împărţit o altă sumă de 1.500 lei, ca mile la săraci pentru pomenirea marelui filantrop.

«*Propuneri pentru 1912—13.*

«La 1 Octomvrie viitor rămâne vacantă o bursă pentru licenţiaţii dela Facultatea de ştiinţe din Iaşi, care până atunci se acordă d-lui Gheorghe Bratu pentru studii practice de astronomie la Paris. Propunem ca ea să fie destinată pentru studiul geografiei la Berlin în timp de trei ani.

«Mai rămâne vacantă o bursă pentru absolvenţi de liceu sau şcoale speciale, în afară de aceea rămasă vacantă în toamna trecută prin nereuşita candidaţilor la concursul pentru studiul botanicei la Viena. Propunem ca aceste două burse să se acorde pe timp de doi ani la absolvenţi ai şcoalelor superioare de arte şi meserii, spre a se perfecţionă în străinătate în ateliere de construcţiuni de maşini.

«Terminând acest raport, aducem ca totdeauna, Domnilor Colegi, prinosul nostru de recunoştinţă memoriei marelui binefăcător, care a fost Vasile Adamachi.

«Membrii Comisiunii; *Sp. Haret, P. Poni, D. Sturdza*».

— Raportul se iea spre cunoștință și se aprobă propunerile făcute într'însul.

Se procede la alegerea a doi membri cari, împreună cu d-l Secretar general, să formeze Comisiunea Fondului Adamachi pentru 1912—13.

— Sunt realeși d-nii: *Sp. Haret* și *P. Poni.*

Dela Secțiunea istorică se primește propunerea de a se da însărcinare d-lui *N. Iorga* să publice în colecțiunea de Documente istorice Hurmuzaki un volum de *Acte grecești privitoare la istoria Românilor*, unele având să fie reproduse din diferitele publicațiuni, în cari se află împrăștiate, altele să fie tipărite după còpii sau originale aflătoare în colecțiunile Academiei, — toate fiind însoțite de traduceri și note.

— Propunerea Secțiunii se aprobă.

Dela Secțiunea istorică se primește propunerea următoare, formulată de d-l *N. Iorga:*

«In legătură cu discuția provocată în plen de d-l coleg Dr. V. Babeș, cu măsura rezultata dintr'însa și cu începutul de realizare a ei prin publicarea unui rezumat al comunicării d-lui V. Pârvan, am onoare să propun Secțiunii istorice, în interesul cunoașterii lucrărilor noastre și a operei istorice — îndrăznesc a crede: destul de însemnată — ce se face la Români, următoarele:

«1. Orice autor de comunicare poate tipărì un rezumat al ei, care nu va trece, în nici un caz, de a treia parte din cuprinsul originalului, în limbile franceză, germană sau italiană.

«2. Aceste rezumate vor formà o publicație trimestrială, intitulată: «Bulletin de la Section historique de l'Académie Roumaine», în formatul revistelor istorice apusene și deocamdată în 500 de exemplare.

«3. Un redactor al Buletinului, dintre membrii activi, va revedeà forma comunicării.

«4. El va puteà adaoge o cronică privitoare la lucrări istorice românești, apărute fără legătură cu Academia. Această cronică va aveà caracterul pur informativ, fără aprecieri critice.

«5. El va întrețineà legăturile de orice natură cu alte publicații istorice.»

D-l *I. Bianu* observă că această propunere nu este în deplin acord cu dispozițiunile art. 36 din Regulamentul general și art. 9 din Regulamentul premiilor, cari prevăd între limbile străine admise în *Analele* Academiei și la premiile ei, pe lângă cele enumărate în propunerea Secțiunii, și limbile latină și engleză. D-l Bianu crede că ar fi bine ca această dispoziție să fie aplicată și la Buletinul propus. In propunere se mai spune că redactorul Buletinului va întrețineà legăturile de orice natură cu alte publicații istorice.

După Statutele şi Regulamentul Academiei, relaţiunile externe şi atribuţiunile administrative sunt de competinţa Delegaţiunii, care singură poate hotărî schimbul de publicaţiuni.

D-l *D. Onciul*, Preşedintele Secţiunii istorice, dă explicaţiuni că Secţiunea, prin propunerea ei, nu înţelege să se atingă întru nimic dispoziţiunile, atribuţiunile şi competinţele fixate de Statute şi Regulament.

— Cu aceste explicaţiuni, propunerea Secţiunii istorice se aprobă şi se recomandă Delegaţiunii în ce priveşte dispoziţiunile financiare pentru executarea lucrării.

ŞEDINŢA DELA 7 MAIU 1912

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l Preşedinte *I. C. Negruzzi* aduce la cunoştinţă că d-l *A. D. Xenopol* a declarat că este gata a merge să reprezinte Academia la serbarea aniversării a 250-a a Universităţii din Lemberg.

— Academia aprobă.

D-l *I. Bianu* prezentă în dar din partea d-nei Alexandrina Ion Ghica un volum intitulat: *In a Good Cause. A collection of Stories, Poems, and Illustrations*, London 1885, de d-na Ch. Mijatovich, care l-a dat ca omagiu d-nei Ghica. In acest volum se află o nuvelă cu titlul: *A Roumanian Romance.*

— D-l Preşedinte exprimă mulţumirile Academiei d-nei Ghica pentru statornicul interes ce d-sa arată Academiei.

D-l *I. Bianu* ceteşte următorul raport al Comisiunii permanente a Bibliotecii pentru anul 1911:

«*Domnilor Colegi,*

«Plângerile noastre, des repetate, asupra insuficienţei localului de Bibliotecă au găsit în sfârşit o soluţiune îmbucurătoare: Mulţumită Inaltului sprijin al M. S. Regelui, bunăvoinţei Guvernului şi stăruinţelor Preşedintelui nostru, şi ale câtorvă membri ai Academiei şi altor bărbaţi iubitori de ştiinţă, Parlamentul ţerii a pus la dispoziţia Academiei suma de 3.000.000 lei pentru construirea unui local, după toate cerinţele biblioteconomiei moderne şi la înălţimea instituţiunilor similare din străinătate.

«Despre sporul realizat şi despre munca desfăşurată în cursul anului, dăm aci următoarele date şi informaţiuni:

«A. Cărțile tipărite.

«Sala de lectură a cărților tipărite a fost deschisă 236 zile câte 10 ceasuri pe zi, dela orele 8 dimineața până la 6 seara, fără întrerupere, iar în lunile de vacanță, Iulie și August, a fost deschisă 52 zile numai dimineața între orele 8—12.

«Inregistrarea, precum și catalogarea în ordinea alfabetică a autorilor și în ordinea metodică a materiilor, a urmat în mod regulat. Câte un exemplar din cărțile catalogate a fost așezat în bibliotecă, dubletele s'au așezat în depozitul dela fosta Monetărie a Statului, care a fost mutată în anul acesta (1912) într'o magazie anume construită în grădina Academiei. Din dubletele cărților, în număr de mai mult de două exemplare, s'au ales 12.091 de volume și broșuri pentru Biblioteca Adunării Deputaților, conform deciziunii luate în sesiunea generală trecută, la 24 Maiu 1911.

«Publicațiunea care cuprinde *Creșterea colecțiunilor* a apărut regulat în fascicule trimestriale, arătându-se toate cărțile primite în baza legii depunerii legale, cele dăruite sau primite în schimb și cele cumpărate.

«I. *Sporul.*

«1. In anul 1911 *s'au cumpărat* 865 volume și broșuri, 20 de numere de reviste românești și 345 străine, 29 atlase și hărți, 29 stampe și portrete, 12 fotografii și 9 albumuri.

«2. S'au primit *în dar și în schimb* dela autori și alte persoane sau dela instituțiuni culturale din străinătate: 1.832 volume și broșuri, 241 numere de reviste române și 864 străine, 2 hărți, 10 stampe și portrete, 42 fotografii, 2 albumuri, 8 foi volante și 2 caiete de note muzicale.

«3. După prescrierea *legii* pentru obligațiunile atelierelor grafice, față de Biblioteca Academiei Române, de Fundațiunea Universitară «Carol I» din București și de Biblioteca Centrală din Iași, din 2 Aprilie 1885 și modificată în 23 Martie 1904, — s'au primit 2.983 volume și broșuri, 2.159 numere de reviste române, 4 atlase și hărți, 2 albumuri, 8.764 foi volante și 3 caiete de note muzicale.

«Mai mulți tipografi continuă, din neglijență sau din rea voință, a nu trimite imprimatele prescrise de lege.

«S'au făcut 893 de reclamațiuni, și s'au dat în judecată 63 tipografi și editori pentru lipsuri din 183 publicațiuni periodice:

«Cu adresa No. 2.229 dela 7 Decemvrie 1911 au fost dați în judecată 24 tipografi și 12 editori din București; iar cu adresa No. 2.258 dela 10 Decemvrie 1911, 47 tipografi și 11 editori din restul țerii. Tribunalul Ilfov a

condamnat 7 tipografi din cei daţi în judecată înainte de 1911; iar ceilalţi au satisfăcut cerinţele legii. Tribunalele din Tulcea, Brăila, Galaţi, Botoşani, Buzău, Tecuciu şi Iaşi au condamnat de asemenea pe tipografi; iar cele din Brăila, Iaşi şi Tulcea au şi executat sentinţele.

«Sporul întreg în această secţiune, în cei zece ani din urmă, se arată în tabela următoare:

Tabela I.

ANII	Volume şi broşuri	Ziare şi reviste române	Ziare şi reviste străine	Atlase şi hărţi	Foi volante	Note muzicale
1902	7.326	291	169	77	42	4
1903	4 193	372	190	166	1.349	—
1904	5.463	454	370	58	82	4
1905	5.150	422	420	369	4 091	66
1906	5.317	518	236	63	2 010	7
1907	4.934	592	246	37	6 088	355
1908	4.835	611	252	35	10 456	49
1909	5.751	599	260	3	10 276	8
1910	7.014	721	285	44	17 183	4
1911	5.680	609	213	35	8.772	5
Totalul creşterii 1902—1911 . .	55.663	5.189	2.641	887	60.379	502

«II. *Lucrări de catalogare.*

«1. *Catalogul cel nou.* — S'au înscris în *Inventar* 4.170 de scrieri, în 5.586 vol. (No. 21.001 25.170). S'au catalogat definitiv şi s'au aşezat în rafturile Bibliotecii: 4.770 scrieri, în 5.754 vol. (No. 20.001—24.770). Pentru această lucrare s'au făcut:

fişe alfabetice pentru autori 5.410
fişe metodice pentru catalogul pe materii 4.783
Total. . . 10.193

«In rezumat, până la 31 Decemvrie 1911, Catalogul cel nou cuprinde:

a) Trecute în Inventar: 25.170 scrieri, în 31.245 vol.

b) Catalogate definitiv şi aşezate în rafturi: 24.770 scrieri, în 30.332 vol.

c) Pentru acestea s'au redactat:

29.970 fişe alfabetice
25.008 » metodice
Total. . . 54.978 fişe.

«In acelaş catalog s'a urmat cu incorporarea Bibliotecii Centrale din Bucureşti, din care s'a introdus în anul acesta Secţia X (Istoria), care erà cea mai bogată din cele XXXI de secţiuni, în cari erà împărţită acea bibliotecă. Până acum sunt incorporate secţiile I până la X şi XXI (Filozofia).

«Cărţile venite după obligaţiunile legale, precum şi cele cumpărate, dăruite sau primite în schimb, se trec în catalog de preferinţă, îndată ce se primesc, pentru a puteà fi puse fără întârziere la dispoziţia cetitorilor.

«2. *Secţia periodicelor.* In această secţiune s'au înscris, în cursul anului acestuia, în Inventarul special şi cu numerotaţie deosebită, 175 publicaţiuni, cu N-rile 2.687—2.882. Revizuirea colecţiunilor, încheiată în anul trecut, se ţine la zi, făcându-se pentru fiecare publicaţie fişe de control, pentru lipsuri şi pentru dublete. Lucrarea destinată să fie pusă la dispoziţia publicului sub formă de catalog alfabetic a atins 4.311 fişe, dintre cari 1.106 au fost făcute în anul acesta. Pentru catalogul pe materii al Catalogului celui nou s'au făcut în total 3.810 fişe, din cari 605 în 1911.

«Din lucrarea bibliografică a periodicelor româneşti este gata vol. I, şi va apăreà în curând, cuprinzând 51 de coale, cu descrierea periodicelor apărute până la 1906, în ordine alfabetică, sub titlul de: ***Publicaţiunile periodice româneşti*** (Ziare şi reviste). Descriere bibliografică de Nerva Hodoş şi Al. Sadi Ionescu, din serviciul Bibliotecii Academiei Române. Cu o prefaţă de ***Ioan Bianu***, Bibliotecarul Academiei Române.

«Partea a doua a lucrării, aproape gata în manuscris, va cuprinde periodicele aşezate în ordine cronologică, în ordine topografică (pe oraşe), în limbi străine şi pe materii, şi va aveà şi un indice de nume proprii.

«Incorporarea periodicelor străine din biblioteca veche, tot în această secţiune, urmează în mod regulat.

«Secţiunea întreagă cuprinde 2.882 periodice în 9.257 volume.

«3. S'au *legat* şi 1.147 vol. din secţia cărţilor tipărite şi 637 din secţia periodicelor.

«III. *Consultarea.*

«Numărul cetitorilor în Secţiunea cărţilor tipărite s'a ridicat în cursul anului la 9.491, cari au consultat 24.813 volume, afară de cărţile şi revistele străine, abonate sau primite în schimb, cari se află în sala de lectură.

«Bilete de intrare s'au acordat la 215 persoane, dintre cari 43 şi pentru sala manuscriselor.

«Acasă, la persoanele prevăzute în art. 37 al Regulamentului Bibliotecii, s'au împrumutat 595 volume la 149 de persoane.

«Consultarea pe cei din urmă 5 ani se vede aci:

Tabela II.

ANII	Cetitori	Cărţi	Impru-mutători	Carţi
1907	9 705	27.834	90	416
1908	8 894	27.372	115	495
1909	10 458	29.215	125	582
1910	12.643	32.044	141	575
1911	9 342	24 218	149	595

«B. Manuscripte, Documente, Stampe.

«I. *Creşterea.*

«S'au cumpărat: 23 volume manuscripte, 2 106 documente, 2 obiecte de muzeu. S'au primit în dar· 29 manuscripte, 45 documente, 1 portret, 3 cărţi cu autografe, 2 obiecte de muzeu şi 7 peceţi.

«Creşterile din ultimii 10 ani în această Secţiune se arată în tabela următoare:

Tabela III.

ANII	Volume manuscrise	Do-cumente	Stampe şi portrete	Fo-tografii	Al-bumuri	Peceţi	De-semnuri, clişee, etc
1902	576	7 792	3	35	2	—	5
1903	1.071	1.886	42	38	1	39	604
1904	414	3 657	72	226	1	2	—
1905	169	1 294	137	45	1	8	351
1906	90	6 337	132	242	1	62	2
1907	204	4 334	—	365	—	6	31
1908	758	1 600	81	111	1	1	2
1909	246	2 981	—	—	1	—	—
1910	248	2.790	147	495	4	—	—
1911	52	2.151	1	—	—	7	—
Totalul creşterii 1902—1911 . .	3.828	34 822	615	1 557	12	125	995

«II. *Lucrări de catalogare.*

«În anul trecut s'au executat următoarele lucrări:

«*a)* S'au aşezat în pachete 1.772 *documente;* s'au făcut fişe în catalogul cronologic pentru 2.798 documente şi s'au aşezat la locul lor; s'au făcut rezumate pentru 1.799 documente, publicate în «Creşterea colecţiunilor» pe Octomvrie 1910—Septemvrie 1911; s'a continuat lucrarea inventarului românesc al documentelor greceşti din colecţiunea Aristarhi (1.724 documente).

«*b)* Volumele *manuscripte* au fost trecute în inventarul lor în număr de 591, dela No. 3.529 până la 4.120.

«*c)* Pentru vol. II tipărit din «Catalogul manuscriptelor româneşti» s'a făcut un indice împătrit: 1) al documentelor cuprinse în unele din volumele descrise în catalog; 2) indice cronologic al manuscriptelor; 3) indice de autori, traducători şi copişti; 4) indice de persoane, locuri, fapte şi lucruri. Cu acestea se încheie vol. II al publicaţiunii. El va cuprinde 428 manuscrise, cu N-rele 301—728.

«*d) Colecţiunea de stampe* a început a fi rânduită definitiv. Pentru cartoanele în cari este aşezată, s'au stabilit 4 formate: Formatul A de 25×35 cm.; B. de 35×50; C. de 50×65; D. 80×110.

«In cartoanele de format A. s'au aşezat 690 de portrete, formând 11 volume şi cuprinzând:

I	Domni din Ţara-Românească,	44	portrete
II	» » Moldova,	38	»
III—VI	Unguri,	261	»
VII	Turci,	78	»
VIII	Horia, etc. şi Avram Iancu,	59	»
IX	Slavi,	55	»
X	Austriaci,	76	»
XI	Români,	79	»

«*e)* In secţia *tăieturilor de ziare*, s'au lipit 456 fascicule de câte 5 coale, în total 2.280 de coale. S'au legat din cele anterioare 53 de volume.

«III. *Consultarea.*

«In sala de lucru specială a manuscriptelor au fost în total 2.169 cetitori, dintre cari 1.600 au consultat manuscripte, 254 documente şi 399 cărţi vechi; iar materialul studiat se compune din 4.418 manuscripte, 38.555 documente şi 1.153 cărţi vechi.

«Mişcarea generală în cei din urmă cinci ani se poate vedeà aci:

Tabela IV.

ANII	Cetitori	Volume manuscrise	Do-cumente	Cărți vechi românești
1907	1.636	3 025	16.033	1 396
1908	1.596	2 601	34.410	850
1909	1.428	2 435	25.231	593
1910	2 474	4 119	39 708	1.170
1911	2 169	4.418	38 555	1.153

«C. Cabinetul numismatic.

«In cursul anului trecut s'a început organizarea sistematică a Cabinetului numismatic al Instituțiunii noastre. Bogatele și neprețuitele colecțiuni de monete și medalii, ce au fost strânse cu atâta râvnă de către d-l D. A. Sturdza, timp de o jumătate de veac, au început să fie inventariate, clasate sistematic și așezate în dulapuri speciale.

«Mulțumită activității neobosite a d-lor D. A. Sturdza și M. C. Sutzu, cari au fost secundați de d-l C. Moisil, ajutorul-numismat al Academiei, s'au clasat în cursul anului trecut un număr total de 4 348 monete, dintre cari 2.168 românești, 1.709 antice — mai ales din orașele pontice — și 471 medievale și moderne străine; de asemenea 13 medalii și plachete, 6 greutăți monetare românești și 27 lamèle cu impresiuni de tipare monetare.

«In acelaș timp s'a pus în orândueală o bună parte din materialul monetar al colecțiunii Statului, dat în păstrarea Academiei.

«Organizarea Cabinetului numismatic a coincidat cu o importantă îmbogățire a colecțiunilor noastre numismatice. S'au cumpărat 1.827 monete și s'au dăruit 1.313 monete de către d-nii: D. A. Sturdza (5), Sp. C. Haret (9), M. C. Sutzu (959), Uzum-Toma din Nicolițel, Tulcea (281), M. Lupescu din Bogdănești, Suceava (22), I. Fotescu din Tulcea (3), I. Sion din Letea-nouă, Bacău (2), G. Giuglea (1), P. Nicorescu din București, Const. Moisil (17), precum și de Ministerul de Finanțe (3) și de Direcțiunea Muzeului Aman din Craiova (10).

«Membrii Comisiunii: *C. Erbiceanu*, *St C. Hepites*, *N. Quintescu*.»

— Se iea spre cunoștință și se aprobă.

ŞEDINŢA DELA 8 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l *N. Gane* dărueşte pentru colecţiunile Academiei un hrisov original dela Grigorie Ghica, Domnul Moldovei, din 12 August 1775, dat lui Iordache Suciul, ca să stăpânească un loc slobod în Iaşi, uliţa Strâmbă.

— D-l Preşedinte mulţumeşte d-lui Gane în numele Academiei pentru acest dar.

D-l Preşedinte *I. C. Negruzzi* prezentă scrisoarea d-lui Maior G. Eremia, ataşat militar pe lângă Legaţiunea ţerii din Viena, pe lângă care se trimit Academiei în dar din partea Arhivei de Răsboiu imperiale şi regale a Austriei, condusă de d-l General de infanterie Woinovich de Belobreska, hărţile militare enumărate în următoarea scrisoare adresată de d-l General Woinovich d-lui Maior Eremia:

«D-l Docan, recomandat de D-voastră, a găsit în Arhiva de Răsboiu un număr de acte şi hărţi cari, pentru lucrările d-sale, sunt de interes deosebit, şi de aceea a cerut permisiunea de a scoate còpii după ele.

«Fiind vorba de o lucrare ştiinţifică, pe care d-l Docan o face din însărcinarea Academiei Române din Bucureşti, am rugat Ministerul de Răsboiu să dăruească numitei Academii mai multe din operele cartografice utilizate de d-l Docan. Ministerul de Răsboiu mi-a dat această permisiune, şi am onoare a vă înştiinţă că următoarele opere cartografice stau la dispoziţia d-lui Docan, respectiv a Academiei Române.

«1. Harta militară a Valahiei mici sau austriace şi a Valahiei mari, cari amândouă sunt compuse din 394 secţiuni şi au fost lucrate în cursul armistiţiului dintre armata imp. reg. şi cea turcească de către statul-major (Generalquartiermeisterstab), 1791, 1: 57.600; 108 foi desemnate cu signatura H. III, 1, 3.091.

«2. Tabula Valachiae Cis-Alutanae per Frider. Schwankium, etc. Copiam I. Berndt Ing. Leutn. 1723. Circa 1:195.000; 4 foi desemnate şi un volum scris cu explicări şi descrierea mânăstirilor mai importante şi a localităţilor în stare de a fi apărate din Valahia austriacă, cu 12 vederi şi planuri desemnate în colori. Signatura B. III a. 199.

«3. Carte de la Moldavie, etc. de Bauer pour servir à l'Histoire militaire de la guerre entre les Russes et les Turcs, 1770, circa 1:290.000; 6 foi gravate.

«4. Planul Moldovei, Basarabiei şi Valahiei, cu părţile vecine din Polonia şi Bulgaria, 1775, 1·288.000; 10 foi desemnate cu signatura: B. III a, 169—1.

«5. Harta Valahiei, Moldovei şi Basarabiei, lucrată de I. F. Schmid, editată de I. A. Schrämbl, 1788, 1: 480.000; 1 foaie mare gravată cu signatura B. III a, 159.

«6. Harta generală a Moldovei, proiectată de I. Riedl, 1815, 1:768.000; 1 foaie gravată cu signatura B. III a, 174. In total 112 foi desemnate, 8 foi gravate şi 1 volum.

«Cele 3 volume conţinând descrierea secţiunilor hărţii amintite sub 1, din anul 1791, şi cele 3 volume de însemnări ale localităţilor din harta originală a 5 districte din Moldova, etc., de Hora de Otzelowitz din 1790, 1: 28.800, în 107 foi desemnate cu signatura B. III a, 180, s'ar puteà trimite ca împrumut la Bucureşti pentru a fi copiate. Această hartă originală de 107 foi, existând într'un singur exemplar, s'ar puteà trimite spre reproducere sau Institutului geografic militar din Viena, sau tot ca împrumut la Bucureşti.

«Mai departe voiu ordonà cu plăcere să se facă còpiile, dorite de d-l Docan, de pe scrisorile lui Kray din 1784—1791, şi vă rog să binevoiţi a-mi comunicà, pe ce adresă să se facă expediţia hărţilor şi a còpiilor de acte? Imi permit a observà că d-l Docan şi-a exprimat dorinţa ca să i se trimită d-sale personal.

«Pentru cazul că Academia Română din Bucureşti ar primì operele cartografice mai sus indicate, mi-aş permite a pune o singură condiţie: Hărţile rămân proprietatea neţărmurită a Academiei, câtă vreme aceasta există. Dacă însă Academia ar fi disolvată din oarecare cauză, sau desbrăcată de caracterul ştiinţific, atunci hărţile să se înapoieze Arhivei Răsboiului.»

— Se decide a se mulţumì pentru această frumoasă donaţiune d-lor General Woinovich, Maior Eremia şi N. Docan, care a pregătit prin relaţiile sale donaţiunea. Totdeodată se vor cere spre copiare materialele indicate în scrisoarea de donaţiune.

D-l Preşedinte *I. C. Negruzzi* aduce la cunoştinţă că a avut onoarea să fie primit ieri în audienţă de M. S. Regele. A prezentat Maiestăţii Sale programa lucrărilor şi titlurile discursurilor de recepţiune, cari se vor ţineà în această sesiune. Maiestatea Sa i-a spus că la 13 ale lunii va plecà pe Dunăre şi la Constanţa, de unde se va întoarce la 23 în Capitală, unde va rămâneà până la 27. Atunci va hotărî ziua sau zilele, când va luà parte la şedinţele Academiei.

ŞEDINŢA DELA 9 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

Părintele *V. Mangra* înştiinţează prin scrisoare că, fiind împiedecat de boală, nu poate luà parte la lucrările sesiunii generale din acest an.

D-l *A. D. Xenopol* zice: Vă este poate cunoscut că lucrarea mea, apărută în volum la Paris în 1908: *La théorie de l'histoire* a fost tradusă în limba spaniolă de către d-l Domenigo Vaga, membru al Academiei de științe din Madrid, sub titlul; *Teoria de la Historia*, 1911.

Acuma chiar am primit dela d-l N. I. Nikiforoff, profesor la Universitatea din Kiew, o broșură care conține traducerea unui articol al meu din *Revue de Synthèse historique* din Paris, articol intitulat: *La notion de valeur en histoire*, sub titlul rusesc: Понятie «цѣнности» въ исторiи. Voiu aveà plăcerea a depune ambele traduceri, cea spaniolă și cea rusească, în Biblioteca Academiei.

D-l *St. C. Hepites*, ca Președinte al Comisiunii pentru acordarea premiului I. Lecomte du Noüy, citește următorul proces verbal al Comisiunii:

«Subsemnații St. Hepites, membru al Academiei Române, Dimitrie Serafim și Dimitrie Paciurea, profesori la Școala de arte-frumoase, intrunindu-ne astăzi 9/22 Maiu 1912, în sala de ședințe a Academiei, sub președința celui dintâiu, am luat în cercetare lucrările prezentate la premiul I. Lecomte du Noüy, după ce am controlat dosarul și ne-am asigurat că s'au îndeplinit condițiunile prevăzute de art. 2 al Regulamentului.

«S'au prezentat 22 de cereri, s'au respins trei candidați, cari depășiau vârsta cerută, iar din cei 19 rămași s'au retras doi în timpul lucrului, așà că lucrările au fost semnate de 17 candidați.

«Procedându-se în urmă la clasificarea lucrărilor în parte pentru natură și pentru antic, Comisiunea hotărește a se da trei premii la natură și numai unul la antic, și anume:

200 lei lucrării cu motto «Prăpăstiile cele mai adânci sunt cele dintre oameni»;

câte 100 lei lucrărilor cu motto: «Artă» și «Din natură frumosul, din frumos hrana sufletului,» —iar

83 lei lucrării după antic cu motto: «Prin muncă și răbdare trebue să ajung la scop».

«Desfăcând în urmă plicurile cu aceste motto, am constatat că:

«Premiul de 200 lei se cuvine d-lui Mănciulescu Apostol;

«Premiul de câte 100 lei d-lor Anghel M. Vasile și Aurel Constantinescu, iar premiul de 83 lei d-lui Teodorescu D. Gh.

«Comisiunea, profitând de această ocaziune, exprimă părerea de a se modificà unele din condițiunile prevăzute în Regulamentul acestui premiu și cari nu mai corespund cu noul regulament al școalelor de arte-frumoase.

«Drept care s'a încheiat acest proces verbal, care se va aduce prin d-l Președinte la cunoștința Academiei.

«Membrii Comisiunii: *St. C. Hepites, D Paciurea, D. Serafim*»

— Propunerea Comisiunii se aprobă.

In legătură cu aceasta, d-l *St. C. Hepites* arată că, din lucrarea Comisiunii premiului I. Lecomte du Noüy s'a constatat că în Regulamentul acestui premiu, votat la 17 Martie 1898, trebue să se facă următoarele modificări:

Art. 2. A se înlocuì ziua de *1 Aprilie* prin *10 Maiu.*

Art. 3. A se înlocuì cuvântul *sau* din primul rând prin *și.*

Art. 6. A se înlocuì cuvintele *o mențiune onorabilă* prin *nota bine.*

Art. 7 se va înlocuì prin:

«In tot timpul cât vor ţineà aceste concursuri, concurenții vor fi *supravegliați* de unul din custozii Școalei artelor-frumoase. După fiecare ședință, desemnurile concurenților vor rămâneà pe căluși, iar atelierul de lucru va fi închis de secretarul școalei, care va păstrà cheile până la ședința următoare.»

Art. 8. «La finele concursului, desemnurile, puse într'un carton sigilat, vor fi trimise Academiei Române de către Directorul Școalei, împreună cu toate *actele respective, de asemenea sigilate.*

«Judecarea concursurilor se va face cel mai târziu la 9 Maiu.»

Art. 13. «Dacă nici un desemn din cele prezentate juriului examinator nu va merità un premiu, suma neîntrebuințată se va capitalizà pentru mărirea Fondului Ioan Lecomte du Noüy.»

In toate articolele, unde există cuvântul *bele-arte*, se va înlocuì prin *arte-frumoase.*

D-l Președinte pune în discuțiune modificările propuse, și necerând nimenea cuvântul, amintește că, fiind vorba de modificări de Regulament, ele trebuesc votate cu două treimi.

— Propunerile de modificare se pun la vot și întrunesc unanimitatea de 26.

D-l *I. Kalinderu* prezentă scrierea d-lui Gabriel Millet: *Portraits byzantins*, asupra căreia cetește o notă.

D-l *I. Bianu* zice că, într'un volum de hârtii vechi, venit la Academie cu biblioteca răposatului Episcop de Râmnic Ghenadie Enăceanu, a găsit un manifest public și patriotic în versuri, tipărit la Râmnic și intitulat: *Trâmbița romanească.* Acest manifest, de 413 versuri, este un întreg poem politic, rămas până acum necunoscut; el a fost scris și tipărit la 1767—8 în mișcarea care a precedat ocupația rusească din 1769—1774 și în fruntea căreia erau Cantacuzineștii. Despre această mișcare se găsesc informațiuni bogate în genealogia familiei, scrisă de Banul Mihail Cantacuzino. D-l Bianu va publicà în *Anale* manifestul dimpreună cu informațiunile istorice, cari îi explică rostul.

D-l *I. Kalinderu* cetește următorul raport al Comisiunii Fondului Agarici asupra lucrărilor din 1911—12:

«*Domnilor Colegi*,

«Ani dearândul Comisiunea, însărcinată de Domniile-Voastre cu supravegherea Școalei practice de agricultură Ion Costache Agarici din Moara Grecilor, v'a arătat starea rea în care se găsià localul acestei școale și stăruințele Delegațiunii de a-i aduce îmbunătățiri și a-l completà. Astăzi avem bucuria de a vă aduce la cunoștință, că școala noastră este definitiv și bine instalată, având: săli spațioase de clase, de dormitoare și de muzeu, ateliere pentru fierărie și lemnărie cu locuințe pentru maestri, magazie de producte, grajduri pentru vite — toate acestea construite din nou în cele mai bune condițiuni, în sfârșit locuință pentru director, reparată și refăcută cu tot temeiul.

«Inainte de terminarea acestor instalațiuni, s'a adus în curtea școalei, precum v'am arătat în anul trecut, apă din izvoarele cari se găsesc la o depărtare de 3 kilometri de școală.

«Toate aceste lucrări și îmbunătățiri nu se puteau face din veniturile ordinare ale Fondului Agarici, dar nici școala nu puteà să funcționeze mai departe în vechile ei clădiri dărăpănate și insuficiente. Pentru aceea, Delegațiunea a făcut un împrumut, care să se stingă într'un period mai mult sau mai puțin scurt, după cum va crește venitul fondului în viitor. Acest împrumut se ridică astăzi la suma de lei 127.847,63 și din el se va stinge chiar acum la încheierea anului bugetar în curs o sumă de lei 5.000, provenită din incassări extraordinare ale fondului. Plătindu-se dobânzile și făcându-se celelalte cheltueli ale fondului (administrația moșiei, pădurari, legatul Mihoc, asigurări, etc.), rămâne disponibilă din venitul fondului pentru școală suma de lei 26.774,55.

«Școala funcționează cu trei ani de cursuri, teoretice și practice, având astăzi 29 elevi, toți interni și primind dela școală toată întreținerea, îmbrăcămintea, materiale școlare, etc. Corpul didactic se compune, ca și în trecut, din director cu doi ajutori, absolvenți ai școalei noastre, un maestru lemnar, unul fierar și personalul de serviciu strict necesar. Școala este condusă cu destoinicie și cu mult zel de directorul ei, d-l G. Cotea, care este un foarte priceput agricultor și s'a legat cu tot sufletul de școala noastră. Culturile de pe terenul afectat școalei sunt un model de pricepere și îngrijire și ele se fac în cea mai mare parte de către elevi, pe cât îi ajută puterile lor fragede. Directorul își dă toate silințele, cu laudabile rezultate, ca să mărească din an în an veniturile din produsele terenurilor, viei și prăsilei școalei. Anul acesta a vărsat la casa Academiei o sumă de lei 3.848,75, după ce s'au îndestulat cu cele de hrană toate trebuințele școalei. Aceste sume, dimpreună cu excedentele bugetare și cu alte venituri extraordinare, servesc la stingerea împrumutului arătat mai sus.

«De vitele şcoalei îngrijesc elevii cu rândul. Pe lângă agricultură şi creşterea vitelor, ei se mai îndeletnicesc şi cu cele două meşteşuguri: fierăria şi lemnăria, cu grădinăria, pomologia, viticultura şi creşterea albinelor.

«D-l St. C. Hepites a vizitat şcoala în zilele de 18 şi 19 Septemvrie şi a rămas mulţumit de rezultatul inspecţiunii.

«Membrii Comisiunii: *St. C. Hepites, Dr. Gr. Antipa, I. Kalinderu.*»

— Raportul se ia spre cunoştinţă şi se aprobă.

Se procede la alegerea Comisiunii Fondului Agarici pentru 1912 — 13.

— Sunt realeşi d-nii: *Gr. Antipa, St. C. Hepites* şi *I. Kalinderu.*

D-l *St. C. Hepites* ceteşte următorul raport al Comisiunii Fondului Tache Anastassiu asupra lucrărilor din 1911 — 12:

«*Domnilor Colegi,*

«Prin raportul nostru din sesiunea generală trecută vă arătam că, prin înfiinţarea Şcoalei de agricultură dela Ţigăneşti, care s'a făcut la începutul anului şcolar 1910—11, s'au adus la îndeplinire toate dispoziţiunile din testamentul lui Tache Anastassiu, şi că sufletul acestui generos bărbat se poate bucură de întreaga operă pe care a fundat-o. Recunoştinţa Academiei către memoria acestui mare binefăcător se manifestă prin râvna ce are ea de a execută cu prisosinţă voinţa lui şi prin supravegherea stăruitoare, pe care Comisiunea Domniilor-Voastre năzueşte să o exercite asupra celor două şcoale înfiinţate la moşiile Ţigăneşti şi Călmăţuiu. Ca un semn vădit al acestei recunoştinţe, chiar în vara aceasta, se va aşeză, aici în sala şedinţelor noastre, bustul lui Tache Anastassiu alăturea de ale celorlalţi mari donatori ai Academiei: Zappa, Generalul Năsturel, Adamachi şi Otteteleşanu. Tot în vara aceasta se va înălţă pe cavoul dela Călmăţuiu, unde se odihnesc de veci rămăşiţele lui Tache Anastassiu, o cruce-monument, semn al pietăţii şi al creştinătăţii.

«*Şcoala inferioară de agricultură dela Ţigăneşti* funcţionează astăzi cu două serii de elevi: una în anul pregătitor şi alta în anul I al şcoalei propriu zise, iar personalul se compune din director, un institutor, un şef de culturi, un grădinar-pomolog, un preot pentru predarea religiei şi cântărilor bisericeşti, un medic, doi maestri pentru lemnărie şi fierărie, un econom, precum şi personalul de serviciu trebuitor..

«Deşi testamentul prescrie că «întru această şcoală se vor înfiinţă şi burse «pentru interni, *în numărul* ce se va hotărî de Academia Română», totuş la Ţigăneşti sunt bursieri *toţi* elevii, având dela şcoală întreaga întreţinere, îmbrăcămintea, cărţile şi materialele didactice.

«Toți membrii Comisiunii au asistat atât la examenul de finele anului la 15 Iunie, cât și la primirea seriei a doua de elevi în Septemvrie; d-l Hepites a inspectat școala în zilele de 18 și 19 Aprilie trecut.

«*Școala primară dela Călmățuiu*, care este acum în al zecelea an de funcționare, a dat la finele anului trecut a șasea serie de absolvenți în număr de 17, dintre cari 10 băieți și 7 fete. La începutul anului școlar curent, au fost înscriși 80 de elevi (52 băieți, 28 fete), din cari 46 (19 băieți, 27 fete) din Călmățuiu și 34 (33 băieți, 1 fată) din Grivița. Băieții din Grivița sunt toți interni.

«La începutul anului, toți elevii au primit dela Academie cărțile și materialele de școală trebuitoare, iar la 15 Noemvrie s'a împărțit celor mai săraci îmbrăcămintea de iarnă, pentru care s'a cheltuit suma de lei 1.480.

«D-l St. C. Hepites a asistat la examenul general de finele anului la 8 Iunie și a rămas mulțumit de răspunsurile elevilor.

«Pentru școala profesională de fete din Tecuciu, care s'a primit în administrația Ministerului Instrucției, după cum am arătat în trecut, s'a dat acestuia subvenția anuală de lei 10.000.

«Renta de 2.000 lei pe lună a d-nei Elena Tache Anastassiu și acea de 1.000 lei pe lună a d-lui Iancu Anastassiu s'au plătit la timp ca în totdeauna.

«La biserica, lângă care se odihnesc rămășițele lui Tache Anastassiu, se fac regulat serviciile creștinești de preotul și personalul permanent, care s'a numit în 1910.

«Membrii Comisiunii: *P. Poni, St. C. Hepites, I. Kalinderu.*»

— Raportul se iea spre cunoștiință și se aprobă.

Se procede la alegerea Comisiunii Fondului Tache Anastassiu pentru 1912-13.

— Sunt realeși d-nii : *St. C. Hepites*, *I. Kalinderu* și *P. Poni.*

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 11 MAIU 1912.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l *N. Iorga* cetește comunicarea sa despre: *Insemnătatea ținuturilor locuite de Români peste Prut pentru istoria Românilor și folklorul românesc.*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

Dela d-l Pericle Papahagi se primește următoarea scrisoare:

«In scurtul timp ce am stat ca director al liceului român din Bitule, anul şcolar 1910—1911, printre alte lucrări cari interesează mai de aproape trecutul Românilor din Peninsula Balcanică, am descoperit vasul numit de mine «*vasul Simota*». El este unul dintre cele mai preţioase documente de limbă a Aromânilor, atât prin vechimea şi raritatea sa, cât şi prin versurile imprimate pe el în graiul românesc şi în caractere greceşti.

«Este un exemplar unic în felul său.

«Afară de el, am avut noroc să descoper un alt vas, foarte asemănător cu cel dintâiu, având pe dânsul câtevà cuvinte în limba greacă şi având aceeaş vechime ca şi primul.

«Ambele vase au fost găsite în casa rudei mele Tinga I. Simota din Vlaho-Clisura.

«Imi fac o pioasă plăcere să dăruesc aceste vase prea Onoratei Academii, fiind încredinţat că nicăieri nu vor puteà fi păstrate cu o mai mare sfinţenie ca în sânul acestei înalte Instituţii.

«Inaintez în acelaş timp un mic studiu făcut de mine cu acest prilej. Intr'însul mă silesc a lămurì împrejurările în cari au fost găsite şi în legătură cu aceasta fac o mică expunere privitoare la începuturile de cultură aromână la Megalovlahi (Români din Epir şi Tesalia). Am ţinut să scot în evidenţă oarecari momente din trecutul acelor Aromâni şi în deosebi să pun în lumină oraşul Călarlı, la care se referă cuvintele imprimate pe aceste vase. Acest studiu constitue o întregire a lucrării mele: *Scriitorii Aromâni în secolul al XVIII-lea* şi confirmă cele susţinute acolo, că conştiinţa română erà deşteaptă pe la sfârşitul secolului al XVIII-lea şi printre Megalovlahi.

«Nădăjduesc că prea Onorata Academie va acceptà darul şi că va primì să se publice în *Analele* sale studiul ce-l însoţeşte».

— Se exprimă d-lui Papahagi mulţumiri pentru vasele dăruite şi se recomandă Secţiunii literare lucrarea trimisă spre publicare.

ŞEDINŢA DELA 12 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l Preşedinte *I. C. Negruzzi* zice că se împlinesc astăzi 100 de ani dela naşterea lui Gheorghe Bariţ, fost membru şi preşedinte al Academiei. Ştiţi că un comitet, în frunte cu colegul nostru d-l Bârseanu a ridicat la Sibiiu un bust-monument, la care s'a asociat nu numai Academia ca instituţiune, dar şi membrii ei. D-l Secretar

general va arătà marea parte ce Gheorghe Bariț a avut-o în vieața neamului românesc din secolul XIX. Eu depun cu această ocaziune, spre a fi păstrate în colecțiunile Academiei, șase scrisori adresate lui Bariț de Constantin Negruzzi între anii 1839 și 1846 și pe cari Bariț mi le-a înapoiat mie în anii bătrânețelor, când și-a revizuit corespondența. Interesant este că pe dosul fiecăreia din aceste scrisori, Bariț a scris o însemnare sau apreciere asupra cuprinsului lor. D-l Negruzzi cetește câtevà din aceste însemnări.

D-l Secretar general *D. Sturdza* zice: Se împlinesc astăzi, în 12 Maiu, 100 de ani dela nașterea lui Gheorghe Bariț, care a trăit o lungă vieață de 81 de ani, împodobită cu toate virtuțile, ca om public și ca om privat, și închinată întreagă muncii pentru înălțarea și luminarea neamului nostru.

Fiu de preot sărac din părțile nordice ale Ardealului, în sărăcie a învățat carte în școalele din Blaj, pregătindu-se și el pentru preoție. A ajuns apoi învățător de copii la Brașov, unde cu condeiul în mână a devenit unul dintre învățătorii cei mari ai națiunii.

Dela 1838 până la sfârșitul vieții, timp de 55 de ani, condeiul nu i-a căzut din mână. «Gazeta Transilvaniei», «Foaia pentru minte, inimă și literatură», revista «Transilvania», ziarul politic «Observatorul», sunt organele prin cari mintea lui Bariț a stat mai mult de jumătate de secol în slujba neamului, pe care-l luminà și-l instruià.

In 1866, când s'a înființat Societatea Academică Română, pentru a servì de organ central al culturii românești, Bariț erà în rândul întâiu al fruntașilor culturii naționale.

El a lucrat 27 de ani în mijlocul Academiei, înconjurat de admirațiunea tuturora, pentru exactitatea îndeplinirii lucrărilor cari cădeau în sarcina sa, stimat și venerat de toți pentru devotamentul ce-l încălzià totdeauna față de cultura națională, și pentru curățenia sufletului său.

Ca o manifestare vădită a simțemintelor, de cari erà înconjurat în Academie, el a fost ales Președinte al ei în anul 1893, ultimul an al vieții sale.

Sufletul lui Gheorghe Bariț nu a cunoscut nici ambițiunea, nici vanitatea, cu atât mai puțin alte simțeminte personale. El a trăit totdeauna o vieață simplă și curată. Sărac s'a născut, sărac a trăit, sărac a murit. El a avut un suflet de adevărat Apostol, care poate servì generațiunilor viitoare ca o pildă vie pentru virtuțile unui fiu devotat al națiunii.

D-l *D. Sturdza* zice să i se îngădue a aminti, alăturea de Gheorghe Bariţ, pe alt bărbat, care a făcut naţiunii mari servicii şi a fost membru al Academiei, deşi centenarul dela naşterea sa se împlineşte numai în Septemvrie viitor; acest bărbat este Eudoxiu Hurmuzaki, despre care d-l Sturdza zice:

In 29 Septemvrie 1812 se încheie 100 de ani dela naşterea lui Eudoxiu Hurmuzaki.

El aparţineà unei vechi familii din Bucovina, care a avut în mijlocul secolului trecut o mare şi covârşitoare poziţiune în mişcarea culturală şi politică a neamului românesc.

Această familie erà compusă în acel timp din următorii membri: Tatăl: un bătrân venerabil Eudoxie, 5 fraţi: Gheorghe, Constantin, Eudoxiu, Alexandru şi Nicolae, şi 2 surori: Eufrosina, căsătorită Petrino, şi Safta, căsătorită cu Gheorghe Sturdza din Dulceşti, care a făcut parte din Comitetul Central al Unirii din Iaşi.

Doi din membrii familiei Hurmuzaki, anume Eudoxiu şi Alexandru, au fost aleşi membri ai Academiei Române, cel dintâiu în 2 August 1872, cel de al doilea în 22 Aprilie 1866.

Eudoxiu Hurmuzaki a urmat studiile gimnaziale în Cernăuţi, iar cele universitare la Viena. Studiile sale corespunzătoare bazelor primite în casa părintească: modest în apucăturile sale, iubind istoria românească, harnic şi devotat pentru desvoltarea neamului său şi pentru Bucovina; având cunoştinţe printre bărbaţii politici ai Austriei, Eudoxiu Hurmuzaki a lucrat foarte mult la ridicarea Bucovinei la rangul de Ducat, formând o provincie separată şi oarecum independentă a Austriei.

Arhivele din Viena au fost puse la dispoziţiunea sa, şi cu o hărnicie rară el a decopiat foarte multe documente privitoare la istoria românească. Eudoxiu Hurmuzaki a murit la 29 Ianuarie 1874. După moartea lui, fraţii au dăruit Academiei Române, spre a fi publicată, întreaga colecţiune, care cuprinde peste 3.000 documente din secolul al treisprezecelea până la 1808.

Această donaţiune formează publicaţiunea cu numele «Documentele istorice Hurmuzaki», a căreia bază cuprinde Documentele culese de Eudoxiu Hurmuzaki, şi care a fost sporită cu alte documente, formând astăzi 33 volume.

Membrii Academiei salută memoriile lui Gheorghe Bariţ şi Eudoxiu Hurmuzaki, ridicându-se în picioare.

D-l *I. Bianu* prezentă cartea: *Les Pays-Bas au début du vingtième siècle*,

primită în dar dela guvernul olandez. Este un mare şi frumos volum ilustrat, compus din monografii scrise de 37 de autori, în care se descrie starea actuală a Regatului Olandez din toate punctele de vedere: geografic, cultural, economic şi politic.

D-l *Bianu* prezentă apoi întâiul volum al publicaţiunii de documente istorice intitulată: *Fontes rerum Transylvanicarum*, pe cari le publică d-l Andreiu Veress, profesor la Cluj, care şi-a făcut o parte din instrucţiune în şcoalele noastre. Planul întregei publicaţiuni arată că ea are să cuprindă 50 de volume, dintre cari şase (25—30) vor cuprinde material privitor deadreptul la istoria Românilor, şi anume: trei volume: scrisori şi acte privitoare la relaţiunile dintre Transilvania, Moldova şi Ţara-Românească, şi alte trei: documente privitoare la Ungurii din Moldova şi Ţara-Românească. In afară de acestea, e natural că întreaga colecţiune are un mare interes pentru istoria Românilor.

D-l *N. Iorga* zice că d-sa cunoaşte colecţiunea d-lui Veress, şi într'adevăr este de foarte mare importanţă. Dar d-l Veress, pentru popularizarea colecţiunii sale, tipăreşte şi o revistă, din care a apărut un număr, şi d-l Iorga regretă că în acel număr d-l Veress a publicat un articol de Canonicul I. Karácsonyi, prin care se contestă Românilor, în mod cu totul neştiinţific, drepturile lor istorice asupra ţerilor pe cari le locuesc în stânga Dunărei.

ŞEDINŢA DELA 15 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

Se ceteşte procesul verbal al Secţiunii istorice pentru şedinţa dela 12 Maiu, prin care se arată că Secţiunea a acordat premiul Hagi Vasile de 5.000 lei d-lui Dr. Iancu Nistor pentru scrierea sa: *Die auswärtigen Handelsbeziehungen der Moldau im XIV. XV. und XVI. Jahrhundert.* Gotha 1911.

— Se iea spre cunoştinţă.

Se comunică invitarea primită dela Comitetul pentru inaugurarea statuei lui Cuza Vodă la Iaşi în zilele de 27 şi 28 Maiu.

— Se decide ca d-nii membri ai Academiei din Iaşi: *I. Caragiani, N. Gane, A. Naum, P. Poni, I. Simionescu* şi *A. D. Xenopol* să reprezinte Academia la serbarea inaugurării.

Dela Secţiunea ştiinţifică se primeşte propunerea de a se publică în *Anale* scrierea d-lui Zach. C. Panţu: *Contribuţiuni la Flora Bucureştilor şi a împrejurimilor. Partea IV.*

— Propunerea Secţiunii se aprobă.

Secţiunea literară, prin procesul verbal al şedinţei dela 5 Maiu, arată că a hotărît a propune plenului a alege membru activ pe d-l Barbu Delavrancea în locul răposatului I. Puşcariu.

D-l Preşedinte aminteşte că, în conformitate cu art. 24 din Statute, această alegere va fi pusă la vot în şedinţa dela 19 Maiu.

D-l *M. C. Sutzu* ceteşte o comunicare despre *Pondul de plumb dela Perinthus.*

ŞEDINŢA DELA 16 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

Dela d-l Per. Papahagi se primeşte următoarea propunere :

«*Domnule Preşedinte,*

«Cu respect viu a supune apreţierii D-voastre propunerea de a fi însărcinat din partea Academiei cu facerea unui dicţionar aromânesc, care să cuprindă:

1) Toate cuvintele din dicţionarele, glosarele şi textele aromâneşti, apărute până acum;

2) Terminii tehnici strânşi de mine din graiul viu, şi anume privitori la diferitele categorii de îndeletnicire ale Aromânilor, precum păstorit, cărăvănărit, morărit, cuţitărie, etc.

«In ce priveşte tratarea lor, se va arătà:

1) Etimologia fiecărui cuvânt, după putinţă;

2) Se vor da variantele şi particularităţile fonetice şi cele morfologice ale diferitelor sub-dialecte aromâneşti;

3) Se vor arătà toate înţelesurile cunoscute, pornind în mod metodic dela înţelesul propriu şi primitiv şi mergând apoi treptat până la alte înţelesuri, orientându-mă după legăturile psicologice şi logice şi ajungând astfel până la însemnările cele mai îndepărtate.

«Cu acest prilej se vor amintì, de câte ori se va crede cu cale, metaforele, proverbele, etc.

«Voiu căutà să îndreptez în acest dicţionar un neajuns prea supărător, ce-l întâlnim foarte des în dicţionarele sau diferitele colecţiuni populare aromâneşti, neajuns ce constă în redarea transfigurată a cuvintelor şi expresiunilor aromâneşti, şi aceasta cu o uşurinţă ce nu ţine de loc seamă de rigurozitatea şi cerinţele ştiinţifice, încât nici nu pot servì ca instrument sau ca punct de plecare a unor cercetări cu adevărat de ştiinţă.

«Nu cred necesar a mai stărui pe larg asupra însemnătății unei asemenea lucrări. Numai având la îndemână o lucrare concepută în modul arătat, vom puteà urmări de aproape evoluția limbii române, precum și alte chestiuni în legătură cu ea. Acest dicționar sper să fie deopotrivă binevenit pentru filologi, ca și pentru istorici.

«Folosul ce va aduce învățaților cari se îndeletnicesc cu studiul limbii române și limbilor romanice va fi dintre cele mai mari, *chiar dacă acest dicționar nu ar îndeplinì decât unul din punctele arătate mai sus, și anume: strângerea la un loc și în mod sistematic a tuturor cuvintelor aromânești apărute până acuma.*

«Supunând Onoratei Academii această propunere, mă simt dator să arăt și în ce constă activitatea mea, care mă îndeamnă să solicit din parte-i o sarcină plină de răspundere.

«Am publicat multe lucrări de folklor aromânesc și de alt cuprins, dar tot privitoare la dialectul macedo-român.

«Toate aceste scrieri au fost bine primite de Onor. Academie și au apărut, în parte, în *Analele* ei.

«Mai toate recensiile făcute de Români sau străini mi-au fost elogioase. Așà au fost cele spuse în sânul Academiei sau aiurea de Hasdeu, Marian, Tocilescu, d-nii: Sturdza, Bianu, Philippide, Iorga, Densușianu și alții.

«Sau de străini, ca Jarník, Zauner, Friedwagner, Krumbacher și alții.

«Supun onoratei Academii propunerea de mai sus, cu rugămintea de a o luà în desbatere în această sesiune și cu obligația din parte-mi ca să prezent după patru ani tot materialul întocmit și gata spre publicare».

— Se recomandă Secțiunii literare.

Secțiunea științifică, prin procesul verbal al ședinței dela 15 Maiu, arată că a luat următoarele deciziuni:

a) A se cetì în ședință publică și a se publicà în *Anale* lucrarea d-lui Dr. Em. Riegler, membru corespondent, despre *Gută;*

b) A acordà premiul Lazăr de 5.000 lei d-lui Inginer Aurel Vlaicu pentru *Aeroplanul Vlaicu*, București 1911.

— Deciziunea întâia a Secțiunii se aprobă și a doua se iea spre cunoștință.

D-l *Dr. C. I. Istrati* cetește comunicarea sa: *Despre Cetatea Hotinului.*

Terminând, d-l *Dr. Istrati* adaoge următoarele:

In una din comunicările, ce am avut cinstea a vă face relativ la Mater Dei, Rhea, sau Dacia Dochia — noastră, găsită la Romula, și care cred că o reprezentă pe această împărăteasă pelasgică zeificată, — chiar dacă această lu-

crare de artă nu ar reprezentà decât pe Zeiţa păzitoare a Romulei, tot are importanţa sa.

După mine e bucata cea mai artistic lucrată, din câte s'au găsit în ţară. Am căutat, prin un sculptor de talent, d-l Tudor, s'o completez, şi am plăcerea a vă prezentà capul acestei statui restaurat în modul cel mai fidel. Se poate vedeà uşor frumuseţea liniilor.

Rog pe Academie ca, în această zi de doliu naţional, fiind vorba de pierderea unei mari părţi din ţară, să privească pe Dacia, emblema unităţii noastre naţionale ca o indicaţiune în viitor.

D-l Preşedinte *I. C. Negruzzi* mulţumeşte d-lui Dr. Istrati pentru donaţiunea făcută.

D-l *N. Iorga*, cu privire la comunicarea d-lui Dr. Istrati, zice următoarele:

Comunicaţia d-lui Dr. Istrati e de cel mai mare folos pentru istorici; d-sa aduce fotografii mai numeroase şi mai reuşite decât acelea pe cari le-am putut căpătà eu însumi într'o călătorie mai în fugă la Hotin.

Să-mi fie îngăduit a adaoge unele observaţii la constatările şi explicaţiile d-lui coleg.

Călătorul francez de Fourquevaulx, care a străbătut Moldova pe vremea lui Petru Şchiopul, semnalează şi el căruţele cu ouă pe cari ţărancele din părţile Hotinului le duc din târg în târg spre vânzare. *(Acte şi Fragmente*, I).

D-l Istrati a vorbit cu indignare de tăgăduirea de către un Crupenschi a drepturilor limbii româneşti în Basarabia; — amintesc că un raport austriac din Iaşi califică pe Mateiu Crupenschi, ajutor de guvernator al Basarabiei îndată după anexare: «ein niederträchtiger Mensch.»

Hotinul n'are, de sigur, o origine dacă şi el n'are nici origine genoveză. Negustorii din Genova se opriau la o mică distanţă dela malurile Mării, pe când linia Dunărei şi regiunile interioare aparţineau altor Italieni, Florentinii, cari aveau cantoare la Buda. Nici Giurgiul, nici Calafatul n'au nimic aface cu Genovezii.

D-l Istrati a citat pe Sienkewicz pentru Moldovenii adăpostiţi în Hotin, pe vremea lui Ştefan Petriceicu; un act ce s'a publicat de mine în *Studii şi Documente*, IX, şi acum de curând în volumul de rapoarte franceze, publicat de d-l Hodoş, arată cum un Hăjdău, fost tovarăş de răscoală al vestitului Hâncul, cereà în genunchi dela dregătorul polon vecin, ca Moldova să fie primită sub scutul regelui Poloniei.

Felul artistic în care, prin amestec de cărămidă în piatră, se dă o înfăţişare originală zidurilor Hotinului, nu aparţine în propriu arhitecturii moldoveneşti din vremea lui Ştefan cel Mare. Il întâlnim şi dincoace de Milcov, în bisericile din vremea lui Mihaiu Viteazul (vechiul Bucovăţ de lângă

Craiova), cu ziduri înconjurătoare ca acelea dela Târgovişte şi Blejoiu, dar şi în clădiri bizantine şi turceşti, dela malurile Dunărei şi la Constantinopole. E adevărat că în zidurile Hotinului forma e superioară şi aceasta constitue o dovadă a gustului poporului nostru.

Terminând, d-l *Iorga* prezentă scrierea sa, apărută astăzi: *Basarabia noastră scrisă după 100 de ani dela răpirea ei de către Ruşi.*

D-l Preşedinte mulţumeşte d-lui Iorga.

D-l *A. Bârseanu* ceteşte următorul raport al Comisiunii pentru examinarea lucrărilor făcute în cursul anului 1911—12:

Domnilor Colegi,

Comisiunea aleasă pentru examinarea raportului d-lui Secretar general asupra lucrărilor făcute în sânul Academiei în 1911 — 12 are onoare a Vă face următoarele împărtăşiri:

1. Comisiunea a luat act cu deosebită satisfacţiune de împărtăşirea, că prin legea promulgată cu Decretul Regal No. 1.322 dela 5 Martie a. c. s'a destinat de Stat suma de 3 milioane lei pentru clădirea şi instalarea Bibliotecii Academiei Române. Prin această lege s'au pus la dispoziţia Instituţiunii noastre mijloacele materiale trebuincioase, spre a-şi puteà adăpostì cu mai multă siguranţă, a-şi organizà mai sistematic şi a pune la îndemâna publicului doritor de ştiinţă, într'un chip mai lesnicios ca până acum, preţioasele colecţiuni de cărţi şi documente aflătoare în posesiunea sa, precum şi acelea cari se vor adunà în viitor.

Astfel sperăm că în scurtă vreme se va aduce la îndeplinire una din dorinţele cele mai fierbinţi ale membrilor Academiei Române, şi suntem pe deplin convinşi că toţi domnii colegi se vor asocià cu noi la sentimentele de profundă recunoştinţă exprimate în raportul d-lui Secretar general faţă de Maiestatea Sa Regele, Augustul Protector şi Preşedinte de onoare al Academiei, carele nicicând n'a pregetat a dovedì înalta Sa bunăvoinţă faţă de Instituţiunea noastră culturală şi ştiinţifică, urmând şi de astădată a stăruì, ca Academia să fie înzestrată cu mijloacele necesare spre a-şi puteà îndeplinì cu demnitate înalta sa misiune.

De asemenea suntem convinşi că toţi domnii colegi vor împărtăşì împreună cu noi recunoştinţa exprimată din partea biuroului Academiei Guvernului ţerii, Inaltelor Corpuri Legiuitoare şi tuturor bărbaţilor iubitori de ştiinţă, prin a căror bunăvoinţă şi stăruinţă se vor pune la dispoziţia Instituţiunii noastre ajutoarele necesare

pentru organizarea puternicului mijloc de desvoltare a activității științifice naționale, care este, și va fi și mai mult în viitor, Biblioteca Academiei Române.

2. Comisiunea a trebuit să facă dureroasa constatare, că Academia a pierdut în cursul anului trecut pe doi dintre cei mai vrednici membri ai săi: pe octogenarul Ioan Pușcariu, fost membru activ în Secțiunea literară, și pe membrul onorar Felix Dahn, unul dintre cei mai distinși profesori, literați și istorici ai Germaniei, și totodată prieten devotat al poporului și Regatului Român. Regretele adânci, exprimate față de trecerea din vieață a acestor distinși bărbați, vor fi împărtășite — nu ne îndoim — de întreaga Academie, ca și omagiile de pietate și recunoștință față de mult meritații membri și Președinți de odinioară ai ei: Nicolae Kretzulescu și Gheorghe Bariț, dela nașterea cărora s'a împlinit anul acesta un veac.

3. Ce privește ședințele de peste an și comunicările făcute în aceste ședințe, Comisiunea a fost fericită a constată, că și de astădată Academia a căutat a se ținea la nivelul corespunzător însemnătății sale, făcându-se un număr însemnat de comunicări din diferite domenii ale științei din partea d-lor: N. Iorga, Dr. V. Babeș, Dr. C. I. Istrati, Dr. G. Marinescu, Sp. C. Haret, I. Bogdan, I. Bianu, I. Kalinderu, Dr. Gr. Antipa și Șt. C. Hepites, precum și din partea d-lor membri corespondenți V. Pârvan și S. Mehedinți. Acela însă, care a premers cu exemplul său, desvoltând în ședințele anului trecut o activitate științifică vrednică de toată lauda și recunoștința, a fost însuș d-l Secretar general care, cu toată etatea sa înaintată, n'a pregetat a face o nouă serie de împărtășiri privitoare la însemnatele evenimente, prin cari s'au pus bazele Statului român modern.

4. Comisiunea constată mai departe cu plăcere, că publicațiile Academiei înaintează treptat și că, mai cu seamă în Memoriile Secțiunilor, s'au dat la iveală lucrări, cari vor ridica prestigiul Instituțiunii noastre. In deosebi, ce privește Dicționarul limbii române, Comisiunea vede cu deosebită satisfacțiune, că această lucrare a luat un curs normal, mulțumită hărniciei și priceperii redactorilor ei, precum și dispozițiilor înțelepte, luate de Comisiunea specială, însărcinată cu conducerea și supravegherea acestei mari și grele lucrări.

Academia, de bună seamă, va luà act cu recunoștință de împărtășirea că, pentru întâmpinarea cheltuelilor împreunate cu redactarea și tipărirea lucrării, despre care e vorba, d-l Ministru al Instrucției C. C. Arion a binevoit a înscrie în bugetul Statului, ca ajutor anual,

suma de lei 12.250, în afară de suma de 30.000 lei, dată în anul trecut spre acelaș scop.

5. Ce privește Biblioteca, Comisiunea află cu bucurie, că colecțiile Academiei sunt în continuă creștere, că Biblioteca și colecțiunea de documente și alte manuscrise se folosesc tot mai mult din partea publicului cetitor și doritor de știință, și că la Cabinetul numismatic s'a început clasificarea și inventariarea monetelor. Ea exprimă cele mai călduroase mulțumiri generoșilor donatori, cari au binevoit a îmbogăți aceste colecțiuni, între cari în prima linie ne simțim datori a aminti pe M. S. Regele Italiei, membru onorar al Academiei, care a binevoit a trimite tomul II din publicațiunea «Corpus nummorum italicorum».

6. Cu privire la fondurile, donațiunile și legatele administrate de Academie, Comisiunea iea act de împărtășirea, că administrarea acestor fonduri s'au făcut în conformitate cu regulamentele speciale și în acord cu dispozițiunile donatorilor, prin ceea ce prestigiul Academiei și încrederea în buna chivernisire a avutului încredințat îngrijirii ei nu pot decât să se întărească. Dovadă despre această încredere este și noua fundațiune făcută de răposatul Apostol Papadopol din Galați, care a lăsat Academiei 2 case din acel oraș, în valoare de 160.000 lei, cu menirea ca din venitul lor să se dea ajutoare la 20 elevi săraci ai școalelor de comerț din orașul despre care e vorba.

Comisiunea iea act cu deosebită plăcere de comunicarea, că în urma transacțiunilor financiare bine chibzuite, venitul Fondului Otteteleșanu a crescut în așà măsură, încât fondul va fi în stare pe viitor a înzestrà în fiecare an 12 absolvente ale Institutului dela Măgurele cu suma de câte 2.350 lei (200 galbeni) de fiecare, conform dorinței exprimate în testamentul fericitului Otteteleșanu.

7. Având în vedere că anul acesta se împlinesc 4 serii de câte 7 ani, de când d-l D. Sturdza ocupă locul de Secretar general al Academiei, și ținând seamă de meritele deosebite, ce și le-a câștigat dânsul în acest timp pentru Instituțiunea noastră, prin devotamentul său neclintit, prin activitatea sa exemplară și prin înțelepciunea sa recunoscută, fără de care Academia Română cu greu ar fi putut ajunge aceea ce este astăzi, Comisiunea propune să i se exprime cu acest prilej cele mai călduroase mulțumiri din partea Academiei, făcându-i cu toții urarea, ca să-l putem vedeà încă multă vreme în deplină vigoare la postul acesta însemnat, îndreptând și de aici înainte, cu înțelepciunea-i probată și recunoscută de toți, lucrările Academiei spre ținta, pentru ajungerea căreia a fost întemeiată.

De asemenea Comisiunea se simte datoare a exprimà adâncile sale mulțumiri întregei Delegațiuni a Academiei pentru zelul, tactul și priceperea, cu cari a deslegat în cursul anului trecut numeroasele și de multe ori complicatele chestiuni administrative, asigurând astfel bunul mers al Instituțiunii noastre culturale și științifice.

Ca încheiere, Comisiunea propune ca raportul d-lui Secretar general asupra lucrărilor îndeplinite în 1911—1912 să se iea spre știință cu aprobare.

— Neluând nimeni cuvântul, raportul se iea spre cunoștință și se aprobă.

D-l *I. Kalinderu* cetește următorul raport al Comisiunii Fondului Ottetelesanu asupra lucrărilor din 1911—12:

«*Domnilor Colegi,*

«In 1910—1911 au absolvit cursurile 15 eleve.

«Examenele s'au ținut în zilele de 22 și 23 Iunie în prezența d-nei C. Evolceanu, delegată de d-l Ministru al Instrucțiunii publice, a d-lui Mihail Stamatie, revizor școlar, și a colegilor Babeș și General Crainicianu delegați de Academie, cari în ședința dela 24 Iunie au expus rezultatele satisfăcătoare ce au constatat.

«D-na Evolceanu, în cuvântarea ce a rostit, a spus că a constatat un mare progres care, dată fiind îndrumarea Institutului, va fi cu timpul și mai îmbucurător. Iar d-l Stamatie, în diferite rânduri, s'a exprimat cu laude despre elementele Institutului, cari în învățământul public sunt adevărate exemple de hărnicie și gospodărie.

«Dintre absolventele din anul trecut, două s'au măritat, 4 au intrat în învățământ, 1 pedagogă la Institut, iar celelalte sunt acasă, având părinți mai cu dare de mână.

«Direcția Institutului are știri bune și despre absolventele dinainte.

«In anul trecut s'au primit în Institut, în loc de 16, 20 de eleve în clasa I, după dorința M. S. Regelui. Atât acestea, cât și cele din clasele celelalte, s'au aplicat cu multă sârguință la studii și s'au bucurat de sănătate deplină afara de două: una atinsă de tuberculoză în familie, care chiar în timpurile din urmă a pierdut alți doi copii de aceeaș boală, iar alta din clasa I, care a venit cu conjuctivită granuloasă. Natural că amândouă au fost îngrijite, trimițându-le în sanatoriul dela Filaret și în spitalul Colțea, dar aceasta va aveà de urmare, că Comisiunea va pune pe viitor și mai multă atențiune la admiterea la concurs, deși sunt cazuri cari nu se pot constatà la un singur examen medical.

«Am zis că studiile au mers bine. In vizitele ce am făcut, cum și din

rapoartele primite dela Direcțiune, am observat însă că sunt unele eleve mai slabe. Corpul didactic își dă toată silința pentru a le ridicà, dar sunt inteligențe cari nu pot trece de anumită limită. De aceea Comisiunea se va gândì ce e de făcut și se va oprì probabil la eliberarea de certificate, nu numai de diplome.

In privința învățământului, anul trecut a fost al treilea de când se aplică noul program. Ca și înainte, s'a ținut seamă de îndrumările d-lor Delegați, și e bine să se procedeze la fel și de acì înainte, având-se natural în vedere atât dispozițiunile testamentare, cât și cerințele Ministerului.

«Astfel, credem că se impune să se deosebească, în clasele inferioare, științele naturale și fizico-chimice de economia casnică, rămânând aceasta din urmă numai pentru elevele din anul ultim, sau cel mult din al 4-lea, cari sunt mai în măsură s'o înțeleagă.

«Să se dea apoi cursului de psicologie o formă de sistematizare pedagogică, cu aplicațiuni la grădina de copii, ca mai ușoare de înțeles, și cât mai în conformitate cu programa Ministerului și mai potrivite nevoilor unor bune mame.

«Pentru distracția elevelor s'a practicat dansul, preumblările. S'a pus la contribuție și biblioteca, dar fiind o colecție mai mult oficială decât școlară, Direcția a cerut, și Comisiunea a încuviințat, să se cumpere o nouă serie de scrieri. In lista alcătuită s'a dat partea cuvenită și publicațiunilor cari interesează corpul didactic, căci acesta fiind departe de orice mișcare culturală, nu putem face elevelor comunicări și conferințe de educație feminină sau de știință popularizată.

«In personalul didactic, pe lângă numirea d-lui Profesor Al. Demetrescu, ca Director de studii, și numirea de Directoare a soției sale, născută Staicovici—care slujește Institutul dela înființarea lui, iar dela plecarea fostului director l-a condus,—s'a mai făcut următoarea schimbare:

«Maestra de bucătărie a fost licențiată cu intențiunea de a se numì o maestră dintre absolventele școalei, cari au practică îndestulătoare. Până atunci bucătăria s'a încredințat șefei de gospodărie. Maestra de rufărie, fiind slabă, a fost fericit înlocuită prin d-ra Elena Trifan.

«Comisiunea mai crede că la atelierul de țesătorie ar fi bine să se numească o maestră specială și să se dea mai multe mijloace, pentru ca elevele, în afară de ce se predă acum, să învețe și țesăturile în colori, covoare, etc., mai cu seamă în timpul vacanțelor.

«Ca încheiere mai comunică, că în anul trecut vânzându-se parcul și casa Otteteleșanu din capitală, venitul Fundațiunii Otteteleșanu a crescut cu 34.457 lei 50 bani. Acest spor, împreună cu cel rezultat din vânzarea isla-

zului şi cu excedentul dat de căutarea moşiilor, a permis prevederea în buget a sumei necesare pentru înzestrarea absolventelor cu suma întreagă de 200 (două sute) galbeni, după cum a fost dorinţa mult generosului răposat.

«Membrii Comisiunii: *St. C. Hepites, I. Kalinderu, I. C. Negruzzi.*»

— Neluând nimeni cuvântul, raportul se iea spre cunoştinţă şi se aprobă.

D-l Preşedinte *I. C. Negruzzi* zice că ar fi de dorit ca membrii Academici să viziteze Institutul Otteteleşanu, care este şcoala cea mai aproape dintre şcoalele Academiei. Dacă timpul şi lucrările sesiunii vor permite, se va organiză această vizită, care de mai mulţi ani nu s'a făcut.

Se procede la alegerea Comisiunii Fondului Otteteleşanu pentru anul 1912—13.

— Sunt realeşi d-nii: *St. C. Hepites, I. Kalinderu* şi *I. C. Negruzzi.*

ŞEDINŢA DELA 17 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l *T. V. Stefanelli* zice: Lunia trecută am făcut o excursiune la Târgovişte, am vizitat monumentele vechi şi atât de însemnate ale vechei Capitale şi am fost încântaţi atât de frumuseţea monumentelor, asupra cărora d-l Drăghiceanu a dat explicaţii bogate, cât şi de priveliştea măreaţă a naturii. Această mulţumire sufletească ne-a fost procurată prin stăruinţele neobositului nostru Preşedinte, prin bunăvoinţa d-lor Ministri Arion şi Pangrati, cari ne-au făcut onoarea şi plăcerea de a ne însoţi în această excursiune. Nu mai puţin a contribuit la bucuria noastră şi cordialitatea cu care am fost primiţi de Prefectul judeţului Dâmboviţa, d-l Victor Baranga. Cred că exprim simţemintele tuturor mulţumind Preşedintelui nostru, d-lor Ministri şi d-lui Prefect de Dâmboviţa, pentru onoarea şi plăcerea ce ne-au făcut.

Dela d-nii Andreiu Veress, profesor, şi Elie Dăianu, protopop în Cluj, se primeşte următoarea propunere:

«*Onorată Academie Română,*

«Subsemnatul, profesor de istorie şi arhivar, am început să public, sub titlul de *Fontes Rerum Transylvanicarum*, materialul meu de acte şi scrisori inedite privitoare la istoria relaţiunilor Ardealului cu ţerile vecine şi statele fostului imperiu roman. Aceste acte le-am cules — cu sprijinul Academiei Ungare — în răstimpul de 20 de ani (de când mă ocup cu stu-

diul istoriei) în arhivele Ungariei și ale Europei întregi, lucrând ani de zile în Roma, precum și în alte orașe ale Italiei, în Austria, Germania, Rusia și Polonia.

«Materialul meu sistematic se urcă la 50 de volume, ale caror titluri le-am înșirat pe ultimele pagine ale volumului I anexat, pe care am onoare a-l prezentà Bibliotecii Academiei. Trei din aceste volume doresc a le publicà sub titlul de «Epistolae et acta relationum inter Transylvaniam et Moldaviam, Valachiam Transalpinamque», cuprinzând scrisori domnești și corespondența Voevozilor Moldovei și Munteniei cu principii Ardealului, dela 1507 până la 1827, iar alte trei sub titlul de «Relationes missionariorum catholicorum in Modavia et Valachia existentium» dintre anii 1587·— 1677.

«Colecțiunea această bogată de material istoric privitor la trecutul Principatelor Române, de peste 2.000 de bucăți, am adunat-o din vreo 100 de arhive și conține documente descoperite de mine, nestudiate încă de nimeni. Din seria lor vastă menționez următoarele:

«Corespondența lui Petru Șchiopul. Scrisorile din pribegie ale lui Petru Cercel. Hrisoave domnești în limba română despre pășunatul din muntele Kecskés pe hotarul Moldovei. Relațiuni italienești din taberele răsboiului lui Mihaiu Viteazul dela 1595 contra Turcilor. Corespondența inedită a lui Mihaiu Viteazul cu contemporanii săi, precum și documente de ale lui interne ardelene. Tratatele de pace ale lui Mateiu Basarab și Vasile Lupu cu principii Rákoczy. Scrisorile lui Grigorașcu Vodă din pribegia sa din Ungaria și Austria. Relațiunile nunțiilor apostolici despre afacerile Moldo-Valahiei. Corespondența întreagă a cancelarului Mihaiu Teleki cu Constantin Brâncoveanul, Cantacuzineștii, Staicul paharnic, Balassa, etc. Acte din timpul ocupațiunii austriace din Oltenia. Descrieri de călătorie din Moldova și Muntenia și altele multe.

«Acest tezaur de documente istorice române l-au văzut la mine dintre membrii Onoratei Academii d-nii Kalinderu, Iorga, Bianu, precum și răposații Tocilescu și Bunea, exprimându-se fiecare din ei, ca să le public cât mai curând, spre folosul istoriei trecutului Principatelor Române.

«Publicația aceasta aș puteà s'o fac în seria edițiunii *Fontes Rerum Transylvanicarum*, cu ajutorul Onoratei Academii, în forma ce prezentă volumul I alăturat, adică cu note deslușitoare, facsimile de scrisori românești, de valoare filologică și indice metodice, cum se cuvine a se face o publicație modernă de documente. Spre acest scop am onoare a vă înaintà următoarea mea propunere:

1) Sunt gata de a publicà fiecare an câte un volum de 22 — 25 de coale de tipar în edițiunea sobră și corectă a volumului meu alăturat.

2) Primul volum ar apăreà în primăvara anului 1913 și celelalte la 1 Maiu ale fiecărui an.

3) Documentele le tipăresc în întregimea lor, ținând socoteală atât de publicațiunile românești, cât și de cele străine, dacă cuprind acte sau amănunte relative de menționat.

4) Scrisorile ungurești ar fi traduse în românește de d-l protopop Dr. Elie Dăianu și publicate imediat după textul original.

5) Prefața se va da atât latinește, cât și românește, tradusă tot de d-l Dăianu.

6) In sprijinul acestei publicațiuni monumentale, Academia Română face un abonament de 300 de exemplare cu câte 10 lei, dându-mi astfel pe fiecare an și volum 3.000 lei și din această sumă 2.000 imediat, când îi voiu prezentà prima coală tipărită, iar restul de 1.000 lei, când va fi primit cele 300 de exemplare ale fiecărui volum.

7) Afară de aceasta doresc să mi se dea pe fiecare volum ulterior (vrea să zică când va fi prezentat) câte 1.000 de lei sub titlul de onorar, din care aș fi dator să remunerez și osteneala traducătorului documentelor publicate și în limba românească.

8) In cursul tipăririi volumelor aș sta în corespondență continuă cu d-l Ion Bianu, pentru orice note și informațiuni, cari ar fi de folos științific publicațiunii mele.

«In nădejdea că veți binevoì a aprecià propunerea mea, care cred că ar îmbogăți mult izvoarele istorice române cunoscute până acum, și-mi veți acordà valorosul D-voastre sprijin, vă rog primiți încredințarea deosebitei mele stime și considerațiuni.»

«Sunt întru toate de acord și în credința că, împreună cu d-l Dr. Veress, am reușì a face cevà monumental, iscălesc și eu.

«Dr. Elie Dăianu, protopop.»

— Se recomandă Secțiunii istorice.

Dela Asociațiunea generală a medicilor din țară se primește invitare la al XVI-lea Congres al ei anual, care se va țineà în capitală în zilele 29—31 Maiu curent.

D-l Președinte zice că d-nii colegi medici sunt indicați să reprezente Academia la acest Congres.

Secțiunea științifică, prin procesul verbal dela 16 Maiu, arată că a luat următoarele deciziuni :

a) a supune la aprobarea plenului următoarea propunere :

«I. Se înființează un «Buletin al Secțiunii științifice a Academiei Române» sub titlul :

ACADEMIA ROMÂNĂ

BULETINUL SECŢIUNII ŞTIINŢIFICE

(Traducere franceză)

ACADEMIE ROUMAINE

BULLETIN DE LA SECTION SCIENTIFIQUE

«II. In acest Buletin se vor publicà:

1. Comunicări ştiinţifice scurte, originale şi inedite, făcute de membrii Academiei sau de persoane străine. Fiecare comunicare va fi însoţită de un rezumat sau traducere într'o limbă străină;

2. Rezumate într'o limbă străină ale lucrărilor ştiinţifice publicate în *Anale* sau în *Publicaţiunile Fondului V. Adamachi.*

3. Referate într'o limbă străină asupra lucrărilor manuscrise, conţinând cercetări originale ştinţifice cari au fost premiate de Academie.

«III. Rezumatele, traducerile sau referatele într'o limbă străină vor fi făcute de autori şi depuse la Academie odată cu manuscrisul lucrării.

«Limbile străine în cari vor puteà fi făcute aceste rezumate, traduceri sau referate, sunt: latina, italiana, franceza, germana sau engleza.

«IV. Comunicările destinate de a fi publicate în Buletin vor fi prezentate Secţiunii de un membru al ei. Secţiunea decide asupra publicării, conform art. 12 din Statute.

«In Buletin se va publicà numele membrului care a prezentat comunicarea şi data la care a fost prezentată.

«V. Buletinul apare mensual, afară de lunile de vacanţă ale Academiei, în format octavo mare, sub îngrijirea Secretarului Secţiunii.

«In Buletin nu se admit decât figuri în text, cari se vor găsì de Secţiune ca fiind strict necesare.

«VI. Comunicările membrilor Academiei nu vor depăşì opt pagine de tipar, iar cele ale persoanelor străine cinci pagine.

«VII. Buletinul va fi distribuit gratuit Universităţilor, marilor Instituţiuni ştiinţifice şi marilor publicaţiuni periodice din străinătate.

«VIII. Autorii vor fi retribuiţi cu 50 lei pentru coala de tipar şi vor primì câte 50 exemplare separate din lucrările lor.»

— Propunerea se recomandă Delegaţiunii pentru a o aveà în vedere la facerea bugetului;

b) a acordat premiul Adamachi de 5.000 lei d-lor Dr. A. Babeş şi V. Buşilă pentru lucrarea prezentată la concurs despre *Pelagră.*

— Se iea spre cunoştinţă.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 18 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l *Dr. V. Babeş* expune comunicarea sa despre: *Legăturile cari există între turbare, jigodie şi unele boale infecţioase ale copiilor.*

D-l *Sp. Haret* ceteşte comunicarea sa: *Despre pata cea mare roşie pe planeta Jupiter.*

D-l Dr. Em. Riegler, membru corespondent, expune comunicarea sa: *Guta, răspândirea ei în populaţiunea noastră, geneza şi terapeutica ei.*

ŞEDINŢA DELA 19 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l Preşedinte *I. C. Negruzzi* zice:

Prin încheierea Nr. 1.904 dela 2 Noemvrie 1911, în vedere că satul Moara-Grecilor de pe moşia Academiei cu acelaş nume nu are local de şcoală şi că din clădirile şcoalei de agricultură «Agarici» rămăsese fără întrebuinţare, în afară de îngrădirile ei, o casă de cărămidă compusă din şase odăi, având terenul pe care este aşezată şi locul dimprejur o suprafaţă de 3.360 mp., Delegaţiunea a dăruit acel imobil Casei Şcoalelor, spre a servi ca local de şcoală în Satul Moara-Grecilor.

De asemenea prin încheierea Nr. 2.335 dela 20 Decemvrie, Delegaţiunea a dăruit un teren în suprafaţă de un hectar din Moşia Radiana, spre a se construi pe el de către comună un local de şcoală în satul Radiana.

Aceste deciziuni se supun la confirmarea plenului.

—Academia aprobă donaţiunile făcute.

La ordinea zilei este propunerea Secţiunii literare de a se alege membru activ d-l Barbu Delavrancea în locul răposatului Ioan Puşcariu.

D-l *I. C. Negruzzi* ceteşte următoarea expunere a activităţii literare a candidatului:

«*Domnilor Colegi*,

«Mulţi s'or fi mirând cum un autor atât de cunoscut, de original şi de talentat, cum este d-l Barbu Delavrancea, este propus aşă de târziu ca membru

activ al Academiei Române. Dar D-v. știți că locurile noastre sunt mărginite; avem douăsprezece scaune pentru literați și filologi împreună....

«Ceeace nu s'a putut face până acuma, Secția literară propune să se facă astăzi. D-l Barbu Delavrancea este unul din prozatorii noștri de frunte. Debutând ca autor de nuvele, d-l Delavrancea s'a făcut întâiu cunoscut prin publicarea volumului intitulat «Sultănica» și care cuprinde șase nuvele. Această publicație i-a stabilit de îndată reputația de autor de talent; au venit apoi, printre altele, în deosebite rânduri, volumele «Trubadurul» cu șapte novele și «Intre vis și vieață» cu cincisprezece; au apărut după acestea: volumele «Hagi Tudose» și romanul «Paraziții» — acesta încoronat de Academia Română. Iar acum în urmă d-l Delavrancea a scris cunoscuta trilogie dramatică: «Apus de soare» — premiat și acesta de Academie, — «Viforul» și «Luceafărul», tragedii, cari au făcut un efect atât de mare pe scena Teatrului Național. D-l Delavrancea s'a distins prin limba sa frumoasă, stilul său concis și imaginația sa bogată.

«Trilogia, care înfățișează în mod așà de strălucit figura măreață a lui Ștefan cel Mare, caracterul bolnăvicios și crud al lui Ștefăniță Vodă și chipul luminos al lui Petru Rareș, este un monument ce va rămâneà și în literatura noastră și pe scena Teatrului Național.

«Cum vedeți, scrierile literare ale d-lui Barbu Delavrancea sunt însemnate și numeroase. In virtutea lor, Secția literară îl propune ca să-l alegem ca membru activ între noi și nu se îndoește că plenul Academiei va confirmà propunerea ce vă face.»

Se procede la vot, al cărui rezultat este: votanți 26; voturi pentru 20, contra 6.

—D-l Președinte anunță că propunerea întrunind două treimi, conform art. 24 din Statute, proclamă membru activ în Secțiunea literară pe d-l Barbu Delavrancea.

ȘEDINȚA DELA 21 MAIU 1912.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi.*

Dela d-l *Barbu Delavrancea* se primește următoarea scrisoare:

«*Domnule Președinte,*

«Vă mulțumesc D-voastre și tuturor academicianilor cari mi-au făcut marea onoare de a mă alege membru activ al Academiei Române,

«Onoarea aceasta — pe care n'am căutat-o — nu ştiu dacă o merit. Mă voiu silì însă să mă apropiu de înălţimea la care voinţa D-voastre suverană m'a ridicat, ca astfel să contribuiu, după puterile mele, la opera de cultură şi de regenerare a neamului nostru.

«Imi pare rău, Domnule Preşedinte, că nu sunt pe deplin întremat, ca să pot luà parte la nepreţuitele şedinţe ale Academiei.

«Incă odată vă mulţumesc D-voastre şi mai marilor mei colegi, cari au binevoit să mă socoată demn de a sta alăturea de Domniile-lor.»

Dela d-l Dr. I. Nistor, membru corespondent, se primeşte scrisoarea, prin care mulţumeşte pentru premiul Hagi-Vasile, ce i s'a acordat de Academie.

Secţiunea literară, prin procesul verbal al şedinţei dela 19 Maiu, arată că a luat următoarele deciziuni:

a) a împărţit premiul Adamachi, precum urmează:

Lei 3.000 d-lui P. Cerna pentru volumul său de *Poezii;*

» 1.000 » Petre Mihăileanu pentru *Fragmentele latine ale lui Philumenus şi Philagrius;*

» 500 » Eugeniu Dinescu pentru *Tragediile lui Sofocle, traducere în versuri.* Vol. III.

» 500 d-lor Pompiliu Păltănea şi Titu Dinu pentru *Satirele lui Horaţiu, traduse din latineşte în metrul original;*

b) a propune pe d-l Pompiliu Eliade să fie ales membru corespondent la Secţiunea literară în locul vacant;

c) a ales în Comisiunea care va cercetà lucrările ce se vor prezentà la premiul Adamachi din 1913 despre: *Superstiţiile poporului român* pe d-nii: *A. Bârseanu, I. Bianu* şi *Al. Philippide;*

d) a ales membri în Comisiunea Marelui premiu Năsturel din 1913 pe d-nii: *I. Bianu, B. Delavrancea, I. C. Negruzzi* şi *Duiliu Zamfirescu.*

— Deciziunile de sub *a*, *c* şi *d* se ieau spre cunoştinţă.

— Se decide a se pune la ordinea zilei alegerea de membru corespondent a d-lui Pompiliu Eliade, în şedinţa de astăzi.

D-l *I. Bianu*, în lipsa d-lui Duiliu Zamfirescu, ceteşte următoarea expunere asupra titlurilor, pe cari s'a întemeiat votul Secţiunii spre a propune alegerea d-lui Eliade:

«*Domnilor Colegi*,

«D-l Pompiliu Eliade, Profesor de limba şi literatura franceză la Facultatea de litere din Bucureşti, este autorul unor importante lucrări, atât în limba română, cât şi în cea franceză, dintre cari cele mai însemnate sunt următoarele: *Maurice Maeterlinck, Teatrul Naţional, Ce este literatura, Cau-*

series littéraires, 3. v., *L'influence française en Roumanie, Histoire de l'esprit public en Roumanie au XIX-me siècle,* premiată de Academie în 1907; etc.

«Preocuparea d-lui Eliade, în toate lucrările sale, este, pe de o parte, pur literară, iar pe de alta patriotică, în acest înțeles că d-sa caută să arăte străinătății ceeace avem bun în țara noastră. In vremile acestea, când atâția străini ne calomniază, un Român, care ne apără, capătă, în ochii noștri, merite speciale.

«Am onoarea a propune pe d-l Pompiliu Eliade pentru locul rămas vacant, de membru corespondent, în Secția literară.»

Se procede la vot, al cărui rezultat este: votanți 24, voturi pentru 19, contra 5.

— D-l Președinte anunță că propunerea a întrunit două treimi și proclamă pe d-l Pompiliu Eliade membru corespondent la Secțiunea literară.

D-l Președinte *I. C. Negruzzi* cetește următoarea propunere:

«Subscrișii membri ai Academiei avem onoare a propune, în virtutea alineatului III, art. 30 din Statute, alegerea d-lui Constantin C. Arion ca membru onorar.

«Citatul articol prescrie că pot fi aleși membri onorari și bărbați, «cari vor «înlesnì desvoltarea activității științifice și literare a Academiei, prin dona-«țiuni de o valoare însemnată.»

«Ca Ministru al Instrucțiunii publice, d-l Arion a stăruit și a izbutit să se voteze legea, prin care se pune la dispozițiunea Academiei suma de 3.000.000 lei pentru clădirea localului de Bibliotecă, în care să se adăpostească comoara de documente și colecțiunile noastre. D-sa a mai dat Academiei ajutoare însemnate pentru Dicționar. Prin aceste fapte d-l Arion s'a făcut vrednic de a fi membru onorar al Academiei.»

«*Dr. V. Babeș, I. Bogdan, I. Caragiani, N. Gane, I. Kalinderu, Dr. G. Marinescu, I. C. Negruzzi, D. Onciul, T. V. Stefanelli, M. C. Sutzu, A. D. Xenopol.*»

Propunerea pentru alegerea d-lui C. C. Arion de membru onorar se pune la vot, al cărui rezultat este: votanți 24; voturi pentru 22, contra 2.

— D-l Președinte proclamă pe d-l C. C. Arion membru onorar al Academiei.

D-l *St. C. Hepites* cetește următorul raport al Comisiunii Dicționarului pentru lucrările din 1911—12:

«*Domnilor Colegi,*

«Comisiunea Dicționarului are puțin nou de spus în acest an asupra marei și însemnatei lucrări, cu a cărei supraveghere ați însărcinat-o,

«Lucrarea Dicţionarului înaintează cu siguranţă din ce în ce mai mare. D-l Puşcariu şi colaboratorii săi I. Rădulescu-Pogoneanu şi D. Evolceanu, ţinând seamă de dorinţele şi îndrumările date de Comisiune, au ameliorat redacţiunea lucrării, reducând pe de o parte numărul citatelor la ceeace este într'adevăr necesar şi prescurtând astfel redacţiunea. Sarcina de supraveghere a Comisiunii Domniilor-Voastre s'a uşurat din această cauză foarte mult. Totuş, Comisiunea revede în ultima redacţiune şi înainte de tipărire fiecare coală, dând îndrumări şi propunând îndreptări redactorilor lucrării.

«Materialul de cuvinte şi de înţelesurile exprimate prin ele se îmbogăţeşte neîncetat prin toate glosarele, cari se publică pe lângă ediţiile de texte vechi sau de texte poporale. Aceste glosare se taie, se lipesc pe bilete şi se aşează la locul alfabetic al cuvintelor. In acest mod, cu cât lucrarea înaintează, cu atât ea este întocmită dintr'un material mai bogat. Intreg acest material se păstrează şi el va fi o comoară de o mare bogăţie pentru viitoarele studii filologice asupra limbii noastre.

«Starea lucrării este astăzi următoarea:

«Din tomul I, menit să cuprindă cuvintele A—E, au apărut opt fascicule, ajungând până la pag. 640 şi la cuvântul *brănì;*

Din tomul II, care va cuprinde cuvintele cu literele F—O, au apărut trei fascicule, ajungând până la pag. 240 şi la cuvântul *gazdă.*

«Situaţiunea financiară a acestei publicaţiuni, fiind asigurată atât prin munificenţa M. S. Regelui, cât şi prin bunăvoinţa Guvernului, a fost cu putinţă să se facă chiar de acum o largă distribuire gratuită a Dicţionarului, care se publică în fascicule. S'a dispus distribuirea lui tuturor membrilor corespondenţi şi onorari români şi tuturor celor străini, cari cunosc limba română sau se ocupă de filologia romanică, precum şi la toate şcoalele secundare din ţară şi la toate cele româneşti de peste hotare.

«Membrii Comisiunii: *St. C. Hepites, I. Kalinderu, I C. Negruzzi, D. Sturdza.*»

— Neluând nimeni cuvântul, raportul se iea spre cunoştinţă şi se aprobă.

Se procede la alegerea Comisiunii Dicţionarului pentru 1912—13.

— Sunt realeşi d-nii: *St. C. Hepites*, *I. Kalinderu*, *T. Maiorescu*, *I. C. Negruzzi*, *N. Quintescu* şi *D. Sturdza.*

ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 22 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l *Dr. C. I. Istrati* ceteşte partea întâia a comunicării sale despre: *Nicolae Densuşianu — vieaţa şi opera sa.*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

D-l Președinte *I. C. Negruzzi* zice că a comunicat telegrafic la Constanța d-lui C. C. Arion, Ministrul Instrucțiunii și al Cultelor, știrea că Academia l-a ales în ședința de ieri membru onorar. La această comunicare, d-sa a primit următorul răspuns telegrafic:

«Mulțumesc cu adâncă recunoștință Academiei Române, reprezentanta cea mai înaltă a culturii românești, pentru marea cinste ce mi-a făcut, numindu-mă membru onorar al ei.

«Ca Ministru al țerii i-am închinat toată solicitudinea; ca Român îi dau toată dragostea mea; ca membru de onoare al ei, să-mi permită să-i ofer devotamentul meu nemărginit.

«Salut cu respect pe Academia Română, factor esențial pentru înălțarea întregului nostru neam.»

D-l *T. V. Stefanelli* prezentă în dar din partea d-lui Nicolae Cavaler de Flondor două cărți vechi și anume:

I. Walachischen Kriegs oder Geschichten wahrhafte Beschreibung so Ivonia der Landvogt oder Waywoden uber die Walachey unversehens im Iar MDLXXIIII wider den Turkischen Kaiser Selym..... — Dessgleichen von der Polen Zug in die Walachey als sie den Bogdan, des Ivonie Vorfahr, wiederumb understun einzusetzen.

Istoria aceasta a lui Ion Vodă a fost întâiu scrisă în limba latinească de Leonhard Gorecius și Iohann Lasicius și apoi tradusă în limba germană de Nicolaus Höniger von Tauber Kònigshofen. Cartea pe care o dăruește d-l Flondor Academiei e această traducere din limba latinească și s'a tipărit la Basel în anul 1578.

II. Satyres du Prince Cantemir, traduites du Russe en François.

Este tipărită la Londra în anul 1750. Cartea aceasta cuprinde și o descriere amănunțită a vieții lui Antioh Cantemir și ne numește și operele pe cari le-a scris el.

La sfârșitul cărții sunt tipărite versuri omagiale la adresa lui A. Cantemir scrise în limba latină de Krolick, Arhimandritul mânăstirii Novospaski, ale lui Teofan, episcopul de Nowgorod, și o cântare pindarică în lauda lui Cantemir, scrisă în limba italiană.

D-l Președinte zice că se vor exprimà mulțumiri d-lui Flondor.

D-l St. C. Hepites cetește următoarele cu privire la premiul „Dacia-Romania":

«Comisiunea aleasă de Academie pentru cercetarea lucrărilor ce s'ar fi pre-

zentat pentru premiul cu subiect dat Dacia-România constată că nici o lucrare nu a fost depusă în acest scop.

«Ea este de părere ca acelaş subiect să fie din nou pus la concurs pentru anul 1915.»

— Propunerea Comisiunii se aprobă.

Dela Secţiunea istorică se primesc următoarele hotărîri:

a) a se abonà 400 exemplare, deocamdată la primul volum, din publicaţia de documente privitoare la istoria Românilor, pe care o fac d-nii A. Veress, profesor în Cluj, şi E. Dăianu, plătindu-se jumătate preţul volumului după tipărirea primei coale, iar restul după primirea celor 400 exemplare abonate;

b) a se publicà în *Anale* scrierea d-lui Dr. Silviu Dragomir, profesor la Sibiiu: *Contribuţii privitoare la relaţiile bisericii româneşti cu Rusia în veacul XVII.*

— Propunerile Secţiunii se aprobă.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 23 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l Preşedinte *I. C. Negruzzi* zice: Domnilor Colegi, Văd în mijlocul nostru pe noul nostru coleg d-l Pompiliu Eliade. Il salut în numele Academiei şi-l rog să considere alegerea sa atât ca o recompensă pentru valoroasele sale scrieri trecute, cât şi mai ales ca o îmboldire pentru lucrări viitoare. Il felicit încă odată şi-i urez bună venire în cercul nostru.

D-l Pompiliu Eliade, membru corespondent, zice: Domnule Preşedinte, Fericit şi mândru de alegerea pe care Academia Română a făcut-o în persoana mea ca membru corespondent al Secţiunii literare, precum şi de cuvintele măgulitoare pe cari aţi binevoit a mi le trimite cu acest prilej, ţiu să vă exprim acì simţimintele mele de adâncă recunoştinţă.

«Academia Română a numărat adeseori, printre membrii ei activi şi printre membrii ei corespondenţi, personalităţi de o netăgăduită valoare ştiinţifică sau literară. Intru cât mă priveşte — fiind date şi micul meu talent şi numărul restrâns al lucrărilor mele literare până astăzi — nu pot privì această distincţiune ce mi se face decât ca un îndemn. Mulţumesc bărbaţilor de merit, cari întocmesc acest corp învăţat, de încrederea ce au în forţele mele. Mă voiu silì să fiu la înălţimea speranţelor ce se pun pe mine. Şi dacă nu voiu izbutì, vina va fi a mea singur; iar dacă munca mea viitoare va fi socotită într'o zi ca prielnică neamului nostru, meritul va revenì în cea mai mare

parte celor ce au știut să-mi insufle nouă forțe și să-mi arăte adevărata îndrumare a vieții mele literare, prin votul înălțător dat în ziua Sfinților Impărați Constantin și Elena.

«Trăească Academia Română!

«Trăească Românii din toate părțile, reprezentați în sânul acestei sfinte instituții a neamului!»

D-l *Dr. C. Islrati* cetește partea a doua și cea din urmă din comunicarea se despre: *Nicolae Densușianu — vieața și opera sa.*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

Dela Secțiunea istorică se primesc următoarele comunicări:

a) a ales pentru premiul Adamachi din 1917 subiectul: *Valurile (troianele), drumurile și cetățile romane din toate țerile locuite de Români.*

— Se iea spre cunoștință.

b) a se publică în *Anale*, cu schimbările arătate în raportul d-lui *Xenopol*, lucrarea d-lui I. Ursu despre: *Un manifest românesc tipărit cu litere latine al Impăratului Leopold I din anul 1701.*

— Propunerea Secțiunii se aprobă.

ȘEDINȚA DELA 24 MAIU 1912.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l Președinte *I. C. Negruzzi* cetește deciziunea Delegațiunii, prin care se propune anularea sumelor de lei 8.062,72 și lei 2.853,10, necheltuite din prevederile bugetului pe 1911—12; și acoperirea cheltuelilor trecute peste prevederile acelui buget de lei 7.373,31 și lei 1.525,50,

— Propunerea Delegațiunii se aprobă.

D-l *N. Quintescu* zice: Ridic în sânul Academiei o chestiune foarte delicată. Art. 61 din Regulamentul general prescrie că orice lucrare, care se cetește în ședințele publice și se publică în *Anale*, fie ea chiar a unui membru, trebue să treacă mai întâiu prin Secțiunea respectivă. Dispozițiunea este bună, dar de câțivà ani încoace nu s'a mai aplicat. Unii din colegi sunt de părere că lucrările membrilor nu pot fi supuse spre cercetare; alții însă sunt de părere contrarie, și eu cred că acești din urmă au mai multă dreptate. D-l Dr. Istrati ne-a cetit în ședințele publice de alaltăieri și ieri o expunere asupra operei lui Nicolae Densușianu, expunere în care d-l Quintescu

a admirat răbdarea şi munca d-lui Istrati, care a fost convins că cele scrise de către Densuşianu erau întemeiate. Ideile acestuia însă m'au pus în mare nedumerire, căci deslegarea problemelor înalte istorice se face numai pe baze ştiinţifice sigure. Expunerea d-lui Istrati ar urmà sa se publice în *Anale*, şi atunci întreb pe Academie, dacă se solidarizează cu ideile lui Densuşianu şi dacă iea răspunderea celor afirmate de el, întru cât tot ce se publică de Academie are pecetea aprobării ei. De aceea d-l Quintescu roagă să se însărcineze o Comisiune specială, sau Secţiunea respectivă, să cerceteze cuprinsul şi ideile lui Densuşianu şi să vadă dacă ele pot fi însuşite de Academie. Cer iertare d-lui Dr. Istrati şi să mă creadă că nu fac de loc chestiune personală.

D-l *Dr. C. I. Istrati:* Sunt două chestiuni puse în discuţie, una de principiu şi alta de fapt. In principiu, putem noi oare admite, ca un membru al Academiei să fie supus censurei în mijlocul Academiei? Eu cred că nu, şi de aceea contra acestui principiu eu am mai protestat şi altă dată. In adevăr aici, în sânul acestei Instituţiuni, suntem numai câţivà, şi ştim cine suntem. Că nu suntem în toate competenţi, o ştim de asemenea; dar când un coleg vine să comunice şi să analizeze, nu cu competenţă, dar cu bunul simţ şi cu armele ce-i dă cultura lui generală, o lucrare făcută de altcinevà dintr'un domeniu în care nu suntem specialişti, urmează oare că trebue să contestăm valoarea însăş a lucrării? De sigur, nu. In fapt, Densuşianu erà membru al Academiei, corespondent, nu activ, dar tot membru al Academiei. Acel om erà un specialist şi în urma lui a rămas o operă, care după mine e monumentală. Eu o studiez de aproape un an, consemnez cercetările mele şi vin aici, în mijlocul Domniilor-Voastre, şi vă arăt concepţia, ideile şi concluziunile lui, cari, pentru trecutul nostru şi pentru pământul pe care locuim, sunt atât de măreţe şi înălţătoare. In schimb, Domniile-Voastră contestaţi nu numai competenţa mea, pe care, recunosc, nu o am, dar nici un ignorant nu sunt, ci contestaţi chiar opera lui Densuşianu, pe care însă nu aţi cetit-o. Acest gânditor însă n'a scris numai această operă; el a scris multe altele încă, cari au fost de laudă şi a căror valoare reală n'a fost de nimeni contestată. Opera rămasă neterminată este din domeniul preistoric, unde nu se pot trage concluziuni ca în matematică. Acolo elementele de studiu sunt resturile de pe pământ, sunt legendele, este limba în prefacerea şi desvoltarea ei. Pe aceste elemente s'a bazat Densuşianu şi din ele şi-a făcut o ipoteză a lui şi a tras concluziuni. Eu zic că ipoteza aceasta e un adevăr; alţii zic că nu. Secţiunea istorică, secţiunea noastră competentă, să vadă ce este şi ce nu este adevărat în opera lui Densuşianu. Pe acest bărbat ales, pe acest om modest şi muncitor, pe acest fost coleg să nu-l

condamnaţi, când nu se mai poate apără, ci înaintea memoriei lui să ne închinăm cu toţii ca înaintea unui mare Român.

D-l *N. Iorga* zice că din Secţiunea istorică nimeni nu admite ideile lui Densuşianu.

D-l *Duiliu Zamfirescu* observă că chestiunea este mai complexă: pe de o parte dispoziţia art. 61 din Regulament, care prescrie ca lucrările ce sunt de cetit să treacă prin Secţia respectivă; pe de alta, dreptul unui membru al Academiei de a i se primì lucrările de plano, fără discuţie, fără censură. Art. 61 a căzut în desuetudine, căci mulţi membri au cetit aici lucrări, fără să fi trecut prealabil prin Secţiuni. Cu privire la dispoziţiunile acestui articol, eu sunt cu totul de părerea d-lui Dr. Istati, pentrucă a supune deliberării Secţiunilor lucrările unui membru, însemnează că el, ori de câte ori ar dorì să citească în şedinţe publice, de atâtea ori ar trebuì să fie reales membru. Nu mă unesc însă cu d-l Istrati, atunci când e vorba ca un membru dintr'o Secţiune să citească o lucrare de competinţa altei Secţiuni. Principiul să fie acesta: fiecare membru poate cetì fără control orice voeşte, însă numai din domeniul Secţiunii din care face parte. Acum, care ar fi soluţiunea practică a chestiunii ridicate de d-l Quintescu? Eu cred că ar fi bine ca d-l Dr. Istrati să accepte o comisiune, care să examineze, înainte de publicare, expunerea d-sale, ca fiind din materia altei Secţii decât a aceleia din care face parte.

D-l Preşedinte *I. C. Negruzzi* zice că soluţia o dă însuş Regulamentul. Cum că art. 61 prescrie examinarea prealabilă a comunicărilor, că el este căzut în desuetudine, da, aşà este; dar odată ce o lucrare a fost cetită în şedinţă publică, tot Regulamentul, art. 35, ne obligă să o publicăm. Prin urmare, expunerea d-lui Dr. Istrati va fi tipărită. In ce priveşte răspunderea Academiei pentru concluziunile lui Nicolae Densuşianu, ea este cu totul degajată, deoarece colegul nostru decedat erà foarte cunoscut prin scrierile şi lucrările sale; prin tipărirea comunicării d-lui Dr. Istrati, Academia nu iea nici o răspundere.

D-l *D. Onciul* întreabă în memoriile cărei Secţiuni se va publicà lucrarea d-lui Dr. Istrati: în acelea ale Secţiunii ştiinţifice, sau ale celei istorice?

D-l *I. Bianu* răspunde că fireşte în ale Secţiunii ştiinţifice, din care d-l Istrati face parte.

D-l *N. Iorga:* Dacă aşà stau lucrurile, cum s'a făcut că d-sale, cu trei zile înainte de a fi ales membru activ în Secţiunea istorică, i s'a refuzat de Secţiunea literară tipărirea unei lucrări în Memoriile acesteia?

D-l *I. Bianu* răspunde că precum şi celelalte lucrări arheologice ale d-lui Dr. Istrati s'au publicat în Memoriile Secţiunii ştiiţifice, tot asemenea şi aceasta se va publicà în aceleaşi Memorii. Chestiunea relevată de d-l

Iorga nu este identică cu cea de faţă: membrii corespondenţi sunt consideraţi, în ce priveşte lucrările lor pentru Academie, ca orice persoană străină, în înţelesul că totdeauna lucrările lor s'au supus şi se supun spre examinare Secţiunilor, din domeniul cărora fac parte acele comunicări. Faţă de ei n'a căzut şi nici nu poate să cadă în desuetudine art. 61 din Regulament; iar despre membrii activi se spune anume, că comunicările lor se fac Secţiunilor respective, adică din cari ei fac parte, şi prin urmare este logic ca să se publice în Memoriile acelor Secţiuni.

Dela Secţiunea ştiinţifică se primeşte propunerea de a se tipări în *Publicaţiunile Adamachi* scrierea d-lui D. Călugăreanu: *Acţiunea acizilor asupra substanţelor proteice.*

— Propunerea Secţiunii se aprobă.

D-l General *Gr. Crainicianu* aminteşte că discursul d-sale de recepţiune n'a fost încă pus la ordinea zilei şi propune ca să se hotărască pentru aceasta ziua de Marţi 29 Maiu.

D-l Preşedinte *I. C. Negruzzi* arată motivele cari au împiedicat fixarea ordinei zilei pentru discursul d-lui General Crainicianu şi este de părere să se aprobe ziua arătată de d-sa.

— Academia aprobă.

D-l Preşedinte *I. C. Nepruzzi* zice că, după Regulament, sesiunea ar trebuì să se termine mâine, Vineri, 25 Maiu. Atât pentru discursul d-lui General Crainicianu, cât şi pentru celelalte lucrări ce mai sunt de făcut, este necesar să prelungim sesiunea până Miercuri 30 Maiu.

— Academia aprobă prelungirea până la 30 Maiu.

D-l Preşedinte *I. C. Negruzzi* aduce la cunoştinţă că, după votarea legii prin care se pune la dispoziţiunea Academiei suma de 3.000.000 lei pentru clădirea localului de Bibliotecă, Delegaţiunea s'a ocupat de această chestiune, însărcinând pe d-l Bibliotecar I. Bianu să viziteze şi să studieze mai ales noul local şi instalaţiunile interioare ale Bibliotecii Regale din Berlin. Acest local se află în lucru de câţivà ani şi este aproape gata. Din studierea lui urmà să se găsească modul în care să se tragă cel mai mare folos din cunoştinţele adunate acolo, pentru construirea localului nostru. D-l Bianu a consemnat constatările d-sale într'un raport, după care Delegaţiunea a luat următoarele deciziuni:

«*a)* noua clădire a Bibliotecii să fie construită cu faţada paralelă cu calea Victoriei, în partea dinspre fund a terenului Academiei, la o depărtare de stradă care se va determinà pe teren, înainte de a se începe clădirea;

«*b)* Delegaţiunea aprobă propunerea d-lui Bibliotecar I. Bianu şi decide a se da d-lui Arhitect L. Mac Lean însărcinarea de a face planurile şi devizele pentru localul Bibliotecii Academiei, socotindu-se costul clădirii la 2.000.000 lei şi avându-se ca punct de plecare programul de lucrare arătat în memoriul adresat de Academie Guvernului, când a cerut fondurile necesare pentru clădire ;

«*c)* se va da numitului arhitect pentru facerea schiţelor, a proiectului definitiv, precum şi a divizului analitic drept onorar 77% din remunerarea totală de 4,30% din costul lucrărilor. D-l Arhitect va fi îndatorat a venì la Bucureşti, când va fi chemat de Academie, având să i se plătească deosebit ca cheltueli de călătorie costul drumului dela Berlin şi 100 (una sută) lei pe fiecare zi, cât va fi ţinut la Bucureşti. D-l Arhitect se îndatorează a face anteproiectul până în Octomvrie viitor, iar proiectul definitiv până în Aprilie 1913. In facerea planurilor d-l Arhitect este obligat a admite şi a face modificările cari i se vor arătà de Academie până la definitiva aprobare ;

«*d)* Delegaţiunea va supune aceste hotărîri ale ei la deliberarea plenului Academiei, după a cărei aprobare se vor face formalităţile necesare pentru aducerea la îndeplinire.»

D-l *General Crainicianu* vede cu mirare că se propune a se însărcinà un străin cu facerea planurilor şi a devizelor, pe când de obiceiu în asemenea împrejurări se instilue un concurs între arhitecţii români, căci constituesc astăzi un corp priceput şi destoinic. Cu arhitecţi străini s'au mai făcut la noi experienţe şi mai totdeauna nu s'a ajuns la un bun sfârşit. De aceea, d-sa este de părere ca întocmirea planurilor şi a devizelor, precum şi supravegherea executării, să se facă prin arhitecţi români.

D-l *Dr. C. I. Istrati* nu este de părerea d-lui General Crainicianu; e mult mai bine să ne adresăm la un arhitect străin, cu o condiţiune numai, să precizăm ce dorim dela el, să ştim clar ceeace îi cerem.

D-l *Duiliu Zamfirescu* are impresia că lucrul nu s'a studiat în deajuns, că e prea puţin vizitarea şi studierea unui singur local de bibliotecă; d-l Bianu ar fi trebuit să viziteze şi alte biblioteci şi din complexul tuturor să fi scos ceeace ne trebue nouă.

D-l *I. Bianu* dă următoarele explicaţiuni: După promulgarea legii, prin care Statul pune la dispoziţiunea Academiei 3.000.000 lei pentru clădirea localului Bibliotecii ei, m'am crezut dator, ca Bibliotecar, care am cea mai de aproape răspundere a colecţiunilor, să fac Delegaţiunii un raport, prin care am propus să se iea întâia măsură pregătitoare, anume aceea de a examinà lucrările Bibliotecii Regale din Berlin. Am indicat această bibliotecă, pentrucă cunoşteam aproape pe toate celelalte din Europa, începând dela a Muzeului Britanic şi a Universităţii din Halle, în cari s'au inaugurat construcţiunile depozitelor de cărţi în fier; apoi Biblioteca din Berlin are

marea însemnătate de a fi cea mai mare și cea mai nouă construcțiune de acest fel, concentrându-se într'însa toate perfecționările de dispozițiune și instalare, pe cari experiența și ingeniozitatea le-au adus în localurile de biblioteci din Europa și din America. Această bibliotecă este menită a fi cea mai mare din lume și cea mai perfect instalată; la ea se lucrează de opt ani și mai trebuesc încă doi ani până la terminare. Erà deci firesc că acolo trebuià să alergăm spre a luà informațiunile cele mai sigure și mai bune. Iată pentru ce am mers acuma numai la Berlin. Acolo am fost primit cu toată bunăvoința, atât de directorii bibliotecii, cât și de arhitecții cari conduc lucrările, și toți mi-au dat toate informațiunile, cari pot fi folositoare pentru punerea la cale a lucrării noastre. In raportul prezentat de mine Delegațiunii, am expus cu oarecari amănunte observațiile făcute și am arătat convingerea ce câștigasem, că cea mai sigură procedare, ca să întocmim un local de bibliotecă cu toate perfecțiunile de dispozițiune și instalare, este de a însărcinà cu facerea planurilor pe unul din cei trei arhitecți cari conduc lucrările Bibliotecii Regale din Berlin. Doi dintr'înșii, arhitectul-șef Adams și unul din arhitecții ajutori, fiind arhitecți ai Statului, nu pot primì lucrări particulare ; celălalt ajutor, arhitectul L. Mac Lean, fost arhitect al Statului, dar ieșit din această situațiune pentru a-și câștigà libertatea de acțiune și învoit ca arhitect-ajutor la Biblioteca Regală, este singur în pozițiune de a primì însărcinarea să facă planurile noastre. Arhitectul-șef Adams, care conduce dela începutul lor lucrările Bibliotecii din Berlin, a făgăduit în mod grațios tot ajutorul său pentru cel mai deplin succes al lucrării noastre. In aceste condițiuni, propuneam să se facă planurile, cu a căror executare urmează să se însărcineze un arhitect român, care să meargă la Berlin, unde să stea vreo două luni, lucrând la planuri alăturea cu arhitectul însărcinat cu facerea lor, spre a le cunoaște bine în amănunte, și să studieze soluțiunile date și rezolvirea problemelor de instalare în localul Bibliotecii Regale de acolo. Delegațiunea a găsit bun și practic acest mod de procedare, l-a aprobat și acum îl supune aprobării Academiei în ședință plenară. Procedarea cu concursul între arhitecți români sau aceea cu însărcinarea unuia, care să meargă să studieze câtevà luni chestiunile speciale de instalarea bibliotecilor, spre a face apoi planurile noastre, este cu totul nepractică ; s'ar pierde timp mult, s'ar face cheltueli mari, cu pericolul de a aveà în sfârșit un local cu scăderi, care să coste mult mai mult decât în modul arătat de mine. Aceste modalități s'ar puteà totuș adoptà, când ar fi vorba să se construească în țară mai multe localuri de acelaș fel, pregătindu-se pentru această lucrare specialiști ; cazul nostru este însă unic. Biblioteca Academiei va fi singură în țară în proporții așà de mari, pentrucă ea este menită a servì de mare bibliotecă națională, și ar fi periculos ca tocmai acest unic local în țară de

acest fel să nu fie făcut în condițiuni de cea mai deplină siguranță. Mai adaog că remunerarea, care mi s'a indicat, mi se pare foarte modestă față de acelea cari se obișnuesc la noi, mai ales pentru clădirile mari ale Statului și ale Instituțiunilor. Pentru aceste motive, cred că Academia va face bine, aprobând hotărîrea Delegațiunii.

D-l *Duiliu Zamfirescu* se bucură că a auzit explicările atât de clare ale d-lui Bianu. Doresc ca, pentru urmașii noștri, să rămâie în arhivele noastre un raport larg al d-lui Bianu și un referat-program, în care să se găsească în amănunte toate încăperile localului cu întrebuințarea lor. Observă apoi că din cei 4.30°/₀ asupra costului construcției se dau pentru devize și planuri 77°/₀, rămânând deci prea puțin pentru plata de supraveghere a execuției, pentrucă arhitectul, căruia se va da această însărcinare, trebue să fie un bun cunoscător.

D-l *I. Kalinderu* amintește că în ședința dela 11 Maiu 1910, discutându-se aceeaș chestie a localului, s'a ales o Comisiune compusă din d-nii: Bianu, Dr. Istrati, Maiorescu, Poni, Saligny, Sturdza și d-sa, care să studieze lucrul și să facă propuneri Academiei în timpul cel mai scurt. Ca membru al acestei Comisiuni, d-l Kalinderu s'a folosit de toate ocaziunile, ca, ori de câte ori a călătorit prin străinătate, să viziteze diferite clădiri de biblioteci mai nouă. Așà, a văzut biblioteca din Stuttgart, care este bine întocmită ca instalațiune; a văzut pe cea din Cluj, care de asemenea are o admirabilă instalațiune. Se găsesc acolo locuri rezervate pentru bărbații cari fac studii speciale, având la dispoziție cărțile necesare; este atelier de fotografie, legătorie de cărți, sunt anumite caziere, în cari familiile nobile și burgheze își depun spre păstrare și studiare actele de familie. Cu modul acesta, Ungurii au adunat cu dibăcie multe documente istorice. Exteriorul clădirii cam lasă de dorit. Forma exterioară este o chestie de educație artistică a publicului, și localul nostru ar trebuì să întrunească și această calitate. Dela Cluj d-l Kalinderu a luat mai multe fotografii, pe cari le-ar fi adus astăzi, dacă ar fi știut că se pune la ordinea zilei chestiunea localului. Inainte de Paști, d-sa a aflat că d-l Bianu va plecà la Berlin, și atunci și-a exprimat dorința că ar fi bine ca d-l Bianu să fie însoțit de un arhitect român, care să se inițieze bine asupra lucrărilor de acolo și care eventual să fie însărcinat cu supravegerea executării clădirii noastre. Acestea toate le-a făcut d-sa în credință că face încă parte din Comisiune. Observă însă că s'au luat deciziuni, fără ca această Comisiune să fie consultată. Nu zice că s'a făcut rău ceeace s'a făcut, dar dorește să știe dacă acea Comisiune mai există. In cazul că nu mai are ființă, se întreabă dacă nu este necesar ca ea să existe, întru cât Delegațiunea nu are un caracter de permanență și continuitate, cum ar aveà o Comisiune.

D-l *D. Sturdza* zice că din Comisiune, precum se vede, face și d-sa parte. La alegerea Comisiunii nu erà în țară, iar la întoarcere, în toamna anului 1910, a luat cunoștință de ceeace se făcuse în lipsa sa cu privire la localul Bibliotecii. Se credeà înainte că trebue să avem aici și Muzeul. D-sa a zis că preocuparea noastră toată trebue să fie numai localul de bibliotecă. In această ordine de idei, d-l Bianu a prezentat un lung raport, iar Delegațiunea a făcut o largă expunere către Maiestatea Sa Regele și către Guvern, rugând ca Statul să dea Academiei întreaga sumă necesară. In expunere, d-l Sturdza însuș a indicat, sub formă de proiect de lege, chiar sursa de unde s'ar puteà da banii și după acest tipar s'a făcut legea în chestiune. Cum vedeți deci, nu mai erà vorba de Comisiune, căci lucrurile luase altă cale, pe când la alegerea Comisiunii erà vorba ca Academia să dea o bună parte din fondurile necesare. Academia neavând însă fonduri, Comisiunea erà, așà zicând, în vânt. Acum este cu totul altcevà. După ce se vor întocmì planurile, ele se vor aduce aici și atunci Domniile-Voastre veți decide. In urmă vom găsì un arhitect român ca să execute. Cred că modul cum a procedat Delegațiunea este cel mai practic.

D-l *Duiliu Zamfirescu* zice că ar fi bine ca la facerea planurilor să se aibă în vedere și chestia așezării statuei lui Vasile Alecsandri.

D-l *I. Bianu* zice că legea este făcută anume pentru localul Bibliotecii; deci de bibliotecă trebue să ne ocupăm. D-l Kalinderu erà preocupat de arhitectul care să supravegheze lucrarea; dar d-l Bianu a prevăzut aceasta în raportul d-sale, din care citește unele părți. Arhitectul supraveghetor va fi Român.

D-l General *Gr. Crainicianu* crede că părerea d-lui Kalinderu, de a se mănțineà Comisiunea din 1910, este cea mai bună. Această Comisiune să facă Academiei propunerile, pe cari le va găsì mai nimerite.

D-l Președinte *I. C. Negruzzi* zice că, după primirea planurilor și devizelor, Delegațiunea împreună cu Comisiunea din 1910 va cercetà lucrările și se vor luà hotărîrile necesare.

D-l *I. Bogdan* cere închiderea discuțiunii, întru cât chestiunea este pe deplin lămurită prin cele spuse.

Discuțiunea se închide.

Se pun la vot cu apel nominal propunerile Delegațiunii:

Votează pentru 17 (d-nii: Bârseanu, Bianu, Caragiani, Gane, Naum, Negruzzi, Philippide, Quintescu, Bogdan, Erbiceanu, Iorga, Onciul, Sturdza, Sutzu, Antipa, Istrati, Simionescu); votează contra 6 (d-nii: Babeș, Crainicianu, Hepites, Saligny, Teclu, Zamfirescu) și o abținere (d-l Kalinderu).

— D-l Președinte anunță că propunerea Delegațiunii s'a aprobat.

ŞEDINŢA SOLEMNĂ DELA 25 MAIU 1912.

Preşedinţa **Maiestăţii Sale Regelui,** însoţit de **A. S. R. Principele Moştenitor.**

D-l Preşedinte *I. C. Negruzzi,* adresându-se Maiestăţii Sale Regelui, zice :

Sire,

Sunt trecuţi şapte ani, de când Maiestatea Voastră a făcut pentru ultima dată Academiei Române onoarea de a prezidà o şedinţă a ei. In primăvara trecută, o indispoziţie neaşteptată a oprit pe Maiestatea Voastră să ne facă vizita proiectată. Astăzi, cu voinţa lui Dumnezeu, pe deplin sănătos, Maiestatea Voastră a venit să ne dea o nouă dovadă de solicitudinea sa şi de interesul ce poartă acestui înalt institut de cultură.

Infiinţată în chiar anul suirii Maiestăţii Voastre pe tronul României, Academia a fost proclamată Institut al Statului prin legea din 29 Martie 1879. De atunci ea a propăşit din an în an; prin munificenţa Maiestăţii Voastre s'a făcut posibilă însemnata lucrare a dicţionarului etimologic al limbii române, care, după mai multe dificultăţi, se găseşte acum pe cale bună de înaintare.

Cu darurile Sale Maiestatea Voastră a îmbogăţit Biblioteca Academiei, devenită biblioteca ţerii prin legea din 11 Aprilie 1901, precum şi colecţiunile de documente istorice, de manuscripte, stampe, hărţi, portrete, monete, peceţi şi altele. Biblioteca şi colecţiunile au luat chiar proporţiuni aşà de mari, încât încăperile ei au ajuns neîndestulătoare şi sălile prea înguste pentru mulţimea râvnitorilor de învăţătură şi lumină. In anul acesta datorim în special stăruinţelor Maiestăţii Voastre importanta lege, prin care Statul pune la dispoziţia Academiei Române o sumă însemnată, cu care să clădească pentru biblioteca şi colecţiunile sale un palat demn de o ţară civilizată; va fi un monument mai mult în România, care va vorbì generaţiilor viitoare de strălucita domnie a Maiestăţii Voastre.

Sire, Academia, sub auspiciile Maiestăţii Voastre, se găseşte astăzi în stare de plină prosperitate. La multiplele şi bogatele ei premii se prezentă cea mai mare parte a scriitorilor naţionali mai însemnaţi; şcoalele ce întreţinem prin liberalitatea multor vrednici donatori progresează toate; un foarte mare număr de bursieri ai Academiei caută cu hărnicie, atât în şcoalele din ţară, cât şi în

altele renumite din străinătate, să-şi însuşească ştiinţele cele mai diverse, cu cari vor aduce Patriei servicii însemnate. Membrii Academiei lucrează în deosebitele lor ramuri şi sunt măguliţi că Maiestatea Voastră le-a făcut onoarea să cetească în întrunirile lor comunicări personale, pe cât de interesante, pe atât de erudite. Aceste comunicări, precum şi toate cuvântările ce Maiestatea Voastră a ţinut în Academia Română, s'au tipărit de curând într'un volum preţios pentru noi şi tot atât de preţios pentru istoria culturii româneşti.

Poporul a numit de mult pe întâiul său rege: *viteaz* şi *înţelept*, iar Academia Română îndrăzneşte să adauge la aceasta şi: *Carol cel Invăţat.*

Pentru fericirea poporului român, să trăiţi, Sire, mulţi ani în deplină sănătate; trăească M. S. Regina, trăească întreaga familie Regală!

Maiestatea Sa Regele binevoeşte a răspunde prin următoarea cuvântare:

Viu astăzi cu atât mai mare plăcere în mijlocul D-Voastre, cu cât un timp mai îndelungat a trecut, de când n'am mai putut luà parte la lucrările Academiei, ceeace nu M'a împiedicat totuş a le urmărì cu acel statornic interes ce Mă însufleţeşte pentru acest înalt Institut de cultură naţională.

In cursul anilor din urmă, mulţi din membrii Academiei au fost răpiţi, fără vreme, de soarta neîndurată, însă nouă puteri de muncă au fost chemate să le iea locul. O deosebită bucurie este pentru Mine că găsesc aici, la vechiul post de onoare, pe iubitul Secretar general al Academiei, pururea neobositul domn Dimitrie Sturdza, care după ce a slujit cu atâta râvnă Ţara şi Tronul mai bine de jumătate de veac, închină cu aceeaş dragoste verdea sa bătrâneţe cercetărilor istoriei naţionale, adăugând astfel încă un serviciu preţios pe lângă cele multe săvârşite în rodnica sa vieaţă.

Dintre bogatele şi variatele publicaţiuni, prin cari Academia în timpii din urmă a tras brazde nouă pe tărâmul studiilor economice, etnografice, istorice şi ştiinţifice, am văzut cu plăcere însemnate lucrări, cari vor luà un loc de onoare în literatura română.

Dar marea Mea dorinţă ar fi ca lucrarea Dicţionarului limbii române să se grăbească cât mai mult, spre a puteà aveà mulţumirea sufletească de a-l vedeà dus la bun capăt încă în zilele Mele.

Viul interes ce port pentru săvârşirea acestei opere, care poate

fi privită printre cele mai însemnate ce țara le așteaptă dela Academie, vă fi de sigur împărtășită de D-Voastre cu toții, căci trebuința neapărată a Dicționarului a fost recunoscută chiar dela înființarea acestui înalt așezământ de cultură, acum 46 de ani—și așà, prin grabnica și înțelepta lui alcătuire, veți răspunde unei vechi nevoi, adânc simțită de întreaga suflare românească.

Mulțumindu-vă din toată inima pentru caldele cuvinte și dragostea cu care totdeauna mă înconjurați, fac cele mai vii urări pentru propășirea însemnatelor voastre lucrări.

Maiestatea Sa acordă cuvântul d-lui Gr. Antipa.

D-l *Gr. Antipa* cetește discursul de recepțiune despre: *Cercetările hidrobiologice în România și importanța lor științifică și economică.*

Maiestatea Sa acordă cuvântul d-lui L. Mrazec.

D-l *L. Mrazec* cetește răspunsul la discursul d-lui Antipa.

Ridicând ședința, **Maiestatea Sa Regele** și **Alteța Sa Regală Principele Moștenitor** binevoesc a se întrețineà cu membrii Academiei.

ȘEDINȚA DELA 26 MAIU 1912.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l Președinte *I. C. Negruzzi* aduce la cunoștință că ieri Maiestatea Sa Regele i-a comunicat că va binevoì a prezidà ședința solemnă de Marți, la ora 5, pentru discursul de recepțiune al d-lui General Crainicianu.

Secțiunea științifică, prin procesul verbal al ședinței dela 26 Maiu, arată că a decis să propună alegerea de membru corespondent străin la acea Secțiune a d-lui Emmanuel de Martonne.

— Se decide a se pune la ordinea zilei în ședința de astăzi.

D-l *St. C. Hepites* cetește următoarea expunere, pe care s'a bazat hotărîrea Secțiunii:

«*Domnilor Colegi,*

«In anul acesta, la o ședință intimă a Academiei, membrul nostru corespondent d-l S. Mehedinți ne-a făcut o comunicare asupra unui învățat străin,

care se ocupă de multă vreme cu cercetări asupra pământului şi poporului nostru, geograful E. de Martonne.

«Lucrarea d-lui de Martonne, intitulată *La Valachie*, e cunoscută foarte bine la noi în ţară. Capitole întregi dintr'însa, cum sunt: Etnografia Valahiei, Vieaţa rurală, Satul, Ţăranul, Vieaţa economică, Agricultura, Industria, Oraşele, au atras atenţiunea chiar şi a profanilor asupra acestei merituoase cărţi.

«Tot în legătură cu poporul nostru, d-l de Martonne a publicat o hartă a *distribuirii populaţiei*, însoţită de un lung studiu, în Buletinul Societăţii Geografice Române. A mai publicat apoi în limba franceză şi chiar în Revista Română — d-l de Martonne cunoaşte destul de bine limba noastră — studii asupra *vieţii pastorale* şi în deosebi asupra aşà numitei «transhumanţe» (vezi d. p. Convorbiri Literare pe anul 1912).

«Teza sa asupra «*Evoluţiei Alpilor Transilvaniei*», precum şi alte studii asupra Carpaţilor, leagă strâns activitatea acestui învăţat de probleme privitoare la cultura noastră.

«In comunicarea făcută acum trei luni înaintea noastră de d-l Mehedinţi, ni s'a arătat că Facultatea de litere din Paris are în persoana d-lui de Martonne pe cel dintâiu profesor, care a dat ştiinţei geografice în Franţa vaza, de care această ştiinţă se bucură în Germania.

«In speranţă că învăţatul geograf francez va continuà şi va întărì şi mai mult legăturile sale cu pământul şi cu poporul românesc, am onoare a propune Secţiunii istorice a Academiei Române să-l aleagă membru corespondent al ei.»

«Secţiunea istorică admite această propunere.

«*I. Bogdan, C. Erbiceanu, D. Onciul, T. V. Stefanelli, D. Sturdza, M. C. Suţzu.*»

«Secţiunea ştiinţifică îşi însuşeste cu totul această propunere a Secţiunii istorice. Având însă în vedere specializarea în ramura ştiinţifică a d-lui Em. de Martonne, care s'a distins prin studii de geologie, propune Academiei, cu învoirea Secţiunii istorice, ca dânsul să fie ales membru corespondent străin la Secţiunea ştiinţifică.

«*Gr. Antipa, Dr. V. Babeş, Sp. Haret, St. C. Hepites, Dr. C. Istrati, Dr. G. Marinescu, N. Teclu.*»

Se procede la vot, al cărui rezultat este: votanţii 22; voturi pentru 22.

— D-l Preşedinte proclamă ales pe d-l Em. de Martonne membru corespondent străin la Secţiunea ştiinţifică.

Se procede la alegerea Secretarului general pe şapte ani (1912—1919).

Rezultatul votului este: votanţi 22. D-l *D. Sturdza* întruneşte 21 voturi.

— D-l Preşedinte proclamă pe d-l D. Sturdza reales Secretar general şi-i urează sănătate spre a puteà conduce lucrările Academiei cu acelaş devotament ca şi până acum.

D-l *D. Sturdza* : Mulțumesc pentru însărcinarea pe care mi-ați dat-o din nou și pe care cu greu o voiu puteà duce până la capăt, căci sunt prea înaintat în vârstă, ca să mai nădăjduesc că voiu împlinì acest nou period de secretariat. Făgăduesc însă că-mi voiu da, ca și până acum, toată silința ca să servesc această înaltă Instituțiune națională.

D-l Vicepreședinte *N. Quintescu* ocupă fotoliul prezidențial.

Se procede la alegerea Președintelui pentru anul 1912—13.

Rezultatul votului este : votanți 22. D-l *I. C. Negruzzi* întrunește 21 voturi, fiind și un bilet alb ;

D-l *N. Quintescu* proclamă pe d-l *I. C. Negruzzi* Președinte al Academiei.

D-l *I. C. Negruzzi*, ocupând fotoliul prezidențial, mulțumește pentru onoarea ce i se face prin această realegere și făgăduește că-și va da și de acum înainte silința de a contribuì cu toate puterile la bunul mers al Academiei.

Se procede la alegerea Vicepreședinților pentru anul 1912—13.

D-l Președinte înștiințează că d-l N. Quintescu, fiind de trei ani pe rând ales Vicepreședinte, acum nu este reeligibil.

Rezultatul votului este: d-l *N. Gane* întrunește 21 voturi ; d-l *I. Bogdan* 22 ; d-l *St. C. Hepites* 21.

— D-l Președinte proclamă pe d-nii *Gane*, *Bogdan* și *Hepites* Vicepreședinți pentru 1912—13.

La ordinea zilei se pune votarea bugetului pentru anul 1912—13.

D-l *I. Bianu* cetește proiectul de buget al veniturilor în sumă de lei 1.166.249,57.

— Necerând nimenea cuvântul, se pune la vot și se aprobă.

D-l *I. Bianu* cetește proiectul de buget al cheltuelilor în sumă de lei 1.165.793,17, fiind și un excedent de lei 456,40.

— Necerând nimenea cuvântul, se pune la vot și se aprobă.

— Se pune la vot bugetul în total, și se aprobă.

Dela d-l *A. Saligny* se primește o scrisoare, prin care demisionează din Comisiunea pentrù clădirea Bibliotecii.

— Academia respinge demisiunea d-lui Saligny.

Dela Secțiunea istorică se comunică hotărîrea de a se pune la concursul premiului Neuschotz din 1917 subiectul : *Istoria costumului la Români până la 1821.*

Secțiunea istorică aduce la cunoștință că totdeodată a hotărît ca subiectul: *Originile industriei țărănești ; împrumuturi și originalitate* să fie pus la concursul unui viitor premiu.

ȘEDINȚA DELA 28 MAIU 1912.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi.*

Dela d-nii P. Cerna și P. Mihăileanu se primesc scrisori de mulțumire, pentrucă li s'a acordat câte o parte din premiul Adamachi.

Dela Secțiunea istorică se primește propunerea de a se tipărì în *Anale* lucrarea d-lui N. Docan: *Memoriu despre documentele cartografice privitoare la răsboiul din 1787—1791.*

— Propunerea Secțiunii se aprobă.

Secțiunea literară, prin procesele verbale ale ședințelor dela 23, 26 și 28 Maiu, arată că a luat următoarele deciziuni:

a) A se tipărì în *Anale* scrierea d-lui Pericle Papahagi: *Din trecutul cultural al Aromânilor.*

— Deciziunea Secțiunii se aprobă.

b) A se amânà, spre a se discutà anul viitor, propunerea d-lui *I. Bianu* de a se face de Academie o ediție completă a scrierilor lui V. Alecsandri.

D-l General *Gr. Crainicianu* este de părere ca propunerea d-lui Bianu, care are toată aprobarea d-sale, să fie discutată în plen, și nu amânată, cum a hotărît Secțiunea.

D-l *Bianu* zice că hotărîrea Secțiunii, adusă înaintea plenului, poate să fie luată în discuțiune, dacă Academia crede folositor și nu este în acord cu propunerea făcută de Secțiune.

D-l *N. Quintescu* observă că Secțiunea nu a luat o deciziune definitivă asupra propunerii d-lui Bianu, asupra căreia și-a rezervat să discute și să hotărască în viitor. Niciodată plenul nu a luat în discuțiune chestiuni aduse înaintea Secțiunii și nerezolvate de ea. Discuția în Secțiune a fost mai largă decât cea arătată în procesul ei verbal. D-sa însuș a susținut și crede că nu trebue să se tipărească, între operele complete ale autorului, scrieri pe cari el nu le-a publicat, sau după ce le-a publicat odată, nu le-a mai reprodus în edițiile ulterioare. Valoarea unui scriitor stă în calitatea, nu în cantitatea operelor sale. De ce să mărim volumele tipărind sau reproducând scrieri, pe cari autorul nu le-a crezut vrednice de aceasta? Asemenea publicații s'au făcut pentru Eminescu, și desigur că autorul le-ar fi dezaprobat. D-sa stăruește ca plenul să lase chestiunea întreagă în descuțiunea Secțiunii, care va formulà propuneri asupra ei.

D-l *Dr. C. I. Istrati* aduce laude d-lui I. Bianu pentru inițiativa sa și regretă că Secțiunea literară n'a găsit timp să o studieze și să formuleze o deciziune asupra ei. Secțiunea ar fi trebuit să fi organizat adunarea între-

gului material al lui Alecsandri pentru realizarea propunerii d-lui Bianu. O lucrare ca aceasta nu aparţine numai Secţiunii literare. Precum Alecsandri aparţine neamului întreg, tot aşà îndatorirea de a publicà operele sale complete incumbă întregei Academii. La întrebarea dacă o asemenea ediţie trebue să cuprindă toate scrierile lui Alecsandri, şi bune şi slabe, d-sa răspunde: da, trebue să le cuprindă pe toate, căci acum, după 22 de ani dela moartea poetului, noi nu mai trebue să facem o alegere din operele sale, ci să le tipărim pe toate, ca să se vadă cum a evoluat poetul în mijlocul mediului social şi al împrejurărilor, în cari a trăit şi a scris. Natural, atât printre scrierile din tinereţe, cât şi printre cele scrise mai târziu până la bătrâneţe, sunt şi unele mai slabe. Acestea nu sunt însă de înlăturat, căci şi din ele se văd scânteile geniului din care au ieşit. In ce priveşte corespondenţa particulară, chestiunea este mai delicată, dar trebue să avem încredere că acei cari vor fi însărcinaţi să o publice vor aveà destul tact, ca să aleagă ce este de publicat şi ce nu. D-sa roagă Academia să admită chiar de acum propunerea d-lui Bianu şi să iea măsuri pentru pregătirea aducerii ei la îndeplinire.

D-l *D. Sturdza* zice că chestiunea nu priveşte numai Secţiunea literară, căci activitatea lui Alecsandri s'a întins asupra întregii vieţi a naţiunii; el a fost şi unul din oamenii politici cei mai însemnaţi. Crede că nu este bine să se amâne începerea lucrării peste un an, ci Academia să hotărască să se publice toate scrierile, fără teamă că culegerea nu va fi absolut completă. Aceste scrieri sunt adevăratul monument al lui Alecsandri, mai important decât cel care se va face din bronz sau din marmoră.

D-l *N. Quintescu* observă că d-sa n'a zis că ediţia operelor nu trebue să fie completă; crede însă că nu este în interesul poetului să publicăm tot ce a scris, chiar şi scrierile slabe, pe cari însuş autorul lor nu le-a crezut vrednice de a fi tipărite sau reproduse. Această procedare poate fi de folos filologilor, dar ediţia aceasta nu trebue să fie făcută pentru filologi. D-l Bianu spuneà că la toate popoarele se fac asemenea ediţii pentru scriitorii mari şi cità pe Göthe. Noi n'avem însă genii ca naţiile mari străine. De aceea Secţiunea a zis, prin graiul d-lui Zamfirescu, să nu publicăm scrierile cari n'ar face onoare numelui poetului.

D-l *D. Sturdza* zice că Alecsandri este cel mai mare poet al neamului românesc, şi ca poet naţional se poate comparà cu poeţii cei mai mari germani şi francezi. Nu se pot înlăturà dintr'o ediţie completă a operelor sale unele scrieri, cari ar fi mai slabe, sau în cari s'ar găsì vreun vers greşit. Este o ruşine că nu avem până acum o ediţie bună şi completă a lui Alecsandri. El a avut cea mai mare influenţă asupra situaţiunii politice din timpul său şi opere ca «Păcală şi Tândală», pe care el n'a reprodus-o în ediţiile

ulterioare, sunt scrieri de o importanţă capitală, cari trebue să fie aduse din nou la cunoştinţa publicului. Aşà s'au făcut ediţiile lui Göthe, Schiller, Lessing, din cari nimeni n'a înlăturat un singur rând.

D-l *A. Bârseanu* zice că propunerea d-lui Bianu a fost primită de Secţiune cu toată bucuria, căci s'a recunoscut că avem datoria atât faţă de autor, cât şi de popor, să dăm o ediţiune completă a lui Alecsandri. Nimeni nu s'a opus la realizarea acestei propuneri. S'a mers mai departe şi s'a discutat asupra modului cum este bine să se facă, unii membri susţinând să se publice toate scrierile, alţii să le aleagă numai pe acelea pe cari autorul le-a crezut vrednice de publicat. Asemenea s'a discutat şi asupra publicării scrisorilor, punându-se întrebarea, dacă este bine să se tipărească toate, sau numai cele literare. Discuţia nu s'a terminat în şedinţa dela 23, şi s'a continuat la 26; atunci s'a observat că bugetul erà votat şi că prin urmare nu se mai puteau prevedeà cheltuelile indicate în propunere pentru pregătirea lucrării. Din această cauză d-l Zamfirescu a cerut amânarea şi Secţiunea a primit-o. D-l Bârseanu crede că este bine ca Academia să iea hotărîrea principială, ca ediţia să fie făcută pentru anul 1921; să se lase însă Secţiţiunii grija de a discută şi hotărî până la anul modalitatea procedării.

D-l *I. Bianu* zice că idea acestei propuneri nu este numai a sa. S'au gândit şi alţii la necesitatea unei ediţii complete a scrierilor lui Alecsandri. Necesitatea unei asemenea ediţii a simţit-o d-sa mai ales la cursul de istoria literaturii, căci un număr însemnat de scrieri ale lui Alecsandri, publicate în revistele şi în ziarele timpului, n'au mai fost reproduse în ediţia autorului publicată la Socec. Poetul a ales şi a retipărit ce i-a plăcut; noi avem trebuinţă de mai mult: de toate scrierile lui, ca să-l putem cunoaşte, cum spuneà cu dreptate d-l Dr. Istrati, în toate manifestările geniului său. Dela 1840—1890, o jumătate de secol, Alecsandri a fost geniul radiant, care a reflectat durerile, bucuriile şi a dat avânturi naţiunii întregi. Alecsandri ocupă din această cauză în vieaţa noastră naţională un loc atât de mare, încât în opera lui se oglindeşte o jumătate de secol din vieaţa naţiunii. El trebue să fie cunoscut din toate scrierile lui şi de aceea toate trebuesc publicate. Secţiunea a discutat propunerea şi a hotărît să o amâne până la anul; în plen văd mai multe păreri de a se începe lucrul îndată. S'ar puteà găsì, cred, o soluţiune mijlocie, adică plenul să exprime voinţa sa, ca Secţiunea să nu amâne cu un an începutul lucrării, căci partea întâi este pregătirea ediţiunii prin stabilirea planului şi prin facerea unei liste cât mai complete de scrierile împrăştiate prin revistele timpului şi nereproduse în ediţia Socec.

D-l Peşedinte *I. C. Negruzzi* nu vede în Regulament piedeca de a se da

de plenul Academiei un vot, prin care Secţiunea literară să fie îndemnată a organiză chiar de acum pregătirea ediţiunii şi a ţineă plenul în curent cu lucrarea ei.

D-l *D. Sturdza* adaoge la cele spuse că s'a vorbit de lipsa de mijloace băneşti; dar acestea le avem, căci cheltueala trebue să se facă din sumele adunate pentru monumentul lui Alecsandri.

— Discuţia se închide şi Academia decide ca Secţiunea literară să fie însărcinată a publică o ediţie completă şi critică a scrierilor lui Alecsandri, începând pregătirea ei chiar în cursul anului.

c) Secţia literară, asupra cererii d-lui Per. Papahagi, de a fi însărcinat de Academie cu facerea unui dicţionar macedo-român, amână luarea unei deciziuni, până când d-l Papahagi va prezentă un specimen din lucrarea ce voeşte a întocmi.

— Deciziunea Secţiunii se aprobă.

d) Secţiunea literară a decis a tipări în publicaţiunea: *Din vieaţa poporului român* scrierea d-lui Tudor Pamfile: *Agricultura la Români* şi culegerea d-lui C. Rădulescu-Codin: *Ingerul Românului.*

— Deciziunile Secţiunii se aprobă.

e) Secţiunea literară anunţă că şi-a constituit biuroul pe 1912—13, alegând Preşedinte pe d-l *I. Caragiani* şi Vicepreşedinte pe d-l *A. Naum.*

— Se iea spre cunoştinţă.

Secţiunea ştiinţifică, prin procesul verbal al şedinţei dela 26 Maiu, arată că a luat următoarele deciziuni:

a) A fixat pentru concursul premiilor Năsturel din 1917 subiectul: *Climatografia României bazată pe observaţiunile până la finele anului 1910* şi Lazăr din 1917 subiectul: *Crustaceele din apele interioare ale României din punctul de vedere sistematic, faunistic şi biologic; descrierea şi figurarea tuturor speciilor şi varietăţilor, vieaţa şi raporturile lor faţă de mediul în care trăesc; distribuţiunea lor geografică.*

b) A ales în Comisiunile cari să examineze lucrările ce se vor prezentă în 1913 la următoarele premii:

— Lazăr, despre: *Starea ţăranului român,* pe d-nii: *Dr. V. Babeş, Dr. C. I. Istrati* şi *Dr. G. Marinescu.*

— Neuschotz, despre: *Cromatica poporului român,* pe d-nii: *Dr. C. I. Istrati, P. Poni* şi *N. Teclu.*

— Marele Premiu Năsturel pe d-nii: *Dr. V. Babeş, St. C. Hepites, Dr. C. I. Istrati* şi *L. Mrazec.*

c) Secţiunea şi-a constituit biuroul pe 1912 — 13, alegând Preşedinte pe d-l *N. Teclu* şi Vicepreşedinte pe d-l *Dr. C. I. Istrati.*

— Deciziunile Secțiunii se ieau spre cunoștință.

D-l *Dr. V. Babeș*, în lipsa d-lui *Dr. G. Marinescu*, cetește următoarea propunere pentru alegerea de membri onorari a d-lor Wilhelm Waldeyer și Pierre Marie.

«Profesorii Wilhelm Waldeyer, Rector și Profesor la Universitatea din Berlin, și Pierre Marie, Profesor la Facultatea de medicină din Paris, s'au distins prin lucrările lor remarcabile în domeniul histologic, anatomic, patologic și neurologic, precum și prin simpatia pentru Români, de care au dat dovezi în numeroase rânduri. Subsemnații își fac o datorie spre a-i propune membri de onoare ai Academiei Române.

«*Dr. Gr. Antipa, Dr. V. Babeș, Sp. Haret, St C Hepites, Dr. C. I. Istrati, Dr. G. Marinescu, N. Teclu* »

Apoi d-l Dr. *V. Babeș* cetește următoarea expunere :

«W. Waldeyer, născut la 1836, Profesor de anatomie patologică la Breslau, apoi de anatomie la Strassburg, dela 1883 vine la Institutul anatomic dela Berlin, Decan și de mai multe ori Rector al Universității din Berlin, membru, Secretar și Președinte de secțiune al Academiei de științe din Berlin.

«Lucrările sale despre ovar și ou, despre carcinom, despre desvoltarea dinților și a organului auzului, despre sistemul nervos, etc. au contribuit mult la cunoașterea organelor respective.

«Waldeyer este un amic activ al Românilor, pe cari îi primește cu deosebită preferință ca lucrători în Institutul său. Mai mulți colegi de ai noștri dela Facultate sunt elevii săi speciali. D-sa a venit în mai multe rânduri în România și la orice ocaziune, precum și în cele din urmă, ca delegat al Universității dela Berlin, a manifestat pentru Români și pentru știința română.»

Se procede la vot pentru alegerea d-lui W. Waldeyer.

Rezultatul votului este: votanți 19, voturi pentru 19.

— D-l Președinte proclamă pe d-l Waldeyer membru onorar al Academiei.

Se procede la vot pentru alegerea d-lui Pierre Marie.

Rezultatul votului este: votanți 19; voturi pentru 19.

— D-l Peședinte proclamă pe d-l Pierre Marie membru onorar al Academiei.

D-l *I. Bogdan*, în lipsa d-lui *N. Iorga*, Secretarul Comisiunii premiului Năsturel, cetește raportul acestuia asupra lucrării finale a Comisiunii, prin care se arată că premiul n'a fost acordat nici uneia din scrierile prezentate la concurs. In raport se cuprind aprețieri asupra a trei scrieri, cari fusese recomandate la premiare.

— Academia iea act de hotărîrea Comisiunii și decide :

a) Valoarea premiului Năsturel de 4.000 lei să se capitalizeze;

b) Părțile din raport, în cari se fac aprețieri asupra celor trei scrieri, să nu se publice.

Secțiunea istorică, prin procesul verbal al ședinței dela 28 Maiu, arată că a luat următoarele deciziuni:

a) A ales în Comisiunile cari să examineze lucrările ce se vor prezentà în 1913 la următoarele premii:

— Marele premiu Năsturel pe d-nii: *I. Bogdan*, *I. Kalinderu, D. Onciul* și *M. Sutzu.*

— Cuza, despre: *Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor*, pe d-nii: *I. Bogdan*, *N. Iorga* și *A. D. Xenopol*.

— Năsturel, despre: *Domniile române sub Regulamentul Organic*, pe d-nii: *N. Iorga*, *D. Onciul* și *A. D. Xenopol.*

b) Secțiunea și-a constituit biuroul pentru 1912—13, alegând Președinte pe d-l *D. Onciul* și Vicepreședinte pe d-l *M. Sutzu.*

— Deciziunile Secțiunii se ieau spre cunoștință.

ȘEDINȚA SOLEMNĂ DELA 29 MAIU 1912.

Președința **Maiestății Sale Regelui,** însoțit de **A. S. R. Principele Moștenitor.**

Maiestatea Sa Regele binevoește a da cuvântul d-lui General Gr. Crainicianu.

D-l *General Gr. Crainicianu* cetește Discursul de recepțiune: *Despre istoria organizațiunii armatei române.*

Maiestatea Sa Regele binevoește a da cuvântul d-lui *St. C. Hepites,* care cetește Răspunsul la Discursul d-lui General Crainicianu.

Ridicând ședința, **Maiestatea Sa Regele** binevoește a se întreținea cu membrii Academiei.

ȘEDINȚA SOLEMNĂ DELA 30 MAIU 1912.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l Președinte *I. C. Negruzzi* zice: In sesiunea pe care o închidem astăzi, Academia a premiat șase scrieri publicate și o sin-

gură lucrare asupra unui subiect pus la concurs de Academie. De câţivà ani constatăm cu părere de rău, că concurenţii se fac tot mai rari la premiile cu subiecte puse la concurs de Academie, deşì valoarea acestor premii este adeseori mare şi subiectele nu sunt greu de tratat. Academia doreşte ca tineretul studios să nu mai lase să-i treacă pe dinainte încurajări şi remunerări, pe cari ea ar fi foarte bucuroasă să le dea, şi speră că în anii viitori concurenţii la aceste premii vor fi tot mai mulţi.

Dintre cele patru premii cu subiecte specificate de Academie s'a dat premiul Adamachi de 5.000 lei singurei lucrări prezentate la concurs, asupra *Pelagrei*, ai cărei autori sunt d-nii Dr. A. Babeş şi V. Buşilă.

Cu atât mai mult creşte însă numărul concurenţilor pentru scrieri publicate. La premiul Năsturel de 4.000 lei s'au prezentat 11 autori cu 13 volume. Comisiunea specială a acestui premiu nu a găsit nici una din scrierile prezentate vrednică să i se dea premiul, a cărui valoare a rămas să se capitalizeze.

La premiul Adamachi de 5.000 lei, a cărui divizibilitate deschide porţile tuturor speranţelor, s'au prezentat 23 de concurenţi cu 27 volume. Secţiunea literară, care aveà să hotărască în acest an asupra acordării lui, a dat cea mai mare parte, 3.000 lei, poetului P. Cerna pentru valoarea superioară a *Poeziilor* sale. Celelalte 2.000 lei au fost împărţite pentru trei publicaţiuni, toate de cuprins clasic: d-lui P. Mihăileanu lei 1.000 pentru ediţia critică a *Fragmentelor latine* a doi scriitori romani de medicină; d-lui Eugeniu Dinescu lei 500 pentru traducerea sa din *Tragediile lui Sofocle*, şi lei 500 d-lor Pompiliu Păltănea şi Titu Dinu, cari împreună au tradus în versuri *Satirele lui Horaţiu.*

Intre concurenţii premiului Lazăr de 5.000 lei, Secţiunea ştiinţifică a găsit două lucrări de mare valoare: a d-lui Traian Lalescu: *Introducere la teoria ecuaţiilor integrale* şi a d-lui Aurel Vlaicu: *Aeroplanul Vlaicu.* Amândouă meritau să fie premiate, dar, premiul nefiind divizibil, Secţiunea a decis a-l acordà d-lui Inginer Vlaicu.

Premiul Hagi-Vasile de 5.000 lei, destinat a se da pentru scrieri privitoare la Comerţul român în trecut şi în prezent, a fost acordat de Secţiunea istorică singurului concurent, d-l I. Nistor, pentru lucrarea sa în limba germană despre: Relaţiile externe ale comerţului Moldovei în secolii XIV, XV şi XVI, scriere a cărei deosebită valoare ştiinţifică a fost arătată în raportul făcut de d-l coleg I. Bogdan.

Felicitez pe toţi domnii încoronaţi de Academia Română, în special

pe d-l Vlaicu, pentru succesele ce le-a dobândit pe un câmp de descoperiri atât de nou; felicitez pe d-nii Babeș și Bușilă, sperând că scrierile lor vor contribuì mult la dispariția sau rărirea și împuținarea teribilului flagel al pelagrei, care bântue populația noastră dela țară; trimit de departe felicitările Academiei d-lui Nistor la Cernăuți, unde suntem siguri va face la Universitate figură bună printre colegii săi de alt neam; felicitez cu dinadinsul pe d-nii Mihăileanu, Dinescu, Păltănea și Dinu, neputându-le aduce destule laude, că se ocupă cu dragoste de antichitatea clasică într'o epocă, când vedem cu părere de rău lățindu-se idea, că trebue să ne depărtăm de acest izvor veșnic limpede; felicitez în sfârșit pe poetul P. Cerna, ale cărui frumoase versuri înduioșează și generația mai tânără și pe cea mai bătrână și înalță sufletele tuturora.

Dau acuma cuvântul d-lor raportori, spre a cetì rapoartele asupra lucrărilor premiate.

In lipsa d-lui *Duiliu Zamfirescu*, d-l *I. Bianu* cetește raportul asupra volumului de *Poezii* al d-lui P. Cerna.

D-l *I. Caragiani* cetește raportul d-sale asupra scrierii d-lui Eugeniu Dinescu.

D-l *N. Quintescu* cetește raportul d-sale asupra scrierii d-lui P. Mihăileanu.

D-l *I. C. Negruzzi* cetește raportul d-sale asupra traducerii d-lor Pompiliu Păltănea și Titu Dinu.

D-l *Sp. Haret* cetește raportul d-sale asupra *Aeroplanului Vlaicu.*

D-l *I. Bogdan* cetește raportul d-sale asupra scrierii d-lui I. Nistor.

D-l *St. C. Hepites* cetește raportul Comisiunii speciale, compuse din d-nii: *Dr. Babeș*, *Dr. Istrati* și *Dr. Marinescu*, asupra lucrării în manuscris despre *Pelagră* a d-lor Dr. A. Babeș și V. Bușilă.

D-l Președinte *I. C. Negruzzi* zice că, terminându-se cetirea rapoartelor asupra scrierilor premiate, mai rămâne să se asculte expunerea d-lui Secretar general asupra lucrărilor din această sesiune.

D-l Secretar general *D. Sturdza* cetește următorul raport:

Domnilor Colegi,

Sesiunea anuală, ale cărei lucrări le încheiem astăzi, va rămâneà una din cele mai luminoase în memoria noastră și în analele Academiei; două din ședințele ei au avut onoarea de a fi prezidate de **M. S. Regele** și de **A. S. R. Principele Moștenitor**, adică de acela care prezidează de aproape o jumătate de secol la toată vieața și progresele patriei noastre, având lângă Sine pe Acela care va

aveà să prezideze, când va fi voinţa lui Dumnezeu, la continuarea operei providenţiale a marelui nostru Rege.

Judecând starea de astăzi după modestele începuturi dela cari am pornit şi după greutăţile prin cari am trecut, putem fi încredinţaţi că Academia Română se îndreaptă cu statornicie spre marele ei ţel: desvoltarea, răspândirea şi unitatea limbii şi a culturii naţionale. Este locul să recunoaştem acì, că pentru a ajunge unde suntem, n'a fost deajuns numai munca noastră şi a înaintaşilor noştri din această Instituţiune. Datorim starea înfloritoare, de care azi ne bucurăm, conlucrării directe şi indirecte a Maiestăţii Sale Regelui, Augustul nostru Suveran, Preşedintele de Onoare şi Protectorul Academiei, de numele Căruia este legată toată istoria înălţării neamului românesc în această jumătate de secol. Când această Instituţie va fi dat într'un viitor apropiat ţerii Dicţionarul limbii noastre, care este unul din scopurile pentru care ea a fost înfiinţată acum 46 de ani, vom datorì acea mare lucrare naţională tot solicitudinei şi înţeleptei iubiri de ţară a M. S. Regelui, precum datorim îndemnului şi puternicului Său sprijin ridicarea Academiei la treapta de institut de Stat şi asigurarea Bibliotecii şi a colecţiunilor noastre într'un local potrivit cu cerinţele ştiinţei moderne.

Din această cauză prezenţa M. S. Regelui şi a A. S. R. Principelui Moştenitor Ferdinand în mijlocul nostru, în zilele de 25 şi 29 Maiu, la şedinţele solemne pentru recepţiunea d-lor colegi Gr. Antipa şi General Gr. Crainicianu, a fost o adevărată sărbătoare, şi d-l Preşedinte I. C. Negruzzi a exprimat simţemintele sincere ale noastre ale tuturor prin frumoasa cuvântare ce a adresat M. S. Regelui.

Dintre şedinţele acestei sesiuni 9 au fost publice. Trei din ele au fost solemne: două consacrate discursurilor de recepţiune ale d-lor *Dr. Gr. Antipa* şi *General Gr. Crainicianu* şi una proclamării scrierilor premiate de Academie şi cetirii rapoartelor asupra lor.

Celelalte şedinţe publice au fost ocupate de comunicările ştiinţifice ale colegilor noştri activi şi corespondenţi.

Astfel în şedinţa dela 11 Maiu, d-l *N. Iorga* a dat cetire unei comunicări despre: *Insemnătatea ţinuturilor locuite de Românii de peste Prut pentru istoria Românilor şi folklorul românesc;* iar colegul nostru d-l *Dr. C. I. Istrati*, în şedinţa dela 16 Maiu, a cetit o comunicare despre: *Cetatea Hotinului.* D-l Dr. Istrati a mai ocupat două şedinţe la 22 şi 23 Maiu cu o comunicare despre: *Vieaţa şi opera lui Nicolae Densuşianu.*

Ședința dela 18 Maiu a fost consacrată comunicărilor d-lui *Dr. V. Babeș* despre: *Legăturile cari există între turbare, jigodie și unele boale infecțioase ale copiilor*; a d-lui *Sp. C. Haret* despre: *Pata cea mare roșie de pe planeta Jupiter* și a d-lui Dr. Em. Riegler, membru corespondent, despre: *Guta, răspândirea ei în populațiunea noastră, geneza și terapeutica ei.*

Eu însumi am cetit, la 4 Maiu, comunicarea despre: *Autoritatea faptului îndeplinit executat în 1866 de cei îndreptățiți.*

Alte comunicări mai scurte au mai făcut:

D-l *I. Kalinderu*, care a cetit în ziua de 9 Maiu o notă asupra scrierii d-lui Gabriel Millet, *Portraits byzantins.*

D-l *I. Bianu* care, în aceeaș ședință, a vorbit despre un poem politic, scris și tipărit în 1767-8.

D-l *M. C. Sutzu*, care a cetit, în ziua de 15 Maiu, o notă despre: *Pondul de plumb dela Perinthus.*

Ați aprobat, în ședința dela 5 Maiu, ca d-l *N. Iorga* să publice în colecțiunea de Documente istorice Hurmuzaki, în traducere și cu notele trebuitoare, un volum de *Acte grecești privitoare la istoria Românilor*, după diferitele publicații pe unde se află împrăștiate și după copiile și originalele aflătoare în colecțiunile Academiei.

De o însemnătate deosebită au fost deciziunile Domniilor-Voastre dela 5 și 17 Maiu, privitoare la începerea publicării în limbi străine a Buletinului Secțiunii istorice și al Secțiunii științifice, prin cari vom puteà aduce la cunoștința învățaților străini activitatea Instituțiunii noastre.

Ați hotărît, la 22 Maiu, a veni în ajutorul publicației de documente privitoare la istoria Românilor, întreprinsă de d-l A. Veress, prin abonarea a 400 exemplare.

In ședința dela 28 Maiu, ați decis ca Secțiunea literară să publice o ediție completă și critică a scrierilor marelui nostru poet Alecsandri, începându-se pregătirea ei chiar în cursul anului.

Comisiunea premiului I. Lecomte du Noüy v'a adus la cunoștință, în ședința dela 9 Maiu, felul cum s'a împărțit anul acesta premiul între elevii Școalei de arte frumoase din București; cu această ocazie ați aprobat introducerea mai multor modificări în regulamentul acelui premiu asupra modalităților și datei concursului.

Vi s'au adus de asemenea la cunoștință hotărîrile Secțiunilor și ale Comisiunii speciale a premiului Năsturel asupra lucrărilor

prezentate la concursul premiilor; iar rapoartele asupra operelor premiate vi s'au cetit chiar astăzi.

Secțiunile și Comisiunile speciale au supus cunoștinței Domniilor-Voastre subiectele hotărîte spre a se pune la concursurile premiilor pentru anii următori, și anume:

Secțiunea istorică:

Pentru premiul *Adamachi* din 1917 subiectul: *Valurile (troianele), drumurile și cetățile romane din toate țerile locuite de Români.*

Pentru premiul *Neuschotz* din 1917 subiectul: *Istoria costumului la Români până la 1821.*

Secțiunea științifică:

Pentru premiul *Năsturel* din 1917 subiectul: *Climatografia României bazată pe observațiunile făcute până la finele anului 1910.*

Pentru premiul *Lazăr* din 1917 subiectul: *Crustaceele din apele interioare ale României din punctul de vedere sistematic, faunistic și biologic.*

Comisiunea specială:

Pentru premiul *Dacia-România* din 1915, la care anul acesta nu s'a prezentat nici un concurent, s'a propus mănținerea aceluiaș subiect: *Istoria contractului de asigurare și în special a introducerii lui în România.*

Vi s'au adus la cunoștință Comisiunile alese de Secțiuni pentru judecarea lucrărilor ce se vor prezentà la premiile anului viitor.

Comisiunile alese de Domniile-Voastre în sesiunea generală trecută, precum și cele alese în cursul sesiunii acesteia, v'au prezentat rapoartele asupra lucrărilor cu cari au fost însărcinate.

In ziua de 2 Maiu ați ascultat și ați aprobat raportul *Comisiunii Fondurilor Ioan Fătu și Ioan Scorțeanu,* asupra lucrărilor din 1911—12, iar în Comisiunea pentru anul viitor ați reales pe d-nii: *Sp. Haret, I. C. Negruzzi* și *D. Onciul.*

In aceeaș zi vi s'a cetit și ați încuviințat raportul *Comisiunii financiare asupra conturilor anului bugetar 1910—11,* iar în Comisiunea pentru anul bugetar viitor ați reales pe d-nii: *Sp. Haret, Dr. C. Istrati* și *D. Onciul.*

In ședința dela 5 Maiu ați luat cunoștință de raportul *Comisiunii Fondului Adamachi,* dând aprobarea Domniilor-Voastre lucrărilor săvârșite în 1911—12, precum și propunerilor prezentate pentru

1912—13. Au fost realeși d-nii: *Sp. Haret* și *P. Poni* cari, împreună cu Secretarul general, să formeze Comisiunea anului viitor.

La 7 Maiu, *Comisiunea permanentă a Bibliotecii* v'a cetit raportul asupra lucrărilor săvârșite în cursul anului trecut, pe care l-ați încuviințat, după ce ați luat cunoștință de mersul îmbucurător al colecțiunilor noastre științifice și de măsurile de asigurarea lor, ce sunt pe cale a se luà.

In ședința dela 9 Maiu ați ascultat și aprobat raportul *Comisiunii Fondului Agarici* despre mersul Școalei de agricultură dela Moara-Grecilor pe 1911—12, și raportul *Comisiunii Fondului Tache Anastassiu* asupra lucrărilor săvârșite în anul trecut. Conducerea lucrărilor pentru 1912—13 ați încredințat-o d-lor *Gr. Antipa, St. C. Hepites* și *I. Kalinderu,* realeși în Comisiunea Fondului Agarici, și d-lor *St. C. Hepites, I. Kalinderu* și *P. Poni,* din nou aleși în Comisiunea Fondului Tache Anastassiu.

In ziua de 16 Maiu vi s'a cetit raportul *Comisiunii* alese de Domniile-Voastre *pentru examinarea lucrărilor făcute în cursul anului 1911—12,* și despre cari ați luat cunoștință din raportul de deschidere al sesiunii generale.

In aceeaș zi vi s'a cetit și a obținut aprobarea Domniilor-Voastre *raportul Comisiunii Fondului Otteteleșanu* asupra activității ei din anul trecut, și ați luat cunoștință cu bucurie despre prevederea în buget a sumei necesare pentru înzestrarea absolventelor Institutului. In Comisiunea pentru anul viitor ați reales pe d-nii: *St. C. Hepites, I. Kalinderu* și *I. C. Negruzzi.*

In ziua de 21 Maiu ați ascultat și aprobat raportul *Comisiunii Dicționarului,* din care ați văzut activitatea din ce în ce mai mare cu care se urmează această lucrare, a cărei situație financiară este asigurată prin generozitatea M. S. Regelui și bunăvoința Guvernului. Pentru anul viitor, ați încredințat din nou conducerea lucrărilor aceleiaș Comisiuni, alcătuite din d-nii: *St. C. Hepites, I. Kalinderu, T. Maiorescu, I. C. Negruzzi, N. Quintescu* și Secretarul general.

In ședința dela 19 Maiu ați luat cunoștință și ați încuviințat măsurile hotărîte de Delegațiune în cursul anului, de a se dărui Casei Școalelor o clădire cu un teren de 3.360 m. p. de pe moșia Moara-Grecilor ca să servească de școală, și comunei Radiana un teren de un hectar de pe moșia cu acelaș nume, pentru construirea unui local de școală.

Iniţiativa luată de acum câţivà ani, de a se face excursiuni în anumite localităţi din ţară, s'a continuat şi anul acesta. Astfel la 14 Maiu a fost organizată vizitarea vechei capitale Târgovişte, pentru vederea vechılor ei monumente istorice. La această excursiune au participat şi d-nii Mınistri C. C. Arion şi E. Pangrati.

Ţin să vă mai reamintesc că Instituţiunea noastră a fost invitată chiar în cursul acestei sesiuni să iea parte la mai multe sărbătoriri şi congrese ştinţifice, precum: la aniversarea a 250-a dela înfiinţarea Universităţii din Lemberg, în ziua de 29 Maiu; la inaugurarea statuei lui Cuza Vodă la Iaşı în zilele de 27 şi 28 Maiu; la al XVI-lea Congres al Asociaţiunii generale a medicilor din ţară în zilele de 29—31 Maiu.

La aniversarea Universităţii dın Lemberg s'a trimis scrisoare de felicitare, iar la serbările dela Iaşi aţi delegat pe d-nii: *I. Caragiani*, *N. Gane*, *A. Naum*, *P. Poni*, *I. Simionescu* şi *A. D. Xenopol* să reprezente Academia.

La 12 Maiu s'au împlinit *100 de ani dela naşterea fostului nostru coleg şi Preşedinte G. Bariţ*, căruia i se va ridicà un monument la Sibiiu, la care s'au asociat Academıa şi membrii ei. Cu această ocazie, d-l Preşedinte *I. C. Negruzzi* a amintit prin cuvinte călduroase meritele ilustrului sărbătorit pentru ştiinţa şi neamul românesc şi a prezentat în dar 6 scrisori originale (1839—46) de ale lui C. Negruzzi către G. Bariţ; iar eu am căutat să scot la iveală, prin câtevà cuvinte, activıtatea luì bogată şi luminoasă, precum şi vieaţa lui simplă şi curată, pentru care Bariţ poate să servească ca pildă vie de iubire de neam.

Tot atunci, gândindu-mă la un prilej de acelaş fel, care ar trebuì sărbătorit în Septemvrie, am amintit valoarea altui bărbat distins al naţıunii, Eudoxiu Hurmuzaki, membru al acelei familii dıstınse, care a făcut mari servicii în tımpurì grele pentru binele neamului nostru.

Amintesc acì un însemnat dar, menit să îmbogăţească şi să completeze colecţiunile noastre ştiinţifice: d-l General Woinovich de Belobreska, Directorul Arhivei de Răsboiu din Viena, ne-a oferit 120 foi hărţi militare ale vechılor Principate române şi o descriere a Olteniei din 1723 cu 12 vederi şi planuri în colori, ţinând la dispoziţia noastră şi alte hărţi spre reproducere pentru cercetări ştiinţifice.

Colegul nostru d-l *N. Gane* a dăruit şi d-sa un hrisov original dela Grigore Ghica, Domnul Moldovei, din 12 August 1775.

D-l Pericle Papahagi a dăruit 2 vase aromânești vechi cu inscripții pictate pe ele, vase găsite în Macedonia.

Dela d-l Nicolae Cavaler de Flondor s'au primit în dar două cărți vechi dintre cele mai rare, privitoare la istoria națională.

Pentru completarea locului vacant de membru activ în Secțiunea literară ați ales pe d-l *Barbu Delavrancea;* iar ca membru corespondent român pe d-l Pompiliu Eliade, și ca membru corespondent străin la Secțiunea științifică pe d-l E. de Martonne.

Ca membri onorari ați ales pe d-l C. C. Arion, actualul Ministru de Interne și de Instrucție, precum și pe d-nii W. Waldeyer și Pierre Marie.

Pentru lucrările Academiei în anul viitor ați votat bugetele și ați ales Delegațiunea compusă din d-nii: *I. C. Negruzzi* Președinte, *N. Gane, I. Bogdan* și *St. C. Hepites* Vicepreședinți.

Pe mine m'ați onorat din nou cu sarcina de Secretar general pe 7 ani (1912—19).

Incheind raportul de față, țin să mulțumesc încă odată din adâncul inimii colegilor cari au avut și de rândul acesta bunăvoința să-mi încredințeze grija lucrărilor Academiei, realegându-mă Secretar general. Această mare onoare o datoresc, știu, nu atât puterii de muncă pe care mi-a mai păstrat-o Dumnezeu la vârsta la care am ajuns, cât mai ales bunăvoinței cu care judecați iubirea statornică ce am avut și am pentru Academie și năzuințelor mele de a o ajută în desvoltarea ei.

Străbat cu gândul cei 41 de ani, de când sunt în acest învățat așezământ, și văd că am propășit mult. Bărbați mari ai neamului, mulți din ei membri ai acestei Instituți, mi-au dat pildă de urmat. Ei și-au împărțit întreaga lor vieață, închinată binelui public, între sarcinile Statului și preocupațiile științifice, dând precădere, după împrejurări, unora sau altora, fără să părăsească însă niciodată problema culturii naționale.

Dacă prin votul Domniilor-Voastre ați voit a răsplăti statornicia cu care am urmărit realizarea scopurilor Academiei și modul cum am căutat să susțin și să ajut orice muncă desfășurată pentru binele neamului și al Instituției noastre, pot spune și acuma că-mi voiu da toate silințele ca să respect bunele tradiții stabilite aci.

Terminând, d-l *D. Sturdza* dăruește Bibliotecii Academiei următoarele cărți:

a) *Biografia Principelui Carol Anton de Hohenzollern* de K. Th. Zingeler, apărută anul trecut în limba germană la Stuttgart şi Lipsca;

b) o broşură rară scrisă de Nicolae Sava Piccolo, Secretarul Generalului Paul Kisseleff, intitulată: *Paul Kisseleff et les Principautés de Valachie et de Moldavie* — broşură apărută la Paris în 1841 şi reprodusă la 1910 la Viena;

c) broşura *Aus den Papieren des Landammanns Aepli.* In această broşură sunt publicate câtevà scrisori privitoare la împrejurările în cari Aepli a dat pasaport şi a înlesnit în 1866 călătoria spre România a Principelui Carol de Hohenzollern, actualul nostru Rege.

D-l Preşedinte declară închisă sesiunea generală şi urează membrilor veniţi din afară un an fericit şi întâlnire veselă la sesiunea anului viitor.

SECȚIUNEA LITERARĂ

ȘEDINȚA DELA 13 IANUARIE 1912.

Membrii prezenți, după ce ieau cunoștință de lista cărților prezentate la concursul premiului Adamachi, ce este a se acordà în viitoarea sesiune generală, resping de *plano* dela concurs versurile pe câte o foaie volantă, cu titlul *Roma*, una de Căpitan G. Dumitrescu și alta de Silvia Căpitan G. Dumitrescu.

In urmă se procede la împărțirea între membri a celorlalte cărți, pentru facerea rapoartelor speciale, după cum urmează:

Adamescu (Gheorghe), Istoria literaturii române pentru școalele normale de învățători și învățătoare conform programului din 1910. București 1911 . . . . d-lui *I. Bianu*

Anghel (D.), Oglinda fermecată. București 1911 . . . » *N. Gane*

» Fantome. București 1911 . . . . » » »

Bănescu (N.), Viața și scrierile Marelui-Vornic Iordache Golescu. Bucăți alese din ineditele sale. Vălenii-de-Munte 1910. . . . . » *I. Bianu*

Botez-Gordon (G. V.), Petale. Versuri. Iași 1909 . . . » *D. Zamfirescu*

Cerna (P.), Poezii. București 1910 . . . . » » »

Ciotori (D. N.), Calèa robilor. Vălenii-de-Munte 1912 . » *N. Gane*

Dinescu (Eugeniu), Tragediile lui Sofocle traduse în versuri. Volumul III. Ajace, Trahinienele. Câmpulung 1910 . . . . » *I. Caragiani*

» Note explicative pe lângă Tragediile lui Sofocle. Volumul III. Câmpulung 1910. . . . . » » »

Eftimiu (Victor), Inșiră-te, Mărgărite... Poem feeric în două părți (4 acte). București f. a. . . . . » *A. Naum*

Gorun (Ion), Știi românește? Câteva observări asupra limbii, cum se scrie în vremea de față. București 1911. . . . . » *I. C. Negruzzi*

Hodoş (Nerva), Const. Golescu: Insemnare a călătoriei mele făcută în anul 1824, 1825, 1826. Bucureşti 1910.	d-lui	*A. Philippide*
Lecca (Haralamb G.), Poezii. Bucureşti 1911.	»	*A. Bârseanu*
Lungianu (Mihail), In sărbători. Bucureşti 1910 . . .	»	» »
Mihăileanu (Petre), Fragmentele latine ale lui Philumenus şi Philagrius. Bucureşti 1910	»	*N. Quintescu*
Oreste, Poezii. Bucureşti 1911	»	*A. Naum*
Pamfile (Tudor), Graiul vremurilor. Poveşti. Vălenii-de-Munte 1909	»	*A. Bârseanu*
» Feţi-Frumoşi de-odinioară. Poveşti. Bucureşti f. a.	»	» »
» Firişoare de aur. Povestiri şi legende din popor. Bucureşti f. a.	»	» »
» Sfârşitul lumii. După credinţele poporului român. Bârlad 1911.	»	» »
Pavelescu (Cincinat), Poezii. Bucureşti 1911	»	*D. Zamfirescu*
Păltănea (Pompiliu) şi Titu *Dinu*, Satirele lui Horaţiu, traduse din latineşte în metrul original şi însoţite de note explicative. Bucureşti 1911	»	*I. C. Negruzzi*
Rosetti (Radu D.), Razna... Note din călătorie. Bucureşti 1912	»	*I. Caragiani*
Stavri (A), Luminişuri. Iaşi 1910	»	*A. Bârşeanu*
Theodorian (Caton), La masa calicului. Nuvele şi schiţe. Bucureşti 1911	»	*N. Gane*

ŞEDINŢA DELA 17 FEVRUARIE 1912.

Luându-se în cercetare scrisoarea d-lui *N. Gane*, înregistrată la No. 100, prin care arată că starea sănătăţii nu-i permite a face rapoarte asupra tuturor celor patru cărţi cari i s'au dat de Secţiune, dintre cele prezentate la premiul Adamachi, şi cere să i se lase numai una sau două;

Secţiunea decide ca d-lui Gane să i se lase spre raportare numai: *Calea robilor* de D. N. Ciotori şi *La masa calicului* de Caton Theodorian, iar cele două volume de D. Anghel: *Fantome* şi *Oglinda fermecată* să fie date spre raportare d-lui *I. Bianu.*

ŞEDINŢA DELA 2 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *I. Caragiani.*

D-l *A. Philippide* ceteşte raportul următor asupra scrierii trimise spre a fi publicată în *Anale* de d-l Dr. N. Drăganu, profesor la Năsăud, despre: *Două manuscripte vechi*: *Codicele Todorescu şi Codicele Marţianu*:

«Manuscriptele cuprind bucăţi din Evanghelie, din tâlcul evangheliilor, crezul, apocrife religioase. D-l Drăganu face o descriere amănunţită a formei manuscriptelor, a scrisorii, a ortografiei lor; le compară cu manuscrise şi tipărituri din secolele XVI, XVII, din punct de vedere al cuprinsului, şi ajunge la anumite rezultate în privinţa vârstei lor şi a dependenţei unul de altul, ori faţă de alte manuscrise şi tipărituri. D-l Drăganu dă apoi transcrierea Codicelui Todorescu în întregime şi a Codicelui Marţianu în parte.

«Lucrarea d-lui Drăganu este cât se poate de importantă şi ar fi de dorit să se publice în *Analele* Academiei Române.

«Am de făcut câtevà observaţii:

«Mai întâiu de toate, voiu observà că expunerea nu e totdeauna destul de clară, astfel că lectorul se pierde în nămolul de membre ale uneia şi aceleiaş propoziţii, despărţite prin linioare. Să se compare, de pildă, paginele 4, 40, 44, 216, unde am încercat să procur oarecare lămurire, înlocuind unele linioare prin paranteze. Incurcătura se măreşte prin faptul că adeseori se întrebuinţează termini improprii. (Compară, de pildă, următoarele locuri, pag. 6: «Nici unul din cele trei texte amintite nu e o copie de pe celălalt.» Nu se poate zice *celălalt* despre *două* texte; — pag. 47: «*t* nu se variază cu *d*». Adică *nu se pune t în loc de d, şi viceversa;* — pag. 167. Vorbind despre faptul că în Codicele Sturdzan scriitorul Codicelui a uitat într'un loc să separe destul de lămurit două texte unul de altul, d-l Drăganu se exprimă astfel: «A uitat să indice amalgamarea a două texte diferite». Ba tocmai a *indicat* amalgamarea, le-a amalgamat! La acestea se mai adaoge faptul că d-l Drăganu uită pe ici, pe colea să scrie unele cuvinte. (Compară următoarele locuri, pag. 210: «*să* de la conjunctiv se scrie când *se*». S'a uitat să se adaoge *când să;* — pag. 213: «*u* s'a omis probabil în original, *l* fusese aruncat deasupra cuvintelor». S'a uitat *pentrucă* înainte de *l*.»). In sfârşit câteodată greşita punctuaţie, adăogându-se la lungimea extraordinară a propoziţiei, te obligă să ceteşti de mai multe ori, până să ajungi la înţeles. De pildă la pag. 166 zice d-l Drăganu următoarele: «Apoi, tocmai fiindcă fragmentul III. al popii Gligore, care cuprinde «Intrebarea creştinească», este lipsit, ca şi fragmentul IX. (predica «Zise Domnul»), de rotacizm, fiind copii de pe texte cu limbaj nerotacizat, tractează d-l Procopovici prea vitreg faţă de celea trei forme rotacizate din «Cugetări în

oara morţii» pe *ciri* din notiţa originală dela sfârşitul fragmentului III. când zice că «nu putem susţinea pe baza acestui singur exemplu că Măhăcenii mai aveau pe vremea aceia rotacizmul în graiul lor.»

«La prima lectură eu am crezut că d-l Drăganu zice că «d-l Procopovici tractează prea vitreg faţă de cele trei forme rotacizate», şi nu înţelegeam cam ce poate să fie aceasta că «cineva tractează prea vitreg faţă de nişte forme oarecare». Tocmai târziu m'am dumerit că membrul de propoziţie «faţă de cele trei forme rotacizate din Cugetări în oara morţii» trebuià pus între virgule, astfel că verbul *tractează* are ca obiect drept pe *ciri*. In schimb pentru ce *puncte* după cifrele latine? Pentru ce apoi *punctul* de după III ţine loc şi de *virgulă* înainte de *când?*

«Din cauzele expuse mai sus lectorul, aşteptându-se la fiecare moment să dea peste termini improprii, uitări de cuvinte, punctuaţie defectuoasă, înţelege ori greşit ori greu, chiar când nici termini improprii nu-s, nici uitări de cuvinte nu-s, nici punctuaţie defectuoasă nu este.

«La pag. 164 se citează: «Analele Academiei Române l. c. pag. 100 şi 101.» Şi acel *l. c.* se găseşte tocmai mai sus la pag. 14: «N. Iorga, Analele Academiei Române, ser. II, t. XXVIII, Memoriile Secţiunii literare.» — La pag. 167 s'a pus indicele 1), pentru a trimite la locul unei citaţii, dar locul citaţiei s'a uitat să se dea.

«La pag. 36 d-l Drăganu zice:» Litera ѧ se confundă cu ѫ.» Dar din transcrierea d-sale se vede că se confundă şi cu ѫ.

«La pagina 51 argumentarea nu este clară. D-l Drăganu vrea să arate că motivul care l-a făcut pe Hasdeu să creadă (Cuvinte din bătrâni II 380), că vorbele «roditoarea nu ai mitrece a lu dumnezeu» ar fi însemnând «roditoarea nu ai mătrice (genitrix non-habes-matricem) a lu dumnezeu», ar fi următorul: Hasdeu îşi închipuià că forme din Codex Sturdzanus ca *ce-u răstignit*, *se-u sculat*, *ne-u spus*, *te-i ivitu*, etc., sunt provenite prin afereza lui *a*, în vreme ce (după d-l Drăganu) ele sunt provenite prin prefacerea lui *ea* în *e*. Non liquet.

«Nice varo[şi] nece kélfeţi» de pe fila 148 a Codicelui Marţianu, despre care se vorbeşte la pag. 209, trebue cetit «nice păroşi nece kéleşi».

«La pag, 177 zice d-l Drăganu: «Studiu asupra singuraticelor cuvinte şi peste tot a particularităţilor de limbă, care se pot întâlni în el [Codicele Todorescu], nu vom face, căci dela aceasta ne dispensează studiile şi notiţele foarte amănunţite şi pline de erudiţie ale lui Hasdeu, etc.» *Ba acele studii nu trebue să-l dispenseze de fel pe d-l Drăganu de a ne face cunoscute particularităţile de limbă ale Codicelui Todorescu şi ale Codicelui Marţianu.* Colaţionările făcute de d-sa între diferitele manuscripte şi tipărituri vechi româneşti şi concluziile trase de d-sa asupra filiaţiunii şi asupra vârstei manuscriptelor sunt, ca toate colaţionările şi filiaţiunile făcute de alţii înaintea d-sale, foarte provizorii.

Ceeace este într'adevăr pozitiv este limba manuscriptelor, şi această limbă trebue să ne-o facă d-sa cunoscută în caracterele ei specifice, ori măcar în caracterele ei deosebitoare de limba actuală, oricât de mult limba din Codicele Todorescu şi Marţianu ar sămănà cu limba celorlalte manuscripte vechi; iar la sfârşitul lucrării d-sale ar trebuì să facă un indice, în care să se cuprindă toate cuvintele, cari au alt schelet, ori alt înţeles decât acele din limba actuală.»

— Secţiunea aprobă concluziunile raportului şi hotăreşte ca lucrarea să fie înapoiată autorului spre a face într'însa îndreptările arătate în raport.

D-l *A. Bârseanu* ceteşte raportul său asupra manuscrisului trimis spre publicare: *Vremuri înţelepte, povestiri şi legende româneşti*, adunate de d-l Dumitru Furtună.

«Manuscrisul acesta cuprinde 37 povestiri, cele mai multe snoave şi legende. In unele din ele se ilustrează vreun proverb sau altă zicătoare poporală, altele explică originea vreunei credinţe poporale, iar altele au de scop a procurà câtevà momente de veselie. Cele mai multe au fost adunate în Moldova de sus din judeţele Dorohoiu şi Botoşani; una-două din Tutova şi Iaşi. La fiecare povestire autorul însemnează persoana, dela care a auzit-o, localitatea de unde este această persoană şi, în multe cazuri, etatea povestitorului sau povestitoarei.

«Povestirile cuprinse în acest manuscris sunt în general vioaie, originale şi interesante. Multe sunt aşà de bine scrise, încât îţi aduc aminte vioiciunea şi hazul poveştilor lui Ioan Creangă. Stilizarea este fluentă şi corectă, — natural cu oarecare coloratură moldovenească. Expresii neclare sau căutate abià dacă am aflat : una în povestirea «De-ale strigoilor» (pag. 115), unde s'a omis un cuvânt (predicatul) şi două-trei în «Cuvânt înainte» (pag. 2, unde aflăm expresia căutată şi nepotrivită: «*recele capac* al sicriului» şi cuvintele neclare: «simţul credinţei adânci, *a* cinstei şi *a* dreptăţii şi a *cunoştinţei pe unde a mers*», şi propoziţiunea : «Iar în ele (în povestiri) noi vedem nişte copii, cari trebue înfăşaţi, îngrijiţi şi crescuţi cu dragoste spre a se puteà bucurà şi *ei* (?), la rândul lor de o *gloată* (?) sănătoasă şi mândră, plăcută şi lui Dumnezeu şi oamenilor»).

«Neologisme încă dacă am aflat două sau trei (pag. 48 «*supraveghià*» ; pag. 138 «*voce* schimbată»).

«Dintre provincialisme câtevà sunt explicate, altele ar trebuì explicate neapărat, ca să poată fi înţelese şi de cetitorii din alte părţi. Astfel sunt: *amilduit* (pag. 5), dăduse *otrocol* (pag. 11), *cimotia* (pag. 14), *gajbăniţa* (dto), *stănog* (pag. 15), *vârciog* (pag. 17 ; poate «cârciog»); *a bate în scripţi* (pag. 17), *ţuhal* (de galbini, pag. 23), *gade* («cu gadele 'n sus», pag. 27), *milian* («lăsaţi

milienilor», pag. 28), *plită*, (pag. 39), *bâtlagă* (dto), *a îmbucărì* (pag. 45), erà la *şleah* (pag. 49), mi-au făcut *şoptaua* (safteaua? pag. 52), *gogolit* (pag. 62), *izărăsc* (pag. 63), *bolohănesc* (pag. 66), a se *şupurì* (pag. 69), *ciorobotesc* (pag. 69), *buntesc* (... «la drum», dto), *pârhaiţa* (dto), *bascucura* (pag. 70), *a întruchinà* (pag. 71), *gigât* (... «la trup», pag. 72), *miroznă* (pag. 72), cu *hurta* (cu ridicata, pag. 77), *pleşcat* (...«la cap» dto), *gabja* (pag. 90), *corcolesc* (pag. 90), *a se corcolì* (pag. 122), *veleat* («trăeşte ca 'n veleat», pag. 97), *robace* («femee *robace* la treabă», (pag. 118), *laidac* (dto), *hâra* («druc cu capul de-a hâra», dto), *îndobresc* (pag. 120), *cahlă* (pag. 122), *a se luà cu ziua târgului* («Moşneagul se luase cu ziua târgului şi aţipise», dto), *şomultoc* (pag. 136), *felezăù* (pag. 137), *a felezuì* («a felezuì din coadă», pag. 144), *durducan* (pag. 145), *a buginì* (dto), *pop* («un pop din mijlocul casei», pag. 152).

«Explicându-se şi aceste cuvinte şi expresiuni, sunt de părere ca lucrarea d-lui D. Furtună să se publice în colecţiunea: «Din vieaţa poporului român».

— Concluziunile raportului de a se tipărì lucrarea în publicaţiunea: *Din vieaţa poporului român* se aprobă, punându-se în vedere autorului, ca la sfârşitul publicării să facă un glosar, în care să explice cuvintele şi locuţiunile dialectale sau rare.

ŞEDINŢA DELA 5 MAIU 1912

Preşedinţa d-lui *I. Caragiani.*

Secţiunea procede la desemnarea persoanei, care să fie propusă plenului spre a fi aleasă în locul rămas vacant în Secţiune prin încetarea din vieaţă a răposatului I. Puşcariu.

— In urma discuţiunilor urmate, se decide cu şase voturi pentru, contra trei, a se propune la alegere d-l Barbu Delavrancea.

ŞEDINŢA DELA 12 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *I. Caragiani.*

Se procede la cetirea rapoartelor asupra cărţilor prezentate la premiul Adamachi.

D-l *I. C. Negruzzi* ceteşte raportul despre scrierea d-lui Ion Gorun, *Ştii româneşte?*

— Concluziunea raportului, propunând premiarea lucrării, se decide a se rezervà pentru votul final, premiul fiind divizibil.

D-l *Al. Philippide* citește raportul său despre scrierea d-lui Nerva Hodoș, *Constantin Golescu*, etc.

— Concluziunea raportului de a nu se premià scrierea se primește.

D-l *N. Gane* cetește raportul despre scrierea d-lui Caton Theodorian, *La masa calicului.*

— Propunerea de a nu se acordà premiul se aprobă.

D-l *N. Gane* cetește raportul său asupra scrierii d-lui D. N. Ciotori, *Calea robilor.*

— Concluziunea raportului de a nu se premià se aprobă.

D-l *A. Naum* cetește raportul său despre scrierea: *Poezii* de Oreste.

— Propunerea de a nu se premià se admite.

D-l *A. Bârseanu* cetește raportul său asupra scrierii d-lui M. Lungianu, *In sărbători.*

— Propunerea de a nu se acordà premiul se aprobă.

D-l *A. Bârseanu* cetește raportul său asupra scrierii H. G. Lecca, *Poezii.*

— Concluziunea de a nu se acordà premiul se primește.

D-l *I. Bianu* cetește raportul său asupra scrierii d-lui G. Adamescu, *Istoria literaturii române pentru școalele normale.*

— Propunerea de a nu se premià se aprobă.

ȘEDINȚA DELA 15 MAIU 1912.

Președința d-lui *I. Caragiani.*

Se continuă cetirea rapoartelor asupra cărților prezentate la premiul Adamachi.

D-l *A. Naum* cetește raportul său asupra poemului feeric: *Inșiră-te, Mărgărite* de Victor Eftimiu.

— Concluziunile raportului de a se da autorului o parte din premiul Adamachi se rezervă pentru votul final.

D-l *I. C. Negruzzi* cetește raportul său despre: *Satirele lui Horațiu*, traduse în metrul original de Pompiliu Păltănea și Titu Dinu.

— Concluziunile raportului pentru premiare se rezervă la votul final.

D-l *A Bârseanu* cetește raportul său despre cele patru volume ale d-lui Tudor Pamfile.

— Concluziunea raportului de nepremiare se primește.

ŞEDINŢA DELA 19 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *I. Caragiani.*

D-l *I. Caragiani* ceteşte rapoartele sale asupra scrierilor d-lor Radu Rosetti, *Razna*, şi E. Dinescu, *Tragediile lui Sofocle*, traduse în versuri, vol. III.

— Concluziile rapoartelor sunt pentru premiare.

D-l *Duiliu Zamfirescu* ceteşte rapoartele sale despre: P. Cerna, *Poezii* şi Cincinat Pavelescu, *Poezii.*

— Amândouă rapoartele conchid la premiare.

D-l *I. Bianu* ceteşte rapoartele sale despre scrierile: N. Bănescu, *Viaţa şi scrierile Marelui Vornic Iordache Golescu* şi D. Anghel, *Fantome* şi *Oglinda fermecată.* Concluziile sunt pentru premiarea ambilor autori.

D-l *A. Bârseanu* ceteşte raportul său despre: A. Stavri, *Luminişuri* şi conchide la premiare.

Constatându-se că d-l *N. Quintescu*, fiind împiedecat de boală, nu a putut venì la şedinţă, nici trimite raportul asupra scrierii d-lui P. Mihăileanu, *Fragmentele latine ale lui Philumenus şi Philagrius*, d-l *Philippide* arată cuprinsul şi valoarea însemnată a acestei lucrări, conchizând că ea merită să fie premiată. La această părere se asociază şi d-l *I. Bianu*, spunând că lucrarea d-lui Mihăileanu este cea dintâi lucrare de filologie clasică, făcută la noi, în cele mai bune condiţiuni ştiinţifice.

Se procede la împărţirea premiului Adamachi şi se constată că sunt 10 autori propuşi pentru a fi premiaţi, pe când Regulamentul admite împărţirea premiului numai între 5 concurenţi, dându-se fiecăruia o parte de cel puţin 500 lei.

In urma discuţiunilor urmate, se decide ca premiul Adamachi să fie împărţit după cum urmează:

a) d-lui P. Cerna 3.000 lei,

b) d-lui P. Mihăileanu 1.000 lei,

c) d-lui E. Dinescu 500 lei,

d) d-lor P. Păltănea şi Titu Dinu 500 lei.

D-l *Duiliu Zamfirescu* zice că, prin alegerea de astăzi a d-lui Barbu Delavrancea ca membru activ, a devenit vacant un loc de membru corespondent român şi d-sa propune spre a fi ales în acest loc pe d-l Pompiliu Eliade.

— Secţiunea primeşte în unanimitate această propunere şi roagă pe d-l Zamfirescu să redacteze expunerea titlurilor candidatului, care urmează să fie prezentată plenului.

Se procede la alegerea Comisiunii, care va examină lucrările ce se vor prezentă la premiul Adamachi din 1913 despre: *Superstiţiile poporului român.* — Sunt aleşi d-nii *A. Bârseanu, I. Bianu, Al. Philippide.*

Secţiunea alege pe d-nii *I. Bianu, Barbu Delavrancea, I. C. Negruzzi* şi *Duiliu Zamfirescu* spre a face parte din Comisiunea Marelui Premiu Năsturel din 1913.

ŞEDINŢA DELA 23 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *I. Caragiani.*

D-l *Al. Philippide* ceteşte raportul său despre lucrarea d-lui Pericle Papahagi: *Din trecutul cultural al Aromânilor*, conchizând să se publice în *Anale*, după ce mai întâiu autorul îşi va revedeà manuscrisul din punctul de vedere al greşelilor de limbă însemnate de d-l Philippide:

«D-l Papahagi vrea să probeze că şi la Românii din Tesalia şi Epir, nu numai la cei din Albania (Muscopolie), s'a cultivat limba românească în secolele XVIII şi XIX. Argumentele le scoate din starea culturală şi materială înfloritoare a satelor din Pind (în special a localităţilor Aminciu şi Călarli), din lupta patrioţilor greci contra limbii române, şi mai ales dintr'o inscripţie macedo-română de pe un vas din Călarli, de acum cel puţin o sută de ani. Cu această ocazie d-sa vorbeşte despre coloniile aromâne din Austria, despre starea aproape independentă a Aromânilor din Pind până la Ali Paşa, despre cultura Aromânilor şi încheie cu o interpretare a inscripţiei de pe vasul pomenit şi cu etimologia numelui localităţii Călarli. Studiul d-lui Papahagi este interesant şi ar trebuì să se publice în *Analele* Academiei, după ce mai întâiu va binevoì să-şi revadă manuscriptul din punct de vedere al greşelilor de limbă, pe cari le-am însemnat în manuscript.»

— Concluziunea raportului se aprobă.

D-l *I. Bianu* ceteşte următoarea propunere:

«Academia Română are menirea de a ţineà cârma desvoltării culturale a neamului şi de a da înalte judecăţi definitive asupra fruntaşilor cari, prin gândirile şi simţirile lor spuse în formele frumoase ale limbii noastre, au luminat şi au încălzit sufletele generaţiunilor trecute şi le-au dat avânt spre progres şi înălţare.

«Cel mai strălucit fiu al ţerii şi luminător al neamului în domeniul literaturii, al poeziei, a fost Vasile Alecsandri. Va fi o veşnică mândrie pentru

Academia Română de a-l fi avut în sânul ei. Ea i-a recunoscut consacrarea de întâia şi cea mai fericită personificare a vieţii noastre naţionale în secolul XIX în domeniul poeziei, când a hotărît să-i ridice prin contribuirea naţiunii un monument în Capitala culturală a neamului şi înaintea Academiei.

«Cel mai mare şi mai trainic monument al lui Vasile Alecsandri va fi însă totdeauna opera lui. Această măreaţă operă trebue să fie adunată şi publicată într'o ediţie completă, în care să se cuprindă toate scrierile lui apărute în deosebite ediţii, prin reviste şi ziare, folosindu-se şi manuscriptele rămase; apoi toate să fie tipărite într'o ediţie critică, ţinându-se seamă şi arătându-se deosebirile ce se vor găsì între diferitele ediţii făcute de autor însuş. Ediţia aceasta va trebuì să mai cuprindă şi o culegere cât mai bogată din corespondenţa poetului, adică scrisorile adresate de dânsul tuturor persoanelor române sau străine.

«Ediţia astfel întocmită va aveà deci menirea să dea naţiunii cugetarea poetului cât se poate mai întreagă. Ea trebue să fie gata cel mai târziu la 1921, când se va sărbătorì Centenarul naşterii lui.

«O asemenea ediţie se poate face numai sub auspiciile Academiei Române, care a luat şi iniţiativa monumentului naţional al cântăreţului neamului în secolul XIX. Iar în Academie sarcina acestei lucrări vine asupra Secţiei literare.

«Propun deci Secţiunii literare să-şi însuşească această idee, cerând plenului aprobarea ei şi înscrierea în buget a sumei necesare pentru întâiele cheltueli de pregătire.

«Secţiunea să delege apoi un membru din sânul ei, care să fie însărcinat cu organizarea, conducerea şi supravegherea întregei lucrări.

«Cheltuelile ediţiunii se vor acoperì din abonamente şi din vânzare».

D-l *Duiliu Zamfirescu* este în principiu cu totul pentru această propunere; ea ridică însă câtevà chestiuni din cele mai delicate. Mai întâiu este întrebarea, dacă posteritatea este în drept a publicà scrieri, pe cari autorul nu le-a crezut vrednice de publicat, sau le-a abandonat, când şi-a făcut ediţia operelor sale, crezându-le, probabil, prea slabe? Acesta ar fi cazul mai multor scrieri ale lui Alecsandri, cari, după propunerea d-lui Bianu, ar urmà să fie publicate în ediţia propusă de d-sa. A doua chestiune delicată priveşte corespondenţa. Se pare evident că ar fi o indiscreţie nepermisă a se publicà orice corespondenţă, căci aceasta ar puteà fi jignitor nu numai pentru memoria celui care a scris-o, dar şi pentru multe persoane în vieaţă. Apoi, Alecsandri a luat o parte însemnată în cariera diplomatică şi e probabil că un mare număr din scrisorile sale diplomatice nu vor puteà fi publicate.

D-l *I. Bianu* răspunde că, pentru a se cunoaşte întreagă activitatea literară a unui mare scriitor, cum a fost Alecsandri, este negreşit necesar să se

tipărească într'o ediție completă toate scrierile lui, chiar și acelea pe cari el le-a crezut slabe și pe cari nu le-a publicat, sau după ce le-a publicat odată, nu le-a mai reprodus în edițiunile de mai târziu. Asemenea ediții s'au făcut pentru toți scriitorii cei mari, cari au avut în literaturile națiunilor lor o situație cu totul precumpănitoare. Așà cred că trebue să facem și noi pentru Alecsandri. In ce privește corespondența, este natural să se publice toată corespondența literară mai întâiu; apoi corespondența cu prietenii, care adeseori desvelește în modul cel mai sincer felul de gândire și de simțire al poetului. Ceeace va fi de natură cu totul privată: afaceri de familie, afaceri bănești, se poate foarte ușor înlăturà. In ce privește corespondența diplomatică, natural că se va publicà numai ceeace se poate publicà fără inconvenient. Un epistolar general al lui Alecsandri este un complement inevitabil al ediției operelor sale. Dela Cicero și până astăzi, pentru toți scriitorii cei mari, s'au făcut edițiuni de scrisori, cari sunt de cea mai mare valoare.

— Secțiunea se descompletează și discuțiunea va urmà într'o ședință viitoare.

ȘEDINȚA DELA 26 MAIU 1912.

Președința d-lui *I. Caragiani.*

Urmând să se continue discuția asupra propunerii d-lui *I. Bianu*, privitoare la ediția operelor lui Alecsandri, d-l *Duliu Zamfirescu* zice că, pentru moment, această discuțiune nu mai are rațiune de a se continuà, fiindcă printr'însa se propune și prevederea unor cheltueli necesare pentru pregătirea lucrării. Bugetul Academiei pe anul viitor s'a încheiat prin votul de astăzi al plenului. D-sa este de părere ca discuțiunea să fie amânată pentru anul viitor.

— Secțiunea aprobà propunerea d-lui Zamfirescu.

La ordinea zilei se pune propunerea făcută de d-l Pericle Papahagi, ca să fie însărcinat de Academie cu întocmirea unui Dicționar aromânesc.

D-l *I. Bianu* zice că aceeaș propunere a fost făcută Academiei de d-l Papahagi în anul 1909, când verbal a precizat cheltuelile pe cari le-ar atrage după sine această însărcinare, și cari ar fi de 3.600 lei pe an (300 lei pe lună pe timp de 5 ani și 9.000 lei cheltueli de tipar, ceeace s'ar urcà la 27.000 lei. Atunci Academia, după propunerea Secțiunii literare, a hotărît să intervină la Ministerul Afacerilor străine care, având în cercul său de acti-

vitate și chestia macedo-română, să dea fondurile necesare pentru facerea acestei lucrări, de a cărei utilitate nu poate fi îndoeală. Intervenirea s'a făcut, dar Ministerul a răspuns că nu aveà fonduri disponibile. Academia nu poate luà asupra bugetului ei însărcinarea dorită de d-l Papahagi, cu atât mai vârtos acum, când bugetul pentru anul viitor este încheiat.

D-l *Duiliu Zamfirescu* crede că foarte bine s'a procedat rândul trecut și este bine să procedăm tot așà și acum, adresându-ne Ministerului de Externe, unde se vor găsi fără greutate mijloacele necesare pentru facerea lucrării, a cărei utilitate o recunoaștem.

— Secțiunea, după explicările cari se mai dau, amână luarea unei deciziuni, până când d-l P. Papahagi va prezentà un specimen din lucrarea ce voește a întocmì.

D-l *A. Bârseanu* cetește următorul raport asupra scrierii d-lui Tudor Pamfile : *Agricultura la Români, studiu etnografic* și propune tipărirea ei în publicațiunea : *Din vieața poporului român* :

«In această lucrare autorul descrie cu deamănuntul, cum se face lucrarea pământului la poporul nostru, arătând împărțirea pământului, cu diferitele numiri relative la hotar, feluritele operațiuni întrebuințate de plugarul nostru în cursul anului la meseria sa, uneltele folosite de el și părțile lor, diferitele sămănături și chipul lor de cultură, credințele și obiceiurile poporului nostru, relative la plugărie și la vieața câmpenească.

«Intreagă lucrarea cuprinde 9 capitole :

1. Considerațiuni generale cu subîmpărțirile : începutul agriculturii, agricultura și socotințele plugarului ; semne de belșug, rostul ploilor, dușmanii rodului, 2. Țarina, 3. Aratul, 4. Păpușoii, 5. Pânea măruntică, 6. Strânsul holdelor de pe câmp, 7. Sămănături felurite, 8. Treieratul, 9. Culesul popușoilor, — și se termină cu un scurt tractat despre măsurătoarea pământului.

«Studiul acesta al d-lui T. Pamfile — fără a fi un tractat de agricultură — ne desfășură o parte însemnată din vieața poporului nostru și va fi urmărit cu interes atât de linguist, cât și de etnograf. El este scris cu destul sistem și descrierile cuprinse într'însul, însoțite fiind și de numeroase desenuri intercalate în text, vor fi înțelese fără multă greutate.

«Numai în privința stilului am observat ici-coleà unele neclarități și necorectități gramaticale, cari ar trebuì înlăturate. Cu deosebire capitolul introductiv : «Inceputul agriculturii» lasă foarte mult de dorit în privința clarității, așà încât acest capitol ar trebuì sau să fie refăcut cu totul, sau să fie omis, neținându-se strict de materie.

«Cu aceste rezerve, propun ca lucrarea d-lui Tudor Pamfile : *Agricultura la Români* să se tipărească din partea Academiei în colecțiunea : *Din vieața poporului român.*

— Propunerea d-lui Bârseanu se aprobă.

D-l *A. Bârseanu* ceteşte următorul raport despre manuscriptul: *Ingerul Românului — Poveşti şi legende din popor*, adunate de C. Rădulescu-Codin:

«Colecţia aceasta cuprinde 60 de basme, legende şi anecdote poporale, adunate partea cea mai mare din judeţul Muscel (comuna Priboeni), şi unele din ele publicate pentru prima oară în revistele: *Sămănătorul*, *Ramuri*, *Ion Creangă, Albina*, *Căminul nostru*, *Vremea nouă*, *Muscelul* şi *Prietenul nostru*.

«Povestirile cuprinse în această mare colecţie sunt parte necunoscute, parte variante interesante ale poveştilor cunoscute din alte colecţiuni. Ele ne desvelesc însuşirile sufleteşti ale poporului nostru: spiritul lui de observaţie, judecata lui dreaptă, umorul lui nesecat şi puternica lui fantazie.

«Culegătorul lor, d-l C. Rădulescu-Codin, cunoscut şi din alte colecţii de folklor, este un povestitor destul de iscusit. Modul său de povestire e simplu şi natural, aşà încât se apropie de felul de istorisire al omului din popor; ba unele din cele 60 poveşti şi legende, cu deosebire din partea din urmă a colecţiunii, sunt redate cu atâta fidelitate, încât se pot privì ca mustre dialectale.

«Cu toate astea ici-coleà s'au strecurat şi unele neologisme, parte în graba condeiului, parte întrebuinţate chiar de povestitori, în urma influenţei vieţii moderne. Aşà d. ex. în povestea «Copiii de împărat, crescuţi la moară» (No. 25) întâlnim expresiile: «om *zăltat* la minte»; «*zăltatul* acela» (în loc de: exaltat, exaltatul); «să bem amândoi într'o *ceaşcă cafeaua*»; «un *mezelic* de bucate»; «atât *amar de timp*». In «Barnea şi Cernea» (No. 47) «picere» (folosit şi în alte locuri); «am fost având *de* berechet»; «*izeltat*»; «a *zăltat* săracu»; «şi-au dat înscris, că nu *pretinde* la moarte». In «Gheorghe cel voinic şi Ghebosu» (No. 50): «*regele* pasărilor». In «De pe vremea Muscalilor» (No. 52): «o *santinelă*», etc. Scăderea aceasta însă se poate delăturà cu uşurinţă, înlocuindu-se expresiile moderne, scăpate din condeiu, cu expresii şi cuvinte în adevăr poporale. Pentru înlesnirea acestei îndreptări, am subliniat cu creionul toate expresiile, ce nu mi s'au părut poporale, punându-le deasupra şi semnul întrebării.

«De asemenea s'au strecurat şi câtevà pasage neclare, cari încă au fost însemnate pe margine cu linioare şi cu semnul de mai sus, şi cari încă se pot îndreptà fără multă greutate.

«Astfel basmele, legendele şi snoavele cuprinse în colecţia «Ingerul Românului», numită astfel după povestea cea dintâi, vor fi cetite de ori şi cine cu plăcere şi cu interes. Numai două din cele 60 istorisiri cred că nu-şi au locul în această colecţiune, şi ar trebuì delăturate neapărat; povestea «Feciorul de împărat şi Bivelom» (No. 29), care e cu totul străină de spiritul poporului nostru, ceeace, de altfel, recunoaşte şi d-l Rădulescu Codin în

notele dela sfârşitul culegerii sale, şi snoava «Fata de împărat ghicitoare» (No. 31), care se poate povestì într'un cerc mai restrâns, dar nu-şi are locul într'o lucrare menită pentru tipar.

«De însemnătate sunt şi cele 110 însemnări, unele, poate, prea extinse, — cu cari d-l Rădulescu-Codin însoţeşte colecţia sa. Pe lângă datele de lipsă despre provenienţa diferitelor povestiri, ele cuprind explicări interesante despre fiinţele şi obiectele amintite în aceste povestiri, ne împărtăşesc diferite credinţe poporale, sau ne dau analogii din alte poveşti asemănătoare.

«In câtevà din aceste însemnări, cari cuprind lucruri ce sau ar puteà păreà tendenţioase, sau sunt de prisos, mi-am luat libertate a face câtevà suprimări, cari aş dorì să fie ţinute în seamă de d-l autor.

«Manuscrisul se termină cu un glosar al cuvintelor necunoscute sau rar întrebuinţate (deocamdată numai în formă de indice, dar care ar fi de dorit să se completeze, întocmai ca glosarul colecţiei : «Legende, tradiţii şi amintiri istorice», de acelaş autor) şi cu o interesantă culegere de expresii şi zicători, folosite în povestirile despre cari e vorba.

«Propun deci, ca colecţia «Ingerul Românului» de d-l C. Rădulescu-Codin să se tipărească, cu modificările şi completările amintite mai sus, din partea Academiei în publicaţia «Din vieaţa poporului român».

— Concluziunea raportului de a se tipărì culegerea, cu modificările şi suprimările arătate în raport, se aprobă.

ŞEDINŢA DELA 28 MAIU 1912.

Secţiunea îşi constitue biuroul pentru anul 1912—13, realegând : Preşedinte pe d-l *I. Caragiani* şi alegând Vicepreşedinte pe d-l *A. Naum.*

Premiul Adamachi.

Gh. Adamescu, *Istoria literaturii române pentru şcoalele normale de învăţători şi învăţătoare,* conform programului din 1910. Ediţiunea Casei Şcoalelor. Bucureşti 1911. XXXV, 702 şi 80 pagine.—*Raport de* **I. Bianu**

Volumul este format din reproduceri din scriitori vechi şi noi, împărţite în următoarele grupe :

A. Literatura veche-religioasă şi istorică;

B. Şcoala Ardeleană;

C. Literatura nouă: I-a perioadă, 1821—1867; a II-a perioadă, 1867—1890.

In fruntea cărţii se află o introducere despre originea limbii române.

Grupele de bucăţi reproduse sunt precedate de câte o scurtă — mult prea scurtă — arătare istorică a desvoltării literare a epocei sau a genului, şi sunt urmate de câtevà pagine de «Caracterizare generală» asupra lor.

Dacă bucăţile reproduse ar fi toate bine alese, şi dacă acele câtevà pagine de caracterizare şi de priviri istorice adause de autor ar da exact şi precis elementele principale de cunoştinţă, ce sunt menite a sădì în minţile elevilor normalişti, cartea ar fi bună. Aceste condiţiuni nu le găsesc însă peste tot îndeplinite.

Unele bucăţi reproduse ar fi fost mai bine să nu fie; altele cari ar fi fost mai de folos să fie reproduse, mai ales din literatura modernă din epoca 1830 — 1850, au rămas uitate, ceeace este cu atât mai regretabil, cu cât ele au fost semnalate anume pentru aceasta de d-l N. Iorga în *Istoria literaturii secolului XIX*, şi erau uşor de găsit şi de reprodus.

Dar bucăţile reproduse sunt numeroase şi cetirea lor, mai ales dacă va fi însoţită de explicările pricepute ale profesorului, va puteà da elevilor normalişti cunoştinţa principalelor elemente ale desvoltării vieţii literare româneşti în trecut.

Fără îndoeală că nu are rost şi nici un folos reproducerea bucăţilor din Codicele Voroneţean, cari ocupă paginele 3—12.

Partea mai slabă a cărţii este însă tocmai partea personală a autorului: acele scurte arătări istorice ale epocilor şi «caracterizările generale». Acestea sunt făcute cu o grabă regretabilă şi de aceea sunt adeseori aşà de defectuoase şi presărate cu atâtea greşeli, încât nu pot face nici o lumină în minţile normaliştilor.

Voiu cità numai câtevà exemple:

La pag. VI, vorbind despre romanizarea Daciei, zice: «Coloniştii aduşi acì romanizară cu încetul ţinutul. Ei procedau pe cale paşnică. Introduceau în provincie organizaţia lor administrativă şi militară.....» şi continuă înainte, arătând felul *general* al acţiunii Romanilor de a romanizà provinciile. Prin urmare *Ei* dela începutul propoziţiei a doua nu se referă la *Coloniştiì* din cea precedentă, şi este evident că propoziţia a doua este luată de undevà şi aruncată după cealaltă fără legătură cu ea. Dovadă vorbele dela sfârşit: «Aşà s'a întâmplat şi în Dacia.»

La pag. XIII, vorbind despre Slavi, se spune că «au trăit mult timp *în legătură* cu Românii». Nu *amestecaţi?* «Legătura» a încetat prin despărţire sau prin asimilare?? Nu se spune.

Vorbind despre sufixul *iţă*, dă ca exemplu «chelner-iţă»; nu erau sute şi mii de cuvinte vechi româneşti de citat în loc de acest germanism, care oricând va provocà ilaritatea elevilor?!

Elementele verbale introduse în limbă nu sunt deosebite şi după provincii; nu se spune spre ex. că grecismele nouă (fanariote) şi turcismele sunt numai în limba de dincoace şi ungurismele şi germanismele moderne numai în cea de peste Carpaţi şi de peste Molna. Nu se vorbeşte nimic despre înfluenţa rusească.

Vorbind despre formele gramaticale romane păstrate în limba românească, nu se pomeneşte de vocativul masculinelor personale, ca: Doamne, bune, etc.

Nu mai este permis astăzi, ca vorbind despre fizionomia geografică a limbii române, să se spună numai că toţi Românii din nordul Dunărei dimpreună cu cei de pe ţărmul drept din Bulgaria şi Serbia «vorbesc toţi dialectul daco-român». Nu este de ajuns; trebuesc arătate principalele deosebiri după provincie, cari caracterizează vorbirea diferitelor ţinuturi: Moldova de sus, de jos, Ardealul, Ţara-Românească, Oltenia, Banatul. Este din toate punctele de vedere folositor, ca orice Român cu învăţătură secundară să cunoască întinderea şi deosebirile dialectale principale ale vorbirii româneşti de peste tot locul. Ceeace acuma este foarte uşor.

Din pripeală s'au tipărit greşeli şi vorbe nepotrivite ca acestea:

La pag. 58 greşit se zice că stăpânirea limbii slavone începe a slăbì la noi «prin secolul XV»; aceasta se poate zice numai despre secolul XVI.

La pag. 60 se uită că mai ales călugării ***sârbi*** (nu bulgari) au întemeiat şi organizat primele noastre mânăstiri.

Este greşit a zice că «relaţiile culturale cu Grecii.... dau prilej Grecilor să lupte pentru dărâmarea influenţei slavone» şi că Grecii acì (în Principatele române) avură să lupte cu puternicul curent slavon şi, ca să-l dărâme, ***deteră ajutor limbii române***(!!). Aceeaş greşeală se repetă la pag. 63: «grecismul.... ajută ridicarea limbii române.»

Este greşeală a spune (p. 61) că Catehismul tipărit româneşte la Sibiiu de Protestanţi a fost *„calvinesc"*.

Greşit se spune (p. 64) că toate ***traducerile*** (cărţilor religioase româneşti tipărite în 1500—1582 în Ardeal) s'au făcut de Coresi.

Toate aceste greşeli şi altele de acelaş fel sunt cu atât mai regretabile, cu cât faptele sunt studiate şi expuse pe larg în scrieri apărute în anii din urmă şi mai ales în volumele d-lui N. Iorga despre istoria noastră literară.

Dar mai sunt greşeli ca cea dela pag. 64, unde se scrie : Şerban *Basarab* (1678—1688), în loc de Şerban *Cantacuzino*.

La pag. 67, între cronicarii Moldovei, cari au scris slavoneşte, nu se pune *Azarie*, a cărui cronică a fost publicată în 1909 de d-l I. Bogdan.

Despre Nicolae Milescu se spune (p. 68) că şi-a scris «mai toate operele sale ruseşte», dar nu se spune numele nici unei opere, nici felul acelor opere, pe cari le-ar fi scris ruseşte, pentru motivul că asemenea opere nu au existat.

Despre Cantemir se spune (pag. 68) numai că «a petrecut mare parte din vieaţa sa în Rusia (să ferească Dumnezeu pe orice Român de aşà «petrecere») şi a redactat cele mai multe din operele sale *în limbi străine*». Dar româneşte nu a scris? şi ce a scris în acele «limbi străine» sau într'a lui românească? Nu se spune.

Iar când se citează din scrierile lui, ca să i se arate stilul, se reproduce (p. 103) din *traducerea* din «Descrierea Moldovei», făcută pe la 1830 după traducerea *germană*, făcută şi ea aproape după un secol dela scrierea *originalului în limba latină*.

Ceeace se spune despre cronicarii Munteni (p. 68), este aşà de neîndestulător şi de greşit, încât se vede că toate studiile făcute asupra lor de d-nii Iorga şi Giurescu au rămas necunoscute autorului nostru.

Nu este vorba să se fi dat desvoltări mari, dar să se fi dat ce este strict necesar pentru înţelesul lucrului şi tot ce se spune să fie adevărat şi spus în cuvinte potrivite. Numai astfel noţiunile pot fi folositoare.

In partea privitoare la literatura modernă aceleaşi slăbiciuni:

La pag. 473 se face greşita afirmare, că «în mişcarea de emancipare limba noastră a fost ajutată de un curent grec.»

La pag. 474 se spune că «stăpânirea grecească.... poartă în sine germenul propriei ei disoluţiuni: limba franceză.»

Se spune că Comitele Hauterive... «a scris un memoriu *despre obiceiurile* din Moldova», pe când o privire numai la tabla cuprinsului arată că scrierea lui Hauterive vorbeşte despre ; istoria, poporul, comerţul, preoţimea, cârmuirea şi Domnul şi cârmuirea prin boieri a Moldovei la 1787.

Este iarăş greşit a spune, vorbind despre poeţii Văcăreşti, numai că ei au fost «influenţaţi în mare măsură de literatura greacă» şi

a nu pomenì de influenţa poeziei franceze, înfluenţă mult mai simţită în versurile lor. Asemenea şi despre Conachi (pag. 485).

Expunerea desvoltării literaturii nouă este făcută atât de în fugă, încât nu poate da elevilor normalişti nici o lumină asupra acestui ram al culturii naţionale în secolul XIX. De abià sunt numiţi scriitorii Alexandrescu, Bolintineanu, Bălcescu. Iar legătura cu perioada a II-a (1867—1890) nu se vede de loc. Mulţi din scriitorii cari au hrănit minţile între 1850—1866 sunt deabià pomeniţi, iar vieaţa literară din acea epocă este lăsată ca într'o ceaţă.

Surprinzătoare şi supărătoare sunt greşeli de limbă ca cea dela pag. 59: «începe a se produce scrieri.»

Cartea este ilustrată, dar mai bine nu erà, decât aşà cum este. Clişeurile sunt în general rele şi rău tipărite. Cel dela pag. XXIX (Românii din Istria) este o barbarie. Cu asemenea clişeuri şi ilustraţii se cultivă răul gust şi cred că de acestea nu este trebuinţă.

S'au dat şi câtevà facsimile cu totul la întâmplare din cărţi şi scrieri vechi şi moderne.

Aşà fiind această carte, nu găsesc în ea calităţile cari să mă îndreptăţească a o propune la premiare.

D. Anghel, *Fantome.* Bucureşti 1911;—*Oglinda fermecată.* Bucureşti 1911.—*Raport de* **I. Bianu.**

D-l D. Anghel este unul dintre scriitorii cei mai rodnici ai zilelor noastre. In anii din urmă, numele său, singur sau însoţit de al unui tovarăş, îl vedem prin toate revistele în josul scrierilor în versuri sau în proză şi pe afişurile teatrului; iar volumele mici şi îngrjit tipărite apar repede unul după altul.

Despre scrierile în versuri ale d-lui Anghel s'au spus în Academie cuvinte calde de foarte favorabilă apreţiare de colegul nostru Duiliu Zamfirescu, acum patru ani.

Acuma d-l Anghel se prezentă cu două volumaşe de proză la premiul Adamachi, care surâde tuturor ispititor prin divizibilitatea lui.

Ce sunt aceste două volume? Ele sunt formate unul din 25 şi celălalt din 18 povestiri de câte 2, 4, 6 pagine publicate — cred — toate mai întâiu prin ziare sau prin reviste literare şi reproduse apoi sub un titlu, care s'a părut autorului mai «picant» şi mai atrăgător, pentru cei cari îl văd în geamul librăriilor sau pe mesele din lăuntru.

«Fantomele» sunt mai ales amintiri sau povestiri triste, unele chiar lugubre. In fruntea lor este *Mama,* o frumoasă elegie în proză, ieşită din inima unui biet care deabià şi-a cunoscut mama

pierdută în copilărie, de care își aduce aminte vag, al cărei nume l-a rostit puțin, încât îi zice: «O negură te învălue și par'că din neguri e urzit și conturul tău». Pe dulcea mamă pierdută o revede apoi în lumina trandafirie, misterioasă a Orientului, pe țermii Bosforului.

Vorbește apoi într'acelaș ton elegiac către un: «prieten bun, fantomă acum și tu, nu știu de ce-mi amintesc de tine în seara asta misterioasă»...

Vedeți: «prieten bun», ajuns și el fantomă, revenind în amintirea scriitorului într'o seară care este «misterioasă». Efectul de înduioșare trebue să se producă asupra cetitorului! Cu atât mai vârtos, cu cât prietenul pierdut este îngropat de cel care își spune jalea «în țintirimul îndepărtat de țară.»

Amintirile melancolice din trecutul dulce, dar pierit, urmează astfel una după alta, toate povestite în acel stil curgător și armonios, cu acel fin și drept simțimânt al limbii, care este o calitate mare în tot ce iese din condeiul d-lui Anghel.

Epilogul, cu care volumul se încheie, este adresat tuturor acestor amintiri dulci și melancolice, depărtate în ceața trecutului, tot mai groasă și mai nepătrunsă. Acest epilog este o perlă de proză.

Titlul «Oglinda fermecată» este explicat prin subtitlul «Fantazii». Cele 18 bucăți, cari formează acest volum, sunt luate într'adevăr din domeniul închipuirilor, cari câteodată năzuesc spre extravaganță. Imaginația poetului este însă stăpânită cu bună măsură și cumpătare.

Cetind acest volum am avut de mai multe ori impresia neplăcută, că artificiile de stil se fac tot mai dese și că se face prea de multe ori întrebuințare, câteodată fără potrivire, de unele cuvinte de efect. Așà: în pag. 1 de două ori se spune că «cerul *vânăt* se *ofilià;*» «firele de mătase întinse pe răsboaie ... *fulgerară*» (p. 80); «lumini clipesc și *fulgeră* pe aurul dela icoane» (p. 91); «lumina... dădù năvală, aprinzând *fulgere* pe o panoplie cu arme» (regretabil pleonasm, căci panoplie fără arme?...) (p. 113); «merse spre o panoplie unde *fulgerau* armele» (p. 114); dar chiar și «*fulgerătoare* clapele de fildeș ale clavecinului străvechiu!» (pag. 154). Prea fulgeră toate! Dar «alba *tăcere* a început să cânte» (p. 155) — *tăcere* care începe să *cânte?!*

Mai sunt și alte curiozități: la pag. 40 spune că pasările sboară «lăsând o dâră albă de fulgi după ele», și se repetă mai jos că din sborul pasărilor «o ploae de fulgi ținù toată ziua!» apoi (p. 43) «corul multelor pasări reîncepù din nou, fulgii albi se risipiră și jucară în aer». Tot cu desăvârșire fals. Dacă păsările și-ar împrăștià penele în aer, cum spune d-l Anghel, în «ploi de fulgi cari țin toată ziua», ar rămâneà repede toate golașe.

D-l Anghel mi se pare ca un pictor cu un fin simţ al frumosului şi cu mare talent, care face însă numai schiţe de acuarelă aruncate în fugă pe hârtie, fără studiu şi fără muncă, şi lăsând în ele toate greşelile cari îi vin din întâia aruncătură, şi face multe asemenea schiţe, căutând efectul numai prin colorile vii!

Sunt însă amănunte de o rară frumuseţe. Aşà:

«In jurul lor, un miros vag de camforă pluteşte, iar pe pereţi şi pe mese, sub adăposturile de sticlă, o lume întreagă de fluturi, de aripi uşoare ce-au vâslit, plimbându-se din potir în potir, purtând toate scânteerile curcubeelor şi toate nuanţele şi fanteziile infinitului, *toate neamurile* şi felurimea gângăniilor, care ţârâeşte în ierburi şi cântă la soare, cei de prin scorburi şi cei de sub pământ, vieţi de o zi şi străluciri de o clipă, pietre scumpe împrăştiate în praful drumurilor, juvaeruri sburătoare, aripi pe care capriciul naturii şi-a zugrăvit toate arabescurile, palete pe cari au rămas culori uitate, senin de cer şi beteală de lună, painjeniş de rază şi urzeală de purpură, tot ce a strâns truda lor de pretutindeni, un întreg ţintirim de aripi încremenite stau acuma aşezate frumos fiecare ţintuite de un bold.» (Pag. 15—16).

«Libelula cu ochii de peruzele şi cu aripele fine abià bănuite, ca de gază, aminteşte faţa apelor în care se răsfrânge cu sborul ei fulgerător, cocinelele scânteind ca nişte pietre pierdute dintr'un inel, par' că îndoaie încă un firicel de iarbă: cosaşul cu picioarele strânse pentru salt spune de liniştea mohoarelor, îndoliatul greer cu cântecul lui de liniştea ce erà la începutul lumilor, păiajenii cu picioarele lor încremenite de mătasa firului scăpat pe totdeauna....» (Pag. 16).

«Pe o seară înourată, când fluturii se culcă de cu vreme, iar păsările se ascund prin mohoare şi prin cuiburi, lăpădându-şi toate vestmintele de pe el, la marginea holdei şi legându-şi ochii cu o năframă albă, ţinând într'o mână o lumânare pe care a ţinut-o un om în clipa morţii, precum şi câteva fire de păr din capul mortului, pornì cu lumina aprinsă să înconjure holda.

«Licăritoare ca un licuriciu, lumina clipì, se cercuì de raze şi apoi flutură, şi gol aşà cum erà, sub cerul posomorît, târînd o umbră după dânsul, Sima inaintă cu năframa albă pe ochi. Paşii lui nesiguri dibuiau. Blonda holdă, pe care o crescuse cu atâta grijă, fremuià în bătaia vântului şi mişcà valuri-valuri spre dânsul. Spicele, ca şi cum l-ar fi cunoscut, se înălţau drepte la trecerea lui şi apoi îşi plecau capetele, înfricoşate par'că de misterul ce se făptuià. Dar dânsul gol, cu umbra ce-l urmărià, înaintà mereu şi gura lui cu un glas venit de pe altă lume, când ajunse la un capăt al holdei murmură:

—«Cum nu văd eu acuma şi cum nu vede mortul, aşà să nu vadă păsă-

rile holda aceasta şi aşà să fie luată mintea păsărilor, cum e luată mintea mortului dela lume.

«Albă, lumina străluci, mai-mai să se stingă, suptă se plecà spre partea de unde o chemà vântul, dreaptă apoi se ridicà, luminându-l pe el pe dea 'ntregul, şi statornicită o clipă licărià rănind întunericul.

«Iar când ajunse la un colţ al lanului, Sima, cu toată lumina răsfrântă pe faţa lui palidă, înfipse făclia în pământ între două brazde, îngenunchiè şi cu un fir de păr al mortului legă câtevà spice la un loc, zicând :

—«Eu nu leg holda aceasta, dar leg gura păsărilor dela dânsa şi aşà să nu o poată mâncà păsările, şi aşà să nu vadă ele holda, cum nu vede mortul lumea.

«Dar în minutul acela o undă de vânt bătù mai tare şi în timp ce flacăra se stinse, lăsându-l pe întuneric, o vârtelniţă aşezată în lan, ca să sperie vrăbiile, pornì să uruească prelung. Infiorat, Sima, îşi duse mâna la frunte şi făcù semnul crucii. Apoi liniştit aprinse făclia din nou şi, târînd o umbră după dânsul, făcù acelaş lucru şi rostì aceleaşi cuvinte, la cele patru colţuri ale lanului. Albă, lumina străluci din nou peste capetele mişcătoarelor spice, luminà mătăhuza cu braţele întinse din mijlocul lanului, părù că se stinge, reapărù, apoi devenì măruntă cât un licuriciu, se depărtă şi pierì în noapte.» (P. 37—38).

«Tumultuoasă, venind de departe din pământ, prin miile de rădăcini ca prin nişte subterane, cât ţine ziua, seva urcă, susură poate, cotind prin miile de pridvoare şi ganguri, se înalţă, se împrăştie prin milioane de canaluri până la cea din urmă nervură, ca să coboare iarăş, odată cu noaptea, să alunece în cascadă, să scadă din crenguţă în crenguţă, din ram în ram până în întunecatele ganguri şi pridvoare ce duc în pământ.» (P. 66).

«Miresmele sunt graiul florilor. Ele călătoresc pe vânt, aleargă de ici-colo, se ridică peste zidurile grădinilor, te întimpină cine ştie unde în pustiuri, te urmăresc şi merg cu tine, te lasă apoi la o răscruce şi dispar cum au venit, fără să ştii de ce. Suflete rătăcite colindă lumea, un norod de fantome de toate culorile călătoreşte căutând poarta sufletelor noastre, stăruesc într'un fald de rochie, se ascund sub adăpostul unei frunze, se strecoară pe fereşti şi pe uşi şi umblă pretutindenea, fără să le putem vedeà.» (P. 131).

Intâlneşti câteodată vorbe şi imagini de cari te miri pentru urîţenia lor. Aşà (pag. 19): «Veniau flăcările călătoare, *rănind* cuprinsul verde..» Rănirea este aici urîtă, pentrucă este cu totul nepotrivită: flăcări călătoare cari *rănesc* un cuprins verde!! Dar acea urîtă stropşire de vorbe: *cleştar* şi *chihlimbar*, cari, dacă s'au potrivit în povestirile sau descrierile ţărăneşti ale lui Delavrancea, dela care mulţi le-au luat, sunt numai urîte şi false în stilul rafinat al d-lui Anghel.

Nu mai caut însă asemenea mărunțișuri.

Este — cred — locul potrivit ca să atragem deosebita băgare de seamă a scriitorilor tineri și a Academiei asupra unei observații făcute în treacăt întâia oară în zilele trecute de un cronicar literar atent și ager (N. Iorga în «Neamul românesc literar», 1912, p. 242), despre producția contemporană a literaturii noastre: «Stilul prozei, ca și al poeziei, trăește și prin sine. Numai cât dela o bucată de vreme *el se învață, se generalizează*, ajunge la îndemâna oricărei dibăcii, care a putut prinde meșteșugul calificativelor, al cadențelor sonore, al suggestiilor subtile. Dacă nu se vede azi, se va vedeà mâne. Clișeul eminescian e acum cunoscut. *Clișeul impresionist al descrierilor de natură*, al incidentelor de persoane, va ieși în vânzare cu siguranță și va fi recunoscut ca articol de comerț.»

Aceste îngrijiri mi le aduc aminte unele calificative, unele «cadențe sonore» prea des repetate, cari par a fi îndrumate spre a se face clișeuri chiar sub pana unui scriitor de talentul și valoarea d-lui Anghel.

Scrierile d-sale au însă fără îndoeală atât de înaltă valoare în literatura zilelor noastre, încât i se cuvine fără îndoeală o bună parte din premiul Adamachi.

N. Bănescu, *Viața și scrierile Marelui-Vornic Iordache Golescu.* Bucăți alese din ineditele sale. Vălenii-de-Munte 1910. 308 pagine. — *Raport de* **I. Bianu.**

La acelaș concurs s'au prezentat Academiei în acest an două lucrări despre boierii Golești, cari au fost în fruntea celor dintâi boieri români înțelegători ai necesității culturii apusene pentru neamul lor, cari au fost muncitori și statornici ocrotitori ai sădirii acestei culturi în țara lor: lucrarea d-lui Nerva Hodoș, tipărită în fruntea frumoasei ediții nouă a *Călătoriilor* boierului Constantin sau Dinicu, tipărite de el la 1826, și această lucrare a d-lui N. Bănescu despre Vieața și scrierile zelosului cărturar Iordache, fratele lui Dinicu.

Este un foarte bun început, căci transformările repezi au acoperit cu o prea groasă ceață de uitare munca sfântă a celor puțini fruntași ai noștri, cari nu mai departe decât acum un secol au muncit din greu și rodnic pentru luminarea neamului lor, rămas atât de departe în urma popoarelor din apus, de cari l-a despărțit soarta vitregă de multe secole.

D-l Bănescu, tânăr profesor de o cultură aleasă și temeinică, s'a

dedat cu dinadinsul la studiul acelei epoce și a lucrat multe zile în sala manuscriptelor Academiei.

Unul dintre roadele cercetărilor sale este acest volum. După o prefață caldă și cuminte, în care arată bine locul însemnat pe care îl ocupă Iordache Golescu între boierii mari, năzuitori spre cultură, din întâiele trei decenii ale secolului XIX, expune pe larg (pag. 9—44) vieața boierului atât de iubitor de carte și de zelos muncitor pentru luminarea neamului său.

Vedem înaintea noastră unul din boierii de frunte ai generației în care se împreună ultimele valuri ale culturii greco-fanariotice cu întâiele valuri ale culturii de înnoire apuseană.

Urmează apoi o expunere a activității literare a lui Iordache Golescu, înșirarea scrierilor lui, cu analiza lor, și arătarea genezei, a tendințelor și scopurilor fiecăreia.

Partea III, care ocupă două treimi din volum, este formată de ineditele boierului scriitor, extrase aproape toate din manuscriptele lui, cari grație stăruințelor d-lui Nerva Hodoș, au fost dăruite de familie Academiei și astfel scoase din întunerec la lumină.

Intreagă lucrarea d-lui Bănescu este făcută cu atâta îngrijire și studiată cu atâta spirit de pietate, încât ea poate servì de un adevărat model pentru monografii de acest fel, atât de necesare pentru luminarea vremilor de acum un secol, în cari s'au pus temeliile culturii și întregei vieți de acuma a patriei noastre.

Pentru aceste motive propun să i se dea o parte din premiul Adamachi.

P. Cerna, *Poezii.* București 1910. — *Raport de* **Duiliu Zamfirescu.**

Un poet adevărat, d-l P. Cerna, se prezentă la premiul Adamachi, de 5.000 lei, divizibil, cu un volum intitulat: *Poezii.*

Din cele 37 de bucăți ce alcătuesc volumul, cea mai mare parte sunt bune, câtevà sunt admirabile, iar două sau trei pun pe autorul lor printre poeții cei mai de seamă ai neamului nostru. Acestea sunt: *Noapte, Plânsul lui Adam, Șoapte.*

Erà 'n amurg. Pe drum nici o vieață...
Doar' doi înfiorați, în pasuri line,
S'au strecurat sub plopul cel înalt,
Și-atât de-aproape se priviau în față,
Că fiecare se vedeà pe sine
In ochii celuilalt.

şi

Destramă-te mai repede, o, noapte,
In drumul veşniciei!
De ce n'am aripele vijeliei,
Să mă înalţ la pulberea de stele
Şi să le sting pe rând,
Sub fâlfâirea aripelor mele,
Să vie sfântul «mâine» mai curând!

Sănătos în inspiraţii şi optimist în soluţii, d-l Cerna ne aduce personalitatea discretă a unui poet ce pare a trăi în afară de suferinţă. Zic «pare», fiindcă noi nu avem dreptul să ştim mai mult decât ce vrea autorul să ne spună, iar autorul nu vorbeşte niciodată de persoana sa. De acì, o curioasă discreţie, din care rezultă un sentiment de demnitate şi delicateţă în exprimarea imaginilor celor mai riscate. Şi imagini riscate, idei răsvrătitoare are destule d-l Cerna ! Mai întâiu, în poezia «Isus», croeşte o exegeză nouă, răsturnând temelia religiei creştine, pe Hristos fiul lui Dumnezeu, fără a pune nimic în loc, ci numai negând :

Al nostru eşti! Ce ochiu văzù vreodată
Că te-ai suit la cer, purtat de nori?
Ce gând nebun svârlì această pată
Pe cel mai mare dintre visători?

Apoi în *Plânsul lui Adam*, poetul ar vrea să ne facă să simţim truda părintelui, care cere lui Dumnezeu să ridice pedeapsa de pe Cain şi s'o pună pe umerii lui de tată. Dintr'o poezie organică, plină de gândire puternică, cu bărbata şi adânc omeneasca jertfire a tatălui, poetul ajunge la apologia crimei. Cain erà un sgârcit şi un pehlivan; aduceà Domnului jertfă gunoaiele recoltei sale, pe când Abel aduceà ce aveà mai bun. Tatăl, creat de artist, adică cel estetic, nu trebue să zică «bunul Cain», fiindcă atunci, se întreabă cetitorul, cum rămâne cu Abel ? Acesta fusese omorît fiind nevinovat, şi tatăl s'ar fi cuvenit să-l plângă. Sentimentul de dreptate se revoltă şi face o vină estetică poeziei.

Idei răsvrătitoare şi imagini riscate mai are d-l Cerna în poezia sa «Poporul», pentru care m'aş grăbì să cer a nu i se da nici un premiu, dacă n'ar fi răscumpărată prin altele. Despre poeziile tendenţioase se poate zice, ca despre viţiile ascunse, că ele poartă pedeapsa în sine ; sunt totdeauna urîte şi sfârşesc prin a omorî pe autorii lor.

Poeziile cari răscumpără pe cele poporanisto-naţionaliste sunt numeroase. Mai toate lipsite de subiect precis, ele ascund haina unei simţiri generoase, ce vibrează cu toţi îndrăgostiţii, cântă cu ei, tremură la lună, ascultă privighetorile, par'că natura i-ar fi dat sarcina de a vorbì în numele tinereţei universale şi al amorului. Puterea de întruchipare a sufletului omenesc are o aşà de mare valoare etică, încât ridică arta la cea mai înaltă funcţiune socială. Din acest punct de privire se poate zice că poeţii de mare talent sunt mai trebuitori omenirii decât toate celelalte genii.

In *Şoapte*, d-l Cerna revine la imaginile sale de predilecţiune:

Eu i-am văzut cum se pierdură singuri
Pe drumuri fermecate;
In freamătul aromitor din crânguri
Şoptiau ca 'n vis cuvinte tremurate.
        Erà iubirea, visul cel dintâiu,
Uitaţi de tot, ei toate le uitară —
Privirea lor nu mai zărià 'n afară,
Atât erà de plină de văpăi.
        Iar luna limpede din înălţime
Norocului de-o clipă surâdeà,
Trezià cântări din somn pe câte-o cracă,
Şi, bună şi duioasă, poleià
Cărările pe unde-aveau să treacă
Indrăgostiţii ce visau sub ea.

Factura simplă şi nesiluită apropie pe d-l Cerna de Leopardi, fără ca totuş să fie vreo asemănare de fond între marele nefericit dela Recanati şi poetul nostru. O mare ştiinţă a valorii emotive a cuvintelor, secretul reprezentaţiunii plastice a ceeace este abstract şi fuge; instinctul simplităţii şi al bunului gust, fac din d-l Cerna un artist adevărat, cu personalitate proprie, fără împrumut dela Eminescu.

Am onoare a propune să se acorde acestui om de talent partea cea mai importantă a premiului Adamachi. Am cetit aproape toate celelalte lucrări prezentate la acest premiu, şi recunosc că sunt multe de reală valoare. Cred însă că lucrarea de faţă stă în fruntea tuturor.

In aceste timpuri de reclamă şi de gălăgie, în cari tinerii de talent umplu lumea cu nimicnicia personalităţii lor, — un om discret, care stă la o parte, învaţă şi îşi purifică sufletul, se cuvine să fie încurajat de Academie.

D. N. Ciotori, *Calea robilor*. Basme. Vălenii-de-Munte 1912.—*Raport de* **N. Gane.**

Volumul d-lui D. N. Ciotori, format mic, prezentat Academiei pentru premiul divizibil Adamachi, are 163 pagine şi cuprinde 17 poveşti, începând cu *Calea robilor*, dela care cartea şi-a împrumutat titlul, şi sfârşind cu *Povestea unei palme*.

Toate aceste poveşti relativ scurte sunt concepute aproape după aceeaş urzeală, deoarece au între ele multe situaţiuni asemănătoare, precum: convorbiri între flori, buruieni, gândaci, sburătoare, etc. Astfel vulpea, şoarecele, painjinul, fluturul, grierul, locusta, albina şi alte vietăţi mai mari şi mai mărunte, joacă rol aproape în toate basmele. Apoi multe metamorfoze din om în floare, în animal, în plop, etc., aşà încât cetindu-le rămâi cu impresia că mai toate sunt variantele uneia şi aceleiaş poveşti.

In felul lor, aceste mici poveşti nu prea atrag interesul, deşi stilul în care sunt scrise este în general destul de curgător şi are chiar unele părţi poetice. Totuş d-l Ciotori pare prea mult a vroì să imiteze limba populară a lui Creangă, lucru greu de atins pentru un scriitor care nu o posedă dela leagăn, din fire, ca Creangă, care chiar dacă ar fi vroit să scrie altfel, nu ar fi putut. Din această cauză d-l Ciotori întrebuinţează multe cuvinte vechi, unele ieşite din uz, precum: *hălăngă*, *coclit*, *ragacii* şi altele. Apoi expresiuni necorecte sau chiar fără înţeles: *rupsă de strigă; rupsă de întreabă; stăteau cu omul la din contra; trecù peste ei ca peste niste groşi mari; bolvan de brâncă; s'a fost odihnind; s'a fost opintind; s'a fost trăgând* (expresiuni necorecte) şi alte multe de asemenea, anume căutate pentru a da limbii un colorit arhaic.

De altfel, văzând că d-l Ciotori nu este lipsit de talent şi are, fără îndoeală, oarecare putere de imaginaţiune, cred că, ar fi nimerit ca d-sa să se aplice în viitor a-şi curăţì limba de asemenea vechituri, cari nu sporesc întru nimic valoarea literară a scrierilor sale, şi apoi să se prezente la Academie pentru un premiu.

Eugeniu Dinescu, *Tragediile lui Sofocle,* traducere în versuri. Vol. III. Câmpulung 1910.—Note explicative pe lângă Tragediile lui Sofocle. Vol. III. Câmpulung 1910.—*Raport de* **I. Caragiani.**

Volumul al III-lea, prezentat la concurs, cuprinde traducerea numai a două din tragediile lui Sofocle, Ajace, Trahinienele, iar tra-

ducerea celorlalte cinci este cuprinsă în I-ul și al II-lea volum, așà că d-l Dinescu, cu traducerea și din al III-lea volum, ne dă pe Sofocle întreg tradus în românește.

Traducerea fiecărei tragedii este însoțită de notițe scurte, necesare pentru înțelesul lor, și este făcută în versuri iambice, ceeace în multe locuri face pe autor a devià dela traducerea strictă din textul original, pentru ca versul să-i iasă iambic, însă a căutat, pe cât i-a fost cu putință, să fie cât mai fidel, și în loc să se încătușeze în felul de a se exprimà al lui Sofocle, a căutat să-i redeà în românește ce a vrut să spună Sofocle.

Având în vedere necesitatea și importanța traducerii în românește a autorilor clasici greci și munca colosală, ce a depus traducătorul cu succes la această traducere, subsemnatul sunt de părere a i se acordà 2.000 lei din premiul Adamachi de 5.000 lei.

Victor Eftimiu, *Inșiră-te, Mărgărite* Poem feeric în două părți (4 acte). București. — *Raport de* **A. Naum.**

Subiectul acestui poem este luat din prea cunoscutul basm popular al răpirii Ileanei Consinzeana de către «Zmeul Zmeilor», după care aleargă Făt-Frumos ca să-și scape mireasa.

Nu dar acțiunea în sine a feeriei ne poate da măsura originalității ei, deșì este negreșit de încurajat înclinarea autorului de a se inspirà din literatura populară.

N'am înțeles însă pentru ce autorul a schimbat caracterele eroilor din basm, așà după cum ele sunt cunoscute poporului?

Poemul a fost reprezentat pe scenele teatrelor noastre cu un mare succes, negreșit, cred, pentru însușirea sa esențialmente națională și a plăcut mai cu deosebire pentru frumusețea limbii și pentru făptura versurilor.

Talentul autorului se vădește cu prisosință în stăpânirea și mânuirea celui mai curat graiu românesc; versurile curg așà de limpede și frumos; nici inversiuni supărătoare, nici metafore nepotrivite.

Citez câtevà:

Din ținutul unde Cerul, desmerdând amara undă
Lasă negura să urce, pe când soarele s'afundă,
Am plecat pe vântul serii ca pe un negru armăsar
Și-am venit în țara voastră, când luceferii răsar;
Am venit să-ți spun, Domniță, câtă jale pe la mine-i.
Vino să reverși prisosul, bucuriile luminei,
Vino să 'mpărțim domnia unui Cer întristător.

Ca să împiedicăm năvala cotropitoare a neologismelor nepermise, și să mănținem măcar în literatură amintirea întinerită a graiului cronicarilor și al poeților noștri din trecut, *„Inșiră-te, Mărgărite"* este un model de urmat.

Izbânda scenei și aplauzele necruțate ale publicului au îndemnat pe autor să ceară și sancțiunea Academiei și acordarea unui premiu, căci proverbul zice: «Pofta de mâncare vine mâncând.»

Odată însă cu această sancțiune, care propun să-i fie dată, emit dorința cu mult îndemn și ca o condiție sine qua non pentru viitor, ca autorul să-și îndrepte talentul și toată aplicarea sa spre genuri de o mai înaltă concepțiune dramatică, în care, nu costumele luxoase, în jocul de lumină și umbră, nu muzica și decorurile orbitoare, nu fanfarele sgomotoase, atât de plăcute copiilor și spectatorilor de petreceri ușoare, sunt motive vrednice de un adevărat talent, ci pasiunile veșnice ale lumii, și conflictele sufletești morale, într'un cuvânt spre drama puternică și comedia înaltă, singurele cari se adresează inimii și intelegenței, iar nu numai ochiului și auzului.

Ion Gorun, *Știi Românește?* Câtevà observări asupra limbii, cum se scrie în vremea de față. București.—*Raport de* **I. C. Negruzzi.**

Intr'un mic volum de 159 pagine, d-l Ion Gorun (Hodoș) adună 20 de articole, publicate mai înainte într'un mare ziar zilnic din București. Toate aceste articole sunt relative la limba română, din care cauză cărticica a și fost intitulată «Știi Românește?»

Autorul se ocupă de multele neologisme introduse în limba noastră, subiect cu care și alți autori mai vechi, de ex.: Eliade-Rădulescu, Constantin Negruzzi, Vasile Alecsandri și chiar subsemnatul se ocupase cu mult înainte destul de temeinic.

Negreșit că neologismele s'au îmmulțit foarte mult dela începutul și mijlocul secolului trecut încoace, mai cu seamă din cauza desvoltării limbii științifice la Români.

Autorul se mai ocupă și de oarecari cuvinte și ziceri dialectale, de câtevà chestiuni de gramatică și chiar în vreo două rânduri de chestiuni de ortografie.

D-l Gorun scrie cu temeiu; în general cu mult spirit și—ceeace e mai important—părerile sale îmi par aproape totdeauna juste. Autorul atrage cu multă stăruință atenția publicului cult asupra modului cum traducătorii din limbi străine transformă cu ușurință și

adesea strică cu desăvârşire limba română pentru a-şi uşurà sarcina. Traducătorii cari îi par mai vinovaţi din toţi sunt acei ce tălmăcesc sau localizează piese de teatru şi mai ales jurnaliştii. Aceşti din urmă comit păcatele cele mai mari contra limbii noastre, ceeace se şi explică până la un punct prin împrejurarea că meseria lor îi sileşte să lucreze totdeauna repede.

Deşi lucrarea d-lui Gorun nu este sistematică, totuş îmi pare interesantă şi folositoare, din care cauză aş fi de părere să fie, dacă nu se găseşte altă scriere superioară, încoronată cu o parte din premiul Adamachi.

Nerva Hodoş, *Const. Dinicu Golescu.* Insemnare a călătoriei mele făcute în anul 1824, 1825, 1826, tipărită din nou şi însoţită de o introducere. Bucureşti 1910.—*Raport de* **A. Pilippide.**

La pag. LX, d-l N. Hodoş spune: «Am propus ca ea [Insemnarea călătoriei lui C. Golescu] să fie publicată de o înaltă instituţiune culturală şi apoi de o mare casă de editură, dar în amândouă părţile cererea mea a fost respinsă... O tipăresc acuma eu, pentru ca opinia publică luminată să poată judecà, dacă o astfel de carte merită sau nu să fie scoasă din uitare, şi dacă am făcut bine publicând-o». Foarte bine a făcut d-l N. Hodoş, că a scos a doua ediţie a călătoriei lui C. Golescu: «Insemnare a călătoriei mele Constantin Radovici din Goleşti, făcută în anul 1824, 1825, 1826. Buda 1826». E o carte importantă din o mulţime de puncte de vedere. Dar ce voeşte d-sa prin aceea că prezentă a doua ediţie a acestei cărţi la premiul Adamachi? Să-şi scoată cheltueala? Dacă premiul Adamachi poate aveà această destinaţie, de a facilità editorilor publicarea în a doua ediţie a lucrării vreunui autor de valoare, atunci eu aş fi de părere să se acorde premiul Adamachi d-lui N. Hodoş, în caz când nu se va fi găsind printre lucrările prezentate la concurs vreuna originală, măcar cât de puţin bună. Mă îndoesc însă că s'ar puteà da vreunui premiu al Academiei Române această destinaţie, de a se desdăunà editorii de cheltuelile făcute cu publicarea de ediţii nouă ale scrierilor autorilor români. Ori poate vrea d-l N. Hodoş premiul pentru *introducerea* pe care o face d-sa la călătoria lui Golescu? Această introducere cuprinde dela pagina IX până la pag. XLVII o scurtă schiţare a istoriei familiei Golescu, iar dela pag. XLVII până la pag. LX un rezumat al călătoriei lui Golescu, în care se scot la iveală pasagele caracteristice pentru patriotismul, caritatea şi spiritul liberal al lui C. Golescu.

Dacă se scoate din introducere rezumatul, rămân 36 de pagine de producţie proprie a d-lui N. Hodoş, unde în chip foarte sumar se vorbeşte de istoria familiei Golescu. D-sa însuş spune, pag. XI : «Izbutind acum să public lucrarea de căpetenie a lui Dinicu Golescu despre călătoria sa în apus, la începutul secolului XIX, vreau să arăt în rândurile de mai jos, şi întru cât poate îngădui o introducere, câtevà date mai însemnate asupra vechii familii a Goleştilor, dând câtevà documente şi ştiri nouă, şi insistând mai deaproape asupra cărţii lui Dinicu Golescu, şi a însemnătăţii ei. O lucrare mai întinsă asupra acestuia din urmă sper să o pot da mai târziu». Imi pare rău — căci intenţiunile d-lui N. Hodoş au fost foarte bune şi frumoase, — dar pentru atâta de puţin nu cred că se poate da un premiu al Academiei Române. Şi chiar în acele 36 de pagine sunt vreo două cari n'au a face cu istoria familiei Golescu şi cuprind nişte afirmaţii curioase. După d-l N. Hodoş, anume «Istoria poporului român» a d-lui Iorga (Geschichte des rumänischen Volkes, 2 vol. Gotha 1905), ar cuprinde în mod definitiv fixată istoria poporului românesc, astfel că n'ar mai rămâneà altora de făcut de acum înainte decât «să aprofundeze şi să lămurească probleme singuratice». «In ziua de astăzi, când avem înaintea noastră o expunere clară a istoriei româneşti generale, datorită pătrunderii geniale a d-lui Iorga, când avem un material documentar imens, adunat în cea mai mare parte iarăş de d-sa, nu mai rămâne cercetătorilor pentru moment decât să aprofundeze şi să lămurească probleme singuratice, să se dedeà la monografii speciale, tratând subiecte simple, cum ar fi chestiunile de organizaţiune a statului, stări sociale şi de drept românesc, genealogii şi istorii de familii mai însemnate...» Dacă ar fi aşà, atunci s'ar fi întâmplat la noi Românii lucrurile tocmai pe dos, de cum s'au întâmplat la alţi oameni. Pe aiurea au avut loc mai întâiu monografiile şi apoi pe baza monografiilor s'a scris istoria generală. La noi, din contra, întâiu se va fi scris istoria generală şi apoi, de acum înainte, vor ieşì la iveală monografiile. Aceasta ar fi cevà extraordinar, cevà anormal, cevà imposibil ; bine înţeles în caz când am presupune că acea istorie generală este cevà *definitiv ori aproape definitiv*, cum susţine d-l N. Hodoş, că este istoria poporului român a d-lui Iorga.

Haralamb G. Lecca, *Poezii.* Din patru. Bucureşti 1911. — *Raport de* **Andreiu Bârseanu.**

Lucrările poetice ale d-lui H. G. Lecca sunt în mare parte cunoscute membrilor Academiei Române, deoarece mai multe din

ele au fost prezentate în cursul timpului la diferite premii, publicate de această instituţiune literară şi ştiinţifică naţională.

Nici cele 68 piese în versuri, cuprinse în noul volum, prezentat anul acesta la premiul Adamachi, nu le sunt cu totul străine, ci partea cea mai mare a lor sunt vechi cunoştinţe, reînviate din colecţiile: «Prima» şi «Secunda», înaintate la concurs în anii 1896 şi 1898, dintre cari a doua a şi obţinut jumătate din premiul Adamachi, în urma raportului fericitului D. C. Ollănescu, — şi din volumele: «Poezii» (Bucureşti 1904), «Octava» (dto), şi «I. N. R. I.» (dramă biblică), toate prezentate la concurs în anul 1905, dar cari n'au putut întruni voturile Academiei, cu toate rapoartele elogioase ale regretatului Gr. G. Tocilescu.

Astfel, în volumul despre care e vorba, întâlnim cunoscutele balade: «a flaşnetarului» şi «a nebunului», povestirile din răsboiul pentru independenţă: 77 (în ediţiile anterioare: 1877—78) şi «Lângă Rahova», balada ironică «Dona Clara» şi sălbatica» Vendetta» a lui Boemonte Badoeri din Veneţia, «Bordeiul din sat», care ne aminteşte «Sila» lui C. Bolliac, «De profundis», pe care răposatul D. Ollănescu, în darea sa de seamă din 1896 o numià «o înşirare de cugetări filozofice confuze şi tendenţioase, înotând în valuri de amănunte descriptive», exagerat de sensualele «Ella» şi «Messalina», reproduse din volumul «Octava», desgustătorul portret al lui «Caligula», redat din acelaş volum, etc., etc.; iar dintre piesele mai mari «Ispita», «Actriţa», «La spital» (cu descrieri de un realism desgustător), «Visul» şi drama biblică «I. N. R. I.», cu motive din Sfânta Scriptură, cea mai de seamă lucrare din întregul volum, caracterizată prin vioiciunea expunerii şi prin îndemânare în conducerea dialogului.

Numai 13 piese din noul volum nu le-am aflat în volumele anterioare. Dintre acestea 4 sunt tablouri din natură (3 în formă de sonete), 2, cântece de dragoste nefericită, 2 meditaţii mai mult sau mai puţin filozofice, o romanţă şi 4 scurte epigrame.

Dar nici aceste piese nu se disting nici prin fondul, nici prin forma lor, chiar şi numai în comparaţie cu celelalte lucrări ale d-lui Lecca.

Astfel chiar în piesa primă: «Durere», un tablou melancolic de toamnă, — păsările, cari pleacă dela noi, se numesc «părăsitori»:

> Pe când prin aer, ca nebunii,
> *Părăsitorii* goană dau.

Tabloul acesta în formă de sonet se termină cu următoarea asemănare obscură și imposibilă:

. . . . . Grădina-ți pare
Un catafalc, — acoperit
Cu crisanteme, — de pe care
Natura-ți cere o sărutare...
Ți-a fost amantă, — și-a murit.

Un catafalc, de pe care cinevà — chiar și natura — să-ți ceară o sărutare, e un lucru cu neputință de închipuit.

In piesa «Decepții» (pag. 18), în care întâlnim versul puțin armonios:

când doru-mi da spre tine fuga,

poetul decepționat vorbește astfel despre adorata de mai înainte:

Iar mai pe urmă, când o rază
A luminat delirul meu,
Și când te-am cunoscut, tot eu,
Și tot în gând, mi-am zis cu groază,
Că ochii 'n cearcăne-azurate
Erau vicleni și trădători;
Că *buzele ca două flori*
De mult fuseseră mușcate;
Că *păru'n bucle-ți sugrumase,*
Cu lanțu-i, orice ideal;
Că sânu-ți sterp și sensual
Nici un secret nu mai păstrase,
Și că'n privirile-ți șirete,
Nu de Madonă lăcrămând,
Simțiai rușinea, picurând
Zadarnicele ei regrete.

«Buzele mușcate» nu pot să mai fie «ca două flori,» iar un «ideal sugrumat de păru'n bucle» e greu de închipuit.

In strofa de încheiere a acestei poezii aflăm expresia exagerată și neestetică «îmi sbiară»:

De atunci, desgustul meu etern,
Etern și disperat *îmi sbiară*,
Că demon e orice fecioară
Și-orice femee e infern.

In romanţa «Glafira», după ce se povesteşte cum maicele dela Văratic vin la liturghie în negrele lor *rochii,*

Sau să ceară o minune,
Sau *speranţele să-şi cate (?),*

ni se spune că

Numai una n'o să vie,
Una tânără: Glafira,
Căci *o dârjă nebunie*
A'ndrăgit-o ca martiră.

A îndrăgì pe cinevà o dârjă nebunie, ca martiră, este iarăş foarte greu de înţeles.

Mai departe ni se spune, cum tânăra maică sau soră stă pe gânduri şi plânge, neştiind ea singură,

Care anume dor o'nfrânge,

un vers care, ca şi cel de mai sus, nu se poate numì armonios.

In partea a doua a povestirii se arată, cum

...La oraş, *trei zile după,*
Intr'un parc, un băeţandru,
Rupe aşà, ca să le rupă,
Nişte frunze de-oleandru.
. . . .
...Iar pe când, nervos, sălbatic
Svârle, rupţi, *toţi trandafirii,*
Gândul lui e la Văratic
Şi la buzele Glafirii.

Aşà dară, «trei zile după,» băeţandrul «rupe frunze de-oleandru» şi apoi svârle, rupţi, toţi trandafirii.» Pare că n'ar fi tocmai limpede.

In piesa «Artist» (pag. 24) în strofa a doua, se zice:

Când îmi vorbiai, eu, biet poet,
Sorbiam cuvintele-ţi pe buze,
Cum sorbi cântarea unei Muze,
Când îl inspiră pe un poet...

Cântarea unei Muze n'o poate sorbì decât poetul inspirat de ea.

In sonetul «Primăvară» (pag. 75), poetul ne spune:

Miroase câmpia, miroase frumos,
A vieaţă miroase.

Predicatul se repetă de atâtea ori, încât chiar şi poetul pare că se îndoeşte de calitatea mirosului.

In «Iad şi raiu», ateul, supărat pe Dumnezeu, că nu i-a dat din inima miloasă
Un strop de sânge, ca să satur cu el *o boală fometoasă*

şi nu i-a scăpat copilul dela moarte, răcneşte, sfărâmându-şi candela:

«La câini anafura...»
Şi cu aiasma învechită
Să spele curtea!....

Apoi strigă, *urlă* şi blastemă:

Cum vrei să cred că eşti puternic, că ştii ce vrem şi faci tot bine?
Pe cine vrei *să 'nşeli într'una*, cum ani întregi m'ai înşelat?
Eşti smeu din basme... Şi de-altmintreli, cu atât mai bine pentru tine,
Căci, dac'ai fi, şi faţă'n faţă te-ai fi găsit cândva cu mine,—

Te-aş fi 'njunghiat!...
Nu! N'ai trăit în nici o parte,
In nici o lume şi nici când,
Decât în capetele sparte,
La toate gurile-căscând,
Pe vechi tavanuri de biserici,
Vorbind la sfinţi cu ochii scoşi
Şi'n norii munţilor himerici
Din ţeasta celor păcătoşi!
Ei te-au făcut — dintr'o grămadă
De lut de sub iconastas,
Cum fac copiii din zăpadă
Statui topite peste-un ceas.
Ţi-au pus în dreapta sceptru de-aur,
Cu care oamenii să'ndrepţi;
Culcând altături un balaur,
Să ducă'n iad pe cei nedrepţi;
Te-au aşezat, *ca pe o paiaţă*;
Sub arcuitul curcubeu
Şi, într'o bună dimineaţă,
Te porecliră Dumnezeu!...

Pe când copila cucernică se roagă în modul cel mai prozaic:

Și fiindcă ești atotputernic,
Atât de drept și atât de bun,
Fii bun la glasul meu cucernic,
In care sufletul îmi pun (pag. 109).

Și iarăș (pag. 112):

Și pentru roaba-ți pocăită
Imi plec genuchii și mă'nchin:
Păzește-o, Doamne, de ispită
In vecii vecilor, — Amin.

Cu asemenea adause, natural, poeziile d-lui H. G. Lecca nu se pot recomandà spre a fi premiate.

Mihail Lungianu, *In sărbători*. București 1910.— *Raport de* **Andreiu Bârseanu.**

Volumul acesta in-8⁰, cu 273 pag., cuprinde 12 descrieri de obiceiuri poporale dintr'un sat de munte din județul Muscel. Autorul, d-l M. Lungianu, este un bun cunoscător al felului de vieață și al obiceiurilor poporului nostru dela țară, în mijlocul căruia trebue că a trăit sau trăește. Dânsul este un observator isteț și harnic, și totodată un scriitor destul de priceput.

Descrierile sale au sau forma de tablouri sau sunt împletite în istorisiri, în general bine conduse și pline de vieață. Cu deosebire capitolele «Cu crucea», «A doua înviere» și «Surățu» sunt tratate cu multă pricepere și cuprind părți, cari în adevăr te impresionează. Ele dovedesc că autorul lor știe pătrunde în inima omului din popor, îi înțelege păsurile și simte împreună cu el.

De asemenea el este și un bun pricepător și iubitor al naturii dela țară. Aceasta ne-o arată și tablourile din natură, scurte și plastice, ce le întâlnim ici-coleà în descrierile sale.

Astfel, descriind arderea unui brad la «Focu lu Sumedru», dânsul zice: «Vârful plăpând al bradului se sucește odată, ca șarpele prins de cap, aruncă potop de ghimpi roșii și-și pleacă 'n jos trupșorul răpus.»

Iar în capitolul «In ziua de Sânpetru», vorbind de începutul unei furtuni la munte, face următoarea frumoasă asemănare: «Pădurea începù să freamăte, cuprinsă de un tremur, asemenea tremurului ce cuprinde pe un popor viteaz, când așteaptă peste el o năvălire cumplită de dușmani: el nu se teme, dar peste răbdarea și curajul lui trec umbre de neliniște.»

Lucrurile povestite sau descrise se întemeiază pe realitate. Numai în schiţa «In ajunul Crăciunului» s'a intercalat o povestire cu totul nereală, anume întâmplarea elevilor din Braşov, cari vin ca Irozi la casa lui Stancu Lupu, după ce au făcut o vitejie cu totul fantastică la gimnaziul unguresc din acest oraş. Se vede că autorul nu cunoaşte relaţiile din oraşul despre care vorbeşte şi s'a lăsat influenţat de nişte informaţiuni străine de realitate. De asemenea sfârşitul acestei povestiri, în care ni se spune că Stancu Lupu şi-a logodit fata cu unul dintre Irozi, un elev de clasa a IV gimnazială, pe care l-a văzut atunci pentru întâia oară, — încă nu se prea pare probabil.

Modul de expunere a ideilor este firesc şi — cum s'a amintit mai sus — în general vioiu.

Stilizarea însă nu este peste tot de o potrivă. Pe lângă pasaje frumos stilizate, ca cele reproduse mai sus, s'au strecurat şi propoziţiuni şi expresiuni singuratice lipsite de claritate, comparaţiuni nepotrivite, necorectităţi gramaticale, neologisme de prisos şi provincialisme neexplicate.

Astfel aflăm următoarele expresiuni rău întrebuinţate, propoziţiuni neclare sau lipsite de legătura trebuincioasă: «*tună* lătrături dese de câini legaţi (pag. 14); «Simina... îi cercetă de sănătate, îi întrebă de au dormit bine şi dacă le e foame, *cum nu le-a cătat niciodată până acù în ale lor*» (pag. 18); *„Işi făcuse treaba*, că se duce la verişoară-sa» (pag. 27); «destăinuiri, cari fac *comunicaţia* lesnicioasă» (p. 34); «*sâcăitul* de sănii» (pag. 47); «plescănitul brezăii des, mărunt şi'n *legănări tăiat* ca un fluerat de joc» (pag. 56); «Iată-l sosit şi Crăciunul, cu şoriciul şi cu toate bunătăţile lui» (dto); «şi-i face să fugă mâncând *pământ*» (pag. 58); Iar în urmă-le *perdeaua nopţii se lasă domol, strivind sub greutatea ei* zilele de sărbători» (pg. 63); «S'au furişat încetinel până la fereastră, *au pus veriga* şi au început apoi colindul cu glas tare» (pag. 69); «Toma Diţă *mai rece, da'având în el alături de răsbunare o umbră din căldura inimii fărtatusău Răducu*» (pag. 107); «De mila lui *prinseseră drag toţi de el*» (pag. 109); «Când suflă câte un vânt aspru, *se destramă uşor alesul frumos al florilor de pe pânza ţesută în răsboiul vieţii* şi rămân numai noduri şi firele încâlcite» (pag. 113); «Şi a zăcut d'atunci mititelul până l-a băgat în pământ! *Şi aşà-i vine acum* (cui?) să se înapoieze, s'alunge copiii din curtea bisericii, să le stingă şi foc şi tot» (pag. 114); «*Din gura roşcată a soarelui* gata de asfinţit *străbate un sul de lumină* pe subt crăcile fagilor» (pag. 220); «şi el, ca să descurce lucrurile, îi puneau, să i-l vânză (petecul de pământ) lui

peitor pe ce nu curgeà pe apă (pag. 233) ; «Da' lumina, răsărită din lumină, creşte, îşi luminează singură cărări, se depărtează de *lumina mumă*, care fâlfăe obosită, neîngrijită, ne mai băgată de nimeni în seamă» (pag. 234).

La pag. 97 ni se spune că părintele Niţă, la Bobotează, «a ridicat mâna şi a început cântarea sfântă... Mântueşte, Doamne, poporul tău, etc.», pe când se ştie că la Bobotează se cântă «In Iordan», etc.

Dintre comparaţiunile nepotrivite sau neestetice amintim: «Pădurea toată e un clocot, iar fundul văii ţine hangul, *ca o babă bălbăită* (pag. 6) ; «alergà 'nainte (Ţiganul), *ca un câine cu tinicheaua în coadă»* (pag. 263).— O expresie trivială aflăm şi în propoziţiunea dela pag. 251 şi 252 : «De câte ori nu ne-am bătut joc de el, cu gându' *c'o crăpà la dracu*, să ne scăpăm de el (de Mitu Sgăbăruş).

Exagerări : «...să nu mor, până n'oiu rupe cu dinţii dintr'un Ungur» (pag. 33); de asemenea e exagerată întreagă povestirea bătăii din clasă, dela pag. 41 : «Profesorului i s'a turtit întâiu pălăria mare cât un clopot de biserică, a fost trântit şi tăvălit pe jos, i s'a smuls mustăţile lungi, unse cu slănină, a făcut bae de negrială pe ochi ; iar pintenaţii şi înzorzonaţii, — copii de magnaţi, de conţi şi de cârnăţari, au intrat după sobă, se pitulaseră ca potârnichile pe subt bănci». Necorectităţi gramaticale : «Erau în *clasa patra* la gimnaziu (pag. 34); «*se cobor* pe furiş umbre» (pag. 47) ; «*sticleşte* ca oglinda gârlele îngheţate» (pag. 72) ; «*troscăneşte* mereu gardurile» (pag. 73) ; «*parele* groase, noduroase» (pag. 95 ; în loc de parii») ; «stau ca vulpile la pândă şi *apuc*... partea ce li se cuvine» (pag. 186) ; «numele *omului acesta*» (pag. 205) ; „lire d'alea *sunători*» (pag. 211) ; «La *un* Rusalii» (pag. 230 ; titlu) ; «când copilu *nu mai se uită* la părinte» (pag. 234) ; «*bliduri* de lemn» (pag. 247) ; «s'adun toate» (pag. 264).

Propoziţie necorectă : «Roată pe lângă măsuţa în două picioare dela fereastră ; fetele *impart banii căpătaţi cât se poate de drept:* cele trei au luat trei părţi ; iar cele mai mici, amândouă câte una» (pag. 72 ; în loc de : «fetele împart cât se poate de drept banii căpătaţi.»)

Neologisme : «De, acù *să vă daţi* şi Sfinţia Voastră *cu ideia* (zice lelea Bucura ; pag. 82) ; «Satul erà în *plină sărbătoare*» (pag. 93) ; «care poartă cu anii *ranchiunul* în suflet» (— zice Zinca, o fată de ţăran ; pag. 156) ; «culori *turcheze*» (pag. 173) ; «şi, *ca să facă faţă* atâtor cheltueli» (— povesteşte un sătean bătrân; pag. 235).

Provincialisme, cari ar fi trebuit explicate : «rătini» (pag. 6) ; «hai-

damac» (pag. 7); «ăşchi» (în loc de aschii; pag. 8); «*ţoi* gălă*cio*şi» (pag. 11); «scovârşesc» (norii când se scovârşiseră»; pag. 67); «corlată» pag. 68); «*dură* de fier» (pag. 74); «dram» (cevà dramuri în munţi ;(pag. 82); «l-a *obricit*» (dto); «hartoman» (pag. 101); «*coţcae*» (coţcăi de fete; pag. 115); «*tălpiţă*» (stă la poartă pe tălpiţă; pag. 164); «rătutit» (pag. 182); «*pătăchie*» (pag. 247); «*supuş*» (pe un supuş în jos; pag. 268).

De asemenea sunt de părere, că tradiţionalul «Mărul cu florile dalbe» trebuià păstrat în forma originală, chiar dacă în unele părţi s'ar auzì «Moror cu florile dalbe», cum cetim la pag. 32 şi 65.

Cum vedem din cele de mai sus, d-l M. Lungianu, deşì scriitor de talent, are încă de luptat cu greutăţile începutului. Când va izbutì să învingă aceste greutăţi, credem că va fi vrednic chiar şi de un premiu al Academiei Române.

Oreste, *Poezii*. Bucureşti 1912. — *Raport de* **A. Naum.**

Intr'un volum foarte elegant, pe hârtie velină, cu copertă colorată, învelită în peliţă transparentă, înfăţişând cumpărătorilor o mare sbuciumată de furtună, autorul, sub pseudonimul «Oreste», presupun, cere premiul Adamachi de 5.000 lei.

Din 146 de pagine ce cuprinde întreg volumul, numai 97 conţin poezii originale; celelalte sunt traduceri din poeţii străini, începând cu „*Corbii*" din Carmen Sylva şi luând apoi pe rând:

Dies irae, din Leconte de Lisle; *Inelul lui Polycrate*, din Schiller; *Un iamb* din André Chénier; *Litaniile Satanei*, din Baudelaire; *Pârăul*, din Goethe; *Tristeţa* şi *Praznicul iubirii* din Lenau; *Ruina*, din poetul american Longfelow; *In ochii mândrei de mă uit* şi *In vis văzut-am de curând*, din Heine; *O elegie*, din Ovid; *Creştinul la ora morţii*, din Lamartine; cele din urmă versuri ale lui Byron: «*Astăzi am împlinit 36 de ani*, *Misolonghi* şi încheind cu două ode din Horaţiu, oda *către Luciniu*, şi oda *către Apollo*.

Cum vedeţi, poetul a avut frumoase modeluri şi este regretabil că n'a pus tot talentul său şi toată aplicarea, dându-ne un volum întreg din marii poeţi străini, în loc de a face din ei un fel de anexe la «*originalele*» sale!

In traduceri d-l Oreste ar fi demn de încurajat, nu însă şi în originalele sale, cel puţin pentru acestea ce ne dă acum, căci pentru tinerii noştri poeţi, pentru înavuţirea limbii şi progresul literaturii noastre, în general, o bună traducere din poeţii mari străini este mult mai preţioasă decât periculoasa aceea, aşà numită: *Poezii originale!*

Trecând la *„Originale"*, găsim pe poet singur, fără fond de model, în prada imaginaţiunii sale nedisciplınate ; şi în ce stare îl găsim? ... pe malul mării intonând noaptea versuri ca acestea :

Voiu merge în noaptea asta să-mi răcoresc durerea,
Sub cerul larg pe ţărmul nemărginitei mări,
Cu păru 'n vânt, cu ochiul sorbit în depărtare
Mă voiu oprì în noapte să-mi răcoresc durerea!

(A răcorì o durere?... Şi pentru ce cu păru 'n vânt?... cu ochiu sorbit?... pentru ce această îndârjire furioasă, desperată? contra cui? şi de ce?).

In curând întâlnim un fel de buiguire rimată, o sonoritate goală, fără o adevărată simţire, care este sufletul poeziei lirice, spre care poetul pare că tinde.

Exemplu:

Iar când de după ţărmuri se va aprinde luna,
Ingălbenita-mi frunte spre ea va înflorì
Şi lacrimi mari de aur sub gene-or răsărì,
Când după ţărmuri negre se va aprinde luna.

Lacrimi de aur! cari răsar, o frunte care înfloreşte, când răsare luna? !...

Şi iarăş :

Se va urcà în mine atâta mângăere,
Că orice stea pe frunte-mi va fi ca un sărut.

Intr'un poem original intitulat *„In stepă"*, cerul este asemănat cu *„un gigantic evantail de întunerec constelat, şi unde cascada lumii sparge nemărginitele tăceri."*

Neologisme foesc: *răcoare suavă, înfiorări fugitive, melodii fluide, albe paradisuri,* şi *câte altele!*

La pag. 25 intitulează o poezie: *„Către un copac"*.

La pag. 31: *„Către o floare"*.

La pag. 36, poetul, adresându-se iubitei sale, îi zice :

Pătând apoteoza unui apus discret,
Tu într'o zi atrasă de patima mea mută
Te-ai arătà în poartă frumoasă şi tăcută,
Pătând apoteoza unui apus discret

(*A pătà o apoteoză, apus discret, o patimă mută. La poartă!* Ce expresie !...).

Nici traducerile nu sunt scutite de ciudate împărecheri de cuvinte; de exemplu:

Poemele țâșnite dintr'un suflet de argint (?).

In text este: Et les poemes saints jaillassent du coeur. ***Aurora 'n fund de codri să stârnești un cânt de-amor.*** In text este : Dans ta khlamyde d'or, Aube mystérieuse, éveille un chant d'amour au fond des bois épais.

(Se potrivește?)

Această afectație, această lipsă de naturel, de simplu, această neglijență de stil, această lipsă de respect pentru limbă, compromit talentele cele mai vrednice de încurajat. Nu cred că este caz de premiare.

Tudor Pamfile, *Sfârșitul lumii.* După credințele poporului român. Bârlad 1911.

Firișoare de aur. Povestiri și legende din popor. București, fără dată.— *Feți frumoși de odinioară.* Povești. București, fără dată. — *Graiul vremurilor.* Povești. Vălenii-de-Munte 1909. — *Raport de* **Andreiu Bârseanu.**

1. Cea dintâi din aceste lucrări (o broșură de 75 pag., format mic, apărută ca N-rul 1'al «Bibliotecii revistei «Ion Creangă»), cuprinde câtevà din credințele religioase și superstițioase ale poporului nostru, cu privire la sfârșitul lumii. Ele ne vorbesc despre «semnele prevestitoare» ale pieirii lumii (immulțirea peste măsură a oamenilor, înrăutățirea lor, etc.), despre chipul cum se va prăpădi lumea (prin răsboaie crâncene, prin secetă și foamete, și prin foc) despre zăbovirea sfârșitului ei prin rugăciunile Maicii Domnului și ale îngerilor, precum și despre ivirea Rohmanilor și Blăjinilor, cari vor venì pe lume, după arderea pământului și după pieirea omenimii de astăzi, pline de păcate.

Credințele acestea parte sunt adunate de autor, parte sunt împrumutate din alte colecții. Expunerea lor e simplă și destul de clară. Numai la sfârșitul broșurii aflăm următoarea propoziție rău stilizată: «Iată, poate numai câtevà, din lunga poveste a scurtului sfârșit de lume!»

2. A doua broșură (80 pag., format mic), intitulată «Firișoare de aur», face parte din «Biblioteca pentru toți» și cuprinde 57 snoave, fabule și legende poporale. Unele din aceste scurte povestiri (ca

d. e. «Cuiul lui Pepeleą», «Logofătul Costache Conache şi sluga osândită», «Păcătosul cel mare», «Culcuşul cânelui», «Dumnezeu la pomana bogatului», «Furarea lui Hristos din mormânt», «Povestea unui iepure», «Cel cu musca pe căciulă», «Cărăbuş gâcitorul», «Hotărîrea leneşului», «Neamurile la Dumnezeu» şi «Dumbrava roşie») sunt cunoscute de mai înainte, sau în aceeaş formă, sau cu oarecari schimbări. Câtevà din ele au tendinţă moralizătoare; altele au de scop să producă haz; altele explică vreun proverb sau altă zicală poporală, iar altele cuprind aduceri aminte istorice. Piesa «Rezbelul Ruşilor cu Japonii» este o interpretare poporală a sângerosului răsboiu din anii din urmă, înfluenţată de amintiri din «Alexandria».

Povestirile sunt în general vioaie şi bine scrise, aşà încât multe dintre ele s'ar puteà introduce în cărţile de şcoală. Numai arareori întâlnim expresii nepotrivite sau greşeli gramaticale, ca: «trufia de sine» (pag. 8, în loc de, simplu, «trufia»); *„ărmuri“* (pag. 22, în loc de «arme»); «Dar după moartea stăpânitorului *cel* mare» (pag. 75, în loc de: celui mare). — De asemenea nu mi se par destul de clare cuvintele dela sfârşitul frazei: «Plângeà şi se tânguià Adam către părintele său; buzele lui rostiau căinţa *şi gândurile sale senine*» (pag. 27). — Cuvântul *„paci!“* dela sfârşitul propoziţiei: «Aga stăteà şi ascultà, dar de priceput, *paci!*» (pag. 59) trebue să fie: «pace!», iar la pag. 67 cuvintele: «Du-te, unde ţi-s *păstaşii*»), cred că trebue să se cetească; «Du-te, unde ţi-s *ostaşii!*» Cuvântul «păstaş» mie nu mi-e cunoscut.

3. Tot în «Biblioteca pentru toţi» s'a publicat şi broşura «Feţi-frumoşi» (130 pag., format mic), care cuprinde 9 poveşti, parte necunoscute, parte variante interesante ale poveştilor din colecţiile mai vechi. Cel dintâiu din aceste basme (Bujor-bujorel) este o frumoasă legendă a bujorului, în care, spre deosebire de alte basme, Ileana Cosânzeana, «doamna codrilor», este înfăţişată ca o zână rea. In a doua («Feciorul de 'mpărat şi pasărea măiastră») se pomeneşte, cum feciorul cel mai mic al unui împărat aduce, după multe păţănii, tatălui său «pasărea măiastră, care cântă 'n zilele de slujbă bisericească, deodată, cele douăsprezece cântece, ne mai pomenit de frumoase». A treia povesteşte despre «Fata de împărat fără minte,» izgonită de părinţii săi şi despre viteazul ei «Făt-frumos», născut în sânul codrului, care se luptă fără teamă cu smeii. A patra («Povestea porcului năsdrăvan»), tractată şi de I. Creangă, face parte din ciclul miturilor solare şi ne aminteşte motive din vechea

narațiune «Amor și Psyche». In a cincia («Povestea lui Cernat cel mare, care moarte nu mai are») aflăm elemente bogomilice (Ucigă-l crucea, care fură copii mici). A șasea («Cei trei frați și găina de aur») povestește despre cei trei copii ai unui om sărac, care prinsese într'o pădure găina minunată, care ouà ouă de aur. Intr'a șaptea («Făt-frumos, dăruit Necuratului»), care cuprinde elemente orientale («lampa fermecată»), aflăm două povești deosebite, îmbinate la olaltă. A opta («Vânătorul și uriesii») e forma românească a mitului clasic despre Ulise și ciclopul Polifem; iar într'a noua se povestește pe larg despre frații de cruce Busuioc și Siminoc, cuprinzând și această poveste două basme deosebite: «Busuioc și Siminoc» și «Bleat-baleam», înciocălate la un loc.

Povestirea este în general vioaie și destul de naturală. Uneori aflăm pasaje deosebit de frumoase, ca d. e. descrierea cântecului lui Făt-frumos din «Fata de împărat fără minte» și a efectului acestui cântec (pag. 33: «Dar viers mai dulce decât la dânsul mai puteai aflà? Că te-ai fi făcut frunză 'n codru, să-l auzi, când pornià să zică frumos din gură ori din fluer. Atâta vă spun, că făcându-și bucium ca la munte, pornì într'o seară să cânte cântare plângătoare, că 'ncremenì tot codrul, să asculte viersul cela de jale; iar dacă frunzele s'au strâns grămăjoară-grămăjoară, cântarea s'a strecurat printre ele și s'a dus departe, până în marginea codrului, de unde purcedeà împărăția unor smei.»

In schimb însă, întâlnim, pe lângă numeroasele greșeli de tipar, și pasaje și expresiuni nu destul de clare, necorectități gramaticale, neologisme, cari se puteau evità, și — cum e și natural în povești — multe provincialisme, cari nu erà rău să fie explicate.

Așà d. e. pasaje neclare: La pag. 24: «Iar dacă i-a dat-o (pasărea, se înțelege), credeți că voinicul nostru purcese 'napoi cu traista 'n băț, cum venise, și cu bleanda de pasăre subsioară? Ia, gâciți! că altfel:

Dorule pribeag,
Ce mă faci să zac ;
Dorule nătâng,
Ce mă faci să plâng !

«Mare lucru-i mintea la om și ferice de cel cu mintea bună. — Vra să zică voinicul nostru se 'ntorceà acum spre casa părintească cu odorul, după care-l trimisese împăratul și cu nevasta *mână* către care-l mânaseră păcatele.» — Aici însă poate fi și o greșeală de tipar.

«Să nu uitaţi un lucru, că Făt-frumos aveà deadreapta şi deastânga doi smei cârciobari, cum îndeobşte sunt lighioanele acestea, şi cu cari un om voinic, ca al nostru, *nu cred să se fi jucat deaţurca*» (pag. 37). — «Boierul cela erà însurat de douăzeci de ani, şi în vremea asta de nici un copil nu avusese parte, căci diavolul îi furase pe toţi. Intr'o zi stând eu şi neavând ce face, mă pun la pândă. Stau şi stau subt pat în casă, şi văd şi eu până una alta cum li-i alaiul boierilor. Pe la miezul nopţii aud uşa: «scârţie» şi văd pe necuratul că intră în casă. Dacă intră, trage *la leagănul copilului* (care copil?), pune mâna pe el şi tiva pe uşă afară» (pag. 61). — «Vânătorul împlinì porunca lui Cernat cel mare, dar diavolul rămase şi mai departe cu duşmani» (pag. 63). — „Cocostârci, cari *fugiau unul împotriva altuia*“ (pag. 68). — „Cu darul şi priciperea lui, vrăjitorul alege de o parte pe cocostârci, iar de alta pe nevestele lor, trimiţând pe una câte una la bărbaţii lor, *limpezind astfel gâlceava şi pornì mai departe*“ (dto). — «...Dar şi bărbatul, dacă şi-a chinuit femeia, bine a făcut, *că din pricina purtării ei i-a adus osândă*» (cui? cine? pag. 70). — „*...că vrăjitor tare 'n gât printr'un lucru de nimica nu-i*“ (pag. 75). — «Dânsa (lampa) are mai mare putere decât mine, şi te doboară diavolul» (pag. 77). — «Iar *cei doi feciori* (e vorba de Făt-frumos şi de fata babei), când au simţit-o, li s'a făcut inima cât un purice» (pag. 86). — «...acolo, unde-s trei bate şi Dumnezeu cu duhul» (pag. 90). — «Voinicul nostru se ascunsese într'o capră» (pag. 92). — «De asta nu te teme, *mătuşă*, îi răspunse baba râzând» (lui Siminoc; pag. 108). — «Decât unul mort şi altul plin de jind, mai bine nici unul; aşà gândià Busuioc» («mai bine nici unul viu», trebuià completat; pag. 109). — «Şi murgul pornì iute ca vântul, întinzându-şi aripele peste nori, pe sub soare, lună şi luceferi, până ce ajunse pe tărâmul celălalt. Acolo, *dădù drumul calului*, (cine?) grăindu-i :» (pag. 114).

Expresii neclare: «Deodată, de departe, se vede *lăsând* un drumeţ care se apropià tot mai mult» (pag. 29). — «Ptiu! *ucigă-te dracul, drace*» (pag. 38). — «Şi aveà nişte ochi *ca două stele tari*» (pag. 59). — «*...muierea asta de fată*» (pag. 61; poate ironic).

Necorectităţi: «n'a *piere* lumea» (pag. 23); «îi vine peţitori» (pag. 31); «d-voastră *aţi rămâne*» (pag. 64); «să-l văd pe dracu în vârful *cireşului cela*» (pag. 78); «*împăratului ista*» (pag. 96); «în vremurile acelea *le plăceau* împăraţilor şi oamenilor mari să trăească tot prin locuri tăcute» (pag. 101); «giner*ului*» (pag. 109); «cum îl *zărì* îi *deschide* poarta şi *începù* să-i povestească» (pag. 109);

«Bucătarul *se pune* pe lucru cu trei zile mai înainte; *chemă* în ajun pe Bleat-baleam şi-i *spune*» (pag. 120).

Neologisme: «castelul» (pag. 4, etc.), «faima» («să vă meargă faima», pag. 27), «servet» (pag. 41), «răzbel» (pag. 58), «geantă» (pag. 106 şi 111), «*o atare* greşeală», pag. 126), «garafă» (pag. 128).

Provincialisme, cari ar fi trebuit explicate: «*corcolesc*» (pag. 40), «*uric*» (pag. 41: «un uric, care treceà în picioare prin ochii ciurului»), «*zălezit*» (pag. 44), «*noaja* de jigănii» (pag. 44), «cântece de păsări, ca'n *veleat*» (pag. 49; de asemenea pag. 23: «vrăjitoare ca'n veleat), «*nădişancă*» (pag. 50), «*furişag* de codru» (pag. 53), «*grajgani*» («să dau câţivà grajgani la vitele istea, să mai roadă», pag. 57), «*madràghina*» (pag. 92), «*nângotă*» (pag. 94), «*hăbuc*» (pag. 107).

Insemn afară de aceea, că unele părţi din povestiri se istorisesc prea repede, luându-se astfel tot farmecul povestii. Aşà d. e. la pag. 105 cetim: «Fetei îi venì inima la loc, când îl văzù intrând (pe Siminoc) pe uşă, iar ţiganului, cocoţat pe şapte rânduri de perine, îi dârdăiau dinţii în gură de spaimă. In scurtă vreme, *încurcătura şi-a luat rostul cuvenit*, că ţiganul a fost spânzurat, etc.» Lipseşte prin urmare tocmai epizodul hazliu cu săritul perinelor de sub Ţigan.

De asemenea trebue să observ că introducerea povestii «Fata de împărat fără minte» mi se pare prea meşteşugită.

4. Colecţia «Graiul vremurilor» (un volum în 8°, cu 185 pag.) cuprinde 17 povestiri, dintre cari cea dintâi: «Veleatul omului» este o parabolă, a 15-a («Hoţul şi cei doi Impăraţi») mai mult snoavă, a 16-a («Povestea ciocârliei») legendă, iar celelalte («Chipăruş, feciorul babei;» «Niculcea»; «Soarele, luna şi luceferii»; «Prepeleac, fiul căţelei»; «Feciorul de craiu surgunit»; «Păcureţ, finul lui Sân-Petru»; «Norocel-argatul, ginere împărătesc»; «Lencea, feciorul prescurăriţei cel lenos şi chiticul»; «Ciuda fraţilor»; «Povestea Premintelui Iorgovan cu părul de aur»; «Boul negru şi boul roşu»; «Feciorul orbului»; «Fratele cel bun la inimă»; şi «Povestea lui Petrea, feciorul de împărat şi a Rujalinei-Linei») sunt basme, dintre cari cel mai mare şi mai frumos e cel din urmă.

Volumul acesta, deşi mai îngrijit, are în deobşte calităţile şi scăderile broşurii amintite mai nainte. Şi aici, pe lângă pasage limpezi şi pline de vieaţă, pe lângă expresii pline de frumuseţe, aflăm ici, colea, fraze şi expresii lipsite de claritate, comparaţii nepotrivite, câtevà necorectităţi gramaticale şi câtevà neologisme.

Defectul cel mai mare însă al poveştilor cuprinse în acest volum este, după a mea părere, subiectivismul autorului, care iese

prea mult la iveală în cele mai multe din ele. Voind a da mai multă vieaţă naraţiunii şi a atrage în grad mai mare băgarea de seamă a cetitorului sau a ascultătorului, dânsul nu pregetă a intercală din loc în loc observări proprii, serioase sau ironice, reflexiuni, cristalizate uneori în formă de aforisme şi sentinţe, uitând că în poezia epică este regulă veche, ca povestitorul să rămână cu totul la o parte, lăsând ca însuş cuprinsul povestirii şi felul expunerii să captiveze pe ascultător sau pe cetitor.

«E bine că, printre una, alta, ne abatem şi din drum, că aşà-i povestea», caută să motiveze autorul la pag. 103, în urma unei intercalări de cuprins istoric, frumoasă şi patriotică, ce e drept, dar care nu are a face nimic cu «povestea Premintelui-Iorgovan cu părul de aur». Numai cât, prin asemenea intercalări şi abateri dela firul povestirii, se pierde toată naivitatea şi cu ea tot farmecul ei.

Cu deosebire introducerea câtorvà din aceste poveşti sufere de scăderea amintită.

Aşà d. e. povestea «Chipăruş, feciorul babei» se începe cu următoarele cuvinte: «Doamne, — mă gândesc eu, ce fel de cap trebue să aibă cutare şi cutare om, cari ştiu şi toaca din cerul lui Dumnezeu! Oamenii aceia, ori că-s plini de minte şi au loc să-şi scrie în debă (?) toate comediile de pe lume, ori că li-s căpăţânile pustii şi largi, unde vâră, vrute şi nevrute, şi, pe urmă, când vor, râdică stăvilarul şi apa lunecă mânioasă pe lăptoc, să învârtească roţile morii şi să huească la depărtare de şepte poşte! Ori aşà, ori aşà, socot eu, dar mă'ntorc şi mă gândesc la mine, şi zic: multe aud şi eu, cu multe umplu urechile multora, şi slavă Domnului că-s om de treabă. Imi fac munca în rând cu lumea, ar şi samăn când am unde, prăşesc şi secer dacă am ce, mănânc şi beau cât zece, — voinic să rup în trei pământul. Vra să zică, nu mă dau pe orişicine, şi dacă toţi cari ştiu minunea minunilor, or fi ca mine, apoi să deie Dumnezeu să trăim pân' om murì. Multe să aibă cine-ar dorì mai mult!»... şi aşà mai departe încă aproape o pagină întreagă până se începe adevărata poveste: — «Ţâr, ţâr, a fost odată o babă, care aveà doi feciori.»

Povestea următoare, «Niculcea», are o introducere mai scurtă, dar tot o reflexiune, care are şi meritul de a nu fi destul de clară: «Să vă spun o poveste mititică. — Oamenii de rând, de pe la noi din sate, au şi ei dreptul dela Dumnezeu, la minte şi putere, cu care să poată face minuni mari şi frumoase; un lucru numai îi ose-

beşte pe ei de *ceilalţi* (?) Feţi-frumoşi şi anume: nu le place să tot amâie lucrurile de azi pe mâne, ci sfârşesc odată şi bine.»

In schimb însă, cea care urmează, «Soarele, luna şi luceferii», are ca început următoarele cugetări filozofice, frumos exprimate, dar nu tocmai poporale: «Ce ţi-i, Doamne, şi cu tainele tale! Eu mă gândesc, oameni buni, şi cârtesc împotriva Stăpânului-mare (!), că ni-a ascuns atâtea minunăţii, spre veşnica noastră frământare de minte şi nedumerire. De ce ne-a lăsat Dumnezeu ascuns pentru totdeuna rostul vremurilor şi al oamenilor; de ce să ne batem capul într'atâta, în loc să le avem deslegate şi să ne căutăm de alte treburi? Să răspundă la vorba mea cine ştie, iar dacă nimeni n'a deschide gura, să m'asculte pe mine.—Socot eu că Dumnezeu pentru aceea a lăsat înainte, cu lacăte de taină, atâtea minuni de ale lui, ca să ne deprindem cu gândurile, ca să ne deprindem cu iscodirile şi leacurile nevoilor noastre pe lume. Dacă omul n'ar fi deprins cu ele, ce s'ar face în apele acestei lumi nepricepute? Ar pierì, cum piere floarea strămutată dela umbră la soare. — Şi, dacă îndrăsnesc să vă arăt eu o taină deslegată, să nu mă zugrăviţi pe icoane alături cu sfinţii; fac şi eu ca acel ce mută un paiu dintr'un loc într'altul, din vale pe deal, ca să-l iee vântul, să-l afle pământul; iar paiul este povestea celor trei fete de om de ţară (?) şi a feciorului de împărat.»

Şi povestea se încheie cu cuvintele acestea: «Pildă ni-i asta nouă bătrânilor cu flăcăi şi fete, şi de asta v'o spuseiu. Asta-i taina cea fermecată, după socotinţa oamenilor. Datorie am avut s'o descuiem, s'o arătăm noroadelor, şi datorie ni-i iarăş să desvăluim şi alte taine, să le cunoască lumea, iar Dumnezeul nostru să se bucure că are feciori cu minte isteaţă, cari nu vor să-i găsească moartea şezând.»

Tot cu reflexiuni, mai mult sau mai puţin potrivite, se încep şi basmele: «Păcureţ, finul lui Sân-Petru», «Ciuda fraţilor», «Povestea Premintelui Iorgovan cu părul de aur», şi «Fratele cel bun la inimă.»

In povestea aceasta din urmă aflăm următoarea cugetare, care dovedeşte o judecată adâncă şi dreaptă, destoinică să exprime un adevăr în formă frumoasă: «Omul stă acolo unde au stat şi cei dinaintea lui, să plângă şi să se chinuească ca şi cei duşi din lumea aceasta; dar, cât de târziu, tot se găsesc suflete care-şi iese (?) din calea obiceiului şi pleacă în lume să-şi cerce norocul» (pag. 127).

Alături cu această cugetare s'ar puteà pune reflexiunea cu care se încheie povestirea primă («Veleatul omului») şi prin care se

fixează un veșnic adevăr: «Numai cine cearcă răul la izvor, își află lecuire; dar n'așteptați ziua cea de pe urmă a durerilor voastre, când amarul usucă întreaga putere din brațe și suflet» (pag. 6).

Oricât de frumos sunt însă exprimate aceste sentințe, ele sunt o podoabă nepotrivită pentru niște povești poporale, a căror haină trebue să fie simplă și curată, ca însuș sufletul poporului.

Deși activitatea de folklorist a d-lui Tudor Pamfile e cât se poate de laudabilă, totuș, având în vedere scăderile indicate mai sus, cele patru lucrări ale sale, prezentate la concurs, nu cred că pot fi recomandate la premiul Adamachi.

Cincinat Pavelescu, *Poezii.* București 1911. — *Raport de* **Duiliu Zamfirescu.**

La premiul Adamachi concurează un al doilea poet de talent, d-l Cincinat Pavelescu.

Spre deosebire de Cerna, care e sobru, stăpân pe sine, fără greșeli în contra gustului, dar poate cevà cam rece, — Cincinat Pavelescu e cald, spiritual, dar cam sgomotos, cu o urmă de școală veche dela *Revista contemporană,* care astăzi se chiamă *simbolism,* și care îngăduește expresii ca «linţoliu», «ironie triumfală», «pânze imaculate», «un vis în negrul lor misteric», și rime bizare ca *Henric Heine* cu *a mele taine.* Și, lucru ciudat! pe când cel dintâiu nu râde, nu face spirit și jocuri de cuvinte, dar e optimist, — cel de al doilea cântă, strigă, jonglează cu vorbe și cu madrigale, însă în fond e trist.

Dar așà cum este, pesimist, spiritual și imaculat, Cincinat Pavelescu e poet și, ca și Cerna, s'a sustras dela înrâurirea eminesciană.

In iarba verde stau lungit...
Miroase aerul a floare;
O toropeală-adormitoare
Mă fură 'ncet. Sunt fericit!
...mbră, pace și răcoare,
...ușor și liniștit,
...sărută nucul...
...și răcoare,
...cântă cucul!

Ca floarea umedă sub rouă,
Nădăjduesc o vieață nouă,
Și cum prin frunze tainic moare
Amurgul serii auriu,
Din umbră, o privighetoare
Imi cântă strofele ce scriu.

...este poezia! Câți poeți n'au spus acelaș lucru! Și ...mai cu seamă, place în strofa din urmă, e ...resiei; «din umbră, o privighetoare îmi

cântă strofele ce scriu». Ceeace însemnează că emotivitatea noastră este sclava cuvintelor şi că prin urmare elocuţiunea joacă un rol de căpetenie în poezie.

Dar autorul nostru are şi inspiraţie adevărată, cu poezie «obiectivă», dacă lucrul ar fi cu putinţă. Poetul a venit să cânte din chitară sub ferestrele iubitei. Il vedem jovial, dar cam obosit, scoţând acorduri melancolice.

Erà vară.
Liliacul înflorit
Şi cu rozele semeţe
Risipiau printre alei
Un fior de tinereţe.
Iar în părul tău cel blond
Caldul soare vagabond,
Raza vrând să-şi poleească,
S'a 'ncurcat în adevăr,
Şi 'n zădar vrea să ghicească
In a buclelor *tezaur*
Care-i raza lui de aur,
Care-i firul tău de păr.

Sub balcon când se ridică
Glasul meu pătruns de frică,
Dela geamul tău, iubită,
Pică-o floare veştejită.

Şi 'n zădar mă lupt în vânt
Să dau coardelor cuvânt,
Din chitara mea mâhnită
Nota sboară, rătăceşte,
Şi de geamuri se izbeşte
Ca o pasăre rănită.

Il vedem, în adevăr, luptând să-şi ţină pălăria în furia vântului, mâhnit, dar totuş încredinţat de efectul chitarei, — cu alte cuvinte om trudit, amestec de hidalgo romantic şi de filozof pesimist, care exprimă aşà de bine sufletele târzii ale multor fiinţe ce nu ştiu să îmbătrânească. Vorba *tezaur* ar trebuì lăsată pentru «Monitorul Oficial».

O altă mare calitate a d-lui Cincinat Pavelescu este susţinerea poeziilor sale printr'o idee, ce leagă compoziţia. Aşà, în *flori risipite*, un tânăr pleacă prin lume:

Mama-i dase, ca o zână,
Un mănunchiu de flori de vară,
Şi cu florile în mână
S'a tot dus pe drumuri, — până
Către seară.

De 'ntâlnià în cale fete
Palide sau zâmbitoare,
Iubitoare sau şirete,
Le prindeà la toate 'n plete
Câte-o floare.

Ii spusese la plecare
Biata-i mamă ce plângeà:
Drumu-i lung și vieața-i mare,
Din mănunchi, la ori și care
Să nu dea.

Dar pe drum, el dase sfatul
Și dojana ei uitărei,
Și-'mpărțià mereu băiatul
Flori și flori, pe sărutatul
Fiecărei.

Și cum seara se lăsase,
Răsărind văzù din ceața,
Ce-asfințitu 'nsângerase,
Pe iubita ce-o visase
Toată vieața.

Și mănunchiul, călătorul,
Scuturat când i-l aduse,
In amurgul ce căzuse,
Pricepù risipitorul
Ce pierduse.

Nu se poate spune, într'o formă mai poetică, un aforism mai complet. Oarecari inversiuni dovedesc graba cu care lucrează autorul.

Acolo însă unde d-l Cincinat Pavelescu este cu totul superior, e în fabula epigramatică. Cu o îndemânare nouă în mânuirea versului, cu expresii fericite, cu invenție personală, d-sa ne dă patru bucăți minunate: *Trandafirul și Stejarul*, *Poetului X*, *Stejarul și firul de iarbă*, *Mistrețul și porcul*. Reproduc pe cea dintâi:

Cel mai obraznic din stejari
Certà modestul trandafir:
—«Zău, de 'ndrăzneala ta mă mir.
Cu mine tu să te compari!
Cu vârful meu eu sparg azurul,
Și sunt prieten cu vulturul,
Iar rădăcina-mi nu e 'n stare
Trei oameni s'o cuprindă;
Ar trebuì să mă admiri!»

—«Așà e, dar tu faci doar ghindă,
Și eu fac trandafiri.»

Și pe cea de-a doua:

— «Vultur sălbatec, vultur semeț,
Privește sborul meu îndrăzneț»,
Strigă săgeata, văzând că 'n nor
Erà svârlită de-un vânător.

Vulturu-i zise blând din înaltul,
Unde aripa-i falnică-l ține:
— «Nu vezi, nebuno, te 'nalță altul,
Dar cazi prin tine.»

Propun a se acordà acestui om de talent o parte a premiului Adamachi.

Pompiliu Păltănea și Titu Dinu, *Satirele lui Horațiu,* traduse din latinește în metrul original și însoțite de note explicative. București 1911. — *Raport de* **I. C. Negruzzi.**

D-nii Pompiliu Păltănea și Titu Dinu au avut laudabila idee și pot zice și curajul de a traduce împreună în limba română și chiar în metrul original Satirele lui Horațiu. Un mic volum de 112 pagine, editat de «Societatea Studenților în litere», cuprinde această lucrare. Toate cele optsprezece satire ale marelui poet latin sunt traduse în întregul lor, afară de Satira a II-a a cărții I-a, care nu s'a tălmăcit românește decât în parte: 27 versuri din 134, cât cuprinde originalul.

Poema aceasta descrie, precum e știut, neajunsurile de tot felul la cari se expun bărbații ușurei ce aleargă după soțiile altora. E de presupus că traducătorii n'au mers mai departe în lucrarea lor, din cauza cuprinsului și expresiunilor ce par cam libere lectorilor moderni, căci traducerea acestei satire nu pare a fi de loc mai grea decât celelalte.

Este o adevărată mulțumire să vezi scriitori tineri, cari își propun să popularizeze la noi autorii clasici ai antichității și încă în forma originală a poemelor antice. Traducerea este în general reușită, căci afară de câte un vers mai puțin corect pe ici, pe colo, metrul antic a fost bine reprodus.

Chiar Satira I a cărții I începe prin o traducere exactă și frumoasă:

Cum de se face, Mecena, că nu-i nici un om să trăească
Vesel cu soarta pe care el singur pe plac și-a ales-o,
Ori i-a trimis-o întâmplarea, — ci veșnic râvnește la alta.

In Satira a V-a, faimoasa călătorie la Brundusium, ce nimerit e sfârşitul:

Râdem apoi de aceia cari vor să ne spue c'aicea
Fără de fum se topeşte tămâia pe altarul din templu.
Creadă Evreul Apella, nu eu. — Căci aşà învăţat-am:

Nepăsători ne sunt Zeii! Şi când se iveşte-o minune,
Nu ei o fac, trimiţând-o din 'nalta cetate cerească,
Capăt îi pune Brundusiu plimbării şi lungii poveste:
(Brundusium longae finis chartaeque viaeque).

Foarte bine tradusă îmi pare vestita Satiră a IX-a (C. I): Ibam forte via scera...

Intâmplător mă plimbam într'o vreme pe Calea cea sfântă,
Nu ştiu la ce mă gândiam — nişte fleacuri — dar numai la ele,
Când de odată m'ajunge un om, ce-l ştiam doar din nume.
Repede mâna-mi apucă şi-mi spune: Dar ce mai faci, dragă?
(Arreptaque manu: «Quid agis dulcissime rerum?).

O ultimă citaţie: Inceputul Satirei a VI-a (C. II): Hoc erat în votis...

Toate dorinţele-mi: o sforicică de câmp cu grădină
Cu-o curgătoare fântână de apă, alături de casă,
Şi pe deasupra o geană de codru. Dar Zei-împlinit-au
Mai înţelept şi mai dornic, etc.

Ajungă aceste câtevà exemple.

Academia încă dela înfiinţarea ei şi-a propus să sprijine şi să înlesnească traducerea marilor scriitorii latini, precum Cesar, Cicero, Dion Cassiu, Titu Liviu, Sallustiu, Tacit, etc. Din aceştia câţivà aŭ fost traduşi în total, alţii în parte, iar alţii se traduc şi astăzi încă sub auspiciile Academiei.

Mai ales prin frumoasa sa traducere a Odelor şi Epodelor lui Horaţiu, regretatul nostru coleg D. Ollănescu şi-a deschis porţile Academiei Române.

Cred că se cuvine ca Instituţia noastră, care aproape singură în România mai ţine sus steagul clasicismului, să răsplătească cu premiul Adamachi, sau măcar cu o parte din el, pe tinerii traducători ai satirelor lui Quintus Horatius Flaccus.

Radu D. Roseti, *Razna...* — Note din călătorie. Bucureşti 1911.—*Raport de* **I. Caragiani.**

In această carte autorul îşi publică notele de impresiuni dintr'o călătorie în Grecia, intreprinsă în iarna anului 1910 înainte de Crăciun, călătorie din ţară prin Constantinopole în Grecia şi de acolo la Corfu, iar dela Corfu la Triest.

Indemnul principal al autorului pentru această călătorie a fost marea lui dorinţă de a vedeà Grecia cea mult lăudată pentru trecutul ei, resturile din civilizaţia ei antică, pentru cari are un cult entuziast, apoi şi pe Grecii din zilele noastre, descendenţii acelor faimoşi Greci din antichitate.

Autorul n'a avut timpul necesar de a vedeà Grecia întreagă, ci a profitat de zilele din vacanţele Crăciunului, spre a-şi împlinì dorinţa şi a dispus numai de vreo 10 zile (dela 22 Decemvrie 1910, până la 30 Decemvrie, căci la 1 Ianuarie 1911 a debarcat la Triest). Din cauza acestui scurt timp, de care a dispus, el n'a putut să viziteze decât Pireul, Atena cu câtevà împrejurimi, apoi Istmul de Corint, oraşul Patras, oraşul Megara în treacăt şi o mânăstire în Grecia, şi în fine oraşul Corfu din insula Kerkira.

Afară de ruinele monumentelor antice, mai cu seamă Acropolea şi Partenonul, cari i-au atras admiraţiunea şi cărora s'a închinat, autorul n'a găsit aproape nimica de valoare la Grecii din zilele noastre, ci că totul este într'o stare deplorabilă. Unii din Grecii din Brăila, Galaţi şi Tulcea, cari i-au cetit cartea, prin scrisori anonime către Directorul ziarului *Adevărul*, l-au insultat, spune autorul, contestându-i sinceritatea, la cari autorul răspunde în cartea sa, că nu este nici pornit în contra Grecilor, nici nu exagerează nimica, ci că spune purul adevăr.

Constatările, pe cari le-a făcut autorul asupra stării Grecilor din zilele noastre, se pot rezumà în următoarele, din cari se poate judecà dacă a fost sau nu sincer şi dacă a exagerat sau nu.

Autorul a constatat :

1. Că Grecii sunt *fanfaroni.*

La pagina 52 autorul pune pe un Grec să spună ; «Ţe ! pentru noi un răsboiu cu Turţii este joco de copii ; rândul trecut s'a amestecat-o nepoftită Evropa, că noi cuţeriam Constantinopolu», şi răspunde : Bătuţi de Turci, în răsboiul de tristă memorie dela Domocos, tot n'au învăţat minte : iar la pag. 150 zice : Eu să fiu

în locul Europei, i-aş lăsà să mai facă odată răsboiu Turciei, să mănânce-o trânteală, s'o ţină minte.»

Cu ocazia cetirii unui articol apărut în jurnalul grecesc *Messager d'Athènes*, în care se vorbeşte că a provocat un exces de *elenofobie* în Români faptul, că Grecia posedă cea mai bună artilerie din lume, şi că infanteria ei are aceeaş puşcă, pe care o are artileria austriacă, şi că Românii ar fi vrut ca Grecii să n'aibă nici oştire, nici marină, nici tunuri, nici puşcă, autorul exclamă:

— *Ce ţi-e cu râia grecească?* (pag. 105).

— Venind vorba despre un individ, care căutà să capete concesia unei *Rulete* la Corfu, autorul Raznei zice (pag. 158): «Nu e de mirare ca odată concesia căpătată, să cetim în «Patris», că Monte-Carlo e nimic pe lângu Corfu.»

— Că idealul naţional al Grecilor este să cucerească Constantinopolul, şi când Evzonii fac exerciţii militare, acù să strige unul: *Embros stin-Polin*, pornesc să cucerească Ţarigradul, şi că până şi la telefon sunt naţionalişti. Ei nu încep convorbirile ca în toate ţerile din lume cu *Allo!* Ţi-ai găsit! *Embros* sună mai frumos, nu-i aşà? (pag. 107—108).

2. Că Grecii sunt necinstiţi, şi că nu-şi plătesc datoriile contractate. Autorul dă dreptate Francezilor cari, când este vorba de un om necinstit, zic *„c'est un grec"*. Marile case comerciale din Franţa, cari trimit mărfuri pe credit oricărei naţiuni, Grecilor li-l refuză, cerând să le plătească: *payée d'avance* (pag. 110—111, 142).

— Că Grecii dela Malta înşeală pe Englezi, vânzându-le *canari*, cari nu cântă, făcându-i prin ventrilogie să creadă că cântă (pag. 42—43).

3. Că Grecii sunt *hoţi* (pag. 138, 140—2). Din cei condamnaţi la închisoare 99 % sunt pentru *escrocherie*. E delictul grec *tipic*. Rar intră în puşcăriile regelui Gheorghe un condamnat pentru altfel de greşeală, şi că judecătoria condamnă nu pentru faptă rea, ci mai mult pentrucă inculpatul s'a lăsat să fie prins.

— Că după povestirea lui Alphonse Karr, Grecii îi furară la Termopile unui filelen ceasul, iar la Maraton tabacherea (pag. 56—57).

— Vorbind despre canalul Istmului de Corint, pentru care s'au cheltuit 60 de milioane de lei, şi cu toate acestea este strâmt, şi că este vorba să se formeze o societate, care să-l lărgească, autorul Raznei se întreabă: Nu cumvà din cele 60 de milioane au intrat câtevà în buzunarele politicianilor (pag. 124—5).

4. Că Grecii sunt *ingraţi*. Aceasta o deduce autorul dintr'un

fapt raportat de Edmond About, că în revoluțiunea greacă dela 1821, când erau închiși mai mulți sotdați greci fără proviziuni în Acropole, niște străini fileleni și-au riscat vieața aducându-le proviziuni, dar când vrură să iasă, Grecii nu i-au lăsat și au pierit împreună cu ei (pag. 57).

Ingratitudinea Grecilor o mai deduce autorul și o generalizează și dintr'un fapt, că unui Grec îi căzù de pe vapor valiza în mare și după o colectă de 300 de lei ce s'a făcut pe vapor și i s'a dat, n'a mulțumit, apoi și dintr'un altul, în care un cerșetor poftit de autor să mănânce gratis într'o cabină, după ce s'a îndopat bine și a băut mai bine, nici nu s'a gândit să-i mulțumească (pag. 55—56 și pag. 69).

5. Că Grecii sunt *cruzi*. Aceasta o deduce autorul din faptul că un al doilea doctor al lazaretului din Salamina, om cult, mergând pe drum cu autorul Raznei și văzând o vrabie, o rănește cu un pietroiu și apoi îi taie capul (pag. 64).

6. Că Grecii *din afară* dın Grecia sunt adevărați patrioți și civilizați, pe când cei cari nu s'au înstrăinat sunt înapoiați, fac numai politică de cafeneà, ocărîndu-se unii pe alții și cu scrisori anonime. Pe aceștia din urmă autorul îi califică cu calificativul de *Cațavani* (pag. 51, 82).

— Grecii din Atena își lustruesc ciobotele de mai multe ori pe zi, dar îngrijesc a-și lustruì picioarele, nu și capul (pag. 108).

— Că după cum i-a spus autorului un grecoteiu dela Carantina din Salamina, fetele sărace, dar cinstite, din Atena își vând sărutările, ca să-și facă zestre, că sportului acestuia *sui generis*. în practică și la Constantinopole, îi zice *badanà* (pag. 62).

7. Că în Grecia este mare *sărăcie*, că lipsesc șosele de comunicație și că vagoanele drumurilor de fier sunt ca vai de ele, iar mașinele sunt ca cele ce cară gunoiul dela Abator în împrejurimile Văcăreștilor (pag. 110—111, 122).

8. Că cele mai frumoase edificii moderne din Atena, afară de Universitate, Bibliotecă și Academie, monotone prin uniformitatea lor de stil, precum Arsachion, Zapion și Stadiul, unde se serbează serbările noi Olimpice, sunt făcute de donatori, cari s'au îmbogățit în Țara-Românească din sudorile țăranului român (Excepție de Averof Aromânul, care s'a îmbogățit în Egipt. — Autorul crede că și Aromânul baron Sina, cu ai cărui bani s'a zidit Academia din Atena, a câștigat averea sa în România, ceeace nu este exact, și crede că

cu o decorație dată la timp, averea lui Sina puteà să rămâe în țară, pag. 72 și 84).

9. Că la Atena, ca și în celelalte orașe din Grecia, casele și prăvăliile sunt de un stil banal, ulițele proaste, prăfuite și murdare (pag. 72, 146).

10. Că oamenii sunt îmbrăcați fără gust, necurați și cu figuri pocite și suspecte (102, 99—100, 171—172, 121, 100).

11. Că cei mai mulți din cei bogați Greci sunt aceia cari s'au însurat cu Romănce bine înzestrate (pag. 81—2).

12. Că Grecii, pe când au toate păcatele, au și trei lucruri de lăudat: sunt pudici, bisericoși și n'au vițiul beției, și aceasta din cauză că vinul lor este dulce și nu provoacă a abuzà de el. Că Grecii sunt în toate inferiori Românilor, numai în una sunt superiori, în *marină*, creată cu banii Aromânului Averof (pag. 117, 118, 134, 61).

13. Autorul a vizitat și palatul regal din Atena și castelul regal *Tatoi* din afară de Atena. Despre palatul regal din Atena spune că are aspectul unei cazărmi, iar despre castelul regal dela Tatoi spune că nici nu se poate comparà cu castelul Peleș, un mărgăritar, și că Baedecker nu știe ce spune, când vorbind despre castelul Tatoi, zice: *Le superbe Palais neuf!*» (p. 74, 116).

14. Autorul a fost cu totul diziluzionat din ceeace a văzut și constatat în Grecia la Grecii din zilele noastre și a fost și plictisit, hotărît a nu mai merge încă odată în Grecia, și de aceea când erà să se îmbarce dela Corfu pentru Triest și ghidul său i-a zis *„la revedere“*, el de indignat ce erà, doar că nu i-a răspuns: *„Să te văd, când mi-oiu vedeà ceafa.“* (pag. 162—3).

Acestea (1—14) sunt cele mai bătătoare la ochi lucruri cuprinse în *Razna* despre Grecii din zilele noastre. Dacă ele sunt scrise cu sau fără pornire în contra Grecilor este ușor de judecat din cele ce preced, cu toate că de felul lor sunt și altele multe în Razna.

Razna se cetește cu multă plăcere, mai cu seamă de Români, cari capătă oarecum o satisfacție la bârfelile multor Greci, cari lăudând tot ce este în țara lor, ponegresc pe Români. Cartea dar par' că este făcută înadins, ca cetitorii români, cetind-o, să aibă cu ce să astupe gura unora dintre răutăcioșii Greci de pe la noi, cari înalță Grecia și pe Greci, și vor să umilească, să ponegrească pe Români.

Fără nici o îndoeală, *Razna* este o satiră în contra Grecilor din zilele noastre. A premià Academia noastră această carte, ar însemnà

în ochii Grecilor că ea se bucură de ponegrirea Grecilor şi că încurajează nişte asemenea scrieri. Subsemnatul, abstracţiune făcând de cuprinsul acestei cărţi şi de modul duşmănos al autorului în contra Grecilor, recunoaşte în autorul ei un talent deosebit de observaţii pătrunzătoare, un spirit satiric distins şi un mod ironic şi mucalit de a descrie, pentru care numai şi numaí subsemnatul propune ca din premiul Adamachi de 5.000 lei să i se acorde suma de 1.000 lei.

A. Stavri, *Luminişuri.* Iaşi 1910. — *Raport de* **A. Bârseanu.**

Cu adevărată mulţumire sufletească urmăreşte cetitorul cele 67 poezii, partea cea mai mare idile şi tablouri din natură, cuprinse în acest frumos volum.

Nicăiri exagerare, nicăiri sentimente false, nicăiri colori căutate, ci peste tot sinceritatea şi stăpânirea simţirii, gingăşie în exprimarea ei, adevăr în fond şi armonie în formă, — notele caracteristice ale poeţilor buni.

Afară de exprimarea sinceră a sentimentelor, poeziile d-lui Stavri se disting printr'o înţelegere deplină a naturii, prin iubire faţă de vieaţa dela ţară, prin pătrunderea deosebită în sufletul omului din popor şi prin folosirea creaţiunilor lui ca subiecte şi podoabe în poezia artistică.

Natura, în aceste poezii, nu rămâne mută, ci râul, dealul, câmpul, floarea, pasărea, toate vorbesc, toate trăesc împreună cu omul, toate apar acì în lumină veselă, acì în umbră, după cum sufletul lui e vesel sau trist.

Resfrângerea aceasta a lumii din afară în sufletul poetului, care iese aşà de frumos la iveală în cele mai multe din poeziile, despre cari e vorba, — legătura aceasta intimă între natură şi om, o tălmăceşte dânsul cu multă pricepere în versurile :

Că lumea făr' de noi e moartă,
Cu noi şi veselă-i şi tristă
Şi fiecare 'n suflet poartă
Intreaga lume ce există.

(Poezia «O toamnă», pag. 69).

Sau, mai pe larg, în poezia «Pe acelaş drum», care cuprinde aşà zicând o mărturisire a poetului :

Te miri cum pot de-o vreme mereu aceleaşi locuri
Să le petrec cu ochii — să văd aceleaşi jocuri
De umbră şi lumină? — aceeaş luncă 'n floare,
Ce parcă stă să ardă în asfinţit de soare
Şi tot acelaş codru aprins pe coama zării?
Mereu tot şesul neted în fumul depărtării?

Vezi nu ştiu cum îs alţii, — dar un apus de soare,
Un colţ uitat de-o parte în umbră şi răcoare,
Acelaş cer aproape, aceleaşi şesuri line,
Tot alte înţelesuri îmbracă pentru mine:
Că, după cum mi-i lumea, când tristă, când senină, —
Priveliştea se vede în umbră ori lumină;
Nu-i caut adevărul — de-i vis ori întrupare, —
Ci o răsfrâng în suflet şi-i astfel cum îmi pare...
Să nu te miri de-aceea că-mi plac aceleaşi locuri
Să le petrec cu ochii: în toate-acele jocuri
De umbră şi lumină, în codri, lumi albastre,
Ard gânduri, arde-o parte din sufletele noastre. (Pag. 181).

Tablourile ce ni se desfăşură înaintea ochilor în volumul «Luminişuri» sunt foarte variate, — toate însă sunt pline de vieaţă, toate sunt plastice, toate sunt adânc simţite şi în stare a ne face şi pe noi a simţi împreună cu poetul. Ele poartă în deobşte timbrul particular ţinuturilor noastre, fie că descriu un răsărit de soare, o zi de primăvară, o amiază în timpul verii, o zi ceţoasă de toamnă, o noapte cu lună pe un deal, — fie că ne arată o horă veselă la ţară, un drum din pădure, un miez de vară într'un sat sau o furtună în timpul nopţii. Unele din aceste tablouri sunt aşà de sugestive şi aşà de specific româneşti, încât par' că ar fi fost ieşite din penelul răposatului Grigorescu.

Aşà este d. e. pastelul «Seara» (pag. 93):

Din cuib de jăratec, din nouri, la schit
Cad raze-ostenite de soare-asfinţit,
Şi 'n codru răspunde ritmata şi clara
Bătaie de toacă, — şi simţi venind seara.

Prin fum de colb roşu zăreşti, la răscruce
De drum, o căruţă ce 'n goană se duce —
Şi sgomotul leucei târîtă pe drum
Aleargă de-avalma cu norul de fum.

La pas şi ca 'n leagăn în urmă rămân
Cosaşii, pe gânduri, în cară cu fân ;
La iaz cânii latră, — şi ciorile sboară
Spre schit, cad grămadă pe turlă,—şi-i seară.

Se 'ntunecă ; — numai pe cruce la schit
Mai ard flacări roşii de soare-asfinţit —
Şi-mi simt venind seara ; ce rece şi mie
Imi simt venind seara de toamnă târzie!...

Sau începutul idilei «Zi de vară»:

E o arşiţă nesuferită,
Te dor şi ochii de cald ce-i —
Şi satul stă, ca de obicei,
Umbrit cu garduri de răchită.

Livezile de lângă drum
Au fânul nou clădit căpiţi —
Şi-i miros cald de romaniţi,
De floarea-soarelui, de fum.

Şi cânii tolăniţi pe jos,
Deabià mai latră la străini —
Şi viţeluşii prin grădini
Mugesc a lene, somnoros.

Numai în «Caravană» (pag. 95) ni se prezentă o icoană din locuri depărtate, din pustiurile africane, unde o ceată de drumeţi vine :

S'ă 'n groape-un mort, pe cel mai drag.

Tovarăş scump... Nici criptă nu-i,
Nici groapă nu-i făcută-anume:
Aştern nisip de-asupra lui,
Aştern pustiu pe-o 'ntreagă lume.

In alte poezii poetul dă expresie sentimentelor sale individuale, ne zugrăveşte mişcătoare amintiri din copilăria sa fericită, sau apoi îşi exprimă părerile sale de rău pentru iluziile pierdute, pentru lucruri trecute, cari ar fi trebuit să fie altfel, dar cari nu se mai pot întoarce. Toate acestea însă în modul cel mai discret şi de obiceiu în legătură cu întâmplările din natură, sau în asemănare cu ele.

In altele iarăş face reflexiuni asupra sorţii omeneşti, pune în comparaţie vieaţa omenească cu întâmplările din lumea împrejmuitoare; sau apoi, ca în «Poet», caracterizează pe visătorul, care ca copil încă vorbeşte cu florile, ascultă povestea vântului şi ar dorì să sboare împreună cu norii, sau ca în «Doină», tălmăceşte cu multă pătrundere cântecul în care poporul îşi exprimă simţirile şi aspiraţiunile sale.

De o putere deosebită sunt strofele de încheiere ale poeziei acesteia din urmă:

Iar când în casa-ni bătrână
Tot neamu-i strâns la sărbători
Şi 'ncet cu voacea ei blajină
Ne 'ntreabă mama de surori,

De cele Trei mult aşteptate,
Ce nu-s la masa părintească,
Mai tare inima ni bate,
Incepe furia să crească

Şi geme doina ca o mare,
Ce uraganele-o turbară...

. . . .

Cu aripi largi vâslind în zare
Străbunul nostru vultur sboară (pag. 10—11).

Prin adâncimea cugetării şi prin frumuseţea formei se disting cu deosebire cele două sonete de către sfârşitul volumului, dintre cari unul este următorul:

Izvoru'n munţi, din stânca detunată,
Ca lacrima de limpede răsare—
Şi tremură în apele lui clare
Seninul cer, pădurea răsturnată.

El prinde 'n mers, pe valuri călătoare,
Dìn asfinţit beteala 'nflăcărată —
Şi 'n faţă-i vezi, ca 'ntr'o oglindă, toată
Priveliştea din drumul către mare.

Dar toate pier... Şi nici un colţ din lume
N'a mai rămas pe coama lui de spume,
Când l-a cuprins neadormitul haos...

Cu piept deschis călătorim ca dânsul;
Dar noi păstrăm în inimă tot plânsul
Ce-a izvorît în drumul spre repaos.

Un loc însemnat în volumul d-lui Stavri îl ocupă idilele şi romanţele,— acestea din urmă unele cu motive poporale (ca d. e. «Trei fete seceră»), altele în formă poporală. Ele se deosebesc prin gingăşia, fidelitatea şi plasticitatea cu care este descrisă vieaţa dela ţară, prin vioiciunea colorilor şi prin înfăţişarea firească a figurilor (persoanelor); cele din urmă (romanţele), pe lângă aceea, prin felul discret şi natural, în care e desfăşurată acţiunea. Piesele «Trei fete seceră», «Ielele», «Ce s'a 'ntâmplat!» şi «Ursitul» se pot socotì între cele mai frumoase poezii narative ce s'au scris la noi.

Dintre idile câtevà sunt de o vioiciune şi de o plasticitate deosebită, putându-se asemănà chiar cu ale lui G. Coşbuc. Aşà sunt: «Frumoasa satului», «Pe 'noptate» şi «Copil sărman», dintre cari pe cea din urmă — cea mai scurtă — o reproduc:

Lanuri n'am ; — dar grâul creşte
Pe la alţii din belşug.
Şi când grâul se pliveşte,
Doar' cu ochii mai desmierd
Lungul şir de plivitoare.
Dar la secere n'am frică:
Dintre fetele ce fug
Eu o prind pe cea mai mică,
Una mândră ca o floare —
Şi prin grâu mă pierd.

N'am nici cai... Când ne 'mpresoră
Intunerecul de tot,
Printre caii de pe-afară
Merg cu pasul uşurel —
Şi când am băgat de seamă
Care-i mai cu foc să sboare,
Binişor mă plec de-i scot
Piedica dela picioare,
Mâna i-o înfig în coamă
Şi m'arunc pe el.

N'am nevastă... Nu-i nimica !
Eu cunosc de mai de mult
Una mândră, mititică,
Măritată în alt sat —
Şi pe smeul ce-am găsit

Mă răped la ea pe-un ceas,
Inima să i-o ascult —
Și în zori mă 'ntorc la pas:
Eu cu suflet răcorit,
Gându 'ntraripat.

Între cele cu cuprins duios se distinge mai cu seamă poezia «L-a uitat», povestea tristă a flăcăului Marin, care după ani de zile se întoarce călare în satul copilăriei sale, de unde însă pleacă iarăș cu sufletul amărît, aflându-și iubita măritată.

Din această frumoasă bucată voiu reproduce numai o comparațiune originală și sfârșitul plastic și duios.

Comparațiunea este:

Cum prin huciul ce să 'nșiră
Lângă drum mâncat de ploi,
In șuvițe-și lasă lâna,
Pe spini, turmele de oi,

El în urmă-i, dus pe drumuri
De blestemul nu știu cui,
Și-a lăsat bucăți din suflet,
Tinerețea toată-a lui.

Iar încheierea:

Și s'a dus pe câmpul neted;
Tot mai mic îl vezi — și 'n zare
A pierit, — cu el și doina
Unui suflet care moare.

Forma externă a poeziilor, — cum s'a putut vedeà din exemplele reproduse, e armonioasă și corectă. Rar de tot se întâlnește câte o asperitate de vers, o greșeală de cadență sau vreo rimă necompletă.

Cu un cuvânt, volumul «Luminișuri» oferă o lectură aleasă atât ca fond, cât și ca formă.

De aceea îl recomand cu toată căldura spre a fi premiat cu o parte din premiul Adamachi.

Caton Theodorian, *La masa caliciului.* București 1911. — *Raport de* **N. Gane.**

Cartea d-lui Caton Theodorian, de 179 pagine, 1911, format mic, intitulată: *La masa caliciului,* după nuvela din frunte, cuprinde 14

nuvele și schițe scurte, cam prea scurte, a căror cetire dela olaltă îți lăsa impresia că ești în fața unui cinematograf. In adevăr toate personajele puse în scenă sunt destul de bine reliefate, se mișcă aievea și trec repede pe dinaintea ochilor.

Astfel vedem pe Conu Todirel și moș Ilie în excursiunea lor vânătorească din *Masa calicului*, pe *Nicula*, un original care își populează curtea cu mai multe vietăți, în cele din urmă cu un motan, pe d-na Hariton din *Fenomenul*, care-și leapădă bărbatul ca să se mărite cu Nicu. Vine apoi Steluța din *Verigușa*, care face pe Avel Cordea să-și uite nevasta răposată, vine Bărbucică care se îmbogățește pe negândite prin moartea unchiului său Fanache; apoi fata cea schiloadă *Isădia*, care moare din dragostea unui puiu de găină asemenea schilod, una din cele mai reușite schițe ale autorului; Erma și Max din *Cele două perechi*; *Bolnavul* dela No. 3; bacalaureatul Mardari, îndrăgostit de o actriță din *O noapte pierdută*; Mihai Stasu care într'un moment are intuiția că se sfârșește, din *Sfârșitul;* Iorgu cu mustățile rase, din *Buzele*, sinuciderea lui Radu Socor pentru Dida, din *Paraclisul iubirii; Cum a dres-o inginerul*, o împăcare ciudată cu prefectul, și în fine cei trei bătrâni din povestea dela finele cărții.

Toate aceste nuvele și schițe sunt scrise într'o limbă plină de umor, energică, fără multe amplificări, ceeace le dă o notă originală.

Singurele observațiuni ce aș puteà face d-lui Caton Theodorian sunt întâiu, că prea și-a presărat limba cu arhaisme, scoase cele mai multe din uz, ceeace în loc să sporească frumusețea stilului, i-o micșorează, întocmai ca și cum la un frumos buchet de flori am amestecà mărăcini și urzici; și al doilea, lucru mai grav, e că a alunecat pe un tărâm de sensualism nepermis într'o carte care se prezentă Academei spre premiare. Așà în *Fenomenul*, doamna Hariton scrie prietenei sale următoarele:

«...Ieri, draga mea, Nicu mai întreprinzător ca altă dată, trece dela vorbe la fapte... Simțiam cum se învârte odaia cu mine și mă cuprindeà amețeala care mă doborîse când venise cutremurul, cu osebire că n'aveam spaimă. Un râuleț cald plăcut îmi curgeà în sânge și închisesem ochii.

«Odată se deschise ușa și ne pomenim cu bărbatu-meu peste noi, chemat, cred, nu de foșnetul fustelor mele ce făceau un sgomot destul de discret; tăbărà tocmai când Nicu încercà buna calitate a ciorapilor mei de mătase.»

Apoi d-na Hariton adaoge:

«Şedinţa m'a experimentat şi pe mine, profana. Domnul Hariton e un gâscan: habar n'are de ştiinţă. Ştiinţa lui Nicu da, zic şi eu; m'am înscris la cursul lui şcolăriţă harnică şi supusă.»

Asemenea în *Paraclisul iubirii* vedem pe un tânăr Radu căzut în mrejele unei fete pierdute, care se vinde pe faţă şi pe bani gata şi îşi înscrie numeroşii amanţi pe un carnet, cu indicaţie anume de ziua de întâlnire cu fiecare, carnet pe care apoi ea însăş fără leac de ruşine îl arată tânărului Radu; iar acesta, în dorinţa de a aveà mai dese întâlniri cu ea, şterge cu consimţimântul ei din carnet pe un colonel şi îşi înscrie numele lui.

Scene de o asemenea obscenitate nu se cuveniă să iasă din pana d-lui Caton Theodorian, pe care d-sa ştie de altfel să o mânuească cu îndestulă îndemânare, fără să recurgă la asemenea mijloace.

De aceea, recunoscându-i talentul care îl ridică la nivelul celor mai buni scriitori tineri de astăzi, nu ne îndoim că pe viitor se va ferì de asemenea greşeli şi ne va da opere, cărora să nu li se poată face nici un reproş.

SECŢIUNEA ISTORICĂ

ŞEDINŢA DELA 13 IANUARIE 1912.

Preşedinţa d-lui *I. Kalinderu.*

Secţiunea încredinţează cercetarea cărţii d-lui I. Nistor, *Die auswärtigen Handelsbeziehungen der Moldau im XIV., XV. und XVI Jahrhundert.* Gotha 1911, prezentată la premiul Hagi-Vasile de 5.000 de lei, d-lui *I. Bogdan.*

ŞEDINŢA DELA 2 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *D. Onciul.*

Secţiunea admite următoarea propunere prezentată de d-l *N. Iorga* şi decide a o prezentà plenului:

«Marele număr de documente greceşti, scrisori politice mai ales, ce se află risipite prin felurite publicaţii apusene, ori se găsesc încă inedite în arhivele noastre, poate fi întrebuinţat numai cu o greutate mare de cercetători. Cei mai mulţi chiar le lasă de o parte, cu atât mai mult, cu cât traducerea românească lipseşte sau e neexactă.

«Aşà fiind, propun d-lor colegi să dau Academiei după apropiata încheiere a vol. XV din colecţia Hurmuzaki, încredinţat îngrijirii mele, un nou volum de *Acte greceşti privitoare la istoria Românilor.*

«El va cuprinde:

a) Vechi acte bizantine (din *Atti della Società Ligure di storia patria*, Miklosich şi Müller, ş. a.).

b) Scrisori fanariote şi anterioare epocii «fanariote» (din colecţiile Emile Legrand, ş. a.).

c) Scrisori politice inedite din depozitele Academiei Române.

«Toate documentele vor fi întovărăşite de traducere şi note; se va da, fireşte, o introducere şi un indice.»

ȘEDINȚA DELA 12 MAIU 1912.

Președința d-lui *D. Onciul.*

D-l I. Bogdan cetește raportul său asupra scrierii: *Die auswärtigen Handelsbeziehungen der Moldau im XIV., XV. und XVI. Jahrhundert*, de d-l I. Nistor, prezentată la premiul Hagi-Vasile.

— Concluziunile raportului de a se decerne premiul acestei scrieri, singură prezentată și arătată în raport ca fiind de o valoare științifică remarcabilă, se admit cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți.

ȘEDINȚA DELA 19 MAIU 1912.

Președința d-lui *D. Onciul.*

Secțiunea admite concluziunile următorului raport al d-lui I. Bogdan, asupra manuscrisului d-lui Dr. Silviu Dragomir, despre: *Relațiile bisericii române cu Rusia:*

«Manuscrisul d-lui Dr. Silviu Dragomir, trimis spre a fi publicat în *Analele* Academiei Române, conține foarte prețioase contribuții privitoare la relațiile bisericii românești cu Rusia în veacul al XVII-lea. După o scurtă introducere asupra începuturilor acestor relații și asupra izvoarelor, edite și inedite, din cari ele se pot studià, d-l Dragomir își grupează cercetările sale în următoarele nouă capitole:

I. Cei dintâi clerici din țerile românești peregrini în Rusia;
II. Clericii ardeleni peregrini în Rusia;
III. Iconografi ruși pentru bisericile moldovene;
IV. Legături politice în numele ortodoxiei între Gheorghe Ștefan și țarul Rusiei;
V. Călătoria Mitropolitului Sava Brancovici la Moscva;
VI. Legăturile mitropolitului Dosofteiu cu Rusia;
VII. Legăturile lui Șerban Cantacuzino cu Rusia;
VIII. Cei din urmă clerici români în Moscva;
IX. Scrisoarea mitropolitului Teodosie către patriarhul Adrian (din Moscva).

«Faptele pe cari le povestește d-l Dragomir sunt cunoscute de foarte puțini cercetători. Unele au fost publicate în marea colecție rusească *Polnoe Sobranie Zakonov*, altele în scrierile lui Kapterev și în deosebi în cea despre relațiile Rusiei cu Orientul ortodox în sec. XVI și XVII — o carte destul de veche, dar aproape necunoscută la noi, — altele în sfârșit în felurite publicații rusești și sârbești. Multe sunt însă cu totul necunoscuet, deoarece

sunt scoase din acte încă nepublicate ale Arhivelor Ministerului de Externe din Moscva, pe cari am început să le studiez şi eu acum patru ani, şi din cari o mare parte le-am copiat şi le-am fotografiat acum un an. Astfel, aproape toate Anexele d-lui Dragomir le posed şi în copiile mele; îmi lipsesc numai cele scoase din «Actele greceşti» (греческiе дѣла) ale Arhivelor, pe cari aveam de gând să le copiez cu ocazia unei alte călătorii la Moscva. Planul meu este de a adunà treptat toate materialele privitoare la istoria noastră din acele Arhive şi a le edità apoi la un loc, într'o publicaţiune mai mare.

«Aceasta însă nu mă împiedecă să recomand Secţiunii Istorice tipărirea studiului şi a materialelor adunate de d-l Dragomir; din potrivă, chiar dacă voiu fi silit să retipăresc unele materiale cuprinse în ms. d-lui Dragomir, acesta merită totuş să fie tipărit şi el, deoarece lucrarea mea, dacă voiu puteà s'o termin aşà cum am plănuit-o, va cere încă mulţi ani de muncă şi multe luni de petrecere în Moscva.

«D-l Dr. Silviu Dragomir cunoaşte foarte bine două limbi slave: pe cea rusească şi pe cea sârbească. Copiile făcute de d-sa după originalele din Moscva sau după vechile còpii ale «Colegiului Ambasadorilor», aşà zisul «Posolskij Prikaz», sunt bune; comparându-le cu ale mele, am găsit puţine deosebiri şi puţine greşeli, acestea mai ales acolo unde originalele sunt rău păstrate şi greu de cetit, pentru cine nu cunoaşte în toate amănuntele (fonetice, morfologice şi ortografice) limba veche rusească. Aşà este d. p. scrisoarea din 1700 a mitropolitului Teodosie către patriarhul din Moscva Ádrian, care, cum se vede din fotografia anexată la ms. d-lui Dragomir, este în multe locuri defectuoasă. Am controlat şi o parte din traducerile d-lui Dragomir şi pot zice că, dacă nu sunt frumoase, sunt însă foarte bune.

«Constat cu o deosebită plăcere din această întâia încercare mai mare a d-lui Dragomir, că acest tânăr profesor al seminarului Andreian dela Sibiiu este bine pregătit pentru cercetări de istoria bisericii române, că ştie să lucreze şi are multă râvnă pentru cercetările arhivalice, fără de cari istoriografia noastră bisericească nu poate să facă nici un pas înainte.

«Aşà fiind, recomand cu căldură Secţiunii istorice să decidă a se tipărì în *Analele* Academiei Române manuscrisul d-lui Silviu Dragomir, atât studiul introductiv, care cuprinde 92 pp., cât şi Anexele, cari cuprind 177 pp. de texte ruseşti cu traduceri româneşti. Textele ruseşti, fiind toate din sec. XVII, trebue să fie tipărite cu alfabetul rusesc modern, chirilica noastră veche nemai fiind întrebuinţată astăzi pentru astfel de texte.

«Dintre cele trei fotografii, pe cari d-l Dragomir vrea să le reproducă ca modèle de scriere din sec. XVII, s'ar puteà lăsà afară scrisoarea dela 15 Aug. 1679 a mitropolitului Dosofteiu, pe care am reprodus-o eu în *Analele* din

anul acesta; trebue să mărturisesc însă că reproducţia mea este făcută după o fotografie cu aparat prismatic, pe când a d-lui Dragomir s'ar face după un clişeu obişnuit, care dă o copie mai precisă.»

ŞEDINŢA DELA 22 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *D. Onciul.*

Secţiunea istorică admite propunerea d-lui *I. Kalinderu* de a se pune la concursul premiului Adamachi din 1917 subiectul: *Valurile (troianele), drumurile şi cetăţile romane din toate ţerile locuite de Români.*

Autorul va alcătuì un repertoriu sumar, dar complet şi metodic, al tuturor valurilor, drumurilor şi cetăţilor romane, ale căror urme, singurele ce ne-au mai rămas dela Romani, se mai cunosc până astăzi la noi. In acest scop, pe lângă lucrările speciale de arheologie şi epigrafie, se va ţineà seamă de relaţiunile cronicarilor români şi străini şi de notele călătorilor străini cari le-au descris sau semnalat, precum şi de vechile noastre hotărnicii de moşii, în cari de multe ori valurile, drumurile şi cetăţile se întâmpină ca semne de hotar. Pentru fiiecare se va culege cu multă atenţiune orice tradiţie sau poveste ce se leagă de ele; iar la sfârşitul lucrării se va întocmì o hartă istorică cu toată preciziunea cuvenită, spre a fi la îndemână oricui, mai ales în vederea conservării şi ocrotirii lor de către autorităţile publice.

Secţiunea admite concluziile următorului raport al d-lui *A. D. Xenopol* despre studiul d-lui I. Ursu asupra unui *Manifest tipărit cu litere latine al Impăratului Leopold I:*

«Documentul pe care d-l agregat şi corespondent al Academiei Ioan Ursu l-a consultat şi studiat, anume rescriptul împăratului Leopold din anul 1701, redactat în limba română, a fost descoperit înainte de d-sa şi se publică chiar acuma în vol. XV, partea II, care nu este încă încheiat,din *Documentele Hurmuzaki,* — şi anume la p. 1.489 se află textul latinesc al rescriptului, iar la p. 1.490 textul românesc, identic cu cel dat de d-l Ursu şi reprodus de d-sa în fotografie. Prin urmare studiul d-sale pierde interesul noutăţii, pe care se păreà că-l are.

«Cu toate acestea comentariile d-lui Ursu, care leagă de acest document multe ştiri asupra unirii bisericii române din Ardeal cu biserica romană, ar puteà fi publicate, cu condiţia ca să se omită partea introductivă până la p. 10, care iea lucrurile de prea sus, dela retragerea legiunilor de către împăratul Aurelian, — ca neavând legătură deadreptul cu subiectul.

«Lucrarea trebue tipărită cu omiterea documentului dela p. 30, în locul căruia să se facă trimiterea la *documentul colecţiei Hurmuzaki, XV*, $_2$, p. 1.489—1.490.

«Cercetarea asupra autorului, care nu duce decât la ipoteze cu totul nehotărîte, şi asupra ortografiri româneştı după sıstemul unguresc iarăş credem că nu înfăţişează un interes deosebit. S'ar puteà deci publicà în *Anale* numai studiul dela p. 10—30, dându-se autorului sarcina de a face un început şi un sfârşit potrivit studiului, şi fotografia documentului.»

ŞEDINŢA DELA 24 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *D. Onciul.*

Secţiunea admite următoarea propunere a d-lui *I. Kalınderu* de a se pune la concursul premiului Năsturel din 1917 subiectul: *Istoria costumului la Români până la 1821:*

«Academia a acordat premiul dın 1909 d-lui Tudor Pamfile pentru lucrarea sa intitulată: *Industria casnică la Români, trecutul şi starea ei de azi. Contribuţiuni de artă şi tehnică populară.*

«In această scrıere se tratează în general industria animală, vegetală, minerală, cum şi gospodăria românească, şi se insistă puţin şi asupra trecutului.

«In subiectul ce propun mai sus, cercetarea se va mărginì la istoria îmbrăcămintei şi obiectelor de găteală, carı au putut fi aduse de obiceiu şi dın alte ţeri; iar din industria casnică naţıonală se vor arătà numai produsele ei în legătură cu poporul nostru în trecut. Aceste produse ar fi: ţesăturile, alesăturile şi cusăturile pe diferite pânze: de mătase, in, bumbac, etc., apoi împletiturile şi găteala părului.

«Autorul se va ocupà şi de costumele voevozilor, domniţelor, boierilor şi jupâniţelor noastre, cercetând foile de zestre, parte publicate, parte inedite, din colecţia de documente a Academiei sau din alte părţi. Va studià asemenea picturıle murale de pe la biserici şi va căutà să lămurească înţelesul cuvintelor vechi, ca: socman, cumănac, răteze, brâu mocadin, şi altele, ce se găsesc fie în cărţi, fie în vechile noastre documente. (Vezi Pamfile, p. 343).

«Lucrarea va aveà şi gravuri alese.»

ŞEDINŢA DELA 25 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *D. Onciul.*

Secţiunea admite concluziunile din următorul raport al d-lui *N. Iorga* despre studiul d-lui N. Docan: *Memoriu despre documentele cartografice privitoare la răsboiul austro-turc din 1787—1791:*

«In studiul său despre micul poem românesc, în stıl vulgar, care povesteşte

pentru mahalaua bucureșteană isprăvile adevărate și închipuite ale lui Nicolae Vodă Mavrogheni, d-l N. Docan, ale cărui râvnă și răbdare sunt cu adevărat neîntrecute, a dat, de fapt, amănunțita istorie militară a răsboiului încheiat cu pacea dela Șistov în 1791, întrecând astfel cu mult marginile cele mai largi ale unui comentariu și dând astfel o lucrare de un folos științific neobișnuit. Manuscriptul pe care ni-l prezentă astăzi e intitulat, cu aceeaș modestie, pe care însă noi nu suntem datori a o respectà în 'dauna publicului, care trebue să știe de ce e vorba în publicațiile noastre: *Memoriu despre documentele cartografice privitoare la răsboiul austro-turc* din 1787—91. De fapt, avem a face cu un studiu adâncit și cu totul nou asupra tuturor hărților, mai întinse sau mai speciale, cari s'au încercat dela Constantin Stolnicul Cantacuzino, unchiul Brâncoveanului, încoace.

«D-l N. Docan are și marele merit de a fi adus la lumină cel dintâiu o sumedenie de hărți, cari steteau până azi ascunse în Arhivele de răsboiu din Viena. Unele din ele se găsiau și în bogata colecție a d-lui Sion din Bacău și au fost expuse de curând cu prilejul comemorării centenarului pierderii Basarabiei la Liga Culturală, luându-se și fotografii, cari vor fi publicate în curând.

«Nu pot recomandà în deajuns publicarea, sub un titlu mai corespunzător cu conținutul acestui studiu, care face cea mai mare onoare autorului și poate sta alături cu ce s'a scris mai temeinic în acest domeniu, al geografiei istorice, oriunde.»

ȘEDINȚA DELA 28 MAIU 1912.

Președința d-lui *D. Onciul.*

Secțiunea a luat, în ședința de astăzi, următoarele hotărîri:

1. In Comisiunea Marelui Premiu Năsturel din 1913 se aleg d-nii: *I. Bogdan*, *I. Kalinderu*, *D. Onciul* și *M. Sutzu.*

2. In Comisiunea premiului Cuza de 20.000 lei se aleg d-nii: *I. Bogdan*, *N. Iorga* și *A. Xenopol.*

3. In Comisiunea premiului Năsturel: *Domniile regulamentare* se aleg d-nii: *N. Iorga*, *D. Onciul* și *A. Xenopol.*

4. In biurou pentru anul viitor se aleg d-nii *D. Onciul* Președinte, *M. Sutzu* Vicepreședinte.

Premiul Hagi-Vasile.

Dr. I. Nistor, *Die auswärtigen Handelsbeziehungen der Moldau im XIV., XV. und XVI. Jahrhundert.* Gotha 1911. — Raport de **I. Bogdan.**

La premiul Hagi-Vasile de 5.000 lei, care se acordă de Secţiunea istorică a Academiei Române scrierilor «privitoare la comerţul român în trecut şi în prezent», s'a înaintat în anul acesta o singură scriere în limba germană despre comerţul extern al Moldovei în sec. XIV, XV şi XVI de Dr. I. Nistor, *Die auswärtigen Handelsbeziehungen der Moldau im XIV., XV. und XVI. Jahrhundert,* nach Quellen dargestellt. Gotha 1911. XX + 240 pp. in- 8°.

Scrierea aceasta cuprinde o povestire foarte amănunţită a relaţiunilor comerciale, pe cari le-a avut Moldova cu ţerile vecine dela primele timpuri ale existenţii ei ca stat, adică de pe la jumătatea secolului XIV, până la sfârşitul secolului XVI. Pe ici, pe colea, se găsesc unele reflexiuni şi presupuneri asupra comerţului ce se făceà de indigeni şi de străini pe teritoriul Moldovei înainte de înfiinţarea voevodatului.

Materialul bogat, adunat de d-l Nistor cu o remarcabilă sârguinţă din publicaţiunile noastre şi din cele străine, este grupat în patru părţi: I-a se ocupă cu condiţiunile naturale şi politice pe cari Moldova le prezentà la jumătatea sec. XIV desvoltării comerţului cu ţerile străine, insistându-se în deosebi asupra urmărilor ce au avut, pentru înlesnirea comerţului, curăţirea ţerii de Tătari şi apropierea Moldovenilor de Marea Neagră, apropiere ce a făcut cu putinţă un schimb neîntrerupt de mărfuri între Polonia şi Transilvania de o parte şi coloniile genoveze dela Marea Neagră de altă parte. Acest schimb se făceà prin mijlocirea Moldovenilor, prin a căror ţară treceau mărfurile din apus spre răsărit şi veniau cele din răsărit spre apus.

Partea a II-a se ocupă de relaţiile comerciale ale Moldovei cu Polonia, Germania, Anglia şi Rusia, în deosebi însă — fiindcă acestea au fost mai desvoltate — de cele cu Polonia. Inceputul lor se poate urmărì până la 1334, când se pomeneşte la Lemberg un «Alexander Moldaowicz», care după d-l Nistor este un locuitor de origine săsească al oraşului Baia (Molda). Pornind dela această dată nu tocmai sigură, d-l Nistor citează rând pe rând toate ştirile păstrate în cele mai felurite izvoare asupra comerţului dintre Moldoveni şi Poloni, până pe vremea lui Ieremia Movilă. Este admirabil expusă pre-

gătirea tratatului comercial dintre Alexandru cel Bun şi Lembergeni dela 8 Oct. 1408, pe temeiul ştirilor foarte precise din cărţile vechi ale oraşului Lemberg, editate de actualul arhivar d-l Al. Czołowski. Asupra datării tratatului d-l Nistor completează cele spuse de mine în «Inscripţiile dela Cetatea Albă şi stăpânirea Moldovei asupra ei», confirmându-le cu probe nouă. Dintre celelalte tratate merită să fie relevat cel dela 1460, al lui Ştefan cel Mare. Relaţiile comerciale din timpul acestui domn sunt foarte bine expuse ; multele detalii din această parte sunt foarte bine grupate. D-l Nistor arată cum punctul culminant al acestor relaţiuni a fost în secolul XV, când Domnii moldoveni, având porturile Chilia şi Cetatea-Albă, deci accesul la Marea Neagră, stăpâniau prin aceasta tot comerţul de transit între Polonia şi coloniile genoveze.

Partea a III-a a cărţii d-lui Nistor se ocupă în trei capitole de relaţiunile comerciale ale Moldovei cu Bistriţa şi Rodna, cu Braşovul, cu Sibiiul, va să zică cu cele mai înfloritoare oraşe comerciale ale Transilvaniei, sau mai exact ale Saşilor din Transilvania, căci în sec. XIV—XVI aceste oraşe erau curat săseşti, iar privilegiile comerciale, ce ele obţinuse dela regii Ungariei, erau privilegii naţionale ale Saşilor. Afirmaţiunea cu care începe capitolul întâiu al acestei părţi, că oraşul Baia din Moldova, înfiinţat de Saşii din Transilvania, erà pe la anul 1200 «o comună autonomă, cu pecete proprie», este cam hazardată. Ştirile absolut sigure încep acì dela 1404 ; din ele se poate scoate concluzia că pe atunci şi ceva mai 'nainte existau între Suceava şi Bistriţa raporturi comerciale bine stabilite. La 1412 se vorbeşte de taxe «obişnuite din vechime.» Fixate par a fi fost sub Alexandru cel Bun, în domnia căruia s'au consolidat relaţiunile comerciale şi cu celelalte oraşe săseşti din Transilvania, mai ales cu Braşovul, care deşì erà cu mult mai depărtat de Suceava decât Bistriţa, cu toate acestea mărfurile lui erau tot atât de căutate în Moldova, ca şi cele din Bistriţa.

In partea a IV-a a cărţii sale, d-l Nistor se ocupă mai ales de relaţiunile comerciale ale Moldovei cu Genovezii dela Marea Neagră ; capitolul despre «relaţiunile comerciale ruso-bizantine» priveşte timpurile anterioare sec. XIV şi serveşte mai mult de introducere pentru tema principală a acestei părţi. Se poate, fără îndoeală, admite că şi aceste relaţiuni şi-au luat începutul sub Alexandru cel Bun, precum credeà răposatul nostru coleg B. P. Hasdeu ; nu se poate însă admite că a existat chiar un privilegiu scris, dat de Alexandru Genovezilor din Cetatea Albă, numai pe mărturisirea lui Hasdeu, că ar fi văzut acest privilegiu la prietenul seu Alexandru Sturdza din Odessa. Ceeace comu-

nică Hasdeu din acest privilegiu în «Foaia de Istorie Română» puteà să ştie din privilegiile lui Alexandru cel Bun sau Ştefan cel Mare către Lembergeni, că adică Genovezii aveau dreptul să ţie o casă de comerţ şi un reprezentant sau agent comercial în Cetatea Albă! Dreptul acesta îl aveau de sigur Lembergenii pentru Suceava.

Ultimele capitole ale cărţii d-lui Nistor tratează despre relaţiile comerciale ale Moldovenilor cu Veneţienii, Turcii şi Muntenii, cu mult mai restrânse decât cele de până acum.

Din acest scurt rezumat se vede că scrierea d-lui Nistor cuprinde o expunere completă a comerţului moldovean cu străinătatea în primele trei secole ale istoriei Moldovene. D-l Nistor a utilizat pentru expunerea sa toate materialele publicate şi unele inedite, d. p. cele cuprinse în Biblioteca Academiei noastre şi cele pe cari i le-am pus la dispoziţie eu sau d-l Iorga. Lucrarea întreagă este făcută cu multă îngrijire şi minuţiozitate. I s'ar puteà face imputarea, că cuprinde prea multe detalii ; acesta însă nu este un mare defect. Ştirile adunate de d-l Nistor sunt împrăştiate în scrieri, pe cari numai puţini cercetători le pot consultà. Monografia d-sale este de aceea de cea mai mare utilitate, atât pentru istoricul consumat, cât şi pentru începătorul în studiile istorice, sau pentru omul care simte necesitatea unei culturi istorice mai desvoltate. Ea e scrisă aşà că poate fi înţeleasă de toţi. Fiind prima monografie de felul acesta în literatura noastră istorică, ea merită să fie premiată de Academia Română cu premiul Hagi-Vasile, destinat anume pentru astfel de scrieri.

D-l Nistor merită acest premiu şi din alte puncte de vedere. D-sa este autorul unei monografii istorice despre Pocuţia şi pretenţiunile Moldovei asupra ei, publicată în Arhivul pentru istoria Austriacă, vol. 101 (1910) şi al unui studiu despre «Vămile din Moldova în sec. XV şi XVI», publicat în Anuarul pentru legislaţie, administraţie şi economie politică în Imperiul german, de sub direcţiunea lui G. Schmoller (1912).

Studiul din urmă e în directă legătură cu cartea propusă spre premiare. El cuprinde o foarte amănunţită analiză a ştirilor despre dreptul Domnilor moldoveni de a pune vămi, drept păstrat de dânşii chiar în epoca dominaţiunii turceşti, despre sistemul lor de vămi sau politica vamală a lor, despre vămile de import, de export, de transit şi interne, şi în sfârşit despre administraţia vămilor. Folosindu-se şi aici de materialele cunoscute de mult şi de cele publicate de mine pentru sec. XV şi de d-l Iorga pentru sec. XVI, d-l Nistor dă o siste-

matizare ireproşabilă a ideilor generale ce rezultă din studiul foarte amănunţit al documentelor.

Monografia asupra Pocuţiei cuprinde întâiu o foarte conştienţioasă descriere a ţerii şi apoi istoricul lungei certe ce a existat între Moldova şi Polonia pentru această bucată de pământ, din timpul lui Roman I până la Mihaiu Viteazul, ca Domn al Moldovei. Ea este aşà de completă şi aşà de bine scrisă, încât o putem număra printre cele mai bune monografii istorice scrise de Români.

Afară de aceste scrieri în limba germană, d-l Nistor are la activul său o sumă de articole istorice şi literare în revistele române din Bucovina, unde desvoltă o activitate didactică şi socială plină de folos pentru elementul românesc din această ţară. Nu de mult d-sa s'a abilitat docent pentru istorie la Universitatea din Viena şi a fost recomandat de către Universitatea din Cernăuţi pentru catedra — de curând înfiinţată acolo — de istoria popoarelor din orientul Europei, cu deosebită privire la istoria Românilor.

Aşà fiind, sunt de părere să se aplice faţă de cartea prezentată la premiul Hagi-Vasile de către d-l Nistor art. 9 din «Regulamentul pentru premiile literare, istorice şi ştiinţifice», care zice că: «La premiile Eliade-Rădulescu, Lazăr, Adamachi sunt admise şi opere scrise de autori români sau străini într'una din limbile : latină, italiană, franceză, germană sau engleză, dacă întreg cuprinsul operei ar tratà despre pământul sau neamul românesc, despre istoria, limba sau literatura românească». Cartea d-lui Nistor despre «Relaţiile comerciale ale Moldovei cu străinătatea» intră în această categorie de opere şi merită să fie premiată cu premiul Hagi-Vasile de 5.000 lei.

SECȚIUNEA ȘTIINȚIFICĂ

ȘEDINȚA DELA 13 IANUARIE 1912.

Președința d-lui *Dr. V. Babeș.*

Secțiunea, întrunindu-se spre a luà cunoștință de cărțile prezentate la premiul Lazăr de 5.000 lei, care este a se acordà prin această Secțiune, a decis ca să se roage d-l membru corespondent Țițeica a prezentà Secțiunii un raport asupra valorii cărții d-lui Lalescu, ***Introducere la teoria ecuațiunilor integrale;*** iar celelalte două cărți: Goliescu, ***Actul sborului sau Problemele aviațiunii*** și Vlaicu, ***Aeroplanul Vlaicu*** au fost date d-lui coleg *Haret* pentru facerea rapoartelor.

ȘEDINȚA DELA 13 APRILIE 1912.

Președința d-lui *Dr. V. Babeș.*

Secțiunea, luând cunoștință de intervenirea făcută de d-l V. Dimitrescu, pentru a se primì la premiul Lazăr din 1912 memoriul său descriptiv relativ la Aeroplanul-electric-dirigeabil inventat de d-sa, decide ca această lucrare să fie dată spre studiare colegului *Haret*, spre a prezentà raportul său la premiul Lazăr din 1912.

ȘEDINȚA DELA 1 MAIU 1912.

Președința d-lui *N. Teclu.*

Colegul *Dr. Istrati* arată că lucrarea sa, intitulată: *Principii generale de nomenclatură în chimia organică în raport cu clasificațiunea rațională*, și despre care a întreținut Academia într'o ședință publică, întrece numărul

de pagine prevăzut de Regulament pentru publicarea în *Anale* şi cere ca ea să se publice într'un volum deosebit.

— Secţiunea, având în vedere importanţa lucrării, roagă Academia să aprobe această propunere.

ŞEDINŢA DELA 7 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *N. Teclu.*

D-l Preşedinte pune în vederea Secţiunii, că dânsa are a determină două subiecte pentru anul 1917 la premiile Năsturel de 4.000 lei şi Lazăr de 5.000 lei.

D-l *Hepites* dă cetire la toate subiectele cari au fost puse până acum de această Secţiune la diferitele premii. In urma discuţiunii ce a urmat şi la care au luat parte mai toţi membrii Secţiunii, deciziunea se amână pentru altă şedinţă.

Deschizându-se apoi discuţiunea asupra propunerii, ce este de făcut Academiei pentru tipărirea unei publicaţiuni a Secţiunii ştiinţifice în limbi străine, Secţiunea roagă pe d-l Poni a prezentă în şedinţa viitoare, în scris, propunerea ce s'a făcut în această privinţă.

Se procede apoi la cetirea rapoartelor prezentate de d-nii raportori asupra cărţilor şi invenţiunilor, cari au solicitat premiul Lazăr de 5.000 lei.

D-l *Haret* dă cetire raportului său asupra *Memoriului descriptiv al aeroplanului-electric-dirigeabil*, inventat de d-l Vasile Dimitrescu.

— Concluziunea de nepremiare este votată de Secţiune cu unanimitate de 8 voturi.

Acelaş coleg dă cetire raportului său asupra cărţii Locotenentului Goliescu, intitulată: *Actul sborului sau Problemele aviaţiunii.*

— Concluziunea de nepremiare este primită cu unanimitate de 9 voturi.

ŞEDINŢA DELA 12 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *N. Teclu.*

D-l *I. Simionescu* dă cetire următorului raport asupra manuscrisului prezentat de d-l Zach. Panţu, *Contribuţiuni la FloraBucureştilor şi a împrejurimilor.* Partea IV:

«Manuscrisul de 338 pagine cuprinde continuarea studiilor publicate în *Analele* Academiei, şi anume tratându-se importanta subclasă a *Sympetalelor*. Cu această lucrare, autorul încheie enumerarea plantelor culese din împrejurimile Bucureştilor şi păstrate în Muzeul Institutului Botanic din Bucureşti.

«Conştiinţiozitatea de lucru a d-lui Panţu se arată şi în această lucrare, ca şi în părţile anterior tipărite. Determinarea fiecărei specii o bazează pe o completă literatură citată şi folosită; la cele mai multe specii dă numirile populare, după cum la toate se indică localităţile de unde au fost culese şi vremea înfloririi. Se enumeră specii cunoscute prin lucrările regretaţilor Brandza şi Grecescu, dar se citează şi un mare număr de specii rare, necunoscute în flora Bucureştilor de până acum, iar altele necunoscute până acum în flora României. La aceste din urmă, ca şi la varietăţile considerate de autor ca nouă, se adauge câte o mică diagnoză, în latineşte.

«Nu numai că lucrarea poate fi tipărită în *Analele* Academiei, de altfel ca o consecvenţă logică, permiţându-se tipărirea celorlalte trei părţi, dar autorul merită toată lauda pentru stăruinţa cu care a dus la capăt întreaga lucrare. E laudabil şi exemplul dat, căci ceeace ne trebueşte de acum înainte, pentru cunoaşterea faunei şi florei noastre, sunt tocmai asemenea monografii regionale, complete, detaliate, din cari mai apoi să se poată trage concluziuni generale, precise. Rolul Academiei Române, în acest sens, este mare. După cum ea a tipărit lucrarea completă a d-lui Panţu, tot aşà va da desigur îmbold fie prin subvenţiuni, fie prin premii — pentru săvârşirea altor monografii regionale, din diferite domenii ale ştiinţelor. In acest chip numai se va ajunge la cunoaşterea temeinică a bogăţiilor naturale din ţara noastră.»

D-l *Poni* ceteşte proiectul de propunere pentru publicarea unui buletin lunar al Secţiunii ştiinţifice.

— După o vie discuţiune, la care ieau parte toţi membrii Secţiunii, se votează primele şapte articole.

ŞEDINŢA DELA 15 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *N. Teclu*.

Se aprobă articolul 8 şi ultimul din propunerea pentru înfiinţarea Buletinului Secţiunii ştiinţifice.

Secţiunea aprobă a se ceti în şedinţă publică lucrarea d-lui membru corespondent Dr. Riegler, intitulată: *Guta, răspândirea ei în populaţiunea noastră, geneza şi terapeutica ei.*

Pentru terminarea discuţiunii rapoartelor, relative la cărţile cari solicită premiul Lazăr, d-l *Haret* ceteşte mai întâiu raportul d-lui Ţiţeica, membru corespondent, asupra cărţii d-lui Traian Lalescu, *Introducere la teoria ecuaţiunilor integrale* şi apoi raportul său asupre lucrării d-lui Inginer Aurel Vlaicu, *Aeroplanul Vlaicu.*

In urma discuţiunii urmate şi la care au luat parte mai toţi membrii prezenţi, Secţiunea recunoaşte meritele ambelor lucrări, una ca lucrare de înaltă ştiinţă pură, iar cealaltă ca o aplicaţiune fericită a ştiinţei în realizarea unui aparat, care şi-a făcut probele prin chiar expunerea vieţii autorului. Regretând că nu le poate recompensà pe amândouă în mod material, pune pe rând la vot premiarea lor, în vedere de a se acordà premiul aceleià care va întrunì mai multe voturi pentru.

Rezultatul obţinut este:

Lucrarea d-lui Lalescu a întrunit 5 voturi pentru premiare şi 4 contra; lucrarea d-lui Vlaicu 8 voturi pentru şi 1 contra.

— Secţiunea proclamă deci premiată cu premiul Lazăr de 5.000 lei lucrarea Inginerului Vlaicu, *Aeroplanul Vlaicu.*

ŞEDINŢA DELA 16 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *N. Teclu.*

Secţiunea modifică art. IV din propunerea pentru înfiinţarea Buletinului Secţiunii ştiinţifice, în sens că pentru publicarea lucrărilor, Secţiunea decide în conformitatea art. 12 din Statute.

Propunerea în redacţiunea aprobată de Secţiune este următoarea:

«I. Se înfiinţează un Buletin al Secţiunii ştiinţifice a Academiei Române sub titlul:

ACADEMIA ROMÂNĂ.
BULETINUL SECŢIUNII ŞTIINŢIFICE
(traducerea franceză).
ACADÉMIE ROUMAINE.
BULLETIN DE LA SECTION SCIENTIFIQUE.

«II. In acest Buletin se vor publicà:

1. Comunicări ştiinţifice scurte, originale şi inedite, făcute de membrii Academiei sau de persoane străine. Fiecare comunicare va fi însoţită de un rezumat sau traducere într'o limbă străină;

2. Rezumate într'o limbă străină ale lucrărilor ştiinţifice publicate în *Anale* sau în *Publicaţiunile Fondului V. Adamachi.*

3. Referate într'o limbă străină asupra lucrărilor manuscrise, conţinând cercetări originale ştiinţifice, cari au fost premiate de Academie.

«III. Rezumatele, traducerile sau referatele într'o limbă străină vor fi făcute de autori şi depuse la Academie odată cu manuscrisul lucrării.

«Limbile străine, în cari vor puteà fi făcute aceste rezumate, traduceri sau referate, sunt: latina, italiana, franceza, germana sau engleza.

«IV. Comunicările destinate a fi publicate în Buletin vor fi prezentate Secţiunii de un membru al ei. Secţiunea decide asupra publicării, conform art. 12 din Statute.

«In Buletin se va publicà numele membrului care a prezentat comunicarea şi data la care a fost prezentată.

«V. Buletinul apare mensual, afară de lunile de vacanţă ale Academiei, în format octavo mare, sub îngrijirea Secretarului Secţiunii.

«In Buletin nu se admit decât figuri în text, cari se vor găsì de Secţiune ca fiind strict necesare.

«VI. Comunicările membrilor Academiei nu vor depăşì opt pagine de tipar, iar cele ale persoanelor străine cinci pagine.

«VII. Buletinul va fi distribuit gratuit Universităţilor, marilor instituţiuni ştiinţifice şi marilor publicaţiuni periodice din străinătate.

«VIII. Autorii vor fi retribuiţi cu 50 lei pentru coala de tipar şi vor primì câte 50 exemplare separate din lucrările lor.»

D-l *Dr. V. Babeş* dă apoi cetire raportului prezentat de Comisiunea specială, compusă din d-nii *Istrati*, *Marinescu* şi *Babeş*, asupra manuscrisului intrat la premiul Adamachi despre *Pelagră.*

— Concluziunea raportului pentru acordarea premiului este primită cu unanimitate de 9 voturi. Desfăcându-se apoi plicul cu motto: *„Cine nu ştie că, pe când cultivatorul mare recoltează un porumb excelent, cultivatorul mic nu vede pe ogorul lui decât porumb necopt şi stricat"*, se constată că autorii lucrării sunt d-nii Dri Aurel Babeş şi V. Buşilă.

— In consecinţă premiul Adamachi de 5.000 lei despre *Pelagră* este acordat de Secţiunea ştiinţifică d-nilor Dri A. Babeş şi V. Buşilă.

ŞEDINŢA DELA 26 MAIU 1912.

Preşedinţa d-lui *N. Teclu.*

I. Ca subiecte pentru premiile *Năsturel* şi *Lazăr* de câte 5.000 lei pentru anul 1917 s'au propus următoarele :

a) Climatografia României, de către d-l *St. C. Hepites;*

b) Alimentarea comunelor rurale din România cu apă de băut, de către d-l *Dr. V. Babeş;*

c) Alcoolismul în raport cu criminalitatea în România, tot de către d-sa;

d) Crustaceele din apele interioare ale României, de către d-l *Gr. Antipa;* şi

e) Studiu pentru arătarea, în mod practic, cum s'ar puteà irigà o parte din ţară, aproximativ 5.000 km., de către d-l *Dr. C. Istrati.*

După discuţiunile urmate, se aprobă următoarele două subiecte :

A. Pentru premiul Năsturel: *Climatografia României bazată pe observaţiunile până la finele anului 1910.*

In trăsuri generale această lucrare va cuprinde:

1. Istoricul observaţiunilor meteorologice şi de Fizica globului făcute în România; principalele fapte relative la clima noastră consemnate în documente şi publicaţiuni;

2. Descrierea climei României cu studiul mersului diurn şi anual al diferitelor elemente ce constituesc clima, cu tabele ale valorilor acestor elemente; reprezentarea grafică a distribuţiunii elementelor climatologice la suprafaţa României;

3. Date climaterice din punctul de vedere agricol şi forestier, cuprinzând şi epocile când se produc diferitele fenomene de vegetaţiune;

4. Date privitoare la Fizica globului, ca temperatura solului la suprafaţă şi la diferite adâncimi, epocile îngheţului şi desgheţului Dunărei, variaţiunile în nivelul apelor acestui fluviu, distribuţiunea elementelor magnetismului pământesc la suprafaţa teritoriului nostru şi în fine sismicitatea Regatului.

5. Bibliografia climatologică şi de Fizica globului cu privire la România.

B. Pentru premiul Lazăr: *Crustaceele din apele interioare ale României din punctul de vedere sistematic, faunistic şi biologic; descrierea şi figurarea tuturor speciilor şi varietăţilor; vieaţa lor şi raporturile lor faţă de mediul în care trăesc; distribuţiunea lor geografică.*

II. Se aleg pentru cercetarea lucrărilor cari se vor prezentà la premiile din 1913 următoarele Comisiuni:

D-nii *Babeş*, *Istrati* şi *Marinescu* pentru cercetarea manuscriselor la premiul Lazăr despre: *Starea ţăranului român*;

D-nii *Istrati*, *Poni* şi *Teclu* pentru a manuscriselor dela premiul Neuschotz despre: *Cromatica poporului român.*

III. In Comisiunea pentru Marele Premiu Năsturel din 1913 se aleg d-nii: *Babeş*, *Hepites*, *Istrati* şi *Mrazec.*

Se realege ca Preşedinte al Secţiunii d-l *Teclu*, iar în locul d-lui *Babeş*, care nu mai poate fi reales, se alege ca Vicepreşedinte d-l *Istrati.*

Premiul Lazăr.

Vasile Dimitrescu, *Memoriul descriptiv al aeroplanului electric-dirigiabil.* — *Raport de* **Sp. C. Haret.**

Memoriul d-lui V. Dimitrescu umple un manuscris de 56 pagine, însoţit de o introducere de alte 4 pagine şi de 3 planşe de desemn.

Autorul prezentă lucrarea sa la concursul premiului Lazăr, ca invenţiune originală a sa.

După cât se poate înţelege din piesele prezentate, aparatul imaginat de d-l V. Dimitrescu ar fi o combinaţie a balonului cu aeroplanul. Dar atât descripţia, cât şi planşele, au inconvenientul că nu prezentă suficiente reprezentări de *ensemble* şi de amănunte, cari să facă a se înţelege bine concepţia sa.

De altfel sunt de părere că în general invenţiile prezentate la premiile Academiei ar trebuì să fie însoţite de aparatul însuş construit şi funcţionând; căci altfel, mai ales dacă aparatul e complicat şi dacă invenţia face uz de principii încă neexperimentate sau cari nu sunt încă destul de experimentate, el poate duce la decepţii mari.

E adevărat că, în cazul d-lui V. Dimitrescu, realizarea aparatului său nu ar fi tocmai uşoară. El ar trebuì să aibă un volum de peste 28.000 metri cubici, ceeace ar fi echivalent cu volumul unui cub de mai bine de 30 metri de lăţime. El ar cuprinde un număr enorm de piese metalice, voluminoase şi grele, de o complicaţie extremă. El cuprinde mai mulţi motori; dar din memoriu nu se vede nici numărul lor, nici puterea ce trebue să aibă fiecare din ei, nici greutatea lor, nici sistemul după care vor fi construiţi.

Cred însă că nu va fi nevoie a se construì aparatul d-lui V. Dimitrescu şi a se face atâta cheltueală de bani şi de muncă, căci concepţia d-sale se poate judecă şi fără aceasta.

Pe cât se poate înţelege, d-l Dimitrescu imaginează un sistem de 111 baloane, dispuse în 5 planuri. Iată cum explică d-sa concepţia sa, la pag. 5 a memoriului: «Dirigiabilele de până azi au suprafaţa pusă în faţa vânturilor, în componenta presiunii lor, mai mare decât puterea mecanică pe care acele aparate o suportă în aer: din care cauză au o viteză inferioară aeroplanelor şi nu pot rezistă contra vânturilor atmosferice. Am căutat dar să pun în faţa vântului vitezei şi a vânturilor atmosferice o suprafaţă totală, care

să fie de câtevà sute de ori mai mică decât puterea de urcare a balonului, tăind balonul în cuburi, carî au pe suprafaţa lungimii şi a lăţimii până la zeci de metri, iar pe suprafaţa adâncimii, singura suprafaţă ce o pune în contra vânturilor, au numai 1,m 50 până la 3,m 00 adâncime: şi această din urmă suprafaţă este descompusă în două, dând feţei adâncimilor forma unui unghiu ascuţit: am redus simţitor puterea de presiune a vânturilor.»

Toată partea aceasta nu are absolut nici un sens. Totuş se înţelege din ea, că autorul este lipsit de cunoştinţele cele mai esenţiale şi amestecă la un loc noţiunile cele mai disparate. Aşà, d-sa vorbeşte despre o suprafaţă mai mică decât o putere, mărimi de naturi deosebite şi cari nu se pot comparà una cu alta; despre suprafaţa lungimii, a lăţimii sau a adâncimii, vorbe fără sens; despre cuburi cari au pe suprafaţa lungimii şi lăţimii până la zeci de metri, pe când pe *suprafaţa adâncimii* au numai 1,m 50; ceeace ar însemnà că autorul nu cunoaşte nici forma cubului.

Tot aşà, în alt loc vorbeşte despre «o suprafaţă de câtevà sute de ori mai mică decât puterea vântului.»

In cursul memoriului său, d-l V. Dimitrescu mai spune că direcţia balonului inventată de d-sa o determină numai cu motorul, fără elice sau plan director. Atunci ar trebuì să fie vreun alt organ, care să determine direcţia, căci toate motoarele cunoscute produc mişcări cari nu ar puteà, fără transformare, să determine direcţia balonului.

Zice că fiecare elice are motorul ei, ceeace pe de o parte este excesiv, iar pe de alta e în contradicţie cu ceeace spuneà mai sus, că nu are elice.

Revendică ca o invenţie a sa idea de a ridicà balonul drept în sus, în loc de a-l face să patineze, înainte de a-şi luà direcţia, idee veche şi cunoscută de toţi, cel puţin de când s'au imaginat helicopterele.

Spune că aparatul său nu e supus vânturilor, lucru greu de înţeles pentru un aparat destinat să plutească în aer. Puteà să spună că aparatul poate învinge puterea vânturilor, ceeace nu e tot una.

Cu un cuvânt, nu cred că lucrarea d-lui V. Dimitrescu poate fi luată în seamă pentru premiul Lazăr.

Locotenentul Rodrigue Goliescu, *Actul sborului sau Problemele aviaţiunei,* 1 vol. in-8° de 80 pagine. Bucureşti. — *Raport de* **Sp. C. Haret.**

In cartea sa, autorul pretinde să aducă rezultate nouă în ştiinţa, care încă este abià în faşă, a aviaţiunii. Insă raţionamentele ce face

sunt cu totul lipsite de rigoarea științifică, pe lângă că la tot pasul ne lovim de neexactități și alte dovezi, că autorul nu este în curent cu principiile pur matematice, cari sunt indispensabile aceluia care vrea să se avânte în studiul teoretic al unei probleme așà de grele și așà de rău cunoscute.

Voiu da câtevà exemple:

Chiar în primele rânduri găsim definiția aceasta a energiei: «Această energie îmbracă pentru fizicieni formele numite: *a) Materie*; exemplu: un corp solid, lichid sau gazos; *b) Forță*; exemplu: electricitatea, etc.» Dacă este exact că electricitatea este una din formele sub cari se manifestă energia, este fals că materia ar fi și ea o manifestare a ei. Energia nu este decât o proprietate a materiei.

Tot în aceeaș pagină (pag. 5), găsim următoarea definiție neașteptată: «*Ușurința* cu care se face trecerea energiei dela starea potențială la starea actuală se numește *instabilitate*». Definiția instabilității în Mecanică este cu totul alta și are o formă mult mai științifică.

Tot în această frază, la fine, găsim (pag. 6): «Instabilitatea mecanică sau ușurința ruperii echilibrului determină împărțirea corpurilor în *anorganice* și *organice*». Nu înțeleg ce vrea să spună cuvintele acestea; să fie că corpurile anorganice se deosebesc de cele organice numai prin instabilitatea lor moleculară, mai mare sau mai mică? Dar se știe că și în o grupă, și în alta, se găsesc corpuri cari prezentă toate gradele de stabilitate. De altminteri întreagă această frază nu se înțelege.

Tot la pag. 6 cetim: «Corpurile anorganice nu se pot mișcà singure; exemplu: o piatră; cele organice, plantele și animalele, se mișcă singure». Sub forma aceasta, fraza cuprinde o erezie științifică, care este evidentă, mai ales când ne gândim la plante. Mai jos însă autorul explică astfel gândul său: «Plantele au o mișcare internă, creșterea». Dar atunci și un cristal, corp anorganic, care se formează într'o soluție, are mișcare internă; deci, după d-l autor, și corpurile neorganice se pot mișcà singure.»

Puțin mai jos găsim încă: «Aceste mișcări le împart eu în raport cu viteza în trei categorii: *a) Viteza minimă*, mișcarea internă, creșterea; *b) Viteza mijlocie*, deplasarea relativă a corpurilor; *c) Viteza maximă*, mișcarea exteriorizată față de corpuri; exemplu: gândirea, electricitatea.»

Fără a vorbì de însuș principiul acestei clasificări a vitezelor,

care e cu totul arbitrară, mă întreb ce poate însemnà viteza gândirii. A electricităţii da, dar a gândirii!

La pag. 20 se spune că «densitatea este o forţă», iar această forţă este «un *coeficient de rezistenţă.*»

La aceeaş pagină 4 se mai spune că, dacă baţi un cuiu într'o scândură, lungimea cu care pătrunde cuiul la fiecare lovitură este proporţională cu diferinţa de densitate între lemn şi fier. Prin urmare dacă cuiul, în loc de a fi de fier, ar fi de un alt metal de trei ori mai dens, ar trebuì ca cu aceeaş lovitură să intre în scândură de trei ori mai adânc.

La pag. 22 se enunţă sub numele de *Teoremă,* cum că dacă un corp cufundat într'un fluid se mişcă, în tot timpul mişcării el rămâne scăldat în fluid pe toate feţele sale. Lucrul acesta, afară poate de unele cazuri cu totul excepţionale, este evident prin sine însuş, şi nu puteà fi enunţat ca o *teoremă.* Ceeace însă nu e exact, este că mişcarea acestui corp nu ar determinà comprimarea fluidului elastic în faţa lui şi rarefacţia lui în urmă. Faptul acesta nu numai îl stabileşte teoria, dar devine palpabil prin fotografia instantanee a mişcării proiectilelor în aer.

Intreaga demonstrare ce se pretinde a se da teoremei enunţate la pag. 22 nu e serioasă. Pe cât se poate înţelege din expunerea foarte confuză şi necorectă, se pretinde a se scoate din o experienţă anodină, ca aceea a mişcării mânii în apă, nişte concluzii diametral opuse tuturor principiilor ştiinţifice. Aşà, la pag. 24, se afirmă că mişcarea unui corp într'un fluid se datoreşte numai faptului, că fluidul se precipită şi umple spaţiul părăsit de corp. Aşà dar autorul nu admite că într'un corp de pompă un piston poate prea bine să comprime aerul într'o parte a corpului de pompă, chiar dacă în partea cealaltă ar fi vid, dacă pistonul este împins cu o forţă suficientă.

La pag. 32 se enunţă, tot ca *teoremă,* că «presiunile nu sunt normale la suprafeţele elementare a corpului, decât în cazul când corpul este sferic». Drept orice demonstraţie se dă că, dacă în peretele unei bărci se face o gaură oblică, apa pătrunde oblic în barcă. Dar atunci direcţia presiunii în unul şi acelaş punct ar varià după direcţia găurii pe care ar face-o cinevà, adică ar fi arbitrară. Se poate aceasta? Şi dacă aceasta ar fi adevărat pentru alte corpuri, de ce nu ar fi adevărat şi pentru cele sferice, căci şi la acestea, dacă am face o gaură oblică în perete, apa ar pătrunde tot oblic în ele?

Este de prisos să cercetăm mai departe fondul ştiinţific al cărţii, pentrucă peste tot el este de aceeaş tărie.

Nu rămâne decât să zicem cevà asupra formei; şi în această privinţă, lucrarea lasă foarte mult de dorit.

Limbă incorectă. Exemple: «Numai *formaţia* acestei cozi, *dau* corpurilor putinţa . . .» (pag. 24). — «Explicaţia şi punerea în punct *al* problemului» (pag. 14). — «Nu asta însă mă face să zic că presiunea nu e normală, altcevà *mai mare, acela* de a respectà ştiinţa, bazele ei» (pag. 32).

Punctuaţie cu totul neîngrijită, din care cauză de multe ori frazele îşi pierd înţelesul. Ar fi destul să citez titlul dela pag. 22: «Teorema mişcării corpurilor în interiorul mediilor. Materiale fluide». Punctul de după cuvântul *mediilor*, şi încă urmat de literă mare, nu are absolut nici un rost. Tot ca exemplu de punctuaţie defectuoasă se poate cità al. II dela pag. 24.

Neologisme neadmisibile, ca *deplasare* (p. 6 et passim), în loc de *mişcare* sau *schimbare de poziţie; plonjat* (p. 22 et passim), în loc de *afundat; coloană alungată* (p. 24), care are pretenţia de a traduce pe *colonne allongée*.

Introducerea de termini tehnici noi, cărora nu li se dă definiţia necesară, ca să se înţeleagă ce vor să însemneze; creaţiune de termini noi inutili sau imposibili, precum când se zice «plan concavo-convex» şi «plan convexo-concav» (pag. 39—40). Planul e plan; nu poate fi nici concav, nici convex, şi încă mai puţin cancavo-convex.

Abatere a unor termini tehnici bine cunoscuţi dela înţelesul pe care-l au ei în ştiinţă; astfel e cuvântul *cuplu* (pag. 48).

Enunţarea de adevăruri, despre cari cel mai puţin ce se poate zice este că sunt evidente prin sine însuş. Astfel se zice la pag. 33: «Acest corp ocupă un spaţiu, a cărui volum este egal cu volumul corpului.»

Intrebuinţare de forme de discuţii neobişnuite în lumea ştiinţifică. Astfel la pag. 38: «Aceasta este o utopie (ca şi cum s'ar zice că cinevà se loveşte la cap şi-l doare la călcâie)». De altfel asta nu ar fi o *utopie*, ci altcevà.

In rezumat, nu cred că lucrarea d-lui Locotenent Rodrigue Goliescu poate fi propusă Academiei pentru premiul Lazăr.

T. Lalescu, *Introducere la teoria ecuaţiunilor integrale.* Bucureşti 1911.— *Raport de* **G. Ţiţeica.**

Prin adresa No. 94 din 23 Ianuarie 1912, am fost însărcinat să refer Academiei asupra scrierii d-lui Lalescu.

Pentru ca Academia să aibă toate elementele necesare pentru hotărîrea sa, socotesc că e bine să fac un scurt istoric al teoriei ecuațiilor integrale.

Această teorie e nouă. Incepută în anul 1896 de *Volterra*, pentru o anumită clasă de ecuațiuni integrale, în 1900 de *Fredholm*, pentru altă clasă, deabiă în 1904, cu lucrările lui *Hilbert* și ale școalei sale dela Göttingen, teoria ecuațiilor integrale capătă favoarea matematicianilor.

Răspunzând la o adevărată nevoie în matematicile pure și mai ales în aplicațiunile lor la fizica matematică, dând o formă simplă și o normă generală în locul metodelor profunde, dar particulare și complicate pentru integrarea ecuațiunilor diferențiale prin condițiuni la limită, ecuațiile integrale devin obiectul cercetărilor a numeroși matematiciani.

Numai așà se înțelege perfecționarea acestei teorii într'un timp destul de scurt. Memoriile lui *E. Schmidt*, *Goursat* și *Heywood* au devenit foarte repede clasice.

Așà se explică iarăș nenumăratele rezultate de amănunt, mulțimea mare de articole și memorii în reviste și introducerea de capitole speciale în diferite cărți asupra teoriei ecuațiilor integrale, *Einführung in die Determinantentheorie* a lui *Kowalewski*, *Théorie des marées* a lui *Poincaré*, *Einführung in die Theorie der partiellen Differentialgleichungen* a lui *Horn* au fiecare câte un capitol special relativ la ecuația lui Fredholm. Până și *Taschenbuch für Mathematiker und Physiker* are un scurt referat asupra acestei teorii.

De câțivà ani, și potrivit cu desvoltarea teoriei, s'au scris cu diferite scopuri și manuale speciale despre ecuațiile integrale. Unele privesc aplicațiile la fizica matematică, cum sunt volumele d-lor *Korn*, *Kneser*, *Frêchet*, *Heywood*. Altele se mărginesc la teoria pură, cum sunt volumele d-lor *Bôcher* și *Lalescu*.

Scrierea d-lui Lalescu a apărut mai întâiu în *Buletinul Societății române de științe* și apoi în traducere franțuzească, cu o prefață a d-lui *Picard*.

Scrierea se compune din trei părți de întindere neegală. Cea dintâi se ocupă de *ecuația lui Volterra* și se dă pe scurt — în 10 pagine — o ochire repede asupra acestei clase de ecuațiuni integrale, cea dintâi studiată, și asupra căreia de altfel d-l Lalescu și-a făcut teza sa de doctorat. A doua parte, mult mai întinsă — 65 pagine — se referă la ecuațiile lui *Fredholm*, clasa cea mai importantă de

ecuații integrale. In fine a treia parte — de 30 de pagine — cuprinde teoria delicată a ecuațiilor integrale singulare și nelineare.

Urmând pas cu pas desvoltarea istorică și logică a acestei teorii, profitând de simplificările și perfecționările aduse de atâți matematicieni, d-l Lalescu a reușit să facă o expunere limpede și sugestivă. Obișnuit cu metodele d-lui Picard, care făcuse la Sorbona — tocmai pe când erà d-l Lalescu la Paris — un curs asupra acestor chestiuni, autorul ferește desfășurarea teoriei de greutăți de prisos și pe multe locuri se ridică la o eleganță care merită să fie însemnată aici.

Trec peste prima parte a scrierii, despre care am vorbit pe scurt mai înainte și mă voiu ocupà acum cu deamănuntul de celelalte două părți.

In capitolul I al părții a II-a se obține prima teoremă a lui *Fredholm*, adică soluțiunea unei ecuații integrale de speța a doua neomogenă în cazul general, precum și câtevà rezultate relative la valorile caracteristice ale sâmburelui ecuațiunii... O parte din aceste din urmă rezultate sunt datorite d-lui Lalescu.

In capitolul II se studiază de aproape sâmburele rezolvant. Teoria d-lui *Goursat* și *Heywood* asupra sâmburilor octogonali și asupra funcțiunilor principale, a sa personală asupra sâmburelui canonic, teoremele a doua și a treia ale lui Fredholm sunt expuse acì și studiate cu toată îngrijirea. In acest capitol sunt cuprinse cele mai multe din contribuțiile personale ale d-lui Lalescu. Cu ajutorul teoriei divizorilor elementari, d-l Lalescu a reușit să dea sâmburelui rezolvant o formă canonică.

In capitolul III se studiază sâmburele simetric, cu care s'a ocupat în special *Hilbert* și elevii săi, apoi sâmburele simetric strâmb și sâmburele simetrizabil.

In capitolul IV e vorba de ecuațiile lui Fredholm de speța întâia. Teoria acestor ecuațiuni e mult mai grea și vine în atingere cu chestiuni de analiză foarte delicate. D-l Lalescu a reușit cu toate acestea să-i dea o formă atrăgătoare și plină de interes. De aceeaș natură este și partea a treia a scrierii, care de altfel nu poate aveà forma definitivă a celorlalte părți, deoarece numărul cercetărilor respective e foarte restrâns și se mărginesc la cazuri particulare.

Cu toate că în cele ce preced am căutat să pun în evidență meritele d-lui Lalescu în alcătuirea acestei scrieri, cred totuș nimerit, pentru caracterizarea ei, să citez următoarea parte din prefața d-lui *Picard*:

«M. Lalesco, qui dans ces dernières années a publié d'intéressants résultats sur la question, a pensé que ses réflexions pourraient être utiles à ceux qui désirent aborder l'étude des équations intégrales. Le petit livre qu'il publie anjourd'hui laisse de côté toute application et n'a en vue que là théorie générale. On y appréciera certainement la simplicité des méthodes choisies, ainsi que la clarté de la rédaction qui rendra la lecture de l'ouvrage facile à tous les lecteurs.»

Părerea mea e că scrierea merită să fie luată în considerare și că ar merită să fie răsplătită, ca o încurajare a lucrărilor științifice la noi în țară. Cu toate acestea trebue să recunosc aci, că scrierea d-lui Lalescu nu e o lucrare științifică în adevăratul înțeles al cuvântului. Ea e mai mult o lucrare didactică cu un caracter mai înalt, unde partea personală are mai mult o valoare de alegere și de expunere, fără a lipsì însă cu totul și partea de rezultate personale; dar aceasta din urmă este așà de redusă la amănunte față cu teoriile fundamentale ale celorlați geometri, încât nu știu dacă Academia poate acordà un premiu Lazăr pentru o lucrare de așà natură.

Aurel Vlaicu, *Aeroplanul Vlaicu.* 1 broșură de 30 pagine. București 1911. — *Raport de* **Sp. C. Haret.**

La început, în câtevà pagine, autorul expune pe scurt principiile matematice ale sborului artificial. Dar obiectul principal al broșurii sale este descrierea cunoscutului său aeroplan, cu care d-l Vlaicu a reușit să facă sboruri așà de reușite și în țară și în Transilvania.

Aparatul acesta realizează, față de cele similare, însemnate avantaje, pe cari d-l Vlaicu le expune în broșura sa.

1. Cel dintâiu este că permite oarecare variație de iuțeală. Aeroplanele obișnuite nu pot sburà decât cu o anumită iuțeală, care poate fi mai mare sau mai mică după forma și dimensiile aparatului, după forța și iuțeala motorului, dar care odată realizată, se mănține aceeaș în tot timpul sborului, și chiar în momentul plecării și al coborîrii; și de vreme ce în general este necesar ca iuțeala sborului să fie destul de mare, pentru ca aparatul să se poată susținea în aer, se întâmplă deseori accidente nenorocite, în momentul când aviatorul se repede să pornească, sau atinge pământul la întoarcere. Aparatul d-lui Vlaicu, prin o dispoziție care-i este specială, deși poate sburà în aer cu o iuțeală de 100 kilometri pe oră și mai mult, poate, în momentul plecării și al scoborîrii,

să facă să scadă această iuțeală numai la 60 kilometri. Acestei împrejurări se datorește poate faptul, că în nici una din numeroasele sale încercări, d-l Vlaicu nu a suferit nici unul din accidentele obișnuite în acele momente.

2. D-l Vlaicu este până acum singurul aviator, după cum afirmă d-sa, care are cârma de înălțare pusă în fața aparatului. Această dispoziție, pe lângă că este avantajoasă din punctul de vedere al realizării unor iuțeli mai mari, dă aparatului încă un punct de sprijin în față, care-l împiedecă *să capoteze*, adică să vie peste cap la cea mai mică mișcare greșită, care ar face ca unghiul de înclinare pe orizont să iasă din limitele permise, sau la o suflare de vânt mai violentă. Acestei *capotări* se datorează unele din cele mai teribile accidente ale aviațiunii.

3. In sensul orizontal, aparatul d-lui Vlaicu permite a se descrie curbe cu o rază foarte mică, cari constituesc un foarte mare avantaj și cari au fost mult admirate în sborurile pe cari le-a făcut d-sa. Efectul acesta d-sa îl obține prin acțiunea combinată a cârmei obișnuite de direcție laterală cu aceea a unui sistem de două plane perpendiculare între ele, puse la coada aparatului, cu scop de a mănținea direcția rectilinie a mișcării.

4. Aripele sunt construite după un sistem propriu al d-luĭ Vlaicu, care, pe lângă cea mai mare ușurință, le dă și o perfectă rigiditate. Ele constau dintr'un cadru de lemn de brad, curbat la etuvă, pe care este întinsă pânză impermeabilă. Ele sunt plane, fixe, și nu au putința de a fi strâmbate *(gauchies)*, cum se face în unele sisteme de aeroplane. Prin aceasta, mecanismul aparatului este mult simplificat, fără ca stabilitatea echilibrului transversal să piardă întru cevà; căci această stabilitate, pe care alți constructori caută să o realizeze prin strâmbarea *(le gauchissement)* aripelor, d-l Vlaicu o are asigurată printr'un mijloc cu totul deosebit și foarte simplu, anume prin aceea că așează centrul de gravitate al aparatului său cât mai jos posibil.

5. O calitate prin care încă se recomandă aparatul d-lui Vlaicu este ușurința. Pe când celelalte aeroplane cunoscute au o greutate cuprinsă între 350 și 500 kilograme, acela al d-lui Vlaicu atinge abià 200 kilograme. Rezultatul acesta d-sa îl obține prin simplicitatea cea mare a aparatului său, prin suprimarea tuturor mecanismelor inutile, și prin reducerea corpului aparatului la un simplu tub de aluminiu, lung de 10 metri, care singur poartă toate părțile aparatului, împreună cu motorul, cu luntrișoara și cu aviatorul,

Aluminiul este cel mai uşor din metale, dar are defectul că nu rezistă destul la tracţiune: din contră, prezentă o mare rezistenţă la compresiune. De aceea d-l Vlaicu a dispus lucrurile în aşà fel, ca tubul său de aluminiu să nu sufere decât acţiuni cari să tindă a-l scurtà. Soliditatea aparatului este astfel pe deplin asigurată.

6. Elicea care pune în miscare un aeroplan, prin mişcarea sa de rotaţie, determină un cuplu de torsiune, care tinde să răstoarne aparatul în sensul în care se învârteşte ea. Tendinţa aceasta este în general anulată, în timpul sborului, prin rezistenţa aripelor şi prin abilitatea aviatorului. Nu este însă mai puţin adevărat că ea constitue un pericol permanent. — D-l Vlaicu îl înlătură, aplicând aparatului său nu o singură elice, ci două, una în faţa şi alta în coada aparatului, dar cari au mişcări de sens contrar. Cu modul acesta, cuplele de torsiune determinate de fiecare din cele două elice se anulează reciproc. D-l Vlaicu afirmă că d-sa este singurul care a realizat această dispoziţie, afirmaţie pe care eu nu sunt în măsură de a o verifică.

Un alt avantaj care rezultă din întrebuinţarea a două elice, este că ea permite a se evità mişcarea lor prea repede de rotaţie, care poate da loc, şi a şi dat în adevăr, la ruperea lor, din cauza forţei centrifuge.

7. Unul din cele mai însemnate avantaje ale aparatului d-lui Vlaicu este că el asigură în mod absolut şi curat automatic stabilitatea echilibrului aparatului. Orice înclinare ar luà el, la dreapta sau la stânga, în timpul sborului, el tinde totdeauna să revină la poziţia sa de echilibru. Mi s'a întâmplat să văd, într'o experienţă preliminară făcută de d-sa, un model redus al aparatului, pe care d-sa l-a repezit în aer, după ce mai întâiu îl răsturnase cu totul; imediat însă aparatul s'a îndreptat el singur şi şi-a luat poziţia cea adevărată.

La rezultatul acesta ajunge d-l Vlaicu în mod foarte simplu, scoborînd cât mai jos posibil centrul de gravitate al aparatului. Alţi aviatori, dominaţi de oarecari prejudiţii nejustificate, se feresc a adoptà dispoziţia această; aşà se vede la ei de multe ori aviatorul şezând mai sus decât aripele, ceeace dă aparatului lor o aparenţă de nestabilitate aşà de evidentă, încât te face să tremuri pentru vieaţa îndrăzneţului care se aventurează într'însele.

8. Pentru a contribuì la această deosebire a centrului de gravitate, d-l Vlaicu aşează mai jos de planul aripelor şi scaunul aviatorului şi motorul, care este pus în faţa lui, la oarecare distanţă,

Cu modul acesta, în caz de accident, aviatorul nu este expus să fie strivit de motor, cum s'a întâmplat de atâtea ori cu alte aparate, în cari motorul erà aşezat mai sus decât aviatorul.

9. Tot din această dispoziţie mai rezultă că aviatorul, fiind aşezat dedesubtul aripelor, are vederea liberă în toate părţile şi dedesubtul său, aşà că poate să observe locurile peste cari sboară. Condiţia aceasta este indispensabilă în aeroplanele militare, spre exemplu, dar lipseşte în multe din celelalte aparate întrebuinţate, în al lui Blériot între altele.

10. Mecanismul prin care se imprimă aparatului schimbarea de direcţie şi în sensul orizontal, şi în cel vertical, este foarte simplu, şi se reduce la o singură roată, căreia i se imprimă o rotaţie pentru schimbarea de direcţie verticală şi o înclinare la dreapta sau la stânga pentru direcţia orizontală. Această simplicitate, pe lângă că permite aviatorului să aibă sub mână un punct de sprijin permanent, îl mai scuteşte de tensiunea de spirit ce ar fi impus un dispozitiv mai complicat, şi care ar fi fost aşà de obositoare şi de periculoasă în timpul sborului, când aviatorul are trebuinţă să aibă, din contră, toată libertatea sa de spirit.

11. In fine, aeroplanul d-lui Vlaicu posedă un sistem de roţi, de resorturi şi de bandaje de cauciuc, dispuse în aşà fel, încât în momentul coborîrii asigură o atingere cu pământul cât se poate de lipsită de comoţiuni violente.

Din toate acestea, se vede că d-l Vlaicu are meritul de a fi realizat un aparat, care întruneşte într'un grad înalt avantajele obţinute de alţi aviatori, pe lângă unele cari sunt speciale numai aparatului d-sale. Intr'o ştiinţă cu totul nouă, care încă nu a ieşit din faza încercărilor, şi în care fiecare încercare implică pericol pentru vieaţa experimentatorului, şi mai ales cu lipsa de mijloace contra căreia a avut să lupte d-l Vlaicu, este un merit mare ca să fi ajuns d-sa a realizà un aparat, care şi-a făcut probele în mod aşà de strălucit faţă de alte modèle, în ocazii hotărîtoare, cum a fost în timpul manevrelor noastre de anii trecuţi.

De aceea, dacă până acum d-l Vlaicu nu a avut încă norocul să ocupe în ţara sa un loc cel puţin egal cu acela ce se acordă inventatorilor străini, este, cred, o datorie pentru Academie ca să îndrepteze ea, măcar în parte, această nedreptate, acordând lucrărilor d-lui Vlaicu premiul Lazăr pentru 1912.

Premiul Adamachi.

Raportul Comisiunii premiului Adamachi asupra lucrării: „Cercetări originale asupra Pelagrei“.

S'au împlinit 10 ani, de când Academia Română a publicat pentru întâia dată un premiu pentru cea mai bună lucrare despre pelagră, cerându-se ca, prin cercetări originale, precizate printr'un chestionar, să se lămurească o serie de chestiuni privitoare la această boală.

Neprezentându-se nici un concurent 5 ani după publicare, Academia publică din nou concursul în 1907, prin decizia dela 26 Aprilie, dând concurenților un nou termin de 5 ani. De data aceasta s'a prezentat o lucrare, având drept motto: „*Cine nu știe că, pe când cultivatorul mare recoltează un porumb excelent, cultivatorul mic nu vede pe ogorul lui decât porumb necopt și stricat* (D. Sturdza).

Această lipsă de interes a cercurilor noastre științifice și medicale față de o boală atât de răspândită la noi se explică în parte prin greutățile ce întâmpină cercetările asupra pelagrei, în parte și prin greutatea de a se procură datele și materialul necesar pentru aceste cercetări.

Cu toate că n'au lipsit bărbați competenți în materie, cari au atras mereu atenția Guvernului asupra pericolului acestei boale, propunând măsuri pentru a pune stavilă acestui flagel al țărănimii noastre, totuș nu s'a intreprins o campanie serioasă pentru combaterea boalei.

Mai e încă cevà, care explică lipsa de concurenți, și anume programul de lucru foarte complex, impus candidaților prin chestionarul publicat de Academie, încât erà aproape exclus, ca o singură persoană să aibă o pregătire suficientă pentru a-l studià cu toată competența.

Această lucrare cuprinde un text de 686 pagine, cu numeroase tabele grafice și un album cu multe fotografii și desemnuri în colori.

Din tabela de materie se poate vedeà, că autorul și-a dat toată silința de a ținea seamă de chestionarul Academiei, cu toate că el a fost alcătuit în sensul strict al ipotezei zeitoxice, care, după cum ne spune în prefață, a primit în timpul din urmă sguduiri puter-

nice. Autorul a fost deci silit a examinà de aproape și ipotezele nouă, în ceace privește etiologia pelagrei.

In *„Istoric"* expunerea este succintă, limbajul laconic; numeroasele publicații din America, produse în timpul din urmă, n'au fost atinse, fapt ce ne surprinde, cu atât mai mult cu cât vedem că autorul a avut prilejul să fie informat de delegațiunea «Pelagra Field Commission.»

Autorul a căutat însă să completeze această lipsă printr'o bibliografie, poate cea mai completă din câte posedăm până în prezent despre această boală.

In această bibliografie n'a omis nici o lucrare de oarecare valoare sau interes, apărută până în Decemvrie 1911, încât lucrarea poate fi de folos pentru toți aceia cari se vor ocupà de acì înainte cu studiul pelagrei.

In capitolul *„Simptomatologie"*, și anume în partea istorică, autorul insistă mai ales în ceace privește primele manifestațiuni ale boalei, afirmând că nici eritemul, nici diareele, nici salivația și roșeața particulară a limbii, nu pot fi privite ca primele simptome. Cu drept cuvânt autorul insistă asupra epocii de incubațiune, având cel mai mare interes în ce privește etiologia și combaterea boalei.

Vom trece peste câtevà capitole din această lucrare, în cari autorul n'a avut alt merit, decât adunarea faptelor create de alții, și expunerea destul de lămurită a acestora, cum sunt *Nouăle ipoteze relative la pelagră, Tratamentul, Anatomia și Istologia patologică.*

Vom expune însă mai pe larg acele chestiuni, la a căror limpezire autorul a contribuit prin lucrări proprii și de o valoare netăgăduită.

O chestiune importantă, dintre cele puse de Academie, e fără îndoeală aceea a studiului produselor *toxice ale porumbului stricat,* și cu drept cuvânt autorul acestei lucrări a dat o deosebită desvoltare chestiunii de mai sus. El s'a ocupat cu această chestiune un lung șir de ani, și anume cu mult înaintea publicării concursului Academiei.

Din experiențele expuse în această lucrare rezultă că încă în anul 1897 autorul a intreprins studii pentru controlul lucrării lui Lombroso în această direcțiune. Lucrând după metoda indicată de Lombroso, el, pe lângă produsele toxice descrise de acest autor, lucrând cu porumb stricat din diferitele județe bântuite de pelagră, a găsit și alte extrase toxice (alcoolice, apoase, cu și fără alcalinizare).

Toxicitatea lor a fost experimentată asupra iepurilor de casă şi a şoaricilor.

Toate animalele cărora li se făceau injecţiuni cu asemenea extracte cădeau victime, fără a prezentà însă simptomele caracteristice pelagrei.

Autorul n'a putut constatà că «oleul roşu» al porumbului stricat, pe care Lombroso îl consideră caracteristic porumbului stricat din regiunile pelagroase, şi care n'ar existà niciodată în porumbul sănătos, sau chiar în cel stricat, dar din regiuni indemne de pelagră, ar fi cevà specific pentru pelagră. Autorul a studiat şi toxicele obţinute din porumbul stricat artificial din regiuni pelagroase şi nepelagroase.

Extractele obţinute s'au dovedit toxice, ca şi cele obţinute din porumb natural stricat, ba chiar mai toxice, dar fenomenele prezentate de animale în acest fel de intoxicaţie sunt asemănătoare.

Autorul a arătat prin dovezi experimentale (toate referitoare la iepuri de casă), că extractele toxice obţinute din porumbul stricat, de prin diferitele regiuni pelagroase ale ţerii, nu diferă esenţial între ele şi că prin ajutorul lor nu s'a reuşit să se producă pelagră la animalele cu cari s'a experimentat.

In cursul acestor experienţe, cari au durat—cu câtevà întreruperi —peste 10 ani, autorul a imaginat un aparat special şi a creat o nouă metodă de extracţiune.

Cu ajutorul acestei metode, autorul a stabilit în mod neîndoelnic că oleul roşu al lui Lombroso nu e o grăsime particulară, ci e un amestec de oleu obişnuit al porumbului (inofensiv) cu substanţe toxice şi colorante (roşii sau portocalii, excepţional purpurii).

Greşeala lui Lombroso a fost că el se folosià pentru izolarea grăsimii de alcool, care nu e un vehicul dizolvant specific pentru grăsimi ; autorul s'a folosit de eter de petrol, vehicul care nu s'a întrebuinţat până acì în studiul toxicologic al porumbului stricat. Cu ajutorul acestei substanţe disolvante şi combinat cu alcool metilic, autorul a separat grăsimile porumbului şi extractele toxice. Extractele obţinute prin alcool metilic sunt foarte toxice, provocând moartea animalelor (iepuri de casă şi şoareci albi).

Din dovezile experimentale ce ni se dau în această lucrare, se poate vedeà că moartea se preduce după puţin timp (câtevà săptămâni), adică are loc o intoxicaţiune subacută. In cazurile când animalele muriau după un timp mai îndelungat — întrebuinţând doze mai mici, — ele muriau foarte slăbite (de marasm).

Când cantităţile extractelor infectate sunt mai mari, animalele mor repede, adeseori prezentând diaree şi câteodată căderea părului. Uneori animalele prezentă fenomene analoge celor observate la intoxicarea cu stricnină, fapt observat de Lombroso şi de alţi autori mai recenţi.

Cu toate acestea autorul lucrării de faţă, cu drept cuvânt, nu consideră experienţele sale, ca fiind chemate să întărească părerea, că există o legătură apropiată între substanţele toxice ale porumbului stricat şi între pelagră, cum pretinde Lombroso şi partizanii lui. Impresiunea noastră e că autorul n'a epuizat dovezile ce ar trebuì îmbrăţişate, pentru a fi autorizat să susţină cu tărie aceste vederi.

Inainte de toate autorul a experimentat prea puţin cu animalele mai potrivite, pentru a lămurì această importantă chestiune, care serveşte drept punct de plecare ipotezei zeitoxice.

După părerea noastră, un animal mai indicat ar fi fost maimuţa, sau chiar câinele, care în ceeace priveşte felul său de nutriţiune este mult mai aproape de om decât iepurele de casă, care este erbivor prin excelenţă. Apoi experienţele autorului n'au fost o imitare a felului de intoxicaţiune, cum se produce în pelagră.

Pentru acest scop, extractele ar fi trebuit date animalelor în doze mici şi timp îndelungat, imitând o intoxicaţiune cronică. In această privinţă experienţele de nutriţiune cu porumb stricat sunt cele mai chemate să lămurească chestiunea.

Recunoaştem că o astfel de experienţă şi pe o scară întinsă nu s'a practicat nici de alţi autori şi că ele ar cere mari sacrificii de timp şi de bani, căci maimuţele sunt greu de procurat şi de păstrat şi chiar câinele, mai ales în ultimul timp, a devenit un animal greu de procurat în număr mai mare.

Aceste greutăţi au împiedecat probabil pe autor să intreprindă asemenea experienţe.

Un capitol, în care autorul dă dovadă de mult bun simţ şi pricepere, e cel intitulat: *Ipoteza lui Sambon.*

Autorul, făcând cunoştinţă cu d-l Sambon, care a vizitat ţara noastră, împreună cu d-l profesor Chalmesse, spre a verificà ipoteza sa parazitară, a propus o experienţă, din care să se vadă exactitatea acestei ipoteze.

Sambon susţine că porumbul n'are nici un rol în pelagră şi că această boală se propagă, ca şi frigurile palustre, boala somnului şi alte boale tropicale, prin ajutorul unor insecte intermediare, cari se nutresc cu sânge şi cari transmit boala, după ce au înţepat pe cei

bolnavi. Sambon crede că transmiţătoarea pelagrei e o muscă mică ($^1/_3$ din musca noastră de casă), aparţinând familiei Simulidelor şi care e forte răspândită în regiunile temperate ale Europei şi Americei.

D-l Sambon a găsit această insectă în toate ţerile, unde pelagra e endemică; această coincidenţă i-a fost de ajuns să susţină că adevărata cauză a pelagrei e Simulia.

Autorul s'a angajat faţă de d-l Sambon a extirpà această muscă dintr'o regiune bântuită de pelagră, spre a se vedeà influenţa acestei extirpări asupra mersului pelagrei în acea localitate; căci e evident că dacă musca e cauza propagării, boala ar trebuì să dispară în această localitate.

Extirparea s'a încercat în primele zile ale lunii August, anul trecut, în comuna Burieneşti, situată la vreo 18 klm. de Pănceşti-Dragomireşti, lângă Roman. In luna Octomvrie (epidemia de toamnă) nu s'a observat nici un caz nou de pelagră.

Autorul însă, cu drept cuvânt, nu pune mare temeiu pe acest fapt, pentrucă la noi nu se observă o epidemie propriu zisă de toamnă. Altfel nu este uşor a dovedì dacă în adevăr s'au nimicit toate simulidele din această regiune.

Epidemia cea mare a pelagrei e primăvara, şi atunci se va vedeà dacă statistica din acestă epocă prezentă vreo schimbare în ceeace priveşte numărul cazurilor nouă. Lucrul acesta se va puteà judecà, pentrucă la Burieneşti există o bună statistică asupra mersului pelagrei în cei 15 ani din urmă.

Relativ la această experienţă interesantă am mai aveà de obiectat că o ipoteză atât de puţin sprijinită de fapte sigure, ca aceea a lui Sambon, n'a meritat atâta muncă, şi că autorul a dat o prea mare desvoltare acestei ipoteze, mai cu seamă după ce mai toţi autorii s'au declarat, pe baza cercetărilor întinse, hotărît contra afirmaţiunilor lui Sambon.

Prin aceasta n'avem intenţia a acuzà pe autorul acestei lucrări, că n'ar fi păstrat o atitudine imparţială în discuţiunea diferitelor ipoteze relative la etiologia pelagrei. Autorul, după cum arată şi concluziile lucrării, nu s'a arătat de loc partizan al teoriei parazitare, şi cu toate că n'a reuşit să producă pelagră prin experienţele sale cu porumb stricat, totuş are convingerea că porumbul are rolul principal în această boală.

Autorul a mai făcut o anchetă în Basarabia, spre a constatà dacă şi acolo există o coincidenţă între muscă şi pelagră. Deşì nu a gă-

sit acì insecta, timpul fiind cam înaintat (Octomvrie), şi pelagra fiind puţin răspândită în localităţile cercetate, autorul nu se crede îndreptăţit a trage concluziuni precise, rezervându-şi dreptul de a continuà ancheta în condiţiuni mai bune.

Cel mai important capitol al lucrării este acela despre *raporturile de specificitate ce există între porumbul stricat şi pelagră.*

Studiul imunităţii a produs o schimbare radicală în patologia modernă, dând naştere la concepţii cu totul nouă asupra cauzei şi naturii intime a proceselor patologice, creând totodată mijloace nouă de investigaţiune şi mult mai perfecte, atât în tehnica cercetărilor etiologice a boalelor, cât şi în aceea a diagnosticării lor. Serodiagnosticul, între altele, bazat pe legătura specifică strânsă, ce există între antigen şi anticorp, substanţe formate în sânge sub influenţa lor, şi-a găsit o vastă aplicare în studiul acestei etiologii.

In pelagră însă, până acum, aceste mijloace de studiu n'au fost încă utilizate. Pentru prima dată le vedem aplicate pe o scară largă în lucrarea de faţă.

Autorul lucrării, în urmărirea anticorpilor specifici ai pelagrei, a căutat să aplice în acest studiu, dintre diferitele metode existente de serodiagnostic, pe acela a lui Widal, pentru căutarea aglutininelor, şi mai ales acea metodă foarte complicată şi delicată, pe care au introdus-o în studiul imunităţii savanţii francezi Bordet şi Gengou, şi care e cunoscută sub numele de metoda fixării alexinei.

Afară de metoda originală Bordet-Gengou, autorul a întrebuinţat şi metoda Bordet-Bauer-Hecht, perfecţionată de autor prin introducerea *titrării prealabile a hemolisinei naturale* din serul cercetat.

După cum spune autorul, acest din urmă procedeu, în urma unei publicări, a fost admis de majoritatea autorilor şi utilizat atât cu metoda Bordet-Bauer-Hecht, cât şi cu cea originală Bordet-Gengou.

Cu aceste metode autorul a lucrat, utilizând ca antigen o serie întreagă — în număr de 32 — de substanţe bănuite ca vehicul al agentului patogen al pelagrei, şi anume: 2 feluri de extracte din urina pelagroşilor, extract eteric şi apos din fecale de pelagroşi, emulsie de oleu roş de porumb stricat şi bun, extract de porumb infectat cu aspergilus fumigatus, mai multe extracte de porumb stricat şi bun, extracte eterice şi extracte alcoolice şi apoase de culturi de aspergilus fumigatus (3 varietăţi), penicillium glaucum şi de bac.. maidis, extract eteric din tăciune de porumb şi în fine de cultura unui bacil T., izolat de autor din tăciune de porumb, şi lichid obţinut prin disolvarea culturii de asp. fumigatus în antiformin, apoi

emulsii de asp. fumig., de penic. glaucum, de bacterium maidis și de bac. T., izolată de autor, de bacterii izolate din piele dela pelagroși, de B. Coli com., izolat din fecale normale și din fecale de pelagroși. Alături de toate aceste antigene, s'au întrebuințat, ca control pentru comparație, extracte de inimă de cobai și de ficat sifilitic, cât și lecitina. Rezultatul la care a ajuns până acum autorul este că aproape nici unul din antigenele acestea n'a produs vreo fixare pronunțată și durabilă, și că deci ele nu ar aveà vreun rol sau vreo legătură în etiologia pelagrei.

Față cu concepțiile ce predomină actualmente asupra etiologiei pelagrei, acest rezultat al autorului acum câtevà luni ne-ar fi surprins cu drept cuvânt, deși el anunță că experiențele sale sunt încă în curs și prin urmare trebue așteptat rezultatul definitiv. Acum în urmă însă aceste rezultate au fost confirmate și de alți autori germani, ca Raubitschek, cât și de autori italieni din cei mai cu vază ca Maj, din laboratorul Prof. Antonini din Udine, și Volpino, unul din cei mai iscusiți cercetători italieni.

După părerea noastră însă, aceste experiențe, deși evident foarte importante, precum presupune și Volpino, nu sunt totuș de natură a ne face să bănuim că vechea concepție despre rolul porumbului în geneza pelagrei este greșită. In adevăr este constatat, că nu în toate boalele sângele bolnavului dă reacțiuni pozitive față cu antigenul respectiv. Apoi chiar la boalele, în cari serul reacționează față de antigen, aceasta nu este absolut constant.

In adevăr, constatările anterioare arată că se pot întărì animalele contra toxinelor maidice prin injecțiuni cu serul pelagroșilor. De asemenea și experiențele lui Volpino arată că pelagroșii au o sensibilitate extraordinară față de produsele maidice. Acestea toate arată o legătură de specificitate între porumb și pelagră.

Așà dar avem destule probe pentru a puteà presupune, că există în adevăr o legătură între porumb și pelagră, cu toate că nu suntem încă bine lămuriți asupra felului acestei legături.

Un capitol, asupra căruia suntem datori să insistăm atât din cauza originalității subiectului tratat, cât și în virtutea importanței faptelor expuse într'însul, este acela al studiului turburărilor funcționale ale tubului digestiv la pelagroși.

Aceste cercetări tind a explicà felul și cauza acestor turburări. Pentru lămurirea acestei chestiuni, autorul a făcut studiul biochimic al secrețiunii stomacale a pelagroșilor.

Sunt 3 feluri de manifestațiuni patologice ale tubului digestiv, ce

nu lipsesc niciodată în imaginea clinică a pelagrei: salivaţia, pirosis şi diaree.

Despre cauzele intime ale acestor turburări funcţionale nu se cunoaşte decât prea puţin.

Autorul s'a instalat la pelagroziera din Pănceşti-Dragomireşti, examinând sucul gastric la un număr însemnat de bolnavi. Acest studiu a fost continuat şi asupra câtorvà bolnavi dela marele sanatoriu din Kostugeni (Basarabia), cu prilejul anchetei în Basarabia. Prin aceste studii, s'a stabilit că pelagroşii, aproape fără excepţie, suferă de o completă lipsă de acid chlorhidric şi de achilie gastrică.

Arsurile (pirosis) acuzate de bolnavi nu sunt deci datorite unei hipersecreţi sau unei supraacidităţi, cum se întâmplă în cazurile obişnuite de pirosis.

Din tabloul observaţiunilor prezentate de autor rezultă că peste 80% dintre bolnavi sunt atinşi de aceste turburări stomacale.

Paralel cu aceste turburări s'a mai constatat, printr'o altă serie de experienţe, că pelagroşii suferă şi de o insuficienţă secretorie pancreatică.

In aceste turburări autorul a găsit poate cheia diareelor în pelagră. In adevăr, prin combaterea achiliei a reuşit să combată şi aceste turburări funcţionale intestinale, făcându-se apel la ape minerale stimulante ale secreaţiunii gastrice, cum ar fi apele de Slănicul din Moldova.

Din tabelele alăturate, precum şi din foile de observaţiuni clinice, se vede că după un tratament de puţine zile (chiar a 3-a zi), numărul scaunelor scade, şi cel mai târziu a 5-a zi, diareele încetează cu totul, încât după două săptămâni bolnavii nu mai puteau fi reţinuţi în spital.

Mai puţin documentat este autorul în ceeace priveşte combaterea achiliei pancreatice, căci probele de cari se serveşte pentru punerea în evidenţă a acestui fel de turburări secretorii nu sunt absolute. In adevăr, nici proba lui Sahli cu salol, nici cea cu iodoform nu sunt scutite de greşeli.

Metoda Vohlhardt e fără îndoeală cu mult superioară.

Credem că autorul nu va întârzià să-şi completeze studiile sale în această direcţiune şi că probabil numai lipsa materialului de observaţii l-a făcut să renunţe la această metodă. Cu această ocaziune, de sigur, nu va neglijà nici metoda lui Lewi, de curând publicată şi anume oftalmo-reacţiunea cu adrenalină.

Autorul invoacă însă în sprijinul unei ipochilii sau achilii pancrea-

tice şi faptul că din studiul coprologic, efectuat asupra câtorvà bolnavi cu diaree, ar fi constatat prezenţa grăsimii în mari cantităţi după o mâncare de probă, de unde s'ar deduce că intestinele nu primesc secreţiunea pancreatică de loc, sau prea puţin, pentru ca grăsimile să poată fi dedublate şi saponificate, rămânând astfel în cea mai mare parte neutilizate.

Noi credem că simplul fapt al vindecării diareelor prin ape minerale nu dă dreptul a susţineà că achilia pancreatică a încetat. Pentru acest scop, ar fi fost foarte interesant a se repetà probele cu salol şi iodoform şi a se cercetà printr'un nou examen coprologic, dacă într'adevăr grăsimile neutre au dispărut.

Bine înţeles că aceste omisiuni nu micşorează de loc importanţa constatărilor făcute de autorul acestei lucrări, şi este probabil că tratamentul preconizat de dânsul va deveni un mijloc preţios în combaterea unora dintre cele mai importante manifestaţiuni patologice ale pelagrei.

In ce priveşte rezultatele obţinute prin *studiul statisticei pelagrei,* relevăm acì câtevà puncte originale.

1. Boala în teză generală nu descreşte, ci arată o tendinţă la o creştere progresivă.

2. Că ea apare sau se îmmulţeşte de multe ori repede în felul unei boale infecţioase.

3. Că deşi pelagra e o boală a populaţiunii rurale, totuş în unele judeţe (Neamţ de ex.) numărul bolnavilor din oraşe egalează pe acel din sate.

Constatarea aceasta nu are decât o valoare relativă, deoarece se ştie că cele mai multe oraşe din provincie sunt în condiţiunile comunelor rurale.

Am ajuns la ultimul capitol, prin care autorul caută a răspunde la ultima întrebare din chestionarul Academiei: *Propuneri pentru combaterea pelagrei şi mijloace de vindecarea ei.*

Ipotezele emise în timpul din urmă au premise esenţial diferite; cele mai depărtate de ipoteza porumbului stricat sunt a lui Sambon şi a lui Alessandrini, cari tăgăduesc orice legătură între pelagră şi porumb.

Ipoteza fotodinamică (Raubitschek) şi aceea a boalelor de fermentaţiune (Kohlbrugge) nu exclud rolul porumbului stricat în pelagră, admiţând că şi porumbul sănătos poate aveà aceeaş acţiune.

Cum însă nici una din aceste din urmă ipoteze nu e destul spri-

jinită, autorul declară că nu-şi poate asumà răspunderea de a propune măsuri generale.

O înlocuire treptată a porumbului cu alte graminee ar satisface ipoteza zeitoxică şi a dat în aparenţă rezultate bune în Italia şi Franţa; tot aşà ar satisface şi ipoteza lui Raubitschek şi Kohlbrugge.

Autorul, necunoscând rezultatele obţinute în ultimul timp în Italia, publicate numai de câtevà luni, propune continuarea experienţei dela Burieneşti, pentru a lămurì ipoteza lui Sambon.

Autorul crede că aceasta se va puteà face în mod cert în baza rezultatelor, ce se vor obţineà, după extirparea definitivă a Simuliei. Noi suntem mai puţin optimişti şi nu credem că se vor puteà extirpà în mod absolut simulidele, sau că se va puteà dovedì dacă toate simulidele sunt în adevăr nimicite? Credem deci, că nu experienţele acestea vor lămurì chestiunea, ci că ipoteza lui Sambon este înlăturată prin cercetările noastre şi ale autorilor şi comisiunilor italiene.

O altă experienţă pe scară mai mare are drept scop a verificà teoria boalelor de fermentaţiune; pentru aceasta autorul propune îndrumarea ţărănimii dintr'o comuna bântuită de pelagră să-şi prepare mămăliga, adăugând mălaiului o cantitate de apă mai mare decât cea obişnuită, şi a decantà excesul, când a ajuns la fierbere, adică la fel cu procedeul preconizat de Kohlbrugge, pentru a face inofensiv orezul în producerea boalei beri-beri, eliminându-se substanţele solubile vătămătoare.

Nu ştim dacă această propunere se va puteà realizà; în tot cazul ar fi trebuit să se vadă întâiu dacă porumbul are într'adevăr bacilul în chestiune, ceeace nu s'a confirmat îndestul nici pentru orez.

In ceeace priveşte propunerile autorului de a se da o desvoltare mai mare pelagrozeriilor, creând pelagrozerii model şi înfiinţând câte o secţiune anumită pentru pelagroşi în spitalele noastre rurale şi urbane, n'avem nimic de obiectat.

Propuneri la fel, dar sub altă formă, au mai fost făcute şi de alţii. Negreşit că pelagrozeria dela Pănceşti-Dragomireşti nu corespunde nevoilor ţerii noastre şi e departe de o organizaţiune conform cerinţelor ştiinţei.

Suntem de acord cu autorul şi în ceeace priveşte repetarea încercării de a se înlocuì porumbul într'una din comunele noastre mai bântuite de pelagră prin grâu şi secară. Autorul mai insistă şi asupra marii utilităţi a coloniilor de pelagroşi.

In ceeace priveşte tratamentul, autorul propune o aplicare întinsă

a apelor de Slănic, împreună cu tratamentul cu atoxil, care în multe cazuri a dat rezultate foare bune pentru vindecarea boalei. Propunerea autorului de a trimite în anumite luni ale anului un mare număr de pelagroși la Slănic, sub conducerea unui medic inițiat în această direcțiune, credem că este precoce.

In rezumat, putem zice că programa Academiei este, întru cât a fost posibil, executată de autorul acestei lucrări, și anume:

1. S'au izolat paraziții și materiile toxice ale porumbului stricat.
2. S'a determinat gradul de alterațiune a porumbului și alte condițiuni având înrâuriri asupra boalei.
3. S'a stabilit acțiunea patologică și legătura cu pelagra a substanțelor vătămătoare și a paraziților porumbului.
4. S'au făcut studii experimentale asupra specificității pelagrei și asupra substanțelor specifice active în contra pelagrei.
5. S'a făcut o statistică a pelagrei, cât se poate de exactă, după ani, stare economică și sanitară, hrană și formele boalei.
6. S'au făcut propuneri practice amănunțite pentru prevenirea și combaterea boalei.

Concluziuni. — Comparând această lucrare cu programa Academiei pentru acest premiu, putem deci constată că ea îi corespunde în părțile sale cele mai esențiale.

Credem că prin cele expuse aci am reușit a arătă că lucrarea aceasta e rezultatul unor studii îndelungate și întinse și conduse cu tot aparatul modern de mijloace de investigațiune. Lipsurile relevate pot fi ușor completate de autor.

Această lucrare cuprinde părți originale de mare însemnătate și cari vor fi fără îndoeală bine primite și în afară de țara noastră.

Lucrarea merită deci să fie recompensată, acordându-i-se premiul Adamachi de 5.000 lei.

Membrii Comisiunii: *Dr. V. Babeș, Dr. C. I. Istrati, Dr. G. Marinescu.*

COMISIUNEA PREMIULUI NĂSTUREL DIN 1912.

ȘEDINȚA DELA 20 IANUARIE 1912.

Comisiunea, după ce-și constitue biuroul alegând Președinte pe d-l *I. Kalinderu* și Secretar pe d-l *N. Iorga*, iea cunoștință de lista cărților înscrise la concursul premiului Năsturel de 4.000 lei, ce este a se acordà în viitoarea sesiune generală.

Intre lucrările înscrise fiind și două compuneri muzicale *(Frunză verde rosmarin* și *Scene din Carpați)* de d-l Petre Lăzărescu, Comisiunea, având în vedere dispozițiunea testamentară a răposatului General C. Năsturel-Herescu, că premiul instituit de el se va puteà acordà chiar și pentru opere muzicale serioase, atunci când Academia «își va întinde activitatea ei și asupra tuturor materiilor de bele-arte», și considerând că până acum Academia nu și-a întins activitatea în acest domeniu, Comisiunea înlătură dela concurs cele două compuneri muzicale ale d-lui Lăzărescu.

Comisiunea procede apoi la împărțirea între membri a celorlalte lucrări, pentru facerea rapoartelor speciale, după cum se arată în lista de mai jos, hotărînd să fie rugat d-l *Dr. C. I. Istrati*, deși nu face parte din Comisiune, să cerceteze și să prezente raport asupra scrierilor d-lui Dr. Corneliu Șumuleanu, *Studiul vinurilor din România* și *Studiu asupra vinurilor din vițele americane altoite cu diverse varietăți indigene și străine*:

Bologa (Dr. Vasile), Monografia școalei civile de fete cu internat și drept de publicitate a «Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român» din Sibiiu pe 25 de ani dela înființare. Sibiiu 1911	d-lui *A. Philippide.*
Dorwagen (August), Contabilitatea agricolă în partida dublă. București 1911	» *Sp. Haret.*
Ionașcu (Romulus), Tractat complect de terminologie, frazeologie, corespondență și operațiuni comerciale. Ediția II. Iași 1911.	» » »

Lupaşcu (Căpitan Alexandru I.), Pentru sufletul şi inimă soldaţilor noştri. Lucrare de educaţie ostăşească. Galaţi 1911 . . . · . . . . d-lui *T. V. Stefanelli.*

Miller-Verghy (Margărita), Izvoade strămoşeşti. Bucureşti 1911. . . . . » *N. Iorga.*

Oardă (Cesar P.), Raze de lumină. Bucureşti 1912 . » *A. Bârseanu.*

Rădulescu-Motru (C.), Elemente de metafizică. Principalele probleme ale filosofiei contimporane pe înţelesul tuturor. Bucureşti 1912 . . . . . . » *I. Kalinderu.*

Şumuleanu (Dr. Corneliu), Studiul vinurilor din România. Bucureşti 1911. . . . . » *Dr. C. Istrati.*

» Studiu asupra vinurilor din viţe americane altoite cu diverse varietăţi indigene şi străine. Bucureşti 1911 . . . . » » »

Tiktin (Dr. H.), Dicţionar român-german. Vol. II. D—O. Bucureşti 1911. . . . . » *I. Bianu.*

Vasilescu (Căpitanul Vasile), Contribuţiuni la tactica artileriei cu tragere repede în legătură cu infanteria. Bucureşti 1911 . . . . » *Gr. Crainicianu.*

Raportul general al d-lui N. Iorga asupra scrierilor prezentate la premiul Năsturel din 1912.

Cea mai mare parte din lucrările prezentate la premiul Năsturel au fost respinse de raportori (Dorwagen, raport de d-l *Sp. C. Haret;* Cesar Oardă, raport de d-l *Andreiu Bârseanu;* Lupaşcu, raport de d-l *T. Stefanelli;* Vasilescu, raport de d-l *General Crainicianu;* Bologa, raport de d-l *A. Philippide;* Şumuleanu, raport de d-l *Dr. C. Istrati*). Concluziile lor au fost primite de Comisiune aproape în unanimitate. (Cărţile d-lor Lupaşcu şi Şumuleanu singure au avut câte două voturi pentru).

Discuţia s'a întins asupra lucrărilor d-lor C. Rădulescu-Motru (raport de d-l *I. Kalinderu*), H. Tiktin (raport de d-l *I. Bianu*) şi d-rei Miller-Verghi (raport de *N. Iorga*).

Votarea a dat acest rezultat: Tiktin 3 pentru, 6 contra ; C. Rădulescu-Motru 5 pentru, 4 contra; Miller-Verghi 1 pentru, 8 contra.

Nici una din lucrări neîntrunind cele două treimi prevăzute de regulament, premiul rămâne a se capitaliză.

Vasile Bologa, *Monografia şcoalei civile de fete cu internat şi drept de publicitate a „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului*

român" din Sibiu» pe 25 de ani dela înființare. Sibiu 1911, 8°, 162 pag. și 12 fotografii. — *Raport de* **A. Philippide.**

Se vorbește întâiu de înființarea școalei primare de fete a «Reuniunii femeilor române» din Sibiu, și apoi de înființarea școalei civile de fete a «Asociațiunii.» Se dă lista profesorilor, a subscriitorilor pentru mărirea fondului oferit de «Asociație», a elevelor din primul an de funcționare a școalei civile, un tablou comparativ al numărului elevelor interne și externe din cei 25 de ani, cu arătarea numărului elevelor venite din România și din Bucovina. Se face istoricul strădănuințelor din partea doamnelor române din Sibiu și a domnilor membri ai Asociației (în special membrii ai «comitetului» și ai «comisiunii comitetului») pentru a clădi școala, pentru a fixà programul studiilor, pentru a veghià asupra progresului studiilor, pentru a obțineà dela stat dreptul de «publicitate». Se dau discursurile ținute la ocazii solemne. Rămâi cu impresia unei munci încordate a unor oameni cari prin ei înșiși, fără ajutorul statului, aduc la îndeplinire o mare lucrare de interes public. Pentru cel care cetește aceste lucruri este o mare mulțumire sufletească.

Dar din desbaterile cari au avut loc și din discursurile ținute iese la iveală o bună parte din vieața sufletească a societății românești de peste munți. Este mai întâiu energia femeilor. «Noi nu am stat în loc,» zice d-na «Alexandrina Mateiu, soție de comerciant din Sibiu,» «am vorbit și am scris, am dansat și am umblat, până ce iată-ne sosite acì, la stațiunea cea dintâi, de unde putem gândì mulțumite la pașii ce i-am făcut.» Aceasta cu ocazia deschiderii școalei primare de fete a «Reuniunii.» Este apoi simțul de demnitate al acelorași femei, cari vor să fie tovarășele, iar nu roabele și păpușile bărbaților : «Femeia generațiunii noastre,» zice aceeaș doamnă Mateiu cu aceeaș ocazie, «să devie femeie în sensul curat al cuvântului, o ființă omenească în clasa omenească, o desfătare poate, dar nu o jucărie, o ființă modestă, dar gânditoare, o femeie supusă poate, dar nici decât o sclavă.» Este apoi preocuparea bărbaților, chiar a celor mai serioși, de a aveà soții cari să se poată prezentà bine la recepții, la părăzi, la primirea și darea de vizite. «Astăzi avem din fiii noștri», zice G. Bariț (în adunarea generală a «Asociațiunii», din 28 August 1887, pag. 104), «sute și chiar mii de tineri preparați în științe mai înalte, preoți ieșiți din opt clase gimnaziale și 3—4 ani de teologie și preparandie, ofițeri în armată până incluziv la rangul de generali, ingineri, medici, juriști ca advocați și funcționari, profesori

cu viitor asigurat, alții aplicați prea bine la institute de bani, proprietari de moșii, comercianți, arendatori, chiar și o generațiune de profesioniști, cari steteră câte 9—10 ani pe la școale înainte de a-și alege vreo carieră. Toți aceștia, voind să facă casă, precum se zice, doresc, prea firește, ca inteligența femeii, pe care vor s'o aibă, să corespundă la pozițiunea lor socială, *să se știe prezentà, să știe primì la casă cu demnitatea cuvenită.* De unde am voi noi ca să-și iea neveste aceste clase de Români?» Este apoi tendința de a se lăudà unul pe altul, ipocrizia politeței. «Noi ne-am obișnuit», zice d-l Miron Cristea (la sfârșitul anului școlar, 26 Iunie 1904, pag. 135), «de un lung șir de ani a ne tămâià reciproc la toate convenirile noastre mai festive, și de va merge tot așà, ne vom sinamăgì a crede că suntem chiar ca îngerii curați de orice maculă. Aceasta nu poate fi în interesul nostru. Din contră, toți oamenii preocupați de soartea poporului nostru vor aprobà purcederea de a mai scormonì la asemenea ocaziuni, dar cu toată bunăvoința, și în sacul scăderilor noastre, de a ne reoglindà așà cum suntem, ca astfel, observând și cunoscând petele, să tindem a le spălà și curăți. Să-mi fie deci permis a mă abate de astădată dela vechiul nostru obiceiu și, condus de cele mai curate intențiuni, a spicuì nițel și în troianul defectelor noastre sociale, scoțând la iveală în prima linie *ura*, *pizma* și *invidia*, care, aproape în toate centrele, cum și comunele mai însemnate, s'au lățit cu forță epidemică, în butul serului injectat în corpul neamului nostru prin cuvintele celui ce ne-a buciumat în urechi admonițiunea: «Pe voi vă nimiciră a pizmei răutate și oarba neunire.» Iar din aceste negre patimi și mai ales din invidie răsare setea neastâmpărabilă după ispitirea situațiunii și mai ales a tainelor din alte familii, și după câte curiozități fără rost, cum și nizuința de a intrigà și încâlcì desvoltarea dezinteresată a acțiunilor, ca profitând de asemenea situațiune, să putem mai ușor vânà interese personale și particulare. Cu acest defect este frate de cruce egoismul de a vedeà pe toți umiliți, și numai tu să stai neconturbat sus, în vârful intereselor tale personale și contrare binelui obștesc.» Aceste rele, de cari vorbește d-l Miron Cristea, sunt inerente oricărei societăți. Următoarele însă, de cari tot d-sa vorbește, se datoresc culturii precipitate, pag. 136: «Multe familii, care au să mulțumească bunăstarea lor stipendiilor dela biserici și din fonduri publice ori poporului muncitor, în mijlocul cărora trăesc, uită cu totul pe acești binefăcători și pe poporul care l-a ridicat, uită biserica, școala și instituțiunile lui. Ba mai mult, se izolează chiar total de acest popor,

căutându-și alte cercuri de convenire, care adeseori exploatează credulitatea lor naivă... Separarea noastră, a celor culți, de pătura poporului și de interesele lui, ne duce la îndeletnicirea zilnică și exagerată cu ocupațiuni de diferite sporturi, la cheltueli zadarnice, la neglijarea sau chiar la nepriceperea totală a economiei casnice și în fine la o aristocratomanie condamnabilă. Asemenea sfere pentru democratismul nostru neobișnuite ușor ne pot ameți.» Acesta este reversul medaliei, pe a cărei față cealaltă scrisese Barıț, că preotesele trebuesc «să se știe prezentà.»

Toată această desvelire a vieții românești de peste munți se face în lucrarea d-lui V. Bologa, fără știrea și intenția d-sale.

Tot așà fără știrea și intenția d-lui V. Bologa ne mai apar în lucrarea d-sale următoarele caracteristice ale stilului oratorilor și scriitorılor români de peste munți:

1. Chiar din citațile până acum făcute s'a putut constatà că chipul lor de a se exprimà e *încurcat*, în felul acela că nu-și dau socoteală de raporturile dintre membrele propoziției. Compară următorul loc citat mai sus din discursul d-lui Miron Cristea: «Multe familii, care au să mulțumească bunăstarea lor stipendiilor dela biserici și din fonduri publice ori poporului muncitor, în mijlocul *cărora* [=*căruia*] trăesc, uită cu totul pe acești binefăcători și pe poporul care *l-* [= *le-*]*a* ridicat.»

Apoi locuri ca acestea: pag. 101 (G. Barıț): «Că membrii acelor adunări n'au avut înaintea ochilor luarea unei măsuri paliative și efemere de azi pe mâne, se cunoaște mai ales din modul cum s'a votat și decretat înființarea școalei și a internatului de fete, anume atunci când adunarea generală dela Brașov votă dintr'odată suma de 30.000 de fl., iară adunarea generală dela Orăștie, văzând planurile arhitectonice a înțeles că numai cu acea sumă nu se poate ajunge scopul, îndată ce vom cugetà că acele institute au să fie de model și demne de a se măsurà cu altele de aceeaș categorie, nu [=*și nu*] stete la îndoeală de a mai votà 10.000 de fl., și a autorizà pe comitetul său ca să facă apel la popor și să pună în activitate o colectă de mai multe mii». Conjuncția *și* nu lipsește doar din vreun punct de vedere oratoric (parataxis, asyndeton), căci în fraza citată nu este oratorie absolut de fel, ci pur și simplu din motivul că scriitorul în nămolul de propoziții legate unele de altele prin tot felul de conjuncții, *că*, *cum*, *când*, *îndată ce*, *ca să*, *să*, *și*, *iară*, s'a pierdut și a uitat că propoziția *nu stete la îndoeală* este o propoziție subordinată temporală, coordinată la propoziția subordinată tem-

porală, *adunarea generală dela Orăștie a înțeles,* care această din urmă este ea însăș coordinată la propoziția subordinată temporală, *când adunarea generală dela Brașov votă.* — Pag. 103 (G. Bariț): «Adecă pe feciorii noștri îi trimitem pe câte 10—15 ani în străinătate pe la orașe și cetăți mari, ca să-și continue învățăturile în gimnazii, în academii, institute militare, seminare, universități, cari sunt tot atâtea palaturi, dintre care unele costă sute de mii și chiar milioane, din contra fiitoarele lor neveste să nu meargă la alte școale, decât la acelea prin ale căror ferestre sparte sar găinile. Care poate să fie în cazuri de acestea armonia în păreri și în gusturi, între bărbații cari văzuseră [= au văzut] palaturi și multă lume împărăție, și între femei tinere, care înainte de a se mărità nu ieșiseră [= au ieșit] din locul nașterii lor? Nu așà simțià și judecà o seamă de părinți înainte de aceasta cu 10 și cu 25 ani. In anul 1880, pe când se făcù și la noi vorbă mai întâiu în Analele Asociațiunii despre înființarea de școale superioare pentru fete, aveam sub ochii noștri date autentice, din care ne convingem [= ne convingeam] de exemplu că în claustrul Ursulinelor de aici, între 230 eleve învață [= învățau] și 17 române, iară în cealaltă mânăstire a Franciscanelor din deal, între 167 de fetițe erau 15 române, al căror număr îndată în anii următori s'a îmmulțit.» — Pag. 132 (V. Bologa): «Nu e dat nici celui mai ager ochiu să poată cuprinde și aprecià în 3—4 ore ce s'a săvârșit dela catedră în decursul unui an prin munca stăruitoare a profesorilor unui institut. Pentrucă nu e posibilitate fizică să-și facă cinevà seamă în câtevà ore cu materialul unei școale, material de multe ori excelent și bine pregătit, de multe ori însă mediocru ori lipsit și de cunoștințele fundamentale pentru cutare grad al învățamântului.» Ce poate să însemneze un *material lipsit de cunoștințele fundamentale pentru cutare grad al învățământului?*

2. Intrebuințează cuvinte și forme gramaticale, ori înțelesuri de cuvinte și de forme gramaticale, necunoscute în regat. Nu voiu face vreo clasificare din acest punct de vedere, ci voiu înșirà exemplele după pagine, cu observarea că am notat numai o mică parte din tr'însele. Pag. 5: «*fericitul* Miron Romanul»; pag. 7: «Visarion Roman, *fericitul* întemeetor și director al institutului de credit», = răposat, germanul *selig.* — Pag. 5: «Au ales *cassar* pe fericitul Romul Petric,» = *casier.* — Pag. 6: «De unde au luat femeile române atâtea modele? Dela mamă, soră, mătușe mamă bună și așà mai departe, *pe* sute de generațiuni înapoi, până ce ajungi în ruinele

dela Pompei». — Pag. 7: «Acest bărbat s'a angajat *la* stăruințele doamnei Maria Cosma, să ne trimită pe cea dintâi profesoară,» = *în urma*. — Pag. 8: «Suntem *desavuate* de către scriitorii noștri»; (dto) 138: «fără teamă de a fi *desavuat*» — *dezaprobat*, (francez. *désavouer*). — Pag. 8: «O femee al cărei nume va fi *onorific* nepoților și strănepoților noștri» = *onorat de*. — Pag. 8, 13, etc. *fiitor* = *viitor*; (dto) «D-na Cosma *ne-a oblit* calea ce aveam să o mergem,» = *ne-a aplanat*. — Pag. 11, 15, 161: «S'a văzut comitetul în proprietatea unui *intravilan*.» «Magistratul orășenesc să delăture zidul cetății și valul de pământ de lângă el, în spre nord dela *intravilanul* Asociațiunii.» «Cel mai frumos *intravilan* în centrul Sibiiului», = *proprietate urbană*. — Pag. 12, 14: «Să se zidească un edificiu corespunzător tuturor cerințelor unei școale superioare de fete cu internat în grădina *realității* din strada Morii.» «Pentru acest scop, comitetul ține de mai potrivită *realitatea* Asociațiunii, și anumit locul liber care dă în spre parcul orașului» = *proprietate*, german. *Realität*. — Pag. 12: «In comisiune membrul... *a anunțat vot separat*,» = *a fost de părere deosebită*, *a avut părere separată*, german. *verkünden*. — Pag. 12: «Să se creeze o *sucrescență* de bărbați culți,» = *abundanță, număr mare*, latin. *succrescere*. — Pag. 13: «Fetele să poată primì o cultură generală mai înaltă și pe lângă *cvalificațiunea* pedagogică, ca fiitoare mame și econoame, ca fiitoare conducătoare ale casei în cele economice, să învețe a se simțì pe deplin și a lucrà ca române,» = *aptitudine*, german. Qualification. — Pag. 14: «Pentru executarea frontului al doilea se *recer* spese, pe care Asociația cu greu le-ar puteà suportà,» = *cer*, german. *requirieren*. — Pag. 15: «Acest fond să între în fondul general al Asociațiunii și să fie manipulat *într'una*» = *la un loc, împreună*. — Pagina 15: — «Prin aceste *concluze* însuflețite și unanime ale adunării generale a fost hotărîtă soarta școalei.» «Să studieze modalitățile punerii în lucrare a *concluzului* pentru zidirea școalei» = *hotărîre*, german. *Beschluss*, *Entschluss*. — Pag. 19: «Să se facă, în înțelesul legilor *din vigoare*, arătate locurilor competente,» = *în vigoare* — Pag. 22: «Ne dăm fiicele și nepoatele noastre pe mâni de *dăscălence* străine» = *profesoare*; (dto): «Comitetul va *subșterne* conform legii proectul său de învățământ în spiritul §§-lor 55 și 74» = *va scrie, va compune, va așterne pe hârtie*; (dto): «Frigurile ce se numesc *mortărețe*,» = *mortale*; (dto): «*S'a avântat* întrebarea, că pentru ce să deschidă Asociațiunea clase elementare numai pentru fetițele familiilor românești din Sibiiu.» = *Am auzit că a făcut pe ici pe colea între-*

barea, german. *Wind von etwas bekommen.* — Pag. 24 : «*Până când* se petreceau aceste sbuciumări în sânul comitetului, zidirea școalei înaintà mereu» = *pe când.* — Pag. 24 : «*Paușal* de cancelarie = *cheltueli*, german. *Pauschale.* — Pag. 25 : «Taxe dela 60 eleve din internat dimpreună cu *didactrul*». = *taxă de învățământ, plată pentru învățământ*, grecul *didaktron.* — Pag. 26: «1 *țol* sau saltea» = *salteà?* — Pag. 27 : «*După ce* profesorii aleși n'aveau calificație specială pentru școalele superioare și civile de fete, au fost instituiți în mod provizor» =*fiindcă.*— Pg. 29 : «Femeia română devenià și mai folositoare neamului său, dacă i se dedeà creșterea și instrucțiunea *inomis* necesară» = *neapărat.*— Pg. 30: «Casele în care vine a se *etablà* școala»=*instalà*, francez. *établir.* —Pag. 32: «Nu jertfă este ceea ce s'a făcut, ci o *învestire* de capital care nouă, de sigur însă urmașilor noștri, va aduce cea mai însemnată și mai frumoasă dobândă» = *plasare*, german. *Investierung.* — Pg. 105. «Fiecare elevă trebue să aducă cu sine haine de pat, *madraț*, plapome, perini, ștergare, 10 cămeși, rochioare, duzine de batiste și de ciorapi, serviete, pânzături de masă, filigean, pahar, perii, *spălătoriu*, adecă, cum se zice pe la noi, tot lucruri domnești» ; *madraț* = *salteà*, german. *Matratze*; *spălătoriu* = lighean. — Pg. 107 : «Cămașa numai până în șold, groasă, *rută* sau nici de cum spălată» = *murdară?* — Pg. 12: «Să se ajute *împrumatat*»= *reciproc.* — Pg.114 : «Voiu atinge pe scurt în câtevà cuvinte motivele, pentru care ei *s'au binemeritat de recunoștința* poporului român» = *au meritat recunoștința, și-au căpătat recunoștința, s'au făcut demni de recunoștința.* O contaminație între *bene mereri de aliquo* și *a se face demn de recunoștința cuivà.* — Pag. 115.: „*Focul vestalinelor*“ = *vestale*, german. *Vestalin.* — Pag. 117 : «Pedagogului nici când nu-i este permis să piardă din vedere adevărul *măduvos* al poetului» =*plin de putere*, german. *markig.* — Pag. 120: «Ei i-au brăzdat calea cu acea liniște a conștiinței că au reparat o greșală a trecutului, *ce* de mult trebuià făcut» = *ceeace.*— Pag. 122: «Ștefan cel Mare *raportase* o învingere strălucită asupra oardelor turcești» = *repurtase.*— Pag. 131: «*A manuà* la perfecție lingura din bucătărie» = *a mânuì ;* (dto): «Lingura din bucătărie cu toate *apartinențele* ei» = *cele ce-i aparțin.* — Pag. 133: «Cel mai neglijat teren al vieții noastre publice erà *până bine de curând* creșterea fetițelor române» = *până mai acum câtvà timp.* — Pag. 134, 142, 151: «Intâlnim adeseori și astfel de mame, care succesc mintea și inima copilelor lor, călăuzite fiind în *purcederea* lor

nepricepută de caprițiii». «In Franța așà *se purcede* față de institutele de învățământ». «Astfel aud că *purcede* doamna...» = *procedare, procede.* — Pag. 134: «Călăuzite în purcederea lor nepricepută de *laune,* caprițiii și câte alte vederi perverse» = *toane,* german. *Laune.* — Pag. 135: «De va merge tot așà, ne vom *sinamăgì* a crede că suntem chiar ca îngerii curați de orice macułă» = sine-*amăgì,* germanul *selbsttäuschen.* — Pag. 135, 136: «Ne-am obișnuit a ne tămâià reciproc la toate *convenirile* noastre mai festive». «Căutându-și alte cercuri de *convenire*» =*întrunire.* — Pag. 138: «Trebue să *sulevez* înainte de toate că și pentru noi e prima ocazie că serbăm încheerea anului școlar în frumosul palat al muzeului» = *relevez,* francez. *soulever,* rău înțeles.— Pag. 138: «Dar și până atunci *intonez* un lucru, fără teamă de a fi desavuat, anume că...» = *afirm,* german. *betonen.* —Pag. 139, 143: «Boale epidemice *au grasat* în Sibiiu.» «Tifusul *a grasat* cu deosebire în sânul tinerimei școlare» = *au (a) bântuit,* german. *grassieren* (latin. *grassari*). — Pag. 141: «La începutul acestui an școlar, a cărui încheere serbăm, aranjase Asociațiunea festivitățile inagurării muzeului său cu frumoasa expoziție etnografică și istorico-culturală, prin *ce* s'a dat o nouă dovadă de vitalitatea poporului român» = *care* (dacă se raportează la *expoziție), care lucru* (dacă se raportează la întreaga propoziție precedentă). —Pag. 142: «Lucrurile de mână au fost neîntrecute atât ca concepție, cât și ca *executivă*" = *execuție.* — Pag. 160: «Pentru ca să fie rotunzit *ansamblul,* trebue să amintesc că în săvârșirea operei de educație un rol frumos revine familiei» = *totalul,* francez. *ensemble.* — Pag. 161: «Cel mai frumos intravilan în centrul Sibiiului, în *miezuină* cu parcul orașului» = *hotar.*

3. Din discuțiile și discursurile tuturor iese la iveală energia, tragerea de inimă pentru binele societății românești, curajul, inițiativa personală și cugetarea înțeleaptă că civilizația apuseană trebue adaptată caracterului specific al neamului, astfel ca acesta să nu fie înădușit, ci din contra să se manifesteze în toată vigoarea lui. Se vede că ai a face cu oameni vrednici și cuminți, cari, chiar dacă vorbesc cam încurcat, vorbesc bine. Și chiar vorba nu-i totdeauna încurcată, ci câteodată e chiar clară și frumoasă, cum are loc aceasta cu unele din discursurile d-lui Bologa, cu acel al d-nei Mateiu, și mai ales cu acel al d-lui Borcia (pag. 154: «La încheerea festivă a anului școlar în 29 Iunie 1909, în amintirea lui Eminescu»).

După cum s'a văzut, o mulțime de lucruri aflăm din cartea d-lui

V. Bologa. Această carte este plină de interes, care, din punctul meu de vedere, culminează în bogata listă de nume proprii personale (de botez și de familie), care se întinde pe paginele 51—100 (lista subscriitorilor pentru mărirea fondului acordat de Asociație). De asemenea listă bogată de nume proprii erà neapărată trebuință. Păcat numai că nu i s'a făcut de d-l Bologa un indice. Dar — și acì venim la lucrarea *proprie* a d-lui Bologa — a voit d-sa să facă vreun serviciu filologilor cu acea listă de nume proprii? Cum i s'ar puteà face vreo imputare că n'a făcut indice, când d-sa n'a avut nici o intenție filologică cu publicarea acelei liste? Și într'adevăr această intenție d-l Bologa n'a avut-o. Și tot așà n'a avut d-sa în gând să ne facă cunoscut stilul oratorilor din sânul Asociației, când le-a publicat discursurile. Și tot așà n'a avut d-sa în gând să ne facă cunoscute calitățile și lipsurile unei societăți românești oarecare, când a publicat istoricul școalei de fete dela Sibiiu. Apoi atunci, tocmai, care este lucrarea *proprie, intenționată*, a autorului? A copiat desbaterile, discursurile și listele de nume proprii din următoarele organe de publicitate: *Analele Asociației, Telegraful Român, Observatorul, Transilvania.* Apoi a alipit mai multe fotografii.

Cred că pentru *atâta* lucru, care s'ar fi putut face de oricine, nu se poate acordà un premiu al Academiei Române.

Părerea d-lui **I. Kalinderu**, *despre aceeaș carte.*

Autorul arată că idea înființării acestei școale a pornit dela participarea școalei de fete dela Azilul Elena Doamna le expozițiunea românească de industrie casnică dela Sibiiu (1881). Printre sprijinitori s'au distins Cipariu, Barițiu, Baron Ursu, Visarion Roman, Partenie Cosma, ș. a. Școala s'a deschis la 1883, aducându-se, între alții, ca profesoară d-ra Eleonora Tănăsescu dela Azilul Elena Doamna, d-na Slavici de astăzi.

Printre directori, însă provizoriu, a fost un an și d-l Septimiu Albini, azi funcționar la Academie.

In monografie se dă lista profesorilor, precum și numele celor cari au subscris pentru ridicarea clădirii; iar la sfârșit se reproduc cuvântările directorilor și delegaților Asociației, rostite la sfârșitul anului școlar.

Monografia, după cum se vede, nu cuprinde lucruri nouă sau mari, afară, bineînțeles, de străduințele nobile ale inițiatorilor și profesorilor, cari, în parte, au predat și gratuit.

August Dorwagen, *Contabilitatea agricolă în partidă dublă.* Bucureşti 1911, 1 vol. in-8° de 379 pagine. — *Raport de* **Sp. C. Haret.**

Lucrarea d-lui Dorwagen este împărţită în trei:

I. Definiţia principiilor şi terminilor de contabilitate; II. Registrele; III. Aplicaţiunea, stabilirea conturilor şi încheierea bilanţului general.

In *prefaţă* cetim: «Nu e destul a şti dintr'un singur condeiu, la sfârşitul anului, cât am câştigat sau păgubit, căci cu acest mod nu suntem lămuriţi care anume ramură de producţiune a procurat câştig sau pagubă. Numai contabilitatea poate să ofere cifrele necesare, cari să lumineze speculaţiunile noastre.»

Acest principiu este valabil şi pentru intreprinderea agricolă, care tocmai constă din mai multe ramuri (culturi, vite de speculă, păduri, industrii agricole, etc.), despre rentabilitatea cărora numai contabilitatea ne lămureşte. Dar este de observat că în timpul din urmă se manifestă din ce în ce mai mult un nou curent în economia rurală. Nu rentabilitatea fiecărei ramuri, ci a întregului organism este scopul esenţial. Dacă acest curent câştigă preponderanţă, contabilitatea agricolă *în partidă dublă* va pierde din însemnătate.

In *partea I*, şi anume în capitolul I, se dau definiţiile fundamentale în contabilitate: cont sau partidă, debitor, creditor, sold, articol, activ, pasiv, capital, venit, deficit, balanţă.

In cap. II se definesc terminii comerciali: comerţ, cumpărare, vânzare, rabat, greutate, factură, borderou, efecte de comerţ, cont curent, scont, conosament, recipisă, warant, scrisoare de trăsură, docuri, intrepozite, credit, cambie, efecte de primit şi de plată.

Definiţiile sunt concise, înţelese, şi multe din ele ilustrate prin exemple.

In cap. III autorul defineşte diferitele forme de societăţi comerciale şi aşezămintele de credit, cu cari agricultorul poate aveà afaceri.

In cap. IV se dau: valoarea monetelor străine în monetă română, sistemul nostru metric şi sistemele metrice ale Angliei, Rusiei şi Turciei.

In *partea II*, autorul descrie diferitele registre de contabilitate, de cari ne putem servì în agricultură: jurnalul, inventarul, cartea mare, chitanţierul pentru munci, chitanţierul pentru bani, registrul de partizile locuitorilor, registrul de răfueala definitivă, prima notă şi straţa, ziarul de cassă, magazia cu subdiviziunile ei (grâu, porumb,

etc.), situaţia vitelor, lăptăria, lefuri şi tocmiri, munca oamenilor, munca vitelor, diferite tablouri, etc.

Toate aceste regıstre sunt descrise desluşit, aşà că scopul lor este bine redat, afară de registrul: *muncile cu vitele proprii* (pag. 77), unde descrıerea e confuză: «Muncile efectuate cu *maşinile* (?) proprii se vor calculà şi trece pe listă la zile cu *carul* (?) numai cât priveşte munca vıtelor, socotit 2 boi sau cai o zi cu carul...»

In *partea III*, în cap. I, se vorbeşte de «inventariere», bazată pe estımaţia valorilor ce constituesc activul şi pasivul intreprinderii. Un exemplu bine amănunţit arată cum se face inventariarea.

Capitolul următor este consacrat descrierii conturilor agricole: capital, conturi de producţiune, conturi ajutătoare, conturi de persoane, conturi de rezultate.

Acì se vede (pag. 116) şi un paragraf: «preţuirea produselor agricole», care nu-şi are locul acì, ci mai curând în partea I. De altfel metoda de a estimà valoarea produselor necomerciabile (fân, paie, sfecle, etc.), redată de autor după von der Goltz, este strict ştiinţifică.

Intre conturile de producţie e şi *Văcăria* (pag. 120). De ce numai Văcăria? Vite la îngrăşat, vite de prăsilă, n'au conturi separate?

Afară de aceasta, dacă scopul contului Văcăria e bine arătat, în schimb modul de operaţie e greşit: «Debıtăm acest cont mai întâiu *cu valoarea vitelor prevăzute în inventar*, apoi cu toate cheltuelile... etc. Ca şi cum valoarea vıtelor ar fi ea însăş o cheltueală de producţie şi nu un mijloc de producţie, precum este în realitate. Cel mult dacă se poate debità acel cont cu un amortisment anual al valorii iniţiale a vitelor, nu cu întreagă acea valoare.

Cap. III se ocupă pe larg (pag. 140—224) de *operaţiile în jurnal*, pe cari autorul le exemplifică dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvrie. Aceasta este partea cea mai bine reuşită, şi de fapt cea mai importantă, căci dela o exactă înscriere în jurnal a operaţiilor depinde în prima linie exactitatea întregii contabilităţi.

Cap. IV tratează despre soldarea conturilor pentru încheierea bilanţului general şi redeschiderea conturilor în vederea campaniei viitoare. Se face balanţa generală de verificare, se întocmeşte inventarul la 31 Decemvrie, se încheie diferıtele conturi şi în fine bilanţul general.

Consecvent principiului său, care de altfel e la baza contabilităţii în partidă dublă, autorul reprezentă în bani toate operaţiile trecute în diferite conturi, ceeace însă în agricultură poate duce la

confuzii și erori. Așà de ex. la «*soldarea contului mașini agricole*» (pag. 348), în loc de să-l debiteze cu valoarea acestui inventar (mașini) —estimată la începutul anului,—și cu cheltuelile de reparații, întreținere și procurare din nou în cursul anului și să-l crediteze cu un amortisment convenabil, cu aceleași cheltueli de reparații și întreținere și cu valoarea estimată la finele anului, autorul înscrie la debit: «totalul cheltuelilor dimpreună cu soldul inventarului trecut», ceeace e exact, dar și «*câștigul* sau sold creditor de rezultate....», ceeace e fals, căci mașinile nu dau câștig, cum ar da bunăoară cultura grâului, ci dau *o forță* — forța capitalului, pentru a produce grâu. De aci o confuzie de noțiuni, dar și o greșeală de socoteli, căci cu acel câștig se creditează contul *profit și pierderi*, adică ni se arată un profit fictiv.

In ultimul capitol *Statistica* se dau modèle de tablouri statistice, cari sunt necesare la o moșie, pentru a ne da seama de rezultatele din trecut.

Cusurul principal al cărții stă în ea însăș, în sistemul ei. Abstracție făcând de greșelile mai sus semnalate, contabilitatea în partidă dublă aplicată în agricultură presupune ca condiție *sine qua non*, că toate operațiile sunt de valori reprezentabile în bani, ca la o bancă, de ex. Dar prin natura lucrurilor aceasta nu se poate în agricultură, unde avem valori necotabile în bani, și cari se întrebuințează în însăș exploatația care le-a produs, la o nouă producție; de ex. fân pentru a produce forță animală sau lapte, etc., gunoiu pentru a produce recolte, etc. De aci necesitatea în agricultură de a evaluà asemenea produse, ceeace însă implică erori.

Mai cu seamă din această cauză, mulți dau preferință în agricultură contabilității în partidă simplă, pe care însă autorul nu o arată, cel puțin de curiozitate.

Stilul cărții este concis și relativ clar. Zic relativ, căci această carte nu sufere în aceeaș măsură ca altele de păcatul unei terminologii speciale, care le face greu de înțeles pentru profani.

In favoarea cărții se mai poate aminti că este prima carte de contabilitate agricolă mai desvoltată (mai este una, scrisă de d-l G. Arghir, pentru școalele inferioare de agricultură), și că este aprobată de Ministerul Instrucției și al Cultelor.

In rezumat, cartea d-lui Dorwagen, pe lângă oarecari defecte și erori, are meritul de a fi o lucrare conștiințioasă și în general bine făcută. Nu cred însă că calitățile ce întrunește sunt suficiente pentru a face să i se acorde premiul Năsturel.

Romulus Ionașcu, *Tractat complect de terminologie, frazeologie, corespondență și operațiuni comerciale, cu un supliment de noțiuni de stenografie și dactilografie (mașină de scris)*, întocmit conform programei oficiale. Ediția II, revăzută și îmbunătățită. 1 vol. in 8° de VIII+736+VII, pagine. Iași 1911. — *Raport de* **Sp. C. Haret.**

Cartea aceasta este prezentată de autorul ei la concursul pentru premiul Năsturel din 1912. Ea este o carte didactică, destinată, după indicația de pe copertă, «pentru școalele comerciale elementare, pentru școalele comerciale superioare, pentru secțiunile comerciale, alipite pe lângă licee și școale secundare de băieți și de fete (clasa V și VI comercială), pentru școalele profesionale, pentru cursurile comerciale complementare serale și de Dumineca, pentru școalele de adulți de prăvălii, ateliere și fabrici, pentru funcționarii comerciali, precum și pentru comercianți, industriași și agricultori.»

Dejà la prima vedere se pare că un obiectiv așà de variat poate să se concilieze anevoie cu programa oficială, după care se spune că este făcută cartea, deoarece nu există nici o programă oficială, care să îmbrățișeze toate felurile de cetitori, cărora se adresează cartea.

Intrând în cercetarea ei, avem de făcut mai multe observații.

1. Titlul de *Tractat complet* se pare mai puțin potrivit decât acela de *Manual*, sub care sunt cunoscute de ordinar lucrările la fel cu aceasta.

2. Sub titlul *„Introducere“* s'a pus: *Definiția corespondenței comerciale.* Dar acolo nu se găsește definiția anunțată. In schimb se găsesc enunțate unele lucruri neexacte, cum spre exemplu, că «scrisorile sunt baza contabilității», că «corespondența comercială e o știință», sau că «scrisoarea servește la ținerea registrelor.»

3. Limba întrebuințată nu este destul de concisă și de clară. Așà se zice: «*Fiindcă* scrisoarea servește la ținerea registrelor, *din această cauză* toate citațiile...» cuvintele subliniate fac *double emploi.* Exemple de acestea se pot cità mai multe.

4. Cartea nu este destul de sistematică. Așà, în mijlocul preceptelor privitoare la forma exterioară a scrisorilor, se găsesc intercalate două regule cari nu au ce căută în locul acela: «Scrisorile trebue să se deosibească prin claritate și scurtime» (pag. 5).

Fraze ca aceasta: «Această însemnare are de scop a ușură expedierea exactă a anexelor, astfel ca persoana însărcinată cu închiderea și expedierea scrisorilor nu trebue să citească fiecare scrisoare» (pag. 6), sunt obscure, și pot fi interpretate rău.

Sunt titluri cari nu se înțelege ce rost au într'un tratat de corespondență. Astfel e acel despre *tariful postal, despre porto scrisorilor*, și acel despre *Legea timbrului la documentele și scrisorile comerciale.* Este cert că ediția oficială a Tarifului și a Legii sunt mai clare și mai ușor de consultat decât reproducerea forțamente incompletă și imperfectă din o carte unde nu se potrivesc.

La pag. 15 se spune că prin *termini comerciali* se înțeleg *cuvintele și expresiile străine introduse dela popoarele mai vechi și mai înaintate în ale comerțului.* Definiția aceasta nu poate fi admisă, pentrucă ea ar însemnà că trebue numărate ca termini comerciali toate barbarismele și solecismele intrate în limbă, fie din ignoranță, fie de nevoie.

Tot acì trebue observată redarea neexactă a sensului unor termini tehnici. Astfel:

Agiotagiu nu e speculația la bursă, ci manoperele, mijloacele de...

Allange nu e foaie de hârtie *alăturată* la o poliță, ci *înnădită* la ea.

Armator nu e numai *proprietarul de vapoare* care înzestrează o *corabie, ci proprietarul sau chiriașul* care înzestrează un vas.

Avarie nu e pierdere la o marfă, ci *stricăciunea* ei.

Bilanțul nu e un extras din inventar.

Bord nu e marginea unui vapor, ci podeala lui.

Cablul nu e un telegraf, — etc.

Rubrica *Formule comerciale* este inutilă, pentrucă toate frazele sau părțile de fraze din cari sunt alcătuite se repetă la începuturile scrisorilor.

De asemenea e inutilă rubrica: *Corespondența telegrafică și telefonică*, despre care se poate repetà ceeace am spus și despre *Tariful postal și Legea timbrelor.*

Tot așà puteà să lipsească toată reproducerea dispozițiilor regulamentului Casselor de economie de pe lângă oficiile postale din Austro-Ungaria, care nu ne privește pe noi, deoarece la noi aceste instituții nu există.

Ca ultimă observație trebue relevată punctuația greșită sau insuficientă; întrebuințarea nepotrivită a prepozițiilor, precum:

pentru socoteala cuivà,	în	loc	de	*pe* socoteala;
la îndemnul	»	»	»	*după* îndemnul;
în baza	»	»	»	*pe* baza;
cu marfa	»	»	»	*de* (sunt mulțumit *de marfa*);
sub condiții	»	»	»	*cu* ce condiții;
asùpra	»	»	»	*cu* (cel ce speculează cu...)

Provincialisme ca: *sămnul, încassază, consimțasçă, săcerișul, ințăles,* etc.

Nepotriviri sintactice; spre exemplu, întrebuințarea infinitivului în locul imperativului, ca *a se úrmărì,* în loc de *să se urmărească.*

In rezumat, nu cred că cartea *Tractat complect de terminologie* etc. poate fi premiată cu premiul Năsturel.

Căpitan Alexandru I. Lupașcu, *Pentru sufletul și inima soldaților noștri.* Lucrare de educație ostășească, publicată cu autorizațiunea Marelui Stat-Major al Armatei. Galați 1911. — *Raport de* **T. V. Stefanelli.**

Autorul, căpitan din artilerie, ne dă o lucrare, care, după cum zice în prefață, *conține toată hrana necesară sufletului și inimii soldatului, pentru a-l face bun cetățean, bun patriot și bun om de răsboiu.*

Spre a ajunge la acest scop, autorul ne înfățișează pe un căpitan din armată care ține ostașilor săi șapte cuvântări, menite a le împărtășì acestora toate acele materii, cari sunt de nevoie pentru a luminà mintea soldatului abià intrat în armată și a contribuì la educațiunea lui.

Nu lipsesc în aceste cuvântări nici expuneri potrivite din istoria neamului, din geografia și etnografia României și a țerilor învecinate, nici felurite poezii patriotice, cari pot însuflețì pe soldat. Cuprinde apoi exemple frumoase pentru a deșteptà și întărì iubirea pentru Rege și dinastie.

Cuvântarea *întâia* îl învață pe soldat ce este *patria* și *armata* și ce *datorii* are ostașul către persoana sa, către animale și în deosebi către calul său.

Cuvântarea *a doua* expune datoriile morale ale ostașului către sine și vițiile de cari trebue să se ferească.

A treia cuvântare vorbește despre datoriile morale ale ostașului către părinți, frați și către superiorii săi din armată, apoi către inferiorii și egalii săi și către militarii din armatele străine.

Cuvântarea *a patra* cuprinde datoriile morale ale ostașilor către aproapele și către populațiunea civilă a țerii, apoi datoriile religioase de luminare și înălțare a ostașului.

Cuvântările *V, VI* și *VII* expun datoriile ostașului către patrie, Rege și drapel.

După fiecare din aceste cevântări vine apoi o convorbire a sergentului Țintă cu soldatul Dan, în care cel dintâiu, punând întrebări

lui Dan, explică, adaoge și comentează cuvântarea rostită de căpitan și, la dreptul vorbind, îi succede acestui sergent, minunat de inteligent și de instruit, să-l întreacă adesea pe căpitan în expunerile sale.

Materiile cuprinse în aceste cuvântări sunt, precum am văzut, foarte variate, și în stare să lumineze pe soldat nu numai asupra datoriilor sale de ostaș, dar și asupra tuturor datoriilor morale, ce se cer dela fiecare om cum se cade.

Expunerea este limpede și ușoară, limba frumoasă și curată, astfel că ușor poate fi înțeleasă de oamenii din popor. Autorul ar fi trebuit numai să se ferească de câtevà expresii, ca : *forță, sacru, țivilitate, sacrificiu, perfect, imediat, necesar, inamic, robust, adversar,* și de propoziții ca: să faci *furori* în sat (pag. 25).

Ori și cum lucrarea d-lui Lupașcu va fi foarte folositoare pentru căpitanii instructori cu tragere de inimă pentru recruți, cari părăsind pe un timp *țivilitatea,* cum zice sergentul Țintă, intră în armată ca să servească patria. Și dacă acești căpitani vor fi așà de fericiți să afle în rândurile ostașilor și un model de sergent, cum este Țintă, atunci nu ne îndoim că soldatul român va câștigà foarte mult prin felul de instrucție indicat de autor. Dar și în lipsa unui Țintă, care se va simțì, cum credem, în cele mai multe cazuri, cartea d-lui Lupașcu tot își va păstrà valoarea practică, pentrucă sergentul o va consultà, va învățà poate pe dinafară convorbirile cu soldații și va fi astfel fără multă bătaie de cap în stare să le expună acestora cele cetite și să ajungă la rezultatul dorit de autor.

Dar cu toate meritele acestei lucrări, regret că nu o pot recomandà pentru premiul Năsturel de 4.000 lei, fiindcă la concursul pentru acest premiu au fost prezentate de astădată lucrări mult mai însemnate.

Cred deci, că autorul se va mulțumì cu o mențiune onorabilă ce-i acordă Academia.

Părerea d-lui **I. Kalinderu** *despre aceeaș carte.*

Lucrarea este un fel de manual didactic, alcătuit pentru soldați, cu scop de a le deșteptà iubirea de patrie și de Dinastie, precum și simțul datoriei și al moralei ostășești, prin poezii, narațiuni istorice și dialoguri.

Cartea este mai mult un manual de pregătire pentru instructor și se arată că este publicată cu autorizațiunea Marelui Stat Major al Armatei.

In ea se tâlmăcesc și câtevà Ordine de zi ale M. S. Regelui. Scriere de oarecare merit și folos.

Margărita Miller-Verghy, *Izvoade strămoșești.* București, Göbl-Rasidescu, 1911, XCVI pp. de introducere, 50 planșe. — *Raport de* **N. Iorga.**

A strânge în bisericile noastre toate elementele de ornamentație secundară, din care s'ar puteà luà modèle pentru cusături și țesături, a le înfățișà în așà chip, încât să servească acestui scop practic, a da astfel și străinilor o înaltă idee de gustul poporului nostru și de tradițiile artistice în cari el se cuprinde, — aceasta a fost idea din care a plecat bogata și îngrijita colecție a d-rei Margărita Miller-Verghy. Culegerea s'a făcut nu numai după picturi murale și de manuscripte, ci și după săpăturile de chenare în jurul ușilor și ferestrelor, pe morminte, pe stâlpi, ori pe toată întinderea păreților exteriori, după ușile sculptate și după catapetesmele de un așà de mare lux în împodobire, după detaliile jeturilor domnești și episcopale, precum și ale stranelor, după acelea ale sfeșnicelor și policandrelor; pentru aceasta s'au cercetat bisericile din Putna, Argeș, Slatina, Probota, Rădăuți, Trei-Ierarhi (Iași), Cozia, Hurez, Sărindar, Stavropoleos și Bucur, toate trei din București, VintilăVodă, Văcărești, Bunea, Costești, Costișa, Racova, Filipești, Brădești, Chilia-Veche, — cum se vede în cursul călătoriilor făcute întâmplător de autoare prin aceste locuri. Se adaug motive populare, după ulcioare, cofe, linguri, fluere, furci, zale, «păpușare» și după ouă împestrițate. Nu lipsesc chiar unele după lucrări antice, din «tezaurele» dela Pietroasa și Conțești. Dacă poate rândueala lasă de dorit, execuția e ireproșabilă și alegerea făcută cu un deosebit simț de artă.

Prefața, rezemată pe cunoaștere a colecțiilor analoge la popoarele vecine, întru cât s'a găsit și la ele cinevà, care să poată face opere de acest fel, încearcă a fixà, pentru întâiaș dată în literatura noastră, elementele din cari se compune ornamentația populară și tradițională, în ce privește combinațiile liniilor și colorile. Acest studiu sumar de artă comparată și de istorie a culturii e făcut cu destulă pricepere și măsură. Se ating o sumă de chestiuni privitoare la împrumuturi de tipuri și la deosebiri regionale în tratarea acelorași motive, cari chestiuni sunt menite să provoace cândvà discuții folositoare. Se va recunoaște, cred, că analogiile între arta noastră populară, între portul sătenilor noștri și între ce le corespunde în Nordul scandinav, se datoresc unei mai largi întinderi spre Nord, până

la marginile vechiului teritoriu gotic, a elementului tracic străbun, dela care avem aproape tot ceeace formează moştenirea de cultură primitivă a masselor adânci româneşti (cf. p. XXXII).

Se va fixà neapărat în chip mai precis şi cu mai multă legătură între constatările făcute care e caracterul osebitor al motivelor româneşti, luate din mai multe şi mai felurite locuri, şi cu toate garanţiile de autenticitate. Dar d-rei Miller-Verghy îi va rămâneà meritul de a fi pornit studiile teoretice despre arta populară românească, adăugând la colecţiile existente una din cele mai bogate şi mai îngrijite, cu întrebuinţarea pentru întâiaş dată a unor izvoare cari, dacă *nu sunt totdeauna româneşti*, cum şi recunoaşte tot d-sa însăş, motivând în cuvinte frumoase excepţiile ce face (p. LXXX), tot dau lămuriri şi întregiri preţioase.

Cred că munca şi inteligenţa autoarei merită să fie răsplătite cu premiul Năsturel.

Cesar P. Oardă, *Raze de lumină*. Bucureşti 1912. — *Raport de* **A. Bârseanu.**

Cartea aceasta (vol. în-8° de 164 pag.) o închină autorul părinţilor săi, aducând totodată omagii: «Acelor cari umblă după ideal; — acelor cari muncesc, luptă şi trăesc cinstit; — acelor în sufletul cărora creşte *floarea virtuoasei bune credinţi*".

In introducerea de 6 pagine, precedată de citaţiunile: «Nimic fără Adevăr», şi «Pentru a deveni mai înţeles, mă fac a fi mai sărac de duh decât *nu* sunt», autorul, după ce reproduce observarea unui «distins intelectual francez» faţă de una din maximele morale ale lui Rochefoucauld, arată cuprinsul şi scopul lucrării sale în următoarele cuvinte: ... «aceea ce va urmà în acest volum şi în alte viitoare întâmplătoare va fi o proiecţiune de lumină pe valea vieţii omeneşti, de pe culmile Adevărului, Binelui şi Frumosului, şi aureolarea vieţii cu razele acestei lumini este *perfecţionarea morală*".

Continuă apoi imediat astfel: «Cuget, deci exist» a zis Descartes.— *Exist, deci cuget* zic şi eu — recunoscând superioritatea zisei lui Descartes — pentru care (?) am făcut uz de acest telescop majestos şi venerabil, pe care natura mi l-a clădit în creer: *raţiunea*, cu care am privit în jurul meu şi în mine oarecari lucruri, ale căror feţe diferite le-am văzut cu luneta Adevărului, şi ale căror culori nenaturale *le-am naturalizat cu reflectul perfecţionării morale*."

Autorul nu pregetă a ne da în «Introducere» şi câtevà informaţii autobiografice, vorbind astfel: «Deşi, *văslind al doilea val pe barca*

celui de al patrulea deceniu al vieții, este numai de un timp încoace când *viața* și *sufletul* m'au îndemnat să *cuget,* îndeplinesc o datorie de slăvire a Adevărului, recunoscând că n'am simțit încă emoțiuni de o fericire atât de intensă ca acelea pe cari explorările zeloase ale Adevărului mi le-au procurat, deși multe din fericirile obișnuite și normale ale vieții nu mi-au fost refuzate. — Și dacă fără nici o îmbrățișare alta acum, decât a Adevărului, cu un temperament, va apare pe ici, colo câte un adevăr mai gol, să nu fie luat ca un act răutăcios sau protivnic, și nici ca ecoul de indignare al unui suflet jignit de defectuozitatea morală a lumii. Mărturisesc drept: nimic pentru cine judecă cu spirit de adevăr: oameni, lucruri și pe sine însuș, și-și explică în mod rațional aceea ce-i fatal să fie și să se întâmple, nu-l mai poate tulburà și înrăutăți, totul îl cheamă la *iertare* și *îndreptare.* Iar când te urcă mintea și pe culmile unui ideal, vezi de-acolo în toată a ei valoare această (?) mizerabilă țesătură de patimi și frământări omenești.»

Iar către sfârșit urmează astfel: «Și dacă din toate accentele mele, se va degajà numai iubirea nemărginită de adevăr, sunt sigur că sugestia lui în toate mințile sănătoase și inimile drepte va fi prielnică pentru cultura Binelui și a Frumosului. — Iar când roadele acestei culturi se vor recoltà pe vastul ogor al perfecționării morale, n'aș puteà să nu fiu fericit și mândru că am conlucrat la cea mai înaltă operă omenească: *lumina morală,* și prin ea (la) fericirea semenului tău.»

Și încheie, imitând pe Ovidiu: «Și acum, dragă carte, du-te 'n lume și cu aceeaș dragoste cu care eu te-am cugetat și scris îți urez să câștigi inima cetitorului și să-i fii de folos.»

Așà dară avem înaintea noastră o carte de Morală, nu un tratat sistematic, ci o colecție de schițe sau încercări (essay) din domeniul Moralei.

Afară de introducere, cartea d-lui Oardă cuprinde capitolele: Scrisoare (către Părinți), Eră nouă (cu adausele: Scrisoare unui amic, Adaos la scrisoarea precedentă și Apel, — toate acestea scrise și publicate mai întâiu în a. 1907), O explicație, Cauzalitate (Iubim), Scrisoarea (d-lui Rector al Universității din Iași), Modestie, Realitate idealizată, Ce e omul, Sbucium și pace, precum și o seamă de aforisme, cuprinse sub titlul: «Din fuga gândului.»

Capitolul I, pe care autorul îl adresează și-l dedică părinților săi, se începe cu cuvintele: «O lege naturală a voit ca oamenii să se însoțească sex cu sex și doi câte doi pentru reproducerea speței și

întreținerea existenței lor», — un adevăr pe care, de bună seamă, părinții îl cunosc mai bine decât copiii lor.

In acest capitol dânsul voește să arate însemnătatea vieții familiare, dușmanii acestei vieți și condițiile fericirii în familie.

Ca să vedem cum tratează dânsul această materie, voiu reproduce câtevà pasaje și din acest capitol.

Vorbind despre însemnătatea familiei în societatea omenească, autorul «Razelor de lumină» zice: «Primul «compartiment» în care trece omul din palatul sau bordeiul sufletului său este familia. Pentru a servì patria și omenirea omul își iubește și respectă familia. — După cum Natura este Mama omului, familia este leagănul lui, și cu ce compas se poate măsurà pietatea omului în fața leagănului său? Numai cu tributul acestei pietăți: respect și dragoste pentru familia sa, șade omul cu demnitate și folos pe scaunul societății.»

Apoi, trecând la diferitele pericole cari amenință vieața familiară, urmează astfel: «Trece timpul, se maturizează spiritul omului, iar mintea lui în loc de a se luminà și coace se întunecă și descercuește, și năsdrăvăniile unei civilizații bolnave *își osanează jocul de dezechilibru si putrigaiu* până și în sanctuarul domestic, primejduind prin o falsificare din ce în ce mai acută de moravuri ordinea și siguranța celei mai sfinte organizații omenești: Familia.

«Inspăimântat de concepții nouă, predispus pentru imitație, suferă omul cu o pasivitate lamentabilă acțiunea molipsitoare a exemplului, sub impulsul căruia progresul s'a realizat atât de impunător, încât nu-i nevoe a anchetà numai arhivele «elitei», dar ale oricărei clase sociale pentru a te întristà de mulțimea documentelor flagrante de neregulă și vițiu.

«Nemoderatele pretenții de lux și conformare modei, risipa nesocotită și vanitoasă în menajul casnic și uzul social, sunt atentate în contra echilibrului material și moral al familiei.

«Dezordonatele tendințe ale unei imaginații declasate, nepotolita sete a unor simțuri svânturate, goana febrilă sub masca unor rafinării perverse după tot ce e frivol și ațâțător, abilele, dar ignobilele combinații de vicleșug și mercantilism, iată produsele timpului cari *complotează în paroxismul unui cinism abject* contra virtuții și candoarei familiale.

«Literatura svăpăiată își aduce prinosul de exasperare a instinctelor inferioare; poezia și arta, aceste «fiice ale lui Jupiter», sunt par'că predestinate să ne îmbete de amor și sensualism, ca și cum n'ar iubì inima și nu s'ar agità bestia și fără concursul lor suges-

tiv; slabii de duh sunt un argument de provocare a slăbiciunii femeești; vanitatea femeească un motiv de încurajare a celor slabi de duh; virtutea a devenit o imposibilitate sau o extravaganță; căsătoria, apanaj sacrosanct al omului, o cartă de câștig pentru cine a măsluit mai bine, sau o cortină după care se operează fuga dela o atârnare insuportabilă la un vițiu neatârnat; ușurința crescândă a divorțului, un jubileu brutal și solemn al acestui din urmă; iar legătura nelegitimă, instinctuală și vremelnică o desmințire însoțirii pe viață de drept divin și uman.»

Și continuă cu următoarea apostrofă: «Cum de nu mai sunteți astăzi superbe matroane române, Mama lui Ștefan cel Mare, castitate fermecătoare și virtute venerabilă a Românilor de altă dată, ca *s'aplaudați c'un râs spasmodic de desgust* isprăvile progeniturilor voastre, și să stropiți c'o lacrimă de milă banchetul obscen al lui Ohriman, care beat își închipue c'a învins pe Ormuz, pe când în realitate l-a făcut și mai strălucitor, înebunindu-se pe sine. In curând pentru a apoteozà pseudo-triumful decadenței, va trebuì să deschidem un bilanț de diferență între bestie și om! O timpuri, o moravuri!»

Și după ce stigmatizează cu cuvintele cele mai aspre un alt «flagel al familiei, întins pretutindeni, și ale cărui proaste efecte o necinstește și minează», jocul de cărți,—revine la tema de mai înainte și apostrofează din nou astfel:

«... Și acuma, prozeliți ai conrupțiunii, deși chiar perspicacitatea prudenței vă prezice succesul infamiei, renunțați totuș a vă mai pregătì cheile false de minciuni și ademenire pentru a descuià compartimentele străine și a vă năpustì la carne ca bestiile flămânde la pradă, ci aprindeți mai bine un gând de lumină în noaptea simțurilor voastre.

«Voi, grațioase proprietare de compartimente, fiți «vestale ale moralității casnice» și sigure că nicăiri nu puteți ședeà mai frumos decât cu onoare în compartimentele în care ați intrat prin mărturie în fața oamenilor și a lui Dumnezeu.

«Voi, proprietari onești, construiți-vă înșivă prin vrednicia voastră compartimente largi și luminoase, pe care le încuiați nu cu lacăte Wertheim, dar cu noblețea sentimentelor voastre, păziți-le bine nu prin temeri hipocondrice, bănueli ofensătoare și gelozii ridicule, dar cu înțelepciune și demnitate; și dacă vr'un intrus s'ar furișà în compartimentele voastre, *nu-i insuflați viața de apoi,* ci împingeți-l afară cu un brânciu de scârbă și cu o stigmatizare în fața

oamenilor de bine a nemerniciei lui; consoartei căzute spuneți-i c'un accent de superbă compătimire: ai preferat rușinea în locul onoarei, câștigând milă în locul iubirii, ai vrut prin o prostie să mă compromiți pe mine și ai izbutit să te pângărești pe tine; iar voi, proprietari cinstiți, nu acuzați mai mult femeia păcătuită, ci plângeți-vă pe voi că n'ați știut a-i inspirà credință pentru voi și respect pentru ea însăș; și dacă nici voi nu sunteți *mai breji*, condamnați-vă fără întârziere și cu lealitate și pe voi.»

Și aceste pagine le dedică autorul părinților săi, «ca o neînsemnată, dar pioasă materializare — pentru a nu displace cu totul materialiștilor și scepticilor —'a sentimentelor mele pentru voi!.»

Reproducerile de mai sus vor ajunge spre a cunoaște valoarea cărții și mă vor dispensà de a motivà mai pe larg, pentru ce nu o pot recomandà pentru «premiul Năsturel», la care a fost prezentată.

Părerea d-lui **I. Kalinderu** *asupra aceleiaș cărți.*

Autorul se arată însuflețit de cele mai frumoase sentimente, pentru a face apologia virtuții și a idealului, precum și a Binelui, a Adevărului și a Frumosului.

Scrierea este însă plină de neologisme franceze, împrumutate din scrieri filozofice, și de termini arizi, cari nu pot da nici o căldură, nici un elan lucrării.

La sfârșit sunt câtevà cugetări originale, cari dovedesc că d-l Oardă este un tânăr distins, însă cu mintea prea frământată de scrieri și nelămurită.

C. Rădulescu-Motru, *Elemente de Metafizică.* Principalele probleme ale filozofiei contemporane pe înțelesul tuturor. Bucureștı 1912. — *Raport de* **I. Kalinderu.**

In mersul general al culturii unui popor, totdeauna se simte nevoie de armonia, ca și de concursul reciproc dintre științe, litere, religie, artă și morală, așà încât speculațiunile filozofice idealiste, ce constituesc obiectul Metafizicii, își au un rost simțit în vieața noastră culturală.

Scrierea d-lui profesor C. Rădulescu-Motru, despre care am onoare a vă întreținea, este un studiu filozofic temeinic și o carte bine venită, căci, în apus, sub influența filozofiei pozitiviste, și mai ales din cauza științelor naturale, cu caracter materialist și pozitiv, speculațiunile filozofiei idealiste erau, în ultimul timp, părăsite și oarecum com-

promise: iar la noi, dela încercările lui Vasile Conta, până la această lucrare a d-lui Motru, nu s'a mai scris nimic de seamă asupra problemelor Metafizicii. Și această ramură a filozofiei, cea mai înaltă, nu trebue privită ca un joc inutil și nebulos al spiritului omenesc, căci conștiința ne spune că dincolo de ceeace pricepem prin simțuri există un mister etern, o forță care conduce lumea și sufletul. Ei bine, acest mister formează tocmai obiectul Metafizicii, și cercetarea lui va fi o preocupare eternă a sufletului omenesc.

In apus, de câțivà ani încoace, se observă un fel de reacțiune în favoarea Metafizicii, și aceasta mai ales mulțumită desvoltării recente luate de *științele etico-sociale.*

Azi nu se mai prezentă Metafizica ca o simplă speculație, ci pe fiecare zi își recâștigă drepturi tot mai mari la atenția și interesul nostru. Ea înclină chiar să-și reià rolul dominant de altă dată, să se transforme acum, încă odată, în instanță supremă, care are să aprecieze rezultatele științelor și să judece sau să tranșeze conflictele insolubile ce se ridică pe terenul conceptelor științifice.

Cu acest rol dominant și cu această pretenție ne apare Metafizica în ultima lucrare a d-lui Motru, ce formează al VII-lea volum din colecțiunea «Studii filozofice», ce au apărut până acum, scrise de d-sa în întregime sau cu colaborațiunea altor autori. Acum zece ani, credem că autorul nu ar fi îndrăznit să consacre Metafizicii o lucrare așà de concentrată și atât de valoroasă, căci nu s'ar fi putut publicà atunci o carte de filozofie cu un titlu așà de compromis, pe când astăzi ne precizează prin subtitlul lucrării, că sub numele de *Elemente de Metafizică* se înțeleg chiar «principalele probleme ale filozofiei contimporane.»

Semnul vremii de astăzi este foarte bine simbolizat în titlul cărții, de care ne ocupăm, și direcțiunea cugetării universale a filozofiei este admirabil oglindită în cele 300 de pagine ale noului volum publicat de d-l Motru.

In lucrare, autorul prinde în formule obiective, cât se poate de fericite, cele câtevà probleme capitale ce-și pune cugetarea filozofică modernă și urmărește de aproape, în mod critic și conștiințios, desvoltările ce li s'au dat, soluțiile ce li s'au propus, de diferitele școale de gândire filozofică. In această privință, *Elementele de Metafizică* sunt o sforțare de cel mai mare merit, întru cât ni se dă, în rezumat și în esență, tot cursul greu și complicat al gândirii filozofice din epoca modernă. Cetitorul pășește cu ușurință pe culmile cele mai înalte ale filozofiei, călăuzit de un spirit riguros, precis, solid

şi bine cunoscător al acestor culmi; el simte chiar plăcere a parcurge scrierea, căci studiul d-lui Motru mai are încă meritul de a fi sugestiv, de a provocà cugetarea şi a devenì astfel un temeinic punct de plecare pentru o construcţie filozofică viitoare. Incât, în această direcţie, nu s'ar puteà cere şi obţineà mai mult decât găsim în *Elemente de Metafizică*, şi aceasta este într'adevăr foarte mult.

Volumul se compune din trei părţi, precedate de o introducere.

In introducere autorul dă definiţia Metafizicii ca «ştiinţa ce are de scop de a ne da cunoştinţa cea mai completă şi cea mai puţin relativă despre lume»; apoi ne vorbeşte despre ştiinţele speciale şi Metafizica, despre importanţa şi folosul Metafizicii; şi arată diferinţa dintre Metafizică, Artă şi Religiune, dovedind totdeodată rolul Metafizicii în cultură.

După introducere, prima parte a volumului este consacrată criticii realismului naiv sau filozofic. Acì teoria conştiinţei-oglindă — cum foarte bine caracterizează d-l Motru concepţia realistă — este amănunţit şi definitiv analizată. Mirajul conştiinţei-oglindă este urmărit sub toate multiplele lui aspecte şi redus la neant, cu ajutorul implacabilei critici întemeiate de filozofia Kantiană. In cele 6 capitole, cari formează această parte a lucrării, sunt examinate valoarea ştiinţei, valoarea şi fondul metodelor logice, fundamentul logic al adevărurilor ştiinţifice; d-l Motru stabileşte acì puterea activă creatoare a conştiinţei omeneşti.

In a doua şi a treia parte a lucrării, în deosebi în cele două capitole ale părţii a doua, d-l Motru examinează şi critică însuş criticismul lui Kant, de care s'a servit în prima parte a demascà naivitatea realismului filozofic.

Dânsul arată părţile solide şi părţile slabe ale filozofiei lui Kant, şi în timp ce caută să interpreteze, prin datele ştiinţelor recente, Biologia şi Psicologia, ceeace este temeinic în criticismul Kantian, d-l Motru arată şi ceeace este caduc şi pentru ce motiv este caduc în schematismul matematic al criticii raţiunii pure. Ni se arată acì diferitele încercări de a îndreptà pe Kant, încercări făcute de urmaşii săi, dar neizbutite.

In capitolul I, din partea a treia a lucrării, autorul îşi pune din nou problema criticismului lui Kant. De unde provine caracterul de unitate şi de necesitate al adevărurilor ştiinţifice? Provine el din unitatea conştiinţei sau din unitatea lumii externe? — D-l Motru examinează ambele soluţiuni posibile, dar le găseşte neîndestulătoare. Ca concluzie, d-sa ajunge la soluţiunea, că unitatea din conştiinţa

omenească este una şi aceeaş cu unitatea din univers. In ce direcţiune trebue însă căutată această soluţiune? — In direcţia *monismului* filozofic, care subliniază legătura strânsă ce există între conştient şi inconştientul psico-fiziologic. Prin aceasta chiar se stabileşte o legătură de dependenţă între unitatea conştiinţei şi unitatea energiei din Univers.

Soluţiunea ultimă a acestei probleme se găseşte deci, propriu zis, în noţiunea evoluţiei, care arată că psihic şi fizic sunt numai *două momente* diferite din istoria evoluţiei realităţii. Ceeace face originalitatea vieţii şi a conştiinţei faţă de lumea fizică, reală, este că fenomenele vieţii sunt considerate nu izolat, ci în dependenţă cu totalitatea fenomenelor cari urmează sau pare a urmà *o finalitate, o direcţie,* şi se desfăşoară într'un circuit deschis în curs de realizare.

Intr'o formulă sintetică şi cât se poate de concisă, d-l Motru defineşte originalitatea şi realitatea conştiinţei astfel: *rezultatul sintetic al evoluţiei, prin care a trecut întreaga energie universală.*

In ce direcţie merge această evoluţie? Ce finalitate se pare că urmăreşte ea? In ce constă acea finalitate? — In producerea unor anumite corelaţiuni de personalitate: deci realitatea, privită în evoluţia ei, s'ar confundà «cu evoluţia unei personalităţi, în care se rezumă toate corelaţiunile organice: «*cu un personalism energetic*». Cu alte cuvinte «în unitatea conştiinţei se rezumă lungul proces de adaptare, care întovărăşeşte evoluţiunea realităţii.»

Cu aceasta se ajunge la un adevăr biblic, însă răsturnat: «evoluţia realităţii face pe om după chipul şi asemănarea sa. Cea mai înaltă corelaţiune, pe care evoluţiunea o va puteà produce vreodată, va fi aceea a unei personalităţi perfect adaptate la unitatea universului, şi a cărei înţelegere se va confundà cu înţelegerea universului.» Persoana omenească, zice d-l Motru, indică însăş direcţiunea în spre care merg diferitele energii ale universului. «Şi acum se înţelege foarte bine valoarea temeiului logic al cunoştinţelor noastre ştiinţifice. Temeiul lor sigur în mintea noastră stă în faptul tocmai, că conştiinţa noastră este produsul adaptării noastre evolutive la realitate, la legile ei. In conştiinţa lui, omul trăeşte vieaţa întregii naturi, iar *funcţiunea primitivă a conştiinţei este echivalentă cu posibilitatea evoluţiunii.*»

Expusă în mod foarte rezumat, aceasta este schema lucrării d-lui Motru. Deşi tratând chestiunile cele mai înalte şi abstracte ale filozofiei, d-sa s'a străduit să redeà aceste abstracţii aride în icoane

plastice, în imagini concrete, chiar populare. Incercarea aceasta a sa de a concretiză reușește adesea foarte bine. Și dacă n'a izbutit să pună Metafizica în formule pe *înțelesul tuturor*, pur și simplu, d-l Motru va fi izbutit totuș s'o redeà în formule pe înțelesul tuturor persoanelor cu oarecare cultură filozofică. Un alt merit al acestei lucrări este că, deși a fost scrisă cu intenția de a populariză ideile metafizice, autorul a făcut în acelaș timp o operă de erudiție personală foarte folositoare.

Spre a învederà importanța acestei lucrări, vom cità câtevà fraze dela sfârșit, unde autorul vorbește despre vocațiune:

«In mijlocul atâtor interese vremelnice, cari produc împrăștiarea gândurilor și zădărnicirea activității rodnice, în mijlocul atâtor distracții, în cari se scurge vieața societății moderne, vocațiunea — zice d-l Motru — este singura care mai susține la cei puțini concentrarea gândului și continuitatea faptei. Prin ea se plămădește eroismul sufletesc, de care știința are atâta nevoie.

«Adevărurile Metafizicii, ca și idealurile cele mai înalte ale Artei și ale Moralei — s'a zis adeseori — sunt izvorîte din intuițiune. Dar intuițiunea aceasta nu este nici ea altcevà decât scânteia scăpărată din conștiința omului, care-și caută realizarea vocațiunii sale. Ideile lui Platon; formele lui Aristotel; atomii lui Demokrit; conceptele universale ale lui Thomas d'Aquino; mecanismul lui Descartes; monadele lui Leibnitz; apriorismul lui Kant și atâtea și atâtea ipoteze metafizice, ce sunt ele oare, dacă nu realități, cari trebuiau să existe, pentru ca un Platon, un Aristotel, un Demokrit, un Thomas d'Aquino, un Descartes, un Leibnitz, un Kant să-și poată îndeplinì vocațiunea ce simțiau în ei: aceea de a spune, pentru eternitate, adevărul universal și necesar!?».

Așà încât sfârșește d-l Motru: «Dacă este ca Metafizica să aducă, în sprijinul său, și dovezi experimentale, ea nu ar puteà găsì aceste dovezi nicăeri mai bine, ca în faptele și în convingerile acelora, pe cari natura i-a înzestrat cu conștiința unei vocațiuni» (pag. 289).

La această apologie a vocațiunii, iată cum răspunde un tânăr profesor secundar, d-l Marin Ștefănescu, colaborator al d-lui Motru, arătând rolul Metafizicii în cultură, prin nota idealistă ce ea întipărește.

«Să nădăjduim—scrie acest profesor—că spiritul idealist al Metafizicii d-lui Motru va luà în țara noastră ființa unei școale, la care să se înscrie cât mai mulți fii ai neamului și cât mai convinși și mai hotărîți spre a luptà să dea o menire României. Neamul ro-

mânesc are de înfăptuit, în primul rând, acel mare vis, a cărei tristă — negrăit de tristă — poveste, stă scrisă în cea mai adâncă parte a inimii fiecăruia din fiii săi. Cum puteà-va oare ajunge el la această înfăptuire fără de forța pe care numai entuziasmul credinței metafizice în legimitatea idealului o dă? De ce n'am admite că ceeace idealismul lui Fichte a făcut pentru unitatea Germaniei, un idealism al nostru va face pentru mult visata unitate a României? Căci nu, idealul nu este un simplu simbol, o simplă plăsmuire a minții noastre, ci el este esența însăș a realității, izvorul însuș al adevăratei vieți; Metafizica, ce proclamă atotputernicia idealului, este singura care dă o noimă indivizilor, popoarelor și întregii societăți, și care trage drumul acestora spre divin.»

(*Noua Revistă Română*, vol. XI, No. 17.)

Revistele și presa au dat toată atențiunea cuvenită acestei lucrări.

Așà, un critic, d-l Gr. Tăușanu, profesor și laureatul Academiei noastre, vorbind de mișcarea din apus în favorul Metafizicii, reînviată la noi prin studiul d-lui Motru, scrie:

«România nu puteà sta în urmă. După activitatea filozofică desfășurată de d-l T. Maiorescu, pe vremea când cursurile sale erau adevărate conferințe de popularizare filozofică—tot ca și cursurile foarte urmate pe vremuri ale d-lui C. Dimitrescu-Iași, a urmat activitatea laudabilă a d-lui Rădulescu-Motru, care, în cursuri și în «Studiile filozofice», a deșteptat în mica noastră cultură o adevărată renaștere filozofică.»

D-l Rădulescu-Motru, precum se știe, e Directorul unei reviste săptămânale, «Noua Revistă Română», în care se tratează chestiuni privitoare la politică, literatură, știință și artă. Revista a ajuns la volumul al XI-lea și ea îndeplinește un rol însemnat în mișcarea noastră culturală.

D-l Rădulescu-Motru a mai avut acum trei ani premiul Eliade-Rădulescu de 5.000 lei. Aceasta nu mă împiedică însă să recomand cu toată căldura a i se da premiul Năsturel de 4.000 lei, la care a concurat cu o nouă lucrare atât de temeinică și de binevenită.

Decernându-i-se premiul Năsturel nu va fi apoi o răsplată, ci mai mult o încurajare de a urmà munca sa rodnică și folositoare pe terenul cercetărilor filozofice. De altfel însăș considerațiunea că a mai primit un premiu justifică premiarea din nou a d-sale.

Dr. Corneliu Șumuleanu, *Studiul vinurilor din România.* București 1911, 107 pagine format mare, și: *Studiu asupra vinurilor din vițele americane*

altoite cu diverse varietăți indigene și străine. București 1911,51 pagine format mic, — *Raport de* **Dr. C. I. Istrati.**

Țin a declară că ambele lucrări poartă mențiunea în frunte : *Ministerul de Interne. Direcțiunea generală a Serviciului sanitar.* Avem deci a face cu lucrări oficiale, izvorîte din funcțiunea unui anumit serviciu special de control.

Așteptăm de mult o lucrare temeinică asupra vinurilor noastre. Ea nu se poate face însă decât treptat, pe regiuni și cu metodă.

Trebue pentru aceasta analizat în decurs de câțivà ani, în mod complet, mai întâiu mustul proaspăt, precum și vinul ce s'a făcut cu el, la oarecari răstimpuri și cel puțin după un an și după trei ani.

Procedând astfel pentru mai multe regiuni, pentru toate cu timpul, și servindu-ne, bine înțeles, de aceleași metode de analiză, vom aveà rezultate comparabile și se vor puteà trage concluziuni de o valoare hotărîtă.

Astfel, în o altă direcțiune, a procedat d-l Dr. Zaharia pentru studiul grâului și acum urmează la fel pentru studiul porumbului.

Prin cele două lucrări ale sale, d-l Dr. Șumuleanu dovedește că a îmbrățișat prea mult de odată și fără nici o metodă, care să-l ducă hotărît la un rezultat util.

Lucrarea sa de altfel meritorie, căci e făcută de specialiști competenți, și conform metodelor moderne, are mai mult însă caracterul unei cercetări, făcute urgent, pentru a puteà, cu orice chip, să se stabilească o normă cevà mai sigură spre a se puteà face de administrația sanitară un control mai serios. A căutat cu alte cuvinte a-și da seamă de cele ce se pot întâlnì normal în comerțul vinului român, pentru a puteà stabilì mai ușor controlul asupra fraudelor așà de numeroase la noi.

Din acest punct de vedere lucrarea are oarecari merite, cu restricțiunile ce voiu indicà.

In prima lucrare, d-sa adună un material de 804 probe, vinuri albe și roșii, cam de pe toată fața țerii. Recoltele sunt de diferiți ani. Din aceste probe 10 la sută, și anume 82 probe vinuri din recoltele 1895—1905 sunt alterate.

Științificește acestea n'au nici o valoare.

Celelalte fiind luate sporadic, câte o singură dată din o regiune și acolo din diferite vii, și din diferite recolte, nu există între ele nici o legătură și nici o posibilitate de a trage o concluzie științifică. De aceea și considerațiile d-lui Dr. Șumuleanu se reduc în a rezumà datele analitice.

Atât și nimic mai mult. Și nici nu ar fi putut face mai mult.

Relevez o eroare de expunere. Pe când chimiștii analiști au calculat regulat glicerina, cum se și face de regulă, în raport cu 100 de alcool, d-l Șumuleanu sistematic în tabele, expuneri, etc., face contrariul în ambele lucrări, exprimând la 100 de glicerină alcoolul, cu toate că datele ce dă sunt calculate altfel și exact puse; aceasta dovedește că lucrarea e făcută de alții și comentată de autor, dar în acest caz în mod eronat.

O lucrare, care pare mai sistematică, e a doua.

Din nenorocire materialul e adunat în un an excepțional de rău și este departe de două date necesare:

Analiza completă a mustului.

Analiza completă a vinului făcut cu acest must.

Mai rezultă că modul cum a procedat d-sa pentru fermentarea și păstrarea vinului ce a făcut în mic volum, dela 2—10 litri, nu e de loc acel practicat de regulă, deci s'a pus în altfel de condiții, și în ce privește pe cel roșu (15 probe) suntem în completă neștiință despre modul cum a lucrat.

Nu știm pe urmă în mod exact, când s'a făcut analiza vinului, căci este o eroare de tipar: Mustul s'a luat la 1906 și vinul s'a analizat la 26 Martie 1903!

Că s'a pus în condițiuni speciale rezultă din chiar raportul său:

«Cu toate că la cules am căutat să nu alegem numai decât strugurii cei mai copți, ci numai să înlăturăm pe cei stricați, totuș nu avem pretenția, ca datele analitice, obținute pentru aceste 59 probe vinuri preparate de noi înșine, să coincidă întocmai cu datele analitice ce s'ar obținea pentru vinurile preparate din aceleași varietăți, însă în cantități mai mari, așà precum se face la un cules obișnuit.»

Iar :

«In primăvara anului 1907, din pricina turburărilor agrare, am fost împiedecat să mă duc la vie, iar mai târziu, am găsit tot vinul vândut, fără a fi putut astfel aveà probele dorite.»

Am de asemenea de relevat aici următoarele două pasaje :

....«din pricina unei maturități prea înaintate, pe un cer senin, când radiațiunile solare sunt foarte active, o mare parte din acizii liberi din struguri suferă o combustiune energică, ceeace face să se micșoreze aciditatea și să se mărească proporțiunea zahărului.»

De regulă se știe că plantele sunt aparate de reducere, iar nu de oxidare!

Tot astfel :

......«acidul sulfuros dizolvat în stare liberă și acidul sulfuros combinat cu zaharurile, materiile colorante, taninurile, adică combinat cu corpurile cari au funcțiune aldehidică și din care cauză se mai numește și acid aldehid sulfuros.»

Insă materiile colorante și taninurile nu merg în clasa aldehidelor.

Relevez de asemenea următorul pasaj:

«Dar tocmai glicerina, împreună cu acidul succinic, sunt substanțele cari dau vinului gustul fin deosebit și cari formează eterurile și buchetul, ce dau vinului aroma cea plăcută caracteristică.»

Cred că această părere a autorului ar trebuì mai întâiu dovedită.

Ceeace este surprinzător, e că în această lucrare, care pare a voì să ne îndrumeze asupra constituției unor anumite vinuri, care dacă ar fi fost bine condusă, duceà la o utilă monografie,—dela pag. 36—44, se face o dare de seamă, relativ la deciziunile Congresului din Geneva cu privire la fraudele alimentare!

Partea relativă la conservarea vinurilor, dela pag. 29—36, pot afirmà, după ce am consultat și un specialist, că se prezentă inferioară față cu datele, de cari dispune știința în prezent în această privință!

Deci e lucrată în grabă și superficial.

Cred din parte-mi că lucrarea aceasta, astfel cum ea este concepută și executată, nu poate să fie premiată de Academie.

Dr. H. Tiktin, *Dicționar român-german.* Vol. II, D—O. București 1911 (Operă tipărită cu cheltueala Statului).—*Raport de* **I. Bianu.**

La concursul premiului Năsturel de 4.000 lei din acest an se prezentă numai acest tom II, care fiind apărut în anul 1911, singur întrunește condițiunea de timp a concursului. In realitate, din această operă a apărut și tomul I, literele A—C la 1903 și a apărut și fascicula 1 din tomul III, începând cu P. Avem astfel înaintea noastră două treimi publicate din lucrare și începutul părții finale a treia, care mai este de tipărit.

Opera aceasta este cea mai însemnată lucrare lexicografică, ce s'a produs asupra limbii române până astăzi.

Pornind dela modestul și neobositul începător, călugărul bazilitan dela Blaj Samoilă Clain de Sad, care la 1780 și-a publicat la Viena, în conlucrare cu mult mai îndrăznețul Șincai, întâia gramatică a limbii românești și curând după aceea a început adunarea cuvintelor românești, spre a le grupà într'un dicționar,—până în zilele noastre pro-

blema întocmirii unui dicționar al limbii românești a preocupat sute de cărturari români.

Din școala cea mare de redeșteptare națională de peste Carpați, mai mulți autori, începând cu numitul Samoil Clain, au lucrat în «cursul a treizeci și mai multor ani». *Lexiconul* tipărit la Buda în 1825, care este întâiul monument lexicografic al limbii noastre.

Pe atunci filologia științifică nu existà însă și prin urmare și lexicografia erà numai în stare empirică.

Alții în urmă nu au mai făcut încercări vrednice de pomenire, pentru a întocmì dicționarul limbii pe alte baze mai solide.

La 1860, când Evanghele Zappa făcù donațiunea lui, care este piatra de temelie a Academiei noastre, el a pus fundațiunii sale îndoitul scop, de a se face o gramatică a limbii și al doilea:

«Alcătuirea de un dicționar al limbii ori cât desăvârșit și compus de bărbați învățați, cari se vor îndeletnicì mai *a)* la culegarea, compunerea și derivația tuturor zicerilor române, lăpădând toate străinismurile și primind numai câte trebuesc spre îndeplinirea limbii, și acele pe cari obșteasca întrebuințare le-a consfințit și le-a familiarizat sau le-a însușit limba, naturalizându-se într'însa, și aceasta cu cea mai mare băgare de seamă, *b)* compuitorul sau compuitorii dicționarului vor culege, prin mijloacele ce se vor găsì mai potrivite, toate zicerile cari zac ascunse încoace și încolo, sau și chiar în întrul colibei celui mai prost țăran.....» (*Anale Soc. Acad.*, *III*, 162).

Nu știm cine va fi dat toate aceste gânduri fostului maior în armata Greciei, devenit bogat moșier în Țara-Românească. Programul schițat în scrisoarea sa însă arată o adâncă pricepere și minunată înțelegere a rostului unui dicționar al limbii naționale.

Pe această bază s'a făcut mai târziu, în anii 1869—1876, Dicționarul Societății Academice, întocmit de Laurian și Massimu pe principii atât de greșite, încât este păcat de munca cea mare și entuziastă cheltuită de ei fără folos.

După acea experiență, Academiei îi erà par'că frică să mai organizeze o nouă lucrare a dicționarului limbii, deși în nouăle Statute făcute la 1879 a înscris ea însăș ca atribuțiune principală pentru Secțiunea ei literară, de a «organiză misiuni lexicografice pentru compunerea unui Dicționar român.»

M. S. Regele, prin neuitata cuvântare din 1884, a făcut să înceteze această amânare a facerii lucrării principale asupra limbii naționale.

Sunt cunoscute tuturor, mai ales în Academie, peripețiile acestei lucrări de atunci până în zilele noastre și greutățile, sacrificiile și în-

cetineala, cu cari înaintează lucrarea și tipărirea Dicționarului, care se întocmește și se publică sub auspiciile Academiei.

Am amintit toate acestea spre a se vedeà și aprecià mai ușor marea valoare a lucrării ce ne stă înainte și marele merit al aceluia care o face.

Pe când filologia românească oficială și academică — multă, puțină câtă se făceà — se caracterizà prin discuții de o violență regretabilă, și cei mai autorizați ai ei reprezentanți se mulțumiau, pe lângă polemicele virulente, a studià puncte izolate, mai ales etimologii, cărora li se dedeà o însemnătate cu totul exagerată, și nimenea nu se avântà într'o lucrare mare, cum ar fi gramatica istorică a limbii, o expunere sistematică a sintaxei aproape nestudiate până acum; pe când aici se făceau încercările neizbutite de a se îndemnà întocmirea Dicționarului general al limbii, pe atunci la Iași se ivește un tânăr cu serioasă pregătire științifică în filologia romanică, cu deosebite aptitudini și cu o atragere nerezistibilă către studiul limbii românești. Acest tânăr erà d-l H. Tiktin.

D-l Tiktin a studiat fără încetare limba română, s'a ferit de toate discuțiile filologice dintre ai noștri, și a început pe la 1884 publicarea rezultatelor studiilor sale în Germania, unde-și făcuse școala. La 1889 a publicat românește un studiu plin de lumina științei și de bun simț despre *Ortografia română*. In 1893 și 1894 a publicat *Gramatica română pentru învățământul secundar*, care a avut în curând a doua edițiune. Toate aceste lucrări arată o adâncă cunoștință a limbii noastre, a vieții și materialului ei și o deplină siguranță în metodele științifice.

Cu aceste aptitudini și cu această pregătire și-a luat asupra sa, și numai din a sa inițiativă, d-l Tiktin sarcina de a face Dicționarul limbii române, fără îndemnul și fără ajutorul nimănui.

Necesitatea Dicționarului pentru studiile științifice asupra limbii române au dus pe d-l Tiktin la facerea acestei lucrări, care i-a prins toată vieața. Aceasta o spune la începutul introducerii:

«Când, pe la începutul deceniului al șaptelea al veacului trecut, mi-am îndreptat interesul în spre studiul limbii românești, lipsa cea mai simțitoare ce am întâmpinat a fost aceea a unui dicționar pe care să-l pot întrebuință măcar câtuș de puțin. M'am văzut silit atuncea să recurg la singurul mijloc, care într'un asemenea caz îmi sta la îndemână, să încep adică o adunare de fișe, în care îmi notam toate cunoștințele asupra limbii românești, căpătate fie din cetirea operelor literare, fie din vorbirea zilnică. Continuând neîntrerupt această activitate, crescù, în scurgerea vremii, numărul fișelor

la mai multe sute de mii, şi astfel sosì un moment în care puteam să-mi pun întrebarea dacă n'ar fi nimerit.... să mă apuc eu însumi a scrie dicţionarul care lipsià.»

Mai jos, arătând planul lucrării în asemănare cu *Etymologicum* început de răposatul Hasdeu, zice:

«O tratare a limbii române, aşà cum s'a întreprins aici, s'a încercat şi de către alţii, anume de d-l B. P. Hasdeu în al său *Etymologicum magnum*, rămas neisprăvit. Asupra intenţiunilor sale... autorul s'a explicat în deajuns... Ele sunt fundamental deosebite de ale mele. Pornind dela idea că gândirea şi simţirea unui popor se oglindeşte în modul cel mai limpede, mai bogat şi mai complet în limba sa, Hasdeu urmărì în cercetările sale şi căută să adune în dicţionarul său mai cu seamă manifestările spiritului poporului român, aşà cum se resfrâng ele în limba sa. Hasdeu voià deci să ne dea nu atât un tablou al limbii româneşti, cât mai de grabă un tablou al spiritului poporului român, întru cât el se reflectează în limbă. In opera de faţă din contră, obiectul propriu al cercetării îl formează limba în sine, iar felul de a gândì, credinţele, ştiinţa, activitatea, moravurile şi obiceiurile poporului numai într'atâta sunt atrase în sfera cercetării, întrucât servesc la înţelegerea fenomenelor limbistice şi principala atenţiune este îndreptată nu asupra limbii populare, ci asupra limbii literare, alăturea de care însă se acordă locul cuvenit şi vorbirii omului incult, care se ştie că de multe ori prezentă mult mai mult interes pentru cercetător decât limba măestrită a scriitorului.»

Cea mai riguroasă metodă ştiinţifică a fost urmată în facerea întregii lucrări:

«Călăuzit de dorinţa de a da numai date sigure, îmi scot materialul aproape excluziv din izvoare de mâna întâi, sub cari înţeleg, în afară de literatura română în înţelesul propriu al cuvântului, tot ceeace am avut ocaziune să cetesc şi să auz în limba românească .... Izvoarele secundare, adică acele cari în mod conştient dau indicaţiuni asupra formei, înţelesului şi întrebuinţării cuvintelor şi expresiunilor, deci în special dicţionarele, le consult, e adevărat, dar, nu primesc din ele în nomenclatură decât acele cuvinte despre cari se poate admite cu oarecare siguranţă că există într'adevăr ......

«Cuvinte şi expresiuni, a căror însemnare nu mi-a reuşit s'o aflu, le las din principiu la o parte ....

«Limbii populare .... nu-i acord decât un loc restrâns. Mai întâiu exclud toate cuvintele cari nu apar decât în dialect ....

«Dintre neologismele primite în mare număr în timpurile din urmă și împrumutate mai cu seamă din limba franceză sau prin mijlocirea acesteia, însemnez numai pe cele mai întrebuințate ....

«Numele proprii sunt regulat primite atunci când sunt întrebuințate și ca nume comune sau când se găsesc în expresiuni ....

«Locul pe care-l ocupă, în spațiu sau în timp, orice fapt limbistic, este pe cât posibil arătat ....»

Materialul lexic este extras din cărțile principale ale tuturor manifestărilor vieții intelectuale românești, începând dela cele mai vechi cărți religioase din secolii XVI și XVII, până la cele mai nouă scrieri literare, științifice, juridice, din zilele noastre; deasemenea toată literatura poporală publicată a fost extrasă. Toate extrasele au fost făcute numai din izvoare sigure de mâna întâia și numai de autor însuș.

Este aci munca unei vieți întregi și greutatea ei o cunoaștem noi, cari stăm mai aproape de lucrarea Dicționarului Academiei.

Dar pe lângă această muncă grea și îndelungată de fiecare zi și de fiecare minut, a mai urmărit d-l Tiktin zilnic toată literatura filologiei romanice și cu deosebire tot ce s'a scris despre limba românească.

Așà s'a făcut acest Dicționar.

Articolele Dicționarului sunt formate din trei elemente :

1. Clasificarea înțelesurilor cuvintelor ; 2. Darea înțelesurilor principale în limba germană și 3. Etimologia cuvintelor.

Partea de mare valoare este întâia: clasificarea semantică a citatelor, care de multe ori prezentă cele mai mari greutăți — mai ales când se face întâia oară, cum a făcut d-l Tiktin. Multe din cuvintele cu sensuri și nuanțe variate și multiple formează adevărate monografii de o admirabilă claritate, din cauza grupării logice a sensurilor și a desvoltării lor unele dintr'altele. Aceasta se vede mai ales la cuvintele cu cea mai mare circulație în limbă, la cuvintele ei fundamentale.

Așà sunt articolele despre verbele a *duce* și a *aduce*, a *ascultà*, a *ajunge*, a *alege*, a *amestecà*, a *apărà*, a *apucà*, a *arde*, a *arătà*, a *da*, a *domirì*, a *fi*, a *drege*, a *face*; tot așà sunt tratate cuvintele : *amar*, *apă*, *apoi*, *dată*, *drac*, *drept*, *față*, *mână* și altele multe. De o valoare deosebită articolele despre prepozițiile *de*, *din*, *în* și altele.

In aceste articole și în toată lucrarea, pe lângă clasificarea sensurilor, se mai tratează chestiunile de gramatică istorică și de sintaxă cu cea mai deplină competință, în cuvinte puține și precise.

In acest fel din sutele de mii de extracte din toate textele mai în-

semnate ale limbii române, a întocmit d-l Tiktin întâia mare lucrare lexicografică, așezată pe baze deplin științifice.

La aceasta s'a mai adăogat etimologia cuvintelor, care este arătată precis și fără discuțiuni, expunând simplu și clar punctele ușoare ca și cele întunecate, cum este spr. ex. la *mânз.*

Tomul I a fost tipărit cu ortografia oficială întocmită de Academie la 1880—81, cu toate că autorul își aveà sistemul său ortografic întemeiat pe baze științifice, expuse în scrierea sa din 1889. Tomul II, după ce Academia însăș a părăsit, în 1904, ortografia semietimologică dela 1880—81, a fost tipărit cu ortografia fonetică, «care — spune autorul — nu se deosebește de noua ortografie a Academiei decât în unele puncte fără importanță.»

Așà se prezentă Dicționarul d-lui H. Tiktin care, sub titlul modest de *Dicționar român-german,* ne dă întâiul mare dicționar semantic și istoric al limbii noastre, cu explicarea etimologică a cuvintelor.

Meritul autorului este atât de mare, încât cred că nu poate fi îndoeală că lui se cuvine să i se dea premiul Năsturel, la care concurează. Acest premiu va fi numai o mică, foarte mică răsplată pentru marea muncă făcută și pentru marea valoare a lucrării, căreia d-l Tiktin a dat partea cea mai mare a vieții sale, din iubire pentru limba românească.

Căpitanul Vasile Vasilescu, *Contribuțiuni la tactica artileriei cu tragere repede în legătură cu infanteria.* București 1911. — *Raport de* **General Gr. Crainicianu.**

Chiar dela început în titlul acestei cărți este o neînțelegere. Ar crede cinevà la prima vedere, că artileria are o tactică specială, când este în legătură cu infanteria, și o altă tactică, când nu este în legătură.

Evident, aceasta nu poate fi, căci artileria n'are decât o singură tactică, fie sau nu în legătură cu infanteria. Și precum artileria trebue să fie totdeauna în legătură cu infanteria, ca și infanteria cu artileria și ambele cu comandamentul, rezultă că: ori se studiază curat tactica artileriei, considerând legătura ca funcționând, ori se studiază curat numai modul de legătură al artileriei, pe baza tacticei artileriei și a infanteriei, spre a ajunge la scopul tactic comun.

Dar vina nu este tocmai a Căpitanului Vasilescu, deoarece și unii autori străini, pe cari i-a consultat, au făcut acelaș lucru la în-

ceputul problemei, când au voit să demonstreze absoluta trebuință a legăturii. Astăzi însă legătura este recunoscută și admisă, și dacă mai este cevà de studiat, este a insistà și a statornicì metodele cele mai bune pentru realizare. Aceasta se poate face fie aparte, deosebit de tactică, fie, la rigoare, odată cu tactica, dar în acest caz, tactica are cuvântul și ea formează obiectul studiului, pe când legătura rămâne numai a se indicà, iar nu a se discutà.

Dacă autorul ar fi urmat așà, ar fi făcut un ce original, dar în cartea sa atât amestecă discuțiunea tacticei cu aceea a legăturii, pe aceeaș scară, că rezultă adesea nelegătură și nedumiriri în ideile cetitorului.

In modul de tratare și de expunere a materiei, am constatat de asemenea multe neregule; lipsă de program în tratare și lipsă de limbă cultă în expunere.

Nici părțile cărții, nici capitolele materiei nu sunt definite și denumite, și nici nu se puteà aceasta, căci toate tratează despre subiecte diferite și amestecate, cari nu se pot grupà.

Ca limbă, cartea este toată foarte greoaie și e plină de fraze neînțelese. De exemplu: la pagina 27: *„existența agentului tactic caracterizează legătura materială substituind ghicirii artileristului și nesiguranței legăturii din vedere autenticitatea dată prin contactul cu adversarul!“* — la pagina 29: *„Adaog că să o lege cu o batistă această capelă;“* — la pagina 30: *„Soldații știu că așteaptă ca artileria să lucreze și că apoi pornesc la atac și că este indispensabil pentru ca soldații să cunoască misiunea unității“*.

Aproape nu e pagină, unde să nu se întâlnească asemenea fraze și sunt chiar unele în cari lipsește verbul.

Dacă trec la ortografie și cuvinte, cartea e plină de barbarii, ca: *azistare,*—*anturaj,*— *antrenare,*—*șef,*— *cramponare,* — *liziera,*—*prusaca,*—*importă,*—este un *rezon* mai mult de a nu *participa* punerea în baterie, — practicarea *mecanismelor legăturei,* — artileria *desperează* că nu poate ține legătura, *chit* că avizul va venì mai târziu,—*deplasările* fiind pentru un *timp mort,* — 2 baterii în *flagrant* de manevră,—legătura va puteà acì să aibă *nițel locul,* — a *marșălui,*— greje (în loc de grija), — câțiva scriitori *vâră* artileria, — tragerea *mascată,*—*pregătirea preliminară,*—acestei trebuință,—cavaleriei *adversă,*—comandamentul este liber *pentru* a da atacul,—procedează *să recunoască,* etc., etc.

Dacă trecem la fondul cărții, el este ca și metoda și forma ei.

Autorul descrie în detaliu, așà ca cum ele s'ar fi petrecut în poligonul Mihaiu Bravul, experiențele executate în Franța sub direcțiunea Generalului Percin. Din aceste experiențe, s'au dedus principii și regule tactice pentru artileria cu tragere repede. Căpitanul Vasilescu reproduce rezultatele acestor esperiențe, precum și ideile altor scriitori; le amestecă și trage concluziunile sub alte forme sau în contrazicere, ori chiar contrariu unor idei admise azi în tactica artileriei.

Se știe în adevăr, că artileria cu tragere repede a fost adoptată în Franța aproape cu 10 ani înaintea celorlalte armate; că acolo s'a întocmit un regulament tactic; că s'au făcut experiențele Generalului Percin și altele; că s'a modificat regulamentul odată și că acum se propune o nouă modificare, — toate acestea după alte studii și cercetări în Franța și mai cu seamă după experiențele celorlalte armate, cari mai în urmă au adoptat și ele artileria cu tragere repede.

Astfel cartea autorului nostru nu numai că nu cuprinde nimic original, dar multe din regulele sale nu mai sunt la zi sau sunt modificate în parte sau în total.

Ca exemple putem cità:

— determinarea numărului bateriilor în mod absolut după întinderea obiectivelor de bătut, cari formează punctele principale ale frontului inimic și a cărora cădere ar aduce căderea întregului front;

— tragerea indirectă la marea defilare, prezentată de autor mai întâiu ca procedeu nestrămutat, iar mai la vale ca procedeu plin de elemente defavorabile;

— tragerea seceratǎ sau progresivă cu secerare a unei baterii care, pentru autor, procură efectele unei concentrări, nu este în acord cu regulamentul român, german, francez, etc.

— tema tactică a massei de artilerie nu este de loc lămurită de autor;

— prevederea unei *susțineri* pentru artilerie în mod constant, *totdeauna,* pe când în realitate susținerea specială a artileriei este o excepțiune;

— desvoltarea unei aplicațiuni tactice la finele cărții, după o temă, care lasă de dorit, etc.;

— în fine marea contribuțiune la care autorul supune regulamentul infanteriei în înțeles cu totul contrar în mare parte prescripțiunilor din regulament, cum de exemplu împărțirea trupei *de mane-*

vră în două grupe, *una de luptă* și alta de manevră. Aceasta nici n'a trecut prin mintea autorului regulamentului de infanterie, eu însumi, etc.

Pentru aceste motive, cu toată lauda și încurajarea ce se cuvine autorului pentru munca sa, sunt de părere că cartea nu poate fi premiată de Academie.

Bugetul Academiei pe anul 1912—1913.

Proiectul de buget pentru anul 1912—13 se prezentă cu însemnate deosebiri faţă de al anului precedent.

Veniturile sunt cu Lei 89.843,65 mai mari.

Acest spor de venituri provine mai ales dela următoarele capitole:

a) Excedentul mai mare cu . . . . L. 8.086,44
b) Moşia Radiana a Fondului Donici . . . . » 16.711,62
c) Prelevările dela Fondurile cu destinaţiune specială . . . » 13.998,90
d) Moşia Moara Grecilor a Fondului Agarici . . . . . . » 6.577,80
e) Moşia Olteni a Fondului Carp . . . . » 6.830,96
f) Fondul Adamachi . . . . » 9.824,12
g) Fondul Otteteleşanu . . . . » 52.642,04

Creşterea de venituri dela alte fonduri a ridicat suma totală a sporului cu . . . . » 12.827,08

Total L. 127.498,96

Pe de altă parte sunt de scăzut din acest spor unele sume în total de . . . . L. 37.655,31

Astfel rămâne creşterea reală de . . . . L. 89.843,65

Cheltuelile s'au urcat în proporţie cu veniturile.

In tabela care precede enumerarea amănunţită a cheltuelilor se arată deosebirile sumelor înscrise în plus sau în minus la diferitele articole ale bugetului.

Cele mai însemnate creşteri reale (căci sunt şi creşteri numai aparente, provenind din înscrierea în buget a unor sume rezervate sau adunate din anii trecuţi) sunt următoarele:

a) Diurnele şedinţelor . . . . L. 3.000,—
b) Remunerarea funcţionarilor . . . . » 29.626,—
provenită din gradaţia 10% prevăzută în regulament, care revine de drept aproape tuturor funcţionarilor în acest an, şi din alocaţiunea de 25% asupra lefurilor regulamentare ca ajutor de chirie funcţionarilor, conform deciziunii luate de Delegaţiune.
c) Premiul Demostene Constantinide înscris întâia oară în buget. » 4.000,—
d) Cabinetul numismatic înfiinţat din nou . . . . » 3.000,—
e) Cărţi şi legatul lor . . . . » 2.000,—
f) Anale . . . . » 7.000,—

g) Cheltueli Fondului Agarici . . . . L. 6.577,80
h) Fondul Adamachi, Burse . . . . » 7.736,12
i) » Otteteleşanu, zestrea elevelor . . . . » 22.007,—
j) » » restabilirea capitalului . . . . » 27.572,14
k) Fondul Tache P. Anastassiu, fonciera . . . . » 21.000,—
l) » » » Şcoala Călmăţuiu . . . . » 5.961,—
m) » » » Biserica Călmăţuiu . . . . . . » 7.517,—
n) » » » Şcoala Ţigăneşti . . . . » 19.087,40
o) » » » Crucea pe mormânt . . . . . . » 11.340,14

Celelalte diferinţe faţă de cheltuelile anului trecut provin din deosebiri mărunte în plus sau în minus la diferite articole.

VENITURILE PENTRU ANUL 1912—1913.

		1911—12		1912—13		Diferința în plus		Diferința în minus	
	I. **Excedent** din 1910—11 și din 1911—12 de	4.935	79	13.022	23	8.086	44		
	II. **Marele Premiu Năsturel din 1913**, sald din 1909—10, 1910—11 și 1911—12	6.000	—	9.000	—	3 000	—		
	III. **Marele premiu General Ioan Carp și Maria Carp**, din 1912, idem	4.666	60					4.666	60
	IV. **Remunerarea funcționarilor** din sporul de 10% p. 1912—13, sald	4.080	—	6.440	—	2.360	—		
	V. **Fonduri cu destinațiune generală:**								
1	*Subvențiune dela Stat* (Legea dela 27 Martie 1879)	20 000	—	20 000	—				
2	*Fondul Zappa*, din cupoane	39 398	05	40 372	20	974	15		
3	*Fondul Economilor:* cupoane și vânzarea publicațiunilor	6.406	05	6 412	—	5	95		
4	*Fondul Ioan Fătu* (fond general)	3 327	25	3.429	40	102	15		
5	*Fondul rentei viagere a d-nei Ecaterina Fătu*	3 000	—	3.000	—				
6	*Fondul Macinca*, din dobânzi	2 673	—	2.673	—				
7	*Fondul Elena Dr. N. Turnescu*, din cupoane	940	—	940	—				
8	*Fondul Donici*: cupoane, moșia Rădiana, pădure și vie	21.011	60	37.723	22	16.711	62		
9	*Imobilul din Calea Victoriei No. 133*, chiria dela Minist. de Justiție	11.880	—	5.940	—			5.940	
10	*Prelevați 15%* din venitul fondurilor speciale	106 809	35	120.808	25	13 998	90		
	VI. **Fonduri cu destinațiune specială și cu cheltueli anuale:**								
11	*Subvențiune dela Stat pentru bibliotecă* (Legea dela 11 Aprilie 1901)	25.000	—	25.000	—				
12	*Subvențiuni pentru Dicționarul limbii române:*								
	Dotațiunea M. S. Regelui . . . L. 18.000,—								
	Dela Administrațiunea Domeniului Coroanei . . . » 4.000,—								
	Din vânzarea publicațiunii . . . » 500,—								
	Dela Ministerul Instrucției (in 1912—13 L. 12.250) » 30.000,—	52.500	—	34.750	—			17.750	—
13	*Dotațiunea Statului:* Premiile Lazăr și Eliade din 1913	10.000	—	10.000	—				
14	*Subvențiune dela Stat pentru Documente Hurmuzaki*	20.000	—	20 000	—				
15	*Fondul Năsturel:* moșiile Năsturel și Lămotești și cupoane	27.752	37	27.824	85	72	48		
16	» *Daniel*, cupoane	544	85	544	85				
17	» *Ioan Fătu* (fond special), cupoane	11.312	55	11.659	95	347	40		
18	» *I. Lecomte du Nouy*, cupoane	483	—	483	—				
19	» *I. Scorțeanu*, cupoane	799	45	799	45				
20	» *Agarici*: moșia Moara-Grecilor, pădure, producte dela școală și burse Adamachi	48.079	60	54.657	40	6.577	80		
21	» *Princesa Alina Știrbei*, cupoane	8.698	80	8.698	80				
22	» *Maria General I. Carp*: moșia Olteni, pădure, cupoane, dobânzi și amortisment din împrumut	38.529	80	45.360	76	6.830	96		
23	» *Demostene Constantinide*, cupoane	3 917	20	4 156	60	239	40		
24	» *de rezistență al moșiilor*, cupoane	1.178	10	2.877	95	1.699	85		
25	» *de pensiuni*: cupoane, rețineri 5% din salarii și 1% din venitul brut al fondurilor	24.330	70	27.536	65	3 205	95		
26	» *Adamachi*: excedent, cupoane, moșiile Roșiori și Călimănești, pădurea și moara dela Roșiori, amortisment din împrumuturi și dobânzi, după scăderea prelevărilor de 1% și 15%	131.947	57	141.771	69	9.824	12		
27	» *Otteteleșanu* cupoane, arenzi dela moșia, moara, balta Fundu-Chiselet, moșiile Măgurele, Oteteliș, Bătășani, Bălcești, moara și hanul dela Măgurele L. 234.585,10								
	De transportat . . . » 234.585,10	640 201	68	685.882	25	74.037	17	28.356	60

VENITURILE PENTRU ANUL 1912—1913.

		1911—12		1912—13		Diferința în plus		Diferința în minus	
	Transport L. 234.585,10	640.201	68	685 882	25	74.037	17	28.356	60
	Fondul Elena Dr N. Turnescu, cupoane . . . L. 1.472,50								
	» *pentru înzestrarea absolventelor Institutului* » 700,—								
	Venituri neprevăzute dela moșii . . . » 1.000,—								
	Suma . . . » 237.757,60								
	minus prelevările de 1% și 15% . . . » 32 298,10	152.817	46	205 459	50	52.642	04		
28	*Fondul Tache P. Anastassiu:* excedent, cupoane, moșiile Țigănești și Călmățuiu, Viile dela Țigănești și Călmățuiu, pădure, după scăderea prelevărilor 1% și 15%	224.290	88	222.108	57			2 182	31
29	» *Anastasie Stolojianu*, cupoane	3 600	—	3.105	15			494	85
30	» *Premiul Anastasie Stolojianu*			75	75	75	75		
31	» *Obedenaru*, cupoane	11.708	25	11.948	25	240	—		
32	» *Ion Ghica*, cupoane	2.375	—	2 375	—				
	VII. **Fonduri speciale cu cheltueli periodice:**								
33	*Fondul Cuza*, cupoane și venit capitalizat	20 000	—	20 000	—				
34	» *Anastasie Fătu*, cupoane	3 000		942	25			2 057	75
35	» *San-Marin*, cupoane	746	—	746	—				
36	» *Neuschotz*, cupoane	1 731	80	2.000	—	268	20		
37	» *Bodescu*, cupoane	519	85	519	85				
38	» *Craiovean*, cupoane	551	60	561	75	10	15		
39	» *Chițu*, cupoane	290	50	295	60	5	10		
40	» *Lazăr*, cupoane	4.223	05	4.235	70	12	65		
41	» *Eliade-Rădulescu*, cupoane	2.840	05	3 031	10	191	05		
42	» *Hagi-Vasile*, cupoane	5 000	—	1.310	90			3.689	10
43	» *Ionel C. Istrati*, cupoane	92	80	92	80				
44	» *Aristia Anghelescu*, cupoane	430	85	430	85				
45	» *Sofia A. Caneciu*, cupoane	678	05	694	90	16	85		
46	» *Dacia-România*, cupoane	1.308	10	433	40			874	70
	Total . . .	1 076.405	92	1 166 249	57	127.498	96	37.655	31
				+ 89.843,65					

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1912—13.

Nr.		Sumă	Val nominală		Venituri		Totaluri	
	I. **Excedentul** din 1910—11 a fost de	L. 17 627,42						
	s'a votat in bugetul pe 1910—11	» 4 935,79			12.691	63		
	Suma votată cu incheierea bugetului pe 1911—12				330	60	13 022	23
	II. **Marele Premiu Năsturel din 1913.** Sald, a 4-a parte din L. 12.000 pe 1909—10, 1910—11 şi 1911—12 a Lei 3.000						9.000	—
	III. **Remunerarea funcţionarilor,** ½ din sporurile de 10% pe 1912—13, sald din 1910—11 şi 1911—12						6.440	—
	IV. **Fonduri cu destinaţiune generală:**							
1	*Subvenţiunea dela Stat* (Legea dela 27 Martie 1879)				20 000	—		
2	**Fondul Zappa:**							
	Cuponul rentei amortizabile 4%	L. 12 900,—	322.500	—				
	» dividend la 164 acţiuni de Banca Naţională a L. 170	» 27 880,—	82 000	—				
	Total . . .	L 40 780,—						
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni	» 407,80			40 372	20		
3	**Fondul Economiilor:**							
	Cuponul rentei amortizabile şi obligaţiuni comunale 4%	L. 4 200,—	105 000	—				
	» funciar urban 5%	» 1 165,	23 300	—				
	» dividend la 1 acţ. de Banca Naţională	» 170,—	500	—				
	Produsul din vânzarea publicaţiunilor	» 1 000,—						
	Total . . .	L. 6.535,—						
	minus 5% impozitul Statului la L. 1 165,—	» 58,25						
	Rămân . . .	L. 6 476,75						
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni	» 64,75			6 412	—		
4	**Fondul Ioan Fătu** (fond general):							
	Din venitul anual de	L. 20.650,—						
	după scăderea a 5% impozitul Statului	» 299,50						
	Rămân . .	L. 20 350,50						
	după scăderea a 1% prelevaţi pentru pensiuni	» 203,50						
	Rămân . . .	L. 20 147,—						
	după scăderea rentei viagere de	» 3 000,—						
	Rămân . . .	L. 17 147,—						
	după scăderea a 15% prelevaţi la 4 părţi (L. 13.717,60)	» 2 057.65						
	Rămân . .	L. 15 089,35						
	scăzând 4 părţi la fondul special	» 11 659,95			3.429	40		
5	*Fondul rentei viagere a D-nei Ecaterina Fătu*				3.000	—		
6	**Fondul Macinca:**							
	Dobânda 5% la suma de Lei 54 000 împrumutată fondului Agarici	L 2 700,—						
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni	» 27,—			2 673	—		
	De transportat . .		533 300	—	75 886	60	28 462	23

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1912—13.

Nr.		Sumă	Val. nominala		Venituri		Totaluri	
	Transport . . .		533.300	—	75 886	60	28 462	23
7	**Fondul Elena Dr. N. Turnescu:**							
	Cuponul funciar rural 5%	L. 750,—	15 000	—				
	» obligaţiuni comunale Iaşi 4½%	» 225,—	5 000	—				
	» » » Bucureşti 4%	» 12,—	300	—				
	Total . . .	L. 987,—						
	minus 5% impozitul Statului la Lei 750.	» 37,50						
	Rămân . . .	L. 949,50						
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni	» 9,50			940	—		
8	**Fondul Donici:**							
	Cuponul rentei perpetue 5%	L. 1.937,50	38.750	—				
	Moşia Rădiana (anexa 3, pag. 19) . . . L. 18.518,63							
	minus 10% incassări dubioase . . . . . . » 1 851,86	» 16.666,77						
	Via dela Rădiana	» 12.000,—						
	Pădurea Corbu, parchetul No. III	» 7 500,—						
	Total . . .	L. 38.104,27						
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni	» 381,05			37.723	22		
9	*Imobilul din Calea Victoriei No. 133:*							
	Chiria dela Ministerul de Justiţie pe 26 Octomvrie 1912.	L 6 000,—						
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni	» 60,—			5 940	—		
10	*Prelevaţi 15%* (art. 35 din Statute) . . . . dela:				120.808	25	241.298	07
	Fondul Adamachi . . . . din Lei 163 260,79	L. 24 489,10						
	» *Otteteleşanu* . . . . » » 199 470,—	» 29 920,50						
	» *Tache Anastassiu* . . . . » » 261 304,22	» 39 195,65						
	» *Cuza* . . . . » » 3 646,65	» 547,—						
	» *Năsturel* . . . . » » 32 735,10	» 4.910,25						
	» *Daniel* . . . . » » 641,—	» 96,15						
	» *Anastasie Fătu* . . . . . » » 1.108,55	» 166,30						
	» *Lazăr* . . . . » » 4 983,15	» 747,45						
	» *Eliade-Rădulescu* . . . . . » » 3 566,—	» 534,90						
	» *San-Marin* . . . . » » 877,65	» 131,65						
	» *Neuschotz* . . . . » » 2 235,40	» 335,30						
	» *Bodescu* . . . . » » 611,60	» 91,75						
	» *Ioan Fătu* . . . . » » 13 717,60	» 2 057,65						
	» *Princesa Alina Ştirbei* . . » » 10.233,90	» 1 535,10						
	» *Chiţu* . . . . » » 347,75	» 52,15						
	» *Craiovean* . . . . » » 660,85	» 99,10						
	» *I. Lecomte du Nouy* . . . » » 568,25	» 85,25						
	» *I. Scorţeanu* . . . . » » 940,50	» 141,05						
	» *Agarici* . . . . » » 49 479,30	» 7.421,90						
	» *Hagi-Vasile* . . . . » » 1 542,20	» 231,30						
	» *Maria General Carp* . . . » » 39 606,81	» 5.941,—						
	» *Aristia Anghelescu* . . . . » » 506,90	» 76,05						
	» *Sofia Canecnu* . . . . . . » » 817,50	» 122,60						
	» *Dacia-România* . . . . . » » 509,85	» 76,45						
	» *Demostene Constantinidi* . » » 4 890,10	» 733,50						
	» *de rezistenţă a moşiilor* . » » 3 385,80	» 507,85						
	» *Anastasie Stolojianu* . . . » » 3 653,10	» 547,95						
	» *Premiul Anastasie Stolojianu* » » 89,10	» 13,35						
	Total . . . din Lei 805 389,62	L 120 808,25						
	De transportat . . .		592.350	—			269 760	30

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1912—13.

		Val nominală	Venituri	Totaluri
	Transport . . .	592.350 —		269.760 30
	V. Fonduri cu destinaţiune specială şi cu cheltueli anuale:			
11	*Subvenţiunea dela Stat pentru bibliotecă* (Legea dela 11 Aprilie 1901).			
	pentru personal . . . . L. 12.500,—			
	pentru cărţi şi legatul lor . . . . » 12.500,—		25.000 —	
12	*Subvenţiuni pentru Dicţionarul limbii române:*			
	Dotaţiunea M. S. Regelui . . . . L. 18 000,—			
	Dela Administraţia Domeniului Coroanei . . . . » 4 000,—			
	Din vânzarea publicaţiunii . . . . » 500,—			
	Dela Ministerul Instrucţiei . . . . » 12 250,—		34.750 —	
13	*Dotaţiunea Statului:* Premiile Lazăr şi Eliade din 1912		10.000 —	
14	*Subvenţiunea dela Stat pentru Documente istorice Hurmuzaki* . .		20.000 —	
15	**Fondul Năsturel:**			
	Venitul moşiei Năsturel, pe 1 an . . . . L 18 500,—			
	» » *Lămoteşti*, idem » 6.000,—			
	Jumătate din venitul. rentei (L. 122 000) pentru islaz . . » 3 050,—			
	Cuponul rentei amortizabile şi comunale Bucureşti 4% » 1 460,—	36.500 —		
	Cuponul funciar urban 5% . . . . » 1 585,—	31.700 —		
	» dividend la 15 acţiuni de Banca Naţională a lei 170,— . . . . » 2 550,—	7.500 —		
	Total . . . L 33.145,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 1 585,— . . . . » 79,25			
	Rămân . . . L. 33.065,75			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . » 330,65			
	Rămân . . . L. 32.735,10			
	minus 15% prelevaţi . . . . » 4 910,25		27.824 85	
16	**Fondul Daniel:**			
	Cuponul rentei amortizabile 4% . . . . L. 600,—	15 000 —		
	» funciar urban 5% . . . . » 50,—	1.000 —		
	Total . . L 650,—			
	minus 5% impozitul Statului la L 50,— . . . . » 2,50			
	Rămân . . . L. 647,50			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . » 6,50			
	Rămân . . L. 641,—			
	minus 15% prelevaţi . . . . » 96,15		544 85	
17	**Fondul Ioan Fătu** (fond special):			
	Cupoane comunale Bucureşti 4% . . . . L. 40,—	1.000 —		
	» funciare urbane Bucureşti şi Iaşi 5% . . . . » 5 990,—	119.800 —		
	» dividende la 86 acţiuni de Banca Naţională a L. 170 . . . . » 14.620,—	43.000 —		
	Total . . . L. 20.650,—			
	minus 5% impozitul Statului la Lei 5 990,— . L. 299,50			
	» 1% pentru pensiuni . . . . » 203,50			
	» renta viageră . . . . » 3.000,—			
	» a 5-a parte . . . . » 3.429,40			
	» 15% prelevaţi la L. 13 717,60 . . . . . . » 2 057,65 L. 8 990,05		11 659 95	
	De transportat . . .	847.850 —	129.779 65	269.760 30

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1912—13.

		Val nominală	Venituri	Totaluri
	Transport . . .	847.850 —	129 779 65	269 760 30
18	**Fondul I. Lecomte du Noüy:**			
	Cuponul obligaţiuni comunale Bucureşti 4% . . . . . L. 4,—	100 —		
	» funciar urban 5% . . . . » 600,—	12 000 —		
	Total . . . L. 604,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 600 . . . . » 30,—			
	Rămân . . L. 574,—			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . » 5,75			
	Rămân . . L. 568,25			
	minus 15% prelevaţi . . . . » 85,25		483 —	
19	**Fondul Ioan Scorţeanu:**			
	Cuponul funciar rural 5% . . . . L. 1.000,—	20 000 —		
	minus 5% impozitul Statului . . . . » 50,—			
	Rămân . . L. 950,—			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . » 9,50			
	Rămân . . L. 940,50			
	minus 15% prelevaţi . . . . » 141,05		799 45	
20	**Fondul Agarici:**			
	Moşia Moara-Grecilor (anexa 1, pag. 17) . L. 55 300,—			
	minus 10% incassări dubioase . . . . . » 5 530,— L. 49.770,—			
	Pădurea Merieni, parchet IV . . . . » 2 800,—			
	Lemne vândute pentru şcoala Agarici . . . . » 1 000,—			
	Producte dela şcoala Agarici . . . . » 5 500,—			
	Suma . . . L. 59 070,—			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . » 590,70			
	Rămân . . L. 58 479,30			
	minus 15% prelevaţi la L. 49 479,30 . . . . » 7.421,90			
	Rămân . . L. 51 057,40			
	Burse dela Fondul Adamachi pentru 10 elevi la Şcoala Agarici, a L. 360,—, anual . . . . » 3 600,—		54.657 40	
21	**Fondul Princesa Alina Ştirbei:**			
	Cuponul rentei amortizabile şi comun. Bucureşti 4% . . L. 9 164,—	229 100 —		
	» funciar urban 5% . . . . » 1 235,—	24.700 —		
	Total . . . L. 10.399,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 1 235,— . . . . » 61,75			
	Rămân . . L. 10 337,25			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . » 103,35			
	Rămân . . L. 10 233,90			
	minus 15% prelevaţi . . . . » 1 535,10		8 698 80	
22	**Fondul Maria General I. Carp:**			
	Venitul moşiei Olteni (anexa 2, pag. 18) . L. 38 573,01			
	minus 10% incassări dubioase . . . . . » 3 857,30 L. 34.715,71			
	Pădurea Tinca, parchetul No. III . . . . » 4 800,—			
	De transportat. Suma . . . L. 39.515,71	1.133.750 —	194 418 30	269.760 30

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1912—13.

Nr.		Sume	Val nominala	Venituri	Totaluri
	Transport . . . Lei	39 515,71	1.133 750 —	194 418 30	269.760 30
	Cuponul obligațiuni comunale București 4% . . . . »	324,—	8 100 —		
	» funciar rural și urban 5% . . . . »	4 045,—	80 900 —		
	» rentă perpetuă 5% . . . . »	6.637,50	132 750 —		
	Dobânda 5% la împrumutul rămas de lei 20 739 pentru construirea școalei dela Olteni . . . . »	1 036,95			
	Amortisment din acest împrumut pe a. c . . . . »	463,05			
	Total L.	52 022,21			
	minus 5% impozitul Statului la L 4 045,— . . . . . . »	202,25			
	Rămân . . . L.	51.819,96			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	518,20			
	Rămân . . . L.	51 301,76			
	minus 15% prelevați la L. 39.606,81 »	5 941 —		45 360 76	
23	**Fondul Demostene Constantinide:**				
	Cuponul comunal București 4% . . . . L.	180,—	4.500 —		
	» funciar rural 5% . . . . »	5 010,—	100.200 —		
	Total . . . L.	5.190,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 5 010,— . . . . . . »	250,50			
	Rămân . . L.	4 939,50			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	49,40			
	Rămân . . . L.	4 890,10			
	minus 15% prelevați . . . . »	733,50		4.156 60	
24	**Fondul de rezistență al moșiilor:**				
	Cuponul obligațiuni comunale București 4% . . . . L.	1 440,—	36.000 —		
	» » creditul viticol 4 1/2 % . . . . »	1 980,—	44.000 —		
	Total . . . L.	3 420,—			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	34,20			
	Rămân . . . L	3.385,80			
	minus 15% prelevați . . . . »	507,85		2.877 95	
25	**Fondul de pensiuni:**				
	Cuponul rentei amortizabile și comunale București 4% L.	5 900.—	147.500 —		
	» funciar rural 4% . . . . »	1 600,—	40 000 —		
	» » urban 5% . . . . »	4 030,—	80.600 —		
	Total . . . L	11.530,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 5 630,— . . . . . . »	281,50			
	Rămân . . . L	11.248,50			
	5% din salarul funcționarilor plătiți de Academie:				
	1) funcționarii Academiei la . . L 109.038,— L. 5.451,90				
	2) profesorii dela Institutul Otteleșanu . . . . » 12 120,— » 606,—				
	3) idem dela Școala Agarici . » 3 000,— » 150,—				
	4) » » » dela Țigănești. » 4 140,— » 207,—				
	5) la pensia acordată . . . . . » 1.200,— » 60 L.	6 474,90			
	Suma . . . L	17 723,40			
	Prelevări 1% (Deciziunea dela 25 Martie 1904) . . . . . . »	9 813,25		27 536 65	
	De transportat . . .		1.808 300 —	274.350 26	269.760 30

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1912—13.

Nr.				Val nominala	Venituri	Totaluri
	Transport L. . . .			1.808 300 —	274.350 26	269.760 30
	din venitul brut dela:					
	Fondul Adamachi	Din Lei 167.940,19	Lei 1.679,40			
	» *Otteteleșanu*	» » 235 585,10	» 2.355,85			
	» *Elena Dr N. Turnescu* . . .	» » 1.472,50	» 14,75			
	» *Inzestrarea absolventelor dela Institutul Otteteleșanu* . . .	» » 700,—	» 7,—			
	» *Tache P Anastassiu*.	» » 263 943,67	» 2 639,45			
	» *Zappa*	» » 40.780,—	» 407,80			
	» *Economiilor*	» » 6 476,75	» 64,75			
	» *Macinca*	» » 2 700,—	» 27,—			
	» *Elena Dr. N. Turnescu* . . .	» » 949,50	» 9,50			
	» *Donici*	» » 38.104,27	» 381,05			
	Imobilul din Calea Victoriei 133 . .	» » 12 000,—	» 120,—			
	Fondul Năsturel.	» » 33 065,75	» 330,65			
	» *Daniel*	» » 647,50	» 6,50			
	» *Ioan Fătu*	» » 20 350,50	» 203,50			
	» *I Lecomte du Nouy*	» » 574,—	» 5,75			
	» *Ioan Scorțeanu*	» » 950,—	» 9,50			
	» *Agarici*	» » 59.070,—	» 590,70			
	» *Princesa Alina Știrbei*. . . .	» » 10 337,25	» 103,35			
	» *Maria General Carp*	» » 51.819,96	» 518,20			
	» *Demostene Constantinidi* . .	» » 4 939,50	» 49,40			
	» *de rezistență al moșiilor* . . .	» » 3 420,—	» 34,20			
	» *Anastasie Stolojianu*	» » 3 690,—	» 36,90			
	» *Premiul Anastasie Stolojianu* .	» » 90,—	» —,90			
	» *Cuza*	» » 3.683,50	» 36,85			
	» *Anastasie Fătu*	» » 1 119,75	» 11,20			
	» *San-Marin*	» » 886,50	» 8,85			
	» *Neuschotz*	» » 2 258,—	» 22,60			
	» *Bodescu*.	» » 617,75	» 6,15			
	» *Craiovean*.	» » 667,50	» 6,65			
	» *Chițu*.	» » 351,25	» 3,50			
	» *Lazăr*	» » 5 033,50	» 50,35			
	» *Eliade-Rădulescu*	» » 3 602,—	» 36,—			
	» *Hagi-Vasile*.	» » 1.557,75	» 15,55			
	» *Ionel C. Istrati*	» » 93,75	» 0,95			
	» *Aristia Anghelescu*.	» » 512,—	» 5,10			
	» *Sofia Caneciu*	» » 825,75	» 8,25			
	» *Dacia-România*	» » 515,—	» 5,15			
	Total general . . .	din Lei 981.330,44	L 9 813,25			
26	**Fondul Adamachi:**					
	a) *Excedent* din 1910—11 a fost de . . . L	37 845,26				
	s'a votat în bugetul pe 1911—12 . . . »	14 199,77	L. 23 645,49			
	b) *Cupoane*: rentă amortizabilă, comunale București și scrisuri funciare rurale 4% . . . . . . L.	27.548,—		688.700 —		
	Idem comunale Iași 4 1/2 % . . . . . . »	450,—		10 000 —		
	Idem scrisuri funciare urbane, rurale și rentă perpetuă 5% . . . . »	47 820,—		956 400 —		
	Idem 209 dividende de Banca Naț. a 170 »	35.530,—		104 500 —		
	Suma . . L.	111 348,—				
	De transportat . . L.	111 348,—	L. 23 645,49	3.567.900 —	274.350 26	269.760 30

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1912—13

		Val. nominala		Venituri		Totaluri	
	Transport . . . L. 111 348,— L. 23.645,49	3.567.900	-	274 350	26	269.760	30
	minus 5 % impozitul Statului la scris. func. rural 4%. (L 400), 5% (L. 39.535), urbane 5% (L. 3.770) Total Lei 43.705 . » 2 185,25 » 109.162,75						
	c) *Proprietăţi*:						
	Moşia Călimăneşti, arenda pe 26 Oct. 1912. L. 3.500,—						
	» Roşiori (anexa 4, pag 20) L 20 331,— minus 10% incassări dubioase L 2 033,10 » 18.297,90						
	Pădurea dela Roşiori, parchet No. III . » 3.000,—						
	Moara dela Roşiori pe 1 an . . . . . . » 500,— » 25.297,90						
	d) *Dobânzi*:						
	Dobânda 5 % la împrumutul Donici de L. 35 428,70 . . . . L. 1 771,45						
	Idem dela Fondul Agarici la L. 54 808,95 restanţa pe 1 Dec. 1911—31 Maiu 1912 în sumă de . . . . L. 1.370,20						
	şi pe anul curent 1912—13 la împrumutul de L. 73.847,63 » 3 692,40 » 5 062,60 » 6 834,05						
	e) *Amortisment* din împrumutul Donici de L. 38.428,70 » 3 000,—						
	Total . . . L. 167 940,19						
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . . . » 1 679,40						
	Rămân . . . L. 166 260,79						
	minus 15% pentru Academie la L. 163.260,79 . . . » 24 489,10			141.771	69		
27	**Fondul Otteteleşanu:**						
	a) *Cupoane* rentă amortizabilă şi comunale Bucureşti 4% . . . . L. 43 540,—	1 088.500	—				
	Idem comunale Iaşi şi com. judeţene 4½% » 9.225,—	205.000	—				
	Idem rentă perpetuă şi scris. func. urbane şi rurale 5% . . . . » 30.400,—	608.000					
	Idem 15 dividende de Banca Naţ. a L. 170 » 2 550,—	7 500	—				
	Suma . . . L. 85.715,—						
	minus 5% impozitul Statului la L. 21.875,— » 1.093,75 L 84.621,25						
	b) *Proprietăţi*:						
	Moşia F.-Chiselet (anexa 6, p. 22) L. 98 500,— minus 10% incassări dubioase » 9 850,— L. 88 650,—						
	Moara dela moşia Fundu-Chiselet . . . » 1.050,—						
	Pescuitul pe moşia Fundu-Chiselet . . . » 7.022,—						
	Moşia Măgurele (anexa 5, p 21) L. 27.845,49 minus 10% incassări dubioase » 2 784,54 » 25.060,95						
	Moşia Otetelis, arenda pe 1 an . . . » 15.546,90						
	» Bătăşani, idem . . . . » 3 574,—						
	» Bălceşti, idem . . . . » 2.050,—						
	Moara dela Măgurele, arenda pe 1 an . » 6.210,—						
	Hanul de pe moşia Măgurele, idem . . » 800,— » 149,963,85						
	c) *Fondul Elena Dr. N. Turnescu*:						
	Cupoane func. rur. şi urbane 5% pe 1 an » 1.550,—	31 000	—				
	minus 5% impozitul Statului . . . . . » 77,50 » 1.472,50						
	De transportat Total . . . L. 236.057,60	5 507.900	—	416.121	95	269.760	30

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1912—13

		Val. nominala		Venituri		Totaluri	
	Transport . . . L. 236 057,60	5 507.900	—	416.121	95	269.760	30
	d) *Fond pentru înzestrarea absolventelor Institutului*:						
	Cupoane rentă amortizabilă şi comunale Bucureşti 4% . . . . » 700,—	17.500	—				
	e) *Venituri extrabugetare dela moşii* . . . . » 1.000,—						
	Total . . . » 237.757,60						
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni (la L 235 585,10 fond propriu, la L 1.472,50 Fond Turnescu şi la L. 700 fond de înzestrări): . . . . L. 2 377,60						
	Rămân . . . » 235.380,—						
	minus 15% prelevaţi la L. 199.470,— . . . . » 29 920,50			205.459	50		
28	**Fondul Tache P. Anastassiu:**						
	a) *Excedentul* din 1910—11 a fost de . . L. 9 618,77						
	s'a votat în anul 1911—12 suma de . » 8 292,90 L. 1 325.87						
	b) *Cupoane* rentă amortizabilă, comunale Bucureşti şi scrisuri Funciare rurale 4% . . . . L. 16 140,—	403.500	—				
	Idem, comunal. Iaşi 4½% . . . . » 21.159,—	470.200	—				
	Idem, scris. funciare rurale urbane Bucureşti, Iaşi şi rentă perpetuă 5% . . . » 26 145,—	522 900	—				
	6 dividende de Banca Naţ. a L. 170 . . . » 1 020,—	3 000	—				
	15 » dela acţiile «Naţionala» a L.45 » 675,—	3 000	—				
	Suma . . . L. 65 139,—						
	minus 5% impozitul Statului la func. rurale 4% (L. 1 600), 5% (L. 1 645), la func. urbane Bucureşti 5% (L. 11.425) şi Iaşi 5% (L 730). Total L. 15.400 . . . . . » 770,— L. 64 369,—						
	c) *Proprietăţi*:						
	Moşia Ţigăneşti (anexa 7, p. 23) L. 120.343,08 minus 10% încas. dubioase » 12 034,30						
	Rămân . . . L. 108.308,78						
	Venituri extraordinare (vânzare de lemne, fân, etc) . . . . » 3 500,— L. 111.808,78						
	Moşia Călmăţuiu (anexa 8, p. 24) L. 75 600,02 minus 10% incas. dubioase » 7 560,— » 68.040,02						
	Via dela Ţigăneşti . . . . » 3.500,—						
	» » Călmăţuiu . . . . » 1.400,—						
	Pădurea Balta, parchet No VI . . . . . . » 9 000,—						
	Moara dela Ţigăneşti pe 1 an . . . . . » 500,—						
	Venituri dela Şcoala de agricultură dela Ţigăneşti . . . . » 4.000,— L. 198 248,80						
	Total . . . L. 263.943,67						
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . » 2.639,45						
	Rămân . . . L. 261.304,22						
	minus 15% prelevaţi . . . . » 39 195,65			222 108	57		
	De transportat . . .	6.928 000	—	843.690	02	269 760	30

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1912—13.

Nr.		Sumă	Val nominală	Venituri	Totaluri
	Transport . . .		6.928.000 —	843 690 02	269 760 30
29	**Fondul Anastasie Stolojianu:**				
	Cupoane bonuri Casa Rurală 5% L	3 600,—	72.000 —		
	» comunale Bucureşti 4% . . . . »	90,—	1 800		
	Total . . . L.	3 690,—			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni »	36,90			
	Rămân L.	3.653,10			
	minus 15% prelevaţi »	547 95		3.105 15	
30	**Premiul Anastasie Stolojianu:**				
	Cupoane comunale Bucureşti 4% . . . . L.	90,—	1 800 —		
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . »	—,90			
	Rămân . . . L.	89,10			
	minus 15% prelevaţi . . . »	13,35		75 75	
31	**Fondul Obedenaru** (nuda proprietate):				
	Cupoane funciare rurale şi urbane 5% . . . . . . L.	2 775,—	55 500 —		
	» rentă amortiz şi comunale Bucureşti 4% . »	2 512,—	62 800 —		
	» dividende la 40 acţ de Banca Naţ. a 170 . »	6.800 —	20 000 —		
	Suma . . . L.	12 087,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 2 775 . . . . »	138,75		11.948 25	
32	**Fondul Ion Ghica** (nuda proprietate).				
	cupoane funciare urbane 5% . . . . »	2 500,—	50.000 —		
	minus 5% impozitul Statului . . . . »	125,—		2.375 —	861 194 17
	VI Fonduri speciale cu cheltueli periodice:				
33	**Fondul Cuza:**				
	Cuponul rentei amortizabile şi comunale Bucureşti 4% L.	2 040,—	51.000 —		
	» funciar urban şi rural 5% . . . . L.	1.730,—	34 600 —		
	Total L.	3 770,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 1 730 »	86,50			
	Rămân . . L.	3 683,50			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . »	36,85			
	Rămân . . L.	3 646,65			
	minus 15% prelevaţi . . . . »	547,			
	Rămân . . . L.	3 099,65			
	Pentru împlinirea sumei de L 20 000,—, premiul din 1913 (din venitul capitalizat,— deciz. din 5 Aprilie 1900 şi 23 Martie 1904) . . . . L.	16 900,35		20 000 —	
34	**Fondul Anastasie Fătu:**				
	Cuponul rentei amortizabile 4% . . . . L.	640,—	16 000 —		
	» funciar urban 5% . . . . »	505,—	10 100 —		
	Total L	1 145,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 505,— . . . . . . »	25,25			
	Rămân L.	1.119,75			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . »	11,20			
	Rămân . L	1.108,55			
	minus 15% prelevaţi »	166,30		942 25	
	De transportat . . .		7.303.600 —	20.942 25	1 130.954 47

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1912—13.

Nr.		Sumă	Val. nominala	Venituri	Totaluri
	Transport . . .		7.303.600 —	20.942 25	1.130 954 47
35	**Fondul San-Marin:**				
	Cuponul rentei amortizabile 4% . . . . L.	440,—	11.000 —		
	» funciar urban 5% . . . . »	470,—	9 400		
	Total . . L.	910,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 470 . . . . . »	23,50			
	Rămân . . L	886,50			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . . . »	8,85			
	Rămân . . L.	877,65			
	minus 15% prelevaţi »	131,65		746 —	
36	**Fondul Neuschotz:**				
	Cupon funciar urban 5% . . . . L.	2.040,—	40 800		
	» obligaţiuni comunale Bucureşti 4% . . . . . »	320,—	8.000 —		
	Total . . . L.	2 360,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 2 040 . . »	102,—			
	Rămân . . L.	2.258,—			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . . »	22,60			
	Rămân . . L.	2 235,40			
	minus 15% prelevaţi . . . »	335,30			
	Rămân L.	1.900,10			
	Pentru împlinirea sumei de L. 2.000,— premiul din 1913 (din venitul capitalizat) înscris la cheltueli . . L.	99,90		2.000 —	
37	**Fondul Bodescu:**				
	Cuponul obligaţiuni comunale Bucureşti 4% L	100,—	2 500 —		
	» funciar urban 5% . . . . »	545,—	10 900 —		
	Total . . . L	645,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 545 . . . »	27,25			
	Rămân . . L.	617,75			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . »	6,15			
	Rămân . . L.	611,60			
	minus 15% prelevaţi . . . »	91,75		519 85	
38	**Fondul Craiovean:**				
	Cuponul rentei amortiz şi comunale Bucureşti 4% . . L.	280,—	7 000 —		
	» funciar urban 5% . . . . »	50,—	1 000 —		
	» divid. la 2 acţiuni de Banca Naţională a L. 170,— »	340,—	1 000 —		
	Total . . . L.	670,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 50 . . . . . »	2,50			
	Rămân . . . L.	667,50			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . »	6,65			
	Rămân . . . L.	660,85			
	minus 15% prelevaţi . . . »	99 10		561 75	
39	**Fondul Chiţu:**				
	Cuponul obligaţiuni comunale Bucureşti 4% . . . . L.	40,—	1 000 —		
	» obligaţiuni comunale Iaşi 4½% . . . . »	22,50	500		
	» funciar urban 5% . . . . »	125,—	2 500 —		
	» dividend la 1 acţiune de Banca Naţională . . »	170,—	500 —		
	Total . . . L.	357,50			
	De transportat . . . L	357,50	7.399.700 —	24 769 85	1.130 954 47

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1912—1913.

Nr.			Val nominala	Venituri	Totaluri
	Transport . . . L.	357,50	7.399 700 —	24.769 85	1.130.954 47
	minus impozitul Statului la L. 125,— . . . . »	6,25			
	Rămân . . . L.	351,25			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . . »	3,50			
	Rămân . . . L.	347.75			
	minus 15% prelevați . . . . »	52,15		295 60	
40	**Fondul Lazăr:**				
	Cuponul rentei amortizabile și comunale București 4% L.	1 160,—	29.000 —		
	» funciar rural și urban 5% . . . . »	3 630,—	72 600 —		
	» dividend la 2½ acț. Banca Națională a L 170,— . »	425,—	1 250 —		
	Total . . . L.	5.215,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 3 630,— . . . . »	181,50			
	Rămân . . . L.	5 033,50			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	50,35			
	Rămân . . . L.	4 983,15			
	minus 15% prelevați . . . . . . »	747,45		4.235 70	
41	**Fondul Eliade-Rădulescu:**				
	Cuponul rentei amortizabile și comunale București 4% . L.	880,—	22.000 —		
	» funciar rural și urban 5% . . . . »	2 060,—	41.200 —		
	» dividend la 4½ acțiuni Banca Naț a L 170,— . . . »	765,—	2.250 —		
	Total . . . L.	3 705,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 2 060,— . . . . »	103,—			
	Rămân . . . L.	3 602,—			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	36,—			
	Rămân . . . L.	3 566,—			
	minus 15% prelevați . . . . . . »	534,90		3 031 10	
42	**Fondul Hagi-Vasile:**				
	Cuponul obligațiuni comunale București 4% . . . . . L.	280,—	7.000 —		
	» funciar urban 5% . . . . »	1.345,—	26 900 —		
	Total . . L.	1.625,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 1.345,— . . . . . »	67,25			
	Rămân . . . L.	1.557,75			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	15,55			
	Rămân . . L.	1.542,20			
	minus 15% prelevați . . . . . . »	231,30		1.310 90	
43	**Fondul Ionel C. Istrati:**				
	Cuponul obligațiuni comunale București 4% . . . . . L.	20,—	500 —		
	» funciar urban 5% . . . . »	25,—	500 —		
	» dividend la 5 acțiuni Banca Comerțului din Bacău . . . . »	50,—	500 —		
	Total . . L.	95,—			
	De transportat . . . L.	95,—	7.603.400 —	33 643 15	1 130.954 47

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1912—13

Nr.			Val. nominală	Venituri	Totaluri
	Transport . . L.	95,—	7 603.400 —	33 643 15	1.130.954 47
	minus 5% impozitul Statului la L. 25 . . . . »	1,25			
	Rămân . . L.	93,75			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	—,95		92 80	
44	**Fondul Aristia Anghelescu:**				
	Cupoane comunale București și renta amortizabilă 4% L.	512.—	12 800 —		
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . »	5,10			
	Rămân . . L.	506.90			
	minus 15% prelevați . . . . . . »	76,05		430 85	
45	**Fondul Sofia A. Caneciu:**				
	Cuponul obligațiuni comunale București 4% L	80,—	2.000 —		
	» funciar urban Iași 5% . . . . »	785,—	15 700 —		
	Total . . L.	865,—			
	minus 5% impozitul Statului . . . . »	39,25			
	Rămân . . . L.	825,75			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . »	8,25			
	Rămân . . L.	817,50			
	minus 15% prelevați . . . »	122,60		694 90	
46	**Fondul Dacia-România:**				
	Cuponul obligațiuni comunale București 4% . . . . . L.	40,—	1.000 —		
	» funciar urban 5% . . . . »	500,—	10 000 —		
	Total . . L	540,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 500 . . . . »	25,—			
	Rămân . L.	515,—			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	5,15			
	Rămân . L.	509 85			
	minus 15% prelevați . . . . »	76,45		433 40	35 295 10
	Suma . . .		7 644.900 —		1.166 249 57

Anexa 1.

FONDUL AGARICI

Moşia Moara Grecilor pe 1912—13.

(Deleg No. 475 dela 20 Martie 1912).

I. **Venituri:**

				Pe 1911—12	Pe 1912 13
1)	60 ha.	teren arabil calitatea	I a 44 lei hectarul . . .		Lei 2 640,—
2)	961 »	» » »	II » 40 » » . . .		» 38.440,—
3)	266 »	» islaz	» 30 » » . . .		» 7 980,—
4)	35 »	» pentru pepeni	» 56 » » . . .		» 1 960,—
5)	4 »	» grădini de zarzavat	» 110 » » . . .		» 440,—
6)	64 »	» fâneţe	» 60 » » . . .		» 3 840,—
	1 390 ha	. . . .		Lei 51.135,—	Lei 55.300,—
		din cari scăzând 10% incassări dubioase . . .		» 5 113,50	» 5 530,—
		rămân		Lei 46 021,50	Lei 49 770,—
7)		venitul dela exploatarea pădurii, parchetul No IV.		» 2 000,—	» 2.800,—
		Totalul veniturilor brute . . .		Lei 48 021,50	Lei 52 570,—

II **Cheltueli:**

		Aprobat pe 1911—12	Propus pe 1912—13
1)	Leafa administratorului a 160 lei lunar	Lei 1.800,—	Lei 1.920,—
2)	Remiza administratorului de 10% din incassările peste 37.000 lei	» 1.613,50	» 1.830,—
3)	Un logofăt a 75 lei lunar	» 720 —	» 900,—
4)	Un pândar a 40 lei lunar	» 480,—	» 480,—
5)	Patru pândari a 40 lei lunar, pe 9 luni	» 1.440.—	» 1.440,—
6)	Un vizitiu a 40 lei lunar	» 480,—	» 480,—
7)	Registre, imprimate, hârtie, etc.	» 150,—	» 150,—
8)	Potcovitul cailor, reparatul trăsurii, etc.	» 150,—	» 150,—
9)	Medicamente	» 100,—	» 100,—
10)	Reparatul ecaretelor	» 1.166,50	» 700,—
11)	Impozitul moşiei	» 4.985,52	» 4 985,52
12)	Asigurarea ecaretelor	» 38,20	» 38,20
13)	Leafa a 4 pădurari din cari 3 a 20 lei lunar şi unul a 30 lei lunar, pe an	» 800,—	» 1 080,—
14)	Seminţe forestiere şi altele pentru pepinieră	»	» 100,—
15)	Călătorii şi cheltueli neprevăzute	»	» 500,—
	Totalul cheltuelilor . .	Lei 13.923,72	Lei 14 853,72

Anexa 2.

FONDUL CARP

Moşia Olteni pe 1912—13.

(Deleg. No. 475 dela 20 Martie 1912)

I. **Venituri:**

	Pe 1911 12	Pe 1912—13.
1) 778 ha. 3.864 m p. teren arabil calitatea I a 44 lei hect.		Lei 34 249,—
2) 61 » 8.503 » » » » II » 40 » »		» 2.474,01
3) 6 » 5 000 » grădini de zarzavat » 100 » »		» 650,—
4) 12 » 5 000 » fâneaţă » 50 » »		» 625,—
5) 1 » 5.000 » lucernieră » 50 » »		» 75,—
6) 2 » 5 000 » locuri pentru pepeni » 60 » »		» 150,—
7) venit extraordinar (triorat, saramurat, etc.)		» 350,—
863 ha 2.367 m. p. Total . .	Lei 35 247,11	Lei 38 573,01
din cari scăzând 10% incassări dubioase	» 3.524,71	» 3 857,30
rămân	Lei 31.722,40	Lei 34 715,71
venitul dela exploatarea pădurii, parchetul No. III	» 4 715,40	» 4 800 —
Totalul veniturilor brute . . .	Lei 36.437,80	Lei 39.515,71

II **Cheltueli:**

	Aprobat pe 1911—12.	Propus pe 1912—13.
1) Leafa administratorului de 200 lei lunar	Lei 1.800,—	Lei 2.400,—
2) Remiza administratorului de 10% din incassările peste 22.000 lei	» 1.524,71	» 1.657,30
3) Un logofăt a 60 lei lunar	» 720,—	» 720,—
4) Un vizitiu a 35 lei lunar	» 360,—	» 420,—
5) Un pândar a 40 lei lunar	» 480,—	» 480,—
6) Doi pândari pe 9 luni, a 40 lei lunar	» 720,—	» 720,—
7) Construirea unui puţ de beton la conacul moşiei . . .	» 300,— .	
8) Registre, imprimate, hârtie, etc.	» 150,—	» 150,—
9) Potcovitul cailor, reparatul trăsurii, etc.	» 150,—	» 150,—
10) Seminţe, pepinieră şi intreţinerea ei	» 150,—	» 150,—
11) Reparaţia ecaretelor	» 100,—	» 150,—
12) Medicamente	» 100,—	» 100,—
13) Cumpărarea unui trior	»	» 500,—
14) Impozitele moşiei	» 3.197,65	» 3.197,65
15) Asigurarea ecaretelor moşiei şi a cantonului dela pădure	» 200,15	» 200,15
16) Leafa pădurarului a 25 lei lunar, pe an	» 280,—	» 300,—
17) Călători şi cheltueli neprevăzute	» 445,40	» 600,—
Totalul cheltuelilor . . .	Lei 10 677,91	Lei 11.895,10

Anexa 3.

FONDUL DONICI

Moşia Rădiana pe 1912—13.

(Deleg. No. 475 dela 20 Martie 1912).

I. **Venituri:**

1)	97 ha.	8.600 m. p.	teren arabil calitatea	I a	60 lei hectarul	L. 5.871,60
2)	9 »		» » »	II »	55 » »	» 495,—
3)	5 »		» » »	III »	50 » »	» 250,—
4)	21 »	8.000 »	» » »	IV »	45 » » . . .	» 981.—
5)	32 »		» » »	V »	40 » »	» 1.280,—
6)	8 »	6.800 »	» » »	VI »	35 » »	» 303,80
7)	7 »	0 050 »	grădini de zarzavat	a	180 » »	» 1.260,90
8)	3 »	4.000 »	» »	»	168 » »	» 571,20
9)	12 »	2.000 »	» »	»	157 » »	» 1 915,40
10)	3 »	6.000 »	» »	»	151 » »	» 543,60
11)	— »	4.750 »	» »	»	112 » » . . .	» 53,20
12)	10 »	5.000 »	fâneaţă calitatea	I a	90 lei hectarul	» 945,—
13)	33 »	7 800 »	» »	II »	75 » »	» 2 533,50
14)	3 »	7.000 »	» »	III »	60 » »	» 222,—
15)	5 »	2.800 »	» »	IV »	40 » »	» 211,20
16)	1 »	9.600 »	islaz »	I »	40 » »	» 78,40
17)	19 »	7.360 »	» »	II »	30 » »	» 592,08
18)	5 »	8 700 »	» »	III »	25 » »	» 146,75
19)	8 »		» » (prundiş)	a	8 lei hectarul	» 64,—
20)	10 »	5.000 »	teren arătură şi islaz (coastă şi râpi) Bastonul . .			» 200,—
	300 ha.	3.460 m. p	. . . .		Total . . .	Lei 18.518,63
			din cari scăzând 10% incassări dubioase			» 1.851,86
			rămân		Total . . .	Lei 16 666,77
21)			arenda viei			» 12.000,—
22)			venitul dela exploatarea pădurii, parchetul No. III			» 7.500,—
					Totalul veniturilor brute . .	Lei 36.166,77

II. **Cheltueli:**

1)	Leafa administratorului de 100 lei lunar	Lei 1.200,—
2)	Remiza administratorului de 10% din incassările peste 12.500 lei . .	» 601,86
3)	Un pândar-vizitiu a 40 lei lunar	» 480,—
4)	Un pândar pe 9 luni, a 40 lei lunar	» 360,—
5)	Registre, imprimate. hârtie, etc	» 80,—
6)	Potcovitul calului de călărie şi altele	» 80,—
7)	Reparaţia ecaretelor	» 800,—
8)	Impozitul moşiei	» 2 036,42
9)	Asigurarea ecaretelor	» 39,70
10)	Leafa unui pădurar a 25 lei lunar	» 300,—
11)	Călătorii şi cheltueli neprevăzute	» 422,10
	Totalul cheltuelilor . . .	Lei 6.400,08

Anexa 4.

FONDUL ADAMACHI

Moşia Roşiori pe 1912—13.

(Deleg No. 475 dela 20 Martie 1912).

I. **Venituri:**

		Pe 1911—12.	Pe 1912—13.
1)	232 ha 6.635 m. p. teren calitatea I a 45 lei hectarul		Lei 10 469,85
2)	111 » 1 687 » » » II » 32 » »		» 3.557,39
3)	18 » 58 » » » III » 22 » »		» 396,12
4)	55 » 5.670 fâneaţă » I » 55 » »		» 3 056,18
5)	10 » 3.820 » » II » 30 » »		» 311,46
6)	8 » pentru grădini zarzavat » 90 » »		» 720,—
7)	55 » » islaz (prundiş) » 24 » »		» 1.320,—
8)	din arendarea poienilor din pădure, vânzarea lucernii şi venituri neprevăzute		» 500,—
	490 ha. 7.870 m. p. . . . Total	Lei 19.200,—	Lei 20.331,—
	din cari scăzând 10°/₀ incassări dubioase	» 1.920,—	» 2 033,10
	rămân	Lei 17.280,—	Lei 18 297,90
9)	Arenda morii	» 500,—	» 500,—
10)	Venitul dela exploatarea pădurii, parchetul No. III	» 1.500,—	» 3.000,—
	Totalul veniturilor brute	Lei 19 280,—	Lei 21.797,90

II. **Cheltueli:**

		Aprobat pe 1911—12	Propus pe 1912—13.
1)	Leafa administratorului a 160 lei lunar	Lei 1.800,—	Lei 1.920,—
2)	Remiza administratorului de 10°/₀ din incassările peste 7 000 lei	» 1.120,—	» 1.333,10
3)	Un logofăt a 45 lei lunar	» 540,—	» 540,—
4)	Doi pândari pe 8 luni a 30 lei lunar	» 480,—	» 480,—
5)	Un vizitiu a 30 lei lunar	» 360,—	» 360,—
6)	Registre, imprimate, hârtie, etc.	» 100,—	» 100,—
7)	Potcovitul cailor, reparatul trăsurii, etc.	» 150,—	» 150,—
8)	Medicamente	» 100,—	» 100,—
9)	Reparaţia ecaretelor	» 150,—	» 150,—
10)	Impozitele moşiei	» 1.583,42	» 1.583,42
11)	Asigurarea ecaretelor moşiei, a morii şi a cantoanelor dela pădure	» 146,40	» 146,40
12)	Leafa a trei pădurari a 20 lei lunar	» 540,—	» 720,—
13)	Seminţe pentru pepinieră	» 30,—	» 60,—
14)	Călătorii şi diverse cheltueli	» 300,—	» 500,—
	Totalul cheltuielilor	Lei 7.399,82	Lei 8.142,92

Anexa 5.

FONDUL OTTETELEŞANU

Moşia Măgurele-Otteteleşanu pe 1912—13.

(Deleg. No 475 dela 20 Martie 1912).

I. **Venituri:**

		Pe 1911—12.	Pe 1912—13
1)	81 ha. 1.667 m. p teren arabil calitatea I a 90 lei hect.		Lei 7.305,—
2)	190 » 3 750 » » » » II » 70 » »		» 13.326,25
3)	4 » 1.840 » » grădini de zarzavat » 140 » »		» 585,76
4)	54 » 4 040 » » » » » » 120 » »		» 6.528,48
5)	din arenda poienilor din păduri		» 100,—
	330 ha 1.297 m. p. Total	Lei 31 087,23	Lei 27 845,49
	din cari scăzând 10% incassări dubioase	» 3.108,72	» 2 784,54
	rămân	Lei 27 978,51	Lei 25 060,95
	arenda morii	» 4 500,—	» 6 210,—
	» hanului	» 800,—	» 800,—
	Totalul veniturilor brute	Lei 33.278,51	Lei 32 070,95

In realitate venitul pe 1912—13 nu este mai mic, din contră mai mare, căci în anul trecut, în venitul brut de Lei 33 278,51 se cuprindeà şi arenda celor 80 hectare teren dat ca islaz satului Măgurele.

Dacă la venitul brut de Lei 32.070,95 se adaog şi lei 3 475, — venitul din valoarea islazului, avem pentru exercitiul 1912—13 venitul brut, total de Lei 35.545,95.

Deci venitul moşiei Măgurele-Otteteleşanu pe exerciţiul viitor va fi mai mare cu Lei 2 267,44 decât al exerciţiului în curs.

II. **Cheltueli:**

		Aprobat pe 1911—12	Propus pe 1912—13.
1)	Onorariu pentru administrarea specială a moşiei	Lei 1.200,—	Lei 1.200,—
2)	Un logofăt a 60 lei lunar	» 720,—	» 720,—
3)	Doi pândari a 35 lei lunar, pe 8½ luni	» 595,—	» 595,—
4)	Registre, imprimate, hârtie, etc.	» 45,—	» 45,—
5)	Ovăz pentru hrana calului, potcovitul calului, reparaţia brişcei, etc.	» 200,—	» 250,—
6)	Seminţe forestiere, instrumente pentru pepinieră şi intreţinerea ei	» 30,—	» 100,—
7)	Reparaţia hanului		» 600,—
8)	» morii	» 400,—	» 1.000,—
9)	» cantonului pădurii	» 100,—	» 100,—
10)	Impozitele moşiei	» 3 074,15	» 3.074,15
11)	» morii şi hanului	» 479,93	» 479,93
12)	Asigurarea morii, hanului şi cantonului dela pădure	» 488,75	» 488,75
13)	Leafa unui pădurar a 45 lei lunar	» 480,—	» 540,—
14)	Leafa unui pădurar a 35 lei lunar, făcând şi funcţia de pândar pe moşie	» 420,—	» 420,—
15)	Leafa unui cantonier-pădurar a 25 lei lunar	» 300,—	
16)	Cheltueli neprevăzute	»	» 200,—
	Totalul cheltuelilor	Lei 8.532,83	Lei 9.812,83

Anexa 6.

FONDUL OTTETELEŞANU

Moşia Fundu Chiselet pe 1912—13.

(Deleg. No. 475 dela 20 Martie 1912).

I. **Venituri:**

		Pe 1911—12	Pe 1912—13
1)	198 ha. teren arabil calitatea I . . . . . a 66 lei hect		Lei 13.068,—
2)	1 640 » » » » II . . . . . » 48 » »		» 78.720,—
3)	15 » » » » III . . . . . » 30 » »		» 450,—
4)	5 » grădini de zarzavat la sat . . . a 120 » »		» 600,
5)	12 » » » » în baltă . . » 100 » »		» 1.200,
6)	25 » » » » » » . . . a 60 » »		» 1.500,—
7)	228 » islaz în baltă acoperit cu cătină » 12 » »		» 2.736,—
8)	venituri extraordinare		» 226,—
	2 123 ha. Total . . .	Lei 92.205,—	Lei 98 500,—
	din cari scăzând 10% incassări dubioase . .	» 9 220,50	» 9 850,—
	rămân	Lei 82.984,50	Lei 88.650,—
9)	Arenda morii	» 1 050,—	» 1 050,
10)	Arenda pescuitului	» 7 022,—	» 7.022,—
	Totalul veniturilor brute . .	Lei 91.056,50	Lei 96.722,—

II **Cheltueli:**

		Abropat pe 1911 12	Propus pe 1912 13
1)	Leafa administratorului de 200 lei lunar	Lei 2 400,—	Lei 2.400,
2)	Remiza administratorului de 10% din incassările peste 75 000 lei	» 2 020,50	» 2 350,—
3)	Un logofăt a 100 lei lunar	» 960,—	» 1 200,—
4)	Un pândar a 45 lei lunar	» 540,—	» 540,—
5)	Şase pândari pe 9 luni, a 45 lei lunar	» 2 430,—	» 2 430,—
6)	Un vizitiu a 40 lei lunar	» 480,—	» 480,
7)	Un păzitor de noapte a 30 lei lunar	» 360,—	» 360,—
8)	Registre, imprimate, hârtie, etc.	» 150.—	» 150,—
9)	Potcovitul cailor, reparatul trăsurii, etc.		» 150,—
10)	Medicamente	» 150,—	» 100,
11)	Cumpărarea a 2 cai, trăsură, hamuri, etc.	» 2 200,—	
12)	Cumpărarea unui cal de călărie		» 400,—
13)	O cassă de bani	» 250,—	
14)	Mobilier pentru cancelarie	» 200,—	» 50,—
15)	Facerea a două puţuri de beton (pe moşie)		» 2 000,—
16)	Cumpărarea unui trior		» 500,—
17)	» unei maşini de sulfatat grâu		» 100,—
18)	Fonciera moşiei şi a morii	» 9 458,72	» 9.458,72
19)	Asigurarea ecaretelor moşiei şi a morii	» 144,50	» 144,50
20)	Repararea ecaretelor şi a împrejmuirii	» 300,—	» 800,—
21)	Călătorii şi cheltueli neprevăzute	» 560,—	» 700,—
	Totalul cheltuelilor . . .	Lei 22 603,72	Lei 24 313,22

Anexa 7.

FONDUL TACHE P. ANASTASSIU

Moşia Ţigăneşti pe 1912—13.

(Deleg. No. 475 dela 20 Martie 1912).

I. Venituri:

	Pe 1911—12	Pe 1912—13
1) 2.180 ha. 5.000 m. p pământ de calitatea I a 48 lei hect.		Lei 104.664,—
2) 186 » 2 091 » » » » II » 40 » »		» 7 448,36
3) 214 » 1 391 » » » islaz . . . » 34 » »		» 7.280,72
4) 4 » » lucernieră . . . » 80 » »		» 320,—
5) 4 » » grădini zarzavat » 70 » »		» 280,—
6) extraordinar (triorat, saramurat grâu, etc.) » »		» 350,—
2.588 ha. 8 482 Total . . . Lei	111.265,20	Lei 120.343,08
din cari scăzând 10% incassări dubioase »	11.126,52	» 12.034,30
rămân . . . . Lei	100.138,68	Lei 108.308,78
7) Arenda viei . . . . »	3.500,—	» 3.500,—
8) » morii . . . . »	500,—	» 500,—
9) Venitul dela exploatarea pădurii, parchetul No. 6 . . »	5.903,30	» 9 000,—
10) Venitul din vânzarea de lemne, de fân şi arendarea de poieni din trupurile de pădure de pe moşie . . »	2 800,—	» 3.500 —
Totalul veniturilor brute . . . Lei	112 841,98	Lei 124.808,78

II. Cheltueli:

	Aprobat pe 1911—12.	Propus pe 1912—13
1) Leafa administratorului a 200 lei lunar . . . . Lei	2 400,—	Lei 2.400,—
2) Remiza administratorului de 10% din incassările peste 94 000 lei . . . . »	2 426,50	» 2 490 68
3) Un logofăt plătit cu 100 lei lunar . . . . »	960,—	» 1.200,—
4) » » » » 80 » » . . . . »	960,—	» 960.—
5) Un pândar permanent a 50 lei lunar . . . . »	600,—	» 600,—
6) Cinci pândari pe nouă luni a 50 lei lunar . . . . . . »	2.250,—	» 2.250,—
7) Un vizitiu a 45 lei lunar . . . . »	420,—	» 540,—
8) Registre, imprimate, hârtie, etc. . . . . »	150,—	» 150,—
9) Potcovitul cailor, reparatul trăsurii, etc. . . . . »	150,—	» 150,—
10) Medicamente . . . . »	100,—	» 100,—
11) Transportul lemnelor necesare personalului, din pădure la locul de destinaţie . . . . »	50,—	» 60,—
12) Facerea a două barăci de scânduri sau a două bordee la cele două puţuri . . . . »	200,—	
13) Reparaţia ecaretelor . . . . »	12 000,—	» 200,—
14) Impozitul moşiei, morii şi viei . . . . »	12 871,22	» 12.871,22
15) Asigurarea ecaretelor dela Administraţia moşiei, dela Brigadier, dela moară, dela vie şi dela cantoanele din pădure . . . . »	373,35	» 373,35
16) Leafa Brigadierului silvic a 120 lei lunar . . . . »	1 440,—	» 1.440,—
17) Leafa a cinci pădurari a 30 lei lunar . . . . »	1.800,—	» 1.800,—
18) Seminţe pentru pepinieră, instrumente, întreţinerea pepinierei şi a plantaţiilor, etc. . . . . »	300,—	» 1.000,—
19) Călătorii şi diverse cheltueli . . . . »	583,50	» 800,—
Totalul cheltuelilor . . . Lei	40.034,57	Lei 29.385,25

Anexa 8.

FONDUL TACHE P. ANASTASSIU

Moşia Călmăţuiu pe 1912—13.

(Deleg. No. 475 dela 20 Martie 1912).

I. **Venituri**:

	Pe 1911 12.	Pe 1912—13
1) 1 350 ha. teren arabil calitatea I a 48 Lei hect.		Lei 64 800,—
2) 40 » » » » II a 40 » »		» 1.600,—
3) 29 » 2 920 m p » pentru pepeni . a 60 » »		» 1 757,52
4) 2 » 5 000 » » lucernieră. . . . a 80 » »		» 200,—
5) 68 » » fâneaţă . . . . a 66 » »		» 4.488,—
6) 67 » » islaz . . . . . a 36 » »		» 2 412,—
7) venit extraordinar (din triorat, saramurat grâu, etc) . .		» 342,50
1 556 ha 7 920 m. p. Total . . .	Lei 63.600,—	Lei 75.600,02
din cari scăzând 10% incassări dubioase	» 6 360,—	» 7 560,—
rămân	Lei 57.240,—	Lei 68 040,02
8) Arenda viei	» 1 400,—	» 1.400,—
Totalul veniturilor brute . . .	Lei 58 640,—	Lei 69.440,02

II. **Cheltueli:**

	Aprobat pe 1911—12.	Propus pe 1912—13
1) Leafa administratorului a 160 lei lunar	Lei 1.800,—	Lei 1.920,—
2) Remiza de 10% administratorului din incassările peste 58.000 lei	» 1.360,—	» 1.760,—
3) Un logofăt a 60 lei lunar	» 720,—	» 720,—
4) Un pândar a 40 lei lunar	» 480,—	» 480,—
5) Un păzitor de noapte a 40 lei lunar	» 480,—	» 480,—
6) Doi pândari pe 9 luni, a 40 lei lunar	» 720,—	» 900,—
7) Un pândar pe 9 luni, a 40 lei lunar	» 360,—	» 360,—
8) Un vizitiu a 45 lei lunar	» 480,—	» 540,—
9) Registre, imprimate, hârtie, etc.	» 150,—	» 150,—
10) Potcovitul cailor, reparatul trăsurii, etc.	» 150,—	» 150,—
11) Medicamente	» 100,—	» 100,—
12) Reparaţia ecaretelor moşiei	» 500,—	» 2 200,—
13) Vopsitul învelitorii ecaretelor viei		» 300,—
14) Impozitul moşiei şi viei	» 6 141,71	» 6.141,71
15) Asigurarea ecaretelor moşiei şi viei	» 194,40	» 194,40
16) Călătorii şi cheltueli neprevăzute	» 300,—	» 600,—
Totalul cheltuelilor . . .	Lei 13 936,11	Lei 16.996,11

CHELTUELILE ACADEMIEI ROMÂNE PE 1912—13.

			1911—12	1912—13	Diferința în plus	Diferința în minus
		Capitalizările, conform regulamentelor	36 367 45	37.275 05	907 60	
Art.	1.	Diurnele sesiunii generale	21 000 —	22.000 —	1 000 —	
»	2.	» Ședințelor ordinare	10 000	12 000 —	2.000 —	
»	3.	» a 4 membri delegați	1 000 —	1 000 —		
»	4.	» Secretarului general	2 400 —	2 400 —		
»	5.	» a 3 Secretari de Secțiuni	3.300 —	3.300 —		
»	6	Remunerarea funcționarilor	122.888 —	152 514 —	29 626 —	
»	7.	Serviciul Băncii Naționale	600 —	600 —		
»	8.	Spese de cancelarie	11.500 —	12 000 —	500 —	
»	9.	Ajutorul epitropiei Sf Vineri	400 —	400 —		
»	10.	Intreținerea, repararea, fonciera și asigurarea localurilor Academiei	10 000 —	10 000 —		
»	11.	Spese de procese	1.000 —	1 000 —		
»	12.	Mobilier	1 500 —	3 000 —	1 500 —	
»	13.	Spese neprevăzute	2 500 —	3 000 —	500 —	
»	14.	» de expediție	2 500 —	3 000 —	500 —	
»	15	Premiul Lazăr	5.000 —	5 000 —		
»	16.	» Eliade-Rădulescu	5.000 —	5 000 —		
»	17.	» Năsturel (subiect dat)	5 000 —	5.000 —		
		» Năsturel (publicațiuni)	4 000 —			4 000 —
»	18	Marele Premiu Năsturel	9 000 —	12 000 —	3.000 —	
»	19.	Premiul I. Lecomte du Nouy	483 —	483 —		
»	20	» Cuza	20.000 —	20 000 —		
»	21.	» Neuschotz		2 000 —	2 000 —	
»	22.	» Demostene Constantinide		4 000 —	4.000 —	
		» Hagi-Vasile	5.000 —			5 000 —
		» Dacia-România	1.308 10			1 308 10
		» San-Marin	500 —			500 —
»	23.	Hrisoave, etc. (Fondul Daniel)	544 85	344 85		200 —
»	24.	Cabinetul numismatic		3 000 —	3 000 —	
»	25.	Cărți și legatul lor	6 000 —	8 000 —	2 000 —	
»	26.	» » » din subvențiunea de L 25.000	12 500 —	12 500		
»	27.	Material pentru cataloagele bibliotecii	1.000 —	1.000 —		
»	28.	Documente cumpărate	10 582 50	10.582 45		05
»	29.	Dicționarul limbii române	57.500 —	39 750 —		17 750 —
»	30.	Hurmuzaki, Documente	20 000 —	20.000 —		
»	31.	Anale	18 000 —	25 000 —	7.000 —	
»	32.	Remunerarea autorilor pentru memorii	4.500 —	4.500 —		
»	33	Erodot	500 —	500 —		
»	34.	Titu Liviu	2 000 —	1 000 —		1 000 —
»	35.	Bibliografia românească și cataloagele manuscriptelor, documentelor și cărților	3.000 —	3 000 —		
»	36.	Creșterea colecțiunilor Bibliotecii	2 000 —	3 000 —	1 000 —	
»	37	Din vieața poporului român	3 000	5 000 —	2 000 —	
»	38	Documente din Fondul Princesa Alina Știrbei	8 698 80	8 698 80		
		Ursu, Cronica Angiolello	1.629 70			1 629 70
		Industria casnică	3.090 60			3.090 60
»	39	Romstorfer, Cetatea Suceava	2.000 —	3.000 —	1 000 —	
»	40	Busuiocescu, Chestia țărănească	2 000	1 204 25		795 75
»	41.	Animale domestice, premiul Lazăr din 1911	3.000 —	2.132 15		867 85
»	42	Dr. C. Istrati, Nomenclatura în chimie		2 000 —	2 000 —	
»	43.	Documente Veress		2 000 —	2.000 —	
»	44.	Buletinul Secției Istorice		1 500 —	1 500 —	
»	45.	Buletinul Secției științifice		1.500	1.500 —	
		Harta geolog. Mehedinți, premiul Anast. Fătu 1911	3.000 —			3 000 —
		Bunea, Istoria Românilor până la anul 1382	2.500 —			2 500 —
		Arii populare — Kiriac	400 —			400 —
		Transport Lei	449.693 —	476.184 55	68 533 60	42.042 05

			1911—12	1912—13	Diferința în plus	Diferința în minus
		Report Lei	449.693 —	476.184 55	68.533 60	42 042 05
		Arii populare românești din Ungaria (Bartók)	2.500 —			2 500 —
		Cuvântările Regelui către Academie	1.000 —			1.000 —
		Cheltueli din Fondul Ioan Fătu:				
Art	46.	Cărți de școală	11.312 55	11 659 95	347 40	
»	47.	Renta viageră a d-nei Ecaterina Fătu	3.000 —	3.000 —		
		Cheltueli din Fondul I. Scorțeanu:				
»	48.	Cărți religioase	799 45	799 45		
		Cheltueli din fondul Agarici:				
»	49.	Anuitatea moșiei Moara-Grecilor	2.200 —	2 200 —		
»	50	Renta viageră Mihoc	1.000 —	1 000		
»	51.	Fonciera, asigurări, etc	4.500 —	6 290 20	1.790 20	
»	52.	Administrarea moșiei Moara-Grecilor	8 100 —	9 830 —	1.730	
»	53.	Școala Agarici	21.535 —	27 574 55	6 039 55	
»	54.	Dobânzi 5%	5.927 90	7.762 65	1,834 75	
		Construcțiuni la Școala Agarici	4 816 70			4.816 70
		Cheltueli din Fondul Donici:				
»	55.	Amortisment din împrumutul Adamachi	3.000 —	3 000 —		
»	56	Dobânzi 5%	3 271 45	1.771 45		1.500 —
»	57.	Foncieră, asigurări, călătorii, etc.	4.000	3 100 —		900
»	58.	Administrația moșiei Rădiana		4.323 96	4 323 96	
		Cheltueli din Fondul Carp:				
»	59.	Fonciera moșiei Olteni	3 100 —	3 297 65	197 65	
»	60.	Pădurari	280 —	300 —	20 —	
»	61.	Administrația moșiei Olteni	7.000 11	8.197 30	1.197 19	
»	62.	Cheltueli neprevăzute, asigurări, etc.	1.200 —	500 —		700 —
»	63	Ajutoare școlarilor săraci din Giurgiu	2.000 —	2 000 —		
»	64.	» » » » București	2.000 —	2.000		
»	65.	Școala din comuna Olteni	500 —	500 —		
»	66.	Amortisment din împrumut	441	463 05	22 05	
»	67.	Dobânzi 5%	1.059 —	1.036 95		22 05
»	68.	Intreținerea bisericii din Olteni	500	500 —		
»	69.	Marele Premiu din 1915	7.000	2.333 30		4.666 70
		Cheltueli din Fondul Stolojianu:				
»	70.	Bursă (1913—14)		1,305 15	1 305 15	
		Cheltueli din Fondul de pensiuni:				
»	71.	Pensia d-lui I. Slavici	1.200 —	1,200 —		
		Cheltueli din Fondul Adamachi:				
»	72.	Capitalizări	14 424 60	15.641	1 216 40	
»	73.	Foncieră	3.500 —	3.000 —		500 —
»	74.	Asigurări	250	250 —		
»	75.	Reparațiuni și întreținerea ecaretelor	1 000 —	1 000 —		
»	76	Cheltueli cu îngrijirea imobilelor și pădurilor	1 200	1.200 —		
»	77	Administrația moșiei Roșiori	5 100	5 693 10	593 10	
»	78.	Burse și cheltueli de școală	72.661 22	80.397 34	7.736 12	
»	79.	Burse pentru 10 elevi dela Școala Agarici	3 600 —	3,600 —		
»	80	Masa dela Stațiunea Zoologică din Neapole	3 800 —	3.800		
»	81	Școala Adamachi din Iași și grijile sufletului	5 000 —	5.000 —		
»	82.	Cheltueli de procese	500	500 —		
»	83.	» neprevăzute	1.000 —	1 000		
»	84.	Două premii	10 000	10 000		
		Transport Lei	6[illegible]4.971 98	713 211 60	96 887 12	58 647 50

		1911—12	1912—13	Diferința In plus	Diferința In minus
	Transport . . .	674.971 98	713.211 60	96 887 12	58.647 50
Art. 85.	*Publicațiunile fondului*	7 311 75	8.090 25	778 50	
» 86.	*Parte pentru diurna Directorului Administrației*	400 —	400 —		
» 87.	*Indemniz. membrilor din juriile pentru burse*	2.200 —	2 200 —		
	Cheltueli din Fondul Otteteleșanu:				
	Moșia Fundu-Chiselet, diverse cheltueli	3 238 60			3.238 60
» 88.	*Fond pentru înzestrare*	6.193 —	28 200 —	22.007 —	
» 89.	*Impozite*	18 000 —	18 000 —		
» 90.	*Asigurări*	1 900 —	1.600 —		300 —
» 91.	*Pădurari*	2.000 —	1 800 —		200 —
» 92.	*Reparațiuni.*	7.000 —	2 700 —		4.300 —
» 93	*Cheltueli de procese.*	1 000 —	1 000 —		
» 94.	» *neprevăzute*	1 500 —	1 500 —		
» 95.	*Administrația moșiei Măgurele.*	2.760 —	3 110 —	350 —	
» 96.	*Administrația moșiei Fundu-Chiselet.*	13 000 50	14 710 —	1 709 50	
» 97.	*Parte pentru diurna Directorului Administrației*	400 —	400 —		
	Cheltuelile Institutului Otteteleșanu:				
» 98	*Personalul didactic și servitorii*	38.128 —	41.720 —	3 592 —	
» 99.	*Hrana*	24 847 —	22 893 —		1.954 —
» 100.	*Luminatul.*	2 500 —	2.500 —		
» 101.	*Incălzitul*	8.250 —	8.060 —		190 —
102.	*Curte și grajd*, etc.	3 194 —	5 560 —	2 366 —	
» 103.	*Atelier și spălătorie*	1.727 60	1 749 60	22 —	
» 104.	*Instalațiuni*	847 —	5.290 —	4.443 —	
» 105.	*Imbrăcăminte*	3 728 —	3 591 —		137 —
» 106.	*Material de studii și cancelarie.*	1.400 —	3.400 —	2 000 —	
» 107.	*Diverse* }	2 000 —	900 —		1.100 —
» 108	*Medicamente* }				
» 109.	*Intreținerea parcului*	1 000 —	1.000 —		
» 110.	*Excursiuni*	500 —	500 —		
» 111.	*Restabilirea capitalului*	7.703 76	35.275 90	27 572 14	
	Cheltueli din Fondul Tache P. Anastassiu:				
» 112.	*Foncieră*	9.000 —	30.000 —	21 000 —	
» 113.	*Asigurări*	1.100 —	1 400 —	300 —	
» 114	*Renta d-nei Elena P. Anastassiu.*	24.000 —	24 000 —		
» 115	*Renta d-lui Iancu Anastassiu*	12.000 —	12 000 —		
» 116.	*Școala profesională de fete din Tecuciu*	10 000 —	10.000 —		
» 117.	*Salariul personalului silvic dela Țigănești*	3.600 —	3.600 —		
» 118.	*Școala primară dela Călmățuiu*	25.125 —	31 331 35	6.206 35	
» 119	*Școala de agricultură dela Țigănești*	38 972 —	58 959 40	19 987 40	
» 120.	*Administrația moșiei Țigănești*	23 200 —	12 900 68		10.299 32
» 121.	» » *Călmățuiu*	7 600 —	10 660 —	3 060 —	
» 122.	*Biserica dela Călmățuiu.*	3.000 —	10.517 —	7.517 —	
» 123.	*Cheltueli neprevăzute, procese*, etc.	7.000 —	5 000 —		2.000 —
» 124.	*Parte pentru diurna Directorului Administrației*	400 —	400 —		
» 125.	*Crucea de pe mormânt*		11.340 14	11 340 14	
	Portrete pentru școale și Administrație	1.159 90			1.159 90
	Construcțiuni și reparațiuni	58.133 98			58.133 98
	Cheltueli din Fondul Obedenaru:				
» 126.	*D-nei Maria Obedenaru, cupoane*	11.708 25	11.948 25	240 —	
	Cheltueli din Fondul Ion Ghica:				
» 127.	*Princesei Alexandrina Ion Ghica, cupoane*	2.375 —	2.375 —		
	Excedent	330 60	456 40	125 80	
	Total Lei . . .	1.076 405 92	1.166 249 57	231 503 95	141 660 30
			+ 89.843,65		

DESVOLTAREA CHELTUELILOR PE 1912—1913.

	I. Capitalizări în 1912—1913:				
	Procentele Fondului Demostene Constantinide		156 60		
	» » *de rezistență al moșilor*		2 877 95		
	» » *Anastasie Stolojianu*		1.800 —		
	» » *Premiului Anastasie Stolojianu*		75 75		
	» » *Anastasie Fătu*		942 25		
	» » *San-Marin*		746 —		
	» » *Bodescu*		519 85		
	» » *Craiovean*		561 75		
	» » *Chițu*		295 60		
	» » *Hagi-Vasile*		1.310 90		
	» » *Ionel C. Istrati*		92 80		
	» » *Aristia Anghelescu*		430 85		
	» » *Sofia A. Caneciu*		694 90		
	» » *Dacia-România*		433 40	10 938 60	
	Procentele Fondului de pensiuni al personalului, plus prelevările de 1% dela fonduri și reținerile de 5% din salariul funcționarilor plătiți de Academie		27.536 45		
	minus pensia d-lui I. Slavici pe 1 an		1 200 —	26 336 45	37 275 05
	II. Cheltueli proprii ale Academiei:				
	A. *Personal.*				
1	*Diurnele sesiunii generale*		22 000 —		
2	» *ședințelor ordinare*		12.000 —		
3	» *a 4 membri delegați*		1.000 —		
4	» *Secretarului general pe 12 luni a L 200*		2 400 —		
5	» *a 3 Secretari de Secțiuni pe 11 luni a L. 300*		3.300 —	40 700 —	
6	*Remunerarea funcționarilor* (statul, anexa 9, la pag. 33)				
	a) Din bugetul Academiei	112 066 —			
	b) » subvențiunea de L. 25 000	12 500 —	124.566 —		
	A treia parte din L 8.316, sporul de 10% din 1915—16 (regulament)		2 772 —		
	Suma Lei . . .		127 338 —		
	Ajutor de chirie pentru funcționari și oamenii de serviciu ce stau afară din curte (Proces verbal No. 763)		25 176 —	152 514 —	
7	*Serviciul Băncii Naționale*		600 —		
8	*Spese de cancelarie*	2.200 —			
	Imprimate	3 000 —			
	Combustibil	4.000 —			
9	*Iluminat, diverse*	2 800 —	12 000 —		
10	*Ajutorul Epitropiei Sf. Vineri*		400 —		
	{*Intreținerea și repararea localurilor Academiei*	5.500 —			
	{*Foncieră și asigurări*	4 500 —	10.000 —		
	B. *Material.*				
11	*Spese de procese*	1.000 —			
12	*Mobilier* (datorie L 1 467,47)	3.000 —			
13	*Spese neprevăzute*	3 000 —			
14	» *de expediție*	3 000 —	10 000 —	33 000 —	226 214 —
	De transportat . . .				263.489 05

DESVOLTAREA CHELTUELILOR PE 1912—1913.

	Transport . . L.							263 489	05
	III. Premiile :								
15	*Premiul Lazăr* (subiect ştiinţific dat)					5.000	—		
16	» *Eliade-Rădulescu* (publicaţie istorică)					5.000	—		
17	» *Năsturel* (subiect istoric dat)					5 000	—		
18	*Marele Premiu Năsturel din 1913*,—a 4-a parte din L. 12.000 pe 1909—10, — 1910—11 şi 1911—12 a L. 3.000			9 000	—				
	şi a 4-a parte pe 1912—13			3 000	—	12 000	—		
19	*Premiul I. Lecomte du Noüy*					483	—		
20	» *Cuza* pentru «Istoria Românilor»					20.000	—		
21	» *Neuschotz* (subiect ştiinţific dat)					2 000	—		
22	» *Demostene Constantinide*					4 000	—	53.483	—
	IV. Achiziţiuni :								
23	*Hrisoave, etc* (Fondul Daniel)			344	85				
24	*Cabinetul numismatic* din Fondul Daniel	200	—						
	din bugetul Academiei	2 800	—	3 000	—				
25	*Cărţi şi legatul lor*			8 000	—				
26	» » » » din subvenţiunea de L. 25 000,—			12 500	—				
27	*Material pentru cataloagele Bibliotecii*			1 000	—	24 844	85		
28	*Documente cumpărate* (ultima rată din Lei 63 494,95)					10 582	45	35.427	30
	V. Publicaţiuni :								
29	*Dicţionarul limbii române*, suma dela venituri	34 750							
	Din bugetul propriu al Academiei	5 000	—	39.750	—				
30	*Hurmuzaki, Documente privitoare la Istoria Românilor*			20 000	—				
31	*Anale* (datorie Proc verb. No. 131 L. 12 044,93+542,25 L 12 587,18)	25.000	—						
32	*Remunerarea autorilor pentru memorii* publicate în *Anale*, 90 coale (30 de fiecare Secţie) a L. 50 (art 61 Reg)	4.500	—	29.500					
33	*Erodot*			500					
34	*Titu Liviu.*			1 000					
35	{ *Bibliografia românească*. . . . . { *Cataloagele manuscriptelor, documentelor şi cărţilor* . . . . }			3.000	—				
36	*Creşterea colecţiunilor Bibliotecii în 1912—13* (datorie cu Proces verbal No. 204 L. 805,70)			3 000					
37	*Din vieaţa poporului român* (datorie cu Proces Verbal No. 71, 72. Lei 117,10+422,50 L. 539,60)			5 000					
38	*Documente din Fondul Princesa Alina Ştirbei*			8 698	80				
39	*Romstorfer, Cetatea Suceava*			3.000					
40	*Busuiocescu, Contribuţiuni la chestia ţărănească*, datorie (Pr v 458			1 204	25				
41	*Animalele domestice, premiul Lazăr din 1911*, datorie			2 132	15				
42	*Dr. C. Istrati*, Nomenclatura în chimie.			2 000	—				
43	*Documente Veress*			2 000	—				
44	*Buletinul Secţiei istorice*			1 500	—				
45	*Buletinul Secţiei ştiinţifice*			1 500	—			123 785	20
	VI Cheltueli din Fondul Ioan Fătu :								
46	*Cărţi de şcoală*					11 659	95		
47	*Renta viageră a d-nei Ecaterina Fătu*.					3 000	—	14.659	95
	VII Cheltueli din Fondul I. Scorţeanu :								
48	*Cărţi religioase*							799	45
	De transportat . . L							491.643	95

DESVOLTAREA CHELTUELILOR PE 1912—1913.

	Transport . .							491.643	95
	VIII Cheltueli din Fondul Agarici :								
49	*Anuitatea moşiei Moara-Grecilor*					2.200	—		
50	*Renta viageră Mihoc*					1.000	—		
51	*Foncieră* (datorie L 1.285,52). *asigurări*, etc.					6 290	20		
52	*Administraţia moşiei Moara-Grecilor* (anexa 1, pagina 17) . . .					9 830	—		
53	*Şcoala „Agarici"* (anexa 10, pagina 34)					27.574	55		
54	{ *Dobânzi* 5% la împrumutul de L. 54.000 dela Fondul Macinca pe 1 an			2 700					
	{ Dobânzi 5% la împrumutul de L. 54 808,95 dela Fondul Adamachi pe 1 Decemvrie 1911—31 Maiu 912	1 370	25						
	{ idem de Lei 73 847,63 pe 1 an (1912—13)	3 692	40	5 062	65	7.762	65	54 657	40
	IX. Cheltueli din Fondul Donici :								
55	*Amortisment* din împrumutul de L. 38.428,70 dela Fondul Adamachi					3 000	—		
56	*Dobânda* 5% la împrumutul rămas de L. 35 428,70					1 771	45		
57	*Foncieră, asigurări, călătorii*, etc.					3.100	—		
58	*Administraţia moşiei Radiana* (anexa 3, pag. 19)					4 323	96	12 195	41
	X. Cheltueli din Fondul Maria General Carp :								
59	*Fonciera moşiei Olteni*					3 297	65		
60	*Pădurari*					300	—		
61	*Administraţia moşiei Olteni* (anexa 2, pagina 18)					8.197	30		
62	*Cheltueli neprevăzute, asigurări*, etc.					500	—		
63	*Ajutoare şcolarilor săraci din Giurgiu*					2 000	—		
64	„ „ „ „ *Bucureşti*					2.000	—		
65	*Şcoala din comuna Olteni* pentru cărţi şi altele					500	—		
66	*Amortisment* din împrumutul de L. 20.739			463	05				
67	*Dobânda* 5% la acest împrumut pe 1 an			1 036	95	1 500	—		
68	*Intreţinerea bisericii din comuna Olteni*					500	—		
69	*Marele Premiu din 1915* de L 7 000, — a 3-a parte pe 1912—13					2 333	30	21 128	25
	XI. Cheltueli din Fondul Stolojianu :								
70	*Bursă*							1 305	15
	XII Cheltueli din Fondul de pensiuni :								
71	*Pensiunea d-lui I. Slavici* pe 1 an							1.200	—
	XIII Cheltueli din Fondul Adamachi :								
72	*Capitalizări* conform regulamentului (art 5)			12.641	—				
	şi amortisment din împrumutul Donici			3 000		15 641	—		
73	*Foncieră*.			3.000	—				
74	*Asigurări*.			250	—				
75	*Reparaţiuni şi întreţinerea ecaretelor*			1 000	—				
	De transportat . . .			4.250	—	15.641	—	582.130	16

DESVOLTAREA CHELTUELILOR PE 1912—1913

	Transport . . .			4.250	—	15 641	—	582.130	16
76	*Cheltueli cu îngrijirea imobilelor și pădurilor*			1 200	—				
77	*Administrația moșiei Roșiori* (anexa 4, pagina 20)			5 693	10				
78	*Burse și cheltueli de școală* (art 6 reg)			80 397	34				
79	*Burse pentru 10 elevi dela Școala Agarici* a L. 360 (art. 12). . .			3 600	—				
80	*Masa dela Stațiunea Zoologică din Neapole* (art. 7).			3.800	—				
81	*Școala Adamachi din Iași și grijile sufletului* (art. 3)			5.000	—				
82	*Cheltueli de procese*			500	—				
83	*Cheltueli neprevăzute* (art 4)			1 000	—				
84	*Două premii* din 1912 a L. 5.000 (art. 2)			10 000	—				
85	*Publicațiile Fondului Vasile Adamachi* (art 5).			8.090	25				
86	*Parte pentru diurna Directorului Administrației*.			400	—				
87	*Indemnizarea membrilor din juriile concursurilor pentru burse.*			2 200	—	126 130	69	141 771	69
	XIV. Cheltueli din Fondul Otteteleșanu:								
	a) *Fondul pentru înzestrarea absolventelor Institutului:*								
88	*Inzestrarea* a 12 absolvente a 200,# a L. 11,75. . L. 2.350,—: din veniturile totale			27 507	—				
	procentele fondului pentru inzestrări de L. 700 minus 1 % pentru pensiuni			693	—	28 200	—		
	b) *Cheltuelile fondului:*								
89	*Impozite*			18.000	—				
90	*Asigurări*.			1 600	—				
91	*Pădurari*.			1.800	—				
92	*Reparațiuni* (canton Măgurele L. 100,—; moara Măgurele L. 1.000,—; Hanul L. 600,— și moșiile Otetelis, Bălcești și Bătășani L. 1.000,—)			2.700	—				
93	*Cheltueli de procese*.			1 000	—				
94	„ *neprevăzute*			1 500	—				
95	*Administrația Moșiei Măgurele* (anexa 5, pagina 21)			3.110	—				
96	„ „ *Fundu-Chiselet* (anexa 6, pagina 22) . .			14.710	—				
97	*Parte pentru diurna Directorului Administrației*			400	—	44.820	—		
	c) *Cheltuelile Institutului Otteteleșanu* (anexa 11, pag. 38):								
98	*Personalul didactic*	25 720	—						
	» *de serviciu*.	16 000	—	41.720	—				
99	*Hrana*.			22 893	—				
100	*Luminatul*			2 500	—				
101	*Incălzitul*			8 060	—				
102	*Curte și grajd, reparațiuni*, etc.			5.560	—				
103	*Atelier și spălătorie*.			1.749	60				
104	*Instalațiuni*			5.290	—				
105	*Imbrăcăminte*			3 591	—				
106	*Material de studii și cancelarie*			3 400	—				
107	*Diverse*			400	—				
108	*Medicamente*			500	—				
109	*Intreținerea parcului*			1 000	—				
110	*Excursiuni*.			500	—	97.163	60		
111	*Restabilirea capitalului* (datorie din vânzare de efecte pentru acoperire de împrumut					35 275	90	205.459	50
	De transportat . . .							929.361	35

DESVOLTAREA CHELTUELILOR PE 1912—1913.

	Transport . . .			929.361	35
	XV. Cheltueli din Fondul Tache P Anastassiu:				
112	*Foncieră* (datorie cu Proces verbal No. 1815 L. 10 012,93) . . .	30.000	—		
113	*Asigurări*.	1.400	—		
114	*Renta d-nei Elena P. Anastassiu*	24 000	—		
115	*Renta d-lui Iancu P. Anastassiu*	12 000	—		
116	*Școala profesională de fete din Tecuciu*	10 000	—		
117	*Salariul personalului silvic dela Țigănești*.	3.600	—		
118	*Școala primară dela Călmățuiu* (anexa 13, pagina 46). . . .	31.331	35		
119	*Școala de agricultură dela Țigănești* (anexa 12, pagina 41) . . .	58 959	40		
120	*Administrația moșiei Țigănești* (anexa 7, pagina 23)	12 900	68		
121	„ „ *Călmățuiu* (anexa 8, pagina 24)	10.660	—		
122	*Biserica dela Călmățuiu*	10.517	—		
123	*Cheltueli neprevăzute, procese, etc.*	5.000	—		
124	*Parte pentru diurna Directorul Administrației*	400	—		
	Suma	210 768	43		
125	*Crucea de pe mormânt*	11.340	14	222.108	57
	XV. Cheltueli din Fondul Obedenaru (nudă proprietate):				
126	D-nei Maria Obedenaru cupoane pe a. c.			11 948	25
	XVI. Cheltueli din Fondul Ion Ghica (nudă proprietate):				
127	Princesei Alexandrina Ion Ghica cupoane pe a. c			2 375	
	Totalul cheltuelilor . . .			1.165.793	17
	Excedent			456	40
				1.166 249	57

Anexa 9.

PERSONALUL ACADEMIEI ROMÂNE IN 1912—13.

I. — Funcţionarii:

a) *Serviciul Cancelariei*·

		Lunar	Anual	Total
1	Şef de serviciu	a Lei 585,—	Lei 7 020,—	
1	Avocat	» » 535,—	» 6.420,—	
1	Corector al publicaţiunilor	» » 455,—	» 5.460,—	
1	» » »	» » 420,—	» 5.040,—	
1	Arhivar-registrator	» » 275,—	» 3 300,—	
1	Scriitor (Iunie—August a Lei 150 şi Sept.—Maiu a Lei 216)		» 2 394,—	
1	Contabil	» » 455,—	» 5.460,—	
1	Ajutor contabil	» » 240,—	» 2 880,—	
1	Cassier	» » 300,—	» 3 600,—	
1	Scriitor	» » 216,—	» 2 592,—	Lei 44 166,—

b) *Serviciul bunurilor:*

		Lunar	Anual	Total
1	Şef de serviciu	a Lei 585,—		» 7.020,—

c) *Serviciul Bibliotecii.*

		Lunar	Anual	Total
1	Şef de serviciu	a Lei 645,—	Lei 7.740,—	
1	Ajutor	» » 455,—	» 5 460,—	
2	Ajutori a Lei 350,—	» » 700,—	» 8 400,—	
1	Ajutor	» » 330,—	» 3 960,—	
1	»	» » 275,—	» 3 300,—	
2	Ajutori a Lei 250,—	» » 500,—	» 6.000,—	
2	Custozi » » 242,	» » 484,—	» 5 808,—	
1	Scriitor	» » 270,—	» 3.240,—	
1	»	» » 200,—	» 2.400,—	
2	Scriitori a Lei 198	» » 396,—	» 4 752,—	
2	» » » 180	» » 360,—	» 4 320,—	
1	Ajutor numismat	» » 220,—	» 2 640,—	» 58.020,—
			Suma	Lei 109 206,—

II. — Oamenii de serviciu:

			Lunar	Anual	Total
2	Supraveghetori	a Lei 110,—	a Lei 220,—	Lei 2.640,—	
4	Odăiaşi	» » 100,—	» » 400,—	» 4 800,—	
3	»	» » 90,—	» » 270,—	» 3.240,—	
2	»	» » 80,—	» » 160,—	» 1 920,—	
2	Rândaşi	» » 65,—	» » 130,—	» 1.560,—	» 14 160,—
				Total	Lei 123.366,—

III —Diurna Directorului Administraţiei pe 6 luni a Lei 200,— » 1.200,—

IV.—A 3-a parte din Lei 8.316,— sporul de 10% la salariul tip în 1915—16 . . . . » 2 772,—

Suma înscrisă în buget Lei 127.338,—

Anexa 10.

FONDUL AGARICI

Cheltuelile Şcoalei de agricultură «Ioan Costache Agarici» din Moara-Grecilor pe 1912—13.

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1911—12 Total		In 1912—13 lunar		anual		Total	
	I. **Corpul didactic:**								
1	Director L. 250,— plus diurna L. 50 . . .	3.000	—	300	—	3 600	-		
2	Ajutor, şef de cultură şi ajutor la predarea cursurilor teoretice şi practice	960		80	—	960	—		
3	Ajutor	720	-	60		720	—		
4	Maestru lemnar.	600	—	60		720	—		
5	Maestru ferar	600	—	60	—	720	—		
	II. **Personalul de serviciu:**								
1	Gardian de noapte	360	—	30	-	360			
2	Vizitiu	420	—	35	--	420	—		
3	Bucătar	360	—	35		420	—		
4	Spălătoreasă	300	—	25		300	—		
5	Boar, văcar pentru serviciul permanent la grajdul de vite, etc.			30	—	360	—		
6	Vier	300	—			300	—		
7	Cioban	200	—			250	—	9.130	—
		7 820	—						
	III. **Hrana:**								
1	Intreţinerea a 30 elevi a 30 bani pe zi fiecare	2.737	50	270	—	3 240	—		
2	Directorul cu familia a L. 1,20 pe zi . . .	438	—	36	—	432	—		
3	Un ajutor a L. 1,— pe zi	730	—	30	—	360			
4	Un ajutor a 50 b. pe zi			15	—	180	—		
5	Maestrul fierar şi maestrul lemnar a 60 b. Lei 1,20 pe zi	438	—	36	—	432			
6	Personalul de serviciu, 6 oameni a 30 b. pe zi.	547	50	54	—	648	—		
7	Lucrători cu ziua pe tot timpul lucrului la câmp şi vie	50	—			80	—	5 372	—
		4 941	—						
	IV. **Luminat, încălzit:**								
1	Petrol necesar pentru luminat.	350				450	—		
2	25 stânjeni lemne de foc a Lei 40 . .	1 125	—			1.000	—	1 450	—
	De transportat . . .	1 475	—					15 952	—

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1911–12 Total	In 1912–13 lunar	In 1912–13 anual	In 1912–13 Total
	Transport . . .				15.952 —
	V. **Curte, grajd, vehicule, mici reparațiuni:**				
1	2½ m. c. șipci necesare pentru facerea gardului care desparte curtea de grădina de legume și parc. . . . . bulamacii din pădure, lucrul cu elevii și lemnarul școalei.			120 —	
2	Perii, țesale pentru cai și boi, furci, funii, lopeți de fier, căldări, greble de fier, juguri, lămpi, toate cele necesare la serviciul grajdurilor			150	
3	Fier, mangal și diverse necesare reparării harabalelor, instrumentelor și întreținerea trăsurii precum și scânduri necesare la facerea scoarțelor dela harabale . .			150 —	
4	Una pereche hamuri de doi cai pentru trăsură, cele vechi fiind uzate			220	
5	7 căpestre de piele pentru cai a 5 lei. . .			35 —	
6	Reparațiunea radicală a casei gardianului (tencuit, sobe, uși și ferestre nouă) . . .			500 —	
7	Intreținerea clădirilor în stare bună . . .			500 —	
8	Curățitul latrinelor			60 —	1 735 —
	VI **Atelier, lucru manual, stupărie și spălătorie:**				
1	Instrumente nouă necesare pentru lucru la atelierul de lemnărie			150 —	
2	Instrumente nouă necesare pentru lucru la atelierul de fierărie			200 —	
3	Fier, mangal, necesar pentru potcovitul cailor, boilor și lucratul celor necesare în gospodărie, harabale, instrumente			300 —	
4	Instrumente necesare pentru stupărie și pomicultură			60 —	
5	Săpun pentru spălatul rufelor elevilor, socotit 250 kgr. a 80 b.			200 —	910 —
		492 —			
	VII. **Instalațiuni, instrumente agricole, vite, mobilier pentru dormitoare, bucătărie, etc.:**				
1	Un cântar			300 —	
2	Una pompă de incendiu completă cu furtun.			575 —	
	De transportat . .			575 —	18 597 —

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1911–12 Total	In 1912–13 lunar	In 1912–13 anual	In 1912–13 Total
	Transport . . .			875 —	18 597 —
3	200 kgr. sârmă cu ghimpi pentru împrejmuirea unei porțiuni de șes, pentru facerea unei răchitării și a unei școale de pomi și butași de plopi a 55 b. kgr. și 20 kgr. cuie. . . . bulamacii din pădure, iar lucrul se face cu elevi.			118 —	
4	2 băi complete pentru elevi			200 —	
5	Una boroană pentru grâu și lucernieră . .			100 —	
6	Diferite instrumente de mână pentru grădină, câmp, vie și gospodărie (hârleți, sape, coase, etc.)			200 —	
7	Cumpărarea unui berbec Astrahan, dela Grași			70 —	
8	Idem a unui vieriș rassa Yorckshire . .			30 —	
9	Diferința de schimb a 2 perechi boi bătrâni cu alții mai tineri			100 —	
10	15 paturi pentru dormitoarele elevilor a L. 30			450 —	
11	15 saltele de paie a 7 lei			105 —	
12	10 pături milităreștí a 18 lei			180 —	
13	Ciarșeafuri, fețe de perină, dosuri de perine, șorțuri pentru elevii de serviciu și altele pentru bucătărie și sofragerie, etc. .			400 —	
14	Păcură pentru unsul harabalelor, uleiu mineral pentru uns mașinile			30 —	2.858 —
		2 150 —			
	VIII. **Imbrăcămintea elevilor:**				
1	Cămăși, ismene, ițari, căciuli, veste, pălării, cisme, opinci, pentru 30 elevi	1 500 —			1 500 —
	IX **Material de studiu, cancelarie, diverse:**				
1	Cele necesare pentru cancelarie, pentru învățătura elevilor, scosul cursurilor la șapirograf și abonamente la reviste			200 —	
2	Cele necesare pentru muzeu: borcane de sticlă pentru semințe, tablouri instructive			150 —	
3	Pentru sala de clasă: model anatomic al calului, al vacii, cu diferite tabele relativ la dispoziția organelor interne			35 —	
4	Transport pe C. F. R. pentru vizitele la școala dela Țigănești			50 —	435 —
		200 —			
	De transportat . . .				23.390 —

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1911—12 Total	In 1912—1913 lunar	anual	total
	Transport . . .				23.390 —
	X. **Medicamente și medic:**				
1	Medicamente necesare pentru elevi, vite și vaccinarea vitelor contra antraxului . . .	250 —		250 —	
2	Plata medicului pe un an	100 —		100 —	350 —
		350			
	XI. **Intreținerea grădinilor și cheltueli de cultură pentru câmp și vie:**				
1	Diverse cheltueli pentru terenul de cultură și vie, și piatră vânătă pentru stropit via	1 900 —		1 600 —	
2	Semințe pentru grădina de pomi, de zarzavat și câmp, etc.	250 —		250 —	1 850 —
		2 150			
	XII. **Cheltueli diverse**	457			563 20
	XIII. **Asigurarea culturii contra grindinei**				200 —
	XIII. **Camera oficială:**				
1	Suma cheltuită în 1911—12			971 35	
2	In anul 1912 13 pentru o masă, scaune, perdele, plapămă groasă, cuvertură de pat .			250 —	1 221 35
	Total . . .	21 535 —			27.574 55

Anexa 11.

FUNDAȚIUNEA OTTETELEȘANU

Cheltuelile Institutului Otteteleșanu pe 1912—13.

No curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1911—12 Total	In 1912—13 lunar	anual	Total
	I **Corpul didactic**				25 720 —
1	Cu modificările din timpul anului	24.360 —			
	II. **Personalul de serviciu**				16 000 —
1	Cu modificările din timpul anului	13 848			
	III. **Hrana:**				
1	*Direcția cu personalul*, 16 pers. a 80 b. pe zi, L. 12,80 (365 zile)	5.840 —		4 288 —	
2	*Eleve 68*, a 50 b pe zi, L 34 (330 zile) .	11.132 —		11.160 —	
3	*Eleve 20*, pe 9 luni a 50 b. pe zi; L. 10 (270 zile)	2.400 —		2.700 —	
4	*Personalul de serviciu*, 26 a 50 b pe zi, L 13 (365 zile)	5.475 —		4.745 —	22 893 —
		24 847 —			
	Cu modificările în timpul anului	25.833 65			
	IV. **Luminatul:**				
1	Intreținerea motorului cu vegolină, uleiu, etc și a instalațiunii electrice	2 500 —			2.500 —
	V. **Incălzitul:**				
1	80 decasteri lemne a L. 100	8 000 —		8 000 —	
2	Coks	250 —		60 —	8.060 —
		8 250 —			
	VI. **Curte, grajd, mici reparațiuni:**				
1	24½ hl ovăz pe lună, a 5 lei hl.	1 470 —	122 50	1 470 —	
2	Potcovitul cailor și boilor	384 —	30 —	360 —	
3	Intreținerea trăsurilor și carelor . . .	480 —	20 —	240 —	
4	Cultura plantelor furajere pe 9 ha. . .	460 —		440 —	
5	Diferite mici reparațiuni	400 —		800 —	
6	Reparațiuni la pavilionul clasei IV			250 —	
7	Imprejmuirea pe lungime de 200 m. a 10 lei .			2 000 —	5 560 —
		3.194 —			
	VII. **Atelier și spălătorie:**				
1	Ață, ace, etc 50 b. de elevă pe lună . . .	462	42 —	504 —	
2	Reparația mașinelor de cusut.	50 —		50 —	
3	Costul cumpărării unei mașini de cusut . .	160 —		160 —	
4	Material pentru atelierul de lucru manual	150 —		200 —	
	De transportat . . .	822 —		914 —	80.733 —

No curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1911—12 Total	In 1912—13 lunar	In 1912—13 anual	In 1912—13 Total
	Transport . .	822 —		914 —	80.733 —
5	Material pentru atelierul de ţesut	200 —		150 —	
6	Săpun de spălat	108 —	9 —	108 —	
7	Săpun de rufe 56 kgr. pe lună a 80 b. kgr.	537 60	44 80	537 60	
8	Scrobeală, borax, etc.	60 —		40 —	1 749 60
		1.727 60			
	VIII **Instalaţiuni:**				
1	Perii, mături, făraşe, etc.	150 —		120 —	
2	Vase de bucătărie înlocuite	300 —		700 —	
	Saltelele de refăcut	40 —			
	Gradel (pânză pentru transparente)	80 —			
	Papuri pentru atelier 60 bucăţi a 1 leu . .	60 —			
3	Rogojini pentru seră			60 —	
4	Material pentru preşuri	217 —		150 —	
5	Sistematizarea tracţiunii şi distribuţiei apei.			3.000 —	
6	Completarea puterii de transmisiune a motorului			500 —	
7	Repararea closetelor şi ventilaţiei.			300 —	
8	Aparate «Pompier» în contra incendiului .			160 —	
9	Infirmeria şi sala de gimnastică			300 —	5.290
		847 —			
	IX. **Imbrăcăminte:**				
	Rufărie, câte 2 rânduri, 77 eleve 41 bucăţi şifon gros a 25 lei bucata	1.025 —			
	Pentru 1 rând cearşeafuri şifon gros 160 m a 2 lei metrul	320 —			
	Rochi de iarnă pentru 16 eleve a 4 m. rochia (64 m) a 4,75 metrul	304 —			
	Şorţuri de clasă cu mâneci pentru 77 eleve, câte 4 metri de şorţ a 1 leu metrul . .	308 —			
	Căptuşeală p. rochi, 40 m. a 80 b. metrul .	32 —			
	Postav pentru berete 9 metri a 5 lei metrul	45 —			
	Incălţăminte 22 lei pe an de elevă	1 694 —			
		3.728 —			
1	Rufărie de corp un rând pentru 84 eleve, 22 bucăţi a 27 lei bucata			594 —	
2	Rochi de iarnă pentru 31 eleve câte 4 m rochia a 5 lei metrul			620 —	
3	Căptuşeală pentru rochi 60 m. a 80 l. m.			48 —	
4	Şorţuri de clasă (cu mâneci) pentru 84 eleve câte 4 m. şorţul a 1 leu metru			336 —	
5	Jachete de iarnă 10 buc a 2 m. postav cu 6 l. m.			120 —	
6	Căptuşeală p. jachete 25 m. satin a 1 l. m. .			25 —	
7	Incălţăminte p 84 eleve pe an, a 22 l. de elevă			1.848 —	3 591
	De transportat . . .				91.363 60

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1911—12 Total	In 1912—13 lunar	In 1912—13 anual	In 1912—13 Total
	Transport . . .				91.363 60
	X. **Material de studii:**				
1	Cărţi, tipărituri, material de studii şi de scris, deseinnat, abonamente la reviste, etc., şi cheltueli de cancelarie	1.400 —		2 300	
2	Aparat de proiecţiuni			1 100 —	3.400 —
	XI. **Diverse**	2 000 — (XI–XII)			400 —
	XII. **Medicamente.**				500 —
	XIII. **Intreţinerea parcului.**	1 000 —			1 000 —
	XIV. **Excursiuni**	500			500 —
	Suma . .	89 188 25			97.163 60

Anexa 12.

FUNDAŢIUNEA TACHE P. ANASTASSIU

Cheltuelile Şcoalei inferioare de agricultură «Tache P. Anastassiu» dela Ţigăneşti pe 1912—13.

Şcoala cu începere dela 1 Septemvrie 1912 va aveà un număr de 56 elevi.

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1911—12 Total	In 1912—13 lunar	In 1912—13 anual	In 1912—13 Total
	I. **Corpul didactic:**				
1	Director-institutor a L 300+50 diurnă .	3.300 —	350 —	4.200 —	
2	Institutor-agronom pentru anul preparator.	1.350 —	225 —	2 700 —	
3	Şef de cultură	1 800 —	170 —	2.040 —	
4	Grădinar-pomolog	1.440	150 —	1 800 —	
5	Preot-institutor	360	40 —	480 —	
6	Medic	600 —	50	600 —	
7	Pedagog (pe 9 luni Sept.-Maiu)		50 —	450 —	12 270 —
		8 850 —			
	II. **Personalul de serviciu:**				
1	Econom-magaziner	900	75	900	
2	Maestru-lemnar	720 —	70 —	840 —	
3	Maestru-fierar	840 —	70	840 —	
4	Grădinar de zarzavat, pe 8 luni . . .		50 —	400 —	
5	Bucătar	480	40 —	480 —	
6	Vizitiu	360 —	30	360 —	
7	Odăiaş	300 —	30	360 —	
8	Spălătoreasa I-a	300	30	360	
9	» II-a		30 —	360 —	
10	Lucrător-brutar		45 —	540 —	
11	5 argaţi a L 30 lunar	1.500 —	150 —	1 800 —	
12	Găinăreasa		8 —	96 —	
13	Pândar şi gardian de noapte		35	420	7.756 —
		5.400 —			
	III. **Hrana:**				
1	Director a 2,50 pe zi (360 zile)		75 —	900 —	
2	Institutor-preparator, şef de cultură şi grădinar-pomolog a L. 1,50, L 4,50 pe zi (360 zile)		135	1 620 —	
3	Econom, maestru-lemnar şi maestru-fierar a L 1,— L 3,— pe zi (360 zile)		90	1.080	
4	36 elevi, 1 pedagog şi 13 servitori a 0,50 pe zi (L. 25) dela 1 Iunie 1912—1 Septemvrie 1912 (90 zile)		750 —	2 250 —	
	De transportat . . .			5.850 —	20 026 —

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1911—12 Total	In 1912—13 lunar	In 1912—13 anual	In 1912—13 Total
	Transport . . .			5.850 —	20.026 —
5	56 elevi, 1 pedagog şi 13 servitori a 0,50 pe zi (L. 35) dela 1 Septemvrie 1912—31 Maiu 1913 (270 zile)		1 050 —	9.450 —	15.300 —
		11.720			
	IV. **Luminatul:**				
1	Petrol	350 —			350 —
	V. **Incălzitul:**				
1	30 stânjeni lemne de foc	1.125 —		1.575 —	
2	3 tone coks a 70 lei			210 —	
3	1 sobă mare pentru vestibul			100 —	
4	1 » mică pentru latrină			40 —	
5	Curăţitul sobelor			100 —	2.025
	VI. **Curte, grajd, vehicule, mici reparaţiuni:**				
1	Intreţinerea curţii (târnuri, lopeţi, etc.) . .			100 —	
2	Unelte de grajd (felinare, ţesale, perii, etc.).			100 —	
3	Mici reparaţiuni, vopsit acoperişul (canton, porumbar, etc.)	500 —		500 —	
4	Curăţenia clădirii (cârpe, mături, uleiu, var etc.)			200 —	
5	Văruitul odăilor			100 —	1.000 —
	VII. **Ateliere, lucru manual, stupăria, spălătoria:**				
1	*Atelier*: Scule şi material pentru diferite obiecte şi exerciţiul elevilor . .			300 —	
2	*Lucru manual*: Material necesar (papură, carton, cleiu, etc)			50 —	
3	*Stupăria*: Un stup nou şi un roiu . . .	144		35 —	
4	*Spălătoria*: 2 băli de brad . . . L. 40,— 30 m frânghie de rufe . » 14,— 4 căldări de zinc . . . » 10,— 1 cazan de rufe . . . » 30,— 40 kgr. săpun pe lună (480 kgr.) a 70 b » 336,—			430 —	815 —
	VIII. **Instalaţiuni, instrumente agricole şi mobilier:**				
1	*Instalaţiuni*. *a)* Schimbarea pompei actuale, prin una cu 2 pistoane, la fântâna din curtea şcoalei		800 —		
	b) Reparaţiuni şi instalarea pompei scoase dela fântâna din curtea şcoalei la cea din curtea fermei şi un jghiab de beton. .		200 —		
	c) Reparaţiuni, ghizduri la fântâna din mijlocul câmpului de experienţă		100 —		
	De transportat . .		1.100 —		39 516 —

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1911—12 Total	In 1912—13 lunar	anual	Total
	Transport . .		1 100 –	–	39 516 –
	d) schimbarea acoperişului fântânii din curtea şcoalei		75 –		
	e) Marchiză la uşa din dosul şcoalei. . . .		100 –		
	f) Reparaţia podului dela moară		300 –		
	g) Un podeţ nou la întâlnirea şoselei naţionale cu drumul dela moară al şcoalei . .		100 –		
	h) Gard de scânduri (100 m. lung.) spre comuna Ţigăneşti şi transformarea unui şopron în grajd de vară		400 –		
	i) Roată nouă cu jghiab pentru grădina de legume		400 –		
	j) 4.800 m. sârmă dinţată pentru garduri .		530 –	3 005 –	
2	***Maşini şi instrumente:***				
	a) 1 secerătoare cu aparat de legat		900 –		
	b) 1 batoză de porumb		180 –		
	c) 1 vânturătoare		200 –		
	d) 2 pluguri Sack No. 8		150 –		
	e) 1 plug » » 14		140 –		
	f) 25 sape		40 –		
	g) 25 hârleţi	924	40 –		
	h) 20 lopeţi de fier		35 –		
	i) 15 greble de fier		25 –		
	j) 10 coase		25 –		
	k) 20 furci de fier		40 –		
	l) 20 » » lemn		16 –		
	m) 5 târnăcoape		10 –		
	n) 10 săpăligi		15	1.816	
3	***Vite:***				
	a) 1 pereche de boi		750 –		
	b) 2 perechi de purcei		60 –		
	c) găini, raţe, gâşte	1 850 –	30 –		
	d) fân din pădure (10.000 kgr. a 50 b. mia).		500 –		
	e) potcovitul cailor şi întreţinerea vehiculelor.		360 –	1.700	
4	***Mobilier:***				
	a) 20 paturi de fier a lei 26		520 –		
	b) 20 saltele de paie a lei 5		100		
	c) 20 perne de paie		25 –		
	d) 20 pături militare (a 18,80)		376 –		
	e) 40 carşeafuri a 4 lei		160 –		
	f) 40 feţe de perne a lei 1,50		60 –		
	g) 1 dulap pentru vase (sufragerie)		80 –		
	De transportat . .		1.321	6.521 –	39.516 –

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1911—12 Total	In 1912—13 lunar	anual	Total
	Transport . . .		1,321	6.521 –	39.516 –
	h) oale, tingiri, etc.		60 –		
	i) 4 lighiane smălţuite		12		
	j) 50 farfurii smălţuite		25 –		
	k) 6 duzini tacâmuri		36		
	l) 2 lighiane mari		3 –		
	m) 25 linguriţe de ceaiu		15 –		
	n) 3 căni mari		7 –		
	o) 25 căni mici		12 50		
	p) 2 strecurătoare		2 –		
	q) 40 şervete.		40 –		
	r) 56 perii de cap.		34 –		
	s) 56 piepteni		17 –		
	t) {10 bănci nouă / 1 catedră »} lemnul şi altele		120 –		
	u) 6 scaune pentru cancelarie şi clase . . .		30		
	v) lemn pentru cuiere etc, la clase şi dormitoare		50 –		
	x) Termometre		3 –		
	y) 3 bănci la sufragerie		30 –		
	z) 3 mese		100 –	1.917 50	8.438 50
		2 409 –			
	IX. **Imbrăcăminte:**				
1	40 ismene a 2 lei pentru elevii săraci . . .		80 –		
	40 cămăşi a 2 lei, idem		80 –		
	40 perechi ciorapi a 1 leu, idem		40 –	200 –	
2	56 pantaloni de lucru a lei 11 perechea . .		616 –		
	56 tunici mintene a lei 16		896 –		
	20 iţari albi a 12 lei perechea pentru elevii noi.		240 –		
	20 mantale a lei 30, idem		600 –		
	30 căciuli a lei 5.		150		
	56 glugi de postav a lei 3		168 –		
	40 batiste groase a 0,50 b.		20		
	20 şorţuri pentru elevi a lei 4		80 –		
	56 perechi cisme a lei 17		952		
	56 mănuşi de lână a lei 1,50		84 –		
	40 pălării negre de pâslă a lei 4		160 –		
	56 costume de vară (complet) a lei 10 . . .		560	4.526	
3	Reparaţiunea hainelor şi cismelor, 10 lei de elev (56 elevi)			560	5.286 –
		2.000 –			
	X. **Material de studii şi cancelarie:**				
1	10 cărţi de cetire a Lei 1,70		17 –		
	10 gramatici » » 0,80		8 –		
	10 geografii » » 1,40		14 –		
	10 aritmetici » » 0,80		8 –		
	De transportat . . .		47 –		53.240 50

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1911—12 Total	In 1912—1913 lunar	anual	Total
	Transport . . .		47 —		53.240 50
	Caiete, condeie, radiere, sugători, călimări, etc. pentru elevi		75 —		
	Material pentru muzeu	1 100 —	150 —		
	Cărți pentru bibliotecă și abonamente la trei reviste agricole		135 —	407 —	
2	Imprimate, cheltueli de cancelarie			100 —	507 —
	XI. **Diverse și medicamente:**				
1	Cheltueli neprevăzute	200 —		600 —	
2	Medicamente	100 —	300 —		
3	Un dulap pentru medicamente		150 —	450 —	1.050 —
	XII. **Cheltueli de culturi, întreținerea parcului și grădinii:**				
1	Cheltueli de cultură a 30 ha.	1.500 —	1.500 —		
	» » » a grădinii de legume.		200 —	1.700 —	
2	Intreținerea parcului și a grădinii din față .			100 —	1 800 —
					56.597 50
	XIII. **Datorie din 1911—12:**				
1	Mobilarea camerei pentru membri	800 —			793 90
	Suma Lei . .	38 972 —			
	XIV. **Pompă pentru incendiu cu accesorii**				575 —
	XV. **Telefon:**				
1	Instalația telefonului			793 —	
2	Taxa anuală a telefonului			200	993 —
	Total general . . .				58 959 40

Anexa 13.

FUNDAȚIUNEA TACHE P. ANASTASSIU

Cheltuelile Școalei primare dela Călmățuiu pe 1912 — 13.

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1911—12 Total	In 1912—13 lunar	anual	Total
	I. **Corpul didactic:**				
1	Institutor definitiv.	3.768		2 208 —	
2	Institutor definitiv.			2.208 —	
3	Medic al școalei	600 —	50 —	600 —	
4	Maestru de lucru manual la băieți.	600 —	50 —	600 —	
5	Maestră de lucru manual la fete	600 —	50 —	600 —	6.216 —
	II. **Personalul de serviciu:**				
1	Diriginte-Administrator	600 —	50 —	600 —	
2	Grădinar, pe 8 luni.	400 —	60 —	480 —	
3	Bucătar	360 —	40 —	480 —	
4	Vizitiu	360 —	40 —	480 —	
5	Gardian de noapte	360 —	40 —	480 —	
6	Rândaș	360 —	40 —	480 —	
7	Odăiașă la clase, repetitor, cancelarie, etc.	240 —	30 —	360 —	
8	Odăiașă la dormitor, spălăt., baie, sufragerie.	240 —	30 —	360 —	3.720 —
	III **Hrana:**				
1	Hrana de dimineață, la amiază și seara, pentru 40 elevi interni, pe 150 zile, a câte 40 bani de elev pe zi (L 16)	2.400 —		2.400 —	
2	Hrana de dimineață și la amiază, pentru 40 elevi semi-interni, pe 150 zile, a câte 25 bani de elev pe zi (L. 10)	1 500 —		1.500 —	
3	Hrana de dimineață, la amiază și seara pentru un pedagog și 6 servitori, pe 365 zile, a câte 50 bani de om pe zi.	1.277 50		1 277 50	
4	Hrana de dimineață, la amiază și seara, pentru un grădinar pe 245 zile, a câte 50 bani pe zi (Lei 3,50)	122 50		122 50	
5	Hrana de dimineață, la amiază și seara, pentru 2 institutori cu familie, pe 365 zile, a câte 2,50 lei pe zi (L. 5,—)	1.825 —		1.825 —	7.125 —
	IV **Luminatul și încălzitul:**				
1	Petrol	200 —		250 —	
2	Lămpi mici de perete, sticle de lampă, fitiluri, cârpe de șters lămpile, chibrit., etc.	100 —		100 —	
	De transportat . .	15.913 —		350 —	17.061 —

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1911—12 Total	In 1912 13 lunar	anual	Total
	Transport . . .	15 913 —		350 —	17.061 —
3	26 stânjeni lemne de foc a 80 lei cu transport	1.875 —		2.080 —	
4	2 tone cărbuni, a 75 lei tona plus transportul L 25.	30 —		175 —	
5	Topoare, ferăstrae, pile, călcătoare, etc. . .			55 —	
6	Plata unui om, la tăiatul lemnelor, în lunile de iarnă: Noemvrie, Decemvrie, Ianuarie şi Fevruarie a câte 30 lei lunar	90 —		120 —	2.780 —
	V. **Grajd (vite, vehicule, nutreţ):**				
1	Cultura a 3 Ha. ovăz: aratul şi grăpatul .			45 —	
	seceratul			60 —	
	treieratul			90 —	
	căratul			50 —	
2	Recoltat a 2 Ha. fân: cositul a 20 l. Ha. . .	776 —		40 —	
	cărat			40	
3	Potcovitul a 2 cai			80 —	
4	Ţesale, perii, lanţuri, unsoare de copite, hamuri, trăsura			35 —	
5	Diferite reparaţii la vehicule			40 —	480 —
	VI. **Lucrul manual şi stupăria:**				
1	Material pentru lucru manual, cumpărare de mlaje, papură			100 —	
2	Instrumente pentru lucrul manual (răsboaie pentru rogojini)	220		100 —	
3	Costul a 5 kgr faguri artificiali.			50 —	
4	Rame şi secţii americane.			50 —	
5	Reparatul şi vopsitul stupilor.			40 —	340 —
	VII. **Mobilier şi material didactic:**				
1	Două scaune pentru salele de clasă, a 10 lei.			20	
2	Vopsitul a 50 de bănci, 2 catedre şi 2 tabele			140 —	
3	Două plapume de iarnă în sala de oaspeţi .			120 —	
4	Două cuverturi de pat » » » »			30 —	
5	70 cearşafuri pentru paturile elevilor, a 4 lei	440 —		280	
6	2 icoane în dormitor şi în sala de mâncare			16 —	
7	Tablouri istorice mari, ediţia Casei şcoalelor			50 —	
8	Incadratul tablourilor istorice.			60 —	
9	Material pentru învăţarea istoriei naturale .			120 —	836 —
	VIII. **Imbrăcămintea:**				
1	Haine şi încălţăminte pentru 80 elevi a 25 lei.	1 600 —			2 000 —
	De transportat . . .	20 944 —			23 497 —

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1911—12 Total	In 1912 13 lunar	anual	Total
	Transport . . .	20 914 —			23 497 —
	IX. **Material de studii şi cancelarie:**				
1	Cărţi şi rechizite p 20 elevi de cl IV a 7,50 lei.	150 —		150 —	
2	» » » » III a 6,— »	120 —		120	
3	» » » » II a 4,50 »	90 —		90 —	
4	» » » » I a 3,— »	60 —		60 —	
5	Registre de contabilitate, hârtie, plicuri, condeie, etc.	100		150	570 —
	X. **Medicamente şi dezinfectante:**				
1	Un dulăpior special pentru medicamente. .			40 —	
2	Medicamente şi dezinfectante.	200 —		200 —	240 —
	XI. **Intreţinerea grădinii şi gospodăriei:**				
1	Aratul grăd , în suprafaţă de 4 Ha, a 20 lei Ha			80 —	
2	Munci cu ziua şi hrana muncitorilor. . .			1.000 —	
3	Unelte agricole şi de grădinărie.			100 —	
4	Geamuri şi rogojini pentru răsadniţe . . .			80 —	
5	Seminţe de pomi, zarzavaturi, legume şi flori.			140 —	
6	Reparatul şi curăţitul sobelor şi coşurilor			100 —	
7	Mături, cârpe, rogojini, perii de praf, etc. .			80 —	
8	Var alb, bidinele, geamuri, săpun, etc . .			200 —	
9	Diferite obiecte de bucătărie şi reparatul celor existente	2 911 —		100 —	
10	Vopsitul salelor de clasă şi a salei de intrare.			250	
11	Idem cu uleiu a soclului din sufragerie, clase, baie			250 —	
12	Inlocuitul a două ferestre vechi la bucătărie.			110 —	
13	Văpsitul duşumelelor din clase, repetitor, dormitor, sufragerie			160 —	
14	Jghiaburi şi burlane 163 m. a 2,50 lei . . .			407 50	
15	6 butoaie şi 2 căzi nouă de stejar p murături.			300	
16	Abonamentul şi întreţinerea telefonului . .			90 —	3.447 50
	XII **Cheltueli neprevăzute**	550 —			500 —
	Total . . .	25 125 —			28.254 50
	XIII. **Datorii din 1911—12:**				
1	Imprejmuirea făcută la şcoală			1 011 80	
2	Mobilier pentru camera membrilor . . .			1.520 05	
3	Mobilier pentru completare în 1911—12 . .			300 —	2 831 85
	Total general . . .				31.086 35

Anexa 14.

FUNDAŢIUNEA TACHE P. ANASTASSIU

Cheltuelile bisericii „Sf. Gheorghe“ din Călmăţuiu pe 1912—13.

No curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1911—12 Total		In 1912—13 lunar		In 1912—13 anual		In 1912—13 Total	
	I. **Personal:**								
1	Preotul	1 200	—	100	—	1 200	—		
2	Primul cântăreţ	600	—	50	—	600	—		
3	Cântăreţul al doilea	480	—	40	—	480	—		
4	Paracliserul	360	—	30	—	360	—	2 640	—
	II. **Intreţinerea bisericii:**								
1	20 kgr. lumânări de ceară a 6 lei kgr. . . .					120	—		
2	10 kgr. untdelemn pentru candele a 1,80 kgr.					18	—		
3	20 litri vin a 0,80 litrul					16	—		
4	90 prescuri pentru anafură, a 20 b. bucata					18	—		
5	Smirnă, iască, tămâie, chibrituri					5	—		
6	Mături, perii, cârpe, rogojini					10	—		
7	Un stânjin lemne de foc					80	—		
8	Văpsitul exterior al bisericii					150		417	—
	III. **Mobilier şi vestminte bisericeşti:**								
1	Un rând de vestminte preoţeşti de vară					300	—		
2	O faţă pentru sfânta masă					40	—	340	—
	IV. **Cheltueli de cancelarie:**								
1	Un sigiliu pentru tuş					10	—		
2	Hârtie, plicuri, cerneală, condeie, peniţe, etc.					10	—	20	—
	V. **Parastasul:**								
1	Cheltueli pentru facerea parastasului dela 26 Octomvrie 1912							100	—
	Notă. — Pentru toate cheltuelile bisericii, afară de salarii, a fost prevăzută în 1911—12 suma de L.	360	—						
	Suma L. . .	3.000	—					3.517	—
	VI. **Facerea unui grajd**, şopron şi magazie							7 000	—
	Total . . .							10 517	—

CONCURSURI PENTRU PREMII.

1 9 1 2.

A. Premii pentru cărţi publicate.

I. Premii generale.

1. *Marele Premiu Năsturel*, de 12.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1913**, unei cărţi scrise în limba română, *cu conţinut de orice natură*, care se va judecà mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1909 până la 31 Decemvrie 1912.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru acest premiu, este până la **31 Decemvrie 1912.**

2. *Premiul Năsturel*, de 4.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din anul **1914**, unei cărţi scrise în limba română, *cu conţinut de orice natură*, care se va judecà mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvrie 1913.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse la concursul acestui premiu este până la **31 Decemvrie 1913.**

Notă. — In privinţa *Premiilor Năsturel* se pun în cunoştinţa publicului următoarele dispoziţiuni din codicilul răposatului C. Năsturel-Herescu:

«In tot anul Societatea Academică Română va aveà a premià din veniturile Fondului *Năsturel* o carte tipărită originală, în limba română, care se va socoti de către Societate ca cea mai bună publicaţiune apărută în cursul anului; însă aceste premii vor fi de două specii:

«1. In trei ani consecutivi, dearândul, se va decerne câte un premiu de patru mii Lei noi, No. 4.000 L. n., *minimum*, la cea mai bună carte apărută în cursul anului expirat.

«2. Iară în al patrulea an se va decerne un premiu fix de douăsprezece

mii Lei noi, No. 12.000 L. n., carele se va numì *„Marele Premiu Năsturel“*, operei care va fi judecată ca publicaţiunea de căpetenie ce va fi apărut în cursul celor patru ani precedenţi. Acest premiu nu se va puteà decerne unei lucrări, care va fi obţinut dejà unul din premiile anuale, decât defalcând dintr'însul valoarea premiului precedent.

«Operele, ce se vor recompensà cu această a doua serie de premii, vor tratà cu preferinţă despre materiile următoare:

„*a)* Scrieri serioase de istorie şi de ştiinţele accesorii ale istoriei, preferindu-se cele atingătoare de istoria ţerilor române;

„*b)* Scrieri de religiune ortodoxă, de morală practică şi de filozofie;

„*c)* Scrieri de ştiinţe politice şi de economie socială;

„*d)* Tratate originale despre ştiinţele exacte;

„*e)* Scrieri enciclopedice, precum dicţionare de istorie şi de geografie, în cari să intre şi istoria şi geografia României, dicţionare generale sau parţiale de ştiinţe exacte, de arte şi meserii, de administraţiune şi jurisprudenţă, şi alte asemenea lucrări utile şi bine întocmite;

„*f)* Cărţi didactice de o valoare însemnată ca metod şi ca cuprins;

„*g)* Dicţionare limbistice în limba românească, mai ales pentru limbile antice şi orientale, adică limba latină, elenă, sanscrită, ebraică, arabă, turcă, slavonă veche şi altele;

„*h)* Publicaţiuni şi lucrări artistice de o valoare serioasă, adică relativ la artele plastice, arhitectura, sculptura, pictura, gravura, şi chiar opere muzicale serioase, pe cari aceste toate Societatea Academică Română le va puteà apreţià, atunci când îşi va întinde activitatea ei şi asupra tuturor materiilor de bele-arte;

„*i)* Scrieri de pură literatură română, în proză şi în versuri, precum poeme, drame şi comedii serioase — mai ales subiecte naţionale — şi orice alte opere de înaltă literatură. Acestora mai cu seamă aş dorì să se acorde *„Marele Premiu Năsturel“*, când vor fi judecate ca având un merit cu totul superior, spre a se da astfel o încurajare mai puternică desvoltării literaturii naţionale.»

3. *Premiul Asociaţiunii Craiovene pentru desvoltarea învăţământului public*, de 1.500 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1914**, pentru *cea mai bună carte didactică* în limba română dintre cele tipărite dela 1 Ianuarie 1911 până la 31 Decemvrie 1913.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1913.**

II Premiile Secţiunii literare.

4. *Premiul Demostene Constantinide,* de 4.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1914,** pentru o scriere de *literatură,* de *filologie* sau de *artă,* care se va judecà mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1911 până la 31 Decemvrie 1913.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1913.**

5. *Premiul Eliade-Rădulescu,* de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1915,** pentru o scriere de *literatură* sau de *filologie,* care se va judecà mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1911 până la 31 Decemvrie 1914.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1914.**

6. *Premiul Adamachi,* de 5.000 Lei *(divizibil),* se va da, în sesiunea generală din **1915,** pentru scrieri de *literatură* sau de *filologie,* cu cuprins moral (în înţelesul că sunt excluse numai scrierile contrare moralei), cari se vor judecà mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1912 până la 31 Decemvrie 1914.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1914.**

III. Premiile Secţiunii istorice.

7. *Premiul Adamachi,* de 5.000 Lei *(divizibil),* se va da, în sesiunea generală din **1913,** pentru scrieri *istorice, economice, juridice, filozofice,* de cuprins moral (în înţelesul că sunt excluse numai scrierile contrare moralei), cari se vor judecà mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1910 până la 31 Decemvrie 1912.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1912.**

8. *Premiul Eliade-Rădulescu,* de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1913,** pentru scrieri *istorice, economice, juridice, filozofice,* cari se vor judecà mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1909 până la 31 Decemvrie 1912.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1912.**

9. *Premiul Demostene Constantinide,* de 4.000, se va da, în sesiunea generală din **1915,** pentru o scriere socială sau istorică, care se va judecă mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1912 până la 31 Decemvrie 1914.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1914.**

10. *Premiul Adamachi,* de 5.000 Lei *(divizibil),* se va da, în sesiunea generală din **1916,** pentru scrieri *istorice, economice, juridice, filozofice,* de cuprins moral (în înţelesul că sunt excluse numai scrierile contrare moralei), cari se vor judecă mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1913 până la 31 Decemvrie 1915.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1915.**

IV. Premiile Secţiunii ştiinţifice.

11. *Premiul Demostene Constantinide,* de 4.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din anul **1913,** pentru o scriere *cu conţinut ştiinţific,* care se va judecă mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1910 până la 31 Decemvrie 1912.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la **31 Decemvrie 1912.**

12. *Premiul Adamachi,* de 5 000 Lei *(divizibil),* se va da, în sesiunea generală din **1914,** pentru scrieri *cu conţinut ştiinţific* în înţelesul ştiinţelor exacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie şi ştiinţele aplicate în general), cari se vor judecă mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1911 până la 31 Decemvrie 1913.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1913.**

13. *Premiul Statului Lazăr,* de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1914,** pentru o scriere *cu conţinut ştiinţific,* în înţelesul ştiinţelor exacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie şi ştiinţele aplicate în ge-

neral), care se va judecà mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1912 până la 31 Decemvrie 1913, sau pentru cea mai importantă *invenţiune ştiinţifică* făcută dela 1 Ianuarie 1912 până la 31 Decemvrie 1913.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1913.**

* * *

Notă. — Se pun în vederea concurenţilor următoarele articole din *Regulamentul pentru premiile literare, istorice şi ştiinţifice,* votat de Academie la 8 Martie 1906:

Art. 4. Operele publicate vor fi prezentate la concurs de autorii lor în câte 15 exemplare pe lângă o cerere scrisă, în care se va arătà totdeauna anume premiul la care concurează.

Un autor nu poate prezentà în acelaş an aceeaş scriere la mai multe premii, nici mai multe scrieri la diferite premii.

O scriere prezentată la un premiu nu mai poate fi mutată la altul după trecerea terminului de prezentare (31 Decemvrie), fixat în art. 3.

Art. 5. O scriere prezentată într'un an la un premiu şi nepremiată poate fi prezentată în anii următori la concursul aceluiaş sau al altui premiu, numai dacă este preînnoită în părţi esenţiale în nouă ediţiune, publicată de autor în vieaţă.

Art. 6. Operele publicate de Academie, făcute din iniţiativa sau cu ajutorul ei, nu pot fi admise la concursul premiilor. De asemenea nu pot fi admise la concurs opere postume.

Art. 7. La concursul premiilor poate fi admisă nu numai o operă întreagă, ci şi parte dintr'o operă, cu condiţiune ca această parte să fie completă.

Art. 8. La premiile Năsturel pot fi prezentate scrieri de orice natură; la premiul Eliade-Rădulescu scrieri de literatură, de filologie, de istorie, scrieri economice, juridice, filozofice; la premiul Lazăr scrieri cu conţinut ştiinţific în înţelesul ştiinţelor exacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie şi ştiinţele aplicate în general); la premiul Adamachi scrieri cu cuprins moral de orice natură (în înţelesul că sunt excluse numai scrierile contrare moralei); la premiul Hagi-Vasile scrieri privitoare la comerţul român în trecut şi în prezent.

Art. 9. La premiile Năsturel — conform testamentului — pot fi admise numai scrieri în limba română; *la premiile Eliade-Rădulescu, Lazăr, Adamachi sunt admise şi opere scrise de autori români sau străini într'una din limbile latină, italiană, franceză, germană sau engleză, dacă întreg cuprinsul operei va tratà despre pământul sau neamul românesc, despre istoria, limba sau literatura românească.*

Art. 10. Traducerile din limbi străine în limba română pot fi premiate, numai dacă sunt făcute de pe opere clasice și, prin dificultățile învinse ale unei perfecte traduceri în versuri românești, vor constitui adevărate opere literare ale limbii române, ori — prin anexarea de explicări și note științifice cu totul proprii traducătorului — își vor fi însușit meritele unei lucrări originale în limba română.

Art. 11. Toate lucrările, fie tipărite, fie manuscripte, prezentate la vreunul din premiile Academiei, trebue să fie scrise cu ortografia Academiei.

Art. 12. Operele publicate anonime sau pseudonime vor puteà fi admise la concurs, iar autorii, spre a primì premiile acordate, vor trebuì să probeze proprietatea lor.

B. Premii pentru lucrări puse la concurs cu subiecte date.

I. Premiile Secțiunii literare.

1. *Premiul Adamachi,* de 5.000 Lei *(divizibil),* se va da, în sesiunea generală din **1913,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Studiu despre superstițiile poporului român în asemănare cu ale altor popoare vechi și nouă. — (Deciz. 1 Aprilie 1908).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1912.**

2. *Premiul Eliade-Rădulescu,* de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1914,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Arta religioasă și arta casnică la Români (cu excluderea arhitecturii). — (Deciz. 23 Maiu 1909).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1913.**

3. *Premiul Năsturel,* de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1915,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Sufixele de formarea cuvintelor în limba românească, studiate din punctul de vedere al formei, al sensului și al originii lor. — (Deciz. 19 Maiu 1910).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1914.**

4. *Premiul Neuschotz,* de 2 000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1915,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Cari industrii casnice ţărăneşti ale Românilor s'ar puteà încurajà şi perfecţionà, şi prin ce mijloace? — (Deciz. 19 Maiu 1910).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1914.**

5. *Premiul Adamachi*, de 5.000 Lei *(divizibil)*, se va da, în sesiunea generală din **1916**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Studiu asupra formaţiunii numelor de familie la Români. — (Deciz. 13 Maiu 1911).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1915.**

II. Premiile Secţiunii istorice.

6. *Premiul Alexandru Ioan Cuza*, de 20.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1913**, sau în oricare sesiune următoare, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor. — (Deciz. 5 Aprilie 1900 şi 25 Martie 1904).

Punctele de căpetenie ale programului sunt cele următoare:

1. Teritoriul colonizaţiunii romane în ţerile din dreapta şi din stânga Dunărei de jos.
2. Teoriile vechi şi nouă despre originea şi locuinţele Românilor în cursul evului mediu.
3. Migraţiunea popoarelor în ţerile Dunărene şi înrâuririle reciproce dintre barbari şi elementul roman, dela părăsirea Daciei Traiane până la înfiinţarea Imperiului bulgar.
4. Românii şi Bulgarii în timpul Imperiului bulgar şi al celui românobulgar şi relaţiunile lor cu popoarele din stânga Dunărei.
5. Originile Principatelor române.

Lucrarea va fi întemeiată pe un studiu cât mai amănunţit şi conştiinţios al izvoarelor antice şi medievale: autori, inscripţiuni, documente şi orice resturi ale vechimii, utilizându-se şi toponimia, limba şi în genere orice fântână ce ar puteà contribuì la lămurirea chestiunii.

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1912.**

7. *Premiul Năsturel*, de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1913**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Domniile române sub Regulamentul Organic până la 1848. — (Deciz. 7 Aprilie 1908).

Lucrarea se va face după următorul program:

Regulamentul Organic a dat ţerii prima întocmire pe baze moderne.

Se va arătà ce părţi din acel instrument sunt desvoltări şi precizări de instituţiuni ce existau în ţerile române, şi cari părţi conţin inovaţiuni.

Se va arătà cari sunt părţile lui dăunătoare pentru desvoltarea ulterioară a ţerii şi mai ales pentru situaţiunea ţăranilor.

Se vor deosebì părţile cari provin din instrucţiunile ruseşti, cele cari reprezentă vederi ale lui Kiselef sau ale lui Minţiaki, şi părţile cari provin din colaborarea boierilor români.

Se va arătà de ce spiritele înaintate au fost ostile Regulamentului Organic.

Se va arătà desvoltarea ce a luat producţiunea şi exportul ţerii dela 1830 la 1848.

La Domniile regulamentare, adică în Muntenia Alexandru Ghica (1834—1842) şi Gheorghe Bibescu (1842—1848), iar în Moldova Mihaiu Sturdza (1834—1849), se vor desvoltà, afară de istoria diplomatică a acelei epoce, şi curentele de idei ce s'au ivit şi s'au întărit în timpul perioadei regulamentare, producând mişcarea dela 1848, şi s'au formulat în mod definitiv în cerinţele Divanului ad-hoc.

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1912.**

8. *Premiul Princesa Alina Ştirbei* se va da, în sesiunea generală din **1914,** pentru cea mai bună scriere în limba română despre:

Principiile morale şi creştineşti de cari trebue să se conducă părinţii în educaţiunea copiilor lor.—(Deciz 6. Aprilie 1902).

«Această scriere va arătà în mod metodic legile morale, cari trebue să conducă pe om în vieaţă şi mijloacele ce trebue întrebuinţate de părinţi şi de crescători, pentru ca germenii cerinţelor morale să fie desvoltaţi şi întăriţi treptat în inima copiilor şi a tinerimii, pentru ca voinţa acestora să fie îndrumată cu constanţă spre tot ce este bun şi virtuos, precum şi spre îndeplinirea datoriilor multiple ale omului; în fine pentru ca copiii şi tinerimea să fie de timpuriu astfel conduşi, ca germenii celor bune să nu fie slăbiţi într'înşii, iar germenii celor rele să nu fie oploşiţi şi încurajaţi».—(Din Actul de donaţiune).

Autorii vor aveà în vedere şi următorul program:

1. Mamele mai tuturor fiinţelor vieţuitoare de pe pământ îşi alăptează şi cresc singure puii lor. Aşà trebue dar să facă şi toate femeile cu copiii lor. Femeia, care nu-şi apleacă singură copilul, nu e mamă adevărată.

2. Copilul se poate încredinţà îngrijirii unei alte persoane, doicei, numai când mama e bolnavă şi nu-l poate alăptà singură fără pericol pentru sine sau pentru copil. Condiţiunile ce trebue să întrunească doica, anume ca să

fie de aceeaş naţionalitate şi religiune, să fie pe deplin sănătoasă, morală, fără deprinderi rele, etc.

3. Părinţii trebue să privegheze neîntrerupt la creşterea copilului, care nu e bine să fie lăsat în seama doicei sau numai în a servitorilor. Simţul părintesc trebue ţinut totdeauna viu în mintea copilului.

4. Când copilul începe a pricepe şi a vorbì, părinţii îi vor insuflà iubirea şi respectul de tată şi de mamă, aducându-l în acelaş timp la cunoştinţa şi credinţa că, pe lângă ei, mai e un părinte, mai mare şi mai puternic, Dumnezeu, care ţine pe toţi. In legătură cu acestea şi treptat, vor învăţà pe copil să iubească şi să respecte şi pe crescătorii, învăţătorii şi binefăcătorii săi, precum şi pe toţi cei mai vârstnici decât el, de orice treaptă, numai de omenie să fie.

5. Nu-i vor permite niciodată şi sub nici un cuvânt fapte rele sau vorbe reprobabile de morală şi de bună cuviinţă. Mustrările ce vor fi siliţi a-i face vor fi cumpătate; deasemenea pedepsele, cari nu vor fi dintr'odată aspre, ci treptate şi în raport cu greşeala.

6. Când copilul se va face mai mare, controlul va fi îndreptat şi asupra vieţii afară din casă.

7. Părinţii sunt datori a învăţà pe copil să fie cumpătat, strângător, filantrop şi cu durere şi milă faţă de cei nevoiaşi şi de instituţiunile de binefacere. Il vor învăţà preceptele Sf. Evangheliei şi respectul legilor.

8. Părinţii vor mai deprinde pe copil a vorbì la început numai limba maternă, învăţarea şi cultivarea altor limbi putându-se face mai târziu.

9. Il vor învăţà de asemenea să iubească pe semenii săi; să iubească patria, să o apere la nevoie şi să-i aducă servicii cât va trăì.

10. Pentru a izbutì însă în toate acestea, părinţii vor trebuì să premeargă cu exemple bune, să nu facă sau să vorbească nimic din ce ar puteà să fie dăunător copilului şi să aibă totdeauna în vedere, că iubirea şi respectul nu pot fi câştigate sau mănţinute, dacă nu sunt observate de amândouă părţile.

Premiul este de 8.500 Lei, în care sumă se cuprind premiul autorului şi cheltuelile de tipărirea scrierii (de *minimum* 30 coale de tipar *garmond*) în 1.000 exemplare, din cari 800 ale autorului şi 200 ale Academiei.

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1913.**

9. *Premiul Adamachi*, de 5 000 Lei *(divizibil)*, se va da, în sesiunea generală din **1914,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre :

Sentimentul religios în populația noastră rurală. — (Deciz. 28 Maiu 1909).

Lucrarea se va face după următorul program:

I.

1. Resturile păgâneşti în credința poporului român.
2. Inrâurirea creştinismului şi plăsmuirea sentimentului religios combinat din cele două elemente: păgânismul şi creştinismul.
3. Influențele istorice asupra bisericii noastre.
4. Influența bisericii asupra istoriei noastre naționale.

II.

5. Sentimentul religios în poezia populară şi în descântece.
6. Sentimentul religios în literatura basmelor şi poveştilor.

III.

7. Starea actuală a sentimentului religios, aşà cum rezultă din:

a) Raporturile țăranılor cu biserica şi lucrurile sfinte.

b) Raporturile țăranilor cu preoții.

c) Raporturile țăranilor cu Justiția. Jurământul. Cu ce sentimente se prezentă țăranul în fața instanțelor la jurământ.

d) Raporturile sociale şi economice ale țăranilor între ei, cari cad sub înrâurirea religioasă.

8. Şcoala şi sentimentul religios.

Concluzie. — Trebuința sentimentului religios pentru disciplinarea etică şi socială a țărănimii române.

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1913.**

10. *Premiul Alexandru Bodescu,* de 1.500 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1914**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Revoluția din 1821 în țerile noastre. — (Deciz. 18 Maiu 1911).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1913.**

11. *Marele Premiu General Ioan Carp şi Maria Carp,* de 7 000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1915,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Istoria culturii româneşti dela 1821 până în zilele noastre.

Se va arătà desvoltarea culturii intelectuale în toate manifestările ei mai însemnate. — (Deciz. 26 Maiu 1910).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1914.**

12. *Premiul Alexandru Ioan Cuza,* de 6.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1916,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre :

Istoria breslelor în Principatele române.—(Deciz. 18 Maiu 1911).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1915.**

13. *Premiul Eliade-Rădulescu,* de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1916,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Relaţiile noastre cu Turcia dela pacea dela Chiuciuc-Cainargi până la proclamarea independenţei. — (Deciz. 18 Maiu 1911).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1915.**

14. *Premiul Năsturel,* de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1916,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Administraţia austriacă în Oltenia, Banat şi Transilvania până la pacea de Belgrad. — (Deciz. 18 Maiu 1911).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1915.**

15. *Premiul Adamachi,* de 5 000 Lei *(divizibil),* se va da, în sesiunea generală din **1917,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Valurile (troianele), drumurile şi cetăţile romane din toate ţerile locuite de Români. — (Deciz. 23 Maiu 1912).

Autorul va alcătuì un repertoriu sumar, dar complet şi metodic, al tuturor valurilor, drumurilor şi cetăţilor romane, ale căror urme, singurele ce ne-au mai rămas dela Romani, se mai cunosc până astăzi la noi. In acest scop, pe lângă lucrările speciale de arheologie şi epigrafie, se va ţineà seamă de relaţiunile cronicarilor români şi străini şi de notele călătorilor străini cari le-au descris sau semnalat, precum şi de vechile noastre hotărnicii de moşii, în cari de multe ori valurile, drumurile şi cetăţile se întâmpină ca semne de hotar. Pentru fiecare, se va culege cu multă atenţiune orice tradiţie sau poveste ce se leagă de ele; iar la sfârşitul lucrării se va întocmì o hartă

istorică cu toată preciziunea cuvenită, spre a fi la îndemână oricui, mai ales în vederea conservării şi ocrotirii lui de către autorităţile publice.

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1916.**

16. *Premiul Neuschotz*, de 2.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1917**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Istoria costumului la Români până la 1821. — (Deciz. 26 Maiu 1912).

Cercetarea se va mărginì la istoria îmbrăcămintei şi obiectelor de găteală, cari au putut fi aduse de obiceiu şi din alte ţeri; iar din industria casnică naţională se vor arătà numai produsele ei în legătură cu portul nostru în trecut. Aceste produse ar fi: ţesăturile, alesăturile şi cusăturile pe diferite pânze: de mătase, in, bumbac, etc., apoi împletiturile şi găteala părului.

Autorul se va ocupà şi de costumele Voevozilor, Domniţelor, boierilor şi jupâniţelor noastre, cercetând foile de zestre, parte publicate, parte inedite, din colecţia de documente a Academiei sau din alte părţi. Va studià de asemenea picturile murale de pe la biserici şi va căutà să lămurească înţelesul cuvintelor vechi, ca: socman, cumănac, răteze, brâu mocadin şi altele, ce se găsesc, fie în cărţi, fie în vechile noastre documente.

Lucrarea va aveà şi gravuri alese.

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1916.**

III. Premiile Secţiunii ştiinţifice.

17. *Premiul Lazăr*, de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1913**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Starea ţăranului român din punctul de vedere antropologic, biologic şi patologic. — (Deciz. 3 Aprilie 1908).

Lucrarea va fi întocmită după următorul program:

1. Să se arate, cu cercetări personale, antropometria ţăranului român, luându-se în seamă mai ales dimensiunile craniului, toracelui şi statura, având-se în vedere sexul şi etatea.

2. Să se studieze vigoarea lui, în diferitele faze ale vieţii: la munca câmpului, ca lucrător în fabrici şi în armată, precum şi aptitudinile şi inteligenţa lui.

3. Din punctul de vedere patologic să se arate cari sunt boalele principale cari minează vitalitatea ţăranului român, modul cum aceste boale

influenţează descendenţa lui şi neamul românesc în general; se va insistà asupra cauzelor acestor boale şi în special asupra factorului social în producţiunea lor. Incercări de profilaxie socială.

4. Studiu comparativ asupra natalităţii şi mortalităţii străinilor şi a Românilor în oraşe, indicându-se mijloacele de a face să predomine elementul indigen.

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1912.**

18. *Premiul Neuschotz*, de 2.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1913,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Cromatica poporului român, adică: modul de a vopsì (boì) ţesăturile de lână, mătase, bumbac, etc., precum şi pieile, lemnele, casele, ouăle de Paşti, sulimanurile sau substanţele alimentare. (Deciz. 3 Aprilie 1908).

Candidatul va trebuì să indice cu exactitate:

1. Materiile prime ce se întrebuinţează, fie ele de natură animală, vegetală, minerală sau comercială (chimică). La toate acestea va indicà exact: numele în localităţile unde se uzitează, numele ştiinţific şi comercial, modul lor de procurare şi păstrare sau provenienţă.

2. Modul cum aceste substanţe sunt pregătite, lucrate, dospite, amestecate şi întrebuinţate, indicându-se şi fixatorul — mordantul — cu preciziune ca la No. 1, când este cazul.

3. Va indicà numirea românească din diferite localităţi pentru toate feţele — colorile şi nuanţele — ce se pot obţineà.

4. Va descrie orice aparate sau instrumente, întrebuinţate în acest scop.

5. Va anexà la studiul său pe cât mai multe mostre — eşantilioane — de materii prime, din acestea prelucrate, pentru vopsire, şi de fire sau substanţe diferite vopsite.

6. Va da părerea sa, în ce priveşte ceeace trebue făcut, pentru ca, pe viitor, să se asigure păstrarea celor mai bune mijloace de vopsire din cele cunoscute în prezent, precum şi ceeace trebue făcut spre a procurà materii colorante durabile, sau lânuri vopsite gata, sătencelor noastre.

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1912.**

19. *Premiul Năsturel*, de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1914,** celei mai bune lucrări scrise în limba română cuprinzând:

Studiul ţânţarilor din România, ca propagatori ai malariei, şi cercetarea mijloacelor practice pentru stingerea acestei boale.— (Deciz. 23 Maiu 1909).

Autorii se vor conduce după următorul program:

1. Un studiu amănunțit asupra țânțarilor, cari la noi transmit malaria, examinându-se anume și locurile unde ei se găsesc, când și unde depun ouăle, perioadele desvoltării lor, când încep să sboare și să înțepe.

2. Studiu asupra întinderii malariei și a diferitelor forme ale boalei în toată țara, pe baza examinării sângelui.

3. Malaria la copii în raport cu boala la adulți și cu rezistența împotriva boalei.

4. Un studiu critic asupra metodelor întrebuințate în diferite țeri pentru combaterea malariei, în vederea celor cari vor trebuì aplicate la noi.

5. Studiu amănunțit, pe baza experiențelor personale, al unor localități din cele mai bântuite, al măsurilor luate și al rezultatului obținut în combaterea boalei.

6. Un plan practic și desvoltat în mod amănunțit pentru stârpirea boalei în România în orașe și la țară.

7. Lucrarea va fi însoțită de fotografii și preparate macroscopice și microscopice originale ale țânțarilor din țară, precum și ale paraziților malariei din interiorul țânțarilor și din sânge.

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1913.**

20. *Premiul Adamachi,* de 5.000 Lei *(divizibil),* se va da, în sesiunea generală din anul **1915,** celei mai bune lucrări scrise în limba română cuprinzând:

Studiul chimic al lignitelor indigene și aplicațiunile lor în industrie. — (Deciz. 20 Maiu 1910).

Autorii se vor conduce după următorul program:

Se va face studiul fizic și chimic al lignitului din cel puțin 10 localități principale din țară. Va trebuì neapărat, ca unul din aceste lignite să fie din jud. Dâmbovița, altul din Prahova și al treilea din jud. Bacău.

Din punctul de vedere tehnic, se vor studià produsele obținute prin calcinarea în vase închise pentru distilațiunea uscată a cel puțin 5 varietăți din lignitele analizate.

Se va studià reziduul din retortă și aplicațiunile sale, precum și produsele distilațiunii, fie ele gazoase, lichide sau solide, precum și importanța lor industrială.

Pentru părțile fenolice se va cercetà utila lor întrebuințare pentru conservarea lemnelor prin injectare.

Cu aceleași 5 varietăți de lignit se va căutà a se face brichete, putând pentru aceasta a le amestecà între ele, sau cu anumite porțiuni de antracită, de păcuri groase, de cărbuni rezultând dela distilațiunea uscată a lignitelor

cu smoalele rezultând dela aceeaş distilaţiune, sau cu alte substanţe ce se vor găsì necesare.

Se va căutà, de asemenea, a se incorporà în aceste brichete, şi mai ales în acele destinate încălzirii casnice, răzătură de lemne, sau măcinătură de ştiuleţi, sau de coceni de porumb, ori paie de cereale.

Brichetele obţinute vor fi analizate şi se va arătà câtă apă conţin, câtă cenuşă, cât sulf şi care va fi puterea lor calorifică.

Pe cât posibil, concurentul va indicà şi sobele cele mai practice pentru arderea lor, evitându-se — pe cât se poate — tuciul, sau, dacă nu vor fi posibile sobele de teracotă sau cărămidă, se vor indicà sobele de tuciu, căptuşite cu cărămizi.

Concurentul va indicà, cu oarecare preciziune, şi preţul tonei brichetelor obţinute.

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1914.**

21. *Premiul Lazăr*, de 5 000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1915**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Politica agrară a României şi înrâurirea ce ea a avut asupra stării economice şi sociale a poporaţiunii rurale.—(Deciz. 20 Maiu 1910).

Lucrarea va cuprinde:

Expunerea pe scurt a stării ţăranilor înainte de 1742.

Legiuirile făcute în chestiunea ţărănească dela Constantin Mavrocordat şi până la Regulamentul Organic.

Regulamentul Organic în Moldova şi în Ţara-Românească.

Legiuirile regulamentare făcute în Moldova şi în Ţara-Românească dela 1834 până la 1847.

Măsurile luate de Guvernul provizoriu şi de Locotenenţa Domnească în 1848.

Legiuirile lui Grigorie Ghica şi ale lui Barbu Ştirbei.

Chestiunea ţărănească dela 1856 până la 1864.

Legea rurală din 1864 şi împroprietăriri ulterioare făcute în virtutea aceleiaş legi;

Aplicarea şi efectele legii rurale.

Studiu comparativ între legea rurală din 1864 din România şi legile de împroprietărire din Ungaria, Bucovina şi Rusia;

Legi de tocmeli agricole;

Legi de vânzare în loturi a bunurilor Statului;

Instituţii de credit ţărăneşti; credit agricol, bănci populare;

IV. Comisiuni speciale.

24. *Premiul Dacia-România* se va da, în sesiunea generală din **1915**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Istoria contractului de asigurare și in special a introducerii lui în România. Deosebirea între asigurările cu primă și asigurările mutuale. Avantajele asigurărilor contra daunelor elementare în țerile unde agricultura este principalul izvor de bogăție. — (Deciz. 22 Maiu 1912).

«Valoarea premiului va fi reprezentată prin venitul pe trei ani al fondului de 10.000 lei în efecte oferite de Societatea de asigurare «Dacia-România» din București și al capitalizărilor ce se vor puteà face eventual, micșorat acest venit cu prelevările prevăzute de art. 35 din Statutele Academiei și cu costul tiparului pentru maximum 5 coale de tipar.» (Art. 2 din Regulamentul special).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1914.**

* * *

Notă.—Concurenților la această a doua serie de premii se pun în vedere următoarele articole din *Regulamentul* votat de Academie la 8 Martie 1906:

Art. 19. Manuscriptele se vor prezentà la concurs în terminul fixat în art. 3 (până la 31 Decemvrie), fără nume de autor, purtând o deviză sau *motto;* ele vor fi însoțite de un plic sigilat pe care va fi reprodusă deviza sau *motto* din fruntea manuscriptului și în care se va aflà închis numele autorului. Acest plic se va deschide numai dacă lucrarea va fi premiată.

Manuscriptele cari nu vor fi scrise curat și lizibil nu vor fi luate în cercetare.

Art. 21. Valoarea premiului acordat unei lucrări în manuscript se va număra autorului, numai după ce lucrarea premiată va fi tipărită.

Art. 22. Manuscriptele nepremiate vor fi restituite autorilor, cari le vor cere și își vor dovedì proprietatea la cancelaria Academiei prin deschiderea plicului cu numele lor; manuscriptele nereclamate în timp de un an dela pronunțarea rezultatului vor rămâneà proprietatea Academiei și vor fi incorporate în Bibliotecă, în colecțiunea manuscriptelor.

PERSONALUL

ACADEMIEI ROMÂNE

LA 7 MAIU 1912.

MEMBRII ACADEMIEI.

I. SECŢIUNEA LITERARĂ.

Bârseanu *Andreiu* (Braşov). — Ales la 1 Aprilie 1908.
Bianu *Ioan* (Bucureşti). — Ales la 3 Aprilie 1902.
Caragiani *Ioan* (Iaşi).—Numit la 22 Aprilie 1866
Delavrancea *Barbu Şt.* (Bucureşti).—Ales la 19 Maiu 1912.
5. **Gane** *Nicolae* (Iaşi). — Ales la 1 Aprilie 1908.
Maiorescu *Titu* (Bucureşti). — Numit la 20 Iulie 1867.
Naum *Anton* (Iaşi). — Ales la 11 Martie 1893.
Negruzzi *Iacob C.* (Bucureşti). — Ales la 26 Martie 1881.
Philippide *Alexandru* (Iaşi). — Ales la 1 Aprilie 1900.
10. **Quintescu** *Nicolae* (Bucureşti). — Ales la 14 Septemvrie 1877.
Sbiera *Ioan* (Cernăuţi). — Numit la 11 Iunie 1866.
Zamfirescu *Duiliu* (Bucureşti). — Ales la 1 Aprilie 1908.

II. SECŢIUNEA ISTORICĂ.

Bogdan *Ioan* (Bucureşti). — Ales la 29 Martie 1903.
Erbiceanu *Constantin* (Bucureşti). — Ales la 8 Aprilie 1899.
Kalinderu *Ioan* (Bucureşti).—Ales la 13 Martie 1893.
Iorga *Nicolae* (Vălenii-de-Munte). — Ales la 26 Maiu 1910.
5. **Mangra** *Vasile* (Oradea-Mare). — Ales la 27 Maiu 1909.
Marienescu *At. M.* (Sibiiu). — Ales la 26 Martie 1881.
Moldovanu *Ioan M.* (Blaj). — Ales la 11 Aprilie 1894.

Onciul *Dr. Dimitrie* (Bucureşti). — Ales la 11 Aprilie 1905.
Stefanelli *T. V.* (Cernăuţi) — Ales la 26 Maiu 1910.
10. **Sturdza** *Dimitrie A.* (Bucureşti). — Ales la 15 Septemvrie 1871.
Sutzu *Mihail C.* (Bucureşti) —Ales la 27 Maiu 1909.
Xenopol *Alexandru D.* (Iaşi). — Ales la 11 Martie 1893.

III SECŢIUNEA ŞTIINŢIFICĂ.

Antipa *Dr. Gr.* (Bucureşti). — Ales la 14 Maiu 1910.
Babeş *Dr. Victor* (Bucureşti). — Ales la 11 Martie 1893.
Crainicianu *General Gr.* (Bucureşti).—Ales la 18 Maiu 1911.
Haret *Spiru* (Bucureşti). — Ales la 31 Martie 1892.
5. **Hepites** *St. C.* (Bucureşti). — Ales la 3 Aprilie 1902.
Istrati *Dr. C. I.* (Bucureşti). — Ales la 7 Aprilie 1899.
Marinescu *Dr. G.* (Bucureşti). — Ales la 9 Aprilie 1905.
Mrazec *L.* (Bucureşti). — Ales la 11 Aprilie 1905.
Poni *Petre* (Iaşi). — Ales la 30 Iunie 1879.
10. **Saligny** *Anghel* (Bucureşti). — Ales la 7 Aprilie 1897.
Simionescu *Dr. I.* (Iaşi). — Ales la 18 Maiu 1911.
Teclu *Nicolae* (Viena). — Ales la 2 Iulie 1879.

MEMBRII ACADEMIEI DECEDAŢI.

Alecsandri (Vasile).—Numit la 2 Iunie 1867. Decedat la 22 August 1890.
Aurelian (Petre S.)—Ales la 9 Sept. 1871.—Decedat la 24 Ianuarie 1909.
Babeş (Vincenţiu).—Numit la 22 Aprilie 1866. Decedat la 21 Ianuar. 1907.
Bacaloglo (Emanoil).—Ales la 29 Iunie 1879.—Decedat la 30 August 1891.
5. **Bariţiu** (Gheorghe).—Numit la 22 Aprilie 1866. Decedat la 21 Mart. 1893.
Brândză (Dr. Dimitrie).—Ales la 30 Iunie 1879.—Decedat la 3 August 1895.
Bunea (Augustin).—Ales la 28 Maiu 1909.—Decedat la 18 Noemvrie 1909.
Chiţu (Gheorghe).– Ales la 27 Iunie 1879 —Decedat la 28 Octomvrie 1897.
Cipariu (Timoteu).—Numit la 22 Aprilie 1866.—Decedat la 22 August 1887.
10. **Cobălcescu** (Grigorie).—Ales la 29 Martie 1886.—Decedat la 21 Maiu 1892.
Cozacovici (Dimitrie).—Numit la 22 Aprilie 1866.—Decedat la 21 Aug. 1868.
Dimitrovici (Ambrozie).—Numit la 22 April. 1866 —Decedat la 3 Iulie 1866.
Eliade-Rădulescu (Ioan).—Numit la 2 Iunie 1867.—Decedat la 27 April 1872.
Fălcoianu (Ştefan).—Ales la 13 Septemvrie 1876.—Decedat la 22 Ian. 1905.
15. **Fătu** (Dr. Anastasie) —Ales la 11 Sept. 1871.—Decedat la 3 Martie 1886.
Felix (Dr. Iacob).—Ales la 30 Iunie 1879.—Decedat la 20 Ianuarie 1905.
Fontaninu (Gheorghe M.).—Ales la 10 Sept. 1870.—Dec. la 24 April. 1886.
Ghica (Ion). — Ales la 13 August 1874. — Decedat la 22 Aprilie 1897.

Grecescu (Dr. D.).—Ales la 17 Aprilie 1907.—Decedat la 2 Octomvrie 1910.
20. **Hasdeu** (Alexandru).—Numit la 22 Aprilie 1866. — Ales membru onorar la 12 Septemvrie 1870. — Decedat la 9 Noemvrie 1872.
Hasdeu (Bogdan P.). — Ales la 13 Sept. 1877. — Decedat la 25 August 1907.
Hodosiu (Iosif).—Numit la 22 Aprilie 1866.—Decedat la 28 Noemvrie 1880.
Hurmuzaki (Alexandru). — Numit la 22 Aprilie 1866 —Dec la 8 Mart. 1871.
Hurmuzaki (Eudoxiu) — Ales la 2 August 1872.—Deced. la 29 Ianuar. 1874.
25. **Ionescu** (Nicolae). — Numit la 2 Iunie 1867. — Decedat la 24 Ianuarie 1905.
Kogălniceanu (Mihail). — Ales la 16 Sept. 1868. — Decedat la 20 Iunie 1891.
Kretzulescu (Nicolae). — Ales la 9 Sept. 1871. — Decedat la 26 Iunie 1900.
Laurian (August Treb).—Numit la 2 Iunie 1867.—Decedat la 25 Fevr. 1881.
Maniu (Vasile). — Ales la 12 Septemvrie 1876. — Decedat la 10 Martie 1901.
30. **Marian** (Simeon Fl.) — Ales la 26 Martie 1881. — Decedat la 11 Aprilie 1907.
Massimu (Ioan C.). — Numit la 2 Iunie 1867. — Decedat la 2 Iunie 1877.
Melchisedec (Episcop). — Ales la 10 Sept. 1870. — Decedat la 16 Maiu 1892.
Mocioni (Andreiu). — Numit la 22 Aprilie 1866. — Ales membru onorar la 12 Septemvrie 1870. — Decedat la 23 Aprilie (5 Maiu) 1880.
Munteanu (Gavril).—Numit la 22 Aprilie 1866. Decedat la 17 Dec. 1869.
35. **Negruzzi** (Constantin).—Numit la 2 Iunie 1867. Decedat la 25 August 1868.
Odobescu (Alexandru) —Ales la 10 Sept. 1870. Decedat la 11 Noemv. 1895.
Ollănescu (Dimitrie C.).—Ales la 11 Martie 1893.—Decedat la 20 Ian. 1908.
Papadopol-Calimach (Alex.). Ales la 12 Sept. 1876. Dec. la 18 Iunie 1898.
Papiu-Ilarianu (Alex). — Ales la 16 Sept. 1868. — Decedat la 11 Oct. 1878.
40. **Poenaru** (Petre). — Ales la 10 Sept. 1870. — Decedat la 2 Octomvrie 1875.
Popea (Nicolae Episcop).—Ales la 8 Aprilie 1899.—Decedat la 26 Iulie 1908.
Porcius (Florian). — Ales la 10 Martie 1882. — Decedat la 17 Maiu 1906.
Pușcariu Ioan. — Ales la 4 Aprilie 1900. — Decedat la 24 Dec. 1911.
Roman (Alexandru) —Numit la 22 Aprilie 1866. Decedat la 15 Sept. 1897.
45. **Rosetti** (Constantin A.).—Numit la 2 Iunie 1867.—Decedat la 8 Aprilie 1885.
Sion (Gheorghe). — Ales la 16 Sept. 1868. — Decedat la 1 Octomvrie 1892.
Stamati (Constantin).—Numit la 22 Aprilie 1866. Decedat la 26 Maiu 1876.
Ștefănescu (Grigorie).—Ales la 12 Sept. 1876.—Decedat la 20 Fevr. 1911.
Străjescu (Ioan). — Numit la 22 Aprilie 1866. — Ales membru onorar la 12 Septemvrie 1870. — Decedat la 4 Octomvrie 1873.
50. **Tocilescu** (Gr. G.).—Ales la 22 Martie 1890.—Decedat la 28 Septemvrie 1909.
Urechiă (Vasile A.).—Numit la 22 Aprilie 1866.—Decedat la 23 Noem. 1901.
Vasiciu (Dr. Paul). — Ales la 2 Iulie 1879. — Decedat la 20 Iunie 1881.
Vulcan (Iosif).—Ales la 30 Martie 1891.—Decedat la 26 August 1907.

MEMBRII ONORARI.

M. S. CAROL I, *Regele României,*

Protector al Academiei Române,

Preşedinte onorar.

(15 Septemvrie 1878.)

M. S. ELISABETA, *Regina României* **(Carmen Sylva)**

(30 Martie 1891.)

M. S. VICTOR EMANUEL III, *Regele Italiei.*

(6 Martie 1890)

A. S. R. FERDINAND, *Principe al României.*

(15 Martie 1890.)

5. **Arion** *C. C.* (Bucureşti).—Ales la 21 Maiu 1912.
Baccelli *Guido* (Roma).—Ales la 22 Martie 1906.
Barozzi *General C.* (Bucureşti). — Ales la 9 Aprilie 1905.
Beernaert *August M. F.* (Bruxelles). — Ales la 28 Martie 1906.
Bernát-Lendway *Dr.* (Bucureşti). — Ales la 4 Aprilie 1908.
10. **Bormanu** *Eugen* (Viena). — Ales la 9 Aprilie 1897.
Bouchard *Ch.* (Paris). — Ales la 18 Maiu 1911.
Capellini *Cav. Ioan* (Bolonia). — Ales la 7 Septemvrie 1871.
De Gubernatis *Angelo* (Roma). — Ales la 22 Martie 1895.
Domaszewski *Alfred de* (Heidelberg). — Ales la 9 Aprilie 1897.
15. **Ehrlich** *Dr. Paul* (Frankfurt a. M.).—Ales la 18 Maiu 1911.
Fröhner *Wilhelm* (Paris). — Ales la 9 Septemvrie 1871.
Gaudry *Albert* (Paris).—Ales la 23 Martie 1904.
Grădişteanu *Petre* (Bucureşti). — Ales la 2 Aprilie 1883.
Guillaume *Baron* (Bruxelles).—Ales la 16 Aprilie 1907.
20. **Haller** *Albin* (Paris).— Ales la 28 Maiu 1909.
Henry Louis (Louvain). — Ales la 28 Maiu 1909.
Hirschfeld *Otto* (Berlin). — Ales la 13 Aprilie 1894.
Jagić *Vatroslav* (Viena). — Ales la 23 Martie 1904.

Léger *Louis* (Paris). — Ales la 12 Aprilie 1894.
25. **Lipmann** *Gabriel* (Paris).—Ales la 28 Maiu 1909.
Ludwig *Dr. Ernst* (Viena). — Ales la 4 Aprilie 1908.
Marie *Pierre* (Paris).—Ales la 28 Maiu 1912.
Metchnicoff *I.* (Paris). — Ales la 24 Maiu 1911.
Meyer-Lübke *W.* (Viena).—Ales la 28 Martie 1906.
30. **Mihályi** *Dr. Victor,* Arhiepiscop (Blaj). — Ales la 12 Aprilie 1894.
Mironescu *Atanasie*, fost Mitropolit Primat (Buc.). —Ales la 25 Maiu 1909.
Petruszewicz *A. S.* (Lemberg). — Ales la 22 Martie 1890.
Picard *Emil* (Paris). — Ales la 19 Maiu 1911.
Picot *Emil* (Paris). — Ales la 31 Maiu 1879.
35. **Poincaré** *Jules-Henri* (Paris). — Ales la 28 Maiu 1909.
Popovici *Eusebie* (Cernăuți).—Ales la 4 Aprilie 1908.
Rosetti *Teodor* (București). — Ales la 26 Martie 1891.
Roux *Dr. E.* (Paris).—Ales la 24 Maiu 1911.
Schlumberger *G. L.* (Paris). — Ales la 28 Martie 1906.
40. **Schuchardt** *Hugo* (Graz). — Ales la 13 Septemvrie 1877.
Stroescu *Vasile* (Basarabia). — Ales la 24 Maiu 1910.
Sturdza-Scheianu *Dimitrie C.* (București).—Ales la 16 Aprilie 1907.
Waldeyer *W.* (Berlin).—Ales la 28 Maiu 1912.

MEMBRII ONORARI DECEDAȚI.

Adrian (General Gheorghe).—Ales la 13 Sept. 1875.—Decedat la 15 Oct. 1889.
Ascoli (Graz. Isaia). — Ales la 13 Sept. 1877.—Decedat la Ianuarie 1907.
d'Avril (Baron Adolphe).—Ales la 7 Septemvrie 1871. — Decedat la 14 Octomvrie 1904.
Baillon (H.). — Ales la 28 Martie 1887. — Decedat la 7 Iulie 1895.
5. **Bataillard** (Paul).— Ales la 30 August 1872.—Decedat la 1 Martie 1894.
Béchamp (A.). — Ales la 28 Martie 1906.
Benndorf (Otto).—Ales la 12 Aprilie 1894.—Decedat la 20 Ianuarie 1908.
Berthelot (Marcellin P. E). — Ales la 28 Martie 1906. — Decedat la 5 Martie 1907.
Biondelli (Bernardino).—Ales la 7 Sept. 1871.—Decedat la 29 Iunie 1886.
10. **Boek** (Dr. Francisc). — Ales la 9 Sept. 1871. — Decedat la 19 Aprilie 1899.
Bosianu (Constantin).—Ales la 30 Iunie 1879.—Decedat la 21 Martie 1882.
Brătianu (Ioan C.).—Ales la 19 Martie 1885.—Decedat la 4 Maiu 1891.
Câmpeanu (Petre).—Ales la 10 Sept. 1871.—Decedat la 15 Aprilie 1893.

Cecchetti (Bartolomeo). — Ales la 22 Martie 1890. — Decedat la 4 Martie 1890.
15. **Chasles** (Philarète).—Ales la 9 Sept. 1871.—Decedat la 18 Iulie 1873.
Cihac (Alex.).—Ales la 30 August 1872.—Decedat la 29 Iulie 1887.
Cihac (Dr. Iacob).—Ales la 30 August 1872.—Decedat la 17 Noem. 1888.
Crețianu (Gheorghe).—Ales la 22 Martie 1882.—Decedat la 6 August 1887.
Cuciureanu (Dr. Gheorghe).—Ales la 10 Sept. 1871.—Decedat la 10 Ianuarie 1886.
20. **Dahn** (Felix) — Ales la 12 Aprilie 1894.—Decedat la 3 Ianuarie 1912.
Desjardins (Ernest).—Ales la 9 Sept. 1871.—Decedat la 9 Oct. 1886.
Diefenbach (Lorenz).—Ales la 15 Apr. 1880.—Decedat la 16 Martie 1883.
Diez (Frederic).—Ales la 30 August 1872.—Decedat la 17 Maiu 1876.
Egger (Emil).—Ales la 7 Sept. 1871.—Decedat la 18 August 1885.
25. **Gheorghian** (Iosif), Mitropolit Primat al României. — Ales la 21 Maiu 1901. — Decedat la 24 Iunie 1909.
Gonata (Ștefan).—Ales la 12 Septemv. 1870.—Decedat la 18 Septemv. 1896.
Grădișteanu (Grigorie).—Ales la 30 Iunie 1879. — Decedat la 28 Fevruarie 1892.
Grant Duff (Sir Mountstuart). — Ales la 12 Septemvrie 1875. — Decedat la 12 Ianuarie 1906.
Grecianu (Ștefan D.). Ales la 9 Aprilie 1905.—Decedat la 1 August 1908.
30. **Grigorescu** (Nicolae).—Ales la 8 Aprilie 1899.—Decedat la 21 Iulie 1907.
Haynald (Cardinal Ludovic).—Ales la 2 Aprilie 1883.—Decedat la 4 Iulie 1891.
Hurmuzaki (Nicolae).—Ales la 2 Aprilie 1883.—Decedat la 19 Sept. 1909.
Ioanid (Gheorghe).—Ales la 10 Sept. 1871.—Decedat la 27 Decemv. 1888.
Ionescu (Ioan). Ales la 1 Aprilie 1884.—Decedat la 17 Decemvrie 1891.
35. **Kotzebue** (Wilhelm de).—Ales la 1 Aprilie 1884.—Decedat la 24 Octomvrie 1887.
Kretzulescu (Constantin).—Ales la 10 Sept. 1871.—Decedat la 20 Martie 1884.
Krumbacher (Karl). — Ales la 28 Martie 1906.—Decedat la 29 Noemvrie (12 Decemvrie) 1909.
Lahovari (Gheorghe).—Ales la 25 Martie 1901.—Decedat la 13 Iunie 1909.
Lasteyrie (Comite Ferdinand de).—Ales la 9 Sept. 1871.—Decedat la 14 Maiu 1879.
40. **Lepsius** (Richard).—Ales la 30 August 1875.—Decedat la 10 Iulie 1884.
Linas (Charles de).—Ales la 9 Sept. 1871.—Decedat la 14 Aprilie 1887.
Longperrier (Adrien de).—Ales la 7 Sept. 1871.—Decedat la 14 Ian. 1882.
Mangiuca (Simeon).—Ales la 22 Martie 1890.—Decedat la 22 Noemvrie 1890.

Marsy (Comite de).—Ales la 12 Aprilie 1894.—Decedat la 16 Maiu 1900.
45. **Miklosich** (Dr. Franz de).—Ales la 15 Aprilie 1880.—Decedat la 7 Martie 1891.
Mommsen (Teodor). — Ales la 3 Iulie 1879. — Decedat la 19 Octomvrie 1903.
Monlau (Filip).—Ales la 12 Sept. 1870.—Decedat la 16 Fevruarie 1871.
Müller (Max).—Ales la 12 Sept. 1875.—Decedat la 15 Oct. 1900.
Mureșianu (Iacob).—Ales la 17 Sept. 1877.—Decedat la 17 Sept. 1887.
50. **Naniescu** (Iosif), Mitropolit Moldovei.—Ales la 16 Aprilie 1888.—Decedat la 26 Ianuarie 1902.
Polizu (Dr. Gheorghe A.).—Ales la 10 Sept. 1871.—Decedat la 18 Oct. 1886.
Quinet (Edgar).—Ales la 15 Sept. 1869.—Decedat la 27 Martie 1875.
Rambaud (Alfred).—Ales la 22 Martie 1895.—Decedat la 10 Noem. 1905.
Sella (Quintino).—Ales la 2 Aprilie 1883.—Decedat la 15 Martie 1884.
55. **Șiaguna** (Mitropolitul Andreiu).—Ales la 7 Sept. 1871.—Decedat la 16 Iunie 1873.
Silași (Dr. Gr).—Ales la 13 Sept. 1877.—Decedat la 5 Ianuarie 1897.
Stanley of Alderley (Lord Henry).—Ales la 7 Sept. 1871.—Decedat la 10 Dec. 1903.
Steenstrup (Johannes Japetus Smith).—Ales la 12 Sept. 1870.—Decedat la 8 Iunie 1897.
Suruceanu (Ioan Cassian).—Ales la 11 Aprilie 1888.—Decedat la 18 Noem. 1897.
60. **Szabo** (Dr. Iosif).—Ales la 30 August 1872.—Decedat la 15 Dec. 1874.
Tobler (Adolf).—Ales la 30 August 1875.—Decedat la 5 Martie 1910.
Torma (Carol).—Ales la 22 Martie 1882.—Decedat la 17 Fevruarie 1897.
Ubicini (A.).—Ales la 9 Sept. 1871.—Decedat la 15 Octomvrie 1884.
Uvaroff (Alexis S.).—Ales la 9 Sept. 1871—Decedat la Fevruarie 1885.
65. **Vegezzi-Ruscala** (G.)—Ales la 15 Sept. 1869—Decedat la 17 (29) Dec. 1885.
Virchow (Rudolf).—Ales la 6 Aprilie 1902.—Decedat la 23 August 1902.
White (Sir William A).—Ales la 17 Martie 1885.—Decedat la 16 Decemvrie 1892.

MEMBRII CORESPONDENŢI.

I. La Secţiunea Literară.

Români:

Bărbulescu *Ilie* (Iaşi).—Ales la 4 Aprilie 1908.
Basarabescu *I. A.* (Ploeşti). — Ales la 25 Maiu 1909.
Bengescu *Gheorghe* (Bucureşti). — Ales la 2 Aprilie 1883.
Brătescu-Voineşti *I. Al.* (Târgovişte).—Ales la 25 Maiu 1909.
5. **Burada** *Teodor T.* (Iaşi). — Ales la 25 Martie 1887.
Coşbuc *Gheorghe* (Bucureşti). — Ales la 1 Aprilie 1900.
Dan *Dimitrie* (Straja, Bucovina). — Ales la 23 Martie 1904.
Densuşianu *Ovid* (Bucureşti). — Ales la 30 Martie 1903.
Eliad *Pompiliu* (Bucureşti).—Ales la 21 Maiu 1912.
10. **Hodoş** *Enea* (Sibiiu).— Ales la 23 Martie 1904.
Mehedinţi *S.* (Bucureşti) —Ales la 5 Aprilie 1908.
Murnu *Gheorghe* (Bucureşti).—Ales la 25 Maiu 1909.
Oniţ *Virgil* (Braşov). — Ales la 3 Aprilie 1902.
Puşcariu *Sextil* (Cernăuţi). — Ales la 11 Aprilie 1905.
15. **Speranţia** *Teodor D.* (Bucureşti). — Ales la 31 Martie 1891.

Străini:

Friedwagner *Mat.* (Frankfurt pe Main).—Ales la 18 Maiu 1911.
Jarník *Dr. Ioan Urban* (Praga). — Ales la 28 Maiu 1879.
Lecomte du Noüy *A.* (Bucureşti). — Ales la 25 Martie 1887.
Rosny *Léon de* (Paris). — Ales la 13 Septemvrie 1877.
5. **Sandfeld-Jensen** *Kr.* (Copenhaga).— Ales la 18 Maiu 1911.
Schrader *Otto* (Jena). — Ales la 30 Martie 1891.
Weigand *Dr. Gustav* (Lipsca). — Ales la 31 Martie 1892.

II. La Secţiunea Istorică.

Români:

Broşteanu *Petre* (Reşiţa). — Ales la 1 Aprilie 1889.
Cuza *A. C.* (Iaşi). — Ales la 1 Aprilie 1903.
Dobrescu *N.* (Bucureşti). — Ales la 18 Maiu 1911.
Ghibănescu *Gh.* (Iaşi). — Ales la 11 Aprilie 1905.
5. **Giurescu** *C.* (Bucureşti). — Ales la 28 Maiu 1909.

Hârjeu *General C. N.* (Bucureşti). — Ales la 27 Maiu 1909.
Lăpĕdatu *Alexandru* (Bucureşti).—Ales la 26 Maiu 1910.
Longinescu *Ştefan* (Bucureşti). — Ales la 24 Maiu 1910.
Mihályi *Ioan* (Sighetul Maramureşului). — Ales la 25 Martie 1901.
10. **Nistor** *I.* (Cernăuţi). — Ales la 18 Maiu 1911.
Pârvan *V.* (Bucureşti). — Ales la 18 Maiu 1911.
Popovici *Gheorghe* (Lugoş).— Ales la 29 Maiu 1909.
Slavici *Ioan* (Bucureşti). — Ales la 22 Martie 1882.
Tanoviceanu *Ioan* (Bucureşti). — Ales la 9 Aprilie 1897.
15. **Ursu** *Ioan* (Iaşi). — Ales la 25 Maiu 1910.

Străini:

1. **Asser** *T. M. C.* (Haga). — Ales la 1 Aprilie 1903.
Ghedeon *Emanuel* (Constantinopole). — Ales la 2 Aprilie 1891.
Guillouard *Louis Vincent* (Caen). — Ales la 1 Aprilie 1903.
Kałuzniacki *Dr. Emil* (Cernăuţi).— Ales la 20 Martie 1890.
5. **Nys** *Ernest* (Bruxelles). — Ales la 1 Aprilie 1903.
Tamm *Traugott.* — Ales la 2 Aprilie 1891.

III. La Secţiunea Ştiinţifică.

Români:

Atanasiu *I.* (Bucureşti). — Ales la 24 Maiu 1911.
Cantacuzino *Dr. I.* (Bucureşti). — Ales la 24 Maiu 1911.
Climescu *C.* (Iaşi). — Ales la 31 Martie 1892.
Cosmovici *Leon* (Iaşi).—Ales la 11 Martie 1893.
5. **Culianu** *N.* (Iaşi). — Ales la 1 Aprilie 1889.
Levaditi *Dr. C.* (Paris).—Ales la 24 Maiu 1910.
Racoviţă *Emil* (Paris). — Ales la 11 Aprilie 1905.
Râmniceanu *Dr. Gr.* (Bucureşti). — Ales la 20 Martie 1890.
Râmniceanu *M.* (Bucureşti). — Ales la 23 Martie 1904.
10. **Riegler** *Dr. Em.* (Iaşi). — Ales la 23 Martie 1904.
Robescu *C. F.* (Bucureşti). — Ales la 10 Septemvrie 1871.
Suţu *Dr. Alexandru* (Bucureşti). — Ales la 11 Aprilie 1888.
Ştefănescu *Sabba* (Bucureşti). — Ales la 11 Martie 1893.
Teodorescu *Em. C.* (Bucureşti).—Ales la 25 Maiu 1909.
15. **Ţiţeica** *G.* (Bucureşti). — Ales la 25 Maiu 1909.

Străini:

Martonne *E. de* (Paris).—Ales la 26 Maiu 1912.
Montandon *A. L.* (Bucureşti). — Ales la 11 Aprilie 1905.

MEMBRII CORESPONDENŢI DECEDAŢI.

Assaky (Dr. G.).—Ales la 20 Martie 1890.—Decedat la 22 Aprilie 1899.
Bamberg (Dr. Felix).—Ales la 2 Aprilie 1891.—Decedat la 31 Ian. 1893.
Barcianu (Sava Popovici).—Ales la 15 Sept. 1869.—Decedat la 17 Mart. 1879.
Boiu (Zaharia).—Ales la 13 Sept. 1877.—Decedat la 24 Octomvrie 1903
5. **Brătianu** (General C. I).—Ales la 10 Aprilie 1899.—Decedat la 6 Ian. 1910.
Codrescu (Teodor).—Ales la 2 Aprilie 1886.—Decedat la 22 Martie 1894.
Demetriescu (Anghel).—Ales la 6 Aprilie 1902.—Decedat la 22 Iulie 1903.
Densuşianu (Aron).—Ales la 13 Sept. 1877.—Decedat la 4 Sept. 1900.
Densuşianu (Nicolae).—Ales la 6 Aprilie 1880.—Decedat la 25 Martie 1911.
10. **Esarcu** (Constantin).—Ales la 1 Aprilie 1884.—Decedat la 8 Iunie 1898.
Gogu (Constantin).—Ales la 3 Aprilie 1889.—Decedat la 30 Ianuarie 1897.
Goldiş (Episcop Iosif).—Ales la 22 Mart. 1882.—Decedat la 23 Mart. 1902.
Ionnescu-Gion (G. I.).—Ales la 1 Aprilie 1889.—Decedat la 29 Iunie 1904.
Janka (Victor).—Ales la 22 Martie 1882.—Decedat la 9 August 1890.
15. **Jung** (Dr. Julius).—Ales la 13 Septemvrie 1877.—Decedat la 1910.
Kalinderu (Dr. N.).—Ales la 29 Martie 1890.—Decedat la 16 Aprilie 1902.
Kanitz (August).—Ales la 22 Martie 1882.—Decedat la 30 Iunie 1896.
Lambrior (Alexandru).—Ales la 2 Martie 1882.—Decedat la 20 Sept. 1883.
Laurian (D. Aug.).—Ales la 13 Sept. 1877.—Decedat la 25 Oct. 1906.
20. **Legrand** (Emil).—Ales la 13 Sept. 1877.—Decedat la 15 Noemvrie 1903.
Mărgărit (Apostol).—Ales la 3 Aprilie 1889.—Decedat la 22 Iulie 1903.
Meşiota (Ioan).—Ales la 13 Sept. 1877.—Decedat la 19 Ianuarie 1878.
Negreanu (Dimitrie).—Ales la 11 Mart. 1893.—Decedat la 30 Aprilie 1908.
Neniţescu (Ioan).—Ales la 18 Martie 1896.—Decedat la 23 Fevruarie 1901.
25. **Obedenaru** (Dr. Mihail G.).—Ales la 10 Sept. 1871.—Decedat la 9 Iulie 1885.
Odhner (C. T.).—Ales la 20 Martie 1890.—Decedat la 1904.
Petrescu (Dr. Z.).—Ales la 18 Martie 1885.—Decedat la 16 Dec. 1901.
Petrino (Dimitrie).—Ales la 17 Sept. 1877.—Decedat la 29 Aprilie 1878.
Pop (Gavril).—Ales la 7 Sept. 1871.—Decedat la 27 Maiu 1883.
30. **Popescu** (Ioan).—Ales la 13 Sept. 1877.—Decedat la 3 Martie 1892.
Popovici (Gh.).—Ales la 11 Aprilie 1905.—Decedat la 12 Iulie 1905.
Roman (Visarion).—Ales la 13 Sept. 1877.—Decedat la 29 Aprilie 1885.
Saligny (Alfons).—Ales la 3 Aprilie 1902.—Decedat la 4 Maiu 1903.
Schuyler (Eugen). Ales la 12 Martie 1885.—Decedat la 16 Iulie 1890.
35. **Şerbănescu** (Colonel T.).—Ales la 12 April. 1894.—Decedat la 2 Iulie 1901.
Vârgolici (Ştefan).—Ales la 25 Martie 1887.—Decedat la 29 Iulie 1897.
Vitzu (Dr. Alexandru N.).—Ales la 7 April. 1897.—Decedat la 25 Dec. 1902.

OFICIILE ACADEMIEI ROMÂNE ÎN ANUL 1912—1913.

A. PERSONALUL DELEGAȚIUNII.

Președintele Academiei Române	**Negruzzi** *I. C.*
Asesori (Vicepreședinți) din *Secțiunea Literară* .	**Gane** *N.*
din *Secțiunea Istorică* .	**Bogdan** *I.*
din *Secțiunea Științifică*	**Hepites** *St. C.*
Secretar general (pe 7 ani, 1912—1919)	**Sturdza** *D. A.*

B. PERSONALUL SECȚIUNILOR.

I SECȚIUNEA LITERARĂ.

Președinte	**Caragiani** *Ioan* (Iași).
Vicepreședinte	**Naum** *Anton* (Iași).
Secretar (pe 7 ani, 1911—1918) . . .	**Quintescu** *N.* (București).

Membri: **Bârseanu** *Andreiu* (Brașov), **Bianu** *Ioan* (București), **Delavrancea** *Barbu* (București), **Gane** *Nicolae* (Iași), **Maiorescu** *T.* (București), **Negruzzi** *I. C.* (București), **Philippide** *Alex.* (Iași), **Sbiera** *Ioan* (Cernăuți), **Zamfirescu** *D.* (București).

II. SECȚIUNEA ISTORICĂ.

Președinte	**Onciul** *D.* (București).
Vicepreședinte	**Sutzu** *M. C.* (București).
Secretar (pe 7 ani, 1909—1916)	**Erbiceanu** *C.* (București).

Membri: **Bogdan** *Ioan* (București), **Iorga** *N.* (Vălenii-de-Munte), **Kalinderu** *I.* (București), **Mangra** *V.* (Oradea-Mare), **Marienescu** *At. M.* (Sibiiu), **Moldovanu** *I. M.* (Blaj), **Stefanelli** *T. V.* (Cernăuți), **Sturdza** *D. A.* (București), **Xenopol** *A. D.* (Iași).

III. SECȚIUNEA ȘTIINȚIFICĂ.

Președinte	**Teclu** *N.* (Viena).
Vicepreședinte	**Istrati** *Dr. C. I.* (București).
Secretar (pe 7 ani, 1911—1918).	**Hepites** *St. C.* (București).

Membri: **Antipa** *Gr.* (București), **Babeș** *Dr. V.* (București), **Crainicianu** *General Gr.* (București), **Haret** *Sp. C.* (București), **Marinescu** *Dr. G.* (București), **Mrazec** *Ludovic* (București), **Poni** *Petre* (Iași), **Saligny** *Anghel* (București), **Simionescu** *Dr. I.* (Iași).

C. PERSONALUL COMISIUNILOR.

I. Comisiunea permanentă a Bibliotecii:
D-nii: **Quintescu** *N.*, **Erbiceanu** *C.*, **Hepites** *St. C.*, Secretarii Secţiunilor.
II. Membru conservator al colecţiunii numismatice: **Sturdza** *D. A.*
III. Comisiunea pentru Marele Premiu Năsturel de 12.000 Lei din 1913.
Din Secţiunea Literară:
D-nii: **Bianu** *I.*, **Delavrancea** *B.*, **Negruzzi** *I. C.*, **Zamfirescu** *D.*
Din Secţiunea Istorică:
D-nii: **Bogdan** *I.*, **Kalinderu** *I.*, **Onciul** *D.*, **Sutzu** *M.*
Din Secţiunea Ştiinţifică:
D-nii: **Babeş** *Dr. V.*, **Hepites** *St. C.*, **Istrati** *Dr. C. I.*, **Mrazec** *L.*
IV. Comisiunile pentru lucrările intrate la următoarele premii din 1913:
a) *Alexandru Ioan Cuza* de 20.000 lei despre: *Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor:*
D-nii: **Bogdan** *I.*, **Iorga** *N.*, **Xenopol** *A. D.*
b) *Adamachi,* de 5.000 lei, divizibil, despre: *Superstiţiile poporului român în asemănare cu ale altor popoare vechi şi nouă:*
D-nii: **Bârseanu** *A.*, **Bianu** *I.*, **Philippide** *A.*
c) *Năsturel,* de 5.000 lei, despre: *Domniile române sub Regulamentul Organic:*
D-nii: **Iorga** *N.*, **Onciul** *D.*, **Xenopol** *A. D.*
d) *Lazăr,* de 5.000 lei, despre: *Starea ţăranului român din punctul de vedere antropologic, biologic şi patologic:*
D-nii: **Babeş** *Dr. V.*, **Istrati** *Dr. C. I.*, **Marinescu** *Dr. G.*
e) *Neuschotz,* de 2.000 lei, despre: *Cromatica Poporului român:*
D-nii: **Istrati** *Dr. C. I.*, **Poni** *P.*, **Teclu** *N.*
V. Comisiunea financiară:
D-nii: **Haret** *Sp.*, **Istrati** *Dr. C. I.*, **Onciul** *D.*
VI. Comisiunea Fundaţiunii Adamachi:
D-nii: **Haret** *Sp.*, **Poni** *P.*, **Sturdza** *D. A.*
VII. Comisiunea Fundaţiunii Otteteleşanu:
D-nii: **Hepites** *St. C.*, **Kalinderu** *I.*, **Negruzzi** *I. C.*
VIII. Comisiunea Fondurilor Ioan Fătu şi *Ioan Scorţeanu:*
D-nii: **Haret** *Sp.*, **Negruzzi** *I. C.*, **Onciul** *D.*
IX. Comisiunea Fundaţiunii Ioan Agarici:
D-nii: **Antipa** *Gr.*, **Hepites** *St. C.*, **Kalinderu** *I.*

X. *Comisiunea Fundaţiunii Tache Petre Anastassiu:*
D-nii: **Hepites** *St. C.*, **Kalinderu** *I.*, **Poni** *P.*

XI. *Comisiunea Dicţionarului:*
D nii: **Hepites** *St. C.*, **Kalinderu** *I.*, **Maiorescu** *T.*, **Negruzzi** *I. C.*, **Quintescu** *N.*, **Sturdza** *D. A.*

XII. *Comisiunea pentru localul Bibliotecii:*
D-nii: **Bianu** *I.*, **Istrati** *C. I.*, **Kalinderu** *I.*, **Maiorescu** *T.*, **Poni** *P.*, **Saligny** *A.*, **Sturdza** *D. A.*

XIII. *Comisiunea pentru portretele membrilor răposaţi:*
D-nii: **Kalinderu** *I.*, **Negruzzi** *I. C.*, **Zamfirescu** *Duiliu.*

XIV. *Comisiunea pentru monumentul lui V. Alecsandri:*
D-nii: **Bianu** *I.*, **Istrati** *C. I.*, **Kalinderu** *I.*, **Negruzzi** *I*, **Sturdza** *D. A.*

CUPRINSUL

PARTEA I.

ȘEDINȚELE ORDINARE DIN ANUL 1911—1912.

SECŢIUNEA ISTORICĂ.

SECȚIUNEA LITERARĂ.

Anexe.